

15.

పరిపూర్ణముగా

ప్రస్తుతా నా నందము.

౧౧

పెళ్ళవడ చమకము

యత్ర రామ స్వామి నాయనిచే

* రచియింపబడినది.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

యోగింధ్రమొదలు 1 వ పేజీమొదలు 126 వ పేజీవరకు

(గ్రాంట్ యిండ్స్ట్రీమర్ విషయము ప్రాక్షులకల

యందునుదిద్దె-

127 మొదలు 381 వ పేజీవరకున్న గ్రంథాదివిషయము

(గ్రంథపరిశోధనాదు-

తెలుగులో మొదటి. పి. రమణారావుచతురుగారి

శ్రీ సావామిని ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

1913.

రిజిస్ట్రేషన్

మొదటి 2-0-0

[కాపీరైటు.

ప్రీతి కం.

శ్రీ మదళ లాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకా, పరమేశ్వ
 రా, పరిమడయామూర్తికి శంఖరా, బ్రహ్మవై.
 భూవ్యాకాశములను, సృజించి, నాలుగు యుగముల
 ఏర్పిచ్చి, అందుకు తగిన, నకల చరా-చరభూతములను సృ
 జించి వాటి వానికి కావలసిన పదార్థములను కలుగజేసిన
 వాడా, "నందైవం కేశ వాత్సర" మృనియుండుటవలన
 నీలకృడవే ప్రధానమైన దైవము, ముట్టమొడట, బ్రహ్మ
 వై ప్రపంచము నంతను సృజించను, కడవట గుడ్డవటై న
 ర్తమును హరించను, శ్రీమూర్త్యాత్మకములో పైన ఉదా
 హరించిన భూతములను అవంతుడవై పోషించను, గుడ్డవ
 టై దృఢంచను క ర్తవై నటువంటివాడా, అష్టమూర్తుడైన
 త్రివాడా, ఏము సృజించలే నంతవాడను, ఇట్టి మహా-దేవ-
 దేవా- దీనుడయందు కలగొనించి, (మ. రా. యేలూరు కా
 పటస్తులైన ఇమడాలత్తుల సుబ్బరాయదాసుగారి ప్రియశిష్యు
 డగు, మృ. రా. పెన్ పక నుజేదారు నంగిగాం రామస్వా
 మినాయుడుగారు, ప్రియపత్నియు, ప్రస్తుతం రాజమహేంద్రవ
 రంకాపల్లిలో) విభక్తురాలుచునగు తులశమ్మగారివలన శివ
 దేవీమున్ను, బ్రహ్మక్షానబోధను నాకనుగ్రహించి నటువలె
 నీచాపూర్ణ కనుగా కల్యాణమువలన పరస్పరి జేచి నావా

క్కుయందును నిలిపి రచించుటబూనిన బ్రహ్మజ్ఞానానందిము
ను సంపూర్ణి గావించి ప్రమరింప జేయుటకై ఓ-మహా-దేవ
దేవ-నిత్యంత, నిత్యల భక్తితో నీకునమస్కరించుచున్నాడను.

2. మైని ఉదాహరించిన ప్రకారం దైవ అనుగ్రహము
వలన ఉపరేక మిచ్చిన గురువు కుంకమశోభితురాలైన నంది
గాంతులశమ్మగారికి నేను సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నాను.

3. గ్రంథ రచన కడియే నా-ప్రతిమ ప్రయత్నము గ
నుక ఇందలితప్పులు మన్నింప పండితులు పార్థికులు.

విధేయుడు

యర్రారామస్వామి

పెన్ షన్ జమాదార్

రాజమండ్రి

భూతదయాపరుడై నట్టి

ఈశ్వరునకు

నమః-నా-నమస్కారము

ఓమ్

విగ్రహువేనమ

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

గ్రంథాంతము

భగవంతుని కృపవలన వికాశించుచున్న ఈవిగ్రహము
చరా—చర—భూతములచే శోభించుచున్నది. వాటి—వాటి—భూ
ర్యల స్వభావము ఈగ్రంథమువలన విశదమగును.

1 శ్లో॥ (1) చంద్ర—చందనయో ర్మధ్యే శీతలం సాధుసం
గతం.

1 శ్లో॥ (2) సూర్య—అగ్నిర్మధ్యే ఉష్ణం—దక్షిణే
సంగతం.

3 ఈగ్రంథమును చదివినవారు చంద్రుని చందన మధ్యమున్న
శీతలమున సాధు సాంగత్యము నభ్యసించి సూర్య అగ్నిమధ్యమున్న
ఉష్ణమువంటి దుర్జన సాంగత్యమును వదిలి పావనులగుదురు. పాపము
లేనివారగుదురు.

1 వ పీఠిక.

4 (1 వ పీఠిక.) గ్రంథాంతమును గురించి పున్న ప్రశ్నము
నువరించివారికి మోక్షమటచేత నుండును. గ్రంథసారాంశము భా
వన కనుగొనవచ్చును. 1 వ పీఠికచూడుము,

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

అవతారిక.

5 అవతారిక 6 ప్రతములు 22 పంఖ్యలుగల పద్ధతులు గ్రంథమూలము తెలియపర్చును. 1టవ పత్రమునుంచి 6వ పత్రమువరకు చూడుము.

2 వ పీఠిక .

6 (2వ పీఠిక) ప్రపంచసృష్టికృమమును గురించి పున్నస్తోత్రమును పఠించినవారికి భగవంతుని స్తోత్రించేవిధము తెలియును. 2వ పీఠిక చూడుము. పత్రముపంఖ్య. 7—

[ప్రపంచసృష్టికృమము.

7 ప్రపంచసృష్టికృమము ఆంధ్రమునుంచి 6వ ప్రతములువి2నంఖ్యలుగల పద్ధతులు 1టవ ప్రకరణము చూడుము.

8 కృతి. (3) సృష్టేపురా—నామరూప—వివర్జితం, జగత్ || తా. సృష్టికృమము ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదిగానుండెను. కృతి. (4) నదేవ, సామ్య, ఇదమగ్ని, ఆసీత్ || ఛాండో గ్యోవనిషత్తు. తా. సృష్టికృమమును ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదై కేవలనిర్వికేవ, నిర్వికార, అచలము, విరాటపరిపూర్ణ బ్రహ్మమండెను. మొగ్గి—అ—బ్రహ్మమే రెండవనాడు లేక యొక్కటయి యుండెను.—

9 కృతి. (5) వైతన్యము బ్రహ్మ నిర్మలంబోపనిషత్తు. తా. నిర్వికేవకృష్ణజ్ఞానమే అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము. కృతి. (6) తత్వపరిశ్రం, పరమేశ్వరాఖ్యం అద్వైతరూపం విమలాంబరధరం మ్రోగలోపనిషత్తు. తా. అపరబ్రహ్మము పరమసావనమైనది సర్వోత్కృష్టమైనది. తనకురెండవ పదార్థములేనిది. ఒక్కటియై వెలుగుచున్నది. అతాళమునలే స్వరూపము లేనిది. నిర్వికారమైనది.

10 కృతి (7) స్వయంభూ చతురానమః తా "చతురాననః" అనగా అలచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము "స్వయంభూ" అనకు తానే ఉద్భవించినవాడు. ఒకరివల్లనృప్తించ బడనివాడు. పుట్టుకలు లేనివాడు. శరీరలవయవాంగములు లేనివాడు, కులగోత్రములు లేనివాడు, పాడుగు, పాట్టింలావు. నన్నము, గొప్ప, కొంచెము, అగువు ఈమహాత్ములు, మొదలగునామ రూపములులేనివాడు. ఇట్టిశుద్ధ నిర్గుణనిరాకార, నిర్వికార, పరబ్రహ్మమునందు మాయావృత్తి యనెను, లేని, మాయ ఒకటి కలిగెను. ఆపరబ్రహ్మము అమాయను స్వాధీనము నేసికొని, నూత్నులైన (1) పృథివి, భూతము, (2) జలభూతము, (3) అగ్నిభూతము, (4) వాయుభూతము. (5) ఆకాశభూతము, వీటిలో (1) పృథివికంటే, జలము శ్రేష్ఠమగును. (2) జలముకంటే, అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును. (4) వాయువుకంటే ఆకాశము అధికమగును. ఇట్లుపంచభూతములుగా ఉద్భవించెను. ఈపంచభూతముల వలన ప్రపంచమాయెను. ప్రపంచమునందు, కృత్తి 8 శరీర పంచభూతానిః అన్నశ్రుతి చొప్పున పంచభూతములతో పళలచరా, చర, భూతములను ఉద్భవించెను. బ్రహ్మ, విష్ణు, దుద్రువములతోడ ప్రపంచమునందు సృష్టి, స్థితి, సంహారములు, చేయుచున్నాడు. ఆఉద్భవించిన పంచభూతములలో శ్రేష్ఠమైన జలభూతము వృద్ధిపొంది భూమ్యాకాశములమధ్య జలవళయమువలెనిండి యుండెను. చీకటిగానుండెను. మాయవలన భూమినుండి ఉద్భవించిన జలము నందంతటా ఆ అలలపరిపూర్ణ పర బ్రహ్మమే స్వప్రకాశిగానుండెను.

11 స్థితిదాహరించిన కృతులలో చెప్పినప్రకారం ప్రపంచ సృష్టికృమము తెలియుటకయి 9వ పత్రమునుండి 14వ పత్రమువరకు చూడుము. చూచినయెడల ప్రపంచసృష్టి బ్రహ్మలక్షణము గుర్తి

రిగివారగుచును. మామవిషయమై 18వ పత్రము 50వ వ సంఖ్యవద్ద తియ్యవచ్చును.

12 అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునకు నామములేదని చెప్పినము అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమని చెప్పటయే ఒకనామముగా నున్నదిని శంకరాగ్రాహకా:—

13. అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమును నామము సృష్టిలోబడినట్టి వస్తువులకు గలిగిననామముల వంటిదికాదు. అయితే లోకుల కంటికి కనబడనట్టివస్తువుకు గలిగిననామ మగును.

14 మఱిన్ని—లోకులకంటికి కనబడనట్టి దేవునికిబదులుగా, ఒకవిగ్రహమును చూసి, దేవుడొక్కఁడున్నాడను జ్ఞాపి పుట్టించునట్టి (ఎరుక.)

15 సృష్టికీపూర్వము రూపనామములులేని నాశనహితమగు వస్తువొకటి తనకుతానే స్వతస్సిద్ధముగా నుండెను. ప్రతిజ్ఞాహరించిన 8వ సంఖ్యవద్దనిచూడుము.

16 అవస్తువుకు, పరమపదము, బట్టబయలు విరాటులచలము పరిపూర్ణము అనే బ్రహ్మమును నామములుఉపచారవార్తగా ఈ గ్రంథమునందున్న మొదటిప్రకరణము ప్రసంగసృష్టికమములో 12 వ పత్రము 27వ సంఖ్యవద్దతిలోచెప్పిన ప్రకారము అర్చ్యులవలన చెప్పబడ్డనామములగును. ఉపచారివార్త అనగా గొప్పమర్యాదగల నామములకు చెప్పబడును. అట్టి నామములు అదృశ్యముగా ఉద్భవించిన నామరూపములేని వస్తువునకు మనహా యుగములలో నెవ్వరికిన్నీ కలుగజాలదు. అదిఅనగా—తనకుతానే ఉద్భవించినదే పరమపదము. జననమరణములులేనిదే, పరమపదము. ద్వంద్వములు కానిదే పరమ పదము స్థూల, సూక్ష్మ, శరీరాత్మలు లేనిదే పరమపదము. ఇట్టికట్టికని నిర్దేశింపరానిదే పరమపదము. సర్వకాలముల యందును, సర్వదేశముల

యందును, నెను ప్రవస్తువుల యందును, చలించక, నిండి—నిండికృత
ముగా నుండునట్టి పరిమపదము. మాయను జక్కనట్టి పరిమపదము.
సత్తు, చిత్తుల, సంగతి నేమియు చెలియన టి పరిమపదము. భూతభవిష్య
ద్వర్తమానములు చెలిసిన టి పరిమపదము. పరిమపదమబట్టబయలెన
కాశ్వోపనిషత్సంబ్రహ్మము, ఆబట్టబయలయిన కాశ్వోపనిషత్సంబ్ర
హ్మమే పరిమపదము. ఈబట్టబయలయిన కాశ్వోపనిషత్సంబ్ర
హ్మమే త్రిలోకములను పరిపాలించు చున్నాడ. ఈదిగున నుదాహరించిన
శ్లోకులను చూచుము.

అఖంధిష్టానము.

17 శ్లోతి॥ (9) వేదానాత్మి—కించన । పురుషాన్ని పరం
కించితే, శోభాపిష్టాన్

18 తా॥ అజగత్తు బ్రహ్మమునకును వేదగా లేదు. బ్రహ్మము
సకంలేను అన్యముగా కించితే వస్తువై ననులేదు.

19 శ్లోతి॥ (10) ఏకమనాద్విత్వీయం బ్రహ్మసర్వం ఖర్వదం
బ్రహ్మ॥ ఇదంసర్వం యదయమాత్మా॥ అన్యైవేదం సర్వం॥ ఛాందో
న్యోపనివత్.

20 తా॥ తనకు రెండవపదార్థములేక సర్వము తాను గానుం
డునట్టి బ్రహ్మము ఈప్రపంచము స్వాముబ్రహ్మమే॥ బ్రహ్మమే ఆ
త్మగాను ఉపనివేయే సర్వప్రపంచముగానున్నది.

21 శ్లోతి॥ (11) సర్వం చిన్మాత్రీమనహి, బ్రహ్మైవ సర్వం
చిన్మాత్రీ॥ బ్రహ్మమాత్రీం జగత్ప్రీయం॥ తేజోబిందూపనివత్.

22 తా॥ సర్వచిన్మాత్రీమే, వర్వమాబ్రహ్మమే, త్రిలోకంబులు
న్నుబ్రహ్మమే॥

23 శ్లోతి॥ (12) తేనఏకో, వారాయణ॥ వద్వికీయోస్తి, కశ్చి
త్॥ వారాయణ ఏవేదం, సర్వం॥ వారాయణోపనివత్.

24 తా॥ నారాయణ మబ్రహ్మము ఒక్కడే, ఆతనికిరెండవ వస్తువులేదు. జగత్తుసర్వము అతర బ్రహ్మము.

25 శ్లో॥ (13) చైతన్యంవినా, కిదిన్నాస్తీతి నిరాయణోప నివస్తు.

26 తా॥ చైతన్యమే మరబ్రహ్మము దానికి రెండవవదార్థము ఏదీన్నీ లేదు. ఈవిషయమై 280వ చక్కెం 208వ సంఖ్యనుంచి యున్న శ్లోకములను చూడుము, ఈబ్రహ్మమహత్తు యావత్తుయిం దున్న ప్రపంచవృత్తి—సాంఖ్య—తారక—అమనస్క—చరిత్రాగ్ల తాదాగములయందు కనుగొనుము. మోక్షపదవిచెందుము.

[ప్రపంచ లయము.

మోక్షు గా హి త .

27 శ్లో॥ (14) నదీనాం సాగరోగతిః అనునస్లు నకలనదుల జలము నముద్రముతోబడి కలిసిపోవునస్లు నకలచరా—చర—జగత్తు అదినివ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందుండి కలిగినో, మరల అచలపూర్ణ బ్రహ్మమహిమచే ఏజలప్రళయమువలన అకలిగిననకల చరా—చర, జగత్తునామరూపములు లేక లయమైనవి. పైనిడిదాహరించినస్లు అది నిఏలచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు కలిగిననా ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునందే యిమిడియుండును. ఆయిమిడియుండిన నకలచరా చర జగత్తు నామరూపములులేనివి మరల ఆ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మము నందేపుట్టించునామరూపములతోతోచుచు మరల జలప్రళయశమువలన నామరూపములు లేక లయించినవి అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు యిమిడియుండి ఏకచక్రముగా తిరుగుచున్నను ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మముమాత్రము ఏవికారము లేక ఏకరీతిగానే సత్యముగా నుండును. ఈవిషయమై 11వ చక్కెము 12—13 సంఖ్యలపద్యములున్న 216 వ

త్రము. 710వ సంఖ్యపద్ధతిన్నీ చూడుము. చూచినయెడల గ్రహించు. లోక రాగలదు.

(1) సాంఖ్యయోగమునగా శరీరలక్షణ ప్రభావమును గురించి.

3వ పీఠిక.

28. (3వ పీఠిక.) సాంఖ్యయోగమునుగురించి యున్న స్తోత్రమును పఠించినవారికి జ్ఞానము నెలివి గలుగును. 3వ పీఠికను చూడుము. పత్రముసంఖ్య 15—

(2) సాంఖ్యయోగమునగా శరీరశక్తి.

24 ఇందియములుగలది.

29 సాంఖ్యయోగమున శరీరశక్తి మొదలైన లక్షణములు అరంభమునుండి 18వ పుత్రములు 78 సంఖ్యలు గలపద్ధతులు 2వ ప్రకరణముచూడుము.

30 శ్లోక (15) సాంఖ్యకూర్మరూపవిచారకంబు. శ్లోక (16) సాంఖ్యజేహ విచారణంచ. ఈ శరీరలక్షణలవయవంగములు తెలు గా తెలియవచ్చి బ్రహ్మశక్తిగల వాడని తెలియవచ్చును. తెలివిగలు గును. ఇందియజ్ఞానముగా చేయును. ఇందియములను బలపర్చిదమే భువిసారము అఇందియములు బలమును తగ్గించదమే బ్రహ్మజ్ఞానము 18వ పత్రమునుండి 40వ పత్రమువరకుచూడుము.

(2) తారకయోగమునగా తత్వజ్ఞాన ప్రభావము.

4 వ పీఠిక.

31 (4వ పీఠిక) తారకయోగమును గురించియున్న స్తోత్రమును పఠించినవారు పుణ్యశ్రుతులుగుదురు. 4వ పీఠికను చూడుము. పత్రము సంఖ్య—41

తారకయోగమునగా తత్వజ్ఞానశక్తి.

32 తారకయోగమున తత్వజ్ఞానము అరంభమునుండి 177వ పుత్రములు 461 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 2వ ప్రకరణము చూడుము.

83 తాకిక, కర్ష, కర్ష, కర్ష, కర్షయలంబారయక అందువలన, అం
టక మిత్రపథ కర్షగా పరిచరించు విధమున్ను, గృహస్థకర్షమార్గమును
జరిపించే విధమున్ను, జనన మరణములు, పునర్జన్మములు, పౌష్టిక
రక్తములు, పుష్టివాహము, భార్యజన్మమందు చేసిన (1) పాపము (2)
పుణ్యము (3) భక్తిముఖము ఫలములు ఈజన్మమందనుభవించుచు
ఈజన్మముగదే అంత్యకాలమువరకు చేయునట్టి (1) పాపము, (2) పుణ్య
ము, (3) భక్తి, ఈముడును అగామిసందిలిములుగానుండిఅనగామూ
టగాను. ఈజన్మమందు లభించేవిధము మొదలయినటువంటిది తెలి
యవచ్చు. కర్ష (17) “తారకగణ మనస్సుర్భికారకంబు” అను శ్లోవిబ
ట్టిబ్రహ్మజ్ఞానము సాధించుటకై మనస్సునిస్థిరచేసే విధమున్ను, ఉల్ల
మును భక్తిమార్గమువలన రంజింపజేయును. తత్త్వజ్ఞానములనుగాజేయును.
విములుడగును. అనగా నిష్క్రమింపగును. సర్గజెందుటకు అర్హుడ
గును. —

34 నరకలోకములు ఏడు. వాటి—వాటి—పేర్లలో కనుపర్చు
ను. 41వ పత్రమునుండి 217వ పత్రమువరకు చూడుము.

3 అమనస్క-యోగమునగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రభావము.

5 వ పీఠిక.

35 (5 వ పీఠిక.) అమనస్కమును గురించినస్తోత్రించిన స్తో
త్రమును పఠించినవారు బ్రహ్మజ్ఞానము పొందుదురు. మోక్షమార్గము
తెలుసుకొని యెదురు. (5 వ పీఠిక ను) చూడుము. — పత్రము సం
ఖ్య—218.

అమనస్క-యోగమునగా బ్రహ్మజ్ఞాన ఉత్పత్తి.

36 అమనస్క-యోగమునే బ్రహ్మజ్ఞానము అర్జుణము నుంచి
102వ పత్రములు 420 పంఖ్యలుగల పద్ధతులు, 4 వ పాదకరణము
చూడుము.

గ్రంథ ప్రభావము.

37 శ్లోక (18) "అనుభవజ్ఞాన మనుభవ మ్లు గానో అనుభవ తివిబుట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును, వేదములను, మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రముల—మంత్రపారిశుభ్యతో బ్రహ్మరీతులమును—పూజ, పుక స్కాములు, పుణ్యక్షేత్రములు, పుణ్యనదులు, శ్రీరాములవారి జననము, రావణుని యుద్ధము, వైగాగ్యములు తెలుపును. వీధ్యులైన శాఖములు, వాటి—వాటి—శ్లోకతో తెలుపును. పరిమళద్రవ్యము, అర్చనలు—దును. 219వ పాదమునుంచి 320వ పాదములవరకు చూడుము.

4 పరిపూర్ణయోగమునగా నకలంకారము చేసుకున్న పరిపూర్ణజ్ఞానిభావము.

6వ పీఠ.

38 (6వ పీఠ) పరిపూర్ణమును గురించి ప్రతిపదిపాద్యమును పఠించి పరిపూర్ణమును గుర్తించిన వారికి పుణ్యవనము లేదు. 21వ పాద్యము చూచుము.

39 పరిపూర్ణమునగా నకలంకారము చేసుకున్నవారికి ఐక్య సంధానము—పారమార్థికముకలుగును—పరిపూర్ణము అరంభమునుంచి 61 పాద్యములు 164 పాద్యములుగల పద్యములు

5వ పాద్యకరణము

40 అనంతంబై వేద అనుపత్తియలను ననుసరించిచూడగా వాడుకగానున్నవి శ్రీ (9) రుగ్వేదోధ యజుర్వేదస్సామవేదో హ్యధర్వణాః తా వేదములు వాలుగు అవేదములసారాంశశ్రుతులున్న అవేదములు ఏర్పర్చిన ఋషుల పేర్లున్న, నవ మహాఋషులపేర్లున్న పాదశమహారాజుల పేర్లున్న, పట్నకృషియలపేర్లున్న, అర్చకులు ఏర్పర్చిన బ్రహ్మయోగ్యముఖ్యకల్పిత నామములున్న. శ్రీతి. (10) గురుబ్రహ్మగురుర్విష్ణుః గురుశ్చైవా మహేశ్వరుః గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ అను పట్నగురువుయొక్క పరిపూర్ణత్విని శిష్యుల తలచి శ్రీతి (21) శ్రీమహా

మూలము అనునట్లు భక్తిని చేకూరినవారు బ్రహ్మసాహిత్యమును
 నిజ భగవత్సత్త్వమును తెలియపర్చును విముక్తులగా జేయును.
 ముక్తి! అర్హులగుదురు. పరమార్థము జెందుదురు అపగా ఎక్కువైన
 నిజభక్తిగలవారు 821వ తమునుండి 371వ తముల వరకు చూచుము.
 6 భగవంతుని ప్రభావము.

7 వ పీఠిక.

41—(7వ పీఠిక) గ్రంథపూర్తి విగురించి స్తోత్రించినస్తోత్రమును
 పఠించినవారి జనన—మృత్యుములు నశించి పరమార్థమును జెందు
 దురు. 7వ పీఠికచూచుము.

8 గ్రంథపూర్తి ప్రభావము.

42 గ్రంథపూర్తి ఆరంభమునూది 8వ తములు 12సంఖ్యలుగల
 పద్యములు 6వ ప్రకరణము.

43|శ్లో| (22)గురుమూర్తినినదాధ్యాయేత్ అనునట్లు గురువు
 ను ధ్యానించు విధమున్ను |శ్లో| (23)అని నయస్త జంతునివహంబుల
 జ్యోతిషగ నత్యుత్తుండవై అనునట్లు ఈ జగమునందున్నవలచరా చర
 ములను అమృతమునై పోషించుచున్నట్టి అభగవంతుని ప్రభావము
 తెలియపర్చు 37వ తమునూది 381వ తములవరకు చూచుము.

మూఖ్యతత్పర్యము

ఈ గ్రంథమునందు:—

44(1) ప్రపంచస్పృష్టి గ్రహించినవారు మాయనుగూర్చి గిరినవా
 రగుదురు.

45 (1) సాంఖ్యయోగమును గ్రహించినవారు ఇంద్రియజ్ఞాన
 ముగియుదురు.

46 (2) తారకయోగమును గ్రహించినవారు తత్త్వజ్ఞులుగనుదురు.
 మోక్షమార్గమును కనుకొనగలరని నర్థం జెందుటకు అర్హులగుదురు.

47 (3) అనునన్మయోగమును గ్రహించితిమి. అనునన్మయోగమును లగుదురు. పరమపదమార్గమును నుగ్గోపగలు నిజస్థితినికనుగోపగలరు.

48 (4) పరిపూర్ణయోగమును గ్రహించినవారు ముముక్షుల లగుదురు అనిగా సకలం విదువనిచ్చగలవారిగుదురు. ముక్తికి అర్హుల గుదురు. అనగా శ్రీవాల్మీకుని పరిమాత్రంలో చేర్చుకొనే వారగుదురు. విము లుడు పరిశుద్ధుడగును. విముక్తులగుదురు అనగా సకలంశ్యాం ముచేస్తు కున్నవారు బ్రహ్మత్వమును జెందవారగుదురు.

49 (5) భగవంతుని స్మృతిని పొగడి స్తుతించినవారు పరమా ర్థము జెందుదురు. వైకుంఠవాసులగుదురు. జనన—మరణము లు నిశం చినవారగుదురు.

50 బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈగ్రంథములో పైనిదిదాహరించి న యోగములకు ముఖ్యమైనవి (1) సాంఖ్యయోగము (2) తారకయోగ ము (3) అనునన్మయోగము (4) పరిపూర్ణయోగము (5) భగవంతుని పర బ్రహ్మస్థియోగముచే పంచరంగులుగా పోల్చించుచుండును. వీటిలో ప్ర పంచము నందున—సకల—చరా—చర—భూతిముల రెంటిచర్యల న్నియ నున్నవి. గ్రహించినవారు వైకుంఠవాసులగుదురు. వీటినిగ్ర హించనివారు సిద్ధాసులైనను పండితులైనను వైకుంఠపదవి జెంద జాలరు. వీటినిగ్రహించనివారు భక్తులుగానున్నను మూఢభక్తులనెఱుదు రు. ఒకరికితోధించేకత్తలుగజాలదు.

ముఖ్యతాత్పర్యము

51 13 (24) గోరినవారల కెల్లను జేరును కైవల్యపదముపొవడమిదు. దిగ్గోరిని వారల కెల్లను దూరముమోక్షమైతియన్ని శ్రోవలనైవన్ జనులగుణములు.

52 వేదాంతసారము వేదాంతులైరుగుదురు. విద్యలోసారము విద్యార్థులైరుగుదురు. విరాములకు ప్రేమ కవిహర్షులకును, గురువుల

కు ప్రేమవిశ్మయముతో బోధించుటకును, సుజనులకు ప్రేమవిశ్మయమును
 రాదికములు రాజయోగప్రేమ దైవమౌత్రంసంబును, భగవంతుని
 ప్రేమవిశ్మయమును భక్తులపై ప్రేమ భగవంతుని కలుగుటవ
 లె ఇట్టివారికి శ్రవణచదవి చేరువగానుండును. పామరులకు మోక్షా
 ప్తి దూరముగా, ముందుని అంగీకరము తెలుపును—

83. ఈగరిశినానున్న బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదు
 లగో, బాల్యమానస, కానూర, వార్ధక్యములొందు వారిందరిలో కలి
 మి గలనారు అబ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమునుకొనడమునకాజమీ
 యును. — లేమివారుగానున్న వారునుకొని చదివి ముక్తి పొందుటకు
 ప్రేమించును. ధైర్యలక్ష్మి తో సమానమైనదేదియు లేకుగాని సుష్ణా
 నధైర్యలక్ష్మి యనియె అజ్ఞానధైర్యలక్ష్మియనియు తెండుగలవు. ఏటిలో
 సుష్ణానధైర్యలక్ష్మి వలన మోక్షము లభింపదును. అజ్ఞానధైర్యలక్ష్మి
 వలన సరకము ప్రాప్తింపదును.

84. సుష్ణానధైర్యలక్ష్మిని పొంది సుష్ణానకార్యములను జూచు
 వారే సాంప్రదాయకులు. ఎప్పుడున్న ధైర్యలక్ష్మిని విడువకూడదు.
 అధైర్యలక్ష్మిని పొందకూడదు. నామలే॥ జాగ్రతః భయంనాస్తి అను
 నట్లు జాగ్రత్తగానున్న వారికి భయములేదు.

కలిమిలేములు కావటకుండలు.

85. పద్యం ॥ (25) సిరిదావచ్చినవచ్చును! సలితముగనారికే
 శబలముల భంగి॥ సిరిగాపోయినపోవును! కలిమింగిన వెలగవండుగ
 దరానుమరే!

అయినట్లు భాగ్యలక్ష్మి వచ్చునపుడు లెంకాయయందలిజలము వచ్చున
 ట్లువచ్చును. పోవునపుడు యేరుగభక్తించిన వెలగవండుగో గుంజహ
 రించినటువలె హరించినపోవును. ఈరెండున్న అశాశ్వతములు. శరీర
 ముతోనశించిపోవును. తనతోకూడ రావు.

56 (26) పద్యం (26) వ్యాప్తి శైలి దేవకవక. పాపిందీవశేషము
పదివేలనుచు. తృప్తి శైలి దేవకవక. పాపిందీవశేషము
బహునే.

అనునట్లు గృహస్థధర్మములోనున్న వారుగాని ఇతరులుగాని తమ
తమకుగలిగే చింతలన్నియు మునుస్సునందుచు తమకులభించేవస్తువులు
లేక మైవను వాటినే గొప్పగా నెంచుకొని తృప్తి శైలి దేవకవక యోగ్యు
లు. సిరి—సంపదలు వైవయోగము విలసలుగును—అనగా—వారి
వారి—అదృష్టమువిలస గొలుగును—చింతలన్నియును లాభములేదు.

ముక్తి మార్గము

57 తత్వము (27) మూడుది మృగముచ్యుతగని—యప్పాంగకే
మనసా॥ ఈ—పామకేరము—గొప్పవపుడు—నీ—పాపిందీవశేషము
మనసా॥ మూ॥

58 (2) ఈవిజయము—ఎంతోదుర్లభ—మిదియెనిగని ఓమ
నసా॥ ఇంకా హిరణ్యములు—నెక్క—మోక్షం—తెక్కి—జాడుమ
నసా॥ మూ॥

59 (3) హాస్య—అసత్యము—అనూయ—కౌర్యము—వ్యభి
చారమునునసా॥ ఇవి—ప్రశస్త్యమునీ—బ్రతుకునధోగతి పాలు నేయు
మనసా॥ మూ॥

60 (4) కామగ్రోధ—వికారార్థమును—కడతేర్చుకుమనసా॥
ఈ—భూమివిస్తాదనీ—భోగముస్థిరమని బోధ బడకె మనసా॥ మూ॥

61 (5) వారి—వీరిగని—వారలు బెట్టగ—వలదేటమనసానీ—
దాడిలోన—నీచర్యలోను గలతప్పులు—నుమనసా॥ మూ॥

62 (6) దారాపుత్రాదుల మఱి సోదరులపై (అతి) ప్రేమపడక
ఓమనసా॥ యమదూతలుపిలువగ—కోరువడదు—బుధువులెవ్వరును
నసా॥ మూ॥ అనుతత్వమును బట్టి ఈగ్రంథముననుసరించి చిత్ర కుండ్లి

పాండిమోక్షమార్గమును కనుగొనినవారు భక్తులగుదురు. ఈవిషయములో సద్గోష్ఠిని వినియోగించవలెను. అనగా మంచిసంభాషణ.

జాగ్రతః భయంనాస్తి ఇందుకోరెందు విధములు గలవుఅవి అనగా:— దైవజాగ్రతః లోకజాగ్రతః వీటిరెంటిని మనసాపహింతుకొని మిగులుచున్నయెడల యేముక్కకొరత లేక ఘుప్పుడప్పి పరమవేదమోక్ష మార్గముననుగురు. మఱిన్నీ—ఎవరికివారే—యమునాతీరే. అన్నజనకృతిని కూడా మఱిలోనుంచి ఈగ్రంథముననుపరించి, బ్రహ్మజ్ఞానము పాండి మోక్షమార్గముకనుగొని పరమపదముజెందినవారేవైకుంఠవాసులు.

64 ఈగ్రంథమునందున్న 207—259 శ్లోకములలోనున్నచట్యర్థలవివరము.

(1) యజన(2) యాజన(3) అధ్యయన (4) అధ్యాపన (5)దాన (6)ప్రతిగ్రహ ఈఆరున్ను పట్యర్థలనబడును.

(1) యజనఅనగా—యజ్ఞముచేయు హవిస్సులను ఋత్విజులు.

(2) యాజన—అనగా—యజ్ఞము చేయించువారు యజ్ఞమందుగల అగ్ని హోత్రమందు హవిస్సులను ఋత్విజులు వ్రేల్చిహోమము చేయదురు. అధలముయజ్ఞము చేయించేకర్తకు వచ్చునుగాని ఆఋత్విజులకు రానేరదు. అగ్నికు మోక్షము లేదుగాని పుణ్యలోకమునందు భోగభాగ్యము లనుభవించిన పిదప ఇహలోకముందు పునర్జన్మములో పురుషుడుగానో స్త్రీగానో జన్మించి మంచిచిక్కవర్తనలగుదురు.

(3) అధ్యయన—అనగా—వేదములు చదవడము.

(4) అధ్యాపన—అనగా—వేదములు నేర్పించకము. వీరిరువురు వైకుంఠ వాసులగుదురు.

(5) దానమనగా దానమివ్వడము.

(8) ప్రతిగ్రహ అవగాహనములను గోపకముచేత చేసినవ్యక్తమునలన పూర్వగోళము నందు భోగ భాగ్యము లనుభవించిన విధమున పూర్వగోళమునందు ప్రవర్తనములలో పునుషుడుగానో—ప్రీ—గానో జన్మించి మంచి పోష్యవృత్తులు పునుషుడు—.

65 దివ్యమైనవంటి వేదాంతమార్గమును పెదమార్గమున బట్టి వివరిత మార్గముగా తలచి పునుషుడు భోగించు వారు శుష్క వేదాంతములను బునుషుడు కార్య గురువులను బడుదురు. స్వప్నలీలనే కాకుకీ రసములాది విరామములు బెట్టి చేయుచున్నారు. ఇది దైవవింద యగును. వ్యభిచార, జారగ్యమునకు పునాదియగును. అట్టి గంధముచేత మునుషుడు గును. అట్టి గంధములను చూడకూడదు. తాను చెడ్డకోరి వనమంతా ఇది పిన్నమును. అభోధశ్రుతి (28) = జ్ఞానహీనానాం తా జ్ఞానహీనులకును మృతించును గాని శ్రుతి (29) జ్ఞానచక్షుషాం తా జ్ఞానదృష్టిగలవారికిను మరించును. జ్ఞాన—అజ్ఞాన—భోధ మధ్యమున్న మేలు కీడు ఈ గ్రంథము ననుసరించి గ్రహించుము.

66 శ్రుతి (30) “అర్థముద్ధి న్ముఖా చైవ” అనునట్లు తన అర్థము జ్ఞానములకును వలన కార్యములను విరిగించు కొనువారు కడతేరగలరు.

67 శ్రుతి (31) “అజ్ఞానవిమరాం ధవ్య” అనునట్లు తన అజ్ఞానమునే చీకటి వలన కార్యములను విరిగించు కొనువారు కడతేరలేరు.

68 శ్రుతి (32) “యద్భావ్యం తద్భవతి” అనునంశ్చ త భావలోచినిత అనేక అర్థములు గలవు. పది వాని మనోవికారమువలెనే—తన మనోవికారము అటు వలెనే పుట్టును—ఎట్లా తలంచితే—అట్లానే అవును.

69 జగత్తులో నున్న కొందరు జనులు మిట్టవేదాంతము నేర్చుకొని గురువులను భక్తులను గ్రంథములను తిలస్కరించుచు నిత్యములకు వచ్చిన గ్రంథమును తనకు తటస్థించినవలె యమున అగ్రంధము అనే

కొనేవాని కొననివ్వక అందుకు తగిన మిట్టనేదాంతము పెట్టమని నిర్ణయము చేసిన మేల్మోరారు—నమ్ముదురు, నమ్మనివారు నమ్మురు—ఇట్టి దుర్బోధలు చేసేకార్యగురువులు అపగా ఉదరి పోషణ జరిగించు కొనువాడు నరకపాలగుదురు సుమా. ఇట్టికుష్టకార్యముల మిట్ట వేదాంతకులనే, కార్యగురువుల భోధను చెవిని బట్టెనుము. తుడిపోతులుకోరికలు పోరుదురు.

70 శ్లో॥ (33) కం.దుర్జన సాంగత్యంబున కష్టంబులు గలిగివారు కడతేరరుగా, సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యంబులు కలిగివారు కడతేరుదురు మనసా|| తా||దుర్జనసాంగత్యంబున కష్టములు కలిగి కడతేరరిరి, సజ్జనసాంగత్యంబున సౌఖ్యములు గలిగి కడతేరుదురట—

71 శ్లో॥—(34) చెప్తవారితోన్నహంబుచేసిరేని కీమతి పుకవరునకు మూడుచుండు అనువాద్యములును పెడిచెవినిబెట్టి|| శ్లో॥ (35) మందివారి తొమైతిగ్నుటించిరే—మేలు జనులకుకలుగును చాలగాను. అనువాద్యములను మదిని నిలిపి నడిచినవారే యోగులు.

72 సామెతి|| (36) సహవాసయానోప గుణార్థవంతి|| అనునట్లుపట్టి సాంగత్యము చేయుదురోఅట్టిగుణములు పొందుదురుగావున—

73 హిందూమతస్తులలో ఏకులస్తులవారై నను జ్ఞానశీలులైనగురువుల హరివల్లవేకులస్తులుగానున్న వారును నిస్సంజేహముగాజ్ఞానోపజేకముపొందిన యెడల చాలాదుర్గుణములుమానును. ఈ గ్రంథము పఠనఫలసంపద పలననున్న దుర్గుణములు నశించి సద్గుణములుకలుగును.

74 గురువుల ప్రఖ్యాతి—

జగద్గురు—పసగా—తిలోకములు పరిపాలించేవాడు—స్వప్తి—స్థితి—లక్షణములకు—కర్త. నరుల—పాప—పుణ్య—భక్తిని—బట్టి వారి—వారి—కర్మలకు తగినఫలముల నిచ్చేవాడు—

75 నన్నుచు — | అనగా—పరిపూర్ణజ్ఞులనగాబట్టి
76 కారణగురువు — | మహిమను కనుగొనినవాను. పరమ
77 విహితగురువు — | త్యాగముచేసికొనిబ్రహ్మనేధ్యానించు
వారు—పరిపూర్ణజ్ఞులు.

78 గురువు—అనగా—జ్ఞానశీలుడు—[భక్తి—భాగి—
అభావాశములను ఖండించుకొని—మోక్షమును జూపుచుభుక్తు.
గురువును నరుడని భావించకూడదు.

జ్ఞానలక్షణము

79— ఈకృష్ణముచదివిన మనుజుడు వినినమనుజుడు జ్ఞానశీల.
తగలగురుజోధ వినినమనుజుడు ఇదివిష్ట అదితప్ప అనిచెప్పక కడవిక.
స్వాయమాంగముననే ప్రవర్తించుచుండును. ఎల్లకార్యములయందు
స్వభావవిహితమైనబుద్ధితో మెలగుచుండును. అతనికి దేనిపైనను రా
గాను—రాగములుండవు. అట్లు మిక్కిలి విరక్తిచేతకార్యములు చేయ
కయునుండడు. అనగా అతడునొకదాని పైనను ఎక్కువఅశలే కార్య
ములుజరిపించుకొనుచుండును. అతనికి వైరాగ్యముగాని వాంఛగాని
అపరితముగానుండదు. అన్నియునమముగానే యుండును. ఇతడునెవ్వరి
నిదూషింపడు. భూషింపడు. తానేకార్యమునందును తోపపడడు. ఇత
రులసమాచారములను తానుచెవియొగ్గిపూనికతో వినడు. గృహశ్చ
త్యములయొద్ద క్రమముగాజరుపుకొనును. జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియ
ములనగా—జ్ఞానేంద్రియములనగా (1) చెవులు (2) దేహము (3) నేత్ర
ములు (4) నాలుక (5) ముక్కు—కర్మేంద్రియములనగా (1) నోరు (2) చేతు
లు (3) కాళ్లు (4) స్త్రీ—పురుషులమర్మభావము—వీటినిచెడుకార్యముల
కు పోనివ్వక వీటికి రాజైనమనస్సును నశిపర్చుకొని ఇతరచింతలేక.

ద్వ్యుగలి నేర్పుతోనుండును. ఇత కేగృహస్థధర్మమాగ్ధమువనుండు జ్ఞాని యనబడును.

జనులన్వభావము.

80 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవద్వింశతిలోనేయుందురు.

81 దుర్జనులు—ఎల్లప్పుడు మనస్త్రిధుని కేరివిలాసమే చాలాలో నుదురు.

82 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవంతుని వామకీర్తనలు పఠనచేయుచుందురు.

83 దుర్జనులు—ఏ వేళను చానులనుచూచి పరిహాసము చేయుదురు.

84 సజ్జనులు—నకలపాణికోట్లను తమవారిగా నమముగానే యెఱుగుదురు.

85 దుర్జనులు—నకలపాణికోట్లను తమవారిగా నమముగా నెంచక అనూయవడుదురు.

86 సజ్జనులు—శరణన్న పారిని ప్రాణమైనది చ్చి సంరక్షణజేయుదురు.

87 దుర్జనులు—నకలహత్యలు— దుష్టకార్యములచే తమపొట్ట నింపు కొనయెదరు.

88 సజ్జనులు—నంకటములు వడేసంసారమునందు ములివ్రవర్తనగానంచరించుచు వెంకటవికలుని వినావేరొక లుంచరు.

89 దుర్జనులు—నంకటములు వడేసంసారమునందు చాలాలో లో గలవారై వెంకటవికలుని మరచియుందురు.

90 పైని చెప్పినవ్రాహ్మణుల నజ్ఞుల—దుర్జనులలో ఇట్టి ముద్రలైన లుకూడచర్యలున్నవి. గృహస్థులు, గృహస్థము ననుసరించినం దువలన దుర్జన సాంగత్యమును నివేరి చేసికొని సజ్జనసాంగత్యమును

పాండితుతి (28) భక్తమామం బిద్యును అనుశ్రుతినిబట్టభక్తినిసాధిం
చునారే పరమమము తెందగలరు. నత్యజ్ఞానానందుని చెందగలరని
అర్థమగును. సజ్జనత్వమే శాశ్వతమౌత్వము, దుర్జనత్వమే చంచల
త్వము.

91 వేదశ్రుతి (37) వేదవేదార్థ శబ్దార్థం శ్రోతృకన్యం మాత్రమ
యపిణి —

92 || తా || ఓం ఈ వేదార్థ శబ్దార్థము శ్రోతృకములకు రల్లిస్వరూ
పమయినటువంటిది.

93 వేదశ్రుతి (38) జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ | బుద్ధిసర్వవయ
త్సరః ||

94 || తా || వేదవాక్యము ను ఎరు భోధవడు చున్నారో వారు
సర్వవయత్నములయందున్ను బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది—

95 వేదశ్రుతి (39) వేదశబ్దం జానాతి సర్వధా సర్వశాస్త్రైశ్చ | వేద
శబ్దముయొక్క రహస్యము ఎవరెరుగరో వారు ఏన్ని శాస్త్రములు
చదివినావృథా అని వేదశాస్త్రములు చెప్పుచుండగా భగవత్పురణ కే
సికే పాపము లేలవచ్చునని అలోచించి ఈగ్రంథమునందు ముద్రించినవే
దశ్రుతులనుపఠించి కడలేరవచ్చును. ఎవరైనను వేదములను ధారాళ
ముగా పఠించవచ్చునని వేదశ్రుతులు పలుకుచున్నవి. ఇదిగాక ఋగ్వే
దపారమైన స్తోత్రప్రకరణములలో శూద్రులకు యజ్ఞార్చనప్రవేశము
లుచేసినదని చెప్పియుండలేదా? అధర్వణ వేదమంత్రములు శూద్రుల
భ్యసించవలదా? ఈప్రకారముగా కృతయుగము త్రేతాయుగముద్వా
పర. యుగములలో వేదములు నాలుగు వర్గాలున్ను వేదముగా
అనుష్ఠించబడియుండగా ఈలియుగములో మాత్రం వేదములు శూ
ద్రులు పఠనచేయకూడదని చెప్పియున్నవేదములు యేమియజ్ఞార్చ
నభిధానము లోరెండో శ్రుతివాక్యము.

36. శ్రుతి (40) యోధేమాంవాచంకశ్యాః—మాపభావజనేభ్యః।
 బ్రహ్మరాజన్యభాగుం—శూదాయచార్యాయచ—స్వామంచారణా
 యచ। అనినాటుగు జాతిములు వేదములు పఠనశేయమనియున్న దేయ
 నిజ్ఞానవేదపారసంగ్రహము అనే గంధములో ప్రచురపరిచియున్నారు
 ఇదిగాక ఎవరైతే పను వేదాంతమార్గమును కనుగొనివారేద్విజ్ఞానము అన
 గా బ్రాహ్మణులు అనగా శ్రుతి (41) బ్రహ్మజ్ఞానాత్మబ్రాహ్మణః। అనగా
 బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారే బ్రాహ్మణులు అని ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానంద
 ము శేల శిల్లముగా తెలియుపర్చుచున్నది. (ఈ విషయమై 2000 సం॥ 208
 వ సంఖ్య నుండి చూడుము.) ఇట్లుండగా శ్రీమహా భారతము అనుశా
 పనిక పర్వములో శూద్రుల విషయమై ప్రచురపరిచిన వాక్యములను
 వమ్ముటకు వీలు లేదు. మఱి—శూద్రుల విషయమై వ్రాసినది కవ
 తునూత్రముగా నున్నదనుటకు సందేహము లేదు.

—భగవత్స్మరణ—

37. శ్లో॥ (42) శతవర్షాశీవతిః మరణానిశ్చయం జగత్ । తా॥
 జగముననున్న జీవకోట్లయూపత్తు నూరు సంవత్సరములు జీవించినను
 మరణమునిశ్చయము. అంతములేని భగవత్స్మరణకు మించినవస్తువు
 యేమియులేదు. గనుక అట్టి కైంకర్యమనే భగవత్స్మరణ ఎవరుచేయు
 చున్నారో అట్టివిభభక్తునియందు భగవంతుడు ప్రసన్నమగును. అనగా
 భగవంతుడు సంతోషిని పొందును. విదవలభక్తి హెచ్చు విషయాలది అభ
 క్తునకు భగవంతుడు దర్శన మిచ్చును. కైంకర్యమనశా భగవంతు
 యకు చేయునేవయిని అర్థమగును.

38.—ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథపత్రములను దెక్కించి
 చూడగా 381 —పత్రములగును. ఈ పత్రములలోనున్న సంఖ్యలు
 383 రత్నములగును. అరత్నములను చదివి జల్లించివెడకి నికరమైన

రత్నమును కనుగొని (మేలిమిబంగారు వస్తువులలో, పజ్జ, మైదూర్య
గోమధిక, మరకత, మాణిక్య, పుష్పరాగ, నీలములు మొదలైనవి
వంటివి స్థాపించినట్లువలె) ఆరత్నమును మునుస్సనందు స్థాపించుకొన్న
యెడల పరమపదము జెందగలరు. జననమరణములువశించువడి ఈగ్రం
థము తెలియపర్చుచున్నది.

99 ఈగ్రంథమునందున్న ఒక్కొక్కనంగతి రత్నములమూర్తి
యని తలంచవచ్చును.

110—ఈగ్రంథము కొనినవారు ఇందున్న వీణామరీ మంత్రము
లను ఈగ్రంథమువర్పర్చిన జ్ఞానశీలరగల గురువు కుండును శోధితురా
లయివనందిగాంతుల శమస్తగారి వలన జ్ఞానోపదేశము లు దీనిట్లువలె
నభావించుకొని తిక్కరణశుద్ధిగా పఠించేవారి కుత్రి—(4) ప్రసరిజన
నం—పునరపిమరణం—అనుకుత్రినిబట్టి జనన మరణములువశించిపర
మపదముజెందుదురు. ఇట్లువలెనే ఈగ్రంథముననున్న వేదకుత్రిలలో
నున్న అనేక గ్రంథములలోనున్న ప్రచురపరచి యున్నారు.

101—శ్లో॥ (44) గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వ
రః గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురువేదమః॥

।తా॥ గురుడబ్రహ్మ గురుడవిష్ణువు, గురుడేమహేశ్వర సచాశి
వులు. ఈపంచకర్తలే, సాక్షాత్పర బ్రహ్మస్వరూపుడని గురునిభావించు
కొని తస్మై శ్రీ గురువేదము అనునట్లు గురువులగువారలకు ఎవరైతే
నమస్కరించుచున్నారో వారే సత్యజ్ఞానులవలదుదురు—

102— గురువులగు వారలు వాఙ్మూలముగా ఉపదేశమిచ్చిన
మంత్రములను గాని—వారు చేసిన గ్రంథములయందుచెప్పిన మంత్ర
ములుగాని గృహిగావరించినవారు నై కుంఠవామలగుదురు.

103 పరమపదము. పరమార్థమునుపది మహాయోగ్యవయస్స నిజ
ముగలిగినది. ప్రకృతిద్వయము లేనిది, అరహస్యము కనుగొని చెప్పు

టకు అలవికానిది. ఆదినిశామ రూపములేనిది. తానువృష్టించిన ఆర్యుల
వలన దీపచార వార్తనగా విభాతలనే అచల విహార బ్రహ్మ
యని కల్పితనామము వహించిన బ్రహ్మనే స్వయంభువుడు, అనగా
తనకుతానే జీర్ణించినవాడు, ఒకరివల్ల సృష్టించ బడినవాడు, నిరా
మయుడు, అనగా రోగములు లేనివాడు, నిర్లభుడు అనగా ముడిమిలే
నివాడు, అంతములేనివాడు శుక్తు గిట్టుటలులేనివాడు, అనగా, చా
పుపుట్టుకలులేనివాడు, స్వప్రకాశి, నిర్భయుడు బట్టబయలుగనున్నాడు,
యోగములను భూతములను సృష్టించేవాడు ఆభూతములను పోషించే
వాడు, కడవట, ఆభూతముల కర్మాను సారమునుబట్టి వారి—వారి ఆ
యుస్సుముగించిన తోడనే ప్రాణులను రక్షించుకొను చుండువాడు.
మరల భూతములకు వారి వారి కర్మాను సారమును పట్టి పునర్జన్మము
ఆయుస్సు కలుగచేయువాడు—కలుగ చేయనివాడు.

404 పునర్జన్మము లేనివాడు ఒకడే పరమాత్మం ప్రధమదేవత
శివుడనబడును. తిరమూర్తులు వకరే యగుదురు.

405 యోగములు మారునపుడు వైకుంఠము జెందిన భూత
ములు మరుయోగముకు రాక వైకుంఠ వాసులుగానే భగవత్స్వ రూ
పులుగా నుండురని ఆర్యులు చెప్పిన వాక్యము.

106 యేమోవాగ్రసినాననే నిలంపు తలచకుడి, యిందున్నగ్రంథ
అరంభము 1 టవఱీకనుంచి చదువుడి, ఆనందించుడి. మోక్షము చెం
డుడి. క్షయించుడి.

107 ఈగ్రంథము నెవరు ఎవరు చదివినను ఆవాక్యములు ఒ
కరికి శోధించు నటువలె నున్న భగవంతునితోను స్మరించి నటువలె
నుండును.

108 ఈగ్రంథము చదివినవారికి వినినవారికి వకరైశ్వర్యపుత్ర
పాత్రసామ్రాజ్య వృద్ధిగలుగును.

109 శ్రీనిధిమును పశించిన ప్రభువులకు గాలురకు— శ్రీ
లకు బాలికలకు వారి—వారి వాక్కులును మఃస్ఫులును పవిత్రము
గును. అత్యంతానంద ప్రదము.

110 శ్రీనిధిప్రభావము. ముగిసెను.

111 ఇహ—పరలోకములకు కర్తవ్య

ఈ శ్లోకునకు

న మః పను పాక్షరము.

—

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వి నా య కు ని స్తా త్రం .

• పాండము యేకదంతమును తోరపు బొజ్జయు, వామహస్త,
 ముఖ మెండుగ మ్రోయు నజ్జలును మెల్లని చూపుల మం
 దహసముగ కొండొక గుజ్జహాసమున, కొరిస విద్యలకెల్ల
 నెజ్జవై యుండడి సార్వభౌ తనయ వోయి గణాధిపనీకు
 మొక్కెదగ

శ్లో॥ గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు గురుదేవో మహేశ్వరః
 గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై నమః గురువేదమః 1

శ్లో॥ బ్రహ్మచందం పరిమనుభదం కేవలం జ్ఞానమూర్తిం అను
 వేదశ్రుత్వ బుద్ధిన్వి. — 2

శ్లో॥ అహర్నిత్రాధయై దుఃఖానానసమానమే తత్పశువిర్లరాణాం
 జ్ఞానం సరా గాంమధకిం విశేషోజ్ఞానేన హీనః పశులిస్సమానః॥
 అను స్మృతిని బుద్ధిన్వి. — 3

4 | తా | ఈ మానవజన్మమొత్తమునకు శ్వాసముపొంది మోక్షము సంపాదించుటచే ధలము, అష్టాక్షానములేని మానవులు పశుప్రాయులని ఎన్నుబడును.

5 ఈ కర్మయుగమునందున, మానవజన్మమొత్తము మహాబాగుడు అట్లు ఎన్ని శ్వాసముపొంది మోక్షము సంపాదించుటే ధలముగనుక అష్టాక్షానము తొలగించి మోక్షాక్షానము కలుగుటకై అనేక గ్రంథములను వ్రాశిరించి ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందిమనే గ్రంథము వలన మానవులు కడలేదుటకు బ్రహ్మజ్ఞానము తేట తెల్లగా తెలియుటకై సాధారణమైన తెలుగువానికి మాటలచేత బ్రహ్మజ్ఞానముయొక్క అస్వయం వచనకావ్యముగానున్న అందున అచ్చటచ్చట (1) ఇహహాసములు (2) పునరాసములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామిశాలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టియున్నవలె నటువంటివి పునఃఘోషించి గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నుండి కష్టనష్టములు ద్రవ్యనయము గలుగకనే నునాయానముగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షము, చెందటకై బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథముగా ఏర్పర్చి అమృతగురుకలహా సమాసమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింప బడ్డది.

(6) బ్రహ్మజ్ఞానమే పరిమపదమునకు ప్రధానమైనదని వేదములు ప్రతిపాదించుచున్నవి.

(7) ఈ బ్రహ్మజ్ఞానమనే బాధ శనమతస్థలకున్ను విష్ణు మతస్థలకున్ను అనుకూలముగా నుండును ఇందులకు సందియము లేదు.

(8) ఈ గ్రంథమునందున్న సంగతులు విన్నవారికి చెవుల కానందమై చెలంగుచుండును.

(9) ఈ గ్రంథమునందున్న జ్ఞానములను భక్తితో విన్న మాత్రమున సత్పులము గలుగును.

10 ఈ గ్రంథమును కేవలము పూజించినను భుగిరిజాలంబులు దొరికిపోవును.

11 హిందవ్రులలో నాలుగు వర్ణముల వాలో బాల్యహావ న కహార వృత్తులు మొదలైనవాని పురుషులు స్త్రీలు ఈ గ్రంథమును పఠించి ప్రతి దోషన పారాయణము చేసినను విదినను విదేహులై వల్యంబునం బెందునారనుటకు నందియంబులేదు.

12 గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గములో నున్న పెద్దలైనవారు బాలులకు బాలికలకు కూడా ఈ గ్రంథమునందు అన్వయముతో నున్న (1) పరివ్రతాధర్మము, (2) రక్షితులము, (3) తపోగుణము (4) శాంతగుణము (5) బావసమరణములు (6) ఆయుర్మయము (7) పుణ్యపాపములు (8) స్తుతిదాఖ్యములు (9) కలిమిలేములు (10) ప్రాకృతభక్త్యర్థములు (11) పునర్జన్మములు (12) మతతరచారములు (13) హింస (14) అహింస (15) అనిష్టద్యర్థములు అరు (16) రాగద్వేషములు ఏను (17) ఈషవాత్రయములు . మూషు, (18) అశాపాకములు నాలుగు (19) పద్యములు అరు (20) మరచి చెబ్బరలు (21) స్వర్గనరకములు ఇక దండబద్ధమునంటి మేలు కు గల సంగతులను బోధించిన మొదల వానికి జ్ఞానము కలిగి హావసమీపంగు ఏ దుష్టకార్యములు చేయక బ్రహ్మజ్ఞానము ను సాధించుచుండును ఎవలైనను బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించినవారే బ్రహ్మజ్ఞులు బ్రహ్మజ్ఞానంకు బ్రహ్మజ్ఞానం

13 ఈ కలియుగమునందలి జను లెల్లరును నల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయోగధ్యాన భారగలచేత గడనే రుట విక్కిరి దుర్లభమని యోచించి కలి సంతానో పరిపత్తులక మొదలైన వేదములను పూర్వము నిర్ణయించబడ్డవి. ఆ వేదములను ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన యెడల మోక్షము ఆజీవకోసంబును

14 సప్తకోటి మంత్రములలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములే కలి మానవులు పఠించి కడనేరుటకు సులభమైనవి వేదములు శ్రేణియవచ్చుచున్నవి గనుక ఈ కలియుగమునందు ఆ మంత్రములే పఠించి చాలా భక్తులు కడనేరి యున్నారు. ఆ మంత్రములు ఆ మంత్రములమొక్క మంత్రార్థ, మంత్రమూల, మంత్రసారిములలో భోధించిన వేదములను సహా ఈ గ్రంథమునందు సంపూర్ణిగా ముద్రించబడెను వాటిని పఠించి మోక్షము సంపాదించవలెను గాని ఇంతటికంన్నా ఎక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు.

15 స్నానముల వివరణము అందుకు తగినమంత్రములు

16 మంత్రములు పఠించుట కైత్రికాలములు.

17 అన్నము భుజియించే కాలమందు పఠించె మంత్రము.

18 మోక్షలోకములు 5 నరకలోకములు ఈ లోకములు వాటివాటికేళ్లలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించడమైనవి ఇవిగాక.—

19 ఈ కలియుగమునందు ప్రథమమున చరా—చరములను రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను వాటి చర్యలన్నియు ఈ గ్రంథ

మునందు ముద్రించబడ్డవి ఈ రెంటివలననే ప్రపంచమున్ను ఈ గ్రంథమున్ను ప్రకాశింప బడుచున్నవి. * దిగి చూచి లోను కనుగొనవలయును. దిగి చూచి గుచి గెలిసి కొనవలయును..

* 20 ఈ గ్రంథమును మొదటిమంచి తుదవరకు చదివి సారాంశమును గ్రహించిన వానికి నువ్వర్థము దొరుకును * యేమో వ్రాసి నాను అనే తలంపు తలువకుడి కుదించుడి.

21 ఈ గ్రంథమునందున్న సుఖ్య తాత్పర్యము

1 ప్రపంచవృష్టి క్రమము	1వ ప్రకరణము
2 బ్రహ్మలక్షణము	" " "
3 శక్తితలక్షణము	సాంఖ్యము 2వ ప్రకరణము
4 తత్వజ్ఞానము	తాంకము 3వ ప్రకరణము
5 బ్రహ్మజ్ఞానము	అమసస్కము. 4వ ప్రకరణము
6 బ్రహ్మమలో విశ్వమగుట పరిపూర్ణము	5వ ప్రకరణము

7 (19)వ సంఖ్యనందు చెప్పిన చరాచరముల రెంటి గర్వము వీటియందున్నవి—వీటికి తగుమైనట్టి (1) ఇతిహాసములు (2) ఉపఖానములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామరెట (5) దృష్టాంతములు ఇట్టి మొదలైనట్టివి చాలాగలవు.

22* ఇహలోక ఆనందము, పరలోక ఆనందములని రెండు గలవు చంకలు కొట్టుకుంటూ ఇహలోక ఆనందమహిమ గర్వము పొంది పరజీ కూపములోపడి దుఃఖించుటకంటె ఈ గ్రంథమును పొంది ఇహలోకములోనే పరలోక ఆనందము పొంది పరలోకములో దుఃఖించుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

బ్రహ్మ పరబ్రహ్మ గృహభూత్రమధ్య భర్తృమార్గమున మిత ప్ర
వర్తకగా సంజరించుచు అర్చ్యజ్ఞానమువలన ప్రపంచమాయాశక్తి
ని మఱచి ఎప్పుడును భగవంతుని కొని యాజ్ఞా చిద్విలాసమే బ్రహ్మ
జ్ఞానానంద మనబడును. (సాంఖ్య, తారక, అమరస్య, యోగముల
చే ముగిసిండులుగా శోధింపబడుచు) ముక్తిపొందగలను

పరమపద మార్గము—వైకుంఠము

ఈ గ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుకొనకమే
పరమపద మార్గము (Salvation) ముక్తి

మోక్షమార్గము—కైవల్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న మంత్రములయే త్రికిరణమర్థిగా త్రి
కాలములయందు అనగా ప్రాతః కాలము, మధ్యాహ్న కాలము,
సాయంకాలము, లేక ఎప్పుడును, కీర్తన, నిష్ఠ, దృష్టి, ధ్యాన, ఈ
నాలుగింటిని మనస్సు యందు నిలిపి పఠించకమే మోక్షమార్గము.

విదేహ కైవల్యము—బ్రహ్మైక్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న సాంఖ్య, తారక, అమరస్య-ముల
సారమును భుజించి పరిపూర్ణము పొంది బ్రహ్మములో ఐక్యము పొంది
న వైకుంఠమే విదేహ కైవల్యము.

ఈ గ్రంథమును ఎవడు చదివినను ఆ వాక్యములు ఒకరికి
భోధించినటువలెనున్న అ భగవంతుని తాను సరిపెరిగినటువలె
నుండును

అవతారిక ముగిసెను.

—

ప్రహజానానందము

మొదటి ప్రకరణము.

ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

10 శ్లో॥ శివకంఠీల ప్రాణుల. సృజించునెడగ, కిమలాసనుండవై,
 (2) యనని సమస్తజంతు నిహంబుల బ్రోవగ నచ్చుతుండవై
 (3) ప్రేమలతేననింఘమాల ప్రాణులంప హరిండుదృడై
 యనని త్రేమూర్తి లాక్కరగ నార్యునినంతుని మొక్కి వేడెడగ

11 ఈ జగమునందు భూతములను సృష్టించును బ్రహ్మ వివర్టియు
 (2) ఆసృష్టించిన పకిల చరా చరి జంతువులను పోషించును
 విష్ణు వివర్టియు

(3) అట్లు పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకు రుద్దుడైనవర్టియు
 యిట్టి త్రిమూర్త్యైక వ్యూహంబుడైనవర్టి ఆభగవంతుని మొక్కి-
 వేడుచున్నాను ఈతిగువచున్న 18 వ సంఖ్యనున్ను 3 వ ప్ర
 కరణ తారకములో 6 వ ఇతిహాసమునుచూడండి.

12 శ్లో॥ ఆహారని వ్రా ధయమయిధునాని, సమానమే తత్పశుభిర్న
 రాణాం జ్ఞానంసరాణాం మధికం విశేష, జ్ఞాన సహజమే
 భిష్యమానః

ఈ మానవ జన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానము పొంది మోక్షము
 సంపాదించుటయే ధర్మము అట్టి జ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రా
 ణులని ఎంచుకొందురు.

1 కృతయుగం, త్రేతాయుగం, ద్వాపరయుగం, కలియుగం, ఇవి నాలుగు యుగములని ఎన్నబడును.

2 ఇదిని ఈయుగములు ఎటువలె ఎవ్వరిని ఉత్పత్తిచేసి, ఉత్పత్తిచేసినవారు యెవ్వరివలె ఉద్భవించిరిని గ్రహించుటకై గ్రంథములను చూడగా, ఆగ్రంథములలో అనేకవిధములుగా ప్రచురించబడియున్న వాటిలోని కొన్ని సంగతులున్న ఈలియుగమునందున్న ద్వీపాంతరములలో నివసించియున్న పండితజనులవలన వివిధములుగా గ్రంథములలో ప్రచురించబడిన వాటిలోని కొన్ని సంగతులను, పరిశీలించిచూడగా ఒకటి కొకటి సంబంధించినందున ఈయుగముల ఉత్పత్తిస్థితి, ఉత్పత్తిచేసినవారు ఇటువలె ఉద్భవించినారని వక్కాణించుటకు అలవికాదు.

3 తుదకు యోచించగా ఈగున నుడహరించిన ప్రకారము జలప్రళయము నందంతట స్వప్రకాశమై అదిని యుగములను సృష్టించినవిధము అసృష్టికర్త అయిన మహిమ అయిన కే తెలుసును.

4 ఆయనస్వయంభువుడు నకరివల్ల సృష్టించబడనివాడు.

5 ఆభగవంతుడొక్కడే సర్వభూతములయందు రిహస్యముగానున్నాడు.

6 మాయాశక్తి ప్రపంచమందంతటా అలుముకొనియున్నది.

7 ఆయన మహిమ కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యముకాదు.

8 సర్వ ప్రపంచమునందు వ్యాపించియున్నాడు.

9 పుణ్య పాపకర్మములచేతను, మాయచేతను, మొదలు, తుదయూ, కనుబడని ప్రపంచముచేతను, అంటుబట్టి, పృథ్వికిరాని లభ్యముకు పొని, కేవల జ్ఞాన యాత్రచే పరిశుద్ధుడైయున్నాడు.

10 సకలచరా—చర—భూతములుండే—భవించును.

దు రూపులేని, కేవలజ్ఞానరూపముచే వ్యాపించియున్నాడు.

11 సర్వప్రపంచము, లోకల, విలుల, ముందు, వెనుక యిరుపార్శ్వముల, క్రింద, మీద, ఎన్నత్రా పోభూర్ణముగా ఆత్మ నిండియున్నట్టియు, పరబ్రహ్మ మైనట్టియు, అనగా బాల్య, యౌవన, క్రమాద, వాధిత్వములు లేనినాడు, మరణము లేనివాడు నాశము లేనివాడు భయములేనివాడై యున్నాడు.

12 నానురూపములతో నానుమిష్య ప్రపంచమును, మరల నా మనూషములు లేక లయించి చేయి మిష్య భిన్నము మాత్రము నవి కారములు లేక ఏకరీతిగానే యుండును.

13 ప్రపంచమంతయును ఆయన మహిమచే గలిగిన జలప్రళయ ము నందంతట స్వప్రకాశంజై లయించిపోయి ప్రపంచమును మరల కలుగజేయు నట్టియు. అదిగ నీదగునగా విత్తనములేకనే మహిమ వలన భూతముల వైరాళము స్పష్టించి అటు రితువార ఆ భూతముల విత్తనమాలవలన భూతములను స్పష్టించెను. పోషించెను, మృగిబొడిచెను. కర్తయైపోయినాగి భగవంతుని గొలచెదను.

14 పక్షులకు, పంజరమువలెను, చిత్తములకు సర్వదారమువలెను, పుష్పములకు సన్నపుకొనవలెను ప్రపంచముండుటకు వునాదిగా నుండునట్టి భక్తివత్సలుని ప్రార్థించెదను.

భూమ్యాకాశములను సృష్టించిన విధము..

1 సృష్టికి మునుపు ఈప్రపంచము నానురూపములేక జలప్రళయ మహిమగానుండెను ప్రపంచమునగా భూతములు ఏవనించె వలయు

16 అంతట ఈడు తానే స్వయంభువుడై సృష్టికర్త అయి లక్షణము నందంతట స్వప్రకాశంజై భూమ్యాకాశములను

సృజించెను. ఏటి జంతుకనుగొనినవారు లేరు

17 ఆభూమ్యాకాశముల మధ్యను జలముగానున్న చీకటిగా నుండెను.

18. ఆభగవంతుడు ఆజలమును వేరు పర్పదలచి భూమి యొడి యుంచుటకున్న ఆభూమిమీద ద్వీపాంతరములను కలిగించి అద్వీపాంతరముల గ్రేది భాగముననున్న అద్వీపాంతరముల చుట్టున్న సముద్రముగా నుంచుటకు ఆజలముకు ఆర్థాపించెను. అటువలెనే ఆ జలమాయెను ఆజలముపల్లనే పుష్ప పండించున్నది.

19 ఆసముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు.

20 ఆకాశమునందు సూర్యు, చంద్ర, నక్షత్రములను, వాయువు ను అగ్నినిన్ని సృష్టించెను. అప్పట్లో రాత్రీ, పగలు, ఆయెను.

21 శూర్యకీరణములవలన వేడిగల వెలుతురు కలిగెను.

22 చంద్ర కీరణముల వలన చల్లని వెలుతురు కలిగెను.

23 ఆరాత్రీ, పగలు, వకిరోజుగానున్ను, అట్టి యేడురోజులు వకివారిముగానున్ను ముప్పది రోజులు వక నెలగానున్ను అట్టి పండెందు నెలలు సంవత్సరముగానున్ను ఆపరిబ్రహ్మమే ప్రపంచ ము నందంతటా ప్రకాశించుచేసెను.

24 తరువాత భూమియందు 'సంచరించుటకై సకలచరా—చర—జంతువులను, సృజించుటకు ముందే వారి వారికి కావలసిన పదార్థములను, కలుగచేసెను. ఆరుముతువులను ఏర్పర్చెను.

25 తరువాత సకలచరా—చర—జంతువులను వారి—వారికి—తగిన భాషాంతరములతో సృష్టించెను.

26 ఈవిషయమై 2 వ ప్రకరణ శరీరలక్షణమును చూచుము.

27 ఇట్లు సృజించిన జగమునకాధారభూతుండై ఆయన కృపచే సృష్టించిన మానవులలో విద్యాభ్యాసముష్ఠాదిన ఆద్యులచే అనంతనామములు అన్వష్టి కర్తకు కలిగెను.

28 ఆ అనంత నామములలో శ్లోగంభమునందున ముద్రించిన

మంత్రములే ప్రభావమైనవని నేడములు ధోషమునున్నందున అమంత్రములు బహిష్కరించుచుండు వారికి నమః-పా-నమస్కారము.

29 అటువలె స్మరించిన భక్తులకులు ఈ కడదిన మూడు యుగముల సంహర్షణ ఈలియుగము సంహర్షణ కడగో యున్నాడు.

పరబ్రహ్మగణము

12 శ్లో! అచింత్యా వ్యక్తరూపాః సద్గుణాః సుసాక్షమాః

సమస్తజగదాధారా మరార్థయే బ్రహ్మగణము

30 అచింత్యము అచింత్యమైనది 31 వశిష్ట స్వప్రకాశము చలనము 32 నామరూపము లేనది 3 కలమతములు లేనది 4 అభేది ముగానున్నది 5 సరాంశముగానున్నది 6 సంబంధమైనది 7 వ్యక్తికి రానది 8 లయముకుపోనది 10 ప్రపంచస్వప్రకాశముకు 11 త్రాస నున్నది. 11 యేకరీతిగానున్నది 12 అఖండజ్ఞానము 13 గీతది 18 సత్త్వముగానున్నది 14 అక్షయముగానున్నది 15 ద్వైతముగా నుండనది 16 అద్వైతముగా నుండునది 17 ప్రత్యగాత్మ్యముగానున్నది. 18 ప్రపంచమంతటా తనకు తానే స్వప్రకాశముగానున్నది. 19 సదాచింత్యముగానుండునది 20 అంతములేనది 21 నాశముకానది 22 కాశ్యతముగా నుండునది 23 సజాతీయ 24 విజాతీయ 25 స్వగత భేదములు లేనిది. బట్టబయలుగానుండునది 26 బట్టబయలుగానుండునది కాశ్యత బ్రహ్మమును ఈ సంఖ్యమువలన చెప్పికోన్నవాడే భక్తుడు నాదీజ్ఞాని వాడే మోక్షమునకు అర్హుడగును. ఈవల బ్రహ్మము భగవంతుండనియు ఈశ్వరుండనియు నారాయణుండనియు భక్తవత్సలుండనియు చెప్పబడుచున్నాడు. 32-33 ప్రకరములను చూచుము

31 పైని చెప్ప బడ్డవాటిలో నేరొకటి కలుగుటకు అర్హము.

15 ద్వైతము అనే శబ్దము, భగవంతుడు వేరు, శత్రులు. జగత్తు వేరగుననినీ శవాత్త పరమాత్మలకు భేదమున్నదను మతము.

16 అద్వైతము అనే శబ్దము, (అచేదమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" బ్రహ్మంవినుతః అన్యవస్తువేదియ లేదు " వర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" నస్తువస్తు బ్రహ్మ వస్తు మతము) అభేదము. భేదములేదనుట.

17 ప్రత్యగాత్మ అనే శబ్దము, సరిమాత్తగాను పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమరసైక్యమును బొందుచుండును అని అర్థము, అభేదము.

-అచేదమేవా-

23 సజాతీయ మనగా వక్రమనుస్య జాతీయందే బ్రహ్మత్రియం, వైశ్య శూద్రాది భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట
ద్వితీయం

24 విజాతీయ మనగా, మనుష్యులకును, మృగములకును, పక్షులకును పురుగులకును చెట్లకును శాశ్వతులుగల వేరు వేరు భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

బ్రహ్మ

25 స్వగత మనగా ఒకదేహమందే అవయోంగములు, రిల, కన్నులు, చేతులు, మొదలగు నట్టి భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

26 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈ మొదటి ప్రకరణము యెవ్వరైనను భక్తియైత్రుడై త్రికరణముద్ధిగా దీక్ష నిష్ఠ దృష్ట ధ్యాన ఈ నాలుగింటిని మనస్సుయందు నిలిపి సంపూర్ణగా చదివినను వినినను అట్టి వారలకు ఐశ్వర్య ఆయుస్సు వృద్ధి కీర్తియూ కలుగును, మఱియు 27 ప్రకరణము శరీర లక్షణము చూచేటంతి శక్తి కలుగును.

ప్రపంచ వృద్ధి కృమము ముగిసెను.

తెలంగాణ

సాంఘికములను అరంభము

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకా సాంబశివాపుర
హారా సత్తాహారా పాపవిదూరక పరమరకకళ్యాణగుణాకరా
దయామయా ధర్మనిలయా పరమపాపనా పాపహరణా చం
ద్రాదూదావంతసా పరబ్రహ్మస్వరూపుడైన సవాశివా
స్వోలోకపూజితా నాయందు కృపగలవాడైన బ్రహ్మజ్ఞ
నానందములోచేరిన మొదటిది తమమస్పష్టిందిన "సాంఘిక"
మనే శరీరలక్షణముయొక్క అవయోగములుతరచి రచి
యించుటకై "శ్రీలక్ష్మీ"దేవిని నామసమ్యయందునిలిపి అమృత
గుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియించం
తేసి పామరులను ఇందియ జ్ఞానులుగాజేయుటకై నిన్ను పా
ఠించుచున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు మంకుమకోటికురారైన
నందిగాం తులకమ్మగారికి నేనుసవాక్యరక్షణనై యున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులుమన్నింప పండితులు పార్శ్వితులు.

విధేయాను,

...

యశా రామస్వామి,

హేమవతిమాచార.

పోషించే, విష్ణుపుత్ర }
నమః నమస్కారము.

అలకట్టతోట,
రాజమండ్రి.

అష్టాక్షానానందము

2 వ ప్రకరణము .

1 సాంఖ్యము

అనగా
శరీరలక్షణము.

18 నీ॥ చేతులారంగ శివుని పూజింపదని
నోరునువ్వంగ హరికిర్తి నుడువదని,
దయయునత్యంబు, లోనుగా దలచదని,
కలుగ నేటికి తల్లుల కడుపుచేటు.

ఈ మాననజన్మబెత్తి నందుకు పరమాత్ముని నామమును
స్మరించి మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము.

ఈ దిగువ నుదహరించిన “సాంఖ్యము” అనే శరీర లక్షణము
ను చదివి, శ్వాత్పర్యమును గ్రహించినయెడల, తెజః పుంజము అనే
వెలుతురు, తిమిర సంఘమునే, చీకటిని హరించినటువలె, విద్య” అనే
అమృత జ్ఞానము అత్యుక్తు లభించి “అవిద్య” అనే లోభగుణము
ఫలవ పుట్టిన అజ్ఞానమును నిసంపదయ్యెను.

అత్యజ్ఞానమువలన మోక్షమార్గమును తెలిసికొనవచ్చును

అత్తజ్ఞానములేని యడల నేర్పిన విద్యలన్నియు, సంపాదించిన ధన మంతయు నిష్ప్రయోజనములును.

1 ఆకాశపంచభూతములు.

- 1 పృథివి అనగా భూమి
- 2 అప్పు అనగా నీర్లు
- 3 తేజస్సు అనగా అగ్ని
- 4 వాయువు అనగా గాలి
- 5 ఆకాశమనగా ఆకాశము

2 జ్ఞానేంద్రియములు.

- 1 శ్రోత్రము-అనగా-చెవులు.
- 2 త్వక్కు-అనగా దేహమందు కప్పినచర్మము
- 3 చక్షువుఅనగా-నేత్రములు
- 4 జిహ్వముఅనగా-నాలుక
- 5 ఘ్రాణము-అనగా-నాశిక ను

3 కర్మేంద్రియములు

- 1 వాక్కు-అనగా-నోరు
- 2 పాణి-అనగా-చేతులు
- 3 పాదములు-అనగా-కాళ్లు
- 4 గుహ్యముఅనగా-స్త్రీపురుషుల మర్మస్థానము
- 5 పాయు-అనగా-గుడము

4 పంచరస్మాత్రలు

- 1 శిబ్దము-అనగా-ధ్వని
- 2 స్పర్శము-అనగా-దేహమునకు యేవస్తువైనా తాక

3 రూపము-వశవస్తువు యొక్కరూపము

4 రసముఅనగా-సారము •

5 గంధము-స్థానమీద ఆరగ దీక్షిదిగంధము.

6 ఆంతరీర్ష్యములు.

(1) యనస్సు, (2) బుద్ధి, (3) చిత్తము, (4) అహంకారము.

7—ఇది అన్నియు లెక్కించినయదల 24 యింద్రియములగును లేక తత్వములగును ఇది . జడపదార్థములగును దీనినే క్షరమనబడును అనాత్మయన బడును ఈ 24 తత్వములు కదలవు, మెదలవు గనుక “సత్తులనబడును”

7 ఈ 25వ తత్వము “జీవము” ఈ జీవము 24 తత్వములతో చేరినపిమ్మట చలనము గలిగి, కాయాపురమనిగాని, తేజ్రమనిగాని ఘ్నాలశరీరమని గాని, దేహమనిగాని, శరీరమనిగాని, ప్రౌఠితిని గాని అనబడును. ఈ శరీరము నాశమయేవస్తువు గనుక అసత్తు అనబడును.

8 ఈ “జీవి” చిత్తులనబడును. చిత్తులనగా జ్ఞానస్వరూపుడగుట ఇది నాశనముగాని-వస్తువుగనుక అతడు జనబడును సత్తు అనబడును.

9 ఈ శరీరమునకు, రజోగుణము, తమోగుణము, సత్త్వగుణము, ఈ మూడుగుణములు కలిగి యుండును.

10 రజోగుణమువల్ల, కాఠు, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మాత్సర్యంబులనే హరిషద్వర్గములున్ను, ముఖ దుఃఖాదివర్గంబులు కలుగుచుండును.

11 తమోగుణమువల్ల, పాపబాట, భయము, దీప వ్యథా

వము, అలసట నిద్రించుట. మొదలగునవి కలుగుచుండును.

12 సత్వగుణము అనేగా శాంతగుణమువల్ల, ధైర్య శక్తియు జ్ఞానము, శ్రద్ధయు, జాగ్రత్తయు, దయాసంతోషములను. ఈగుణములు కలుగుచుండును.

13 ఈ 25 వ తత్వమును “శీవును” 26 వ తత్వమును పరమాత్మ అనే అమృతమును తానుగా నేగి ఆపరమాత్మయే తానై యుండుటయే మోక్షమని చెప్పబడును.

14 లోకములో జనులు ఈ 26 వ తత్వమునే తనలో పరమాత్మమన్నాడని చెప్పుదురు.

15 ఆపరమాత్మని యందు పైన ఉదహరించిన వికారపు గుణములులేవు నిరహంకారగానున్నాడు సర్వప్రపంచమును వ్యాపించియున్నాడు.

జీవితగుణము.

16 ఈ 25 వ తత్వమునది “జీవి” లేక ఆత్మ తల్లి గర్భము లోనున్న శిశువు గర్భమునందు యెటువలె జొచ్చినదియు అప్పటి కర్తవ్య గోచరముగానుండును. ఈ విషయమై మహా--మహా--గొప్ప తపశ్శ్రావులు సప్త మహారుషులు సహ కనిపెట్టలేక పోయిరి.

17 అయితే ఈ “జీవి” శిశువయి జన్మించిరేచక పూరకంబులనెడు ఉచ్చాస నిత్యాసలు విడుచుచుండును.

18 పూరకంలేక ఉత్పాసన, నెలవలనున్న ప్రాణవాయువును ఉద్వహూపముగా అనగా గర్భములోపలికి లాగునవును “ఘోష” అనే శబ్దమునిచ్చును.

19 రేచకము, లేక నిత్యాస, అధోరూపముగా అనగా గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచు నవును “సోహం” అనే శబ్దము

నిచ్చును ఈ విషయమై దీని వ సంఖ్యను ముఖ్యముగా చూచుము.

20 నెలపలివాయువు లోపలికి, లోపలివాయువు వెలుపలికి తట్టి విడిచినపుడు, ప్రథమది, పూర్వకం, రెండవది రేచకమభ్యుపాను.

21 పైన ఉదహరించిన "హం" అనే శబ్దమునున్ను ఇహా హం" అనే శబ్దమునున్ను, రెంటిని కలిపిన యదల "హంహాహం" అనే అజపగాయత్రిమహామంత్రమగు.

22 ఈ "హంస" యే "జీవి" ఈ జీవియే హంహాహం అనే అజపగా యత్రీ మహా మంత్రమును ఇదాపింగళయనెడి "నూర్య చంద్ర నాడుల మార్గమున అనగా నాశికా ద్వారముల గుండా రేచకపూరకంబున తనకు తానే (నేనే బ్రహ్మము నేనే బ్రహ్మము) అని జపించుకొనుచుండును. ఇట్లు జపించుచు వెడచెని వెట్టి మోహందకారములో జక్కి ఈ దిగున 23 దోపంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం జననమరణములకు లోబడుచున్నది దీనివ సంఖ్యను చూచుము.

23 ఈ "హంస" ప్రభావము ఈ గ్రంథమునందు పరమ రహస్యమంత్రముల పత్రమునందు చూచుము.

24 ఈ "హంస" అనే "జీవి" వకలజంతు దేహా మధ్యంబున సంచరించుచుండుట వల్లనే వారు జీవించి యుండురుగాని, లేకున్న (ప్రేతములనగా) పీడుగులుగా నుండురు.

25 పైన ఉదహరించిన 24 తత్వములయందు రేచక పూర్వకంబులనెడు, రేక ఉచ్చాస నిశ్వాసలు ప్రాణ అపానవాయువులు చొరబడనందున జడపదార్థములుగా కదలక మెదలక నుండును.

26 ఈ 24 తత్వములతో "జీవి" అనే 25 వ తత్వము రేచక, పూర్వకంబులనెడు, రేక ఉచ్చాస నిశ్వాసలు అనే అజపకుండలి ప్రాణ అపాన వాయువులతో నాశికారంధ్రములగుండా

చొరబడినయడల చలనము గలుగును. ఈ విషయము శరీర వ సంఖ్య నుచూచుము.

27. ఈ జీవిని (1) అత్మ (2) అభిజ్యోతి (3) జీవజ్యోతి, (4) పరజ్యోతి, (5) జ్యోతి (6) హంస (7) పరమహంస అనుబడును లక్ష్యార్థము ఇది గర్భములో వుండెనప్పుడు కనుబడిని వస్తువ.

28. ఈ శరీర వ తత్వమునే “జీవి”తో చేసిన శరీర తత్వము పరమాత్మయని చెప్పబడును. గనుక శరీర వ తత్వమునే “జీవి” పరమాత్మ ప్రతిబింబముగనుగాని ఈ “జీవి” అనే అత్మ, అంతఃకరు గ అనే నాలుగు అంతరీంద్రియములు అనగా—మనస్సు—బుద్ధి—చిత్తము—అహంకారము—వీటివలన హాషద్వర్ణములనగా, కామ—క్రోధ—లోభ—మోహ—మద—మాత్సర్యములనున్న, కర్మత్వ, భోక్తృత్వమునగా, కర్మత్వ, కేను కర్తను, నాదేహం నా భార్య, నాబిడ్డలు, నాయిల్లు, నానంపాదన, అని అహంకారము గలిగి, భోక్తృత్వమునగా, ఆనంపాదన ఫలము అరుథవింపుచున్నాన. నిన్నీ, మరీన్నీ. కేను సంపాదనపరుడను నాకుటుంబమును కేను పోషించువాడను, అని ఆనందమహిమ గర్భముచే, యిట్టి వికారములను కలిగించుకొనెను గావున జననమరణములకు లోబడి మరి జీవించిన తరువాత, ఈ “జీవి,, స్వచ్ఛావస్తలో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబమును కనుగొని నటువలె తనస్థూల శరీరము విడిచిన తోడనే భయివ మాయ వలన తాను సూక్ష్మ శరీరమును పొంది స్వర్గనరకానులకు కేతును ఈ విషయములో శరీర వ ప్రకరణ పింజోర్పిరిని చూచుము.

29. ఈ శరీర వ తత్వము పరమాత్మ అక్షయ్యడగును అర్థ్య క్షము విక్షుళితము అనబడును. అమృతమనియు అనబడును సత్తు అనబడును నిజజ్ఞాన వస్తువ నాశేషములేని వస్తువు మూడులోకములకు

అధారమయిన పరమాత్మయగును. మూడులోకములనగా పరిలోకము, యిహలోకము, పాతాళలోకము, లేక స్వర్గలోకము, మర్త్యలోకము, నాగలోకము, లనబడును. మర్త్యలోకమనగా ఈ భూలోకము.

30 మనుష్యులు, పక్షులు, చతుష్పాదజంతువులు, పురుగులు ముదయమగును ఇది నాశనమయే వస్తువ అనెత్తు అనబడును వ్యక్తము. జ్ఞాని అనబడును. సృష్ట్యపు అయ్యే భూతములు.

31 జీవి, లేక, ఆత్మ, భగవంతుని ప్రతిబింబము గనుక అక్షయమగును సత్తు అనబడును. చిత్తు అనబడును దీనికి మరణము లేదు, నిలకడ అయినవస్తువు చిత్తు అనగా జ్ఞానస్వరూపిడగుట ఈ పైన ఉదహరించిన 29-30-31-ఈ మూటియందున్న విషయములను తెలిసికొనిన వారికి మోక్షము లభించును ఈ గ్రంథము వలన తెలిసికొనవలయును.

32 "జీవి" పైన 28 దోషంఖ్యలో ఉదహరించిన వికారగుగా ములను కలిగించు కున్నందున అజ్ఞానమనే చీకటిలోపడి పూర్వము చేసిన సంచిత కర్మములను బట్టి, గూడు చూచి జీవి చేసిన సంచిత కర్మములు నశించే వరకు మరివక గూటిలోకి ప్రవేశించుచుండును. దీనినే పునర్జన్మ మనబడును యీ విషయమై మూడవ ప్రకరణ తర్కజ్ఞానము చూడుము

33 ఈ ప్రపంచమువందున జన్మించే జంతువులన్నియు పూర్వవంచిత కర్మములున్న వారవుదురు.

34 పూర్వవంచిత కర్మములేని వారయినట్టియిది బ్రహ్మములో విశ్వమయి యుండును ఈ విషయములో 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానమును చూడుము.

35 అకాశ చంచభూతముల చర్యలు.

1 భూమి కఠిన గుణము, మెత్తని గుణము, కలిగియుండును రూపము, రుచి, శబ్దము, వాసన, అయిదుగుణములు ఈ భూమి వలననే లోకములు స్థావరమై యున్నవి, అధోముఖం లేక అధో కుండలి యనఁడును. అనగా క్రిందిభాగమని అర్థము.

2 నీర్లు భూమియందు పుట్టి సంచరించుచుండును. రూపము, రుచి శబ్దము, నాలుగు గుణములు గలవు.

3 అగ్నికి పూష్ణము శబ్దము రూపము, 3 గుణములు.

4 వాయువు, చలన రూపము గలియుండును, శబ్దము, స్పర్శము 3 గుణములు.

5 అకాశము, మ్రోయునపుడు అకాశ శబ్ద రూపమైయుండును గొప్పశబ్దము గలుగును ఊర్ధ్వముఖంలేక ఊర్ధ్వకుండలి యనఁడును. అనగా పైభాగమని అర్థము

36 (2) జ్ఞానేంద్రియముల చర్యలు.

(1) చెవులు నానావిధ శబ్దములను వినుచుండును.

(2) దేహచర్మము, ఇది, శీత, ఊష్ణ, మృదువు కఠినం అను నాలుగు విధములగు స్పర్శములను ఎరుగుచుండును.

(3) నేత్రములు, రూపములను యెరుగుచుండును.

(4) నాలుక, ఇది, ఉష్ణ, వ్రలును, తీవ్ర, చేదు, కారము వగరు అనేది సదృశములు ఎరుగు చుండును అంగలి యండకుండా గంగను నూరునట్లు చేయును.

(5) ముక్కు, సుగంధ దుర్గంధభూతము, ఎరుగుచుండును.

37 (3) కర్మేంద్రియముల చర్యలు.

(1) నోరు మాస్ట్రాడుచు, పాతుచు, దుర్భాషలాడుచు అన్న పానాద్యలు, మొదలయినవి, భుజించుచుండును.

(2) చేతులు యిచ్చుట, పుచ్చుకొనుట, ప్రాణ్యపాప కార్యములను, నుచి, చేయును.

(3) కాన్లు సుచుట, కూర్చుండుట, నిలుచుట, ఘనగత్తుట, తీగ్ధయాశ్రలను, గ్రామాదులకు, పోవుట. ఈ మొదలగు కార్యములను చేయుచుండును.

(4) గుహ్యము, స్త్రీ, పురుషుల మొక్క నుర్మహానము, ఇది, మూత్రము విడుచుట, సంభోగించుట శుక్ల, శోశితములు విడుచుట, మొదలగు కార్యములను చేయును. శోశితమనగా రక్తము.

(5) పాయువు అనగా గుదము ఇది అపాన వాయువును విడుచుట మల విసర్జనము చేసినమీదట, మరల మూనుకొనును.

38 (4) పంచతన్మాత్రలచర్యలు.

(1) శబ్దము-యేకశబ్దమువ్రట్టినను, ఆ కాశ శబ్దమాయుండును చెవులు వినును.

(2) మాపము-పకవస్తువయొక్క మాపము సేత్రములు యెరుగును.

(3) స్పర్శము-ఇది వాయువుయొక్క, తన్మాత్ర. దేహము నకు, యేవస్తువో తాకిన, ఎరుగఁచుండును.

(4) రసము-అనగా-పుష్ప, పులుసు, కారము, చేడు, వగ రు, తీపు, వీటి సారము, నాలుక ఎరుగును.

(5) గంధము-ఈగంధ సుగంధ మిక్రదగ్ధగంధ ముగ్ధగంధ దుగ్ధగంధ మిక్రసుగంధ, ఈనాలుగు విధముల వాసనలను, ముక్కు యెరుగును.

39 (5) అంత గీంద్రయముల చర్యలు.

(1) మనస్సుజ్ఞప్తి-ఇది వశిని తలచుట, మరల మరచుట, మొదలయినవి-సంకల్ప వికల్పము లనబడును. కంతస్థానము నందును. మొదటిది సంకల్పము రెండవది వికల్పము.

(2) జ్ఞప్తి-ఇది యే కార్యము లైనను చేయుటకు నిశ్చయించుచుండును. ముఖ్యస్థానము నందుండును.

(3) చిత్తము-ఇది శరీరేంద్రియములకు చలముగలిగించి, యింద్రియముల నల్ల కార్యములు చేయించుట అనగా శాస్త్రి చేతులు మొదలగునవాటితో, కార్యములు చేయించును. నాథస్థానమందుండును.

(4) అహంకారము-ఇది, నేను, నేను, అని అహంకరించి, యోచన లేక, పాపకర్మములను. చేయించును హృదియస్థానమందుండును. ఈపైన ఉద్ధహరించినమనస్సు బుద్ధి చిత్తము అంహకారము ఈ నాలుగింటిని, అంతరికరము యని అనబడును. ఈ అంతరికరము వీటిని ఆవరించుకుని యున్నది. కామాధులకుల్లోనై యున్నది. ఈ అంతరికరము శత్రు స్థానమందు హృదయ స్థానమందును యుండును. ఈవిషయమై 12 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను చూడుము.

40 పంచభూతములు శరీరమునందు విచిత్రమయిన వివరము,

(1) పృథివి-అనగా-భూమి — అరిపాదము

(2) అప్పు-అనగా-జలం — నాలుకయందువున్నగంగ

(3) తేజస్సు-అనగా-అగ్ని — గర్భములోనున్న జ్యోతిలేక ఘటరాగ్ని.

(4) వాయువు-అనగా — స్వాస, పూపిరి.

(5) ఆకాశం అనగా — బ్రహ్మకపాలం-అనగా-నెత్తి.

ఈ పంచభూతములు అయిదన్న మిళితమయినందున ఈ ప్రపంచమయినది.

41 చతుర్థి వాయువులు.

1 ప్రాణవాయువు ఎగువకు నడుచును. భుజించిన పదార్థములను, దీని ముచేయును.

2 అపానవాయువు-ఎగువకు నడుచును, మలమూత్రములను విడిపించును మరలను దిద్దానవును నిగించుచును. దీనినే అఘోర్వాన మనబడును.

3 వ్యూహవాయువు-మనము భుజించు, అన్నములు పిప్పివేరు రసమువేసిగా కీయుచుండును, ఈ రసము రక్తిమయి దేహమంతట (నర్వాహములను) న్యాపించియుండును మిగిల్చి అన్నరసము వలన ఇంద్రియముగలుగును. ప్రదేశమానలన మూత్రముగలుగును.

4 సమానవాయువు-నాభిస్థానమందుండుకొని ఆకలి, దవ్వులు, పుట్టించుచుండును.

5 ఉదానవాయువు-అన్నము మ్రింగునట్లు, కక్కువట్లు చేయును.

6 నాగవాయువు-గీతరాగాదులను, చేయించును, నీగించును అనగా వల్లుఇగువు

7 కూర్మవాయువు-ఎక్కిళ్లు, అవలంతలు, కన్నులు యొక్క ఉన్నీలనంబును అనగా కునికిపాల్లు చేయించును.

8 కృకురీవాయువు-తుమ్మించును.

9 దేవదత్తవాయువు-నవ్వించును.

10 ధనుంజయవాయువు-కర్మరంధ్రములలో ప్రవేశించి, సముద్రమువలె ఘోషించుచుండి, మరణకాలమున నిష్కారవాయువు పోవును.

11 వైరంధవాయువు-కీర్తయందుండి, వాత, పైత్య, క్లేష్మ, రోగములచే, శరీరమును, 'కీ' శింపితముట మొదలుగాగలవి చేయును.

12 ముక్యవాయువు యెముకలయందుండి, మడుచుట, ఈ మొదలగు నవిచేయును.

13 అంతర్యామివాయువు-అంతఃకుండి, వాహనమువలె, నడిపించుట మొదలగునవి చేయును.

14 పుష్టివాయువు-అకిలి, దాహము నిద్ర, స్త్రీకూటము గలిగిండును మల మూత్రములను, పిడిపించును.

42 పంచాగ్ను లవివరిం.

- (1) జ్ఞానాగ్ని-ఆత్మయందుండును. జ్ఞానం
- (2) కాలాగ్ని-పాదములయందుండును. తిరిగిదము.
- (3) యుధాగ్ని-సాధియందుండును. అకిలి.
- (4) కీ తాగ్ని-హృదయ మందుండును. శీతలం
- (5) కోపాగ్ని-నేత్రములయందుండును. తామసం.

43 పంచకోశములు. అంతర్విద్రయములు.

1 అన్నమయకోశము.

అహంకారము (మనస్సు, బుద్ధి చిత్తము) వ్యప్తి, సమిప్తి, భూతములతో గూడిన అన్నమయకోశమనబడును. ఇదే స్థూలాం గము 17 వ పుత్రమునందు చూడుము.

సృష్టి-అనగా-సీపు-నేను అని అహంకరింపుట భిన్నభా వము, గలవాడు—సమిప్తి-అనగా-భిన్నభావము. లేనివాడు భూతములు అనగా మనుష్యాదులు. మృగములుపక్షులు వృక్షాలు.

2 ప్రాణమయకోశము.

బుద్ధి, పంచప్రాణులతోగూడిన అనగా ప్రాణవాయువు అపాన వాయువు ఉదానవాయువు వ్యానవాయువు సమానవాయువుతోగూడిన ప్రాణమయకోశము. ఇదే సూక్ష్మంగము. 41 వ సంఖ్యను చూచుము. 3 మనోమయ కోశము.

మనస్సు క స్కంద్రియములతో గూడినది అనగా వాక్కునోడు పాశచేతులు పాచిముఖకాథు ఉపస్థ మంసము గుదము వీటితోగూడిన మనోమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మంగము.

16 వ శ్లోకమునందుచూచుము.

4 జ్ఞానమయకోశము.

బుద్ధి, జ్ఞానే ద్రియములతో గూడినది అనగా, శ్రోత్రము చెవులు, త్వక్కు చర్మము, చక్షువునేత్రములు, జిహ్వామునాలుక వీటితోగూడిన జ్ఞానమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మంగము.

5 ఆనంద మయ కోశము.

చిత్తము, జ్ఞాతయగు, సమిష్టిని గూడిన, ఆనందమయకోశమగును. అనగా మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము వీటి చేతువృత్తులు మాని జ్ఞానముతోచేరిన యెడల ఆనందమయకోశమగును ఇది శాంతబుద్ధిగల వారీయందు సమీపించియుండును.

44 ఈ శరీరమునకు మూడు ప్రళయములు

1 వృత్తి ప్రళయము-వృత్తులు పుట్టుచు, గట్టుచుండును.

2 అవస్థా ప్రళయము-సన్న అవస్థలు.

3 శరీర ప్రళయము-మృతినొందుట

45 ఈ శరీరమునకు షడ్భుజులున్న వికారములున్న గలవు.

(1) పుష్ప (2) పులుసు (3) కారము (4) రీపు (5) చేదు

(6) వగరు ఇది అగు పద్యములు నివలమును.

46 1 అకలి, దాహము ఈ రెండున్ను ప్రాణవాయువు మొక్క వికారములు.

2 శోకము, మోహము ఈ రెండున్ను మనస్సు మొక్క వికారములు.

3 చావు, పుట్టిణిలు ఈ రెండున్ను స్థూల శరీరము మొక్క వికారములు.

47 పురుష, స్త్రీ, దేవతాత్మాములు.

మొదటి ప్రకరణము 11-12-వ ప్రములయందు చెప్పబడిన ప్రకారం సృష్టికర్త సృష్టిచి 1 అకాలమునను, అకాలవాకి అనిన్నీ 2 భూమిని, భూమి దేవి అనిన్నీ 3 వగలు ప్రకాశము నిచ్చు న్యూరునకు, సూర్యమండలమనిన్నీ 4 రాత్రి వెలుతురు నిచ్చు చంద్రునకు చంద్రమండలమనిన్నీ 5 సక్షత్రములకు సక్షత్రమండలమనిన్నీ 6 సప్తద్వీపాంతరములనిన్నీ 7 సప్తసముద్రములనిన్నీ 8 పదునాలుగు భువనములనిన్నీ (అనగా ఈ శేషలోకములనిన్నీ) 9 భూమ్యాకాశమధ్యను, ఉత్పత్తి చేసిన గాలికి నధిపతి, వాయు దేవుడనిన్నీ 10 అగ్నికి, అధిపతి, అగ్ని దేవుడనిన్నీ 11 వర్షము కురిపించును, అధిపతి, ఇంద్రుడనిన్నీ 12 జలమున కధిపతి, వరుణ దేవుడనిన్నీ 13 అహార మిచ్చుటకు, నధిపతి, కుశేరుడనిన్నీ 14 చప్పన్న భాషలు, నేర్పించుటకు, నరస్వరీదేవి అనిన్నీ; 15 అష్టవిశ్వరథములకు నధిపతి, లక్ష్మీదేవి అనిన్నీ, అష్టకష్టములు నిచ్చుట కధిపతి, కనేశ్వరుడనిన్నీ, లేక, మూడేవి అనిన్నీ, ప్రపంచసృష్టిక్రమములో 37 వ సంఖ్య వందు చెప్పబడిన ప్రకారం అర్చులనగా పకలం తెలిసినవారు ఈ శేషలిడిది.

- (1) వసంతఋతువు అనగా చిగురుకాలము.
- (2) శ్రీష్ఠఋతువు అనగా ఏండాకాలము.
- (3) వర్షఋతువు అనగా వర్షికాలము.
- (4) శరదృతువు అనగా మంచుకాలము.
- (5) హేమంతఋతువు అనగా చలికాలము.
- (6) శిశిరఋతువు అనగా షష్ఠాంశీతలం మిథితమైన కాలం.

ఈ 6 కాలములు క్రమముగా వర్ణించిన యచట ఇవే నామములనగా కరువుకు కారణగుచువులు. ఇవి దైవమహిమయైనవి.

48 స్వచ్ఛదీపములు.

జంబూదీపం.

స్వేతుదీపం.

3 శాఖదీపం.

4 శాల్మలదీపం.

5 పుష్కరదీపం.

6 కుశదీపం.

7 క్లోంచదీపం.

49 స్వచ్ఛవస్తుద్రములు.

1 అనగా పువ్వునముద్రం.

2 ఇతడు చెరుకుచాలనముద్రం

3 సురా కల్లునముద్రం.

4 వర్షి నేరినముద్రం.

5 దధి పెరుగునముద్రం.

6 నీరా చాల నముద్రం.

7 శుక్లోదక మంచినీర్లనము

ద్రం.

50 ఈ రేచు లోకములు.

ఉద్భవోకములు అనగా

పైలోకములు

1 భూలోకము.

2 భువనలోకము.

3 సువర్ణలోకము.

అభోలోకములు అనగా

క్రిందిలోకములు.

1 అతల.

2 వితల.

3 సుతల.

4 మహాశ్లోకము.	4 రలాశల.
5 జనశ్లోకము.	5 రసాశల.
6 రహాశ్లోకము.	6 మహాశల.
7 సత్యశ్లోకము.	7 పాశ
51 అష్టవిక్వర్ణములు.	52 అష్టకష్టములు.
1 దాసీజనము.	1 దాస్యము.
2 భార్య	2 శేవశేయవారు లేకుండుట
3 శ్రుతులు.	3 భార్యలేక యుండుట.
4 మిత్రులు.	4 స్వయంకృషి.
5 బంధువులు.	5 చెయి జూచి యడుగుట.
6 వాహనములు.	6 అడిగిన లేదనుట.
7 ధనము.	7 అప్పుబడుట.
8 ధాన్యము.	8 త్రోవ నడుచుట.

పయిన ఉదహరించిన 17 వ సంఖ్యలో హంప ప్రభావము, కొరత, ఈడిగువ నుదహరించడ మున్నది.

53 నాకుల వివరము.

1 ఇదానాడి అనగా, చంద్రనాడి, ముక్కుకు నెడమభాగ ద్వారమనబడును. ఈద్వారము గుండా, శ్వాస, నెలవలివా యువు గర్భములోపలికి లాగును, గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచును.

2 పింగళనాడి అనగా, సూర్యనాడి, ముక్కుకు కుడి, భాగ ద్వారమనబడును. ఈ ద్వారముగుండా శ్వాస, నెలవలివా యువు, గర్భము లోపలికి లాగును గర్భములోనుంచి తైలీ విడుచును.

3 ఈ శ్వాస, మన నాళికా రంధ్రముగుండా, పిల్ల చూ, వచ్చుచుండును. గాని రెండు నాళికా రంధ్రములగుండా

వెల్లుచు వచ్చుచుండదు. ఈ నాళికారంధ్రములగుండా (ఉష్ణవ్యాపముగా అనగా) ప్రైభాగముగా ఉత్పిష్టవగర్భములో పోవును అతక్షణమే అనాళికారంధ్రమునుంచి (అధోరూపముగా అనగా) క్రిందిభాగముగా నిశ్వాస గర్భమునుంచి బయటికి వచ్చుచు ఇట్లు దిశం వక్రంతోకి నుమారు 21600 పాన్లు "హంసోహం" అని జపించుచు—కుడి—యడచు—నాళికారంధ్రములకు—మో—మో—తిరుగుచుండును. ఈ తీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు వ్యాధులు కలిగియుండును. అందుకు తగిన వనమూలికలు వల్ల వ్యర్థమగును. అంత్యశ్వాసమునకు యేమూలికయు లేక రాక పోవును.

54 పంచవన్నెలు.

1 నాలుపు, 2 యెరుపు, 3 అకువచ్చు, 4 కలుపు, 5 కనుపు వీటి మిత్రతమువలన, అనేక రంగులు కలుగును అనేకరంగుల పక్షులు, పురుగులు, పుష్పములు, పండ్లు, ఎర్రరాలు, పుచ్చవి, మనుష్యులకు, మృగములకు, పుష్పలేమలన చామగలదు వీటి కన్నిటికీ. హాపసంధర్మములుగలవు కుహాపిహామములు కూడా గలవు. ఆకాశమునందు అనేక వన్నెలుగలవు ఇదిఅంతయు దైవమాయ వియున్నది. వీటి కన్నిటికంటె కపటముల కలిమాయ మించిన వన్నెయగును.

55 పంచాంగగణితము యొక్క మేషరాసులు

1 మేషము అనగా—మేక	7 తులూ అనగా త్రాసు
2 వృషభము ,, యెద్దు	8 వృశ్చికము ,, కేలు
3 మిథునము ,, బంక	9 ధనస్సు ,, విల్లు
4 కర్కాటకము,, యంద్రకాయ	10 మకరము ,, మొసలి
5 సింహము ,, సింహము	11 కుంభము ,, కడవ
6 కన్య ,, పడుచు	12 మీనం ,, చేప

56 వనగ్రహములు

1 భూమ్యుడు

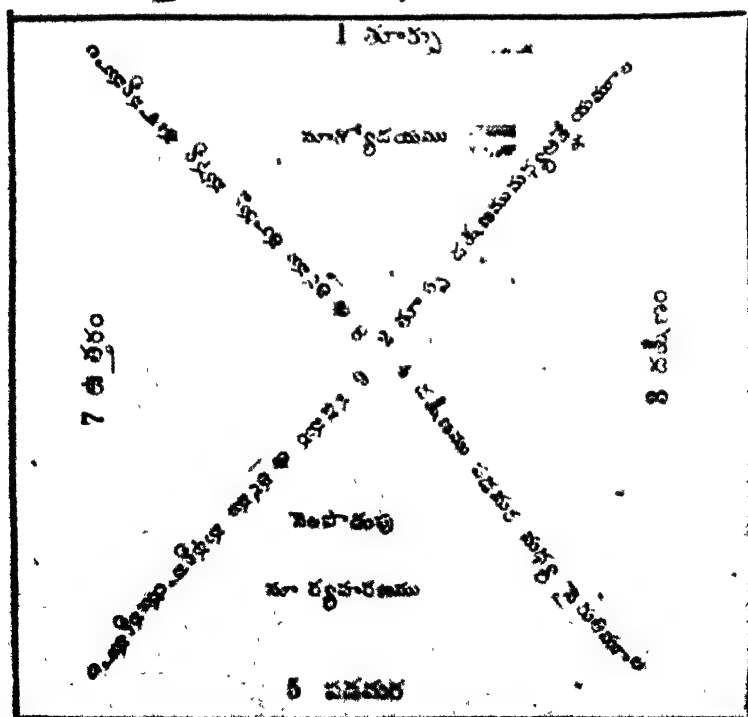
57 అప్యదిక్పాలకులు

1

2 చంద్రుడు	2 అగ్ని
3 అంగారకుడు	3 భరద్వాజుడు
4 బుధుడు	4 విశ్వమిత్రుడు
5 బృహస్పతి	5 వసుడు
6 శుక్రుడు	6 వాయువు
7 శస్తేశ్వరుడు	7 కుబేరుడు
8 రాహు	8 ఈశానుడు
9 కేతు	

58 అనునములు. చతుర్థిక్కులు అష్టదిక్కులు.

1 ఉత్తరాయణము. | 2 దక్షిణాయణము

59 భూతముల పుట్టుక.

1 అంధజములనగా—గుడ్లు—వీటివల్ల—పియలు, వర్పములు, కీటకమాలనగా పురుగులు, గొండలు, బిడ్డలు చీమలు, నల్లులు, మొదలయినవి, ఇవిగూ బలుగలవి, గుడ్లలో నుంచి ఉద్భవించినవియగును గుడ్లు సంభోగమువల్ల కలిగినవి.

2 పిండజములు లేక జరాయజములు అనగా పిండములు దీనివలన, నర అనగా మనుష్యాదులు, మృగ అనగా వాలుగుకాళ్ల జంతువులు అనగా పశు అనగా పక్షులు, మర్కటము అనగా కోతి, మార్దాలము అనగా పిల్లి, శువకము అనగా కుక్క మూషక అనగా ఎలుకలు, పిండికొక్కులు, ఇంకా ఉండబడ్డ మృగములు మొదలయినవి యోనివల్ల బుట్టినవి అగును పిండములు సంభోగమువల్ల కలిగినవి యగును ఇవి చెవులుగలవి.

3 బుద్ధుడములు అనగా నీళ్లమీద బుడగలు దీనివల్ల మత్స్య అనగా చేపలు, కూర్మ అనగా తాబేలు, మయూకము అనగా కప్ప, కీటకములు అనగా పురుగులు కర్మాటకము అనగా యండ్రకాయ, శంఖ అనగా శంఖు, మాక్రికములు నగా ముర్ఖములు మొదలయినవి నీళ్లయందుగలుగును. వీటికి నీళ్లే ఆధారము వీటిలో కొన్ని గుడ్లలోనుంచిన్ని కొన్ని నీటివల్ల ఉద్భవించినవి యగును. కొన్ని వర్ష వీధిపుల వల్ల, ముర్ఖములు వర్షరాలు ఉద్భవించినవి యగును.

4 వృక్షజములు అనగా చమట నీటివలన, చీరపేలు, పిడుదులు పేలు, మొదలయినవి పుట్టును ఇవిగాక మనము చూచే పురుగులలో, సోధాన్యములయందున్న, అనేకవిధములయిన వృక్ష

పులయందును, అణుభ్రమంట్ల అనగా అవాలువిత్తనముకంటె ముగిసి పటభీజమునగా ముక్తి విత్తనముకంటె, చిన్నపురుగుల. ఉత్పత్తి, ఆసృష్టిచే, సృష్టికర్తకే, గోచరము గాని, ఇతరుల నెవ్వరికి గోచరము కాదు.

5 భూమహిమములు లేక ఉద్భిజ్జములు అనగా తరులనగా చెట్లు, వృక్షములు, మానులు, లత అనగా పాకేలిగ, సుల్మయము అనగాపొద, చిన్న చెట్లమొదలయినవి, ముగిసి ధాన్యాదులు మొదలులనవి, విత్తనములు, వలన బుట్టినవి యగును.

6 శిల అనగా రాళ్లు మొదలయినవి, భూమియందు ఉత్పత్తి అయినవి అగును.

60 ఇట్లు సృష్టించిన, సృష్టికర్తను, స్తుతించినందువలన మోక్షము పొందుదురనిన్ని విగ్రహారాధనచేయుట వలన మోక్షము పొందరని సృతి జెప్పుచున్నది. ఇట్లుండగా.

61 పారవార పరంపరముగా “అర్యులు” అనగా నళలం తెలిసిన వారు విగ్రహారాధనచేసి, “దక్షిణాం సమర్పయామి” అన్నవచనము చొప్పున అందున వచ్చే కానుక ఫలితము అనుభవించినము చూడగా మహాలద్భుతముగా నున్నది నితరుల విషయమున గురించి, విచారించ నేర ఇప్పుడైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది విగ్రహారాధన నివర్తించుకుని, అందుకు బదులు నిర్గుణారాధనము నవలంబించి అనగా భగవంతుండొక్కడయని తలంచి, ఆసృష్టించిన, సృష్టికర్తకు “నైవేద్యంసమర్పయామి” అన్నవచనము చొప్పున వండిన పదార్థములను, ఫల, ఫలాదులను, ఆయనకు ఆర్పణచేసిఅనగా నమర్పించి భుజించడము వలన మోక్షముగలుగును ఈవిషయమై శ్రుగంధమున 6 వ పత్రము, 18 వ సంఖ్యనున్న 4 వప్రకరణములో పరమర

హాశ్యమయిన మంత్రముల అక్షరము 37 వసంఖ్యనుచూచుము. మఱి న్ని తువిషయములో పగుణారాధన—నిర్గుణారాధన అని రెండువిధములగున ఆరాధనలు గలవు

63 పగుణారాధన అనగా పైన చెప్పిన ప్రకారం విగ్రహారాధనయనుటకును విగ్రహారాధనవలన హిందువులు స్మృద్ధులగునట్లుకంటె వారు — “జవ” — హిందవేసి అధలమను. అనుభవించుచున్నారని పైన ఉదహరించిన కానుకలమున్నూ, ఈశవహింసఫలమున్నూ ఈ కందును ఇహలోక సౌఖ్యము కేగాని పరిలోక సౌఖ్యమునకుంగాదు

63 నిర్గుణారాధన అనగా విగ్రహారాధన వినిపించుట, భగవంతుండొక్కడే యని, అర్థమగును అయినను స్తుతించినందున యేదో పమున్న కలుగదు గనుక ఇహ, పరి, లోకముల రెంటియందును సౌఖ్యముగలుగును ఈ విషయమై 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రథమ పత్రమునందు నెలియవర్చదమయినది దయచేసి చూచుము తుదకు, మేలు, కీడు, యెరింగి వారి, వారి, యష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును

64 భూతములయొక్క పుట్టుక భేదములు:

కదిలెడిజంతువులయందును, కదలకయుండెడి వృక్షదులయందును కదిలెడి జంతువులు శ్రేష్టమగును,

65 భూమిములలో పుట్టుక (1) యోనివలనను (2) గుడ్లవలనను (3) భూమివలనను (4) చమటవలనను (5) భ్రమరమనేతుమ్మెన, కీటకములు అనే పురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియందునుంచి మూతులు కప్పి, ప్రతిదినము, అగూటి చుట్టు, ప్రణవనాధమనగా “ఓం” అనే ధూంకారమును (ప్రయోగించిన మీదట అనగా) చేసిన మీదట పక్ష్యజన్మములు కాగానే, పురుగులు, తుమ్మెన

వ్యూహములు జూచిన వలనను (6) మలమువలనను (7) నీటి వలనను (8) విత్తనములవల్లన కదలక యుండెడి వృక్షాదులు, 9 శీలారాష్ట్ర భూమియందును పుట్టినవియగును. ఇట్లు పుట్టిన జంతువులలో, అనేకమాలగు కాష్ట కలిగియు, (2) భూమియందు పాకుటయు (3) నాలుగు కాష్ట కలిగియు (4) రెండుకాష్ట గలిగిన వియు (5) కొన్నిటికి రెండుకాష్ట గలిగియు రెక్కలు గలిగినవి గానున్ను, రెక్కలు లేనివిగానున్ను, మండును (6) కాష్ట రెక్కలు లేని చెట్లు మొదలయినవిన్ని శీలారాష్ట్ర స్థావరముగానుండును అందు నీమనుష్యులు శ్రీష్టమగుదురు గనుక పైన చెప్పిన మధుషమనే తుమ్మెద పిపయములో “భగవంతుఁ” మహిమను యెంతని కొని యాడవచ్చును. గ్రహించండి.

66 అండాండం, పిండాండం, బ్రంహ్మాండం

అనుట బాంహ్యము.

అండం పిండం బ్రహ్మాండములు అనుట

లక్ష్యాంశము.

బాంహ్యము అనగా బట్టబయలుగా కను బడునది.

అండాండం అనగా:— చక్రం గుండ్రనివస్తువ పృథివి కెల్లను అవును.

పిండాండం అనగా:— స్థావర జంగమలవబడును . అనగా నిల కడగా వున్న వస్తువులు అనగా భూమిలో మొలచేవి అన్నియు కదలని వస్తువులు అచరా అని కూడా అనబడును వీటికి “జీవి” కలదు గాని “అజీవికి” వికారపు గుణములు లేవు.

బ్రహ్మాండ మనగా:—అనేకరంగులు గల ఆకాశము.

67 లక్ష్మ్యర్థము అనగా:—బట్టబయలుగా కనుబడవది.

త్రికూటము.

జ్ఞానము అనగా:—1 కనుగొన్న తెల్లవది ఉదకం (1) జ్ఞాన శక్తి. ఆ తెలుపులో యెరుపు గీతలు వృథా వి (2) క్రియాశక్తి

పిండము అనగా:—3 కనుగొన్నలో తెలుపు మధ్యను వల్ల నిస్తున్నా వూడె వస్తువ అగ్ని (3) ఇచ్చాశక్తి.

బ్రహ్మాండ మనగా:—4 తెల్లని గ్రుడ్డులో మధ్యనున్న చిందువు అనే స్వీకృత సీలమగున పాప వాయువు (4) అదిశక్తి, చిందువుమధ్యనున్న రశ రశ యను వెలిశక్తి అనే "జ్యోతి" ఆకాశము (5) పరాశక్తి. అజ్యోతి నిష్కళితాను అనే పరబ్రహ్మం. అనిష్కళితోనే పంచవర్ణ కిరణములు గలవు అనిష్కళితము న కాంతిచేతనే జగత్తు కావవచ్చును అనిష్కళితమునే సీలమగున పాపము ముక్తి కాంతి యనబడును ఈపంచ శక్తులే ఆకాశపంచ భూతములు.

68 జ్ఞోకం. భ్రమోగాహం భ్రమోగాన్వయం భ్రమోపావకం మనః భ్రమోగోన్వయ భ్రమోన్వయ భ్రమోమూల మిదంజగత్. అని యున్నది గమక;

భ్రమే భ్రాంతి భ్రాంతే నానాభి భ్రమేమాయా ఈమాయా ను వదలవడే పాత బంధకమనే భ్రాంతి స-శరీరులందరును అనగా నాశనమగునవారు భ్రాంతిలోనే యున్నారు అ-శరీరులకు భ్రాంతి లేదు అనగా బ్రహ్మజ్ఞాని అని అర్థం! పర్యవసాదము భ్రమ! జగత్సృకంతా భ్రమే మూలముగానున్నది ఈముక్తికాల, చూచే వన్నిటియందు భ్రమగలిగించుచు అవి యన్నియు “మిథ్య” అనగా నాశనము యేవ స్తువులు “ద్వక్కు” దృశ్యము, శ్రవ్యము, కన్ఘబోధి యావత్తు కిల్ల ఈజగత్తు యావత్తు కిల్ల మాయకు అంత్యములేదు ఇట్టిమాయను గుర్తెరుగు తుకై ఈగ్రంథమును చూచుము ఈగ్రంథము నందున్న వేదాంతమే భ్రాంతి రహితము వేదాంతమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము ఈబ్రహ్మజ్ఞాన మే బరమపదమని గ్రహించినవారు విదేహకైవల్యంబునం జెందు దురసుటకు సందేహములేదు. విదేహకైవల్యమనగా బ్రహ్మము నందై క్య మగుట జననమరణములు లేవని అర్థము.

జీవాంగతనువులు	70 ఈశ్వరతనువులు.
1 జీవాత్మ	1 అశంద
2 పరమాత్మ	2 చిన్మయ
3 అంతరాత్మ	3 చిద్రూప
4 సర్వేలాత్మ	4 శుద్ధ

∴ ⁷¹ బ్రహ్మజ్ఞానానందము .

అనగా

గృహస్థాశ్రమములోనుండి ప్రపంచమాయను మరచి యల్ల పృథు భగవంతుని కొని యాడే చిద్విలాసమే బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనబడును.

73 సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణమునకు కలిగిన ద్వంద్వములు.

1 జననము	మరణము	23 తప	నిద్ర
2 సుఖము	దుఃఖము	24 అర్థి	అంతరా
3 సిగ్గుగము	సిగ్గుగము	25 శుభము	అనాత్మ
4 పూర్వము	వాతము	26 మేలు	కీడు
5 స్వర్గము	నరకము	27 స-శరీరము	అ-శరీరము
6 సర్వము	స్వస్తి	28 సర్వము	అసర్వము
7 ధర్మము	అధర్మము	29 రజోగుణము	తమోగుణము
8 అకలి	దప్పి	ము శాంతిము శమము దమము	
9 జ్ఞానము	అజ్ఞానము	30 మంచి	చెట్ట
10 కర్మము	భోక్తృత్వము	31 దృక్కు	మిక్తి
11 సత్సవరమాత్మ	చిత్తజీవాత్మ	32 దృశ్యము	అదృశ్యము
12 అవ్యక్తము	వ్యక్తము	33 జన్మము	ప్రవర్జస్యము
13 అక్షయము	క్షయము	34 స్థూలశరీరము	సూక్ష్మ
14 భ్రమ అశ	భ్రాంతి పాంశ		శరీరము
15 కలిమి	లేమి	35 తేజఃప్రాణము	తమిరం
16 పుష్పది	లేనిది		ఘము
17 బంధము	నిర్బంధము	36 వెలుగురు	చీకటి
18 వివేకము	అవివేకము	37 విద్య	అవిద్య
19 శోకము	మోహము	38 కామక్రోధములు	రాగ
20 యెరుక	మరుపు		ద్వేషములు
21 సంకల్పము	వికల్పము	39 మోక్షము	వివేకము
22 చేయదగినది	చేయరానిది		ము వరములు

ఈ మొదలగు ద్వంద్వములను ఈ సాంఖ్యమునే శరీరలక్షణమునందలి, దీన్ను వాటిని గ్రహించి కాంతి శమదమాది గుణములు కలిగి ఈ దిగువ నుదహరించిన గురుబోధ ప్రకారము వచచుకున్న యెడల బ్రహ్మజ్ఞానము పొందేమార్గమును కనుగొనగలగు.

73 గురుబోధ

ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రకరణములో, విషయాద్యల ఫలనూచికయును మొదటి ప్రకరణము నందున్న ప్రపంచ స్పృహక్రమము చక్కగా నెఱింగి ఈ రెండవ ప్రకరణ “సాంఖ్యము” అనే శరీరలక్షణము” నందు—ద్వైపి—నివి—చదివి శరీరములో నుండు పరి—పరి—విధములయిన, శిల్పములు కీర్తనములు—22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, ఈ 7 ప్రకరణములలో నున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైన వాటి పనియేమిటో అని గ్రహించినవారినే ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసినవారి నబుడుదురు. మఱి నీ, 3 వ ప్రకరణమునందున్న “తారకము” అనే దేహజ్ఞానము లేక తత్త్వజ్ఞానము చూచేటంత శక్తిగలుగును ఏని అభ్యాసముల నబుడుదురు. అభ్యాసములనగా జ్ఞానబోధ నేర్పుకునే వారపుదురు జ్ఞానబోధ; అర్థస్వరూపానుభవమును నిలుగ జేయు జ్ఞానము ఈ జ్ఞానమును పొందనివారు పామరుల నబుడుదురు పామరులనగా. భగవద్గురులు తారక అర్థముగను జ్ఞానమార్గమున అజ్ఞానుల నబుడుదురు.

1 “సాంఖ్యముయొక్క—”

ప్రభావము ముగిసెను.

మధురమైనటువంటి

పలుకులచే నుతించబడ అన్వయ కర్తకు

నము—నా—నమస్కారము.

“ఓంకారం కారం కారం”

4 వ పీఠిక.

కావ్యయోగము అరంభము.

శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా పరమేశ్వరా
 పరమపావనా శక్తజనరక్షణా కరుణాకరా దీనజనకరణ్యా
 దీనరక్షణా దీనపరాయణా దీనబంధో దీనదయాపరమూర్తి
 భూతదయా పరమూర్తినరకాంతకావనార్దనాపరమపురుషా
 పరంశ్రోతిస్వరూపా పరంభామా పరాత్పరా సకలతత్వార్థ
 సిద్ధిప్రదానాయందుదయగలవాడనై బ్రహ్మజ్ఞానానందము
 లోచేరిన "సాంఖ్య" మనే తరీరలక్షణమును సంపూర్తిగావించి
 నటువలె, 2 వది "తారక" మనే తత్వజ్ఞానము జననమరణాది
 విషయములను, పునర్జన్మ పాపభక్తకర్మములు మొదలైనటు
 వంటివాటిని తరచి రచియించుటకై "సావిత్రి" దేవిని నామన
 స్మయందునిలిపి అమృతగుటికలతో సమానమైనటువంటి
 వాక్యములచే రచియింపజేసి ఇంద్రియ, జ్ఞానులను తత్వ
 జ్ఞానులుగా చేయుటకై నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ధ్యానించు
 చున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమకోటికురాలైన
 పండిగాంతులకమ్మగారికి నేనుపదాకృతజ్ఞదన్తెయున్నాడను.

3. ఇందలి తవ్వలుమన్నింప పండితులుప్రార్థకులు.

విధేయును,

యర్రా రామస్వామి,

భూతదయాపరుడైనట్టి

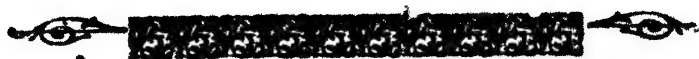
శుశ్రవసునకు

నమః నమస్కారము.

పాపకామాచార.

అలకట్టుతోట,

రామమండి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

8 వ ప్రకరణము.

2 తా ర క ము .

అనగా

దేహాజ్ఞానము లేక తత్వజ్ఞానము

14 శ్లో: శ్రీవైకుంఠ పదంబు గోరి మదిలో, శేషింతు నెల్లప్పుడుగా
శ్రీవత్సాంకుని నిష్కలంకుని మహా, శేషానుపర్యంతునిగా
దేహగ్రామణి నాశితామరమణిగా, సత్వాన్తరతామణిగా
భావతీతుని భద్రశైలసలయిగా, భద్రద్రుమకరామునిగా

1 ప్రపంచ సృష్టి కర్తృత్వము.

12 వ పత్రములో 24-25 సంఖ్యలనందు వకల-చరా-చర-
అని ఉదహరించిన వాక్యముల అన్వయం ఈ దిగువ ఉదహరిం
చడ మైనది.

2 వకల-చరా-చర-అనగా-కదిలికగల వన్నియు వకలభూత
ములనిన్నీ (2) కదిలికగలగనవియన్నియు ఘాతపరబంకములనిన్నీ, అర్థ
మగును. ఏటిప్రస్తుత విషయమై 33, 35 పత్రములలో 59, 64 సంఖ్య
లను చూడండి

3 ఈ కలియుగమునందు ఈ రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను.
ఈ రెంటివలన ఈ కలియుగము ప్రకాశించుచున్నది. ఈ రెం
డుతరగతుల విభజన ఈ దిగువ ఉదహరించడమైనది.

1 వ తరగతి.

21 బీ నకల, అనగా, నకల, భస్మ, అని అర్థమగును.

4 చరా అనగా కదిలేది వస్తువులు అని అనగా స్థూలముల నలుమను భూతములు, అనగా, (1) మనుష్యాదులు, (2) జంతువులు లేక చ్యుగములు, (3) విక్షులు (4) సకేంద్రములు అనగా, క్రిమి, కీటకములు, పురుగులు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును వీటిలో (1) మనుష్యాదులయందు కొండనాలుకయున్న, పరిమాల్చి ప్రతి బింబమున్న ఉన్నందున అత్యజ్ఞానము కలిగి మూర్ఖుడగు శక్తి కలిగినను, అత్యజ్ఞానము కలిగిన్న కొండనాలుక లేనియెడల మూర్ఖుడగు శక్తి కలుగదు (2 వ ది) జంతువులలోనున్న (3 వ ది) పక్షులలోనున్న, పరమాత్మ ప్రతిబింబము లేనందున మూర్ఖుడగు శక్తి కలుగలేదుగాని నాలుక నలన కూత అనే శబ్దము కలిగెను. ఆకూత శబ్దమే వాటికి భాషాంతరము (4 వది) పురుగులు మొదలైనటువంటి వాటికి జేతదృష్టి మాత్రం. కలదు ఈ భూతములు వారి వాటికి తగిన అవశంములను భుజించుచుండును.

2 వ తరగతి.

5 (2) అచరా అనగా కదలనివస్తువులు లేక స్థావరజంగములు అనబడును. స్థావర జంగములనగా (1) తగు (2) లక్క, కి గుల్మము (4) పర్వతములు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును ఉద్భిజ్జమే నలును ప్రక్కలించు కొని వుట్టిన వాటిలో తగు అనగా వృక్షములు (3 వది) లక్క అనగా పాకేరీగ (3 వది) గుల్మము అనగా పొద, చెన్ను చెట్లు కపట (4 వది) పర్వతములు అనగా కొండలు

తత్వజ్ఞానము

చెట్టవివరము

మొదలైనవాటికి "జీవి" కలదు గాని తత్వజ్ఞానము లేదు. అనాత్మ యనబడును

ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము అనేకభూమినుండి చెట్టువేరులును కలిసి రసేమగును. చెట్టు మొదటనుండి కొడవరకు చెట్టు సంరక్షణ వ్యాపించుచూ పోవును. ఆచెట్టు ఆనమును తనవేరులచేతను ఆకులచేతను ఆక్సిజన్నును రావి మొక్కను, వేప మొక్కను కలిపి, భూమిలో మొలవేసిన యెడల, ఈ రెండున్ను కలిపి ఎరుగును. ఒకవృక్షము మీది జంటలలో మరొక వృక్షపు, విత్తనము ఎడినయెడల మొక్క మొలుచును. గాని అంతగా పెద్దచెట్టు కానేరదు. నీటిని "బదలిక" అనబడును. చెట్ల మీదికి నీగలు గల చెట్లు పెన వేచుకుంటూ పాకును మామిడి మొక్కకును మునుముమామిడి చిన్నకొమ్మను కలిపిన యెప్పుడు అంటుమామిడి అనబడును. చెట్ల కొమ్మలు గాలివలన ఒకటి కొకటి రాపాడిన యెడల అన్ని ఉత్పత్తి అగును. ప్రపంచమునందును, వృక్షము లిన్ని రకములని చెప్పతరముగాను ఈ చెట్ల యందు యెండిపోకుటచేరి. వాకులము, వాయువువలన. కడులుట, శక్తియు కలుగును ఈ చెట్లలో విడిధములైన చెట్లుగలవు ఈ చెట్లు, అకులు, పుష్పములు, విడిధములైనట్టి రంగులుగలవిగానుండును. ఈ చెట్లలో నువానన, పుష్పములు గలచెట్లు గలవు మరొక విచిత్రము కలదు. అది అనగా గుల్మము అనే మూడురకములు గల చిన్నచెట్లు భూమివందు ఉత్పత్తి అనవాటికి ఏప్పుక్క తగిలినను ఆకులు మునుముకొనును నురల కొంతసేపుటికి ఎప్పటివలెనే ఆ ఆకులువికసింపును. నీటిని స్రవకన్నిక అనబడును. మరొన్ని ఒక చిన్న

చెప్పు గలదు చాచితములు ఘోర శరీరమునకు తగిలినయెడల దుర
దగలుగును. దీనివల్ల కొద్ది బాధకలుగును. దీని పేరు దూల
గొండి చెట్టు, అనబడును. ఈ చెట్ల వేరులు, దుంపలు, తీగెలు, బె
రడు, ఆకులు పుష్పములు, కాయలు, పండ్లు, పాలు, రసము, జగ
రు నీటిని వనమూలికలు అనబడును నీటిని బట్టి బైషధములను
వర్ణింపుదురు. “జీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు” వ్యాధులు
కలుగును. ఈ వనమూలికల బైషధముల నలన వ్యాధులు
స్వస్థమగును. అంత్యశ్వాసమునకు యేననమూలిక బైపుషధము
పనికిరాకపోవును. ఈ చెట్లకున్ను వ్యాధులు గలవు. చావున్న కలదు
ఈ ప్రపంచమునందున్న చెట్ల “పంఖ్య” సృష్టించిన సృష్టికర్త అంత
రంగమున నుండును. గాని, సత్తమహా ఋషులుసహా కనిపెట్టలేక
పోయిరి. ఈ చెట్లవేరులు, దుంపలు, తీగెలు, ఆకులు, పుష్పములు
కాయలు, పండ్లు, నీటిమీద తేలుచున్న చెట్ల కూరలు. కసవువగై
రాలు, మానవులకును, మృగములకును, పక్షులకును, పురుగుల
కును. వారి వారికి తగిన ఆహారములగును. నీటికిన్ని వ్యాధులు,
చావుగలదు.

7 ఏటికి ఈ ఆహారములేనా ! మరియేనైనా, ఆహారములు
గలవా అని శంకరాగా యిందుకు ఉదాహరణములు.

12 వ ప్రకరము. 24 వ సంఖ్యనందున్న 42 వ ప్రకరములో 4 వ
సంఖ్యనందున్న.—

1 టవ తరగతిలో

1 మానవుల

ఆహార విషయమై పుష్పవాటి వివరము

8 (1) మానవులలో (1) సుచనదార్థములు (2) పిండివంట

లు (3) అన్న పానీయములు, మొదలై నటువంటిన్ని (4) నాథాస్యము
లనగా పన్నవగై రాలున్న (5) కాయకూరలు (6) కండమూల ప
దార్థములు (7) ఫలఫలాదులు, గులిగాక, వారివారి ఇష్టమైన
(8) మాంసము (9) చేతుల వగైరాలు (10) పద్మచుటు అనగా
కారము, పుష్ప, పులుసు, తీపు, చేదు. వగరు వగైరాలు, భక్షించు
చుందురు. మగంధ వాసనలలో మునుగుచుందురు. (11) మధుసా
ము వగైరాలు త్రాగుదురు. మఱిన్ని అరగ్య ప్రదేశములలో
నున్న వారిలో కొందరు సరమాంస భక్షించేయుదురు.

2 వీటిలో మధుసానము, నీచుపదార్థములను, నివర్తించి,
మిగతపదార్థములను, భుజించుచున్నవారు, శ్రేష్ఠులగుదురు. మ
ఱిన్ని ఉత్తములగుదురు.

ఈమానవులలో పున్నతమైన చాయ దూప సాదర్యములు
గలవు కుదూపములు కూడాకలవు వారి వివిధములైన గుణములు
కూడా కలవు.

2 మృగముల

అహంవిషయమే

9 (1) చతుష్పాద జంతువులలో అనగా నాలుగు కాళ్లజం
తువులు (1) చెల్ల కొమ్మలపట్టునున్న చిన్నకొమ్మలు, అకులు,
కాయకూరలు, ఫలాదులు, నాథాస్యములు, తీపివస్తువులు, పిండి
వంటలు, తత్తమగ కనవు వగైరాలను భుజించుచుందును. జలము,
కమగు, త్రాగును.

(2) పులులు వగైరాలు, మాంసము మాత్రము భక్షించును,
జలము త్రాగును.

(3) కుక్కలు వగైరాలు, అన్న పానీయములు పిండివంటలు

ఫలాదులు, కూరలు, మాంసము, మత్స్యములు, వగైరాలను, భక్షించును.

(4) ఎలుగుగొడ్డు, అన్నపానీయములు, కందమూల, పదార్థములు పండ్లు వగైరాలు, భక్షించును. పుట్టలలోనున్న చీమలను పీల్చును. తేనె త్రాగును. మధుపానము వగైరాలు, త్రాగును.

5 పండులు వగైరాలు, మలము, అన్నపానీయములు, కందమూల పదార్థములు, పండ్లు, తవుపు భక్షించును. శేదెలువలె బురదలో ద్రొట్టును వీటిని పంచమహాపాతకులనలమరు.

10 (2) ఈ జంతువులలో, మధుపానము, నీచు పదార్థములను నివర్తించి మిగత పదార్థములను భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును. ఇవి మధ్యమం

ఈ జంతువులలో, వివిధములైన జంతువులు ఉన్నవి వీటికి వివిధములైన గుణములున్నవి కలిగిఉన్నవి,

3 వ క్షుల ,

అహారవిషయమై

11 (1) పక్షులు, అన్నపానీయములు, ఫలాదులు, తీవు, మాంసము మత్స్యములను, పురుగులను, భక్షించును మధుపానమును త్రాగును ఈపక్షులు, పురుగులను భక్షించనియెడల మనుష్యులకు, మృగములకు పురుగులవల్ల చాలా హానికలుగును. ఇవి యేలధమం.

12 (2) పక్షులలో, ఫలాదులు భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును.

ఈ పక్షులలో వివిధములైన పక్షులు ఉన్నవి. వీటికి వివిధములైన గుణములు కలవు.

4 పురుగుల,

అహారవిషయము

13 (1) ఫలాదులలోనున్న, చెట్లయందున్న, ఆకులయందున్న, కనవులలోనున్న, కాగవువస్తువులలోనున్న, పుస్తకములలోనున్న మట్టిలోపుట్టిన చెదలున్న వస్త్రములయందున్న నేనటీగలు, నౌభాగ్యములలో ఉద్భవించిన పురుగులుక్రేష్టమగును. ఇవి ఏటియందు పుట్టినవై వాటినే భక్షించును ఇవి అందునే నశించును పురుగులలో ఉత్తమై నవి అగును.

14 (2) చెరుటవలననున్న జలములోనున్న భూమిలోనున్న నీచువస్తువులలోనున్న, భూతములశరీరమునందున్న పుట్టినవి, పురుగులను పురుగులు చేవలను చేవలు, తినును నీచువస్తువులలోపుట్టినవి అనేచువస్తువుననే తినును, నశించును ఈపురుగులు ఏకశరీరమునందు పుట్టినను అశరీరరక్తమును పీల్చును. నల్లులు సరిశరీరరక్తమును పీల్చును దోమలు వైరాలు భూతములశరీరరక్తమును పీల్చును. ఇవి మధ్యమమగును.

15 (3) మలములోనున్న, బురదగుంటలలోనున్న భూతముల గర్భములలోనున్న, పుట్టినవి, పంచమహాపాతకులనబడును. ఇవి అధమం ఈ శిరకములు ఏవస్తువునందు పుట్టినవై అవస్తువుననే తినును ఆరక్తమునే పీల్చును అందునే నశించును.

16 ఈపైని ఉదహరించిన నాలుగు వర్ణములలో కాయకూర పదార్థములు, ఫలాదులు భక్షించినవి. క్రేష్టమైన వర్ణములుగా కనుబడుచున్నవి. ఈపురుగులలో వివిధములైన పురుగులుగలవు. వివిధములైన గుణములున్న కలవు.

భగవంతుడు,

(ఈ పైని ఉదహరించిన మానవులను, మృగములను, పక్షులను, పురుగులను, 42 వ ప్రకరము 1 అవ అధ్యాయములో వివరించిన ప్రకారము ఈ కలియగమునందు ఈనాలుగు వర్ణములను సృష్టించిన సృష్టికర్త వారి వారి ప్రార్థక క్షామ సారమును బట్టి వాని వారికి తగిన పదార్థములను నిర్ణయించి యున్న వాటిలో మనకు తగిన పదార్థములను భుజించుచు మనము అస్త్రైశ్వర్యములను, అన్తకృష్టములను పొందుచు ఆస్పృహించిన సృష్టికర్తైన మహాదేవుని మనము మరచి అనిత్యమైనటువంటి వ్యాపారములను జరిగించుట వలన వారి వారి కర్మములు వారు వారు అనుభవించగలరని (కోపం తాపం పాపమెదుంగను అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున) ఆమహాదేవుడు లేక మాత్రమైన మన యందు కోపముంచక ప్రపంచమును పరిపాలించుచున్నాడు. ఈ విషయమై ఈ దిగువ ఉదహరించిన 29 వ సంఖ్య నందున్న ఆమహాదేవుడు నిర్ణయించిన అనుభవములయొక్క చర్యలను శ్రద్ధతో చదివిన యెడల గోచరమగును.

17 ఈ పైని చెప్పిన చెట్ల విషయములో కాటిచెట్టు, ఈత చెట్టు; బుక్కాయచెట్టు, తలుగచెట్టు, అన్ని కార్యములకు ఉపయోగించును.)

18 ఈ చెట్లలో రుకు నృక్షము మహాశ్రేష్ఠమైనది అగును ఈ చెట్లనలన గృహములు వగైరాలు కట్టుకొని యెడను.

19 ఈ చెట్లలో మణ్డి నృక్షము విస్తారమైన నీడనిచ్చును.

20 ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము. గాలి వలన చాలావృద్ధి పొందగలదు. ఈ చెట్లలో నందరి అనే వనమూలిక గలదు.

21 మగంధ పానపలలో గండవుమాను మహాప్రస్థమైనది యగును. చెట్లలో విషముగల చెట్లు త్రవ్వవి. పవనాధి పౌషధమలకు మిక్కిలి హానికలగా యున్నది. భూమియందున్న కొండలయందున్న గొప్ప అరణ్యములు గలవు. అరణ్యమనగా ఈపై నివివలించిన. చరా—చర—జంతువులు నివసించే స్థలమగును. భహిరంగముగా ఉండి భూమియందున్న దిబ్బలమీద ఉండేచెట్లున్న, చిట్టి అడవి అనబడును. ఈ యెడలెలనే స్థలము లో చెట్లున్న, ఉదకమున్న ఉదకము మహాఅనుమ ఎడారిలనే స్థలము యినుక భూమిగా ఉండును. చాలా దూరము బట్టెలుగా ఉండును.

22 చెట్లున్న, తుప్పలనున్న, నరికి, వంటచెట్లు క్రింద వాడుకుందును. ఈచెట్లు, తుప్పలను, నరికి వాడికి పాపము పొందునా! పొందజా అని శంకరాగా ఇందుకు ఒక యుగిహాసము చెప్పటకు కారణమైనది అది అనగా మనుష్యులగువాడు ఒకరిని చంపజాలరు. లోకమందుగల నకలకార్యములను ఈ శ్వగుని అజ్ఞ చేత జరుగుచున్నది. ఓధర్మరాజా! గొడ్డలిచేతల్లుకొని చెట్టును నరికివేసాడు, ఆచెట్టును నరికిన పాపమును, పొందునా పొందకు—ఆగొడ్డలిచేత చెట్టును నరికివేసెనుమనుష్యులు అందునవచ్చెడి పాపములను బొందరు. అటువలెనే, నమస్త కార్యములను చేయువాడు ఈ శ్వగుడనెడి తలంపు మనస్సున దృఢముగా నుండినను చాలును. అట్టి నెంకల్పము మనస్సుయందున్న ముక్కుమను యొకరు ముక్కుమనునైనను కర్మాసేవత వలన చేసిన యెడల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. ఓధర్మరాజా! మనముచేయు కర్మ ఫలమంతయు ఈ శ్వగునిచేయుముగాని మనదికానేరదు. శత్రువులు

యథము చేసి యథమందున చచ్చినందున నీకు పాపముకలుగదు అచచ్చిన వారియొక్కయే దోషకర్మములు వారిని చంపినవూ నీకు తెలియదు వారి వారి కర్మములను ఈ శ్వరుడు యెరుగును. గావకుండుటకు యెవరికిని శక్యముకాదు. వారి వారి పూర్వజన్మ ములయందు చేయబడిన కర్మములను బట్టి ఈ శ్వరుడు వారి వారిని చంపుటకు సిద్ధపడియుండగా నీవు చింతమెంచి యుండవలయు ఒక పిచ్చి తనముగాతిన్నదని వ్యాసుడు ధర్మరాజుతో చెప్పెను. యథ మునంగు, చచ్చినవారు స్వర్గలోక సౌఖ్యములను అనుభవించు ముందు.

23 చెల్లి కాయకూరలు నోడరాదని శంకరాగా ఈ పైని ఉద్దహరించిన ఇతి హాసమును బట్టి చూడగా చెల్లి కాయకూరలు నేంపి భక్షించుటవలన పాపముపొందెను.

చెల్లెఱ్ఱానము ముగిసెను.

కొండల వివరము.

24 (4 వది) కొండలనగా పెద్దపెద్ద పాపానాదులు రాయి రప్ప గలది ఎత్తుగానుండుది కొండలోనబడును. మిక్కిలి యెత్తు లేనిది దిబ్బననబడును. నీటికి జీవిగలదు. గాని ఆత్మభానములేదు అనాత్మయనబడును.

25 ఈ తొల్లకు అన్న పానీయములులేనందున “చమ్మ” అనే పస్తువలేను. గాని జలమును ఆకర్షించే గుణముగలదు. ఈ తొల్లయందు అగ్నిగలదు. చిన్నరాయిని చెక్కి ఆరాతిమీద దూది నునిచి ఉక్కు-బిల్లతో కొట్టిన యెడల అగ్నికలుగును. ఈ రాతిని చైతన్యుకీర్తాన్ని అనబడును. ఈ భరతఖండమునందు ఇ

గ్నిపెట్టెలు రాకముందు జనులు యావస్థుండి చెరుముకి
 రాయివలసనే అగ్నికలుగ జేయుచుండును. గంధకము పుల్లలతో
 దీపములు వెలిగించుచును. తాల్లలో గోడలు కట్టడముకును
 విగ్రహములు చేయుటకును ఉపయోగమగుచున్నవి. తాల్లలో
 పలక రాళ్లు భూమియందు బులుబేరు చున్నవి. అపలక రాళ్లు
 యిల్ల మీద కప్పకున్న చావుల్లలోను, అరుగులుమీద పడుచు
 టకును స్లేపుపలకలకును, ముద్దరాళ్ళు రాతిచిప్పలకును ఉపయోగించు
 చున్నవి. తాల్లలో వివిధములైన తాళ్లు గలవు. వివిధములైన
 రంగులు గల రాళ్ళున్నవి. తాల్లలో నువర్ణ మయేతాళ్లుకూ
 డావున్నవి. ద్రావకములవలన కరిగింది బంగారము చేయు
 చును. పారావారి పరిపరిముగా అర్జులైన వారు శాస్త్రము
 లను బట్టి తాళ్లువున్న స్థలములలో త్రవ్వించి (1) వజ్రములు (2)
 వైచార్యములు (3) గోమేధికములు (4) పుష్కరాగములు (5) మ
 రకతములు (6) మాణిక్యములు (7) నీలములు మొదలైన
 టువంటివి ఆత్రవ్విన గనిలో కనిపట్టి తీసి పానవృద్ధిచిన వాటిని వి
 శ్రయించుదురు. గొప్ప గొప్పధనాద్యులు వారివద్ద కొని ఆభరణము
 లయందు పొడిగి పురుషులు స్త్రీలు ధరించుకొనుచున్నాడు. మఱిన్నీ
 గొప్పగొప్ప పట్టణముల రాజులు, రాజులు. వారివారి సింహాసన
 ములకు స్థాపించుకొనుచున్నారు. కొండలయందు బంగారము
 వెండి, రాగి, ఇత్తడి, సీసము ఇనుము ఉక్కు మొదలైనట్టివి అద్యే
 వస్తువులు దొరుకును. వీటి మిశ్రితమువలన అనేక వస్తువులగును
 ముద్దిబంగారము దొరుకును. దేవుని మహిమను గ్రహించుడి.

పాపాగాదుల ప్రభావము ముగిసెను.

తీపుజలము విషయమే

26 ప్రపంచమునందు కొండలను భగవంతుడు సృష్టించెను నముద్రములోనున్న దిట్టమీదనున్న సృష్టించిన కొండల, రమారమి ఖిరమునుంచి గాని మధ్యనుంచి గాని ఉత్పత్తి యగు ధురమై నటువంటి, తియ్యగి, తేలు, జలఊట ఎల్లవస్తువు నెల్లువగా బాటుచు నదులలో కలునుచు. అకొండల క్రింది రాగములన్న ద్వీపములలోనున్న దిట్టమీదనున్న ద్వీపములలోనున్న గ్రామాదులలోనున్న అడవి ప్రదేశములలోనున్న నివసించుచున్న వకల చరా—చరములు చెరువులలో నుండిన వర్షజలమువలననున్న నదులలో బాకజలము వలననున్న బావులలో ఊరక ఊటజలము వలన నున్న తవించుచుండును.

27 వర్ష చిందువుల జలము వలన పంటలు వస్తే రాలు ప్రష్కరముగా పండును. ఈసీటియందు చేపలు, పురుగులు వస్తే రాలు నివసించును. ఏటికిన్ని, వ్యాధులు, చావుగలదు.

28 పైని ఉదాహరించిన కొండులకు వ్యాధి, చావు, లేదు ప్రపంచము అంత్యమున జలప్రళయము వలన ఆవర్తతములు నశించును కాబోలును ఈవిషయమై వాటిని సృష్టించిన సృష్టికర్త గోచరముగా నుండును. పర్వతములలో హిమాలయ పర్వతము గొప్పదియగును.

ముఖ్యతౌత్పర్యము.

(పైని వివరించిన, మనుష్యాదులకు, మృగములకు, పక్షులకు, చెట్లకు, తాళ్లకు, ఏటికిన్ని, రాలు, యావ్వన, కొమా

•ర, నృధాన్యములు, చావులకు. శాశ్వతశాంతి విషయమై నృ
ప్తిచింత, నృప్తికర్త కే నోచుముగా ఉరమును. ఏటిలో జీవరాసు
లకు మోత్రం ఉచ్చాహ, సత్సానులకులవు. జీవరాసులలో
మనుష్యులకు మాత్రం, అశ్వశాసము కలిగివందున పాపపుణ్య
ములుకిలవు అందుకు తగిన ఫలములు కంటనే కలిగి ఉన్నవి. మృగ
ములకు, పక్షులకు, పురుగులకు, పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపభ
రిష్ట ఫలము అనుభవించవలె కాని, ఈ జన్మములయందు ఏటికి
అర్హులము లేనందున, పాప, పుణ్యములు, లేవు. ఏటికి పూర్వ
సంచిత కర్మములు కలిగితే పర్యంతము పుట్టు, స్థితిలు కలవు.)

ము తు వు లు .

29 శరీరలక్షణము 29 ప చిత్రములో యెప్పటికైన ప్రకా
రము అరు ముతువులు జీవరాసుల విషయమై భగవంతుడు
ఏర్పిర్చెను. ఈ అరు ముతువులు క్రమముగా వర్తించని యెడల
ఏకే యేమ మనగా కరువుకొ గారగుదువులు క్రమముగా వర్తిం
చక పోవడమునకు గారగుమనగా మోసవజన్మమై
తిన వారి వలన భగవద్భక్తి తక్కువ పోవటముల కలి
మాయ ఎక్కువవీనయెడల ఈ అరు ముతువులు క్రమముగా వర్తిం
చవని స్పష్టముగా తెలందనచ్చును. మూసెవుల వలన కన
టముల కలిమాయ తక్కువ భగవద్భక్తి పోవైనయెడల ఈ అరు
ముతువులు క్రమముగా వర్తించును. ఇందుకు సంబంధములేదు.

సముద్రము

యొక్క

ప్రభావము.

30 అర్థ సముద్రము అనగా సాగరము సముద్రము ఈ సముద్రము, అనగామనే ఉప్పు గడలి లేక ఉప్పు సముద్రముగా నుండును. సముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు. సముద్రము యుష్మలు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి. సముద్రమునకు అనేక శాఖలు గలవు. శాఖలు అనగా ఉప్పుకారీలు అనబడును. ఈ ఉప్పు కారీలు అనగా ఉప్పుకాలువలు నీటిజలమువలన ఉప్పు పండును సముద్రమునకు పోటు పాటుగలదు. పోటు అనగా నీరు ఎక్కు అగును. పాటు అనగా నీరు తగ్గును. ఈ కారీలుకూడా అటువలెనే అగును. ఎడతెగక సముద్రమునకు పోటు పాటు ఉండును. కొండలయందున్న, అడవి ప్రదేశములయందున్న, గ్రామాదుల యందున్న, వర్షించె జలము కాలువలుగా నదులలో చేరి సముద్రమునందు కలునును. ఈ నదులకు సముద్రము, తల్లిగర్భమగును. ఈ నదుల జల ప్రవాహము, సముద్రము భరించనియెడల ఈ ప్రపంచము ఆ జలము వలన మునిగి పోవును.

31 సముద్రమునందు “రెండు అలలుగలవు.” అలలు అనగా కెరటములు. ఈ అలలులో మోటి చిన్నది. మనిమోటి పెద్దది. చిన్న అల వడ్డుకు వచ్చినతోడనే దాని వెంటనే పెద్దలల, దాని మీద పడును. ఈ రెండు అలలలో, చిన్నది, వెనకకు తగ్గి పళించును. పెద్ద అల దానివెంటనే వెనకకు తగ్గి పళించును. ఈ

లాగుననే యెడ నెక్క వస్తూ పోనూ ఉండును. మనుష్యుల ఉచ్చాస నిత్యానందాలనే పైకి వచ్చును. లోపలికి పోవును. మనుష్యులకు అంత్యత్వావగలదు. ఈ కెటములకు అంత్యత్వావ లేదు. ఈ కెటములు, సముద్రము ఒడ్డున మాత్రము గొప్ప ధ్వని విచ్చును. గాలి వాన విడిచివచ్చును, గాలి వలన గొప్ప గొప్ప అలలు ఏడలు వగైరాలను ముంచును. గాలివాన అనగా తుపాను అనబడును. గాలి హెచ్చుచిన కొలది కెటముల ధ్వని హెచ్చుచును.

32 సముద్రమునందు ద్వీపములుగలవు. ధాన్యపు పంటలు కాయకూరలు, గండమూల పదార్థములు, వనములు గలవు. వనములలో భీరభండములలో వున్న వృగములు పక్షులకంటి మంచి ఉన్నతమైన ముచ్చటగల పక్షులు వృగములు అనగా సింహములు రాజవాంసలు రామచిలుకలు గోరువంకలు గండ భేరిండ పక్షులు, అగినితినె పక్షులు, అద్వీపములయందు గలవు. మణిన్నీ వివిధములైన వర్ణములు గల జీవరాసులుగలవు. సముద్రజలములో వివిధములైన జీవరాసులు నివసించుచుండును ఇవి అగువు మాత్రముగా ఉండినను కోట్లకొలది నీటనుండును. నీటిని మ్రొంగి చిన్న చేపలు బ్రతుకును. వానిని మ్రొంగి పెద్దచేపలు మొదలగు జలచరములు జీవించును. నీటినుండు జంతువులలో కొన్ని గాలిని బీల్చుటకు నీటినుండి వెలుపలికి రావలసియుండును. ఇందు భల్లూకములు, నీటికుక్కలు, నీటిపిల్లులు, నీటిమనుష్యులు మొదలగునవి పిల్లలకు పాలిచ్చు జంతువులు. చేపలలో తియింగలము అనేచేప మహాగొప్పది యగును. గాలి బీల్చుకొనుటకు నీటిపైకి వచ్చుచుండినను యితర జంతువులవలె నీటిని విడుచుటలేదు. గొప్ప గొప్ప ఓడలు వగైరాలను ముంచివేయును.

33 భూగోళము చూపుచు భూభాగము ఎంత ఉన్నదో గమనింపుచు జలభాగము, భూభాగానుకంఠ కనీసము రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని కనుపడునుగాదా? బీడుగా ఉండు ఉష్ణవీరు ఇంత స్థలము ఆక్రమించుకొనుట యెందుకు? భూభాగమే ఎక్కువ స్థలమును ఆక్రమించుకొని ఉండినయెడల పైని వివరించిన ప్రకారము ఎంత పెంటపెంటును, ఎన్ని వృక్షములు వృద్ధిచేయును. ఎన్ని జంతువులు జీవించును, ఎంతమంది జనులకు ఇది ఉపయోగకరముగా ఉండును. ఇటుగాని సముద్రమునే గొప్పచేసి భూభాగమును ఇనుకుచేసిన స్వల్పమని అభిప్రాయము ఏమై ఉండవచ్చును.

స్వామివర్ణమునకు మంత్రపుదిప్పులు నోస్టికెరమకొని ఉండు సన్న వచనము నోస్టికెర ద్వీపముల సముద్రోరములయందు మంత్రపు చిప్పలతో వర్షింపబడుచున్నట్లు నోస్టికెరమునకొనును అవర్షించుచు గట్టిపడి మంత్రములు అగును. పగడములున్న ఆదీప్రముల యందే ఉత్పత్తిగనును.

34 కలియుగ మంత్రమున అన్తవము అనే సముద్రము సృష్టికర్తమహిమ వలన, ఉప్పొంగిన జలప్రళయము నందంతట ఆస్పష్టికర్త స్వప్రకాశకుండై కలియుగమును లయింపుచేసి మరల యేయుగమును కలుగజేయునో ఆస్పష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. ప్రస్తుతము ఆచ్చటచ్చట సముద్రము పొంగిన కెరటముల వలననున్న నదుల జలప్రవాహము అనగా పక్షి వలననున్న పట్టణములు పల్లెటి గ్రామములు నశించడము మనము వినడము చూడడము కూడా కలదు గనుక ఆస్పష్టికర్తమహిమ యెవరున్న కనుగొనలేదు.

సముద్ర ప్రళయము ముగిసెను.

35 ఇట్లు స్పష్టించిన, సకల—చరా—చర—ములు జగము నందుండివలసిన, “నిర్ణయసాక్షి” అస్పష్టించిన. స్పష్ట కర్త, అంతరింగమున ఉండునుగాని, ఇతరులకు, గోచరముకాదు, చెప్పటకు అలవికాదు.

సకలచరా చర అనే వాక్యముల అర్థము ముగిసెను.

36 పైని వివరించిన, భూతములలో, వ్యతివార్తనను కాలము నిటకంచిన పోతనే, గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రకరణ 6-7 వ ఇతివాసములలో, మృత్యుదేవతా ప్రభావములలో చెప్పినట్టి మృత్యుదేవత పలాలో జక్తి, స్వర్గ సరికాదులకుచేసే వాడు వాడు చేసిన పూర్వసంచితి కిర్మములనుబట్టి, మరల పునర్జన్మములో నరజన్మమై, జన్మించిన వారే, లభించిన, సుఖ, దుఃఖాదులను, గురించి, (ప్రారంభకర్మాము అనుభవించిన, నిజనాక దేవర్షితైవను అన్న తత్వజ్ఞానము నొప్పున) పూర్వప్రారంభసంచితి కర్మఫలమని, గ్రహించుకొని, ఈ జన్మమందైనను, పోలి నెచ్చుకొని తాను, మరల పునర్జన్మము పొందికుంటున్నట్లై, చరా—చర—ప్రపంచ మునకు, అధిపతియగు, పరబ్రహ్మమును, సుతించుచు. ముత్యము, జ్ఞానమయములనెడి, యెందుకిట్టలయందు, విజ్ఞానమునెడి, అగ్నిని, ప్రథమ పర్చిన యెవల, ముదిగు చావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని, అమృత రూపముగు మోక్ష స్థానము లభించి పునర్జన్మమునే జనన మరణములు నశించును.

37 ఈ గ్రంథము నందున్న, విషయనూచికనున్న 2 వ ప్రకరణ “సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము” లోనుండు పరి-పరి-విధములైన, శల్యములు, కీడ్లు, నరములు, 23, 24, 25, 26, 27,

28, ఈ 7 పత్రములలోనున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైనవాటి పనియేమిటో అని గ్రహించవలెను. గ్రహించినవారినే ఇంద్రియ జ్ఞానానుభవము, తెలిసిన వారనబడుదురు. మఱిన్ని, పరబ్రహ్మ స్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొన్న వారనబడుదురు. పిమ్మట పైని విగువ ఊదాహరించిన “తారకమనే” దేవాజ్ఞాపము, లేక తత్త్వజ్ఞానానుభవమునందు “దృష్టి” నిలిపి, చదిపి, జనన, మరణముల, తాత్పర్యమును గ్రహించవలెను. మఱిన్ని, మనస్సును విశిష్టము చేయునట్టిది యగును. పిమ్మట కిట్లముల కలిమాయను మరచి “అవ్యక్తమనే, దివ్యజ్ఞానమనెడి” “అవిద్యయనే జ్ఞానము నుండి” నివర్తించు ఊదాయమును ఈ గ్రంథమువలన నెరిగి నివర్తించుకొని అనునన్యమనే పరబ్రహ్మముయొక్క జ్ఞానమునుపొంది, సద్విదాసందము, పాండతిము కింటి, సర్వోత్తమునైన సుఖము మరి ఒకటి లేదు.

38 “అవ్యక్తము” శ్రేష్ఠమగు ధర్మస్వరూపమని వేదములు తెల్పుచున్నవి.

39 ఈ విషయమై “సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షము”

20 వ పత్రములో 29 39 సంఖ్యనందు చూచుడి.

40 “వ్యక్తము అవ్యక్తము” అని ఈ రెంటిని తెలియని వారికి మోక్షమార్గము లభింపనేరదు.

41 అవ్యక్తమనగా అమృతమనియు చెప్పబడును ఇట్టిదని చెప్పరానిదని కూడా అర్థమగును.

42 వ్యక్తమనగా మాయాకార్యములగు వికారములగును. ఈ విషయమై 20 వ పత్రము 30 వ సంఖ్యలో చూచుడి ఇట్లువలె ఈ గ్రంథమును తరచిచూడగాచూడగా ఈ గ్రంథములో సువర్ణము దొరుకును.

పిండోత్పత్తి

43 మొదటి ప్రకరణము, 11 వ పాదములో 13 వ శ్లోకము నందు వివరింపబడిన ప్రకారము సృష్టికర్త అదిని బీజమనగా విత్తమునతోడనే ఆముత్యమగువలన 'మండితో స్త్రీ', పుణ్యమనూనములుగా, శివరానులను, ఒక్కొక్క జరగా, సృష్టింది, అమితభువార, ఆశీషరానుల బీజమువలన నుండు శివరానులను, సృష్టిందిన వాటిలో సూక్ష్మముల పుట్టిన విధము ఈ దీనిన నుదాహరించడముగనునది.

44 ప్రథమము స్త్రీని వాటి అన్ని, పురుషుని నందునన్ని అనబడెను. శివము మండితో పుట్టినది గనక మండితో కలిసి పాత్రునైతి.

45 ధాన్యముల వలన అన్నియు అయెను, అన్నియు హాహరిము అయెను, పంచపదార్థములు అయెను అనగా భక్ష్యము, భోజ్యము, లేహ్యము, చోద్యము, అన్న పానీయములనగా, పరమాన్నము పులకము, పాయసము, అల్పా, అమృతము, మొదలై నటువంటి పదార్థములగును. భుజించే వస్తువులలో అమృతమును, స్తుతించే వస్తువులలో, సృష్టికర్త, నామామృతమును, ఈ రెంటికంటే, మధురమై నటువంటి పదార్థములు మణివేవు. అన్నము అనగా ధాన్యపదార్థములు. పానీయములు అనగా త్రాగతగినవి అన్నియు అని అర్థమగును. మణియు, పిండివంటలు ఫలహారములు, వాతాయుకూరలు, (1) లవణము (2) కారము (3) పులుసు (4) వగరు (5) చేదు (6) తీపు మొదలగు, వైద్యపంజులను అనుభవించగా, ఉదరాగ్నియందుపడి (1) మాంసము (2) రక్తము (3) క్రొవ్వ, మదము, విష్ణు, (4) మజ్జ అనుమూలగ మొదలు (5) కల్మములు (6) నరములు (7) శుక్లము మొదలగు నప్రధానువుల యుక్తంతై అందువ, శుక్లము, తెల్లగను, చీమిడివలె జగదగభంధము

మాది మొదలొక ఒకవాట్టు ఏర్పమును యెత్తి మైత్రాహ్నువు అనగా, భూతదర్పణయంత్రము అనే అర్థముతో పరీక్షించి చూచి నైతే అందు మహావన్ననూలుపోగులువంటి జీవ జేగువులు కానంబును. వేడిమిచే అవన్నపోగులు కడులు చుండును. ఈ జీవజేగువులే జీవి మూలాధారము. ఇదియే రక్షసరములు.

46 కాముని అనగా, పురుషుని, స్త్రీ సంభోగాలమున, 2 వ ప్రకరణ 20, 21, వ పుత్రిములలో 28, 29, 31, సంఖ్యల యందు చెప్పబడిన, “నత్తు” “చిత్తులు” రెండున్ను, కలిసి, భావ స్వరూపముగు అర్థ ప్రకాశము, శుక్లమునందు వ్యాపించుట నలన శుక్లము, స్త్రీ మధ్య స్థానమునుంచి, గర్భాశయమున, ఉదయించు లాగురూపముగు, గ్రుడ్డులో, శుక్లముచేరి, గర్భమును కలిగించును.

47 కామునివలన, సర్వభూతోత్పత్తి ఆయెను. నత్తు చిత్తుల పంచాసమే, యాసందము ఇదియే తత్త్వము త్వందము అనిపదము ఈ మూడు పదములు. తత్త్వమసియగును. ఇదియే సచ్చిదానందము. సచ్చిదానందమే జన్మరహితము అని అర్థమగును. 5 వ ప్రకరణము నందున్న మహావాక్యములను చూచుడి.

48 జీవజేగువులు, అనె, శుక్లము, శోణితము, శుష్ణము అనగా, ఇంద్రియము, లేక ఏర్పము, శోణితము అనగా, రక్తము, ఈ రెండున్ను అగ్రుడ్డులోగూడి, ఒకరాత్రి నీటిబుగ్గచందంబున నుండి మూచుదినములకు గుజగుజలై ఏడుదినములకు, వనవనలై అర్ధమాసమునకు పరిణమింపదు.

49 జీవజేగువులు గృష్ణతో గూడినపుడే, స్త్రీ, పురుష, శిశు భేదమునకు మూలము ఏర్పడును.

50 రెండవ ప్రకరణ శరీరలక్షణమునందు 17 వ పుత్రిము 6-వ 7-వసంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం 24 తత్త్వములతో గూడా, 25 వ తత్త్వమునే “జీవి” చేరి ఒక మానవునకు శరము ఏర్పడును.

• 51 "అవో" తల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు ఎల్ల చోట్లతో స్పృశించే స్పృశకర్త గోచరముగానుండును, ఈ విషయమై మహామహా గొప్ప రహస్యము. వస్త్రమహాబలువులు. ముగ్ధశిశువులు యోగులు మహా పిఠులు శుద్ధసాధులు మొదలైన టవంటివారు సహా, కనిపెట్టలేకపోయిరి.

2 వ మాసమున బాహువులు ఏర్పడును.

3 వ మాసమున తిదరము ఏర్పడును.

4 వ మాసమున సర్వాంగములు ఏర్పడును.

5 వ మాసమున "శిశువు" గర్భమందు కొద్ది కదిలికా నుండును. శిశువు సంపూర్ణముగా నుండును.

6 వ మాసమున "శిశువు" కదలుట తల్లికి తెలియును రోమంబులు ఏర్పడును.

7 వ మాసమున నఖంబులు ఏర్పడును.

మాసమున స్పృశమైన తన జన్మ పరింపరులను తల చుచు, ముఖించుచు, పగాత్పిరుని ధ్యానించుచుండును.

9 వ మాసము పూర్ణముకాగానే పసికిమైన నెలంబడు టకు సిద్ధమగుగా నుండును.

52 స్థూల శరీరము.

శిశువుయొక్క స్థూల శరీరము స్పృశకర్త యొకడు మూల ముదానిని చేయగలడు. దానిలోని ప్రతిభాగమును ఆయన యొక్క జ్ఞానమును దయారసము బుద్ధిగ్ని గనుబడుచున్నది. దానికి పదా నుకటి ద్వారములు గలవు ద్వారములవలగా రింద్రములవలకును,

ద్వారముల వివరణము

నేత్రములు రెండు నాసిక ద్వారములు రెండు చెవులు రెండు

తోడు ఒకటి గుడచ్ఛారము ఒకటి మర్మస్థానమునకు ఒకటి నాళి స్థానము ఒకటి బ్రహ్మశపాలము ఒకటి ఇది అన్నియు లెక్కించగా పదునొకటి చ్ఛారములగును. సాధారణముగా జనులు .౪౦ దేహమునందు నవచ్ఛారములున్నవని చెప్పుదురు గాని కపాలమందు ఒక, రంధ్రమున్నది. అదియనగా - తల్లిగర్భమునుంచి శిశువు జన్మమయ్యే సమయమందు అశిశువుకపాలముమీదనున్న బ్రహ్మరంధ్రము చర్మముతో కప్పబడి మెత్తగా నుండును. ఆరంధ్రమును సాధారణముగా మాడవట్టు అందురు. అమాడవట్టు మీద అముదము వ్రాయడము వాడుక గలదు. క్రమక్రమముగా ఆరంధ్రముగట్టి బడును.

౩౩ ఒక భగవద్భక్తుడు తన హృదయ కమల కర్ణికామధ్యమున బరాత్పరుని నిలుపుకొని యుచిచ్చిన్నముగా గొంతసేపు ధ్యానముచేసి మడిమిల నపానస్థానముననూని, యుచితానమున గూర్చుండి, ప్రాణవాయవును మూలాధారముననుండి లేపి, క్రమక్రమముగా నాళియందును, హృదయమునందును, వక్షమునందును కంఠమునందును, భ్రూమధ్యమునందును శ్చే, కడవట, బ్రహ్మరంధ్రమును కేధించుకొని, దివ్యశక్తి రూపమున, నగనీపోయి కైవల్యము కేరవని ఒక గ్రంథమునందు ప్రచురించబడెను. కాబట్టి కపాలమునందున్న రంధ్రము బ్రహ్మరంధ్రమని తెలిసికొనుము.

౩౪ పాళిరంధ్రముకూడా శిశువు జనకమయ్యే సమయమందు మూసికొని పోవును. అందుతో చేయియన్న పేగుతోని చేయబడును.

౩౫ ౩) ప్రమాదులు, రుచించుచుండగా జనులు శ్రద్ధాను అట్టి జనులకు చర్మము, మాంసము, రక్తము యిది ౩) గుణము

• పలన కలుగును, యెముకలు అందునుండు మూలక, తివర వాళములు అనగా రక్తవరములు ప్రయోజనీని గుణము పలన కలుగును.

(1) ఎముకల విషయము

ఎముకలలో ప్రధానమైనది మూలార్థము యొక్కది క పాలము పర్యంతము, ఏగాదంతమువలె, బ్రహ్మాదంతి, మేయత్ర, పెన్నెముక, అనే పేర్లు పూసయున్నది. దీనిలో మేయత్ర మూలక తిన్నది. దీనివంటి 24 యెముకలు చేరియున్నవి. అవియన్నియు నొకటితో మెకటి కూర్చబడియున్నవి. ప్రతిరెండెముకల నడుమను రబ్బరు వంటి యొకపదార్థము కలదు. దీనిమూలమున వని యొకదానితో మెకటి రాచుకొనలేకపోవుటయేగాక యెటువంది నను నటు దాచాళముగా వంగును, మరిన్ని దానివంటి 24 ప్రక్కటి ఎముకలు కలవు. యొక్కొక్క ప్రక్కను పంజరెందుకలవు. మఱిన్ని దాని వంటి చక్రములున్నవి.

(2) చక్రముల వివరణము.

- (1) అధార కమలము అనగా గుడస్థానము.
- (2) స్వాదిప్తకమలము. లింగస్థానము.
- (3) మిశిపూరకము. వాళిస్థానము.
- (4) అనాహతకమలము. హృదయస్థానము.
- (5) విశుద్ధ కమలము. కంఠస్థానము.
- (6) అగ్నేయ కమలము. శ్రోత్రధ్యమృతికూటము.
- (1) సహస్రారచక్రము బ్రహ్మరంధ్రము.

(3) చతుష్పాదములు.

- (1) శ్రోత్రధ్యమృతి (2) కంఠము (3) హృదయము (4) భా

గ్ని. ఈ వాలుగున్న చతుష్పాదములును.

(4) ఘోరశరీరము సంపంతకు సంపాదించు 180 క్లుగలప్ర.

(5) తలలో 60 ను, పెండుపెండులో 50 ను, చేతులలో భజము లలోను 64 ను, క్రింది అవయవములలో 60 మును, మొత్తము 240 యెముకలు శరీరములో నున్నవి.

(6) పక్షి శిశువుగా ఉన్న ప్రపంచమునకు 20 వర్ణములు, వానిని పాల పక్షులకును. అవి నూటి పోయిన వెనుక వానికంటెను పెద్దవైన 20 వర్ణములను. అన్నిటి కంటెను వెనుకనుండి నాలుగు దంతములు చూపనము వచ్చువరకు రాత్రు పైవరుస 6 దంతములును 10 వర్ణులు క్రిందువరుస 6 దంతములును 10 వర్ణులు మొత్తము 20 వుండును.

(7) కపాలము కోడి గుడ్డువలెనుండును. దాని యెముకలును దురుసుండి కపాలము క్రిందువరకు కుట్టివట్టు గురుడియుండును. వానిని ఐనులు (నుదుటన్ వ్రాసిన వ్రాలుకన్న గలదాలన్న వచనము చొప్పున) బ్రహ్మచారత యని యందును. మనుష్యుల నుదుటను బ్రహ్మచారివట్టు అనుభవించవలెననియు బ్రహ్మచార నెవరు తప్పించ తేరనియు చెప్పుదును. యీచిషయమై స్పృహించిన స్పృహకర్తకే గోచరముగా నుండును.

ఏర్పర్చ బడినశరీరము.

(8) మేలి శిఖరము, లేక శిఖరము, శిశువు తల, శిశువు ఘోర శరీరమువలకు శిఖరము. దీనిలో మిక్కిలి మేలైన వస్తువులుంచబడినవి. దీనికి ద్వారములు గలప్ర. పైని వివరించిన 50 వ సంఖ్యను చూచును శిశును మధ్యనున్న మొదడు మిక్కిలి మేలైనది విగతుక ప్రత్యేచరను చర్యము చేతను మూయబడియున్నది. ప్రత్యేలో మొదలు ఒకవిధమైన తొలుపుగానుండును. మనసులో ప్రత్యేది కలంపుండును మొదలు తెలిసికొనునది పెద్దలు చెప్పుదును.

పైని వివరించిన వెన్నుపూస పైభాగముందలి కుడమీద
తలయొంచబడినది.

(9) స్థూల శరీర మునందంతటను వెండ్రుకలు కలవు. అయితే
అటచేతులలోను, అటశోళ్లలోను ఉండవు తలమీదనక్క. వగా
యివ్వడి. వానికి కుడమీదగలవు వాని చుట్టుననే నాళము లు
చుట వలన అవి పెరుగును. బట్ట తలమీద వెండ్రుకలు నుండవు.
సృష్టావ్యములో కొండరి వెండ్రుకలువూడి బట్టతలయగును.
వెండ్రుకలు తలకు చెట్టతగల కుండ తలను కాపాడును. గమకనే
పురుషులు, స్త్రీలు, వెండ్రుకలను మిక్కిలి జాగ్రతగా కాపాడుకొన
వలయును. తలకు అందము కనిపించును.

(10) స్థూల శరీరమునకు చేతులు ననేకవిధముల ఉపయోగకరముగా
నున్నవి. ప్రతి భజముయెముక మీచెయ్యి వరకు వకటిగానేయు
న్నది. మీచెయ్యినుండి నలుచేరివరకు రెండెముకలుకలవు.
మీచెయ్యియెముకను మూరచెయ్యి అనబడును. ముగ్ధకట్టులో
8 యెముకలును వాస్తవములో 19 యెముకలు గలవు. ప్రతి అట
చేరికి (6) వ్రేళ్లు కలవు. (1) అంగుష్ఠము లేక గాటవ్రేలు (2)
చూపుచువ్రేలు లేక తర్జివ్రేలు జట్టవ్రేలు (3) వక్రివ్రేలు (4)
అనామికవ్రేలు పచిత్రమువ్రేలు లేక ఉయ్యూగరము వ్రేలు పెండ్లి
కుమార్తె తరపున ఇచ్చిన ఉయ్యూగరము (5) చిటికవ్రేలు కనిప్పకవ్రేలు
వ్రేలివ్రేలునాలుగు కలుపులు గలవు. జాటవ వ్రేలుకు మాత్రం మూ
డుకలుపులు గలవు. ప్రతివ్రేలి గోళ్లు కలవు. కలుపులవల్ల
వ్రేళ్లు ముడుపుటకు ఏలుగా వ్రుండును. గోళ్లువ్రుండున వనస్తువు
నైన నులభముగా తీసికొనగలము.

(11) శరీరము నడుమువద్దనుంచి, (1) తొడయెముక (2) కాలి
యెముక (3) పాదపు యెముక అనబడును. కాలిమధ్యనున్న
కలుపు మీకాలి చివ్వు అనబడును. దీనివల్ల కాలు నడుచుటకు
ఏలుగానున్నది. అతిపాదము నిడుచువ్రుగానున్నది. పాదము

ఒక్కంటికి 5 ప్రేళ్లు గలవు. పాదమువలన కీళ్లవలన మనము నడువగలము. ప్రేళ్లకు అపాయముకలుగకుండా గోళ్లువున్నవి.

(12) ఎముకలు తేలికగా వంటువలె బోలుగావుండును. బోలుయెముకలలో ముక్కు యిది మూలగిడుండును.

(13) స్థూల శరీరముయొక్క కడుపులోని త్రివలన గుండెయొక్క మనము భుజిరచే పదార్థములు గిర్బములోనికి కుత్తిక ద్వారము గుండ గుటకతో ప్రవేశించి పిప్పిలయి మలమై గుండెప ద్వారము గుండాబైటికి పోవును. అప్పురసమువల్ల రక్తమున్ను ఇంద్రియము కలుగును. ఉదకము వలన మూత్రము గలిగి శిశ్నము గుండ బైటికి పోవును. ఇంద్రియము కూడా శిశ్నముగుండ బైటికి పోవును. ఈ విషయమై 25 వ పత్రము 41 వ సంఖ్య చతుర్థిక వాయువులను చూచుము. పేగులు పున్నవాటిలో పెద్దదిలో యిండు మిండు 18 మూరల పొడుగుయందును. మొత్తము 30 మూరల పేగులుండును రక్తము, గుండె, కాలిజము, పైత్యపు తిత్తి, క్లేష్మము, మదము, ఇవి యుండును. నరములు చాలా ఉండును. రక్తము రక్తనరములగుండ మాంసమునంతట వ్యాపించును. (సీలే ప్రాణాధారము" అన్న వచనము చొప్పున) ఈ శరీరములో సుమారు తొమ్మిది భాగముల నీరు ఉండును. మిగత ఒక భాగము ఇతర పదార్థములున్నవి. నీలే పీచీలికములు మొదలు గాగల పమస్త జంతువులకును ఆధారముగా ఉండును ఈ విషయమై నీరి 5 వ పత్రము 38 వ సంఖ్యనందు జలభాగము భూభాగముకంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని చెప్పియున్నది. పీచీలికములు అనగా పురుగులు

శరీరముపై చర్మము

స్థూలశరీరముయొనకు చర్మముతోకప్పబడియున్నది చర్మము మొత్తగా ఉన్నతమైన చాయగలదిగా యున్నది అనగా సంపదంగుల ద్విశితమైన చాయ. తెప్పలకు అలవి కాదు.

హిందోత్పత్తిముగి సెను

శిశువు జననము

యొక్క

వివరము .

57 పైని 50 వ ప్రకరమునందు చెప్పబడ్డ, పిండము, పంచ భూమిలతో నటించునట్టి రిద్దగునొకప్పుడు జన్మించే వివరము.

పంచభూమిల వివరము, ఈ పంచభూమిలు శరీ

(1) పృథ్వి అనగా భూమి	రములో నిలిచి నైన విషయ
(2) అప, అన్ను జలము	మీ 2 వ ప్రకరణ 24 వ ప
(3) తేజస్సు అగ్ని	త్రం 40 వ సంఖ్యను చూచి
(4) వాయువు గాలి	నయెడల విశేషముగను. స్త్రీ
(5) ఆకాశము ఆకాశము	పురుషుడు ఈ పంచభూమిల

వలనను, శుక్ల, శోఃఠము, వలనను, . కోమలాంగిగర్భమందు పైని చెప్పబడిన ప్రకారము పిండమై, రెండవ ప్రకరణములో శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ అవయాంగములతో నీటిమాదిలో మలమూత్ర కుక్షిలో స్థూలశరీరముగా నగుచు నవమాసములు విమలభుక్త హారములు బ్రహ్మరంధ్రము గుండా భక్షించుచు మతాపితా, శిశువు, జగమును చేసిన పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధ కర్మములనగా, పుణ్యపాపములనుబట్టి అందున కష్ట దుఃఖ సుఖభోగము లనుభవించుచు ఈ గ్రంథమునందున 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానములో ప్రమాదమైనై రాగ్యమునందు వివరించినటువలె, తల్లి ఐనటువంటి కోమలాంగి చింతించుచు, ప్రసవవేదనను జూచుచుకొని, శిశువు, మృత్యుదేవతను, తప్పించుకొని, కోమలాంగి, మర్మస్థానమునుండి, స్త్రీ యానముగానో, లేక పురుష యానముగానో, జన్మించిన తక్షణమే, 50

మాయలో జిక్కి జన్మమేసరకమని, ఘట్టిగా, అఱచి ఏడ్చుచు, శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ, 8 వ తత్వమునున్ను, తానుతల్లి గర్భములోనుండి 8 వ మాసములో తనజన్మపరంపరులను తలచి తలచి దుఃఖించుచుండుటనున్ను, దివ్యజ్ఞానమునున్ను, మఱచి 'ప్రసంధయ'

శిశువు వృద్ధి

ననుపాలుతో చిన్న పాపగా వృద్ధిపొందుచూ "స్వప్నః" నిద్రయందు నకప్పుడు, ముఖవర్చస్సు, దుఃఖించెట్టున్ను, నవ్వేట్టున్ను, ఇట్టి చిన్నలు కలిగించుకొనను. ఎందువలన ఆ-చిన్న పాప దుఃఖించునో, నవ్వునో, ఆకారణము అంతరంగముననుండి ఆపించే, సృష్టికర్తకే, గోచరముగాని ఇతరులు కనిపెట్టలేకపోయిరి. అట పిమ్మట ఆ చంటిబిడ్డ 44 వ ప్రతములో మాసపుల ఆహారవిషయమై చెప్పిన ప్రకారము అన్న పానాదులతో బాల్కుడై ప్రభలి యవ్వనమునందు ఆత్మ అంతఃకరణ రాగి ద్వేష, కామాదులకు లోనై "అవిద్య" అనే అజ్ఞానమాయచే పామరంబులందు జిక్కి జిక్కక, నీమము నెలియనివాడై నప్పటికి, తెలిసినవాడై నప్పటికి, ధన, దారా, పుత్రా, పౌత్ర, మిత్ర బాహనాదులతో, దులదూగుచూ ఉండగా, గాని బీదజీకముగా ఉండగా గాని వారి వారి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అసగా పుణ్యపాపములను బట్టి వ్యాధుల వలన, తీరని శాఢలనుభవించుచు బేషధములవలన వ్యాధులుకుదురుచు కుదజకను తొవకు మరణవ్యాధి వలన నునాయానముగా గాని కష్టముగా గాని, స్వగృహమునో, ఏపూరనో, ఏయడవిలో, ఉడకమందునో, అగినయందునో, మోక్షిన్ని.

(మరణవ్యాధివలన)

- (1) మాతృగర్భము, } తల్లిగర్భమునందు 1 మాసములోపుగా
 పండగా, } ఉండగానుండి ఉండగానో, ఇది కడచి
- (2) మాతృగర్భము, } తల్లి గర్భమునందు 9 మాసములు
 శిశువుగా, } లోపుగా శిశువుగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (3) స్తనంధయ, } తల్లిగర్భమునుండి జన్మించి 3 సంవ
 స్తనపానము, } త్సరిమఱులులోపుగా చచ్చునుచు చిన్న
 పానముగా, చంటిబిడ్డగా, ఉండగానో ఇది కడచి
- (4) బాల్యము, } చిన్న పానములు భుజించుచు, 3 సం
 వత్సరములనుండి 12 సంవత్సరములకు
 లోపుగా, పరిశుభముగా ఉండగానో,
 ఇది కడచి
- (5) మాణవశిశువు, } 12 సంవత్సరములనుండి 16 సంవత్స
 బాల్యము, } రముల కులోపుగా, పూర్ణ బాల్యముగా
 ఉండగానో, ఇది కడచి
- (6) యువశిశువు, } 16 సంవత్సరములనుండి 50 సంవత్స
 యువశిశువు, } రములకు లోపుగల (పుత్తమ) యువశి
 శువునుండి, ఇది కడచి
- (7) తరుణ్యము, } 50 సంవత్సరములనుండి 70 సంవ
 తరుణ్యము, } త్సరముల లోపుగల (మధ్యమ) ముదిమి
 కౌమారమునుండి, ఇది కడచి
- (8) ప్రవృత్తి, } 70 సంవత్సరములనుండి 80 సంవ
 వార్ధక్యము, } త్సరములలోపుగా (అధమ) వార్ధక్యము
 ముదిమిగా ఉండగానో, ఇది కడచి
- (9) వృద్ధ్యుని, } 80 సంవత్సరములు పైగా మిక్కిలి
 వార్ధక్యము, } వృద్ధు ముదిమిగా ఉండగానో,

ప్రతిరోజునవచ్చే 8 రూములలో ఏరూముననో, ఏనిము పముననో స్థూలశరీరమునకు గల పరిరంధములలో వకరంధ్రము ద్వారా నిర్ణయప్రకారం ప్రాణవాయువును నూత్నదేహము లేక మాయాదేహమును పొందించి యమదూతలు యముని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి ఒప్పగింతురు (అయవ్యము పూర్తిగాని ప్రాణులను తక్షణమే వారి వారి దేహములయందు ప్రవేశపెడుదురు.) ఇట్లు రానియెడల,

పిమ్మట (1) జలసమాధినో, (2) భూసమాధినో, (3) శ్మశానాగ్నిలో దహించిపోవునో, (4) అరణ్యసమాధినో, శుష్కూలశరీరము నశించిపోవుట నిశ్చయమని, జగత్తుకంతా, తేటతెల్లనగా తెలియును గావున వారి వారి పూర్వసంచితకర్మములను బట్టి ప్రాణ వాయువు స్వర్గసరకాదులకుంచేరి “జీవి” బ్రహ్మమునందైక్యమవని యెడల పునర్జన్మము పొందవలసి వచ్చును. కొందరు చావడము తోనే పితౄదయాపమై మనుష్యులను బాధించుచుండురు. “జీవి” యిటువలెనే జననమరణములనలన బహువైతలు పొందుచు దరిగానక యుండుట నిజముగనుక జన్మమే సరకము, జన్మరహితమే మోక్షము అని శ్రుగంధమువలన గురుతు ఎడిగి “సంసార సాగరండుఖిం” అనే అనత్తువుననువంటి అనగా నిలకడలేని గృహకృత్యములన్నిటి యందు మితప్రసర్రసముగా నెరవేర్చుకుంటూ ధర్మ క్రద్ధలతో శ్రుగంధముతోనున్న మంత్రములను, త్రికరగాతుద్ధగా అనగా ఇతర తలంపులు మాని, చెవులతో వినినను గాని వాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మనభ్యాసము వలన గాని “శివాయ విష్ణునానాయ శివనానాయ విష్ణునే” అన్న శ్లోకము చొప్పున శివ మతమనినీ, విష్ణుమతమనినీ, వీరిని క్రమమే కథము ఎంచక పమునుగా న్యూరించి

న యెవల గాని లేక వారి వారి ఇష్టప్రకారం (భేదముచేత) వృ
ణించి, సచ్చిదానందసుఖవము పొందుటకంటే, సర్వోత్తమ మైన
సుఖమును విజృంభింపలేదు. ఇట్టివానికి నమః నానమిస్కారము.

58 స్థూల శరీరముల వివరం.

స్థూలశరీరము, సూక్ష్మశరీరము, గారణ మహాగారణమని
నాలుగు శరీరములని చెప్పుదురు కొందరు మూడు అని చెప్పుదురు.

ఏటిలో స్థూలశరీరము కనుబడుకూ ఉన్నది స్వప్న అవస్థ
లో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడుకూ ఉన్నది గనుక
సూక్ష్మదేహమని చెప్పవచ్చును. తరింమ్మా వాటిని గురించి వర్ణిం
చుటకు ఏలులేదు. ఈవిషయమై 20 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను
చూచుడి.

జనన మరణములు ముగిసెను.

59 పునర్జన్మము విషయమై

పునర్జన్మము లేదని కొందరు వాదించుదురు.

ఇందుకు దృష్టాంతములు

(1) లోకమునందు పూర్వముగా పాపము చేసినవారు కొం
దరుందురు.

(2) పూర్వపాపములు సమీక్షగా చేసినవారు కొందరుందురు.

(3) పూర్వమధికముగాను, పాపమల్పముగాను చేసినవారు
కొందరుందురు.

(4) శాశ్వమిక్కువగాను, పుణ్యము తక్కువగాను చేసిన వారు కొందరున్నారు.

60 ఏకంబడి వారి వారి (ప్రార్థకర్తమనగా) పాప పుణ్యముల ననుసరించి పునర్జన్మములు గలవు. అందులో మానుషజన్మముకు తగిన ఆవయాంగములలో భిన్నములేక, కలుగడదీ మహాదుర్లభము మఱిన్ని మానుష జన్మములో పురుష జన్మము కలుగుట మహా అధుదు.

61 ఇట్లు జన్మించినవారోలో “ప్రార్థనందితి కర్మము అనుభవించక విడివాడ దెవ్వరికైనను” అన్న వచనము హెచ్చున

టి. (1) “కర్త” అనగా చేసినపుణ్యపాపములు.

(2) “మందితి” అనగా పుణ్యపాపములు పోగు అయిన మూట.

(3) “ప్రార్థ” అనగా, ఆద్యప్రము, పుణ్య పాపముల మూటయొక్క ఫలము నుభ దుఃఖములు అనుభవించుట

తా. “జీవుడు” పూర్వజన్మమందు యావత్తవ పర్యంతం అర్జించిన పాప పుణ్యముల యొక్క ఫలము నుభ దుఃఖములను ప్రాప్త అనుభవించవలయును.

(4) “అగామిక కర్తమనగా” పూర్వపు నుభ దుఃఖములనుభవించుచు “జీవి” ఈజన్మమందు అర్జించే కర్మములు.

62 ఈకలియంగమునందునే మావత్తలలోనున్న మృగమాలలోనున్న, పక్షులలోనున్న, పురుగులలోనున్న, జీవన, మరణముల బట్టిన్ని అందున ప్రాణులనుభవించే, కష్ట, దుఃఖ, నుభములు అట్లు బుద్ధిమంతులైనవారు పరిశీలించి చూచినయెడల వేరేదృష్టాంతములు కనెదగ నేటి అయిదుడు శృంగుడు తగిన భరిమాత్రములు ఈదిగు పడిదాహరించడమైనది. నమ్మవలసినది.

1 వ పాఠసము.

63 మానవుల రోగుల వివరణము

మానవులలో కొందరికి వ్రుణ్ణునుంచి గాని, లేకమధ్య కాలములోనుంచిగాని, కుష్ఠరొగములు, వాతరొగములు, చేతులుకాళ్లు లేకపోవుట, గుడ్డివాళ్లుగా ఉండుట, పిచ్చి ఎత్తుట, మూగగా ఉండుట వివిధములైనకురోపములుగా ఉండుట మూర్ఛకలిగియుండుట ఇట్టి మొదలైనట్టి వ్యాధులు కలిగి తుదియవ ఉదాహరించిన 76 సంఖ్య ప్రకారం అష్ట దరిద్ర దశవలన అన్న పానాదులు దొరకక, సేవచేయువారు లేక, సరిక మలినములో దొడ్లుచూ ఉండవమున్న ఉత్కృష్టకస్తము పొంది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మఱిన్ని ఇంతకస్తములో ఉండిన్ని ఒకప్పుడు నీలికి సంశోషమున్న కలదు ఇది అయిందనియు,

64 (2) మఱికొందరికి పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు కలిగిన్ని తుదిగువ ఉదాహరించిన 75 సంఖ్య ప్రకారం అష్టైశ్వర్యములవలన, అన్న పానాదులున్న, సేవచేయువారున్న, సరిక మలినములో పడి దొర్లక నుఖ, భోగము, లభ్యమింది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మఱిన్ని ఒకప్పుడు నీలికి దోఖమున్న, కలదు అనగా ఇంత అష్టైశ్వర్యములు వుండిన్ని ఇట్టి వ్యాధివంధ్యమిందని అని దుఃఖించుచుదురు.

: 65 మొదటి వాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టదరిద్రము వలన ఉత్కృష్ట కస్తము పొంది చావడమే ?

66 రెండవవాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టైశ్వర్యములుకలిగి భోగభాగ్యములు లభ్యమింది చావడమే ?

67 కొందరు పుష్టకముంచి దేహసౌఖ్య మనుభవించి మధ్య కాలమును వ్యాధిపీడితుడై మరణించడము.

68 కొందరు పుష్టకముంచి వ్యాధిపీడితుడై మధ్యకాల మును దేహసౌఖ్య మనుభవించడము.

69 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టైశ్వర్యములోనుండి చావడము

70 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టకష్టములోనుండి చావడము.

71 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టదర్శిదములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టవిశ్వర్యము పొందిచావడము.

72 కొందరు పుష్టకముంచి అష్టవిశ్వర్యములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టదర్శిదము పొంది చావడము.

73 కొందరు సాధారణమైన కలిమి లేమినుండి చావడము.

74 ఇట్టి మొదలైనటువంటి ద్వంద్వములను యోచించి పునర్జన్మము పున్నది. లేనిది గ్రహించుకొనుడి

(75) అష్టైశ్వర్యములు

76 అష్ట కష్టములు

(1) దాసీజనము

(1) దాస్యము

(2) భార్య, భార, కళత్రము

(2) నీవకేయవారు లేకుండుట

(3) పుత్రులు

(3) భార్యలేక యుండుట స్త్రీకి

(4) మిత్రులు

పెనిమిటిలేక యుండుట

(5) బంధువులు

(4) స్వయం కృషి

(6) వాహనములు

(5) వెయిచాచి అడుగుట

(7) ధనము

(6) అడిగిన లేదనుట

(8) భాగ్యము

(7) అవ్వబడుట

(8) త్రోవనకుచుట.

1. తన ఇతిహాసము ముగిసెను.

2 వ ఇతిహాసము

77 పునర్జన్మ మనగా మఱల వృత్తికి అని అర్థమగును. శుక్ల శోణిరములతో వృత్తిలు భగ్న మనబడును. పునర్జన్మమువిప్లయ మై, దేవతలు నహా పునర్జన్మము తిన్నవో లేదోయని సంశయంపుడుదురు. అట్టి సంశయము జనులకు కలుగుటలేప్పకాదు బ్రహ్మాక్షరము లేనివానికి పునర్జన్మము కలుగును గాని బ్రహ్మాక్షరము కలిగి బ్రహ్మములో విశ్వమై వానికి పునర్జన్మముకలుగనేరదు.

78 (1) స్త్రీ, పురుష సంభోగము, (2) పురుషభీతి, (3) స్త్రీయుక్తి, రక్తిము, (4) పూర్వజన్మ క్రితకర్మ సంస్కారము, ఇవి నాలుగును గర్భమందు ఆర్థ ప్రవేశించుటకు కారణమగును. అట్టి ఆర్థ అహంకార సంబంధముచేత, జన్మమనది సంక మందు పడినవాడై అనేక విధములగు కర్మములను పొందుచున్నాడు. మనయును అహంకారమువలన కర్మముకలుగును. అజ్ఞానమువలన, అవివేకము, అవివేకము వలన, శేను, నాది, అనేది, అభిమానము, అభిమానమువలన, కృమక్రోధాదులు, కామక్రోధాదులవలన అనేక కర్మములు కలుగును, ఆ కర్మములవలన, దేహసంబంధము విడువక ప్రవర్తించి నిలసిపోవుచును, ఈ ప్రకారమే ఇక మీదను అనేక జన్మములు గలుగుచుండును. శుక్ల శోణిరములతో ఆత్మ చేతవృత్తిలు జన్మమనబడును. అట్టి శుక్ల శోణిరములతో జన్మము కూడ కొని గర్భమందు గలిమూత్ర పురీషములలో వివిధబొందుచు తుదకు స్త్రీయుక్తి మర్తస్థానమునుంచి బయలు బడి సంసారదుఖ మందు ముడిగి మనుష్యుడు దుఃఖించుచుండును. మఱిన్ని (1) మనుష్యులు (2) మృగములు (3) పక్షులు (4) పురుగులు పూర్వము చేసిన పాపమువలనచే వరకు ఏదో ఒక జన్మమెత్తుచుండును.

3 వ ఇతిహాసము

79 లోకమునకు పాపాత్ములు నిర్లభముగా జనులను హింసించి పాపములను గట్టి కొని ఎదురు భోగమాయలో జక్కి పగులు పొమ్ము అవహించియైనను, ప్రాణహింస చేసియైనను, పుత్రమిత్ర కళత్రాదులను, విక్కిలి యుక్కిర గిరిగి ముక్కువనో నెంత పోషించినను, తదకు నిర్వమును వదిలి నెల్ల వలసినవాడు కానొక్కడ గదా? ఇంతమాత్రమునకు పాపములను గట్టికొనవల గృహస్థా శ్రమధర్మము నందు నితరప్రవర్తనగా నెంచఁబడును ఇతరుల హింసించక నితరుల పొమ్ములను హింసించక తన సంపాదన కొలది బుధువులతో అనందించును పెద్దల ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గమును నడింగి విముక్తుడై కాలము తటస్థించిన నోడ నే నుజిగించి బ్రహ్మోక్తమైన యెడల జననమరణములు పొందజాలడు.

80 ఇది తిరియక మూఘు లనకులు దుర్మార్గములలో ప్రవేశించినవరులను హింసించి దుర్గతికి పోయెదరు. అనగా పైని ఉదాహరించిన కర్మములను బట్టి ఇహలోక దండనియు, పునలోకమున యమ దండనియు కలిగి మఱిన్ని గూడు మార్పి చేచిచేసిన సంచితకర్మములు నశించెవరకు మఱియక గూడలో ప్రవేశించుచుండును. ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవుగాని ఈమూడు ఇతిహాసములనుబట్టి ఆలోచించి చూచినపైతే ఈవిషయమైతిన్న సంకయములు నశించిపోవును. యిందుకు సందేహము లేదు.

పునర్జన్మముయొక్క ఇతిహాసములు ముగిసెను.

81 ప్రాకృత్యసంచితలగామికర్తృఫలము

(1) "అ" అనగా - చిత్తేన పుణ్యపాపకర్తములు

(2) "సంచిత" అనగా - పుణ్యపాపములు పోనైనవూట

(3) "ప్రాకృత్య" మనగా - అదృష్టము పాపపుణ్యముల మూట

ముగిసి - ఫలము సుఖ నుఖము లనుభవించుట

(4) "అగామికర్తృమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములను భవించుట ఈ కర్తృమందు చేసేపాప పుణ్యములు

82 "ప్రాకృత్యకర్తృమను" లనుభవించిన విదనాదదె వ్యర్థమై నను" అన్నవచనము పోషించ మానవులలో బ్రహ్మేశ్వరమును చేరినవారు విదనా ఇతరుల నవ్వరిని విదనాదినది కాదు. పూర్వకర్తృమందు చేసిన పాప కర్తృములచేత పినుగుమీద పినుగు పడినటువలెను. గొమ్మువిరిగి మీద పడినటువలెను, భయంకరమైన నష్ట రంపులు పొందును. మనుష్యుడు పూర్వ కర్తృమందు చేసిన పుణ్యమువల్ల మంచి అదృష్టమై యుండెనేని తాను తలంచిన వన్ని కార్యములు సమకూరును అష్టేశ్వర్యములు పొందియుండును. పూర్వకర్తృమందు చేసిన పాపమువల్ల దురదృష్టమై యుండెనేని తాను తలంచే అన్నియు భగ్నమగును. అష్టదర్శిద్రవ్య కలిగియుండును.

83 ఇందులో రెండు విధములు గలవు. అవి అనగా కొంత కాలము అష్టేశ్వర్యములు పొంది మఱి కొంత కాలము అష్ట దర్శి యు కలిగియుండును.

84 కొంత కాలము అష్టదర్శిద్రవ్యము కలిగి కొంత కాలము అష్టేశ్వర్యములు కలిగి యుండును.

85 పాపపుణ్యములు పనుముగా చేసియుండే నేని నుఖదుఃఖములు రెండున్ను ననుముగా విలిసి వచ్చును.

86 చేసే పాపపుణ్యములు రెండున్ను తాను పడుచు నప్పుడు కూర్చున్నపుడు, పడుండినపుడు మదికించి నపుడు కడవలె కూడానే ఉండును

4 వ అతిహాసము

87 ప్రాణిభక్తి ర్విభావమును జెప్పటకు ఎవరి శక్యముకాదు

88 రుచిన జెడిపాండవుల బంజనులై విరటగొల్వ పాలెరికటా సంజయవిధి నమంతును కుంజరయూధంబునోమకుత్తుక జొచ్చెన్

89 కర్మమెవ్వరికైన, కడకుద్రోయగ రాదుధర్మ గానను చెచ్చి తగనిచోట కంకుభొట్లకు జేసకటకటాదైవంబు యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ, అన్నట్లు

- (1) ధర్మరాజు కంకు బొట్లు గానున్ను,
- (2) అర్జునుడురథసారథిగానున్ను,
- (3) భీముడు నంటికిగా నున్ను,
- (4) నకులుడు అశ్వశిక్షకుడుగానున్ను,
- (5) సహదేవుడు పశువులుకాడగానున్ను,

(6) ప్రహేళిక సైకింద్ర గానున్ను వీరు ఒక సంవత్సరకాలము అజ్ఞాతవాసము గడుపలేదా ఈశ్వరాజ్ఞకు యేమిచేయగలము ద్వాపరయుగమునందు ఇట్టివారికే ప్రారణికర్మతప్పలేదు గదా కలియుగమునందునవారివిషయమై జెప్పనేల.

పైని ఉదాహరించినవారు శ్రేతాయుగమునందు చేసిన కర్మ ద్వాపరయుగమునందు వారు చేసిన యుద్ధములో నసింపుచుకొని విదేహతైవల్యంబునం జెందినారు.

రీవ ఇరిఫికేషన్

90 ధనము విధిబడిన దై వనంబున ముద్రపడిన ధనమును
 వైస, వదలి-రిగ్లేని యబలుండు వర్జిల్లు రక్షితుండు ముదిరియున
 జచ్చు. అన్న వదనము చొప్పున పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల
 అర్జించిన ధనము కీర్తిని బదికేసినను మూలమండము బాలుని
 అడవిలో పోవగా జరిగి పోయినను అయ్యున్నాడు వైస యెడల వర్జిల్లును

91 అబాలుకు ధనధాన్యమునందాదులదూగుచు వున్నప్పటికి
 అల్పాయుత్తుతుడైయుండెనని, ముదిరియున నున్నను జచ్చును
 అయినలెకే పురుషుడు గొప్ప ప్రయత్నము చేత ధాన్యము కలుగు
 ననియు అట్టి ప్రయత్నము చేయనందాన దగ్గిదము కలుగుననియు
 తలంచకూడదు. అట్లు తలంచుటయే అనికీమాలిన తనమగుచున్న
 ది. అపురుషుని పూర్వజన్త కిర్త సంగత్య-రము వలన సకలము
 లభించును. మఱిన్ని నశించును, తాను కిర్తనని చెప్పరాదు.

92 పురుషుడు సంపాదన కొరకై ప్రయత్నము చేయవలెను
 ప్రయత్నించిన పిమ్మట లభించినను లభించకపోయినను పూర్వవంది
 తకర్తమనితలంచి పంతోమించుకూడదు. సెచ్చుకొనను కూడదు.
 ఇట్లు కలిగిన సంపాదన లన్నియు నిత్యములుగావని అనిత్యములని
 తలంచవలెను. ఇనులకు కాలవకమున కీడు మేలుకలుగు చున్నవి
 గాని ఒకవివల్ల కలిగినదని చెప్పరాదు.

93 అగామి కర్తమనగా పూర్వపుముఖ దుఃఖముల వనుభవించి
 చునుజన్తమందు చేసిన పుణ్యపాపముల, ఫలితము ఈ జన్తమంద
 దు లభించెత్తు. మనుజన్తమునందు ప్రారబ్ధ నందితకర్తమును బట్టి
 లభించును.

94 పునర్జన్తముతో అనేక జన్తములు కలవు. మానవులు, జంతు
 ములు, పక్షులు, పురుగులు, పరితోకముతో నెండు ఫల

లోకములో నరకఫలము పొంది విగత వాడివారి ప్రారబ్ధ సంచిక కర్త
ములను బట్టి యెడోపిక జన్మము ఎక్కవలసివచ్చును అజన్మమందు
కష్టదుఃఖ, సుఖములు ప్రాణు లనుభవించవలయును.

9వ కర్మానుభవము తప్పించుటకు విచారేన్ని శక్యము కాదు, ఈ
శిక్షముగము నంగునే జనన మరణముల బట్టిన్ని అందున ఈ ప్రా
ణు లనుభవించే దుఃఖ సుఖముల బట్టి బుద్ధి మంతులైనవారు
వరికిరించిచూచినయెడల వేరే దృష్టాంతములు వెదుక నేల ఈ లెంటి
వలనను పరిలోకి మునందు స్వగ్గ నరకములు, పిమ్మట ఇహలో
కమునందక్క కష్ట దుఃఖ, సుఖకములు, అనుభవించవలయును

- (1) కాగల పనులెల్ల కానియ్యమనిన్ని,
- (2) రాగలనిదె లెల్ల కానియ్యమనిన్ని,
- (3) పోగలకర్తములంతా పోనివ్వమనిన్ని,
- (4) కానున్నది రాకమానదనిన్ని,
- (5) పోనున్నది పోకమానదనిన్ని,
- (6) కానున్నది కాకమానదనిన్ని,
- (7) కానిది కానేరదనిన్ని,
- (8) అవవలసిన పనులు అచకమానవనిన్ని

(9) కాకన్ మానవు హనివృద్ధులు మహారణ్యంబులో
దాగినన్ పోకన్ మానదు దేహ మేవిధమునన్ పోషించి రక్షించి
నన్ అనునట్లు అడవియందున్న నువచ్చెమలపదలు రాకమానవనిన్ని దే
హమును నేవిధమును పోషించి రక్షించినను పోయేదేహముకాలము
తటస్థించినతోడన పోకమానదనిన్ని ఇదియన్ని యుపార్యజన్మమందు
చేసివ ప్రారబ్ధసంచికర్త మువల్లలభించినవిలని నిశ్చయించుకొనినిర్విచార
ముగానుండి పెద్దలననుపరించి శుగ్రంథములోనున్న నత్కార్యము
లుచేయుచున్ను మఱిన్ని భగవన్ ప్రకరణముద్ధి గామునో భేద
ము భేదపరిచినయెడల మోక్షమార్గములభించును.

96 || బాతశ్శయ్యమకంబువలె అన్న వచనముచోవ్వన, పుట్టినప్పు
దేవపులనమృత్యువుని పెట్టికొని యుండును || యుగానబంధమాపేగా
పనువత్తినుకొలయు? యుగానుబంధము తీరినచోదనే ప్రేమానుబంధ
ముతోలగిపోను ఎవరేవర్తిచోవల వారు పోవుదురు. ఇందుకై
మతిమూతులుచింతించుడు కర్మానుష్ఠానముగా దేహమునకుజననమరణ
ములుసహజమైయుండును ప్రపంచమునందు జన్మించేనేవరానులలో
ప్రారబ్ధకర్మములేనివాడులేడు.

97 క || పుట్టి నప్పుడె, మృత్యువుపొందియుండు,
చచ్చినప్పుడె జన్మంబుసంభవించు
దీనిమాన్యంగ బ్రహ్మాదిదేవతులకు
వశముగాకుండు దీనికై వగువనేల.

98 ప్రాణులుపుట్టగానే పుట్టినరోజు మొదలుకొని, ఒక రోజున
కొకరోజు ఆయిదొకటిగాముకలుగుటగురై యుండుకమానవులుశిశువు
పుట్టగానే సంతోషింనుదురు.

99 కలియుగమునందున ప్రతివారికి—కష్ట—సుఖములు—
రెండున్ను—కలిదు—లేములు—రెండున్ను—కలపు—ఇదివా
రివారిప్రారబ్ధ కర్మములనుబట్టిలభించుచున్నవి.

100 గనుక—సుఖము—కలిదు—కలిగినపుడు సంతోష
మున్నుకష్టము—లేదు—కలిగినపుడు—వ్యసనమున్ను పడకూడదు—
వీటిని సమానముగా నెంచిప్రవర్తించినవాడేధన్యుడు .

101 జనన—మరణములు—రెండును, అందునకలిగిన, కష్ట
దుఃఖములు—రెండున్ను ప్రాణులనుభవించ వలెను

102 ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవు గాని ఈ
రెండు ఇతిహాసములను బట్టి ఆలోచించి చూచినట్లైతే ఈ విషయ
మై తిన్న సంతోయములు నశించి పోవును ఇందుకు సందియంబు
లేదు.

ప్రారబ్ధకర్మ ఇతిహాసములు ముగిసెను.

మృత్యు దేవత ప్రభావము

సృష్టికర్తయొక్క చర్యలు.

శివ ఇతిహాసము

- 1 శివకరణీల ప్రాణుల సృజించు నెడన్ కమలానుండనై
- 2 యవనిసమస్థ జంతు, నిహంబుల బోవగనచ్చుతుండనై
- 3 స్రవిమలదీప సంఘముల ప్రాణులజంభామోహింపరుద్దనై
- 4 యనలప్రేమూర్తు లోక్కరగునామ్యునసంతుని మొక్కి
వేడదన్,,

ఈజగమునందు నకలచరా-చరములనుసృష్టించు బ్రహ్మదేవ
ప్రేయ.

(2) అసృష్టించిన నకలచరా-చరములను పోషించువిష్ణు
వై సప్తయము

(3) అసృష్ట పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకురుద్దనై న
ప్రేయము గుట్టెక్రిమూర్త్యాత్మక స్వరూపుండనిఅయ్యలచే కరువహించి
నభగవంతుండాక్కడే యరి గ్రంథమునందు మొదటప్రపంచ సృష్టి
క్రమము 12వ పత్రము 37వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము
జగమునకు నాధారభూతుండైన ఆయనకృపచే సృష్టించినమానవుల
లోవిద్యాభ్యాసముపోషించినఅయ్యలచే అనగానకలము తెలిసిన పెద్దలచే
అనంతనామములు అసృష్టి కర్తకు కలిగెను శివాయవిష్ణురూపాయ
శివరూపాయవిష్ణు వేశివంశ్యాహృదయంవిష్ణు, విష్ణుశ్యా హృదయంశివః
అన్న వచనము వాస్తవసూరి ప్రాయ లోక్కరేయని చరితంబమానుడి.

104 సకలచరా—చరములకు ఆధారమైన, (1) భూమి, (2) జలము (3) అగ్ని, (4) గాలి, (5) ఆకాశము, (6) సూర్యుడు, (7) చంద్రుడు, (8) అత్యంతచలనముగలదైనట్టి—జననమరణాది వికారములులేని—బ్రహ్మ—(1) శివుడని, (2) సాంబశివుడని, (3) శుశ్వరుడని, (4) మహేశ్వరుడని, (5) శివశంభుడని, (6) ఉమాకల్యాణి, (7) దుద్రుడు (8) సదాశివుడని (9) పురిహరుడని, (10) కమలాననుడని, (1) విష్ణువని, (2) నారాయణుడని, (3) గోవిందుడని, (4) అచ్ఛతుండని (5) క్షీరామమూర్తి అని (6) కృష్ణుడని, దేవుండని, భగవంతుడని, భక్తవత్సలుండని ఇట్టి మొదలైనట్టి నామములుగల సృష్టికర్తకునమః నామస్కారము

105 అదిని ప్రపంచము, నామరూపములేక, జలప్రళయముగా నుండెను, స్వయంభువుడైన సృష్టికర్త, అజలప్రళయము సందంతట, స్వప్రకాశకుండై, భూమ్యాకాశములను సృజించెను. ఆసృష్టికర్త నిరాంకారి గానున్ను, నామరూపములేనివాడుగా నున్నాడు ఇట్లుండగా-ఆసృష్టికర్త “గుణరహితుడా-గుణరహితుడు కాడా”-అన్నశంకరాగా, “ఉట్టికి ఏగరినివారు-స్వర్గమునకు ఏగురు దూరూ, అన్నట్లు మానవులకు ఇట్టి శంక లేవవలయు మహా అద్భుతముగానున్నది. ఈ విషయమై చక్రమువలె తిరుగుతూ గలిందిన నాలుగు యుగములలోనున్న వారిలో, దేవతలు, ఋషులు, మంత్రచక్రివర్తులు, స్థిరకాల జీవులు, వైకుంఠవాసులు పరమ కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ కలుకనిపెట్టి నట్లైన, దేవమని తలంచేవారు యెవరు? గమకనే ఆయన మహిమను చాలామట్టుకు కనుగొన నివ్వలేదు. మానవులగు వారము ఆ సృష్టికర్తను స్తుతించి “కడలేరే వారమేగాని ఇయన గుణరహితుడని, గుణము కలివాడో”

వక్కాణించే అనవరము మనకు లేదు. అయిన మహిమ ఆ యనకే తెలుసును. ఈ గ్రంథము నందున్న మొదటి ప్రకరణ ప్రపంచ సృష్టిక్రమమును చూచుడి ఈ విషయమును గురించి తన అర్హజ్ఞానము వలన యోచించినయెడల బోధపడును.

106 ఇట్లు సృజించిన భూతముల వలన భూభారమైనందున భూమహాదేవి మొరలిడినందున ఆ మొరలిని బ్రహ్మ ఓకమృత్యుదేవతను సృజించి అమృత్యు దేవతతో ఇట్లనియె.

107 “ఓ మృత్యువా! బలాబలములను యోచించక ప్రజలను సంహరించెడి నిమిత్తమై నీవు పుట్టితివి గనుక, పక్షిపాతములేని దాననై, నకల బంతువులను సంహరింపుచుండుము.

108 ఆ మాటలను మృత్యుదేవతవిని, దుఃఖపడి కళ్లనుండి నీరుకార్చి, అట్లు దుఃఖించుచు నీకు పుట్టిన నేను క్రూరకర్మమును ప్రజాసంహారమును చేయుదునా? చేయును గనుక పూజ్యకార్యములు చేయుటకు పంపినయెడల, చేయుదువని చెప్పగా, అప్పుడు బ్రహ్మ పుడేను, ఆ మృత్యుదేవత యొక్క కంటియందు కారెను నీళ్లను దోసిలచేత పట్టుకొని యిట్లనియె లోకహితము కొరకు ఆ మృత్యుదేవతను అనేకవిధములుగా పూరణించి అప్పుడు ఆ మృత్యుదేవత, గాలిచేత చలింపెడి తీగవలె, గడగడవడకును, రెండుచేతులను జోడించుకొని నమస్కరించుచు బ్రహ్మదేవునితో నిట్లనియె.

119 ఓ దేవ, దేవ, బ్రహ్మదేవా! నీవలన నేను పుట్టితిని నీవు నాకుతండ్రి వగుదువు నీయంత మహాత్మ్యనకు నేను పుట్టిన దాననై, క్రూరకర్మముయిన ప్రజాసంహారమును చేసినపుడు వారి వారి బంధుజనులు దుఃఖించి అనేక విధములుగా నన్ను తిట్టుచుండును. ఆ తిట్లను నేను వినజాలను. గనుక అధర్మముగా ప్రజాసంహారమును చేయుటకు నేను ధయపడుదును.

110 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నుభందితుండది ప్రాణులను మోడలు విచిత్రపుటకు నన్నిసించను ఈ పనిచేయుటకు నన్ను సంపాదము ప్రజాసంహారము చేయుట అధర్మమును అ అధర్మధర్మముచేత నిన్ను ఆశ్రయించెను. దుఃఖముచేత పీడింపబడుచున్నాను. నన్ను రక్షింపుము అని యిట్లు ప్రార్థించి నమస్కరించగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

111 ఓ మృత్యువా! ప్రజలను సంహరించుట అధర్మముగాదు. నా ఆశ్చర్యకారం నీవు ప్రజలను చంపినయదల నీకు అధర్మపుణ్యము కలుగును. మరియు నీకు నిర్మలమయిన కీర్తియు గలుగగలదు. ఈ ప్రకారమునకు పుణ్యకీర్తులు గలుగునట్లుగా నేను, వరమిచ్చెదను. నేను, చేయదలచిన ప్రజాసంహారమునకు నీవు భయపడవలసిన పనిలేదు. భూమివలన పుట్టిన చెల్లు మొదలగునవి తిద్దిజ్జము లనబడును, చమట నీటివల్ల పుట్టిన కేలు మొదలగునవి తిద్దిజ్జము లనబడును, చమట నీటివల్ల పుట్టిన కేలు మొదలగునవి, స్వదజము లనబడును, గ్రుడ్లవలన బుట్టెడి పక్షులు నిర్పములు మొదలగు జంతువులు అండజము లనబడును, మానివలన, పుట్టెడి మనుష్యులును, పశ్వాదులును, జరాయుజము లనబడును ఈ నాలుగు విధములయిన భూతకోటులకు నీవు సంహరింపుచుండుము. అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా అప్పుడు మృత్యుదేవత యిట్లనియె.

112 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నీ ఆజ్ఞను వాశిరస్సుయందుంచుకొని అవశ్యముగా ప్రజలను సంహరింపుచుండెదను ఒకవిన్నపమును చేసికొనెదను చిత్తగింపుము లోభము, క్రోధము, ఈర్ష్య, అనూయము, యాహాయిగు గుణములును జంతువుల శరీరములకు వికారమును కలిగించవలయును అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్పకొనగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

113 కంటియందు కాలిన నీటిని నేను దోసిలతో పట్టివుంచితి నిగదా, అట్లన్నీరు యెన్ని గిండువులై యుండునో, అన్ని బిందువులును, రోగములై జంతువులను బాధింపుచు చంపుచుండును మరియు, కామక్రోధములును, అవ్యాధులకు, సహాయములై జనులను భాదింపుచుండును, అట్టి కామక్రోధములచేతను వ్యాధులచేతను, జనులుచచ్చెదరు నీవు నిమిత్తమాత్రము గలిగి యుండుము. మరియు నీకు వరమిచ్చెద తీసుకొమ్మని, మరియు బ్రహ్మదేవు షిట్లనియే.

114 ఓ మృత్యువా ! నీవు మొగవాడవుగాను అమదానిని గాను, నపునకుడవుగాను వుండుము నీవు మొగవానిని చంపినను, అమదానిని చంపినను, నపునకుని చంపినను, ఆ పాపములు నీకు గానేరదు నీవు నకలతీవులయందును పక్షపాతము లేనిదానవై, ప్రాణములను తీయుచుండుము అట్టి ప్రాణములను నిష్పక్షపాతము గా తీయుచుంటివేని అధర్మస్వరూపమగుచు పాపాత్ములను వారి అధర్మమే, చంపుచుండును గనుక, నీవు భయపడక వెళ్ళి ససిలభూతములను కాలపరివర్తముచేత చంపుచు నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తింపు చుండుము అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా ఆమాటలను మృత్యుదేవతవిని శాపముకలుగుననెడిభయముచేతను పాపము కలుగదని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన వాక్యము చేతను ప్రజాసంహారముచేయుటకు సమ్మతించి అప్పటినుంచి మృత్యుదేవత ప్రాణములను అపహరించుచుండె.

115 అంతట ఆ బ్రహ్మదేవుని వాక్యముల ప్రకారము లో భాదిగుణములను వ్యాధులను జంతువులయొక్క దేహములకు, వికార రూపములయిన, తీమను కలుగజేయుగా ఆ మృత్యుదేవత, జంతువుల ప్రాణములను తీసుకొనుచున్నది.

7వ ఇతిహాసము.

116 శాంతముగల శాతమి అనెడి ఒక బ్రాహ్మణస్త్రీగృహకు ఆ స్త్రీయొక్క కొడుకు సర్పము నుంచుటచేత కాలవశమువలన చచ్చె, అట్టికొడుకును గురించి ఆ శాతమి దుఃఖించుచుండె, అప్పుడు, ఒక కిరాతుడు నోపముచేత ఆ కిరాదిసపామును త్రాడులనేత కట్టు కొని చెచ్చి ఆ శాతమియనెడి స్త్రీయొక్క బట్ట యీసామును కత్తిచేత రెండు తుండ్లుగా చీకెదను అని చెప్పగా ఆ శాతమి యిట్లనియె.

117 ఓ కిరాతుడా! యీసామును చంపవద్దు దైవవశము వల్ల వచ్చిన కీడుకు అభివేతులు దుఃఖించుదుగు వివేకులగువారు శాంతగుణములు గలిగి సంపాదమును వితప్రవర్తనగా ప్రవర్తించుచు కృతార్థులగుదును, నిపు యీసామును చంపినయెడల నాకొడుకుమరణ బ్రతుకునా! బ్రతుకడు గనుక విడువుమని చెప్పగా కిరాతుడు యిట్లనినెను.

118 ఓ తల్లిశాతమీ. జనులకు భాధను కలిగించెడి జంతువులను చంపుట వలన, సాపీము గలుగజేరదు, గనుక, చంపెదనని సామును చూడగా చంపవద్దని శాతమిచెప్పె అప్పుడు కిరాతుడిట్లనియె.

119 ఓ తల్లిశాతమీ! యీ సామును చంపి జనుల భాధను పోగొట్టెదను అని చెప్పగా.—

120 వయోబుద్ధిగల ఆశాతమి, సామును తంపుటకు సంస్కృతించక పోయె, అప్పుడా సాము కిరాతునితో నిట్లనియె.

121 ఓ కిరాతుడా ! నేను తప్పితమును చేయలేదు. మృత్యుదేవత ఆఫీసమువలన, పిల్లవానిని కఱచితిని, గాని, నాకు నమ్మకండు కాదు క్రోధాగ్రుణ లేవు, అపిల్లవాడు కాలవకము వలన చచ్చెనని నీవు నోయియున్నావు. అది చెప్పగా ఆ కిరాతు డిట్లనియె.

122 ఓ నర్తమా ! నీవు మృత్యుదేవతవలన ప్రేరితబడి జనులను కిగచి చంపెదవు. గనుక నీవు మృత్యువునకు సహాయముగానున్నావు. గనుక నిన్ను చంపవచ్చును. అని చెప్పి నర్తకు పాముయ్యిట్లనియె.

123 ఓ కిరాతుడా ! నేను మృత్యువునకు సాధనముగా నుండును, నేను కఱచినను ఆయుస్సుగలవాడు చావను ఆయుస్సు లేనివాడు నేను కఱవక పోయినను మోకాయిన జంతువుచే నయిన ను చావగలడు. గనుక ఓ కిగచి చంపుటకు నాకు సాధ్యము గాదని పాముచెప్పగా, కిరాతుడిట్లనియె.

124 ఓ నర్తమా ! మృత్యుదేవత వంపగా వచ్చి కఱచి తిగాని, బాలుని నేను చంపిన దానను గానని చెప్పెదవు. నీవు చెప్పినది నడికాదు, గనుక, కూరజంతునగు నిన్ను చంపినయెడల నాకు పాపము కలుగదు నీవు మృత్యువునకు బుద్ధిగల సాధనములయి వున్నావు. గనుక, నిన్ను నకల విధములచేతను, చంపుదునేగాని, చంపక విడువనని చెప్పగా, నర్తమిట్లనియె.

125 ఓ కిరాతుడా ! మృత్యువునకు మేము బుద్ధిగల సాధనములే యగుదుము, యెట్లమందు గల అగ్ని హోత్రమందు, హవిస్సులను ఋత్విజులు వచ్చి హోమము చేయుదురు, ఆ ఫలము, యెట్లకర్తకు వచ్చున గాని అఋత్విజులకు రానేరదు. అటువలె

నే, మాకును చంపినదోషము రానరదు, అని యిట్లు సర్పము కిరాతకునితో చెప్పుచుండగా, మృత్యుదేవతవచ్చి, అట్లువచ్చిన మృత్యుదేవత, పాముతో నిట్లనియె.

126 ఓ సర్పమా ! యీ బాలుని చావుకొరకునిన్ను నే ను పంపినట్లు, యీ బాలుని చావుకొరకే నన్ను కాలుకు పంపించె, గనుక, యీ బాలుని చావునకు, నీవును నేనును పోతువుల ముగాము, మరియు, సూర్య, చంద్ర, అగ్ని భూమి, ఆకాశ, కల, వాయువు, మొదలగు వస్తువులన్నియు, కాలుని అణచేతులోనున్నవి యగును గనుక, సకలము, కాలుని అధిపతియందునని తెలిసికొనుము ఇట్లు కాలుగి అధిపమునందు సర్వలోకములుండగా, అవి పేకులగు వారు నన్ను నిందింపుచున్నారు. ఇట్లు నన్నే నిందించి నపుడు నన్ను నిందించుట యాశ్చర్యముగాదు, అని ఇట్లు మృత్యుదేవత చెప్పగా సర్ప నిట్లనియె.

127 ఓ మృత్యుదేవతా ! నీవలన గుణదోషము, లున్నవియని నేను చెప్పును, కాలుకు నన్ను పంపించినాడని చెప్పితిని, నామీదగలిగిన దోషమును నేను పోగొట్టు కొనుట ధర్మమే యగుగదా, అని చెప్పగా, అప్పుడు మృత్యువు నిట్లనియె.

128 ఓ సర్పమా ! యిక్కడ కాలునియందు దోషము వున్నదనియు, లేదని చెప్పుటకు నాకు అవశ్యములేదు. దోష విచారణచేయుటకు నేను రగను, అని ఇట్లు మృత్యుదేవత చెప్పగా, పాము కిరాతుని మొగముచూచి ఆ కిరాతునితో నిట్లనియె.

129 ఓ కిరాతుడా ! కాలుని అధిపమునందుకీ, నేనును ఆకాలుకు చెప్పినట్లు ప్రవర్తించుచున్నాము, మాకు పాపములు క

గత్త. యిట్లు చెప్పినపుడు, అక్కడికి వారి వంశమును పోగొట్టుటకు కాలుకువచ్చె, అవచ్చినకాలుకు అకిరాకునితో నిట్లనియె.

180 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువుయు, నేనును, యీ బాలుని మృతికి కారణము గాము, యీ బాలుడు పూర్వమునందు యేయే కర్మములను చేసియుండెనో అకర్మములవలన, యీ బాలుడు చచ్చెను. మరియు, ప్రతిజంతువునకును, కర్మము, జనన మరణములను, నుఖ, దుఃఖములను, కలిగించుచున్నది. తాను చేసిన కర్మమును, తాను తప్పించుకొనుటకు, అపరమేశ్వరుడగు, శివునికైనను సాధ్యముగాదు, అనియట్లు కాలుకు చెప్పి, మఱుల యిట్లనియె, మీ రందరును. వాడమాను విడువుడు, నకల లోకములకును కర్మమే కారణముగాని మరియుకటి కారణము కాజాలదు, అని యిట్లు కాలుకు చెప్పగా ఆ బ్రాహ్మణస్త్రీయగు గౌతమి, కిరాతకునితో యిట్లనియె.

181 ఓ కిరాతుడా ! నావంటి స్త్రీలు యిటువంటి పుత్ర దుఃఖములను కలిగించెడి కర్మములను చేసికొన్నందున, ఇటువంటి దుఃఖములు గలిగినవి. ఇట్లు మరణమును గలిగించెడి కర్మములను చేసినవారిలు యిట్లు పుట్టి బాల్యముండే చచ్చుచుండును, గ నుక మీరు వాదించుట నలన, ప్రయోజనము లేదు, నకలజంతువులును కర్మమునకు నమానమును ఫలములను బొందుచుండును. ఇందుకు రోషదుఃఖములను విడువుము. శాంతమును ధరింపు కొనుము అని యిట్లు గౌతమి చెప్పగా కిరాతుడు తెలివి దెచ్చుకొని పామును విడిచించె, అంతట మృత్యుదేవతయు, కాలుకును వెల్లిరి.

132 స్త్రీ, పురుషులు

చర్యలు.

స్త్రీలలోనున్న, పురుషులలోనున్న, వారును తరగతులు
వారుగా నున్నారు.

వారసగా.

స్త్రీలలో

పురుషులలో

(1) పత్ని

(1) ఉత్తముడు

(2) మాత్రి

(2) అబద్ధికుడు

(3) చిత్రి

(3) బాగుడు

(4) శంఖి

(4) చోరుడు

188 మై కి వా గుదిక స్త్రీ, పురుషులు, వారు వారు
చేసే చర్యలు ఆగావి కర్మచర్యము. ఆగావి కర్మచర్యగా,
పూర్వజన్మమును చేసిన, పుష్క-పాపములు-యొక్క, ఫలము-కర్మ-
సుఖ-దుఃఖములు, ఈ జన్మమును అనుభవించుచు, అంశ్యకాలము
వఱకు, చేయునట్టి, పుష్క-పాపములు-ఆగావి పండితముగానుండి,
మనుజుజన్మమును లభించును. అన్నట్లే తన ప్రకారాధికారముచేత,
బ్రహ్మజ్ఞాని యొంది బ్రహ్మములో విశ్వమైన యెవరి, యీ జన్మ
ము లభించదు. లేదా-పూర్వజన్మముందు గొప్పదశము చేతు
కొని ప్రవేశింపవాడు అన్న పాపమును బట్టి పండి గొప్ప అవ్వవచ్చును
పై జన్మించుచు (తనప్రకారాధికారముచేతగా యొకదేని ఏదో
ఒక జన్మమును జన్మించుచు.)

124 శత్రువులను యెట్లు జయించి మంచిఫల ముపదించుచున్నవాడు అతని ముందు ముందా మందితముకాంత అనునట్లు పూర్వమును చేసిన పూర్వ ఫలము ఇంత కార్యమిందినదని మనసున వ్యభిచరించుకొని యిట్లు జయించినవాడు గల దెవ్వరైన బలవంతుడను, తన్ను గృహభయమునను, తత్త్వమును చొప్పుననున్ను, అబలవంతులైన విదం శరీరం అనునట్లు పూర్వములు చేయుచు బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది సోపానములైన యెడల బ్రహ్మములో చక్రము గమింపవలయును లేదు. అట్లుగాని యెడల 5 మోక్షలోకములలో ఒక మోక్షలోకములో గల భోగభాగ్యములు లభించును.

పూర్వబక్త వల్ల

సేవావృత్తి

మంథించుట

125 యి. అను చాలని కేళి ప్రహరణములైన, హింసలు, కారణము ఏమియు, కేళిఫలము కాదుకాదు ఏమియు బ్రతుకునా సహకారము లేదు లేదు అనుచు చింతించు.

యి. పూర్వమును, బ్రాహ్మ దెవ్వరైన, మాన్యురాదు. బ్రహ్మజ్ఞానము, విశ్వ సర్వములు దత్త శక్తిమనునాది, ఏమి చేయు వచ్చు చింతించు. ఇట్లుగాని పూర్వ కర్మకర్మముల కాదు గదా? మానవులకు తప్పవో తప్పదు. గమక వారి వారి కర్మాను సారము

కర్మవలన

కర్మకర్మకర్మములు

మంథించుట

126 ఎట్టి వానినైనను, ఏకానుగము నైనను, అతనిమను చింతించు కుదిరి కుదిరి కేళిచక్రములలో కాలము తరుగించి

వశోదనే అపూర్వకర్మలనే మాయకర్మిని, ఎట్టి వత్సాకర్మమునైనను
 . లేక వత్సాకర్మమునైన భక్తి, చేయించుచును. పిమ్మట వేలకొలు
 వ్రును, వేలు కొలికిన పిమ్మట చింతించినందున ప్రతాపము
 లేదు. జరిగిపోయిన దానికి విచార జరిగించున ఫలమిది.

మృత్యువు నంభ విచరుట

137 క. కాలము ఎచ్చిన కలుదుని, కోలవడిసూలె ఖగము
 ఘోషముతోడగ, కాలము వసిన వలం, సూలీ పోవకను దెట్టి
 సుగవతులకుగ. అన్నత్రుడి తొచ్చున

ఎట్టి సుగవతులైనను, కాలము తటస్థించిన వోదన

(1) జీవహింస (2) అకస్మాత్తు (3) కేవలకాయల.
 వీటిలో ఎట్టి దాని వలన చావ వచ్చిన లిఖితమో అట్టి మృత్యువు
 మనంభదించ చేయును.

138 జీవహింసచేసి

(1) మాంసాదులు భక్షించుట.

(1) కరుడు-(జంతువు) కరువు చంపి భక్షించుచు

న్నాడు

వీటిలో కొ

(2) మృగము-(జంతువు) మృగమును చంపి భ

క్షించుచున్నది.

న్న ఒకవారి

జంతువునును

(3) పక్షి-(జంతువు) పక్షిని చంపి భక్షించుచు

న్నది.

ఒకవారి వల

తువు భక్షిం

(4) క్రమగు (జంతువు) క్రమగును చంపి భ

క్షించుచున్నది.

చి క్షిప్తివాం

చుచు న్నది

139 జీవహింస

- (1) నరుడగువాడు-నరుని చంపుచున్నాడు,
 (2) నరుడగువాడు-మృగమును చంపుచున్నాడు.
 (3) నరుడగువాడు-పక్షిని చంపుచున్నాడు.
 (4) నరుడగువాడు-పురుగును చంపుచున్నాడు.

పీటిలో కొ
 న్ని ఒకకాలి
 జంతువు మఱి
 వక
 తువును చం
 పుచూనే త్ర
 న్నది.

- (1) మృగము-నరుని-చంపుచున్నది.
 (2) పక్షి-నరుని-చంపుచున్నది.
 (3) పురుగు-నరుని-చంపుచున్నది.

(1) నారీయగు వది కేవలానుల నన్నిటిని చంపుచున్నది.

(2) కేవలానులన్నియు నారీని చంపుచున్నవి.

140 ఇట్లు చచ్చుచున్న వాటిలో, జీవహింస కాక, జీవా
 వ్యాదులవల్ల మరణములు కూడా కలుగుచున్నవి

141 ప్రపంచమునందు నృశింశివ-చరా-కేవలానులలో కొక
 1 ట్లి కోటాన కోట్లు చచ్చుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు
 కోటానకోట్లు పుట్టుచున్నవి.

142 ప్రపంచమునందు నృశింశివ-అచరా-స్థావర జంగముల
 లో కొక 1 ట్లి కోటాన కోట్లు వరక బడుచున్నవి. గణించు
 టకు అలవికాదు. కోటాన కోట్లు మొలచుచున్నవి.

143 పైని ఉదాహరించిన మరిగించే వాటి విషయములై
 వాటి వాటి ప్రాచుర్య కార్యము సారమును బట్టి కాలము తటస్థించి.
 న తోడనే మృత్యుదేవత వలన మరిగించుచున్నది.
 మృత్యుదేవత వాటినుండు నిమిత్త మాత్రముగా

144 పైని ఉదాహరించిన-చరా-చర-ముల వల్లనే ప్రపంచము ప్రకాశింపబడుచున్నది.

145 ఏటిన్నిటికీ అధారభూతుండైన

క్రీమదళలాండ కోటి

బ్రహ్మాండ నాయకుండైన

పరమేశ్వరుడు

నారాయణుని కిదిగా నన్నాడు.

146 మానవ జన్మమెత్తి ఇట్టి పరాత్పరుని జ్ఞానహీనత చేత మరచి పాపరుడుగా యుండుటకంటే ఈ గ్రంథము ననుసరించి, బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆ యజను నుండి స్వర్గలోకము చేరి సముక్తుడగుట ఉత్తమం మఱిన్ని, అభగవద్గీతాలోకనము చేసికొని తలంచిన మానవులకు శేషము పరమార్థము సిద్ధించును.

147 అనేక సంవత్సరముల నుంచి రాజాజ్ఞా ప్రకారం జీవహింస చేయుటకై నిర్ణయించిన కులస్థులలో తప్పక కల చాలము ప్రకారము జీవహింస చేయుచున్నారని యిప్పుడు లేవ హింసచేయు మోక్షదని చెప్పటకు అలవికాదు ఐనను సర్వభూతిములు పూర్వజన్మమున కాముచేసుకొన్న కర్మమువలన, జన్మించును కాబట్టి జన్మవేషాదు, ఇమిత మాతృదని పెద్దలు చెప్పుదురు. అది ఎట్లునగా జీవములో పరంగములన ఎగిరే పురుగులు దోమలుతో మానవజనులనువంటివి దీక్షము యొక్క కాంతిని చూచి భ్రమనీ అందుక

155 కొన్ని మృదులకు మూల భయము లేదా వైట్ల
భయమును విధించి అందకు లిగిన జ. తల్లెలను స్వయంయ న్నా
డు. అటువలెనే మానవులు కూడా తివలసిన జ. తల్లెలను
హింసచేసి అమాంశమును కల్పింపి అర్పణచేయకనే బ్రహ్మచరు
పాపమగును.

156 మాంసమును భక్షించి వారు జీవహింస చేయుట
పాపమగును అయితే ప్రాణజంతువును హింసింపట గొంతు కా
నరదు. అందకు ఒక భజనముగలదు. అది-అనగా-

9 పరిహాసము.

157 భీష్ముడు భర్మరాజునకు చెప్పట, ఓ భర్మరాజా! వన్న
వ్యభిచారము ఒకటిని చేయ జాలరు. అది ఏమిట? గల సకలకార్య
ములను ఈ శ్వరుని అర్పణచేత జరుగచున్నవి.

158 ఓ భర్మరాజా! గొడ్డలి పెరిగిపోయి పోయిన పాపము
కు వాడు అచ్చెను నరికిన పాపము పొందవా! పొందదు అగొడ్డలి
చేత పట్టినది మనుష్యులు అందునన చెప్పి పాపములను బాండు
అటువలెనే సమస్తకార్యములను చేయవారు ఈ శ్వరు డనడిత
లవు మనమున దృఢముగా నుండిన చాలును.

159 అట్టి సరిల్లము ముమ్మ యందన్న మన్యవకు
యెంత దుష్కార్యమునైనను కిర్మాదీనత వలన చేసిన యెడల అట్టి
పాపము వానికి రాజాలదు. గనుక వేదవేత్తలగు పెద్దలు వైదిక
ములగు వారి కిర్మములను ఈ శ్వరాన్ని బట్టి చే చేయచుండుదు.

160 ఓ భర్మరాజా! మనము చేయ కిర్మములయొ
ఈ శ్వరునితో యగునగాని మనది కానరదు.

161 అట్లు ఈ శ్వరార్పణ బుద్ధిచేత కర్మమలము చేసిన యెదిల లంఘన కలిగదు పుణ్యపాపములు వానిని లంఘించుట కలదు. మనజానకు పుణ్యపాపములు లంఘన యెదిల ముక్తచిగురున్నది.

162 ఈ శ్వరార్పణచేయక తాను కర్తనని అభిమానించిన మనష్యునకు అపుణ్యపాపములు లభించుచున్నవి.

అహింసవిషయమే

163 తమ తమకు సాధ్యమయినంత వరకు జీవహింస చేయక తొలగి వలసినది మాత్రము ముఖ్యకర్తవ్యము అట్లు తొలగింపబడే హింసయన చెప్పబడును.

164 ఈ శ్వరార్పణచే అని తాన పు హించి తాను కర్తనని అభిమానించి దహార్య హింసచేయుట మనష్యునకు అపాపపుణ్యములు లభించుచున్నవి.

165 తనకు తెలివితేలిక కర్మవచ్చి వాప్రాకటికీర్తి మని చెప్పవచ్చును.

166 కి. కర్మశ్రయము చేతన.

నరుడ కర్మము నేయ : ధ్యైవేగ.

హరికర్మముని నలుకుట.

నరుడొక్క నుజ్జానమండ్ర వరకు ముగియడలే.

తా. మనోవాక్కాయములచే నరుడ కర్మము చేసినద ఈ శ్వరార్పణ చేయుట నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

2 మత్స్యములను బ్రక్షించుట

విషయము.

167 పాతాపార పరంపరముగా మత్స్యములకు పలక పలుక పట్టుటకై జాలర్లు మొకలైపట్టి వాడుగా ఏర్పడియున్నారు. వీరికుల ప్పత్తి విధానములు స్వయంకుంతు ఓడలు, పకనలు, వాతలు నడపించి జీవకోపాయము జరిగించుకొనుటకై విధానముగా నున్నది. వీరిని జీవహింస చేయకూడదని చెప్పుటకు అందికాదు అయితే గాలమున మేక యట్రాగిరించి ఏటివైచిన వాడుచ్చ మాంసంబునకై మేకమత్స్యము వచ్చి ఆగాలమును ద్రింగిన పిదప ఆగాలము వేసినవాడు ఆదీనము గాలమును ద్రింగిన పైగకని ఆదీనమును గట్టుపైకి లాగినెయ్యగా ఆదీనము విలవిల ర్మిసినవలె మృతినొందడము పాపముగనని పెద్దలు తెల్పుదురు. ఇది జీవహింస అని కూడా తెల్పుదురు. జీవహింస పలము గాలము వేసిన వాడు అనుభవించవలెను.

168 నముద్ర తీరమునున్న కొందరు మాంసపులు మత్స్యములను భక్షించి జీవించుచున్నారు. గాని ఇతర భక్ష్య, భోజ్య, అన్నము కాదుకూరలు కందమూల పదార్థములు మాంసములు వగైరాలు భక్షించుట. ఒకవేళ యీ పదార్థములను బలవంతముగా భక్షింపజేసిన తొడల రెండు మూడురోజులలోగా చచ్చుదురు. వీరుకొకచోరు అనబడినారు. వీరు అడవి జీవులుగా వీరు ఈ లోకులను నడుము చుట్టూ కట్టుకొని మాంసమును కాపాడుకొని ఎడరు, వీరు ద్రవ్యమును చేతులతో పట్టకు వీరికి ద్రవ్య అరుకలేదు. వీరు కలక వల్ల వట్ట చేతులు పెద్దదిగానుండును అతేమును కాల్చుకొని తిని ఎడరు. మత్స్యములు అనే త్రుత్తు, త్రుత్తు,

కానము, తీత్ర, చేను, వగరు, వగైరాలు వీని జన్మాకు అంబు-
మధుపానము ఎట్టిదో వీరికి గొచరము లేదు.

169 కలియగముపండు యిటువంటి వారిని కూడా కైక
వము వృణించి యున్నాడు. అయితే మహిమకు కనుగొనిన వాడు
ఎవ్వరు లేరు అట్టిమహత్ముని ఎవరికొని యాకత్యుడు.

3 బోధాత్మకగా కైపు

కైపువస్తువుల

విషయము.

170 సారాయి, కల్లు, నల్లమందు, గంజాయి, గుర్రాకు, చు
ట్టలు, వీటిలు వీగకెల్లు నశం, భంగు, మదకు, కాంబూలము
మువలె నటువంటివి నిషాదస్తువులగుట వీటియందు కామము కలి
గియున్నది. వీటిని నివర్తించేవివవాడే భక్యుడు వీటిని భజించి భ
రించినవాడే ఘనుడు. భరించని వాడు ఈ దుశుచదుదాహరించిన
ప్రకారం పీనుడగును.

171 ఇవి పానము చేసినందున మోక్షమార్గము కనుగొన
లేదు. వీటివలన ద్రవ్య కర్మము, పశువు పీనత కలుగును.

172 వీటివల్ల అనేకులు ద్రవ్యము ప్రయవర్త్యులై చిహ్నం
దేహితులై, అష్టదశద్రవ్యములను పొంది యున్నారు.

173 అనేకులు ప్రాణహీనులై మరణము చెందియున్నారు.

174 అనేకులు శిక్షలు పొందియున్నారు.

175 వీటిని నివారణ వాడు అష్టదశకు పొంది మోక్షమార్
గమును కనుగొనగలడు మోక్షమార్గమును కనుగొనినవాడే భక్యుడు.

176 నవ్యానలు, శ్రీరాగలు, మొదలైనవి వలె వారు గొ
జాలుని విక్రియింపఁ దొంగిలించుచున్నారని వాని వాని
వల్లమున పొందగలరు. వారు మార్కెట్లవలె భుజించునపుడు
అది వలెనే వాని వాని వల్లమున గాని వలె ఒక అంశము కాదు.

177 వలె: ఈ చివరి వానిలు కనకకన్యకలవలె, కొం
దయి ముడిమడిలో నున్న వారు గలవారు ఈ దొంగిలించి వత్తలో
నున్న వారు భగవదంతిని చేయగలరా? అలాచియ్యది.

178 సంసార సముద్రము.

స్త్రీలోననను, పురుషులలోననను, స్థితిలో నెట్లవలెనో
తలి తిండిలగాననను, స్థితిలో చిట్లవలెనో చిట్లగాననను,
మనస్సు, లోకములోననను, కుల వలెనులను వాని వలెనను
కలెట్లవలెనను స్త్రీ, పురుషులను, యేమో కొని యాడవచ్చును.
ఇట్టి వారు, వలెలోకము నందు కీర్తియు, వలెలోకము నందు భాగ
భాగ్యములు, పొందగలరు.

మనుకాదు, లోకము, లోనున్న అన్ని వ్యాపారములను మ్రిం
గవచ్చును. సముద్రమును అడవవచ్చునగాని, సా! సంసారము ఈ
మరకాదు, ఇలకాచీరవాణి త్రోవ వానవే" అన్న వచనము
అప్పుడు, మహా మహా గొప్ప మునులు సహా "సంసారిబంధ
మును ఈ దలే" భగవంతుని కేవలమందిరి పూర్వపు ఆర్యులు
అట్టి యున్నారు.

ఇట్టి సంసారిమునందు కాలం చిత్తుడై విత ప్రమాదము
గా వలెచియ్యచు తనకు మృష్టింపిన భగవంతుని కొనియాడుచున్న
వాడే ధమ్యుడు.

తత్వ శాస్త్రము

179 ఆయుషు, చచ్చిపోయిన

విషయమే

ఈ మధిక వీర్యము, బహుమానము తోవలన జేసిన
పుష్పముగా, చచ్చు ముద జూచెను, చావక మానెను వారి భంగి,
వీరచ్చివారి కేదైనను చాత్రవ కొల్లకబాగవచ్చునే, యెవ్వరి
జుట్టి నచ్చటికి, నెగురు నైజము ప్రాశస్త్యముగా, అన్నప్రసాదము
భర్త, భార్యలు, పుత్ర, మిత్ర, బాధువర్గములలో చచ్చినవారి విషయ
మై, ఇకను చావబోయే వారు రొంములు కొట్టుకొనుచు తలవె
ట్రుకలు విరబోచుకొని అవీరుగమీనపడి అనేక విధములుగా ప్రలా
పించుచు ఏడ్చుచును. కొందరు అంత రంగముననే ముఖాముఖము
మడిగి “చాతశ్య మరణం దృశ్య అనునట్లు” పుష్పకము చావకము
మనము చూచున్నాముకదా? చాత్రవ కొల్లకబాగడమునకు
వీలులేదు. ఎవ్వరునుండి వచ్చితిమో అప్పుటకు ఆయుర్ములము
ముగిందిన తోవనే నెట్లటకు విధానుకము. ఇట్లుండగా ఏడ్చుట
వల్లను ముఖమున వల్లము ప్రయోజన ముండులేదు. ఒకవేళ
సంకమగ చేసే వాడును చనిపోయినాను అదిన్నీ విత్త చనిపోయె
నని ఏడ్చుచురేమీ ఇందుకు ఇతిశాసములు కలవు.

10 వ అధ్యాయము

180 క: ఇందు అవతారం కానియె, భూవర్తకము.

గమనింపలెట్టి ముద్రావసాధ్యమగునట్లుగా ముద్రాపాపములను
పాడ పోవకుడదని.

181 క: ఎవ్వకు నృసింహుడు ప్రాణుల నెవ్వకు రక్షించు ప్రాణు
లు నెవ్వకు సంతుల్యము విధులెవ్వకు వాసిద్విధమున మునుచు

జెనుచు పోలాంతుడై, అన్నశ్రుతి వాప్తున, పైని చింతించే మా
నశల వివేకుడు వాని స్పృహించిన స్పృహకీర్తి అనెతుండై వాని
వాని ప్రాణభక్త్యాను సారమును బట్టి గర్భములోనున్న శిశువును
ఎటువలె పోషించెనో అటువలెనే వాని సంతులన చేయును. ద్వి-
చదు, కలంబివచ్చి యుండగా వారు చింతించ నవసరము లేదు.

11 వ ఇతిహాసము.

182 గీ. ధనము వీధిబడిన దైవ వశంబున నుండు బోధిమూ-
లవన్నెనన, నదిని దక్షిణేని యిలుకు వర్షిల్లు, రక్షితుండు పం-
దిమునవచ్చు, అన్నశ్రుతిని బట్టి. పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన యెడల
అజ్ఞించిన ధనము వీధిని బడవేసినను మూలమందును. అడ-
విలో బాలునకు పోవగా జరిగక పోయినను అయివ్వుత్తరైన
యెడల వర్షిల్లును, అబాలుకు ధని ధాన్యమునందు దులదూగుచు
అన్నప్పటికి అల్పా యివ్వెతుండై యుండనేని మందిరములో నున్న
మనవచ్చును, గనుక వ్యవసాయ పండితులైన లాభము లేదు.

183 నరుడు ప్రస్థనపుడు పంతోషించడమున్ను చనపోయి
నపుడు దుఃఖించడము ప్రయోజనము లేదు. రెండున్న పనుము
గానే ఎంచవలెను.

184 మానవులకు వారి వారి కర్మాను సారమును బట్టి
పాపి అయిర్ డీగన కావాలె, అన్న వాక్యోక్తిని బట్టి పూర్ణాయుషు
100 ల్క లోపు అయిర్ డీగము కావడమున్ను సుఖమున్ను, కష్ట-
మున్ను, పంతోషమున్ను, దుఃఖమున్ను, కలిమి లేములున్ను, జన-
న మరిగములున్ను, స్వర్గ సర్వములు, ఇవి యన్నియు కలుగుచు
వచ్చి గమక ప్రాణులనే భవించవలెను.

185 వలె జంతువులను కర్మమనకు నమానమును కలము
లను జాంచుచుండురు. గనుకనే, మానవులు శాంతిగుణము లు
నవిన్న భగవద్భక్తివలననున్న ముక్తిప్రాప్తవలెను ఈ లెలు
వలె భగవద్దేవుడు ముక్తిప్రాప్తరు

స్త్రీ

తలిదండ్రులకును భర్తకును

చేయవలసిన శుశ్రూషలు,

186 జన తల్లి గర్భిణులనాదు 59-67 వ వత్రిమూలలో వివి
రించివ్రాతము నరక కుక్షిలో ప్రవేశించి స్త్రీగా జన్మించి తల్లిపాలు
త్రాచి, పెరిగి, బాల్య అవధివచ్చి పెదలి యానన దశి ప్రాప్తి
తన తలి దండ్రులకు శుశ్రూషలు చేయుచు; అన్నదమ్ములు అన్న
చెల్లెళ్లు, ఇంకా తండ్రులద్ద లంభవులు మొదలైన వారినోనున్న
(పాటకాలకు చెల్లెలు) పాటకాలలోనున్న ఉపాధ్యాయునితోను
న్న, బాలికలతోనున్న కలహించక పాటి అనుకూలముగా
ప్రవర్తించుచుండుట స్త్రీకి విధాయకమైనట్లున్నది. ఇట్లు ప్రవర్తించిన
యెడల మంచిమగుగుణముగల బాలికయని నేరువహించును.

వివాహమైన పిమ్మట

187 తనభర్తకు ఈ దిగువ ఉపాదేశించిన ప్రకారము
వారు శుశ్రూషలు చేయుచు భర్తయొక్క అనుమతి ప్రకారం
వదులుకోకుండా ఉండవలయును.

∴ 188 త. మూలము జోలు ఎండబడి, మూలి వచ్చిన ప్రాగ
నాభ్యుదయ, త్వారక పాటకముల దాకానడకొన

తీర్థమాపు, యాగములపై వీర్యము, వరుకూచేసి
విశేష కయ్యపై, యాశ్రమాన్ని చిత్తమువలన బావ
నించుట ధర్మ మింతిగా

అన్న వచనము వ్రాసిన, భర్తదూరము నుంచిగాని, యావలసి
నిలసి వచ్చుచున్న ప్రాణనాసుని ద్వారకవాసము వరకు ఎదు
నొంది తీర్థమాపు అరగా.—

(1) తీర్థ శుశ్రూష చెబునో జలమునిచ్చి.
(2) స్నాన శుశ్రూష స్నానము చేయుటకై కావలసిన శు
శ్రూషలు చేసి.

(3) అగ్ర శుశ్రూష అన్న పానీయ్యంబులు వడ్డించి ఆహు
న భుజించు వరకు భక్తి శ్రద్ధలతో
నిలవలసి యాగము శుశ్రూషలు
చేయుచు ఆహున అన్నపానములు
భుజించిన తరువాత

(4) కయ్య శుశ్రూష కయ్యపై 'వసుకుటకై' అనుకు
తగిన శుశ్రూషలు చేసి కయ్యపై భర్తకూర్చున్న పిమ్మట
విడియము యొనంగి, అందుకుతగిన శుశ్రూషలు చేయుచు యాగ
శ్రాద్ధములపై వివరించిన నాలుగు శుశ్రూషలు వలన వివరము
తో చిత్తము లాభిల్లి చేయుట ద్వారా భర్తకూర్చున్న యాగవి
గమక ఇల్లు చేయుట వలన ఆ ద్వారా భాగ్యమును పొందెను
వరలోకమునందు, భోగభాగ్యములు కలుగుటకు సాధనమును
లేదు.

189 భర్తనీ తనకు దైవముగా భావించునోవలయును.

మీటిన్నీ. ఇతరపూజ పురస్కారములు చేసేకొద్దల ఆయాకాలములయందు చేసే పూజలకు తగిన కుశ్రూపలు త్రికరణ ముద్ధిగా ఇతర క్రీతలతో చేసిన యెముకు పెరచోకలదు. ముక్తి పొందగలదు. 191 ఇతర పూజలెందుకు పురిచేయునది అనునట్లుగా ఇతర క్రీతలతో తానున్న పూజ పురస్కారములు చేయవచ్చును.

మీటిన్నీ 192 "పాసియిల్లు పెగళోమకు లగి అమవారు అమరట్లు" స్త్రీలు ప్రాతఃకాలము నందు గృహమునున్న వెంట పాత్రలు మొదలై నటువంటి వాటిని నుదివరిచి ఏమృత స్నానముచేసికొని నాడిన స్త్రీము కట్టకొని మతాచారమును బట్టి కుంకుమ శోభిత రాలైవంటివరులు పూజకొనవలయు స్త్రీ విధాయక మైయున్నది. ఇట్టి అచారము అభ్యసించినవారిని మంచి నుదిగల వారనబడుదురు. ఏరియింట లక్ష్మీతాండవ మాకుదుండును. ఇట్టి అచారమును నభ్యసించని వారిని అనాచారులనబడుదురు, ఏరియింట దుర్గత తాండవ మాకుదుండును.

190 వని గలకు భూతివర్తమే ప్రధానమగును. తన పెనిమిటిని పూజించుట ముక్తిమార్గము ఇందుకు ఇతిహాసములు గలవు. అవి శుద్ధిగున నుదాహరించదమయినవి.

12 వ ఇతిహాసము.

191 స్త్రీ తన ఇతరయే ప్రభువగును, గతియగును, అరణ్య దైవముని తలచును, అని ఇట్టి ప్రాచారము నమచు కొనవలయును. అట్టి ఇతరకాల దైవము మఱి ఒకరి ఇల్లింది పెరిగినను కను

దలేడు. గనుక యోగ్యత గలవాడెను నీ యగునది తనభర్తకు
భక్తురాలై యుండవలెను. అట్టి స్త్రీ వలె శుభములును కలుగ
గలవు.

భర్తనడువడిక.

192. చ. నడువడి కొరగా కున్నను, బడుగైన, కురూపి ఐన,
పామరుడైన యుటుడైన, రోగి ఐనను, విడుచుట మర్యా
దగాదు విధునం నతికి. అన్న వచనము చొప్పున

193. కా. భర్తయుక్త నడువడి, కొరగాక పోయినను. బడు
గైనను, కురూపిగానున్నను, పామరుడుగానున్నను, యుటుడైనను,
రోగి ఐనను, తనభర్తకు శుభైసివినలించిన నాలుగు శుశ్రూషలు చే
యక విడనాడిన యెడల పాతి వ్రత్యముకు భంగము కలిగి, ఇహ
లోకమునం దవకీర్తియును, పరలోకమున యమదండనయును కలు
గుటకు సంభాష్యమియ్య లేదు.

194. ఆ. ప్రాణనాథ తనదా పతిని గొల్చుటకంటె,

మేరు మనులుగలవె చారు నతికి,

గాన నీకు శేవ గావించుటే కాని,

యెందు కొర్కె లేదఖండమూర్తి.

195. కా. నర్వ పరిపూర్ణ పర బ్రహ్మ స్వరూపుడైన ఓ ప్రాణనా
థాజ్ఞానముగల స్త్రీ తన మగవతికు శ్రూషలు చేయు
చు తిండుట కంటె వేరైన పనులు లేవు గనుక నీకు
శుశ్రూషలు చేయవలయుననకు కోరిక తప్ప మఱయొక
కోరిక లేదు అని చార్వకీ దేవి చలిక పని తాత్పర్యము

196 ఓ ప్రాణవాళా! పరమేశ్వరా! స్వామి! నీమైనది తన స్వగృహమును కనిపెట్టుకొని, పర్యదా గృహముంటే యుండి, ధర్మకు కావలసిన, ముంచి ధుచిగల పదార్థములను చేయుచు ధర్మకు తృప్తి గలిగించుచు తనతో ధర్మ రమింపదలచి నపుడు తన హృదయమును ధర్మకు సుచ్చుచుండవలయును. మఱియు ధర్మ చెప్పిన పనులయందు మాటు మాటలను చెప్పక ధర్మాధ్యములను కలుగజేసిడి కార్యములను, చేయుచు ధర్మయొక్క మనస్సును నెప్పించక ఆతని ఆనుమతి ప్రకారము ప్రవర్తింపు చుండవలయును, అట్లు ప్రవర్తించెడి నీ దైవ స్వరూపమగును. అట్టి నీ కి వగల జనులును నమన్వర్తింపుచున్నారు. మఱియు ధర్మ తన చేతి దాచుటకై సుచ్చిన పదార్థములను కాచిపెట్టి మరల ధర్మ తెచ్చుని చేజ్జివత్తును నిష్కపటము చేత ఆపదార్థములను తెచ్చి ధర్మకు సుచ్చుచుండవలయును. మఱియు ధర్మ తనకు యేపదార్థ మిచ్చినను అది తీసికొని పంకోపించవలయును. లేని పదార్థములను తెచ్చి యిచ్చుని ధర్మను తొందర పెట్టరాదు. మఱియు యేకాంత వలమందు ఒక పీటయందు కొడుకుతో నైవను కూర్చుండ కూడదు. అట్లు కూర్చుండిన యెవల తప్పకనియ రాగలదు మఱియు తన ధర్మ ధనవంతుడనియు ధనహీనుడనియు, యాపవంతుడనియు, అయాపితునియు, వివేకితునియు, మూర్ఖుడనియు, లోకవంతుడనియు, అలోకితునియు యెంచక యెటువంటి దుర్గుణము గలవాడైవను, అట్టి ధర్మను పూకుపుచు ధర్మపూర్వకముగా ప్రవర్తింపుచుండవలయును. పర్యదా తనధర్మకు మేలు కలిగించగోరి ప్రవర్తింపు చుండవలయును. అని పాశ్చరి చెప్పెను.

197 ఈ ఇతివృత్తములను లట్టి స్త్రీలు పత్రికా ధర్మమార్గముగా ప్రవర్తించిన మొదల ఇతివృత్తమునందు కీర్తియు పరివర్తమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

13 వ ఇతివృత్తము.

198 ఓ ధర్మరాజా? లోకమునందు అనేకులగు స్త్రీలు మోగ్యులైయున్నారు. లట్టి పత్రికా స్త్రీలవలన, భూమియు అపాయము లేక నుభవంతమైయుండును, మణియు పత్రికాయగు స్త్రీకంటె, దైవము మణియొకటి లేదు. అనగా పత్రికాయగు స్త్రీయందు దైవము నివసించియుండు పని నెరిసి కొనుము మంచి గుణములుకలగు భార్యవలన, ధర్మార్థకామములనడి ప్రయత్నములు గలుగుచున్నది. అని భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పెను.

199 పక్ష్యం కలకాల మొక్కగరిగా పూసలలో చాంబు మాట్టి పరిమదిలోకం, మెలగెను ప్రయత్నము కలుగుట, తొలిపన్నము నోము ఫలము, తోయజ నేతి. అన్నవచనముచొప్పున..

200 తా! కలకాలమున్ను మొక్కగరిగా, పూసలలో చాంబుగుచ్చియువరె, పరిమెక్క మదిలో మెలగెను ప్రయత్నము కలుగుట, తొలిపన్నములో చేసిన నోము ఫలము, మెలమకొనవలెను.

201 నమచి కొరగాయన్నును, తోగిగాయన్ను భర్త తొలుకులు పూర్వము ఫలము మెలమకొనయుండునాని దిండిది విడ

పాదుల అధర్మమును. తిరుత్తు మందిరము తెరిచి కెచ్చుకొని అట్టి ధర్మకు శ్రుతూపలుచేయుచున్న యెడల ముక్తిమార్గము 101 గా మోక్షము లభించును.

203 పూర్వపాఠ్య కర్మముకు బట్టి మధ్యకాలములో సంభవించిన పైని వివహరించిన రోగిని ప్రయత్నము అట్టి పితృప్రతి ప్రభావముగా సంభవించియుండెనని యిట్టి కాదు చేసిన పూర్వమంత కర్మఫలముని యొచ్చుకొని సంకోచించుచు ఆ ధర్మమందు స్వర్గము చేయుచు ముక్తిమార్గమును కనుగొన వలయును.

204 వీరియందు కలసియుండి గృహకృత్యములు నెరవేర్చుకుంటూ అధర్మమందు యెల్లప్పుడు స్వరించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సందేహ మేమియు లేదు.

205 ప్రభువులు వివాహమయ్యే కాలమందు క్షేమముగా నడిచుదురు. వీరి వివాహ కాలమందు అరణ్యోత్తి పాక్షిగా మాంసలభ్యమును కట్టుచున్నాడు. ఇట్టి కట్టిన ప్రభువునకు మధ్యకాలములో వ్యాధిసంభవించి ప్రభువు క్షేమముగా ఉండినను, తన ప్రభుత్వ సంభవించి ప్రభువును క్షేమముగా ఉండినను వీరియందు వివాహము కను వివహారుల ధర్మముకాదు. వివహారము యెడల అధర్మమున సామము సంభవించును. ఇట్లు అనేకులు వివహారము యొక్కను అనేకులు వివహారమును యొక్కను. ప్రభువులకుకాదు ముఖ వివాహము చేయుకొని ప్రభువు ప్రభువు వివహారము పోషించుచున్నాడు. ఈ ప్రభువులు ధర్మమును నడుపుదురు. మిగిలినవివాహము చేసిన ప్రభువు ప్రభువు వివహారమునాదు. ఇట్టి కాదు సాక్షాత్తులకును ఇంకాను మిగిలినవివాహము.

పద్మినిస్త్రీ

పరిని పాగడుట.

206 (1) పద్మినిస్త్రీ-పరిసంకర్షణము చేయని ఈపాపపుక
న్ను భేండుకనిన్నీ, పరిని వినుతింపని ఈపాపపు నోరెందుకనిన్నీ, పరి
వచనములు వివని ఈ పాపపు చెవు లెందు కనిన్నీ, పరిపదము లొ
త్తని ఈ పాపపు చేతు లెందుకనిన్నీ, పరిని నమస్కరించని ఈ పా
పపు కిరముయొడుకనిన్నీ, పరిసేవకు వ్రవయోగింపని ఈ పాపపు
జేహానుండుకనిన్నీ, యోచించుచు ఈపనులు నెర వేర్చుటపద్మినిస్త్రీ
లక్షణముగను.

206 (2) పాస్త్రీనిస్త్రీ-పంపారమును పాఠారణముగా జరు
పుకొనుచుండును. పాస్త్రీనిస్త్రీలక్షణముగను.

207 (3) చిత్తినీస్త్రీ-వ్యభిచారము చేయును చిత్తినీస్త్రీ
లక్షణముగను (పాపాత్మురాలు)

208 (4) కంఠాగిస్త్రీ-తలితండ్రిలను భర్తను నిర్లక్ష్యముగా
చూచుచుండును. గృహ కృత్యములో వస్తువులను వ్యర్థముగా
అమ్మి సొమ్ము చేసుకుని వాచుకొనుచుండును. అత్త మామలు
యొడతగు వారిని గద్దించుచు గృహ కృత్యములో యిట్లుమొన పనులు
చేయుచుండును. కోపమాచర్చిసమ్రతు యితర బంధువుల మీదపె
ట్టి తిట్టుచుండును. దిడ్డలను కొట్టుచుండును. యిట్టి విచయఘ
టాలో భర్త కొంచును తిట్టినను కొట్టినను, పెద్దరోధకపెట్టి ఎక్కి త
ెక్కిలి ఏడ్చును. పరిమాటు అత్తమామల మాటలు మీరి యిం
టిందొ తిరిగివచ్చును తనయంటి పంపారము నంతయు పల్లవీచేయు

మే. ఇర్తయించుచున్న ప్రకటన అ గ్రహముగా మూలముగాను
అతను యిట్లు పెడలివతోడనే పంతోషముగా మూలముగా వారం
భించును ఎల్లప్పుడు ఇంటి వాటితోను ఇతరులతోను కలహములను
కలిగించుచుండును. యిట్టి స్త్రీవలన ప్రాణహాని కలుగునని
అర్థము చెప్పి యున్నాడు సా. "స్త్రీయేషవాదూదాదా" అన్న పద
సముదాహరణ" స్త్రీతో వాదాదా నవ్యార్థములోకి తెచ్చివర్తించే
ఇర్త అట్లు ఇర్తమాట విని విచక్షణకు అట్టి స్త్రీని వికనాదము
ఉత్తమముగను. అట్టి స్త్రీని దేహ సాత్వగూని, ప్రాణసాత్వ
గూని, చేసిన యెకల యిహలోకమునందు శిక్షయు పరలోకమునం
దు యమదండనయు కలుగును. అట్టి స్త్రీని శిక్షించుటకు ఇగ
వంతుడున్నాడని తలంచవలెను. అట్టి స్త్రీని కంఠాని అకలుకున్దు.
సాపాత్మకాలు. సాధారణముగా స్త్రీలు అల్పబుద్ధిగల వారగుదురు.
సావ విశేషమువల్లనే స్త్రీలుగా బుట్టుదురు స్త్రీజన్మము కంటేను
సీతమైనది ఏదిన్ని లేదు. గనుక ఈ జన్మముందే తన
సాత్వికత్యమును నిలుపుకొని గృహస్థ శ్రమ భర్త్యమున శ్రమముగా
నడుచుచు కేవల జ్ఞానరూపము పొందుటే సాత్వికత లక్షణమునలగు
ను. యిట్టి సత్వికత సిరోదుగిలు అనేకులున్నాడు

209 మంచిగుణములు.

(1) ఉత్తములు. ప్రసములు, స్త్రీలు, శాంతభూషణము గల
వారగుదురు.

210 చెడుగుణములు.

(2) అబద్ధములు—ప్రసములు గూని, స్త్రీలు గూని,
మహాపూర్వకముగా "అకేకు మరలేదు" అన్న ప్రస

కొప్పున అశయనది భూతముతో జక్కి నిలిచి వివనాపి అభద్రము
చెప్పుటయు,

(3) బాసులు “కామానురాగంః సభయం నలక్ష్మ” అన్న
నాక్ష్మిక్తినిబట్టి భయము లన్ని ఈ లోకంపై పడిచిపరి స్త్రీని పురుషుని
తీరేక్షించుటయు, పరిపురుషుని తీరేక్షించుటయు,

(4) కౌసులు—పురుషుని గారి స్త్రీగారి అశచేతనత్వ
ము చేయుటయు “పింపుపుచ్చుకున్న ద్రస్యము అపహరించుటయు
“అహంసా పరిమోహార్థ” అన్న సుతరి తెడచెదిబట్టి కరి
నాత్మచేయుటయు కలివలన ఇహలోకమునందు శిక్షకున్న
పరిలోకమునందు యనుదించెనకు పాత్మలై యుండుకు ఈవిషయము
లలో ఈశ్వరాక్ష ప్రకారం జరిగిన పని చెప్పుకూడెను,

211 స్త్రీ ఒకనరికి జగము విడుతును, గుడ్డిగాడినాకు
సూచిన అంబుధవగుకొ, ముఖ్యముగా ముగ్ధ
కు కూడిన సుగుగా కరి పట్టెనులు మక్కలు
వ్రాలుగా,

212 కార్పర్యం-ఒకనరికి జగము విడుతునది అర్థము గుడ్డ
కు స్త్రీలుకూడిన యెడల పయద్రము ఒగుకునది అర్థమగును. ము
ఖ్యముగా ముగ్ధులు కూడిన యెడల పట్టి ఒకనరికిలు వ్రాలుగా
ప అర్థమగును.

213 కులసంకర పనులు చేసి కులముగా తలపంపు
నెచ్చ స్త్రీ చాండాలి అనబడును.

214 స్త్రీ, పురుషులతో గాని అపహరిణో గాని పరియోధా
క సంబంధమైన మాటలుచ్చు, నవ్వు కూడను. అట్టి విషయముగా
అనుకు అవకర్తి గలుగును. ఈవ్యయగును. అది నివర్తిచేసు
కొన్న స్త్రీ పతి ప్రతరాలనబడును.

- 215 శ్లో॥ పతితా వాగ్మిణోవాగ్మి, సమాతా ససేభవః
ఇవా ప్రత్యచవారిణాం పతిః కోగతిస్సదా,
216 తా॥ తిండి, తల్లి, చిడ్డలు బాదువులు కంటకు ఛత్తపా
గ నాధుడు గనుక ఛత్తకు పీడించి మోక్షపదివి
పొందివలెను. పతిలేని స్త్రీ పిడుగిన్నాఁడుమావము.
217 శ్లో॥ వారింశి వాద్యదేవిణా, వాచక్రాయాదివైరిణి,
నాశి సుఖమా పోతి, నాశిబాధా క్షతంపి,
218 తా॥ దీనిలేని పిడుగు వాద్యములు కలుగునా, చక్రము
లు లేని బండికి పది కలుగునా? నాగుబాదువులు
పున్నప్పోకి స్త్రీకి పదిలేనియెడల సుఖము కలుగు
నా? కలుగదు గనుక స్త్రీకి పదియే ముక్తహారము
219 శ్లో॥ దర్శిన్రో వ్యవసం వృధా, వ్యాగిణో వికలవైవా
పతిరి, క్రిపాణోవాపి, స్త్రీగర్భాధిరావగాగతి,
220 తా॥ వృధావ్యయుణో దర్శిద్రము వ్యవసము కలిగించును
వ్యాగిగిట్టుకు వ్యాగితిర వగుకు వ్యవసము వికల్పము
లోనుండును.
కత్రినో సమానమైవట్టి నడబావిలో పడ్డట్లువలె పాపా
త్ముకు సరకకూపములో పడియుండును.
స్త్రీ, ఛత్తయొక్క సేవలోనే వ్రుండవలయును.
221 శ్లో॥ పితా రక్షతే బాల్య, ఛత్తారక్షతే యావనే,
రక్షంతివార్ధికే శ్రుతా, కప్తే స్వాతంత్రమర్హతి,
222 తా॥ బాల్యముండు తిండి తల్లి పోరక్షణలోనుండును.
యావత్మువందు స్త్రీ ఛత్త పోరక్షణలోనుండును.
వార్ధిక్యములో శ్రుతుని పంరక్షణలోనుండును.

అయ్యభమునకు స్వాతంత్ర్యము చంపెడిము గాని ఇతర
స్వాతంత్ర్యములులేవు.

223 శ్లో॥ గండైర్మాల్వైష్టవాహూపై శ్శ్రీపి దైర్మాపపైః
నానాభీకాయైష్టవాః విధ వాకిం దివ్యతి॥

224 కా॥ భర్తవలన స్త్రీకిఁ నుపు కుంక్కును, భూషణ, ద్ర
వ్య అలంకారములు, సుగంధ వాసన, శయ్య సు
ఖములు కలుగుచున్నవి. విధవకు వీటివల్ల ప్రయో
జనము ఏమి? లేనపుర్వ జన్మకృత కర్మ సంస్కా
రమును బట్టి విధవరాలగుట విధాయకమే? ప్రయము
కుండగా ఆప్రయముని విడనాడి విధవరాలగుట కూ
డదు. నానాత్మరాలగును. ఇందుకు ఒక
ఇతిహాసముకలదు.

225 విధవకాల్య స్త్రీలు పునర్వివాహము చేసుకున్న యెడల
పైన తిదాహరించిన అలంకారముల న్నియు కలుగుచున్నవి.

14 ఇతిహాసము.

226 శ్లో॥ పురుషుడొకవేళ్ల కొవంబు బూని నతుల,
బలివములు బర్కి కొట్టిన తిరుగబడక,
ఓర్పుకొని యుండి కాంతులై పున్నయపుడు,
హితము బోధింపవలయుబో ఇందు ముఖులు,

227 కా॥ ఒకవేళ్ల పురుషుడు కొవముచే తిట్టినను కొట్టినను
తిరుగబడక కాంతగుణము పొంది ఓర్పుకొని యుం
డి పురుషుడు కాంతుడై పున్నపుడు సందర మాచ
రించిప్రియమై నటువంటి వలంకులచే ఆయనకు బోధ

పట్టి మనోరమై యుండుట స్త్రీకి సతివ్రత ధర్మమార్గముగను, ఇలాగున విధికి మూఢత్వమును పొంది హింసింపబ్రావును యెడల ఏడుశ్లాగ్గ కార్యములు చేయక తన పెండ్లిలో మాంగల్యము తప్పవస్తు అధరణములు నిచ్చి వేసి కట్టకున్న బట్టతో తన పుట్టింటి గాఢంబువుల నుండి గాని వెళ్లి తన స్థితి వారికి తెలియజేసి కష్టమే భరితమని వారి నుంటుండినందున పెండ్లికి హింసింపచే ప్రవర్తన అంతటితో నిలిచి పోవును ఇట్టి నడవడికకు ఆ స్త్రీకి దోషములేదు శక పిదుహ్మ-ర్థము నైనా చేసిన యెడల సరిక ప్రాప్తి ఆ స్త్రీకి సిద్ధించును.

228 ఎప్పుడైనను తన పెండ్లిలో నివార్చియున్న ప్రతీతిని తనవద్దకు వదిలినప్పుట్లో తానున్న తన పెండ్లిలో విడితమై యథా ప్రకారముగా ఉండవచ్చును.

229 కవచే ఆ స్త్రీ తనవద్దనుంచి తెలియజేసి తెలియజేయక అచాకి నివర్తించుకొనుటకై విధివప్పుడు ఆ స్త్రీమీద ఏయొక్క అచాండము పెనిమిటైనవాడు నెయ్యకూడదు. అచాండమువేసి న యెడల నివాలోకములో దండన లేక పోయినను యనులోకము లోదండన కలదు.

230 ఎవరైనను శరణు జొచ్చినవారిని రక్షించవలయును.

231 స్త్రీ యెది కోడల తలంపు చేసికొని పెండ్లికి కోవము వచ్చేలాగు చేసినయెడల అట్టి స్త్రీకి సరిక ప్రాప్తి సంభవించును.

232 పరిమిల్లి నమ్మి పురుషుని విడవాడిన స్త్రీ, రాశ్వాశ్య స్త్రీ గతియగును. కెండవది సరిక ప్రాప్తి సంభవించును.

233 స్త్రీ, పరపురుషుని వద్ద ఆప్తైర్వ్యర్థములు కలిగి నప్పుటి ఏ నిరుపయోగ తప్పుక యను దండన కలదు.

దేశకా పత్రికలు

224 పత్రికలు—(1) అనూయ (2) రేణుక (3) బృంధ
(4) అనుభతి (5) కళిదాసు.

ఇంతటితో స్త్రీల ప్రభావము ముగిసెను.

గృహస్థమార్గము

225 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గముననున్న మానవుడు స్త్రీ
వల్లగాని, తనగృహములో తనయిలాకాలో వున్నవారి వల్లగాని, గృ
హకృత్యములో గలప అనుమానమైన కలిగినయెడల, “అనుమా
నంపెను భూతమన్న” సామిర తొప్పన, అనుమానమును తన మి
శ్కముయందుంచక శాంతగుణము వలన నిలిపికొని మందలించడము
పుర్రజము.

226 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గముననున్న మానవుడు గృహ
కృత్యములలో ఏవిషయములోనైనా అధారో ధములు కలిపెట్టిన
యెడల విచారణ చేసి యికను అట్లు చేయకుండా శాంత శమ ద
మాది గుణములను పొంది ధర్మ మార్గము బోధించుట పుర్రమం-

227 గృహస్థ శ్రధర్మ మార్గమున నున్న మానవుడు స్త్రీ
యొక్క వ్యభిచారి దుర్ నడతలు కంటితో చూచినను చేతులతో ప
ట్టినను ఆ స్త్రీ విషయములో అచ్చట శాంతగుణముపొంది ఆ స్త్రీ
తో మాట్లాడ కుండుట మంచి లేదా ఆ స్త్రీని తాళక విడ
నాకుట తీర్తమం గాని ఆ స్త్రీని మోహింపగాని ప్రాణహత్యగాని
చేయకూడదు చేసిన యెడల అధారమైన పాపము కలుగును ఆ
స్త్రీ దుర్ నడతను గురించి శిక్షించే వాడు భగవంతుడు కర్త

చేయుండగా మానవుడు శిక్షించుటకు కర్తృకాదు. అట్లు నోలుగుట యే అహింసయని చెప్పుదును. లేదా, శిక్షోగుణమును నవలంబించి అ స్త్రీని దేవాహంసగాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసినయెడల ఇహలోకమునందు శిక్షనున్ను యమలోకమున యనుచంచన కలుగును.

238 దేవా హంస గాని, ప్రాణహత్యగాని, చేసినయెడల అహంకారం, పాపకృత్యం అనునట్లు అహంకరించి, హంస, ప్రాణహత్య చేసినదే యనబడును. పాపము సంభవించినను.

239 దేవా హంస గాని, ప్రాణహత్యగాని, చేయని యెడల శాంత, శివు, విమాదిగుణముల వల్ల అహంస పరిమోచి అన్ని స్మరించి ఓట్టి, అహింసయే యనబడును. మోక్షముకలుగును.

240 ఈ విషయములలో ఈర్ష్యరాజ్య ప్రాకారం వారి-వారి కర్మఫలన జరిగినవిని చెప్పుటకు అలవికాదు. ఐదు ఈర్ష్య మున్ను కనుకు కనుగొనుటకు ఆ సృష్టిందిం పృష్టికర్త వివహా ఎవ రున్ను కనుగొన లేరు.

241 మానవుని తల్లితండ్రులు యిష్టాతిగా గాని, మానవుని యిష్టాతిగాగాని, వివాహముచేసుకున్న స్త్రీ సాధార్యముగానున్నను లేక అంధవికారముగానున్నను, ఆ స్త్రీ సన్మాన్యరాలుగా వున్నప్పటికి ఆపె ను వివహాదుట ఆపె మనస్సు ఎంత దింకించుచుండునో, అంతవరకు ఘోరమైన పాపము పొందగలను.

242 (188) న సంఖ్యనందు చెప్పిన (పాకారం అట్టి స్త్రీ) మానవునకు భార్యగా సంభవించడము నుంచి అదృష్టమని తలంచుకొని పెనిమిటి భార్యలు అన్యోన్యమైత్రీత్వముగా నున్నయెడల గృహకృత్యములో మేలు కలుగుచుండును. ఇతే యిట్లన్న విధి ముత్రయ గృహస్థాశ్రమ ధర్మ మార్గమందు అంటి అంటక అనగా

బురద కుమ్మరి పురుగుకుంట నట్టాము, భువిదిగపండుపై
బొట్టరంటనట్టాము, కామరయందు జలమంటనట్టాము, యిటువలె
పీరిపురు సంసారమునందు ప్రవర్తించుట గృహస్థ శ్రమధిర్మగును
ఈ గ్రంథమున గృహస్థశ్రమ ధర్మములో ముద్రించిన నీతి
వాక్యములును చూడుము.

పురుషుని నడవడిక.

243 పురుషుడు స్త్రీలను యగతాళి మాటలాడుటయు, విశే
షముగా స్త్రీలయందు అనురాగము గలిగి చూచుటయు, ఇవి మొద
లగునవి చెడుకార్యములగును. ఇట్లు సుందర స్త్రీల యెదుట ప్రవర్తి
ంచిన యెడల, ఆ స్త్రీలు అట్టిజనుని నువన్మునందు ప్రవేశించెదరు. నుం
దరే స్త్రీలను చూచినపుడు ఆ స్త్రీల దేహము రక్తమాంసమనియు, యె
ముకల నరములమయమనియు, వివేకించి చూచినయెడల ఆ స్త్రీల
యందు మనస్సు చిక్కబడదు.

244 ఇంద్రియములను చెమరదరలకు పోనివ్వని వాడే ధ
న్యుడగును. పోనిచ్చిన యెడల హాసము సంభవించును.

245 పరస్త్రీలయందు ఆశపడిన పురుషునికి కలిగే ఫలములు
ఈ దిగువ నుదాహరించిన పద్యము వలన గ్రహించు కొనుము.

15 వ ఇతిహాసము.

నీ పరకాంతపై యాశపడిన మూరవులకు,

నగుకాటు మనమున దగని దిగులు.

(1) నిగడు విరుద్ధంబు నాచారహీనత,

చే సొమ్ము బోవుట సిగ్గు చెకుట.

(2) అపకీర్తి బంధు జనాలి మాపించుట,

నీతియు దొంగులు బృథ చెకుట.

(4) పరలోక భాని లంపద మోడి మూల్గుట,
పరువు కప్పట దేహులకు చెకుట.

(5) తనయాలి చేతి పోయిన కృపించుట.
దాని వసుకు గల్గెదిన జీవంబు గొనుట.

(6) ముఖగము నేలు వాచిరాష్ట్రా ద్వికై న,

(7) దాని దుర్వుత్తి దగఁజెత వానికై న.

అని వేణు గోపాలకళకములో చెప్పినట్లు యింద్రియములను
చెకునదలలకు పోనివ్వనివాడే మోక్షమార్గమును కనగలడు.
పాపములు మనల గట్టికుకుపింపకుచుటలేదు.

పురుషుడూ,

246 స్త్రీలను మోసపుచ్చినట్లు దిగున నుదాహరించిన పద్య
మువలన తెలియబడుచున్నది.

అది అనగా:-

247 విద్యంబునన్మూరాదన్ము ముగవారి నై జగము,

ఇచ్చకపు మాటలాడి వీధినినై న,

కూడువేళ్లల నీకేమి కొడువటంచు,

మాయచేతురు ఎటువంటి మగువనై నా.

248 అన్న స్త్రీవార్యమును బట్టి చూడగా విశ్వయమే? పు
రుషులైన వారోకొండరు దుర్మార్గులు మనసు మెత్తనిగల స్త్రీలను
లైటికి తియ్యడము వలన మహాపాతకము కలుగును అస్త్రీలకున్న
యమదండనగలదు. ఈ పాపము పెరుగుచుండగా రెండవది అం
దులో కొండరి స్త్రీలను అధోగతి పాలు చెయ్యడమును గురించి
వరకమును చెప్పుదును. అధోగతి దాద స్త్రీలకు పాపము పె

నాగకన్యకలు

256 (1) కాంశామణి (2) చంద్రకాంతామణి (3) పూర్ణచంద్రకాంతామణి (4) జీపూర్ణ చంద్రకాంతామణి (5) వర్ష పరిపూర్ణచంద్ర కాంతామణి ఏను నాగకన్యకులు

257 ఇట్టి వానివలె ఉన్న కలివేళ్ళలను చూచి, నాళి చూచి చపలు చిత్తుడై తత్తర పడవను చూడగా:-

258 నా! యీచిత భోగంభస్టాకారత్వ" మన్నవచనము చొప్పుననున్న నా! కామాతురాగార, వలజ్జనభయం అన్నవచనము చొప్పుననున్న, నా! మూరుని పదపద్మగులు మరువక యంచురు నుర్జనులు, అన్నవచనము చొప్పుననున్న నా! వివాశకాలే, విపరీది బుద్ధిభ్రమనటన్ను, మోహాంధ కారములో పడి నిష్ఠువుగుటకంటె పెద్దభవనుపరించి ఈ గ్రంథము వలన నిర్గుణమైపట్టి బ్రహ్మజ్ఞానము ను పొంది మోక్షమార్గమును గ్రహించికడతేరుట ఉత్తముడగును. పైని వివరించిన మోహపాశములను వివర్జించుకొనినవాడే విములుడు అనగా పరిశుద్ధముగానున్న వాడని అర్థమగును.

259 పైని ఉదాహరించిన అపూర్వవలపల్లనున్న నాగకన్యకలవల్లనున్న ఋషులు మొకలేనటువంటి వారు మోసపోయి, తపను, భగ్నము చేసికొనిరి. శుభమహాఋషిమూర్రమే మారుని పంచ భాగములను రామభాగమువలన ఖండించి రంభను జయించుకొనెను.

బాల్యవివాహము

260 పాశా-కార-పరంపరముగా నీళ్ళరథఖంభమునందు బ్ర

స్త్రీ, కుత్రియ, దైశ్య, కూద్రాదులలో, బారికలకు వివాహము చేయబడము వాడుకగా ఉన్నది ఈ వాడుక తప్పించుటకు అలవికాదు. ఇదివరలో సనకులు అయ్యలు పత్రికల వలన ఈ విషయమై ప్రచురపరచియున్నారు అ పత్రికలలో ఉన్న ముగ్ధమైకమునంటి వార్తలను చదివినవాగుమ్ము, విన్నవారుమ్ము, మేలు, కీడు, విచారించక బెడచెంది బెట్టి ఎప్పుటి ఆచారములోన అపండించుచున్నాడు. ఇకను తరిచి ముడిచెప్పవలె.

బాల్యములో విధవలగుట

261 పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం బారికలకు వివాహము చేయుటవలన అనకులు విధవలై యున్నారు ఎన్నతగముకాదు.

పునర్వివివాహవిషయమై

262 కొన్ని సంవత్సరములకుంచి బ్రాహ్మణులలో బాల్యవిధి వలుగా ఉన్న స్త్రీలు పుష్పవతి యె పిమ్మట వారి ఇష్ట ప్రకారం వారి కులస్థలలోనే భర్తలను ఏర్పర్చు కొని వివాహము చేసుకొనుచున్నారు. ఇది ధర్మకార్యమగును

263 ఇండియా నందంతటా కూద్రాదులలో నున్న పాటక వర్గములలో పారా-వార-పరంపరముగా పునర్వివాహములు జరుగుచూనే ఉన్నది ఇదిధర్మ మార్గముగను వారివారి కులస్థలలో కేక తేక పారా వారా పరంపరముగా మిళితముగానే వున్నాడు.

264 రాకలు, పెంతులు, రెడ్లు, కమ్మవారు, గెలగాలు మొదలైనట్టివారికి పునర్వివాహము యొక్క తలంపులేనే లేదు. పిలుమ్ము

కాల్పవిధవలకు స్త్రీలు వ్రష్నవతి కాగానే వ్రష్నవాహము చేయుట ధర్మమగును. ఈ స్త్రీలలో, వ్రష్నవాహమందు ఇష్టమైనవారికి వివాహము చేయవచ్చును. అనుష్ఠానవానికి వివాహము చేయక మానవచ్చును.

266 యాభివ స్త్రీలకు వ్రష్నవాహము చేసుకొనుటకు వారి పెద్దలు వల్ల అనుష్ఠాన పాండి నల్లు పారంపర్య అనుష్ఠానముకు వ్రష్నవాహములు జరిగించుచున్నారు. ఇట్లుండగా వారిలో కొందరు ఆయాచారమును పూనుకొనికే పోషించును అధర్మమగును. విధివ స్త్రీలుగా వ్రష్నవారినిచరణాలలో ఉంచినటువలె ఉంచెదము పాపమగును.

267 విధివ స్త్రీలు వారితల్లి తండ్రుల వద్దగాని అన్నదమ్ముల వద్దగాని బంధువుల వద్దగాని పోషవర్గము జనునుకొని ఉన్న యెడల వారి అనుమతి కొప్పున ఉడియకొంటూ వారు చేప్పే వాక్యములను శిరిస్తూ వసించుకొని అకులములో తలవంపులు లేక కుమారి అన్నట్లు" గృహస్థశ్రమములు జరుపుకుంటూ వ్రష్న యెడల వారిని పద్మిని స్త్రీలకింట ఒకమడు గర్భవ అవలమచును. వీరికి ఇహలోక మునందు కీర్తియు పరిలోకమునందు భోగభాగ్యములుగలవు. ఇందుకు పండియంటులేదు.

268 అవీర అనగా పెదటి బిడ్డలు ఎవ్వరు అభివలనని వారు వ్రష్న వాహము చేసికొన వచ్చును. లేదా, వారు దుర్మార్గ నడతలు నడువక యేదైన కులిపరులుగాని, వ్యవహారపరులు, గాని వారి బంధువుల యుంతలోవుండి, పనిచాలలు చేసికొని బ్రతికిన వారికి ఇహలోక కీర్తియు పరిలోకములో భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకు పమ్మిలి:-

16 వ అతిహాసము.

283—శృతిః “కొలది నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలములొ
 వగనబ్బునే” అనునట్లు తక్కువ నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలము
 కావలయునని కోరినయెడల కలుగునా? కలుగదు. మఱిన్నీ శ్లోః
 “లలాటలిఖితే ప్రాప్తే” అనునట్లు పూర్వవత్త పాపకర్మములను
 బట్టి “బ్రహ్మ” ఎంతవరకు వ్రాసివాడో అంతే ప్రాప్తించు
 ము. చింతించినందున ఫలములేదు. మఱిన్నీ శ్లోః అనువుగానినేక
 నిధులమరణాదు. కాలముకక్కరి గడువవలయు చాచిది
 ఒకపడు తగుబాటుచేయదా? యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ “అను
 నట్లు బ్రాహ్మచర్యే ప్రాప్తకర్మ తప్పలేదుకదా? కలియుగమందు
 న్న మానవులకు తప్పనా? తప్పదు. గనుక నిధవలలో అడరగలేని
 వారు పునర్జీవాహము చేసి కొనవచ్చును. లేదా, వ్యవహారము
 గాని కూలివనులు గాని లేక వారిబంధువులయింద్లలో
 పనిపాటులు అనగా ప్రాంతకాలము లేది “శుద్ధికట్టనాందార
 మ్మను” చేతబట్టి ఇండ్లువాకిల్లు మడిచి గోమయమునో ఇండ్లు
 వాకిల్లు శుద్ధిపరచి మృగ్గు పెట్టిపాసపాత్రలు శుచిపరచి స్నానము
 చేసికొని మడిబట్టకట్టుకొని జలము తేచ్చి వంటవ్రేయర్థము చే
 యుట విధవ స్త్రీలకు విధాయకము. ఇట్టి పనులవల్ల ండికరపోషణ
 చేసికొన్నందున దోషములేదు. ఇట్టి స్త్రీలకు భూలోకమునందు
 కీర్తియు షరలోకమునందు భోగభాగ్యములు గలవు. గాన మీ
 బంధువులయింద్లలో మినహా వేరేయితర ఇండ్లలో పనిపాటులు చేసి
 కొని జీవించుచున్నయెడల వారు బానిసె వాళ్లని పిలువ బడుదురు.
 పూర్వము చేసిన పాపము వలన ఈ పేరు గలుగును. ఈ జన్మముం
 దైనను ఈ పనులు చేసికొంటూ ముగుగువరిగానుండి అభగవం
 తునిధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమార్గము కలుగును.

266. విధవలలో వారి పుణ్యధి శయమువలన భాగ్య వంతులుగానుండిరని అట్టివారు "పురుషార్థమును" వహించి అనగా "ధర్మమార్గమును గ్రహించి" స్వహాకృత్యములను విత ప్రవర్తనగా నంచరించుచు, వారి పుత్రునికొందులనున్ను, చేతికింద నున్న యివ్వోగస్తులనున్ను, పనిచాండ్రునున్ను, మిక్కిలి ప్రేమగా చూచుచు, వారు చేయవలసిన పనులను వారికి వేర్వేర్చి "కార" గుణము వలన కనికరముతో వారివర్త పనులు పుచ్చుకుంటూ |పామెక| "చల్లలో వెన్న గలయవటువలెనున్ను" "వెన్ననాలికకు అంటనటువలెనున్ను" అనుట్లు మనయవమానురాలు మహాశ్రేష్ఠ మైన మర్యాదగల వారని పేరువహించిన యెడల, పరివ్రాతలకంటె నొక ముడుగక్కువ అనబడుదురు. ఇట్టివారు భూలోకమునందు, క్రియ, కరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

270. |పామెక| "పాపాయ పరవీడనం" ఇందుకు సమ్యక్తి భోగం "సత్త్రి పుధర్మ సంహిత" అన్నసత్త్రియనే ధర్మకామ్రు మునుబట్టి కరులను హింసించినపాపము సంభవించునని అర్థమగును. ఇది గ్రహించినచుచు చున్నవారే ధన్యులు.

271. ఈ గ్రంథమునందు 111 వ పత్రిం 204 వ సంఖ్య యందు చెప్పిన "భక్త" భార్యను విడనాడిన విషయమై కొరత ఈ దిగుతనువాహించడమయినది.

272. వైవాహిక నిబంధన విూరి అనగా వివాహకాలము ను ముప్పది ముక్కటి దేవతలు పాక్షిగానున్ను దేవతాపరివ్రాత యగు "అశ్విధరి"యనే అరంభ్యోతి పాక్షిగానున్ను వధూవరు లిరువురినూ ప్రమాణములు చేయించినటువలె మాంగల్యము కట్టించి క నిబంధనలను మూరుచుచున్నారు. అది అనగా:—

273. శ్రీ వ్యాధిగ్రస్తగా నుండినను లేక మహర్షిగాను

గోనుడిన శ్రీనిధి అట్టిశ్రీయందు పురుషుడు అయ్యుననిపించి విడ
నాడుట ఉత్తమము కాదు. అట్రియ్యంర్య కాదు. అందుకనుక
దోషము అపురుషునికే తప్పక రగులుచుండును. అపురుషుడు ఎంత
సంపాదన గలవాడై నప్పటికి భార్యను విడనాడిన వాడు పాపాత్ము
డగును. అట్రినిర్వోషిగానున్నపుడు భర్త విడనాడు విడనాడి
కూడదు.

274—పురుషుడు విడనాడిన శ్రీ తలితండ్రిల వద్దకుగాని
అన్నదమ్ములవద్దకుగాని అప్పచెల్లెళ్లవద్దకుగాని వెళ్లిచేరవలసిన విధా
యకము అట్రికి దోషములేదు.

మనన విషయము

275—శ్రీ తల్లితండ్రిగాని అన్నదమ్ములుగాని బంధువులు
గాని, భాగ్యవంతులుగా నుండినను లేక పేదవాడుగా నుండినను, ము
నరాజధానివారి ధర్మచట్ట ప్రకారం మననక్రికా వ్యాచేసి మన
నక్రికా బట్టకోపచిము నీచముకాదు. ధర్మమార్గామగును. పెనిమి
టి నాశ్రే అట్రికి అధామగును. పెనిమిటి అట్రిని విడనాడినప్పు
టికి ఆ పెనిమిటిని మటువచాలదు. అందుక ఆ పెనిమిటికి కొంత దోష
ము నివారణయగును.

276—శ్రీనిధి. "మన్యో బాల్య వివాహో యోజకోక్షజం
కరః" అనునట్లు బాల్యతనవైనను వితలి యోజన వికవర్చివలన
వధూవరులిరువురు నేకమై నైన వివాహంబున ప్రమాణముల
వారు వ్యయముగా చేసికొన్న యెడల ఇద్దరురక వై అట్రికి కలగ
నేరదు.

277—వధూవరు లిరవుడు తలియచేయక తలితండ్రిలు
అన్నదమ్ములు బంధువులు మొదలై వట్టి వారు చేసిన వివాహము
నదిక అట్రి కష్టమృత కలిగిడి.

278—అశ్రీయొక్క పెనిమిటి మనవల్లి యిచ్చటకు దా
కుభ్యములేని యెడలనున్న ఉన్నయెడలనున్న అశ్రీని పోషించి
భారము వివాహము చేసిన వారిదేయగును. అశ్రీనియెవరున్న దుగ
దృష్టేరాలని దూషించకూడదు. ఆరిష్టవివాహము చేసిన వారిదే
యగును. అశ్రీని దూషించిన యెడల నాహి యెంతదుఃఖించునో
అంత దోషము దూషించిన వారికి రగులును రప్పదు.

శ్రీ పురుషుల వివాహము

279—సారా—వార—వరంపరముగా బాలురకు, గాలిక
లకు, వివాహము చేయడిము, ఈ భరతఖండమునందు, ముఖ్య
చారము ఉన్నది. ఈ యాచారమును విడిచి ఇదే కలియుగము
గినుక—శ్రీ—పుష్పవిధి యెవరికువారినున్నట్లే దుష్టచార, బా
ల్య, వివాహ అనునవియు రిప్పించి, పురుషునికి 16 సంవత్సర
ములకు పైగాఁగ్లే యౌవనో వ్రేమంకిం అనునవియు అచరించి,
యౌవనమునందు వివాహము చేయడిము భక్తిమ్యామగ్న. ఈ
గ్రంథమునందు 69 వ పత్రిములో చెప్పిన ప్రకారము 16 సంవత్సర
ములకు బాల్య వియము నదలి యౌవనము కలుగును. తొద్రీకుల
స్థులలో కొందరు ఇదే ప్రకారముగా జరిగించున్నారు.

280—బాలికలకు వివాహము చేసినప్పటికి వారిలో విధవ
లైన వారికి గ్లేఁ నదేవీ పునర్వివాహ అనునట్లు పునర్వివాహ
ము చేసినందున ఏదోషమున్ను లేదు.

281—శ్రీ—పురుషులు. ఏక మనస్కులైతే, వివాహము చే
సుకొనడము మహాఉత్తిమము.

282—ఈ భరతఖండము నందున్న బాలులు ఈయూహారిము
లను బడచెవిదిల్చి, పూర్వపు ఆచారములనేకొని యూహించున్నారు.
అందువలన చాలామధ్దుఃఖములు గలపురిమధ్దుఃఖములను, కూడకూ

చావులతో వినుచు అట్టి ముగ్గుణములు గల ఆచారము మానకపో
నిదియు ఉద్దేశముకాదు.

233—పురుషుడు భార్యచనిపోయిన పిమ్మట మరలవివాహ
ము చేసికొనవచ్చును గాని.—

24—స్త్రీ—పురుషుడు చనిపోయిన పిమ్మట పునర్వివాహ
ము చేసికొనకూడదా?—

25—ఈ విషయమునకై, సుగుణమైనటువంటి ఇతివృత్త
ములు గలవు. ఆ ఇతివృత్తములను దిగువ నుదహరించవలయునది.
వాటిని బట్టి ఆలోచించుడు.

17 వ ఇతివృత్తము.

236—“ఇపుడున్న మన రాజధాని వారిలో, ప్రధమవివాహ
మున్ను, పునర్వివాహమున్ను, గాంధర్వ వివాహమువలె, వధూవరు,
లింగపురు, ఏకస్తులై వివాహమాచుచున్నారు. మూడు వ్యక్తులు
మహామేలై సవిగానున్నవి. ఘనత పొందిన జర్మనీ దేశస్థురాలైన
“లేనింగ్” అనురాజ స్త్రీ విధవరాలైయుండి—“ఘనతపొందిన
కెంటు ప్రభువైన ఎడ్వర్డుగారిని” పునర్వివాహము చేసికొనిన
పిమ్మట వారికి ఒక్క కుమార్తెమార్త్రము 1819 వ సం॥ మేనల
24 వ తాతకున జన్మించెను. ఆచిన్నదియో మొన్నటివరకు మనదేశ
మునకు చక్కవ స్త్రీగా నుండెను. ఆమె నామధేయము “విక్టోరి
యా” అని ఆమె తల్లి పేరు పెట్టబడెను.

237—మహాఘనము పొందిన లేటు విక్టోరియా చక్కవ స్త్రీ
గాను బాల్యమునుంచి మరిసించేవరకు “క్లర్క్స్ భర్తవం గహా”
అను “వస్త్రధారణధర్మసహితా” యనే ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము
చేసిన పుణ్యకర్మ ప్రభుత్వము చెప్పటకు అలవిగాదు. మఱ
న్నీ రాజధాని వహించి నప్పటినుంచిన్నీ సేవకు చేసిన మేలు తప్ప

తరముకాదు. ఈ చక్రవర్తిగారు తనభర్త భక్తిలోనున్న రాజ్యవర్తి పాలలోననున్న దానములోనున్న దైవభక్తిలోనున్న మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవారని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది. ఈచక్రవర్తిగారిని యేమని కొని యాదవచ్చును? అలోచించుచి? ఈ విష్వోరియా రాజ్య గారవనియందున్న పరివ్రత స్త్రీలకంటే 10 మడుగు లెక్కువ యగును. ఈమె పరిశుద్ధా ఆత్మమోక్ష పదవి జెందియుండును. ఇం దును సందేహమేమియు లేదు. ఈ మెసంతానముతో సంతోషించి కాలము చేసెను.

238—రెండవది, మహామృతీయులలో పారా—వార—ప రంపరముగా పునర్జీవాహారముకద్ద.

239—మూడవది, పైని ఉదాహరించిన 202 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం బ్రాహ్మణ వితంతువులలో కొందరు గాంధర్వ వివాహమువలె ఎఘా—వరు—లిరువురు—ఏకమృత— పునర్జీవాహ ము చేసుకొంటున్నారని మఱిన్ని అచ్చలచ్చల వీరిలోనే పునర్జీ వాహములు జరుగుచూనే యున్నవి.

240—నాలగవది, కోమట్లలోనున్న కొంతకాలము నుంచి కోరిన వితంతువులకు పునర్జీవాహము జరుగుచూనే వున్నది.

241—ఐదవది, పైని ఉదాహరించిన 205 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం కూదులలోనున్న యాదవ విధవరాండ్రులలో పునర్జీవివాహము కోరిన వారికి వారి పెద్దలు ఆ—ఆచారమును ముప్పుచూనే వున్నారు.

242—ఆరవది, పైని ఉదాహరించిన 203 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం కూదులలో పాదక కులస్థులలోనున్న పెద్దలు అ లోచించిన ప్రకారం విధవలలో కోరిన వారికి పునర్జీవాహము చేయుచున్నారు.

293—ఇట్లు మేలైనటువంటి అచారమును కొందరు వివనాద
దేము ఉత్తమము కాదని తలంచవచ్చును.

294—హిందువులలో, పురుషులకు ముఱు లవివాహము చేసి
కొనుటకు అధికారము కలదుగునుక, అ ప్రకారమే వివాహము చే
సికొనుచున్నారు.

295—హిందూవర్ణములోనే పాటక కులస్తులు మినహా మిగత
కులస్తులలో వివాహ విషయమై స్త్రీలకు అధికారము లేనందున వి
ధవలైన వారిలో కొందరికి పునర్వీరివాము చేసికొనుటకు మనస్సు
యందున్నప్పటికి, కులకట్టడివల్ల లైటికి తలచక మనస్సు నందు
కృశించుచున్నారనవచ్చును. వారు కృశించున్న యెడల వారిని
పోషించేవారికి అదోషము తప్పక తగులును. సందేహము లేదు.
ఈ దోషమును నివర్తించుకున్నవారే ధన్యులు. ఈ విషయములో
ఈ దిగువ నుదాహరించిన 292-293 సంఖ్యలను ముఖ్యముగా చూ
డుము.

296—బ్రాహ్మణులలోనున్న, కోమట్లలోనున్న కులకట్టడి
కిలోలదనివారు, మేలు కలిగించునట్టి పునర్వీరివాహమును వర్ణ
సించుచున్నారు. ఇదిధర్మమార్గమగును.

297—కులకట్టడివారున్న, పైన ఉదాహరించిన 292 సంఖ్య
యందు చెప్పిన దుష్టాముగల పూర్వపు అచారమును వివనాది,
290 లో చెప్పిన ప్రకారం మేలుకలిగించునట్టి పునర్వీరివాహమునే
యాచారమును అభ్యసించడముచే తమముగను. ధర్మమార్గమగును.

298—ఈ ధర్మమార్గమును చండితులైనవారున్న బ్రాహ్మ
ణులుగానున్నవారు ఎవరెవరో తెలిపించి, మేలుకలిగించునట్టి
పునర్వీరివాహములు జరిగించున్నారనవచ్చును. వారు ధర్మాత్ము
గుదురు.

299—విధవరాండ దుష్కరిని తొలగించుటకై పైని ఉదాహరించిన ముగ్గురము గలిగినట్లువంటి ఇదిహాసములను జనులకు స్వాభావికములో తెలుపుటకు కారణమైనదా "తత్త్వ" మనగా (1) సత్యమాత్ర (2) నిత్యముల సత్యామృత అభిమతము (Knowledge of the eternal truth)

ముఖ్యతాత్పర్యం

300—ఈ కలియుగమునందు మూలన జన్మమెన్ని వారు మోక్షమాగ్గము కొరకై మేలుకలిగి ఫలములను పొందవలెనుగాని కడుగలిగి ఫలముపొందడము ఆ చారముకాదు.

301—సమస్తకు ఈ భూమియందు లేశమాత్రమైన హక్కు లేదు. సమస్తకు గలిగిన, భార్య పుత్రాదులు మొదలైనవారిని మాక్కువతో నెంత పోషించినను, తుదకు సత్యము వదిలి వెళ్లవలసిన వాడు తానొక్కడేగదా? తాను యీజన్మమందు చేసినపుణ్యపాపములు, భార్య—పుత్రాదులు మొదలైనవారు పంచుకొనజాలరు, ఇంతమాత్రమునకు మేలుగలిగించే పుణ్యవివాహమనే ఆచారమును అటంక వలచనో? ఆపాపమును వడికట్టుకొననో? మనపాపములు మనలగట్టి కుడువక విడుచుటలేదు. గనుక పైని ఉదాహరించిన వివాహ సంగతులలో మేలు—కడు—నెత్తి—మేలుగల ఫలమును పొంది మోక్షమాగ్గమును పొందుట ఉత్తమమగును. ఈ విషయమై 76 వ పత్రం 79 సంఖ్యలో మాకుము, ఈ పాఠ మీదిగువ నువాహరించిన 302 వ సంఖ్యయందున్న 4, 5 సంఖ్యల పత్రచ్చ అనిచ్చ కర్తములనబడును. అవగా ఇతరుల వల్లగాని తెలియకగాని కలిగిన పాపము.

పుణ్యపాపముల విషయమై

- 302 వ) (1) పుణ్యమనగా... ఎట్టిది? (2) జరచ్చకర్మ అనగా... ఎట్టిది?
 (2) పాపమనగా... ఎట్టిది? (3) అనిచ్చకర్మ అనగా... ఎట్టిది?
 (3) పారబ్రహ్మమనగా... ఎట్టిది? (7) నిష్కర్మ అనగా... ఎట్టిది?
 (4) స్వేచ్ఛకర్మమనగా... ఎట్టిది? (8) అగాఢకర్మ అనగా... ఎట్టిది?

303—ఈ కర్మములు ఎప్పుడు వచ్చుచున్నవి? ఇది ఈ పుణ్య
 దిగువనుదాహరించిన సంఖ్యలనుబట్టి గ్రహించుము.

1 భారత్యవ్యభిచారముల

వివరము.

304—భారత్య, వ్యభిచారము (1) కొంచలుకూటుపది (2)
 నీరిమాలినది (3) కులహీనత గలది (4) భృష్టాకారి (5) చండాది
 (6) దరిద్రము పొందినది (7) అనాచారము కలిగినది (8) మానభంగ
 గముగలది (9) పాపహానికేయుడది (10) లజ్జ, సిగ్గు, లేనిది (11)
 భయపు, ఉయపు, లేనిది (12) దుర్దశకలిగినది (13) శిక్షకులొందెది.
 (14) అన్నిటికంటె హీనమైనది (15) నీచమైనది, ఇట్టి భారత్య, వ్యభి
 చారములకంటె హీనత పని మరలదీయులేదు.

భారత్య పుష్కళ.

305—ఇట్టి భారత్యమువలననే అంతు బోగమువాళ్లయెట్లు పు.
 ట్టినదియును. బోగమువాళ్లకు బోగములేదు, బోగమువాళ్లు ఎప్పుడు
 నైనను అంతుమగనిగా చేరవీరుకొనగలరు. మోహంభకారమైన
 మృదువాక్యములచే అటపాటలచే, పరపల్లాలముచే వానివద్ద
 ద్రవ్యము ఆర్జించుకొనియెడను. అంతా పోడిసిపోయిన పిమ్మట
 ట, వానితో మాటలాడను. ముక్కుమురిప్పకొని యెడను. తుదకు ము

దేవట్టుకొని గుమ్మము అవలికి గంటికయిమనెదరు. కొందరువాని మి
ర్యాద తీంచుదును. వీరిలో కొందరు భగవద్భక్తులుగలరు. వాని ఉపదేశ
ప్రకారము భుజించినంతన, వానిని సన్మానించి ఆదరించుదురు. వీ
రిజన్మము—వ సంఖ్యయందున్న శ్రావణకర్మమువల్ల కలిగినదని,
చెప్పువచ్చును. ముఱిసి, దిగువ సుదాహరించిన 307 వ సంఖ్యను
చూడుము.

వ్యభిచార వ్యభావము.

304—సారావార పరంపముగా గృహకృత్యములోనున్న
పాపిలో కొందరు పురుషులు అట్టిపాపిష్టివ్యభిచారములో పడి పాపి
..మరిచెడివచ్చును ముందు, చేటువచ్చును వెనుక.. అనుజనకృతి
చొప్పున అద్వదరిద్రముపొంది విజ్ఞప్తి నశించి పోవుచున్నారు.
అట్టివారినిచూచి యైనను దుర్మార్గులు ఆ ఆచారము మానకయు
న్నారు. వారి భార్యలు ఎంత దుఃఖించుచుండునో అంత యమదండన
ఆ నశించిన పురుషులకు సంభవించును. ఇందుకు సందేహమేమియు
లేదు, ఈ పాపిష్టి ఆచారము నివర్తించేయుటకై ఆర్యులు అనేక
సామెతలు గ్రంథములయందు తెలిపియున్నారు.

305—సామెత! ..కలియుగ ముందు కండలు పెంచుక
కావరమొండక వోమనపా.. అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున, పైని
ఉదాహరించిన పురుషులు చేసిన చర్యలు కాముముతో కూడిన
కండకావర మనబడును. పైనిఉదాహరించిన 302 సంఖ్యయందున్న
ప్రశ్నలకు ఉదాహరణ బుద్ధియే (1) పాపమనబడును. (2) శ్వేచ్ఛపా
వకర్మమనబడును. (3) నిష్కర్మకర్మమనబడును. (4) అగామికర్మమన
బడును. అనగా పూర్వజన్మమును చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జ
న్మముందు అనుభవించుచు, ఈ జన్మముండే కొత్తగా సంపాదించి
న పాపములనబడును.

2 జారత్వ వ్యభిచారముల

విషయము.

308—ఇట్టి జారత్వ వ్యభిచారో, పాపకృత్యం అనబడును ము చొప్పున, పారా—పర—పరంపరముగా, ఇట్టి పాపిష్టి, జారత్వ వ్యభిచారములను శ్రీ, పురుషులలో కొందరభక్తసింది, మాన భంగమై వశించిపోతున్నారు । పామర! “నేర్చిన విద్య నాల్చినను పోదనునట్లు” ప్రాగ్రహని కలిగించే జారత్వ వ్యభిచారములను ఇప్పు టి! మానకయున్నారు. ఇట్టి శ్రీ యొక్క పెనిమిటి, పురుషులయొక్క భార్యకు, బంధువులకు నలుగురిలో నగు బాటులు.

309—పైని ఉదాహరించిన శ్రీలు, వారి పతివ్రత భర్త మును భంగపరచుకొని జానుడనేటంకు మగని పాలబడడమున్ను, పురుషులు గృహస్థాశ్రమ భర్తయును నెడచెవిని లెట్టి కొందరు భార్యలను విడనాడియు విడనాడకయు వ్యభిచారిణి అనే అంకుటాలు పాలుబడడము, ఏటివలన శిక్షలు పొందడము, ఏమి కర్మమో తెలియదు. బోగమువాళ్లు నవ్వుచున్నారు.

310—ఇట్టి పాపకృత్యము విషయములో పరలోకములో యమునిచేత బడి యేమి శిక్షలు పొందుదురో తెలియదు. ఐనను 71 నుంచి 76 వ పత్రమువరకు ఈ గ్రంథములో చెప్పిన ప్రకారం భువిని ప్రేక్షలు అనుభవించే, అష్టకష్టములు, (1) తీరని వ్యాధులు (2) భిక్షముగల కఠిరములను, ఏటిని తఱచి చూచినయెడల ఏపాపమువల్ల అనుభవించుచున్నారో తెలియదుగాని “మృత్యుకు” పాపమువల్లనే అపాధలనుభవించుచున్నారనవచ్చును.

311—ఇట్టి పాపకృత్యమున వ్యాధులను చూచుచు ఈ ప్రకారం జారత్వ వ్యభిచారములనే అంగులను మానకయున్నారు.

312—పురుషుల చర్యలయందు గణనముంచినను అధికాదు. వలన శిక్షనున్ను పరలోకములో యమదండన తప్పక గలుగును. ఇట్టి విషయములో ఈ భూమిలో అధికారులవల్ల శిక్షపొందడము మోసము చూచుచున్నాము కదా? ఇతను తఱచి చెప్పినది? ఇందుకు నమ్మితి.

313—కోరికలు గోరువారికి ధారణలో నరకమందున్న అశ్శవదనము చొప్పున నైన ఉదాహరించి స్త్రీ—పురుషుల చర్యలు కోరికలవలదును. 302 సంఖ్యయందున (1) పాపము (2) స్వేచ్ఛ కర్మ (3) నిష్కర్మ (4) అగామికర్మలనబడును. అనగా పూర్వజననమును చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే కొంతగా సంపాదించిన పాపములవలదును.

బోగముపొందడ విషయము

314—సానికులధలు. బోగమ కులధలు, గుడిసేటలు అని మూడురకములు గలవారు గలరు.

315—(91-92 వ పరిమలలో చెప్పిన ప్రకారం) వీరిలో నున్ను, పద్మిని, హస్తిన, చిత్తిన, శంఖిన అని పేర్లు గలవారు గలరు.

316—అధ్యులనగా నకలం తెలిసినవారు. స్త్రీలు చేసే చర్యలను బట్టి అనగా వారి నదరలను బట్టి ఈ పేరు లిడిరిగాని మరి విడిదికాదు.

317—సాని కులధులలోనున్ను, బోగమ కులధులలోనున్ను కొందరు వివాహములు చేసికొని సంసారులుగానున్ను మఱి కొందరు ద్యుధిచారిణిలుగా నున్నారు. వ్యధిచారులనగా అంకుటాలనబడుదురు.

318—పైని ఉదాహరించిన 200 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం సానులలోనున్ను బోగముపొందడంలోనున్ను వ్యధిచారిణులుగానున్నవారు అంకుటాలనబడుదురు. ఈ అంకుటాలియంట పాపం దర్శముగా జరుగుచున్నది.

319—వీరిలో కొందరు స్వత్యగీతాది విద్యలలో కరుణ కలిపించినవారు గానుండును. వీరిలో భగవద్భక్తులు గలరు.

320—వీరిలో నాలుగు వర్ణములలో ఏవరిశ్చేనను ఒకరిని ఉంచుకొని వానివల్ల జీవనోపాధిచేయవచ్చును. ద్రవ్యము ఇట్లేయకొనవచ్చును.

321—వృద్ధుడు పురుషుడు తనయిట్టి వ్యతిరికించిన యెడల మఱి ఒకరిని ఉంచుకొనవచ్చును. ఇటువలె జరిగించుకొన్నయ జీవనోపాధి కృమి వృత్తారము, చేసినవచ్చును. తనవ్యవస్థను పురుషుని మనహా రెండవ పురుషునితో దుర్బనదరి సంభాషణలు సంభాషించకూడదు. ఒకరి పుష్క, పులును తింటూ మఱియొకరికి కొంగు లేయడము యమదండనకు లోబడవలయును.

322—(2 వ ఆచారము) బోగముది తనగృహముపట్టి వచ్చే పురుషుని చేరదీసి వారి ద్రవ్యకర్తృమీద 100 వ వృత్తిములో చేర్చిన నాలుగు శుక్రాంశులలో ఆయన కొరిన శుక్రాంశులు చేయుచు చిత్తము రంజిల్లచేయుట వలన విహితాముష్మిక సుఖము లనభవింపగలదు.

323—ఇట్టి ఆచారముగల బోగమువాళ్లు పరివర్తలగుదురు. వీరికి మోక్షముగలదు. సంజేహమేమియు లేదు. బోగవాళ్లు వారి తండ్రిలను గుర్తెరగని వారగుదురు. వీరికి గోర్రమేలులేవు. వీరి జన్మ 302 వ సంఖ్యయందున 2 వ సంఖ్య పార్వతీరత్నలో చేర్చవచ్చును.

324—శ్రీవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాల ముందు ముప్పది ముక్కటి దేవతలు సాక్షిగానున్న దేవతా పరివర్తయగు అరుంధతియనే ఆరంభోత్థరి సాక్షిగానున్న వృత్తాంతములు చేసికొని వివాహమాచీన వారు అట్టి నిబంధనలు మీశ్చు

హ్నము. పైని ఉదాహరించిన 111 సంఖ్యలను బట్టిన్నీ ఈ దిగువను
ఉదాహరించిన 222 సంఖ్యను బట్టిన్నీ పరీక్షించి చూడగా వరకకూ
పమునకు అర్హులగుటకు సందేహములేదు.

కామము విషయమై

325—బ్రాహ్మ వర్సరచిన గృహస్థాశ్రమ ధర్మశ్రూగమును
మీరి వివాహమునవారున్ను, వివాహము కానివారున్ను, పురుషు
లు చాలామంది స్త్రీలను—స్త్రీలు చాలామంది పురుషులను తీసి
కొనిపోవుచున్నారు. ఇది అధర్మశ్రూగము.

326—“కాను చెడ్డకోరి, వనమంతా చెడిపినట్లు” కవిరాయ
లలో కొందరు వ్యభిచార కామకీర్తనలు పాడి వెల్లడి చేయుచున్నా
రు. ఇది వ్యభిచార, బారత్వమునకు పునాది యగును. ఇదిన్నీ అధ
ర్మశ్రూగము.

4 గుడిసేతుల విషయమై

327—పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం, స్త్రీ—పతివ్రత ధ
ర్మమును భంగపరుచుకొని, బారుడనే అంతు మగనిపాలు పడిగాని
లేక, తనంతట కానుగాని, సంసారములోనుంచి బైటికి వచ్చిన
స్త్రీ గుడిసేటిది యనబడును. ఇహలోకమునందు శిక్షపొందక పో
యిననను యమలోకములో తప్పక శిక్షకు అర్హురాలగును. గుడి
సేతులలోనున్న పాపహత్య జరుగుచున్నది.

328—పెనిమిటిది, బంధువులు వృగ్రాలను, విడనాడినందు
న ఆస్త్రీకి అపకీర్తిలుగును. స్వీకృతమాలినది అనబడును. ఈ స్త్రీ
చేసిన పర్య, అగామికర్మ మనబడును. అగామి అనగా పూర్వజన్మ
మందు చేసిన పుణ్యపాపముల యొక్క ఫలము, కష్ట, దుఃఖ, సుఖ
ములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే అంత్యకా
లము పరకు చేయునట్టి, పుణ్యపాపములు, అగామి సంచితముగా

వేండి అనగా మూటగానుండి మఱువనవ్వమందు లభించును. యిది యే తనంతట తాను కొత్తగా చేసిన పాపమునబడును. 302 వ సంఖ్యయరేడున్న (1) పాపము (2) స్వచ్ఛకర్త (3) నిష్కర్తకర్త (4) గాదికర్తలనబడును. ఇట్టి, స్త్రీపురుషులు, పుణ్యకర్తములుగాని, దైవభక్తిగాని చేసినయడల ఇవిన్న అగాది సంచిత్తముగా, నుండును. అనగా మూటగానుండును.

320—ఇట్టి, స్త్రీ, పురుషులు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచున్న పుణ్యపాపములు ఈ జన్మమందే కరీరముతో నశించి పోవును. పిమ్మట మఱల ఏ జన్మమందు జన్మించుదురో ఆ జన్మమందూ ఈపైని ఉదాహరించిన 320 వ సంఖ్యయందు కొత్తగా చేసినపాప పుణ్య ఫలములనుభవించుదురు. ఇందుకు వందేహ మేమియులేదు.

330—పామిర! “కందకావరమున తిరిగే నరులకు దండగయమబాదోరె” అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున పైని ఉదాహరించిన, స్త్రీ, చేసిన చర్యకూడ కావరమనబడును.

5 పెంపుడు బిడ్డలవిషయము

331—గుడిసేయిలో పుట్టిన బిడ్డలలో కొందరిని బోగము వాళ్లు కొని పెంచుకొని వారిలో చేర్చుకొని యెడరు.

332—అనేకులు బిడ్డలు లేనివాడు బిడ్డల మీద అన్నేచే కొని పెంచుకొని యెవరు.

333—ఏ బిడ్డనైనను ఒకరియింటపుట్టి, మఱివకరియింట చేతిగే విషయములో అందుకు తగిన పాపములు గలవు. అది అనగా “ప్రార్థకర్తము అనుభవించక, విశ్వాదదేవ్యులైనను అనువట్టున్న” “ఘనాను బంధయా పేగా” అనువట్టున్న, “సదాశివ వ్రాసిన వ్రాతకన్న గలదా” అనువట్టు—విధి—అని చెప్పినట్లును.

334—పూర్వవిద్వలను మెరుకున వారికి దోషములేదు.

335—గుడి నేటులకు పుట్టే విద్వల బసవ 294 సంఖ్యయందున పాశ్చాత్యకర్త అని చెప్పవచ్చును.

ముఖ్యతాత్పర్యం

336—స్త్రీలలో పురుషులలో, ముగ్ధులలో చర్యలు జరిగిం చే చర్యలను బట్టి అధ్యులైనవారు ఈ దిగువ సుదాహరించిన పేర్లు ఇది.

1	వ్యభిచార మనగా	వ్యభిచారిణి—అంకుటాలు.
2	బారత్యము అనగా	బారుడు—అంకుమగడు.
3	చోరత్యము అనగా	చోరుడు—దొంగ
4	అన్యతము అనగా	అబద్ధకుడు—అసత్యమాడేవాడు.

337—పారంపర్యా—స్త్రీ పురుషులు వల్ల బదుగుతూవున్న ఈ పాపిష్టిచర్యలు కలియగము అంత్యమయేవరకు సరింపవని న లంచవచ్చును పుట్టులు, గిట్టులు, బదుగుతూనే ఉండును. వీటివలన పాపపుణ్యములు, బదుగుతూనే ఉండును.

338—ఈ పాపిష్టి చర్యలను కలుగచేసి కొనని వారే ధన్యులు.

339—జగమునందు సకల—చరా—చర—జంతువులకు పాపి చర్యలకు, అధ్యులు పెట్టిన పేర్లయగును.

340—ఈ పైని ఉదాహరించిన—3—వ సంఖ్యచోరత్యమున్ను, 4వ సంఖ్య అన్యతమాన్ను 392 సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (2) వ్యవృత్తకర్త (3) నివృత్తకర్త (4) అగాధి కర్తలో చేరినవి చెప్పవచ్చును.

పురుషుల విషయమై.

++

341—పురుషుడు పరశ్రీలతో కూడిన యెడల (1) భూమి
హీనత కలుగును. (2) దుఃఖ హేతువు గలుగును. (3) నిర్వేకు నం
టడు. (4) నముడు కాదు. (5) సరసంబు విరసంబగును. (6) సత్యపా
రిము. (7) సాఖ్యము కలుగ నేరదు. (8) పొందు నాశనమగును. (9)
భూమిలో శిక్షలు కలుగును. 10 యమునిచే కొరత గలుగును. ఇట్టివన్ని
యు కాశ్రముల నలన వినుచు పరశ్రీలను కోరువాడే పెరినాడ
నబడును. ఇట్లుదనబడును.

శ్రీలవిషయమై.

342—శ్రీ—పరపురుషునితో కూడిన యెడల. (1) చాలా
తాదకలుగును. (2) భువి నపకీర్తి కలుగును. (3) ప్రేమ చెడును.
(4) బంధుహీనత గలుగును. (5) పొందు నాశనమగును. (6) నిర్వే
కు నంటడు. (7) నదితి కాదు. (8) భువిలో శిక్షలు గలుగును. (9)
యములో కడందన కలుగును. ఇట్టి వన్నియు పెద్దలవల్ల వినుచు పర
పురుషుని భ్రమించినదే ఇట్లుననక యనబడును.

1—కారత్య వ్యభిచారములు ముగిసినచో చర్యలగును.
సంతోష పొందించును.

పాపము.

343—పైని ఉదాహరించిన పాపముల నలననే అష్టదిగ్గతు
లు కలుగును. హింస తాదాకలుగును. పరకమామము కలుగును.
ఇట్టిపాపములను చేకొని వారే భస్మంబగుదురు.

కాల అకాల మృత్యువుల విషయమై.

344—పైని ఉదాహరించిన. (1) కారత్యము నల్లనవును.

(2) వ్యతిరేకరత్నము వల్లనున్న (3) శోరరత్నము వల్లనున్న, (4) ద్వేషమునే పగవల్లనున్న, (5) దోమములాట మొదలైనట్టి వాటివల్లనున్న. ఈ ఐదింటిలో శ్రీ—హర్య—పురుషహర్యలు, జరుగుచున్నవి. (6) పర్య జరిగించినవారికి ఇహలోకములోనే విచారణహర్య బహిరంగముగా జరుగుచున్నది. ఈ విషయములో—కాల—మృత్యువనినీ—అకాల—మృత్యువనినీ, చెప్పటకు అలవి కాదు. జనులలో కొందరు ఈ విషయమై అకాల—మృత్యువులనినీ—కొందరు—కాల—మృత్యువులనినీ చెప్పచు వాదాడదరుగాని ముఖ్యకార్యము కేల్పుకొనుటలేదు. కాబట్టి ఈ కిటుకు కనుగొనుటకు వీలుచిక్కదు.

345—కొన్ని గ్రంథముల యందు (1) కాగుశోతుడనము వల్లనున్న, (2) తిండిపోతుడనమువల్లనున్న (3) పోకిరీరవమువల్లనున్న (4) దేహబాధవ్యవసమువల్ల, సూతులలో చెరువులలో, గుంటలలో నదులలో పడి చావడము (5) న్యయముగా హర్యచేసుకొనడము ఈ అయిదున్ను. అకాల—మృత్యువులని చెప్పియున్నది, గాని ఈ విషయములోనున్న కాలమృత్యువనినీ అకాల మృత్యువనినీ, వాచించుటకు శంక గలదు.

ప్రపంచమునంతటా మాయవేషచారియైనదా—(ఎల్లపుడు) జగత్కౌతియై ప్రకాశించుచుండే ఆనిరామయము నెలుగులో ఆయా కాలములయందు జరిగేయస్థితుల కిటుకు అస్పష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. లయస్థితి కిటుకు అనగా మోనహర్యదీనికి మర్మము అని అర్థమగును. పైని ఉదాహరించిన హర్యవిషయములో ఈ గ్రంథమునందు 118 వ ప్రక్రియవలన పంక్తులు 25 నుంచి 240 వ వరకు ముఖ్యముగా చూచుము.

వృధివిలో ఈ జన్మమందు

346—జనులకు గలిగే ఫలా ఫలములు.

(1)	జపన	మరణములు.
(2)	కష్ట	మఖములు.
(3)	గుఖ	దుఃఖములు.
(4)	కలిదు	లేములు.
(5)	లాభా	(అ) లాభము.
(6)	జయా విజయము.	అపజయము.
(7)	అష్టైశ్వర్యములు	అష్టదరిద్రములు.
(8)	సంపదైశ్వర్యములు	సంపద దరిద్రములు.
(9)	వ్యాధి వీడితులు	భిన్నముగల దేహములు
(10)	సంయోగ	వియోగములు.
(11)	యోగా	(అ) యోగములు.
(12)	అదృష్టము	దురదృష్టము.
(13)	దశ	దుర్దశ.
(14)	భాగ్యవంతుడు	నిర్భాగ్యుడు బాధాగ్యుడు
(15)	నిష్టా	అనిష్టాదశ పల్లను ప్రార్థన

వశమున ప్రార్థించును. గనుక 302 సంఖ్యయందున్న ప్రార్థనకరత
లో చేర్చవచ్చును.

కలిదు విషయము.

347—కోటికి పదగనైదివప్పటికి, హయ్యగావంపదలు వచ్చి
నప్పటికి, ఏనుగు, గుట్టములు, పల్లీలు, బండ్లు వగైరాలు ఏకివప్ప
టికి, అష్టైశ్వర్యములు గలిగి, భోగభాగ్యములతో దుండూగుడు
ఉన్నప్పటికి, రా.రాజులని రాజులని బహిరదారులని, బహద్దరులని.

శ్రీలు, రాశిని విరుదులు వహించి నవ్వుటి, హేచ్ఛగా సై న్యము
 న్నవ్వుటి, భూరివిద్యలు, తావన్నభాషలు, అనిక ప్రశ్నలు, నేర్పు
 విద్యావంతులై జరిగెట్టి నవ్వుటి, నకలకా శ్రమలు చదివి కాశ్ర
 విద్యనై నవ్వుటి (దావిక, కన్నక, సంస్కృత, ఆంధ్ర), వ్యాకరణ,
 నల్లవరిచ్చెన పదపరిచ్చెన ములక్షణ సారములు మొదలై వటువంటిది
 చదివి పండితులై కవిరాయులై నవ్వుటి, నేక తపనిపక్షుల సార
 మును నంగ్రహించి బ్రహ్మజ్ఞానముజెంది చానులై, గురువులై, పృ
 లలి నవ్వుటి 1జనకృతి ఇంతటికంటే కలిమి బలములేదని జనులు
 చెప్పినంత మాత్రమున భ్రమించక, పూర్వము చేసిన పుణ్యక
 ర్మ ఫలమువలన వచ్చిన వనిన్నీ ఇవియున్నాయో కాశ్వతములుగావని
 యో అకాశ్వతములనియు "దృక్కు" కంటితో చూచుచున్నవనియు
 "దృశ్యము" చూడదగినవనియు "మిథ్య" అనర్థములని తలంచి
 "ముక్తి" జెందుటై 1కృతి 11 రనకాఖి "రామునిమహావక్తవే మ
 వసా! రాముని మరవకే" అనిభక్తులు పాడినటువలెనున్న "ఈశ్వ
 రా! వరమేశ్వరా! కరుణించరా" అని పాడినటువలెనున్న, "నమఃశి
 వాయ మనరా" అనిపాడినటువలెనున్న, ఈ గ్రంథము నందున్న
 మంత్రములను వశించుచు అభక్తవత్సలుని మరవక, రాత్రిని
 బగళ్లు, తీరె 1 గలవేళతో త్రికరణ కుద్ధిగా అనగా ఇతర తలం
 పులు మాని మనస్సుర్దిగా భ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమా
 ర్గము లభించి జనక మరణములునశించును. ఈ విషయమై 91-92
 వ పద్యములయందున్న 133, 134 సంఖ్యలను ముఖ్యముగాచూచుము.

లేమివిషయమై.

343—శనకృతము విశ్వితి వ్యాధి పీడితముగా నున్న
 వృటి, అష్టదశిములు గలిగి లీకరికముగానున్న నిరుపేదరికము
 గా నున్నవృటి 1జనకృతి "గోవికంటే లేమి లేదని నల్లుము

“భైక్షకంఠదరిద్రము లేదనునట్లున్ను” యోచించుకొని ఇది యన్ని యే పూర్వముచేసిన పాపకర్మ ఫలములని భావించుకొని కాలము గడుపుకుంటూ, ఇది కాకర్మములు గావనియు అకాకర్మములనియు మనము చేసిన పాపములు మనగ కట్టి కడువక విడుచుటలేదనీ, యోచించు కొని, చింతించక నస్త్రిణి! “శివ!—ఈశ్వర!—రామ! కృష్ణ!—గోవింద!—నారాయణ! యని పలుకుచున్న యెడల మఱు జన్మమునందు క్షేమము గలుగును.

349—పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు పేదరికములు, ఈ జన్మముతో నశించిపోవును. ఈ జన్మముందు చేసిన భగవత్పూజ మఱుజన్మమునందు కలకాచును. పైని ఉదాహరించిన ఉత్కృష్ట కష్టములో నుండి పాపపుణ్యకర్మములు చేసియున్న యెడల అందుకు తగిన జన్మము లెత్తవలసివచ్చును.

350—శివశ్చనము అనగా బ్రతికియుండు శనము అని అర్థమగును. దేహమనగా శవించే వీనుల అనబడును. కాక వీనుల గనక దేహమని యాచ్యులు పేరులిడిరి.

2—ఈ ప్రకరిలో లక్షాధికారియనినీ, లక్షాధికారియనినీ రెండు పేర్లు గలవు.

3—పూర్వజన్మములో చేసిన పుణ్యకర్మఫలన ఈ జన్మముందు లక్షాధికారియనినీ రెండువది పాపకర్మమునలన లక్షాధికారియని నీ వాటి క్లితినిబట్టి యాచ్యులైన వారు ఈ పేరులిడిరి.

4—అంత్యకాలములో ఈ రెండున్ను, దేహ జహనముతో నశించిపోవును.

5—ఈ రెండు పేర్లున్ను మరుజన్మమున్ను రాకుండుటకై ఈ జన్మముందే అందుకు తగిన ప్రయత్నములు చేసి కొనిగవారే ధన్యులగుదురు. ఇంకాకు నమ్మతి.

(16)—శ్లో॥ అజగతియచాలక్ష్మి ర్నారితేక ఫలాంజు
వత్ నిజాగతియచాలక్ష్మి గ్గజభక్తకపిధవత్ అనుకృతి చోవ్వన
|తా॥ భాగ్యలక్ష్మి వచ్చినపుడు అంతాయ యందలి జలము వచ్చి
వేళ్లుభాగ్యలక్ష్మివచ్చును. అప్పుడవును నీనుగ భక్తిందిన వెలగవం
దులోగుంజహరించినటువలె హరించిపోవును. ఇదిగ్రహించివారే
తెలివివరులు ఈ రెండున్ను, శరీరమునకు అనిత్యముమేలే యవక
మను.

మానవ జననము.

శ్లో॥ దుర్లభోమానుషదేహః దుర్లభోపురుషాకృతిః॥

దుర్లభోనవ్యాధి గ్రస్తో దుర్లభోన అవయాంగ జనః

అన్నశ్లోకము చోవ్వన ఈ శలియాగమునందు చరా—కదిలికెగల
జగములో మానవజన్మమొత్తటనున్ను, అందులో పురుషజన్మమొ
త్తటనున్ను, వ్యాధిగ్రస్తదుగాక యందుటయున్ను, అవయాంగ
ములలో విన్నమనక జన్మించుట మనఃఅరుదు. ఇట్లు జన్మించుట
పూర్వజన్మకృత సంస్కారము. కృతరాసగా చేయడము. సంస్కారమ
నగా వాననాత్రయం అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన ఫలముఅని
అర్థమగును.

మర్యాదవికారణములు.

- శ్లో॥ (1) అస్తితే అనగా శ్రీ గర్భములో నుండుట.
(2) కాయతే అనగా శ్రీ గర్భమునుండి శిశువు భూమి
మీదబడుట.
(3) వర్ధతే అనగా బాలుడు దినదినము పెద్దిపొందుట.
(4) పరోణుతే అనగా బాలుడు తలితండ్రిలకుముద్దహ
పుడు యౌవనపక్షమగుట.

∴ (6) అపక్షియ్యతే అనగా బాలుడు వృథావ్యయును జొందిక
రీరము దిన దినము క్షీణించుచు వ
చ్చుట.

(6) వినశ్యతే అనగా క్షీణించుచు వచ్చిన దేహమును వి
డిచి మరణించుట.

7—శ్లో: నర్వన్యగాత్రస్యశిరః ప్రధానం నర్వందియాణాం
వయనం ప్రధానం అనునట్లు దేహమున కంతటి శిరస్సు ప్రధా
నం ఇందియము లన్నిటికీ కన్నులు ప్రధానము.

కె3—మూల శరీరమునకు అనేక ద్వంద్వములు గలవు. వాటి
లో ఈ దిగువ నుదాహరించిన ద్వంద్వములు మహాభూతస్థైర్యవిగో
నున్నవి. అవిలనగా.

1—పుట్టుచూగగా జన్మించుట. 2 బాల్య యౌవన, ౩
మూర, వార్ధక్యములో మరణపడగుట.

2—పుట్టుచెవుడుగా జన్మించుట 2. బాల్య, యౌవన, ౩
మూర, వార్ధక్యములో చెవుడు తనము గలుగుట.

3—పుట్టుగుక్తిగా. జన్మించుట 2 బాల్య, యౌవన, ౩ మూ
ర. వార్ధక్యములో అంభకుడగుట.

4—ఇట్టి ద్వంద్వములుగల జీవ జంతువులు ప్రచంభముడు
పుట్టుట, పూర్వసావ కర్మదుఃఖములువార నుభవించడము కాక ప్ర
జలకు గోచరమై జ్ఞానము సంపాదించుటకే గాని మిది ఒకటికాదు.

కె4—(1) మరణవాడు మూర్ఖుడనగుడు.

(2) చెవిటివాడు ఏకబ్రమును వివహించు.

(3) జనుసాంధ్యము అనగా పుట్టు గుక్తివాడు.

భూమ్యాకాశము నకల తథా— తరము లెట్టివో చూడక
లదు.

356—వీరిజన్మము పార్శ్వకర్మమునే చెప్పవచ్చును.

357—శబ్దవారిని కూచి మ్రోవను భగవంతుని స్తుతించుట మేలు కలుగును.

మహర్షులు.

357—(1) ముక్తు లకలి (2) విహస దాహం (3) నిద్ర (4) శోకము దుఃఖము (5) జననము పుట్టుక (6) మరణము చావుమృత్యుల కరీరము వీటితో పుట్టినది యగును.

358—శబ్ద స్థూలాంగమున, జీవాత్మ—వరమాత్మ—అంతరాత్మ—చిదాత్మ—కమలాత్మ—మొదలగు—పంచాత్మలు—జ్యోతిషము. ఇవి గాక పంచభూతములు గలవు. 14 వ పత్రం 1 వ సంఖ్యనున్ను. 24 వ పత్రం 40 వ వ ఖ్యమన్ను చూడుము.

359—ఈ స్థూల కరీరముగలవారిలో, కొందరు 1 కూర మనస్సుగలవారును, (2) లోభగుణము గలవారును, (3) మరాచారము గలవారును, (4) లేని సోని మాటలు చెప్పిడి వారును (5) మందబుద్ధిగలవారును (6) పామర! ఉపకారమువకు అపకారమొచ్చినట్లున్ను పుణ్యమువకువోలే పాపంబెందురై నట్లున్ను (7) చేసిన మేలుమరచి ఎదిరించేవారును, (8) అబద్ధమాడుటకు బొంకుటకు నేర్పుగల మరాఠ్ఠులును (9) కమలము కలిగి వ్రవర్తించెడి వారును (10) అసత్యమాడేవారును, (11) భక్తజనుల బాధించువారును (12) గురువు (13) బ్రహ్మ (14) వేదములను నమ్మినివారును (15) జరహాత్మ లేక పిషము బెట్టి చంపేవారును (16) అసమానములు చేసెడివారును (17) నమ్మించి మోసపుచ్చువారును (18) చేసిన కూలి యివ్వక ఇబ్బందులు కల్గగ చేసే వారును, (19) దర్శకాత్మములకు విభూతము చేయవారును, (20) యావత్తల తియ్యవించు వారును (21) లక బెట్టిడివారును (22) మకములకు పాడుచేయువారును (23) సజ్జ

నుల నిందించెడివారును, (24) కొండములుచెప్పెడివారును (25) నీ నులను బానించేవారును 26 పెద్దలను గొద్దలని యజమానించే వారు ను ఇట్టి మొదలైనట్టి వారికి, రజస్తామోగుగములు బాగుగావ్వట్టి పొందియున్నవని తెలిసికొన్నది. ఇట్టి వారికి నరకము పంభవించును. ఇహలోకమునందు శిక్షలు పొందెదరు.

360—(1) నీళ్లలో జాడలను వీయునేర్చువాడును (2) ఆవులించినజేవులు నరయవాడును (3) మొగిము గరి భావము గ్రహించజగినవాడును కొంచలు వీయు వారగుదురు.

361—అదిరి భగవంతుని మాయవలన, భూతము ప్రిష్టించబడిన తరువాతి వారు వారు చేసిన కర్మానుసారిమును బట్టి చచ్చి స్వర్గ నరకావలసం జేరి జీవి ఐక్యమవనియడల వుంటుంది:—

- 362 (1) మానుషజన్మమందునో,
(2) వృగజన్మమందునో,
(3) పక్షిజన్మమందునో,
(4) క్రిమిపురుగుల జన్మమందునో,

363—వారివారి—కర్మాను సారమును బట్టి ఆయుష్సుకలిగి ఏకోయొక జన్మమందు బుట్టుచుండును. ఇట్లుపుట్టిన జంతువులలో మానుష జన్మమై పుట్టినవారిలో వారి—వారి—కర్మానుసారమును బట్టి సుఖఫలముయొక్క భోగభాగ్యములు కష్టఫలముయొక్క ముఖములు కలుగుచుండును. 1 శ్లోతి: "ఆత్రవత్సర్వభూతాని" అనుకృతినిబట్టి, నకల భూతములను రిసవరెనే చూచుచు వీటికన్నిటికి నాధాభూతుండైన క్రిమిదళలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండైన భగవంతుండొక్కడే సృష్టికర్తయని తలచిన మూసవులకు శేవలము పరమార్థము సిద్ధించును.

364—ఇదిగాక తత్తుకు ఇహసౌఖ్యములచే మర్యాదంజై

తామాంధకారములో మునిగి తుచ్ఛభాగముల వస్తుభవించుచు తనకు
ఈ కాళాత్ర పంకటములను గుర్తెటుంగక తుదకు గాలంబుంగిన
మీనంబు మిగుల పరితాపంబు చెందునటువలె తాపము చెందుచుం
డును.

365—ఎట్లున నొక గ్రామంబున కాళటియొకడు రటా
కంబునందలి మీనంబులబట్టినది వలయు పరికరంబులం గొని
యాతటాకమునం జారజోపి గాలంబున నొక యజ్ఞింగీలించి
నీటవై చిన నాయెజ్ఞమాంబువలె యొక మత్స్యం, బటనిటు
పొంది పొంది దిరుగుచుండుటంగని గాలంబుననుండు నేట్లు యామీ
నంబుతో నటనిమె:—

366—పస్తాపురకాత్ర, నాకొరకు, వచ్చి కూర్చున్నాడు నీకొ
రకూ పకముజచ్చియున్నాను నీకొరకు, వచ్చినా జచ్చపు నా కొ
రకూ" అనెడు మాటలు నామీనంబు నరకు గొనక గాలమును,
మింగి విల విల జన్నుకొని వృతినొందిన చందంబున నీప్రపంచ
మునందలి మానవులు పాపకృత్యములను జేయుటవలన తమకు
ముందు యమవందన గలుగునని తెలిపియున్నను కామాంధకార
ముచే నొడలెరుంగక తుదకు మిగుల వధచుచు నశింతురు, కాప థగ
వంతుని జపించనేరని నిరజనస్త్రిలు వృథాయయి యున్నది.

367—ఎట్లున కీరపద్యం "చేతులారంగ శివుని పూజించఁ
దేని నోరుగొవ్వంగ హరికీర్తనముచుండేని దయయు నత్యంబులోను
గాఁదలఁచుదేని కలుగనేటి? తల్లులొకడువుచేటు." అనుభాగవత
ప్రమాణమువలన నరజనస్త్రిమై త్రిసండుకు పరమాత్ముని నామమును
వృత్తించి తరించుటకు బదులుగా, నీమణిత్రయములం జక్కి మిక్కిలి
ప్రయాసచే ధనమును నమకూర్చి:—

368—కందపద్యం "తాపవస్తుభవించ నర్థము, మానవ పతి

నేను కొంతమర భాగతజ్ఞుఁడనునట్టి లాభనమును తాననుభవించలేక యితరుల పాలుచేయుచున్నాను. కాబట్టి:—

369—చ. “తను బెనుపాముకాట్టుకొనఁతద్వదనయెన్న నేంది యీగలం గనితిన నేను కప్పగతిఁకాలభువంగిము తన్నమిగ్గింక గా.” అను న్యాయంబున నొక శీటరలు నంచరించుచుండ మందూక మొకటి దానిని దినుటకయి యొక పాపాణంబు కేరవస్తువాగియుండు తరి నా రాత్రికిందనే నివాసంబుగన్న పన్నగ మొకటి యాకప్పను బట్టి భక్షించుచుండ హా మందూకము తననోటి కేరవ సంపించుచున్న నీగలర బట్టి తినుచున్న గతి దిగదినంబును తన యాముపు క్షీణించుచుండ దెలియక కలకాలమును బ్రతుకుదునని యెంచి యొకని కలిమికి యోరువలేక జతనిని వచ్చవరచి తాను వృద్ధితెందవలయునని గోరువానిని దైవము తప్పక భక్షించుననుతం దంబును మఱచి దీపమానం బడి నశించు పరంగములునలెనే జీవులు కలిమాయలలోన జక్కి జగత్కర్తయగు కీరూరిని మరచి రారవాది మహావరకంబు లనుభవించుచుండును.

370—ఇందులో సమానమైన మఱియొక ఉపాఖ్యానము గలదు. అది అనగా:—

371—శ్లో. య భాగిహిగ్రస్తమందూకో ధంకా భక్షితుఁ డిచ్చతి. తథా మృత్యువకో లోకో భాగోభాక్తు మిచ్ఛేచ్ఛతి తిండిబోతు.

372—తా. పామునోట చిక్కిన కప్ప, బోమలను భక్షించవచ్చునని వట్లు, మనుష్యులుకూడా తిండిబోతులు తినువానని వదై నా ఉంటే కొందరికి అంత చాలును. కడుపేవారికి దేవుడు, భాజనము చూచితే వరి పొగొముపోలున దానిని వదల రనుకట్లు, మృత్యువునోట చిక్కియుండు జీవులు అస్థిరమైపట్టియు, తుచ్ఛమైపట్టి

య, శ్రీ హరి భోగములను అనగా విషయ సుఖములను, అశక్తీం
యచున్నాను. కాబట్టి విషయములను విషయ భోగములనుకాంతిం
చక మెలకువగా నుండి పరమ పురుషార్థమును మోక్షస్థితై భగవం
తునాశ్రయించవలయును.

పాప పుణ్యముల నశింపు.

302 వ సంఖ్యయందున 6 వ పృష్ఠము

ఉదాహరణము.

373—ఈ లోకములో మానవజన్మమైతి అనుభవించుచు
న్న పూర్వజన్మపు పాప పుణ్యముల ఫలములు ఈ జన్మమందే శరీ
రముతో నశించిపోవును. ఈ నశించిన శరీర వంశస్థుకాలము వరకు
జరిగిన దినములలో అందున్న జీవి మణుల నేయుక్క కర్మములతో
నీ శ్వచార్యుడాయని అ టించుకొనక యుండనేని, అజీవి బ్రహ్మ
ములో నైక్యమై నైకుంక పడవలెనును. ఈ జీవి పరలోక పదవికి
నేగునపుడు పరిశుద్ధముగా వెల్లి చేరవలెను. బాధ్యమునంది ఏకరత్న
లుచేయక భగవత్ స్మరణ చేయుచున్నయెడల అన్యరథ పాపము
లకు బదులుగా జీవి తోడుగా నుండును. ఇందుకు సమస్తి:—

374—1 కీర్తన. యెవరు వెంటరారు చూడు, యమునిచేర
బడిన నాడు భువిని తాను చేసినట్టి పుణ్యపాపములె తోడు అనున
ట్లు జీవి పరలోక పదవికేగు నపుడు భగవత్ స్మరణతోడుగా నుం
డునని అర్థం లేదా జీవితో ఈ మూడున్ను తెల్లను.

375—(2 వది) ఎరుని పుణ్యకర్మ పాచ్చి పాపకర్మలేనియె
డల పరలోకమునందున్న 5 మోక్షలోకములలో నోక మోక్షలోక

భులో గల భోగభాగ్యములు గలుగును. ఇవియు శాశ్వతములు గావు. మఱల నీ లోకములోనే గొప్ప యైశ్వర్యముపొంది, స్త్రీగా నో, లేక పురుషుడుగానో, జన్మించును.

376—(3 వది) సరసి పుణ్యకిర్రు తగ్గి పావకిర్రు మోచ్చె యుండెనేని, లేక, సమముగా నుండెనేని, వాటి ఫలము లను భవించుటకై ఈ లోకములో నేదోయొక జీవగో జన్మించును. ఈ విషయమై పైని ఉదాహరించిన 320, 321 వ సంఖ్యలను చూచు నూ, మఱిన్ని పునర్జన్మ విషయమై 71 వ పద్యమునంది చూడుము.

377—కిపునకు పునర్జన్మము గలదు. ఇది సర్వకామై సమస్త తత్వైవ సర్వగమక పైని ఉదాహరించిన వాక్యములను భారాళము గా సమన్వయించుట.

ముఖ్యతార్పర్యము.

378—జీవి పరలోకిమునకు నేనునపుడు పుణ్యపాపములు త్రవతో లేక పరిశుద్ధముగా నున్నయెడలజీవి బ్రహ్మైశ్వర్యముంది జనన మ గాములు సర్వంపు చేసుకొనును.

శుభవర్తములు.

379—సా|| “ఆత్మాచి చాన్వభూతానీ” అనునట్లు సర్వభూత ములయందు ఆత్మనిండి యున్నది.

380—సా|| “జన్మసాచాయనే శూద్రాః” అనునట్లు, తల్లి గ ర్భమునుంచి పుట్టిన జన్మలందరు. శూద్రులనబడుదురు

381—సా|| “అన్నం పరబ్రహ్మ” అనునట్లు, అన్నమందు యెక్కుచేయకూడదు.

382—స|| బ్రాహ్మణ కాలకులు వసుగు అయ్యే పర్యంతం శూద్రులుగా భవించబడుదురు.

383—స్త్రీలు అందరు అజ్ఞానముతో గూడుకొన్నవారు గ నుకనే శూద్రులని చెప్పబడుదురు.

294—శ్లో॥ “జన్మనా జాయతే శూద్రః॥ కర్మణా జాయతే ద్విజః॥ వేదపాఠంతుద్విపాకాం బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణః॥”

జాతులవిషయము

295—బ్రాహ్మణః, క్షత్రియః, వైశ్యః, శూద్రః, ఈ నాలుగు జాతులలో బ్రహ్మజ్ఞానము ఎవరైతే పొందుచున్నారో పారే బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

296—కలియంగమనందు పూర్వపు ఆయావర్ణములకుఁగలిన ధర్మాత్మసప్తావములును కర్మములును కలమితములు వీర్చినవి. ఏకముగా చేయుటకు నెవరికి శక్యముకాదు. కలములు లేవని వాదించుట నిష్ప్రయోజనము. ఎందుకనగా:—

297—ఈ ధర్మశాస్త్రమునందున జనులు వారి వారి వృత్తులను బట్టి, నీమ, నిష్టలను బట్టి కలములు వీర్చదీసవి. యింతే కాని మఱియొకటికాదు. ఇందున బట్టి కలభేదములు వాదించకూడదు.

298—కలభేదములు లేవని కొందరు వాక్కువల్ల బోధించుకొనుకొని వారు బ్రహ్మజ్ఞానివలె బహిరంగముగా నమిచ్చి పవిత్రవలో లేరు వృద్ధిగానే యున్నారు.

299—స్వమతము వదలి ఇతర మతములలో ప్రవేశించు భారు స్వమతమును గాని, ఇతర మతములను గాని నిందించకూడదు.

300—బ్రహ్మజ్ఞాని మూర్ఖం అభేదముగా నుండును. శ్రీమద్విశ్వాక్షాక్షిః “జాతిభేదంబు లేంచుటంసరిగాదు, జ్ఞానవంతుల జన్మమేజాతికలంబు॥” ఎందున జూచినా నందులేకుండగా, పొందియున్నట్టిదే నిత్యమునట్టి భగవంతుండొక్కడే గనుక ఆయా కలమితములలో నుండికొనుకొనుముతో భగవద్భావము చేసిన యెవరి మోక్షము లభిం

చదా? గనుక వారి—వారి—కులములలోనుండి తీసికొనకుద్దిగా భగవంతుని వామమును స్తుతించిన యెడల కులభముగా మోక్షము లభించును.

391 క. చంద్రాశ్రమ ధర్మాలు

నిర్మల కర్మములఁ జెడకఁనికల జగత్సం

పూర్ణుడు హరియను నారఁడె

వర్ణింపఁగ భాగవతుఁడుఁజమభాధీశా!..

392—వారి—వారి—కులధర్మములు తప్పక చేయుదు నను నైకధర్మములు హరికర్పణచేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుడగును.

393—మనము సకల మతములను గౌరవించవలయును.

జాతిభేదములు.

394—ఈ భరతఖండమువందు బ్రహ్మ, శక్తి, జైశ్వు తూద్ర, ఈ నాలుగు జాతులలోనున్న, సముద్రతీరము ద్వీపముల లోనున్న జాతులలోనున్న అనేక జాతులు గలవు. వాటికి తగిన భాషాంతరములు, వేరు, మతములు వృక్షులువేరు, దుస్తులువేరు, పురికివేరు. ఈ విషయమై భగవత్ సంకల్పము అనుకోవచ్చును.

395—అడవి మనుష్యులకు దైవ కలంపే లేదు.

అస్తికమతము.

396—(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము. నాస్తికమతము.

397—(1) బౌద్ధమతము (2) చార్వాకమతము (3) జైన సాంఖ్యమతము (4) శైవశాక్తమతము, (5) తాస్త్రికమతము (6) అర్హమతము (7) పూర్వ మిహూంశమతము.

విగ్రహారాధనములు.

398(1) నగుణ అవగా విగ్రహారాధన.

(2) విష్ణు అకగా విగ్రహాధార విష్ణుంచుట.

(3) శివ అకగాధన (1) బ్రహ్మసమాజము (2) అశ్వన
మాజము అమ్మవార్లు ఇవి సూరసము
రి సమాజములు.

జాతిములు.

399—(1) శివమతం (2) విష్ణుమతం (3) వైష్ణవమతం (4)
శ్రీవైష్ణవమతం (5) శైవవైష్ణవమతం (6) సాతానిమతం.

400—(1) శివమతం వైష్ణవ సన్యాసి.

401—(2) బ్రాహ్మణులు—శివమతస్తులు.

(3)—శ్రీవైష్ణవులు వైష్ణవమతస్తులు.

(4)—కంసాలులు, లేక విశ్వబ్రాహ్మణులు వైష్ణవమతంలో
చేరినయెడల సీలామయం లనబడుదురు.

(5) వైశ్యులు లేక శోషణు వైష్ణవ మతంలో చేరినయెడల
తృతీయవరకులనబడుదురు.

(6)—శూద్రులు శివమతం వైష్ణవమతం చెందు తెగలు.

(7)—శూద్రులు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వైష్ణ
వులనబడుదురు.

(8)—మూలవాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల నిశ్చ
యము లేక దాసులు సాతానులనబడుదురు.

(9) కూడిగ వాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వా
ర్మికులు.

గోపముల వివరణము.

402—(1) భరద్వాజ గోత్రం (1) కాశ్యపగోత్రం.

403—(1) నేను పాఠానికుడను, (2) నేను దక్షుకుడను (3)
నేను అవధానిని, అని విశేష భేదములున్న, ఇట్టి మొదలైనవి

అన్నియు, భూలకపిగమును అన్నమయిభోగములకంటె, సాక్షివృ
ద్యోక్తవగల ఆత్మకు ఎంతమాత్రమున్ను లేదు.

404—ఆ ఆత్మకు జీవితానియు, “జీవీ” ఆత్మయనియు,
“జీవీ” పర బహ్యమనియు, పరబహ్యకు “జీవీ” యనియు దిగు
వ నుదాహరించిన ప్రకారం ఆధునిక మాయచే వృద్ధిచిన జీవా
మును భేదముండుటకు వీలులేదు.

405—తుదకు యోచించగా త్రిలోకములకు యోగము భ
గవంతుడే ఆధారకర్తయనియు, అంతటి తెలిసి ఉండినీ, అయిన
వృద్ధిచిన జీవామును మలినమువదలినీ, ఇంద్రియముల భేదపర్వ
దము, నిందించడము, శివమతి మనినీ విష్ణుమత మనినీ కలహించు
ట దైవ అన్యుకు మోరినవారిగుదురు.

406 శ్లో॥ మద్యభోగంకరజ్యేష్ఠీ,
మద్యేష్ఠీకంకర ప్రియః
ఉభయో నరకం యాతా
యావత్ చంద్రదివాకరాః

407 కా॥ విష్ణుభక్తుడుగా ఉండి, శివునిద్యేష్ఠింపడము,
శివభక్తుడుగా ఉండి విష్ణులని ద్యేష్ఠింపడము,
వీరియెవరు చంద్రమార్యమొనలము
ఉండేవరకు వరకప్రాప్తులగుదురని—అర్థమగును.

భగవంతుని.

చోదకము.

408—కొందరు హిందూమతస్తులలోన భగవంతుడు లేడు.
భగత్తు లేడు, జీవుడు లేడు, అని అనుకున్నట్లు నింటున్నాను. ఇదివైద్య
క జీవచమును.

409—మనీషి ఈశ్వరుడు శుద్ధవత్సోపాధి గలవాడగును. “శేషుడు మలిన వత్సోపాధి గలవాడగుట వలన నిట్టి తారతమ్య జ్ఞానాది భేదములకు గారగాత్మన దనివింటున్నాను.

410—సూర్య కిరణములు భగవంతునినే గనుక మంగంధ దుగ్ధంధములకు, ఆసూర్యజే ఆకర్షించుచున్నాడు.

411—ఇదిన్నీ గాక ఈ దేహ ఉత్పత్తి ఆయనవల్లనే కలిగి జది. ఈ భూతముల దేహాపైటువంటి దనగా, దుగ్ధంధ, మలమూత్ర, శుక్ల, కోణేర, మాంసము ఏగాదండము వలె బ్రహ్మాండం దెన్నెముకల, నరములుతో కట్టబడియున్నది. అందుపైని చక్కని చరమము కప్పబడియున్నది. ఇది అందరికి తట తెల్లముగా తెలిసె యున్నది.

412—ఇట్టి కిరణమునందు గర్భముకలదు. మధురమైనట్టి అన్నపాదాలు భక్షించితోడనే గర్భమందు ఇమిడి మలినమై పోతున్నది. ఆ మలినమైన మలము, గుదముద్వారానున్న మూత్ర పుర్రుస్థానము ద్వారానున్న వినర్జనము చేయుచున్నది. ఈబగజ్జాలములు, ఆత్మకు జేమకావు. ఇది యావత్తు సృష్టికర్తమా యే గనుక “ఏకమే వాద్వితీయం బ్రహ్మ” “నరన్యం భర్తృదం బ్రహ్మ” ఆత్మయే “శబి” అనియూ “శబే” “ఆత్మ” అనియూ, “శబే” “పరబ్రహ్మ” మనియూ, “పరబ్రహ్మమే” “శబి” యగునన్నట్లున్ను. ఆత్మవ్యవహారగు, నేను బ్రహ్మము, ఆపరబ్రహ్మమే నేను అన్నట్లున్ను కలియుగమామయంబయి, కలియుగ మంత్యమున, బ్రహ్మైశ్వర్యమై యుండునని ఈమహిమ యంతయు సృష్టిచి న సృష్టికర్తజేగనుక ఆయన మహిమ అయినకే తెలుసునని ఈ గ్రంథము యొక్క 10 వ పత్రములో తెలియపర్చడమైనది.

413—అట్లు ఆయన చేసిన వస్తువులను జేయజేయదముకు

అట్లదిగాను. అయిన నృప్తించిన దేహమును బలిపైమైనది. అని తె
చ్చటకున్న సంశించుటకున్న నిలులేదు.

414—అయిన బహిమతే నృప్తించిన దేహమును స్నాన,
పానాదులవల్ల, కుద్ధివరచుచు అన్నపానాదులవల్ల బలవరచుచు వ
స్తుములు కట్టుకుని గృహస్థాశ్రమముననుండి అందుజ్రింటి అంటక
రామ్యోన లోభగుణములు మాని, ఈ గ్రంథమునందు అమనస్క
ములో ముద్రించిన మంత్రములవలన భగవత్ సత్త్వగ రాత్రిఃబాగ్ల
త్రికరణ కుద్ధిగా చేయుటవలన మోక్షము అంతేత నుండునని త
లంచవలెను. ఇదియే ముఖ్యమైన పదవి గనుక, వేరే గ్రంథములను
బ్రహ్మత్త్వ విషయమై చూడవలసిన అవసరములేదు.

415—లోభగుణములను నివర్తిచేసుకున్నవాడ విడులుడు.

శ్రీలకు పురుషులు రహస్యసంగతులు

తెలుపకుండుటకు నమస్త్రి.

416—కుంతిదేవి నూర్పుని కన్నకల్లుకు రసకొడుకని ధర్మ
రాజునకు తెలపకందున ధర్మరాజు శ్రీలకు రహస్య, రక్షణము,
లేకుండ కపించుట.

417—నకల లోకములయందు శ్రీలకు రహస్యమైన విష
యమును పదులకుతెచ్చక రక్షించుటయందలి కత్తి మనస్సుల
యందు కలుగుకుండ వలయునని ధర్మరాజు కపించెను. గనుక:-

418—శ్రీల నోటకువ్యగింప కాగొడన్న పాపెతనోష్ఠవ
మనస్సుతో మనస్సు కలిసిన శ్రీకి మైనను పురుషుని గుట్టు యివ్వ
కూడదు. రహస్య సంగతులు చెప్పకూడదు. చెప్పకూడదు. చెప్ప
కూడదు.

419—పురుషుడు, శ్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, శ్రీ
శ్రీలతోనున్న, పురుషులతోనున్న, వాచాదకూడదు.

మొదల పూర్వముననే వివాహమునకు తెచ్చుదురు. అటుపైని పూర్వ
హాని కలుగును. తొలిది, ఓర్పు, గొప్ప వస్తువయ్యెను. ఓర్పురీగా
తీసుట దిగ్భయముగను. ఓర్పురీగా తీసుందున నలుగురు మెచ్చు
దురు. అనంతర వారిని భూషించుదురు. ఈ వాక్యములను నవమధ్య
యందుంచిన వారు ధన్యులగుదురు.

రాణివాస గృహస్థధర్మమార్గము.

400—గార్హస్థ్యధర్మమార్గములోనున్న రాణివాస పుణ్యశ్రీ
పూర్వకాలమే తమదేహ సౌఖ్యభీతులను బట్టి కయ్యనుంచి లేచి
తల్ల కమ్మపై నున్నను లేక రాణివాస స్థలమునందు ఎచ్చట
నున్నను, అయినకు తమస్కారముచేసి గృహకృత్య పనులు నెర
వేర్చుకై అయినవద్ద కేలపు పుచ్చుకొని పనివార్లవద్ద శ్లో॥ “కాం
తం భూషణం ధరితం మరణం॥” “అన్నవననము చొప్పున కాంత
గుణముతో, బెక్తాయించి యున్న పనులు వారు చేసేవి కంటితో
చూచుచు పనులుపుచ్చుకంటూ॥ శ్లో॥ “నిర్భం సన్నిహితో మృత్యుః
శతకవ్యధర్మ సంగ్రహః॥” అను ధర్మశాస్త్రము లిట్టి కా మృత్యువు
ఎల్లపుడు దగ్గరయ్యుండును. కాబట్టి ధర్మమార్గమును చేచూచి “శ్లో॥
భక్తి మోక్షము జూపును “భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుక
భక్తి (బ్రహ్మకృత్యము తెందించును భక్తి నిర్భానించు వారె ధన్యు
లగుదురు” అన్న వేద స్మృతిని బట్టి భక్తిని వహించి” “సామితి,
చల్లలో వేర్వగలయ నటువలెనున్ను, వ్యాసంబు శపాత్ర యందంట
నటువలెనున్ను” గృహకృత్యములు నెరవేర్చుచున్నప్పుడో పనివార్ల
వల్లనున్ను, గామిన్యుల వల్లనున్ను భవభాగినాదు మహాశిష్టులై
న మర్యాదగల వారనిన్ను పతిభక్తిగల వారనిన్ను పుణ్యాత్మురాల
నినై వై భక్తిగలవారనిన్ను ఇహలోకమునందు పేరు వహించుచున్న
మొదల పతివ్రతలకంటె ఒక మహాశక్తి న అవలంబింతురు. ఇట్టివా

అంహికా ముద్రిత గుణము అనుభవించగలదు. తుదకు "జననా
శ్చింతా కరవ్యం" అని యాయుల వాక్యము.

గృహస్థ ధర్మమార్గము.

2—గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న పుణ్యస్థానములు పితృ-
కాలము నుండి నివసించి లేచి శయ్యపైనున్న ధర్మము, సమస్కార-
ము చేసి గృహకృత్య పనులు నిరతయ్యుటకై అయిన వ్యక్త కేలపు
పుచ్చుకని శుద్ధికట్ట నాంచారమృదు చేతవచ్చుకొని ఇంట్లు వాకిళ్లు
తుడిచి పెతతోళ్లు వాకిళ్లు శుచిపర్చి ముగ్గుపెట్టి వాసపాఠాలు శు-
చిపర్చి ప్నానము చేసి మడిలట్ట కట్టుకొని జలముతెచ్చి కులార్దా-
రపు బాట్టుపెట్టికొనోపంతువ్రేయిత్నము చేసి ఇంటనున్న వాకిల
లికి భోజన తృప్తిచేయుట పుణ్యస్థానముగా భావించవలయును. పుణ్యస్థా-
నముగా పునిస్త్రీ స్త్రీ అనినది ముతైదువ అనినది అనియింటి గలస్త్రీ
అనినది అర్థమగును. శుద్ధికట్ట నాంచారమృదు అనగా పురుషులకు అ-
వలయును.

3—పవ్యం కార్యమువాసీ కరణముమంత్రీ
యాపేద లక్ష్మీక్షుభయో ధరితీ
న్న హేద మాతా కయనేద వేక్య
మల్కర్మయక్తా కల ధర్మపత్నీ

4—తా. (1) ఇంటి కార్యములయందు వాసివలెను, (2) అ-
లోచన యందు మంత్రీవలెను, (3) ఇంటియందు లక్ష్మీవలెను, (4) ప-
వ్యయందు మాతవలెను, (5) ప్న హేదయందు కర్మవలెను, (6) పవ్యయం-
దు వేక్యవలెను ఈ అనింటి ఏ రిగా వలెవిధమునైన వినతికొనునారి
కులస్త్రీ యగుటవలెను. ఈ విషయము 188 వ పద్యము మొదలగునది
187 వ పద్యము వరకు ముఖ్యముగా చూడవలెను.

గృహస్థాశ్రమము.

421—భార్య భర్త నిరువురు ఎక్కడనో పుట్టి ఎక్కడనో పెరిగి అరగ్య ప్రదేశమునందు కాదు యునిక కాదులు, నము ద్రావణమునందుండులనగుము తేరి యెట్లు దుచియించునో అట్లే నీ నిరువురు ఒక్కటి యగుచున్నారు; స్వప్రీత్యైర్దాతుర్యమును ఏమని కొని యాదవచ్చును భర్త యగువాడు చక్కగా యోచించి ముందు తనకు గలుగజూయెడి మంచిగలిగై తనభార్య పుత్రబంధువుల యందు నీలుగా సంచరించుచు అందరి యందును కరుణగలిగి యుండుటయు ఓర్పుగలిగి యుండుటయు స్నానముచేయుటయు పూజపు నమస్కారములు చేయుటయు తమయిష్టప్రకారము వండుకున్న ఆ ప్నము కూరలు, వస్త్రాలు దేవుక కర్మచేసి ఈ గ్రంథమునందు ప్న అమనస్కములో బో వ సంఖ్యనున్న మంత్రమును చదివి భుజించవచ్చును.

422—దిగువ నుచాహరించిన ఇతిహాసములోనున్న ప్రకారము తామరాకునందు జలమంటనట్టున్ను, అద్దమునందు రూపమంటనట్టున్ను, కుమ్మర పురుగుకు బురదంటనట్టున్ను, వెన్న జహ్వయం దంటనట్టున్ను, చింతపండు పైబొబ్బరంటనట్టున్ను వెన్నతో చల్లయంటనట్టున్ను, చీకటిదీపము నంటనట్టున్ను, ఆకాశమునకు వాయువంటనట్టున్ను, బ్రహ్మచేత్రలు మాయా ప్రపంచమందు నిజల వ్యవహారములు తేసి, అంటకుండ నట్టున్ను సంసారమునందు కోపము వచ్చి మాట్లాడునపుడు మరివకరు సామెత, “వింటి వడక మిడిసిరాలక” అనునట్లు, గాక కాంతముబొంది “విహికృతము” అనగా పూలోక సంబంధమైన కష్ట ముఖములకు అంటి అంటక వారిసొందక మిత ప్రమాణముగా భార్య భర్త నిరువురు సమాధానముగా వందరించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గమునను, శ్రీ రత్నముతో.

సహానము పురుషుడు శ్రీకి మనోహరముగా నియమింపవలెను.
శ్లో "అమృతం పథ్యగా భార్యమ్."

423—గృహస్థా శ్రీమధర్మమార్గము నిర్వహించును. పృథ్వి
గమలకున్ను, పక్షులకున్ను, పురుగులకున్ను, శవవార్తము గలిగియుం
డును.

424—గృహస్థాశ్రీమధర్మమార్గములోనున్న మూలపురుష
సభార్య యుండగా "నైవాహిక నిబంధనమారి" రెండవ వివాహం
ముచేసికొనుట అధర్మమగును. శ్లోకి "భార్యమూలమిదంగృ
హం" అనునట్లు గృహమునకు భార్య మూలము.

17 వ ఇతిహాసము.

425 (1) నీ బలక పత్రమునందునలల మంటని యట్లు,
అర్జమందున గూపకమంట నట్లు.

(2) బురద యాకుమ్మరపురుగు కంటనియట్లు,
నాబ్యంబు శివాయుండంట నట్లు.

(3) భువిచింత పంకుపై బొబ్బరంటని యట్లు,
బలుచల్లలో వెన్నుగలయనట్లు.

(4) చిత్రానందుడేకటి నంట నట్లు,
నాకాకమున వాయుకంట నట్లు.

426 (1) బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచ మందు.

(2) నఖల వ్యవహారములు కేసీయంటకుండు.

(3) రమ్యగుణభామభవాదిరామ, సర్వ

(4) కామకరుగా లలామలోనిరామి.

427—గృహస్థాశ్రీమధర్మ మార్గమున ఇటువలె సంబంధి
న వారే కడతేరగలను.

(2) బ్రహ్మచర్యా క్రిమిము.

428—గృహస్థా క్రిమిధర్మము పొందకుండుటయు, చేత
మీరు జడువుటయు, హరిశ్చంద్రుని చేయుటయు, భిక్షుత్వము భుజిం
కుటయు, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాద్యుర్జ్య, రాగ
ద్వేషములు లేకుండుటయు, కాంత, కమ, కమాది, గుణములు, క
లిగి యుండుటయు, కావ్యప్రముఖులు ధరించుకొని యుండుటయు, 2,
కన్యకామనయ నిలకడగా నుండుటయు, నిలకడగా యుండ కుండు
టయు, ఇవి బ్రహ్మచర్యా క్రిమిధర్మములగును.

(3) వానప్రస్థా క్రిమిము.

429—వాన ప్రస్థా క్రిమిమును గోరువాడు మహారణ్యము
వెల్లి ఫలఫలాదులు భక్షించుచు, పానీయములు త్రావుచు, కాశీ
గమ ధరించుకొని, వెండుకలు జడలుగా కావించుకొని, విభూది
క్షాల కరీరమునందంతట పూచుకొని, కమండలువును, చేత నుంచు
కొని, అడవియందు సంసార సంబంధముతో నుండమొనెను, లేక
నైనను, కాశ్రమములను చడవుచు సంసారమునందు మిథప్రవర్తన
గా నొనరించుచు, తపస్సపక్కులతో, సూక్తి వ్రించుచుండవలెను.
ఇవి వానప్రస్థా క్రిమిధర్మములగును.

(4) సన్యాసా క్రిమిము.

430—సన్యాసా క్రిమిమును పొందువాడు క్షాలకరీరము
సంపంతట విభూది పూచుకొన వలయును రాత్రులయందు ఎక్కు
దైన తను నిదుర్చుకొనవచ్చును. గావి స్థావరముగా నుండ
కూడదు. కాశీగమ ధరించుకొని వెండుకలు జడలుగా గావించు
కొని కమండలువును చేత నుంచుకొని, మాద్య, చంద్రాణిలు వలె
నీకముల సంరట చడవుచు చేయుచుండవలెను. కామ, క్రోధ,
లోభ రాగ ద్వేషములను జగచి, కాంత, కమ, కమాది, గుణము
లన్నిటిని వలెను.

431—అహారముకొరకు సాదాశ్చర్యముగాని, లేక భిక్షగాని ద్వారా నపుడుసంతోషించకూడదు. ద్వారా నపుడుమనుకారముంత కూడదు. నన్యానులు సంసారము నివర్తించవలెను. ఇందుకు ఒక సామెతగలదు. అనగా

432—సంసారి తిరిగి చెడ్డాడనిన్నీ, నన్యారి తిరగక చెడ్డాడని సామెతగలదు.

433—పంపాదులుగునాచు కాని వస్తువులు భరించుకొని భిక్షన్నము భుజించుట విధాయకము. సంసారహ లో దురప్రవర్తక గానుండవచ్చును. సంసారము లేకనైనను నుండవచ్చును.

434—తైరాగులు శాస్త్రములను చూచి ఇతరులకు శత్రువులు చెప్పుచు జీవించడము విధాయకము.

సాధువులు నన్యానుల వలెనే ప్రవర్తించుదురు.

435—పై నిడిదాహరించిన వాలుగు అశ్రమములలో గృహస్థ ధర్మము శ్రేష్ఠమైనది పెద్దలు చెప్పియున్నాడు. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములో నుండి తిరిగరగ శుద్ధిగా పుట్టించిన పృష్టికర్త యైన భగవంతుని స్తుతించినయెడల మోక్షము సూక్ష్మముగా లభించును.

436—(1 వది) ఆరిషదర్శనములు ఆరును, (2 వది) రాగ ద్వేషములు పదియును, (3 వది) ఈ మఱియొకటి మూడునూ (4 వది) గుణములు మూడును, (5 వది) అశాసకములు మూడును, ఏటిచర్యలతోకూడా ఈ దిగువ మదాహరించదగ్గనది.

ఆరిషదర్శనముల చర్యలు.

(1 ఆ వది)

437—(1) కామము అనునది, తోటలు, నాగములు, భవములు, వసువులు, స్త్రీలు, మొదలగు, వాని యెక్కువగా సంపాదించవలె ననిపించుకొన్నది. దీనివలన నశాసకుడగు అశాస్త్రి అగు

తెచ్చి పెరకట్టించున, శిశువునూర్తి వానిని తోలును. ఈ పాదములను నివర్తించుటకై వ్యవర్థమున విడువ వలయును. పుష్ప, స్త్రీ, పురుషుని యొక్క అవయవభాగములు అనగా ముక్కు, కంఠ, రక్తములుతోనున్న, పరకల్యకేక, త్వక్కు, మాంసములుతోనున్న, మలమూత్రాదులతోనున్న, దేహము, దుర్గంధములతో, నిండియున్నదని. యోదించినయెడల, స్త్రీ, పురుషులయొక్క కామములు కళించుచున్నవి. కామములు కళించినయెడల పరపురుష పరస్త్రీ గమనము నుండనేరదు. గృహస్థధర్మమార్గముగా పుండకము న్యాయమును. పరస్త్రీ, పరపురుష పరియాచకము వలన పాతకము సంభవించునని యోదించవలయును. స్త్రీ, పురుషుడు గృహస్థమార్గముగా నుండినను వానిని అంటి, అంటకుండా ఇందియములను నిగ్రహించడము వల్ల శాంతగుణములు గలిగి పరమపదమును బొందగలరు. ఇందియములకు చిక్కుచదనివాడే ధన్యుడు, మనోవ్యాపారములను విడచినవాడే ఘనుడు.

438—(2) క్రోధమునగా కాము చేయునట్టి పనులకు విఘ్నముచేయు వానిని శిక్షించ వలయునని యుగ్రముగలిగిడి చిత్తవృత్తి. యిందువలన బాగుచుడుయేక చక్రపురిని వాసులగు బ్రాహ్మణులను బాపించుచుండ వారల ప్రేరేపణంబున భీమూచా రక్కసులవలెను. అట్టి క్రోధము మిక్కిలి నోరొప్పవలననున్న, మనోనిగ్రహము వల్లనున్న, నశింపుచున్నది.

439—(3) లోభమునగా దేహములు, అస్థిరమున వివేకములే నందున తనకు అభించిన భార్యముల నిరతుల కివ్వకూడదను చిత్తవృత్తి. ఇతరుల వద్ద పుచ్చుకొనినవిషయములు బ్రాహ్మణ మోదియూచుచు మిడిమావ్యము నిచ్చుకట్లు తోలును. ఇందువలన రాజగు దుర్యోధనుడు తన భార్యలను పాడే పులివెత్తువలనన నగభాగము నివ్వనం

అనుభవమున నుపాదర తన సైవ్యముతో కూడకారి చేతను
జనమును చేత ములు నిరములు గావనది వివేకము చేతనున్ను, ఆ
ద్వయ సాంగత్యము చేతనున్ను, అట్టి రోధగులుము నశించును.

440—(4) మూలమునగా ఈ ముఖ్యోద్దేశములు మూడు
అవగా (ధనము) ధనభావ్యములు (కారణము) భార్య (పుత్రము) గురువు
విద్యలు విద్యయందు అర్జునము చేత మిక్కిలి ప్రియమగు చిత్తవృ
త్తి ఇందువలన దేశరథ మహారాజ తన భార్యయును కైక యందలి
ప్రియచేత సత్యకీలాది సద్గుణ నిధియైన శ్రీరాముని భార్యతో నహం
అవేష్టలకు బంటి భరతునకు పుష్పము గట్టి అందుక తాను వ్యవస
ము లొంది మృతిపొందెను, ఇందుకు కారణము కృతయగమునందు
రావణా మరుడు తనలంకలో మునులను, రాక్షసులను హింసించినం
దన వారి మొరచిని క్షావరయగమునందు రావణుని, సంహరించు
టకై భగవానులు రామావతారమున అవతరించెను గనుఁ ఇంద్రియ
నిగ్రహము వలననున్న యముని చేత చిక్కినపుడు తన కంట ఎ
వరు రారని తెలిసికొనిన మోహము నశించును.

441—(5) మదమునగా నకలనంపదలు గలిగి గర్వాంధులై ననే
మిచేసినను చెల్లుననితో చెడు చిత్తవృత్తి ఇందువల్ల జమదగ్ని మహా
ముషియొక్క హామధేనువు, వలన కార్తవీర్యార్జును నిపుత్రులు శత
తంద్రియగు కార్తవీర్యుడును, నీర్గిరి అర్జ్యమదము నశించుటకు నకల
నంపదలు తనకు ఎటువలె వృద్ధియైనది తెలివి వలన తెలుసుకొన్న
మొదల మదమునశించును,

442—(6) మర్మరము అవగా యితరులు తనకంటె నెక్కువ
విద్యయొను, ధైర్యవ్యక్తులును చక్కతనమును, భోగమును, కఠినము
మును, సరాశ్రమము, గలవాడై యుండగా జూచి మోహ్య
కాలక మండిపడి చిత్తవృత్తి యందువలన శిశువులకు భర్తృభావ

తేయ రాజనూయ యాగమందు కృష్ణుని వైభవమును జూచియో
త్వంతున చక్రాయుధముచేత గిట్టెను. మాత్సర్యము నశించు విధ
ము పూర్వజన్మ సంచితార్థమును బట్టి వారికి యిట్టి యైక్యర్యము
అభవించినది. అనిష్టి యువుడు తాను పూర్వజన్మమందు చెప్పిన ఫలి
తార్థమునకు తగిన ఫలము తనకు ఈ జన్మమునందు లభించినది. అ
ని తెలివివల్ల తేలిసికొన్న యెడల మాత్సర్యము నశించును పునర్జన్మ
ము విషయమై ఈ గ్రంథము నందు తత్వజ్ఞానములో తేటగా తెలి
యవర్చుటద్దది.

రాగ ద్వేషములచర్యలు.

(2 వది)

443—రాగములరగా పరశ్రీ విషయమై గలిగెడు చిత్తవృ
త్తి రెండవ భవంబునకై కేపియను రాక్షసికి ఈ దిగువ ఉదాహ
రించిన మడిసిన హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులు, రావణ, కుంభక
ర్ణులై సంభవించిన వారిలో రావణుడు, నీతాదేవిని చెరజెట్టినందు
న విశ్వంభరుండు రఘుకులంబున రాఘవుండు యవతరించి వారిని
వధించె ఇందియ నిగ్రహము వలన రాగము నశించును.

444—(2) ద్వేషమనగా పువకారికి నపకారము చేయవలెన
న్న చిత్తవృత్తి. ఇందువలన, శిశువల దగతవక్త్రులు దొల్లి విష్ణుమం
దిర ద్వారపాలకులు, విప్రశాపంబునం బనభ్రష్టులై, భూతలంబు
న, హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులన, దిరికి జన్మించి రెండుక నిష్టం
డైన హిరణ్యాక్షుని, వారి వరాహనూపంబున సంహరించె నగ్ని
బాండ్లైన హిరణ్య కశిపుండు సోదరుని జంపిన పగకై ద్వేషించినం
డున నరసింహ మూర్తియై ప్రహరిచేత విధతుండై యెగును, శాంఖ
గణమువలన, ద్వేషము నశించును.

445—(3) కుష్టతనగా వాకువచ్చిన కష్టములు యితరులకు
రావలయునను చిత్తవృత్తి యందువలన అరుగా ముడిను వాకు తనతో

మహామదను బాంధవకు ముఖములు రాగోరి అతనిచేత పోగుములు
గోలుపోయెను. పూర్వజన్మ ఫలము యెవ్వరి కైనా విడువదు. నకులు
మీ విరాట్రాజవద్ద అశ్వ శిక్షకుడయిన విధములను తెలివివల్ల తె
లిసికొనినను ఈర్ష్య నశించును.

446—(4) అసూయ యనగా తనకుతగిలిన సుఖములు యిత
రులకు గలుగ రాదను చిత్త వృత్తి. యిందువలన పొంజోక దేశపు
రాజు వాసు దేవుడను పేరునాకు దగునుగాని మఱియొకనికి దగు
నా యనెడు విరోధముచేత వాసుదేవుడయిన శ్రీకృష్ణమూర్తితో
ఘర్షించి చచ్చెను. పూర్వజన్మ ఫలమువల్ల అంతకంటే రెడంతలు
ఫలముగలుగుచు, మూఢులు అసూయ తలచుదురేగాని, జ్ఞానులు యే
లవరు నాకంటే యెక్కువ యితరులకు కలుగవలెననే చిత్త వృత్తి
గలవారు ఈర్ష్యపొందరు.

447—(5) దంధమునగా తాను చేసిన పనులు పరులెరింగి
పొచ్చుగా మెచ్చవలయునను, చిత్తవృత్తి. యిందువల్ల అపూర్వము
తనయాగమును జూడుమని దుర్వాసునితో బలికెన అతడు యిదిదం
బ మనగా అందుకు అపూర్వముదలగి దుర్వాసునుని దూషించి విధల
ము నొందెను. గనుక కలిగిన మట్టుకు భుంచుచు, ధరించుచు,
యుండదమే యుక్తము గాని యితరులు సాచ్చుటకు యెక్కువ
ర్యలు చేసిన యడల తుదకు నష్టము సంభవించును; కాంతగుణము
వల్ల దంధము నశించును.

448—(6) దర్పమునగా నేను సర్వవిషయముల యందు నెవ్వ
రైన నాకు సాటియైన మఱి యేదోటను లేదను చిత్త వృత్తి.
యిందువల్ల త్రిలోక కంటకుడయిన దశకంఠుడు కొండ్రి యెవ్వరిని
అత్యుపైక నాకెవ్వరీదని తిరుగుచుండ విష్ణుదేవుడు శ్రీరాముడై
యొడయించికడవంబున వానిని వధించెను. తనకు దగిన సమస్త

తయెట్లు గలిగినదని వివేకమువల్ల తెలిసికొనిన యెడల, దక్కము నశించును.

449—(7) అహంకారమునగా వోర నన్ను శ్రీమంతువాడనని యెరుగవా నేను (అహం) వట్టినవట్టు తుడముట్టినవక వట్టినకును విడిచిపెట్టెట్టి వాడను గాను అని యితరుల నిందించు చిత్త వృత్తి. అహంకారము రజో, తమోగుణములలో చేర నందున కాంతిగుణమును పొందిన యెడల అహంకారము నశించును.

450—(8) మమకారముఅనగా ఇది నాది, ఇదినాకు కావలయును. అనుటయే మమకారము మమకారము లేదనుట క్షానానంద నర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమే నేను కాబట్టి ఈ దేహాది ప్రపంచము ఏదిన్ని నేనుకాను, ఏదిన్ని నాదికాదు. అని తలంచుట, మమకారము లేక పోవుట, ఈ రెండు భావములే బంధముక్తులకు కారణములు. మమకారము వలన బంధము మమకారము లేక పోవుట దీని లక్ష్యము.

451—(9) రోషమునగా ఒకరు చేసిన దనిమీద నమ్మతించని చిత్తివృత్తి చండప్రచండముగా వచ్చే రోషము పాపముకు కుదురు. కాంతిగుణము లభించిన యెడల రోషము నశించును.

452—(10) రోషమునగా శత్రువుని జయించవలెనని చిత్త వృత్తి మరిష్టి, అనేక దుర్వృత్తులు గలవు అని తలస్థించిన యెడల రోషము కలుగును. కాంతము వలన నశించును. ఇట్టివి ఈ కృష్ణారాజ్ఞ ప్రకారము కలిగినవి అని చెప్పకూడదు.

453—మనుష్యుని హృదయము నందు ఇట్టి దుఃఖ విషయములు చిక్కు పెట్టించుండగా జ్ఞానము ఆయాకార్యములను జేయించుచునుగాని ముదిమి చావులుచేత తనదేహము నశించెడి విషయమును తెలియక అజ్ఞానమందు మునిగియున్నాడు. గనుక, భవ, బం

జ్ఞానములు, మొదలగునవి యెన్నియు స్థిరములు గావని తలచిన
మొదల జ్ఞానముగలిగి అజ్ఞానము వశించి మోక్షమార్గముచెందగ
లదు.

ఈ మార్గోపాయములు.

(3 వది)

454-(1) ధనవ్రత అనగా

ధన సంపాదన.

(2) దానవ్రత అనగా

వివాహము చేసికొన్న భార్య.

(3) వ్రతవ్రత అనగా

విద్యలు.

455—వ్రతము.

సంఖ్యనందు చెప్పిన ప్రకారం బ్ర-
హ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచముం
దు నఖల వ్యవహారములు చేసి పై
ని ఉదాహరించిన వాటియందు ఆం
టి అంటక వంచరించిన వారు కడతే
రగలరు.

గుణములు.

(4 వది)

456-(1) రజోగుణము

మిగుల దట్టమగు దుఃఖమును పుట్టిం
చుటకు కారణమగును.

(2) రసోగుణము

అజ్ఞాన రూపమును గలిగించుటకు
కారణమగును.

(3) సాత్విక గుణము

సౌఖ్యమును బుట్టించుటకు కారణమగు
ను.

అకాపకములు.

(5 వది)

457-(1) మంటి బక

జ్ఞానముల సంపాదన

(2) స్త్రీల లక పరస్త్రీ గతునము.

(3) పుత్రుల లక పంచలోహముల సంపాదన

వీటియందు 8 విధి-పితృముల 88 సంఖ్యను చెప్పబడిన వృ
కారము నడుచువాడె జ్ఞాని అనబడును.

పంచమలముల

వివరణము.

453—(1) అగ్రవమలము (2) కార్తికమలము (3) మాయ
కమలము (4) మామేయమలము (5) తిరోధాన మలము

1—అగ్రవ మలమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము తలంచుచుండగా
వంశల్ప వికల్పములకు మనస్సుయందు దెప్పించి దానిని వరుగు ప
ర్చును.

2—కార్తిక మలమనగా వేదాంత శాస్త్రవిషయమై ఎవ
రైనను బోధించుచుండగా శ్రీవేదముల యందు చొరనివ్వక భేద
బుద్ధి గలిగించును

(3)—మాయక మలమనగా పరబ్రహ్మ విషయిక జ్ఞానవా
ననను ఎప్పుడున్ను, తలంచ నివ్వక మోసపుచ్చును

4—మామేయకమలమనగా ఎల్లప్పుడు పాపకార్యముల
యందు మనస్సును పోనిచ్చును.

5—తిరోధాన మలమనగా పరబ్రహ్మకంటే వేరుగను అని
త్యమైనటువంటి పుత్రులయందు విగ్రహారాధనలయందు భ్రమకలి
గింది పుట్టు గిట్టుటలు దుఃఖములనుభవించకయ్యుచును ఈ పంచ
మలములు లేనివారే బ్రహ్మజ్ఞానులు వీటిని నివర్తి చేసికొన్నవా
రె ధన్యులు ఇట్టి చంచల గుణమును తనలో నున్న ఉత్సాహ నిష్ఠా
వలనే హంస సూత్రమున కట్టిచేసిన యెడల బ్రహ్మజ్ఞానము నందు
తీరికగానుండును గాని ఇంతటికన్నా ఏయొక్క ఉపాయముచేతను క
లుబడి కుదిరికగా నుండదు.

459—శ్లో॥ విచిత్రా దేహసంపత్తిః । కిక్వరామ వివేది
తః । పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మ । హస్తపాదాది సంయుతం ॥

460—తా॥ మనము కవించుటకు సాధనముగ, కరచరణా
ద్యవయవములతో గూడిన వీచిత్రమును దేహసంపత్తి, భగవదను
గ్రహముచే మనకు సిద్ధించెను. ఆయన వలన సిద్ధించిన యీ అవ
యవ సహితమైన దేహమును అజగన్నాథుని విషయమున వినియో
గించక పోతిమేని, మనము దానిని, దుర్విని యోగముచేసిన వార
మగుము. అందుచే యమదండసి తప్పదు. కాబట్టి మనము తెలి
విగలవారమై వ్యక్తమైన అంహకార మమకారములను బొత్తిగా వి
డనాడి విషయములచేసి క్రూరస్వగముల బాణికదప్పి కీ వాసుదే
వుని పాదపద్మముల నాశ్రయించవలయును. అందుచే మోక్షము
సిద్ధించును. 4 వ ప్రకరణ అమరస్యమును చూడుము. చూచి ఛాని
భావమును గ్రహించిన వారే ధన్యులు.

దేహము దహించే విషయమై.

461—కవిఘటమూర్తో ఉండగా నే .. దేహతీరిదేహః" అనగా
దహింపబడునది దేహమని భావము.

462—ఇందుకు సమర్థి (1) "అధ్యాత్మికము" ఆత్మజలనగ
లిగిన తాపత్రయము (2) ఆధిభౌతము భౌతికమువలన గలిగిన తా
పత్రయము (3) ఆధి దైవికము దైవము వలన గలిగిన తాపత్ర
యము. ఈ మూటి తాపత్రయమున్న వల్ల దేహము దహింపబడుచు
న్నది. ఈ మూటినిగ్రహించిన వారే ధన్యులు.

463—ఇట్లు దేహము దహించుచు, కాలము తటస్థించిన
తోడనే 70 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారము దేహమే యమై
పోతున్నది.

పట్కరత్న వివరణము.

404-(1) పాశ్చాత్యకర్త అనగా—పాపపుణ్యముల మూటయొక్క ఘ
లము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట.

(2) స్వేచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు స్వయముగా చేయు పాపపుణ్యములు.

(3) పరేచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు ఒకరివల్ల కలిగిన పాపపుణ్యములు.

(4) అనిచ్ఛకర్త అనగా—ఈ జన్మమందు తెలియక వచ్చు పాపపుణ్యములు.

(5) నిషిద్ధకర్త అనగా—పరశ్రీ గమన నరహత్య పరద్రో
హ్య చోరత్వము మొదలైనవి.

(6) అగామికర్త అనగా—పూర్వ జన్మమందు చేసిన పాపపు
ణ్యముల సుఖదుఃఖము లనుభవించుట.

వ్యభావము.

205—శ్లో॥ “పితౄణాం వత్సరపురుషాశ్చ” అనుశ్లోకము చొప్పున పరమహంసాని రండికవలెను శ్లో॥ “మాతృవత్సరచారాశ్చ” అను శ్లోకము చొప్పున సరశ్రీని రల్లివలెను. శ్లో॥ “సుతావత్సర యావత్సాశ్చ” అను శ్లోకము చొప్పున యౌవనములో నున్న పరపురుషాని నుతునివలెను ఎవరూ భావించుకొనుచున్నారో వారు తెలివి పరుల నబకుదురు. శ్లో॥ “పరద్రోహ్యాణిలోష్టవత్” అనుశ్లోకము చొప్పున సరద్రోహ్యము మంటి పేల్లవలెను శ్లో॥ “అతత్త్వవత్సర్య భూతాని” అను శ్లోకము చొప్పున సకలభూతములను తనవలె ఎవరు చూచుచున్నారో వాతే ఉత్తము లనబకుదురు.

విషయము.

- 466—శ్లో: (1) ఉత్తమం శ్లాగోపంచ,
(2) మధ్యమం శ్లాగబంగరం,
(3) అధమం అహోరాత్రంచ,
(4) కపటి మరణాంతకః

తా. (1) ఉత్తమం శ్లాగోపవ్య అనగా సత్పురుషుల కోపం నీటి మీద గీతవలె శ్లాగమాత్రముండునని అర్థము.
(2) మధ్యమం శ్లాగ బంగరం అనగా మధ్యముల కోపము బంగరం తిరిగేటంత సేపువుండునని అర్థము.
(3) అధమం అహోరాత్రంచ అనగా దుష్టుల కోపం తేలిక నంతటా నుండునని అర్థము.
(4) కపటి మరణాంతకః అనగా కపటుల కోపం చచ్చేవరకు నుండునని అర్థము.

467—ఇది కలియుగము గనుక ఉత్తమ సత్పురుషులు లే సే కర్త్రులు వలె నడుచుచున్నవాగే ధన్యులు. మీతిన్న జనన మరణాద్యవస్త్రున్ను, కించత్ జ్ఞత్వాది స్వల్పగుణములు కలుగచేసుకొననివాడే ధన్యుడు.

468—మొదటి ప్రకరణము 23 వ సంఖ్యలో ఉదాహర్తించిన సంవత్సరము నెల్ల వారములు దినములు ఆ శాఖాత్మ పరబ్రహ్మము వలననే ద్వీపముల నందంతటా విశంబరమైనవి యగును.

469—భూత భవిష్యద్వర్త మానములు ఆ పరబ్రహ్మము నందె యున్నవి గనుక నకల—తరా—చరములకు కావలసిన వాద్యము లన్నియు ఏటి సృష్టి ముందే కలుగ చేసియుండెను.

470—భూతాత్మజ్ఞాన బ్రహ్మము మనల నందరిని మనము చేయు కార్యములన్నిటిని, మనకు ప్రార్థకర్త్ర వలన సంభవించ జోవువాటిని ఎరుగును. కాబట్టి మనము కాకతగా జునలడము

మహాశక్తి తమము. మనదేహమో? భూతాత్మము.

471—భూత భవిష్యత్వ ర్త మానములు అనగా

(1) భూత కాలము—ఇదవరకు జరిగినట్టిది—యైనది.

(2) భవిష్యత్ కాలము—ఇకను జగరలోవున్నట్టిది—కాగలది.

(3) వర్తమాన కాలము—ఇప్పుడు జరుగుచున్నట్టిది.—జరుగుచు న్నది.

తత్వజ్ఞాన శ్లోకములు.

472 శ్లో॥ సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం నిస్సంగత్వే నిరోహాత్వం

473 నిరోహాత్వే నిశ్చల తత్వం నిశ్చల తత్వే జీవన్ముక్తి

474 తా॥ సత్సంగత్వే అనగా భగవచ్చింతన గల మహాపురుషుల
స్నేహము దొరుకుటచేత నిస్సంగత్వం అనగా పుత్రాదు
త్రాకళత్రాదులు అంటి అంటక పామర జనులను చేర
క యుండుట కలుగును.

475 నిస్సంగత్వే యెప్పుడు పామర జనసాంగత్యము లేక పో
వునో నిరోహాత్వం ధన ధాన్యాదుల యందు గల య
భిమానమును విడుచుచున్నాడు.

476 అట్లా నిరోహాత్వే ధన, ధాన్య, దారా, పుత్రాదుల
యందు గల యభిమానమును ఒదిలిన వాడు కాగానే
నిశ్చలతత్వం అనగా విషయ రహితు జ్ఞానము.

477 ఎప్పుడు నిశ్చల తత్వే విషయ రహితు జ్ఞానముతో ని
రత్రు జ్ఞానము కలుగును. నిరత్రు జ్ఞానము గలిగి నర్వ
సంగ పరిత్యాగుడగునో యటువంటి వానికి “జీవాత్మ
త్వినా” సునాయానముగా విదేహ శైవల్యము చెంద
కలడు.

478—ఇందు సూక్ష్మాగ్రహణ

- (1) సత్సంగత్వం భగవద్వింత గలవారి స్నేహితము.
- (2) నిస్సంగత్వం పుత్ర, మిత్రాదులయందు అంటి అంటక యుండుట.
- (3) నిరోధహత్వం ధన భావ్యములు అనిత్య మనితలంచుట.
- (4) నిశ్చల తత్వం విషయ రహితుడగుట.
- (5) జీవాత్ముః నిర్మల జ్ఞానము పరిపూర్ణము.

479 శ్లో. 1 జనన్తదుఃఖం, జరా దుఃఖం జాయా దుఃఖంపునః పునః -

సంసార సాగరం దుఃఖం తస్మాజాగృత జాగృతః.

480 2 మారానాస్థి పితానాస్థి నాస్థిబంధు సహోదరాః

అర్ధంనాస్థి గృహం నాస్థి తస్మాజాగృథ జాగృథః.

481 3 ఆశామాబద్ధతేలోఽహో, కర్మకా బహుచింతయా

ఆయుః క్షీణం జానాతి తస్మాజాగృథ జాగృథః.

482 4 కామం శ్రోధశ్చ లోభంచ, దేహేతిష్ఠతి తస్కరాః జ్ఞాన

రత్నాపహారాయా, తస్మాజాగృథ జాగృథః.

అష్టమగముల వివరం.

483—కులమదం నేను కులముకు ఎక్కువ గలవాడనిన్నీ ద
ర్శించుట బ్రహ్మజ్ఞానము విచారించిన యెడల కులగర్వము నశిం
చును.

484—(2) ధనమదం నాకు బాగుగా ధనమున్నదని గర్విం
చుట తన మనోధనములు, శాశ్వతము గావని ఓడలు బండ్లు అవు
ను బండ్లు ఓడలవును అని తలంచిన యెడల ధనమదం నశించును.

485—(3) బలమదం నే నెట్లైన పగసానించెదననుట తన
మనో శాంతమును పొందిన యెడల బలమదం నశించును.

466—(4) విద్యామదం నేను మహా పండితుడనని గర్వించుట సరస్వతి వలన విద్య లభించినదని యోదించిన యెడల విద్యా మ్మదం నశించును. శాంత చిత్తత గలిగి యుండవలసినది.

477—(5) గూఢమదం నేనుమిగుల గూఢపంతుడనని పాండర్యపంతుడనని గర్వించుట, గూఢ సౌందర్యములు శాశ్వతములు కావని ప్నీ వృద్ధగూఢమును కలంచినయెడల గూఢమదం అగును.

488—యావనమదం నేను యావన ప్రియముగల వాడనని గర్వించుట, యీశహంస్థిరముగాదని వ్యాధులను గమనించిన యెడల యావనమదం నశించును.

490—రాజ్యమదం నాకు చాలా రాజ్యములున్నవని పై న్యము చాలా పున్నవని గర్వించడము యివి యన్ని దైవ అనుగ్రహము వలన పొందినవి. అని తెలిసికొనిన యెడల రాజ్యమదం నశించును.

490—తపోమదం నేను తపస్సు చేయుచున్నానని అన్నపానాదులువిడిచి వాయు భక్షణచే యుచున్నానని గర్వము సద్గుణము ర్తి కటాక్షమువల్ల తపోగుణం సంభవించినది. అని యోదించిన యెడల తపోమదం నశించును.

తను వ్యసనములు.

491—(1) మనోవ్యసనము (2) ధనవ్యసనము (3) రాజ్య వ్యసనము (4) విశ్వాస వ్యసనము (5) పుత్రాహవ్యసనము (6) కలహ వ్యసనము (7) తను వ్యసనము (8) సేవకావ్యసనము ఇట్టి వ్యసనములు మనో వ్యసనములనలకును. ఇవి కర్మానీనత వలన కలుగును.

492—తన్నుతా తెలిసిన వాడు ఇట్టి వ్యసనములను పొంద నేరడు. మఱిన్ని తాను చేసి నటువంటి వత్కార్యముల వల్లను వద్దుము ర్తి కటాక్షమువల్ల ఈ వ్యసనములు నశింపగలవు.

లక్ష్మీప్రభావము.

498—(1) విద్యాలక్ష్మి (2) వీర్యలక్ష్మి (3) విజయలక్ష్మి (4) భాస్వలక్ష్మి (5) భవలక్ష్మి (6) కాంతలక్ష్మి (7) సాధాగ్యలక్ష్మి (8) వర్షలక్ష్మి ఈ 8 లక్ష్మి ప్రభావములు తాను పూర్వము చేసిన శిల్ప ఫలమువల్ల తనకు లభించునుగాని మరిఒకరి వల్లకాదు. ఈజన్మ మందు చేసిన సత్కార్యములకు గాను దుర్ నడతలకు గాను మి. రివక జన్మమందు వీటి ఫలము లభించును.

సామెత.

- 494 (1) మిగుగురు పురుగు సూర్యుని గెలువ వలయు ననియు.
 (2) రంకులాడి యరుంధతి పడవికి రావలెననియు
 (3) నీటి బుగ్గ నముద్రమును మించవలెననియు
 (4) పొగ, మేఘములను మిగిలవలెననియు
 యెంత ప్రయత్నము చేసినను కానేరదు.

ఎఱుక మఱుపురి.

ప్రభావము.

495—ఎఱుక—అనగా జ్ఞాన ఒకవస్తువు తోచుచుండుట.

496—మఱుపు—అనగా ఒకవస్తువు తోచకుండుట.

దృష్టాంతములు.

497—నిద్రాయందుండు నపుడు స్థూల కరీరయు యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడడము. ఎఱుక అనబడును. లేక మనస్సుచే తెలుసుకొనుట “నోన్న అవస్థ”

498—నిద్రాయందున్నపుడు ఏదిన్నీ తోచకుండుట మఱుపు అనబడును.

లేక మఱుగు “నుష స్తవస్థ”

499—ఈ ఎఱుక—మఱుపులే—సంకల్ప వికలమృత్యు

ముఖ్యకాత్పర్యము.

500—చూచినవస్తువులన్నియు తలంచిన వస్తువు లన్నియు ఎరుక అనబడును. జ్ఞాత అనబడును.

501—చూచిన వస్తువు లన్నియు తలంచిన వస్తువులన్నియు కనుబడినియొడల మఱుపు అనబడు.

502—బ్రహ్మ ఎఱుక అనబడును.

503—బ్రహ్మ లేనిదే మఱుపు అనబడును.

504—బోధ.

- (1) బోధ అనగా ఒకరి మనస్సునందు పట్టేటట్లు మాటలు చెప్పడము.
- (2) బోధ అనగా కైపు, లేక, నిషా, అనబడును
- (3) గురువు అనగా జ్ఞోకం "గురూరో అంధకారశ్చ, రుకా రోలేదముచ్చతే అన్నవచనము చొప్పున ||గు|| అనే అక్షరము అనే చీకటిని గురు అనే అక్షరము. హరించె వెల్లురు గురువుల అనబడును.
- (4) గురుబోధ అనగా గురువు మాటలను మనస్సునందు పట్టేటట్లు చెప్పడము.
- (5) అచల బోధ | అనగా } "ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ" వేదాంత బోధ } అన్నమూర్త్యక్తినిబట్టి బ్రహ్మమనహా అన్య వస్తువ లేదని తెలియ చేయుట
- (6) సన్మార్గబోధ అనగా మంచిమాటలు మనస్సునందు పట్టేటట్లు చెప్పటము

- (7) దుర్ బోధ అనగా చెడ్డమాటలు మనస్సునందు పట్టి
టట్టు చెప్పట.
(8) కైపు బోధ అనగా కైపు వస్తువులలో నున్నగుగూఱు
లు మనస్సు నందు పట్టుబట్టు, చె
ప్పట.

మాయయొక్క ప్రభావము.

505—(1) నమస్త దేశకాలముల యందును వ్యాపించి యం
డెడి మాయ భగవంతుని గర్భస్థానమున నుండును.

(2)—మాయయొక్క స్వరూపము ఇట్టిదిగాని చెప్పబడుట
అవికాదు. మాయే లోకమంత.

(3)—మాయ చరా—చరముల యందు కన్పించి యు
న్నది.

(4)—మాయ యెంద మాపులవలె భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5)—భ్రమ మాయ, మాయే భ్రాంతి, మాయేముక్తి
కాంత.

(6)—మాయను గణించుటకు అలవికాదు.

(7)—మాయ భూమి ఆకాశముల మధ్యను ల్లలుము కొని
యున్నది.

(8)—మాయ యొక్క స్వరూపము గుఱాతి కయములు
కనుగొనిన వారులేదు.

(9)—మాయ మైవలువంటిది పెన్నెలలో ఆభ్యాసోపయుక్తి
వలె రక్షలనే కాదుగాని మరియేవస్తువునుగాని సర్వమువలె
నున్నది. చీకటి కాలమందు పాదములకు, ఏర్పర్చదగిలినను సర్వమునే
రలంపు కలిగించి భయము కలిగించును.

(10)—మనుష్యులకు జననమరణములయందు దుఃఖానేకము కలిగించును.

(11)—స్త్రీలయొక్క మాయ ఇట్టిదే అనుకోవచ్చును.

(12)—స్త్రీలయొక్క మాయలో పడినవారు కడతేరుట అరుదు.

(13)—స్త్రీలయొక్క మాయ గణించుటకు అలవికాదు.

(14) స్త్రీ ఈ మాయను సా|| “మాయను నతికే మర్మములున్నవి” అన్న సామెత చొప్పున, శాంత, గుణముచే అవ్యయుని యొక్క భక్తివైరాగ్యమనే ఖడ్గముచే ఖండించిన వాడే ధన్యుడు. మనస్సు విషయమై.

506—మనస్సు యందు రెండు గుణములు గలవు.

అవిఅనగా

507—(1) ఈ సద్గుణము—మంచిబుద్ధి.

508—(2) దుష్గుణము—చెడుబుద్ధి.

509—సద్గుణ, నిర్గుణములను వర్ణించుటకు అలవికాదు. ఇ నను ముఖ్యమైనవి కొన్ని యీ దిగువ నుదాహరించడమైనది.

సద్గుణము విషయమై

510 (1) మనస్సే సద్గుణములను కలిగించుచున్నది.

(2) మనస్సే దయా ధర్మములను కలిగించుచున్నది.

(3) మనస్సే సంతోష, భోగ భాగ్యములను కలిగించుచున్నది.

(4) మనస్సే భక్తి యందు భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5) మనస్సే మేలు కార్యములు మొనర్చినటువంటివి యొనర్చుచున్నది.

(6) మనస్సే సంసార వృక్షమునకు దుంపగానున్నది.

(7) మనస్సే అష్టైశ్వర్యములను కలిగించును.

(8) మనస్సే వైకుంఠమును కలిగించుచున్నది.

మృగముల విషయమై.

511 (1) మనస్సే మహా మాయ యనబడును. ఈ మాయే మనస్సు అనబడును.

(2) మనస్సుకు వాత స్లేష్మాదుల వలన కారములు కలుగుచుండును.

(3) మనస్సే జనన మరణములు కలిగించును.

(4) మనస్సువల్లనే దుఃఖములు గలుచుండును.

(5) మనస్సువల్లనే సకల్వి వికల్పములు పుట్టుచుండును.

(6) మనస్సు చంచలమువల్ల పరితపించుచుండును.

(7) మనస్సు ముక్తి కాంతను పొంది భ్రమ, భ్రాంతి, కాంఛ, ఆశ, ఈ నాలుగింటిని కలిగించును.

(8) మనస్సే బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము, మమకారములు 4 గింటిని, అరిషడ్వర్గములు 6 లిని రాగద్వేషములు 7 టిని, అంతః కరణను ఆవరించువాని లోభాది గుణములు గా మారుచుండును.

(9) మనస్సే నానావిధ కార్యములను జరిపించును.

(10) మనస్సే వ్యాధి పీడితునిగా చేయుచున్నది.

(11) మనస్సే అష్టదరిద్రమును కలిగించుచున్నది.

(12) మనస్సే సరకమును కలిగించుచున్నది

ముఖ్యతాత్పర్యము

ఇట్టి, నష్టగుణ మృగములు గల మనస్సు నావాదిక్కులయందు పరుగెత్తినంతరించుచుండుటకు యుక్తులు పన్నే సక్కవలెనున్ను, రజ, నైహ, శాంతగుణములుగలిగిన కుక్కవలెనున్ను, మోహాదు

నే మదము పట్టిన ఏనుగువలెనున్ను, ఇతరుల కష్టాద్ధిరమువల్ల తల్లి
చి ఆఫలమంతా చాచిపట్టికొనే బద్ధకమునకును దొంగతనమునకును
లోభత్వముగలిగే ఎలుక వలెనున్ను, గంతులుచేసే కోతివలె నానా
విషయముల యందు విద్వల విగ్రాహ్యపించి తిరుగుచు భ్రమించు
చుండే మనస్సును తనలోనున్న ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలనే హంసమాత్ర
మునందు కట్టిచేసిన యెడల ఎక్కడికి పారిపోక లక్కడనే నెమ్ర
దిగా నుండునుగాని, ఇంతకంటే వేరే ఏ యొక్క ఉపాయముచేతను
కట్టుపడి కుదురు పడదు.

ముఖ్యతార్పర్యము.

512 (1) జీవము—ప్రాణివాయువు ౫ వ పత్రం 51 వ సంఖ్యనున్న
ప్రకారం ఈ జాలమును కనుగొనుటకు నెవరి
కక్యము కాదు.

513 (2) జ్ఞాత—ఒకచాని తెలిసి కొనుట లేక గ్రహించుట.

514 (2) మనస్సు-తలంచును. తెలిసికొనును "హితము" మీ మ
నస్సు ప్రకారం జరిగించుడి.

515 (3) చిత్తము-మనస్సు కార్యములచేయించును. ఇందుకు "హి
తము" మీ చిత్తప్రకారము జరిగించుడి.

516 (4) బుద్ధి—మరి ఇచ్చ తలంపు తెలిసికొనుట ఇందుకు
"సాద్యకము" ఏ కార్యము నైనను చేయుట
కు నిశ్చయించును. ఈ మూడున్ను సమిధల
నెడి ఉడుకలగును.

517 (5) అహంకారము—సావమునకు కుదురు.

మనస్సు వాక్కు-కంఠ

స్వరము విషయము.

518—ఒకచానవాయువు మనసు, ఇవిరెండును గూడి, ప్రేరే

జ్ఞానేయగా ఆ రెంటి వలన వాక్కు కలుగుచున్నది. గనుక ఈ రెంటిలో వాగ్దేవి కంటే మనస్సు అధికమైనదగును ఇందుకు నమూనా—

419—ఈ శరీరమునందు స్థావర మనస్సనియు, జంగమ మనస్సును రెండుగలవు. ఆ రెంటిలో స్థావర మనస్సు శరీరము నందుంచును. జంగమమనస్సు వాగ్దేవివలన గలిగడినాగవాంఛనతో చేరిన వర్ణమంత్రకంక స్వరములు జంగ మనస్సు తెలిసికొనుము.

520—అజంగ మనస్సు కంటే వాగ్దేవి అధికమైనదగును.

521—వాగ్దేవికంటే స్థావర మనస్సు అధికమైనది యగును.

422—వీటి కన్నిటికీ “జీవి” ప్రధానమైనది యగును.

మనస్సు విషయమై

523—జీవి—అనే జ్ఞాతవల్ల మనస్సు చిత్తముగలుగును. మనస్సు చిత్తమువల్ల బుద్ధి అనే తెలివిగలుగును. తెలివి అనే జ్ఞానము వల్ల భక్తి కలుగును. భక్తివిషయమై ఈ గ్రంథముననున్న అమనస్కము చూడుము భక్తిని చేకొనినవారే ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయమై.

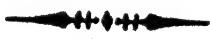
524—మనస్సు అనే చిత్తము అవివేక బుద్ధితెచ్చును. అవివేకమనే అజ్ఞానము అహంకారము తెచ్చును. అహంకారము పాపము తెచ్చును. పాపము నరకము జెందించును. అష్టదరిద్రము దెచ్చును, తీరని వ్యాధులు దెచ్చును, పుట్టుగిట్టుటలు గలుగును. ఇది గ్రహించి పాపమును చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

పద్యము—“పాపమె అష్ట దరిద్రం బిచ్చును, పాపమె చింతించె హింసకాధలనిచ్చును” పాపమె నరకము జెందించును. పాపము చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

నాలుక విషయమై

శ్లో. "జహ్వగే" వర్తతే లక్ష్మీ (2) ర్జహ్వగే" మిత్ర బాంధవాః
(3) జహ్వగే" బంధన పాశైః (4) ర్జహ్వగే" మరణంభుజం॥

• తా॥ నాలుక వలన సంపత్తు గలుగును. (2) నాలుకవలన
చుట్టాలు స్నేహితులు వస్తురు. (3) నాలుకవలన సంశ్లేష పాశైః
గనును. (4) నాలుక వలన చావును గలుగును.

పుణ్యము లభించే మార్గము.

Charity Bgins At home.

52—గృహస్థ శ్రీమధర్మమునుండి దారాపుత్రాదులను
మిత్ర ప్రియైవైర్జానాం పోషింతుచున్నచే దానము వారికి మించని ధర్మ
ము చేయరాదు. శ్లో. "కర్తవ్యో ధర్మః సుగ్రహ" అను శ్లోకం చా
వ్యస అష్టైశ్వర్యములు పొందినవారు.

చేయవలసిన దానములు.

(2) భిక్షకులకు భిక్షయిడిన దానము (3) ధాన్య, అవ
రాదులు దానము (4) అన్నదానము (5) పంచ భక్ష్యాదులు దా
నము (6) జలదానము (7) నవకాయ కూరల దానము (8) కంద
మూల ఫలాదుల దానము. 9 సువర్ణదానము (10) ధనదాన
ము (11) గోదానము (12) వస్త్రదానము. (13) గృహదాన
ము. (14) గజదానము (15) అశ్వదానము ఈ దానములు రెం
డున్న పాత్రాపాత్ర మెరింగి నడువ వలయును. (16) బీజలకు వి
వాహ నిమిత్తమైన ధనసహాయము (17) పాకశాల దానము (18)

వీధి బాలులకు బాలికలకు విద్య ధన సహాయము (19) గురుబోధ న
 సహాయము (20) వంశావళి గురువులకు యిచ్చే దానము (21) సద్గురు
 వులని పేరు వహించిన వారు యితరులకు ఉపదేశముచే దానము
 (22) పుస్తకముల దానము వేకరికి వృత్తులు వేసిన దానము (23)
 తాను భిక్షయిడ శక్తిలేక పోయినను భిక్షయిడ స్థలము చూపిన
 దానము (24) పాఠశాల దానము (25) పనిమూట్ల దానము (26) అ
 పువధముల దానము (27) హరికథ, సంగీత, సాహిత్య, నృత్య, వి
 నోదముల సత్కార్యములకు వినియోగ పర్చిన ద్రవ్య సహాయము
 (28) మృతి బొందిన శవముకు ద్రవ్యసహాయము (29) కర్మ సహా
 యము (30) గురువులను వాగ్వి పెద్దలగు మహా నీయులకు స్థలస
 మాధి దానము (31) ముత్తైదువులకు బాలులకు పశువు కుంకుమ గం
 ధ, అక్షిత, పుష్ప, ఫలాదులు, ఫరిమళాదులు, వస్త్ర భూష
 ణ, వస్త్రాలదానము (32) ఛత్ర, చోమర, వింజామర, విసరుకరి
 ల, పాదరక్షల దానము (33) గుట్టు కట్టించే ద్రవ్య సహాయము.
 ఇట్టి మొదలైన నట్టి దానములు, జనులు వారి వారి శక్తికొలది ఏదా
 నమైనను “ఈశ్వరార్పణ” అబ్రహ్మశ్రవణ, “రామార్పణ” “కృ
 ష్ణార్పణ” యని ఈ నాలుగింటిలో నొక బాక్యము నొక తెప్ప
 చు, భిక్షదానము యివ్వవలెను. వీటి వలన పుణ్యలోకములో భోగ
 భాగ్యములు కలిగి మరు జన్మములో శ్రీ గానో పురుషుడుగానో
 జన్మించి అపైశ్వర్యములను పొందగలరు. తాను కర్మత్వమునే
 జ్ఞాను పోధితత్వము వహించిన యెడల ఫలములేదు, ఫలములేదు.
 ఫలములేదు ముమాత్మకి తెలియ చేయడమైనది.

528—పైని ఉదాహరించిన దానముల కన్నిటిలో జలదాన
 ము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది యగును ఎటలానగా జలము దత్తక తీ
 ర్పును. సకల వృక్షాది ఓషధులను అనగా చెట్లు మొక్కలను రక్షిం

పుడున్నది. మఱిన్ని, బావులు చెరువులు, కోనేరులు, త్రవ్వించడము, చలి నేండ్రాలు పెట్టడము, గోవులకు తొట్లు కట్టించి నీరు నివ్వడము, బాటసారులకు నర్తములు కట్టించడము ఇవి ఉన్నంతకాలము ఆ జీవి పుణ్యము పెరుగుతూనే ఉండును. పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు పొందుచునే ఉండును. ఇవియున్నియు 90% వ సంఖ్యనందు చెప్పిన పుణ్యకర్తలో చేర్చబడును.

సర్వగుణమనగా.

కాంతగుణ ప భావము.

527—కాంతము శిరో భూమిగా మన్నమాట మఱచి పోయి దుష్కర్తాచరణమునకు దలచెట్టి సర్వతి నొందుట కూడదు.

(2) హింస యన్న జంతువులను వధించుటయే కాదు. ఇతరుల హాసస్సు నొప్పించుటయే హింస.

(3) పూజయన్ననూకతో నోటబలుకుటకాదు. మనశ్శుద్ధి కలిగి చేసిన భక్తియే పూజ.

(4) స్నానమన్న గంగలో మునుగుటకాదు. మనస్సున లేతమైన కలమ్రచము లేకుండుటే స్నానము.

(5) శుచియన్న మడి బట్టలు కట్టుకొనుట కాదు. బుద్ధిమాంద్యమును వదలి పరిశుద్ధ చిత్తముతో నుండుటే శుచి.

(6) పాండిత్యమన్న వేద శాస్త్రముల సభ్యసించి వివాగములకు బూనుకొనుట కాదు. బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది బ్రహ్మనందము ననుభవించుటయే పాండిత్యము కాబట్టి. ముఖ్యముగా కాంతచిత్తత గలిగియుండ వలసినది.

(7) విశ్వామిత్రుని దంతమడిసి వడినను, వశిష్టదంతమాత్రమును గోరవేడక, మనస్సున కాంతతను వహించి యున్నందున గదా యరసేకాలాంతరమాన నులభింపగా జయించినది కాంత

బ్రహ్మజ్ఞానము శాంతమే తపస్కృతి, శాంతమునకు సమానమైన సద్గుణ మొక్కటియులేదు. శాంతతలేని వాని ఇన్ద్రము నిరర్థకము. మోక్షాపీక్షగలవానికి మనస్సులో సహంకార మమకారము లెప్పుడు నుండకూడదు. అహంకారమమకారములను బొత్తిగోవదులుకొని నిరస్త చిత్తత గలిగియున్న వాడొక్కడే. ముముక్షువుగాని యితరులుగాను అహంకార మమకారములెంత ఐర్యంతము విడువనో అంత పర్యంతము అజ్ఞానాంధ కూపములోనే బడియుండవలసి వచ్చును.

528—సర్వగుణము నుఖము నందు గలుపుచున్నది. ముక్తుచగుచున్నాడు.

529—సర్వగుణము రజో గుణమును తమోగుణమును నణచ గలదు.

530—శరీరము నందుండు సమస్త ద్వారములయందుండు బ్రకాశించుచుండు జ్ఞాన మెప్పుడు కలుగింపుననో అప్పుడు సర్వగుణము బాగుగా వృద్ధి పొందియున్నదని తెలిసికొనవలెను.

531—శాంతగుణము పుణ్యమునకు కుదురు కోపము కలుగకుండుట.

532—శాంతమే బ్రహ్మజ్ఞానము.

533—శమమనగా మనోవిగ్రహము.

534—దమో మనగా ఇంద్రియ నిగ్రహము మంచిగుణము.

తమోగుణ ప్రభావము.

535—తమోగుణము వలన కోపము కలుగును. కోపము వలన అహంకార మమకారములు కలుగును. అవివేకము కలుగును, పరాభ, సోమరితనము నిద్ర, మొదలగు వానిచే బంధించును. అత

మానము పొగిగిపోని కలుగును. వీటిని నివర్తించుకొని శాంత శమదమాది గుణములను పొందిన యెడల మోక్షమార్గమును కనుగొన శక్తి కలుగును. తమోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు అవివేక ఫలము కలుగును. యీవిషయమైన పాపపుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

536—కోపము పాపమునకు కుదురు.

రజోగుణ పృథావము.

537—రజోగుణము వలన రాగాదులతో గూడుకొనినదని యు అభిలాషను, అభిమానమును, గలుగ జేయును. రాగమనగా పరస్పర విషయముగా గలిగెడు చిత్తవృత్తి. యిందువలన పొగిగిపోని కలుగును. అపుమానము గలుగు ఈ రజోగుణము వృద్ధిని బొందిన దగుచుండగా పరద్రవ్యము స్వీకరించుట యందు కనబడు ప్రతివస్తువు నందాశయును గలుగును. యిందువలన రావణుడు జన్మను గనుక వీటిని నివర్తించుకొని, శాంత, శమ, దమాదిగుణములను పొందిన యెడల మోక్షమార్గమును కనుగొన గల శక్తి కలుగును. రజోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు దుఃఖఫలము గలుగును. ఈవిషయమైన పాప, పుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

538—రజోగుణము పాపమునకు కుదురు.

539—రజో—రజో—గుణములకు బోధిగా వదులుకొని శాంతగుణము కలిగి నిర్మల చిత్తర గలియున్న వాడొకడే ముముక్షువుగాని యితరులు గారు.

540—ముముక్షువు అనగా మోక్షము కలుగజలయునని యెదు కోర్కె—గృహకు పశులనుదివేస నిచ్చగలవాడు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

541-(1) కాంతగుణము వలన జ్ఞానము కలుగును.

(2) రజోగుణము వలన విషయా న్నికలుగును.

(3) తమోగుణము వలన విచార జ్ఞానమును • అవివేకమును కలుగుచున్నది.

542-(1) ఇంద్రియముల కంటె విషయములు శ్రేష్ఠమైనవి యగును.

(2) అశబ్దాది విషయముల కంటె మనస్సు శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(3) ఆమనస్సుకంటె బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(4) ఆబుద్ధికంటె త్వేత్తిజ్ఞానాది ఆత్మ శ్రేష్ఠమగును.

(5) ఇతర వస్తువులయందు గలబుద్ధికంటె ఆత్మ బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యని లోక ప్రసిద్ధియైయున్నది.

543—ఇందుకు ఇతిహాసము కలదు అదిఅనగా

శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిసుఖంనైవా.

గురుబుద్ధి ర్విశేషతః

పరబుద్ధి ర్వివాదాయ

శ్రీబుద్ధిః ప్రళయంతరః

అన్నశ్లోకము చొప్పున ఆత్మబుద్ధివలననే జ్ఞానసంగతులు తెలిసికొని ఆత్మలో ఊహించి పరమార్థమును కనుగొనవలయును. ఈ రహస్యమును కనుగొనినవాడే భక్త్యుడు వీడె విముక్తుడు.

మాయామాటలు విషయమై

544—ప॥ పురుషులున్ను, స్త్రీలున్ను, మాయామాటలు, దబ్బుటమాట భావకూడదు. అదిసవాక్య తప్పకూడదు. సా॥ “మూటతప్పిన వాడు మాటవాడు” అను కృత్రిని బట్టి మామర్థమైతనిం

డి ఏ విషయ ముండె నను అదినమాట తప్పకూడదు. వాగ్దత్తము తప్పిర యెడల పాపమునంభవించును. ఇది సత్యము ఇది తెలియక మానవులలో కొందరు యోచించక విజ్ఞప్తిగు మాటలాడెదరు తరువాత పశ్చాత్తాపమును తెచ్చుకొనెదరు ఇందువలననే మాటలకు నవును యోచనచే మాటలాడ వలయును. ఒకరిచేత చిక్కు పడకూడదు. చిక్కు పడినయెడల అప్రతిష్టకలుగును. భూమియందు లేకమాత్రమైనను మనకు హక్కులేదు. నాపాలం నా ఇల్లు నాసొత్తు నాతోటలనివాదాడెదరు తుదకు భూమియందున్నంత మట్టుకే గాని (తల్లి గర్భమునుంచి జననమైనప్పుడు తెచ్చినదేమియులేదు.) అంత్యకాలములో యమచంచులు చేత బడినపుడు పట్టుకపో యేది యేరాలేదు. ఈ రెండున్ను పుల్లంకేయని, జనులందరికి తెలిసేయున్నది. తెలిసిన్నీ అందులో కొందరు అజ్ఞానములో పడి జనులను మఃఖంచెదరు. చారాజులకు సహా ఉన్నంత మట్టుకే గాని ఎందుననున్న హక్కులేదు. తుదకు యోచించగా భూమికి కర్త భగవంతుడే గాని మరి యొకడులేదు మనముచూచుచుండగా జనులు చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నారు. జనులుచూచుచుండగా మనమే చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నాము. స్థూలకీరమును ఈ లోకములోనే దహింప చేయుచున్నారు. ఇంతమాత్రమునకై, మిట్టి పడనేల! మిడిసిరా

మానవపాపములు

లనేల! తుగ్గి పడనేల! ప్రజలను దుఃఖించనేల! దార్జన్యముచేయనేల! ఇతరులను బాధపెట్టనేల! అపగా రుణములు తీర్చకపోవుట, దొంగపనులు చేయతలంచుట, ఇతరుల కిబ్బంది కలుగజేయుట ఇతరులసామ్యహరించుట స్త్రీ—పరువునును గమనించుట పురుషుడు

పక్షాత్రిని గమనించుట వ్యవహారములలో మోసపుచ్చుట దురాలోచనే చేయుట కమము దప్పట అక్రమముగా నడుచుట చండప్రచండముగా భోవము దెచ్చుకొనుట పాపకార్యములకు నమృతించుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి మోసన పాపము లనబడును. .

చేతులతో చేయబడిన పాపములు.

545—పరశ్రీలతో భోగించుట, నరహత్యచేయుట కొట్టుట తన్నుట కట్టవేయుట దొంగిలించుట తన పశువుల నితరుల చేలలోనికి విప్పివేయుట చేలగట్లు దున్నుకొనుట ఇతర భూము లపహరించుట ఈశ్వరునితో నమానమైనటువంటి తరాళతో తక్కువ తూనికె తూచుట తాను ఎక్కువ తూనికె తూచుకొనుట ౪0 తులములకు తగ్గుగల శేరుతో తూనికెత్తూచుట తాను రయితులవద్ద మొక్కువ వీసెతో తూనికె తూచుకొనుట తక్కువ తూము తక్కువ శుంచము తక్కువ శేరుతో కొలత కొలించుట తాను రయితుల వద్ద ఎక్కువ తూము ఎక్కువ శుంచము ఎక్కువ సేరుతో కొలతకొలుచుకొనుట సినలుకానిపిచ్చపడులు కొలతలు నుపయోగించుట కొలతలో మోసపుచ్చుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి చేతులతోచేయు పాపము లనబడును. లేక కాయపాపము లనబడును. కాయమనగా దేహము సినలుగా తూనికె తూచడము సినలుగా కొలతలు కొలవడము ధర్మమార్గమగును.

నోటివాచక పాపములు.

546—అనత్యము చెప్పట అలద్దము చెప్పట కఠినముగా మాట్లాడుట దుర్భాషలాడుట దొమిత్తి జరిగించుట అడిన మాట తప్పట యిస్తానని అకపిట్టుట బిట్టుపెట్టుకొనుట ఇట్టివి మొదలై నటు

పంటిది వాచకసావము లనబడును. నోటిమాట సావములనబడును.

547—ఇట్టి చెడుకార్యములను చేసి, తరువాత వశ్చాత్రావము పడనేల? ఇడుములు పడనేల? శ్లోక్కిష్టు పడనేల? చింతించనేల? ప్రాణమును అనునములో? తెచ్చుకొననేల? తుదకు అధికారుల యెదుటకు పోనేల, శిక్షలు పొందనేల? ఇహలోక శిక్షలుగాక పరలోకములో యమదండన కూడాకలదు. ఇందుకు సాక్ష్యశ్లోము—

548—ఈ మాయ ప్రపంచములో జన్మించి కండకావరము వల్ల ఇట్టి తంత్రములచే అవకీర్తి బాధలు నొందుటకంటె, తత్త్వం మురహరి నామము ముదముతోదలచుచు ముక్తి బొందవెనో మనసా? అనిపాడినట్లు ఈ గ్రంథము నందున్న మురహరి నామమును సంతోషముతో భజించుచు ముక్తి నొందడము ఉత్తమమగును. తంత్రమనగా—మాయ—మాయ—అనగా—లేనిది—రాని—పోనిది.—

తలిదండ్రులు మొదలైనవారి ప్రభావము.

549—(1) మొదటిది తల్లి (2)వ వాడు తండ్రి (3)వ వాడు గురుడు (4)వ వాడు దైవము.

550—(1) దైవముకంటె పదిమడుగు లెక్కువ గురువు గురువు అనగా (1) వంశావళి గురువు (2) కాల్యములో విద్య నేర్పినవారు గురువు (3) వృత్తిపనులు నేర్పినవారు గురువు (4) కారణ మిచ్చినవారు గురువు.

(2) గురువుకంటె పదిమడుగు లెక్కువ తండ్రి.

(3) తండ్రికంటె పదిమడుగు లెక్కువ తల్లి.

(1) కనిపించినందున తల్లి మొదటి దైవము.

(2) సాక్షి వంశరించినందున తండ్రి రెండవ దైవము.

(3) సన్మాన్యములోఁ జెచ్చినందున గురువులు మూడవ దైవము.

(4) మోక్షమునిచ్చుట వలన దైవము నాలగవ దైవమనిపెద్దలు చెప్పదురు.

551—నవమాసములు మోసి పోనవవేదనచే బాధ పడితుడకు మహాకష్టముతో కనిపించిన తల్లినిన్నీ, నానావిధములైవ్యధలకు తలయిచ్చిన తండ్రినిన్నీ ఎల్లప్పుడు భార్యయు తానును వారిని సంరక్షణచేసి పూజించుట ఇహలోకమున కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు కలుగును. ఇట్లునడవని వారిఁ ఇహలోకమున నవకీర్తియు పరలోకమున యమడందన గలుగును. ఇందుకు సందేహములేదు.

552 మంచిగుణములు గలవారు.

(1) భగవత భాష్యముచే నేవారు.	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(2) సత్యముగా ప్రవర్తించువారు.	భక్తుడు.	భక్తురాలు.
(3) మంచికార్యములు గృహించువారు.	నీతిమంతుడు.	నీతిమంతురాలు.
(4) కాంత కమ చమ గుణములు గలవారు.	బుద్ధిమంతుడు.	బుద్ధిమంతురాలు.
(5) మంచి చెడ్డలు గృహించువారు.	ధీరకాంతుడు.	ధీరకాంతురాలు.
(6) అత్యాచార్యములు గృహించువారు.	తెలివి పరుడు.	తెలివిపరురాలు.
	వివేకి.	వివేకి.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(7) అహంకార మహంకారములు లేనివారు.	కాంతుడు.	కాంతురాలు.
(8) ఒకరి యందు ప్రియ గలిగినవారు.	దయావరుడు.	దయావరురాలు.
(9) ఒకవంశవశేతక పలుకువాడు.	నిఖంటుడు.	నిఖంటురాలు.
(10) అంగణిని సమముగా చూచువాడు.	సమిష్టి.	సమిష్టురాలు.
(11) అపకృతముందు ఆదుకొన్నవారు.	ఆపత్ బాంధవుడు.	ఆపత్ బాంధవురాలు.
(12) ఒకరి యిబ్బందిని తలంచేవాడు.	కనికరుడు.	కనికరస్తురాలు.
(13) సమముగా పంక్తిభోజనము పెట్టెవాడు.	పక్షపాతములేనివాడు.	పక్షపాతములేనిస్త్రీ.
(14) న్యాయముగా ప్రవర్తించే వారు.	న్యాయస్తుడు.	న్యాయస్తురాలు.
(15) సంకల్పము వికల్పము కోరికలు లేనివారు.	జ్ఞాని.	జ్ఞాని.
(16) తప్పిదము పొందనివారు.	చిత్తోపి.	చిత్తోపి.
(17) వకరికి ఉపకారముచేయువాడు.	ఉపకారి.	ఉపకారురాలు.
(18) మనస్సుయందు కపటముంచనివారు.	నిష్కపటి.	నిష్కపటి.
(19) పుణ్యకార్యములు చేయువారు.	పుణ్యాత్ముడు.	పుణ్యాత్మురాలు.

పురుషులు శ్రీలు ఇట్టిముద్రలను ధరితము గలిగి జ్వంజ్యములను వధ్యరించిన వారు ఇహలోకమునందు వ్యాధి క్రియ వ రలోకమునందు మోక్షభోగ భాగ్యములును పొందగలరు.

553 చెడుగుణములు గలవాడు.

పురుషులు.

శ్రీలు.

(1) భగవద్భామును చే పామరుడు అట్లాని పామరురాలు.	
యనివారు.	
(2) దూషణవ్యభావముగ అవత్యుతి.	అవత్యుతురాలు.
లవారు.	
(3) చెడుకార్యమును పూ దుర్మాత్తలు.	దుర్మాత్తురాలు.
నువారు.	
(4) మనస్సుయందు కప కపటగుడు.	కపటగు రాలు.
టముంచువారు.	
(5) ఇమిడ్చి గొంటిమోట కూర్చును.	కూర్చురాలు.
లాడేవారు.	
(6) న్యాయమును తలంచ నీతిలేనివాడు.	నీతిలేనిశ్రీ.
నివారు.	
(7) తప్పకమును పొందిన ద్వేషి.	ద్వేషి.
వారు.	
(8) ఒకరియందు క్రోధులీ నిర్దయుడు.	నిర్దయురాలు.
నివారు.	
(9) పంకిలోనలి పక్షము వక్షపాతకుడు.	వక్షపాతకి.
చేసేవారు.	
(10) మనస్సు యందున్న కుచ్ఛికుడు.	కుచ్ఛికురాలు.
సంగతి తెలిపనివారు.	

- (11) పదులుచేసిన మేలు వివాసభారము. వివాసభారము.
మరచినవారు.
- (12) సర్వములపై మాట అసర్వము. అసర్వము.
లాడేవారు.
- (13) దుడుకు పనులుచేసే దుష్టుడు తుంటి. దుష్టుడు.
వారు.
- (14) కొంటి మాటలాడేవా పలుగాలి. పలుగాలి.
రు.
- (15) పోకి మాటలాడేవా లుక్కా. లుక్కా.
రు.
- (16) మడియకు ఒకరరహా చపలచినుడు. చపలచినుడు.
గామాటాడు వారు.
- (17) అసర్వముగా ప్రవర్తిం అసర్వము. అసర్వము.
చేవారు.
- (18) ఒకరికి అపకారముచే కఠినచినుడు. కఠినచినుడు.
సేవారు.
- (19) ఒకరితో నొకరుమా కలమ్రుడు. కలమ్రుడు.
ట్లాడునప్పుడు క్షేమము
తెచ్చువారు.
- (20) ఘోరుతెచ్చిన వస్తువు అనుమానము. అనుమానము.
ను నమ్మినారు. అనుమానం పెనుభారము.
- (21) పాపకార్యములు చే పాపాత్ముడు. పాపాత్ముడు.
యవారు.

పంచమహాపాతకములు.

22—(1) వ్యర్థనీయము (2) సురాపానము (3) గురువర్తిగ
మనము (4) బ్రహ్మహత్య (5) మహాపాతక నహానానము యీ ఏను
పంచమహాపాతకములునను

22—పురుషులు శ్రీలు ఇట్టి చెడ్డ చేష్టలు మొదలై నటువంటివి పూనుకొన్నవారి భూలోకములో శిక్షయు యమలోకములో నరక దండనకలుగును.

వివచంతువులు.

(24)—వృద్ధి కస్య వివచంతుచ్చం (2) హక్తి కస్య వివచంతుః (3) తక్షకస్య వివచంతుస్తా (4) సర్వాంగం దుష్ట సేవివచంతా (1) తెలుగు తోకయందును (2) ఈగకు తలయందును (3) పాముకు తోరలయందును (4) దుష్టనువకు సర్వాంగములయందు వివచమునందును చంతువులకు వీటివలన మృత్యువుగలుగును చంతువులవలన వీటి మృత్యువు గలుగును వీటిని చంతువులభయముగలదు. చంతువులకున్న వీటి భయముగలదు.

పరువువిషయము.

25—జనకృతి (1) పరువుపోగొట్టడమే—శ్రీ

(2) పరువులేవడమే—శ్రీ.

(3) పరువుపోవడమే—శ్రీవల్ల

(4) పరువురావడమే—శ్రీవల్ల

6—ఇది గ్రహించి పరువుతోనున్నవారే శ్రీలు. ఈ జగమునందు పరువు అనేపస్తుత మహాగొప్పదియగును. ఇట్టి పోవును సంపాదించుకొన్నవారే ధన్యులు జగమునందు పరువుగలవారనినీ అరించాలు అనినీ పేరు వహించినవారే ధన్యులు.

6—పరువు పురువులేనివారు జగమునందుండి ప్రయోజనములేదు.

7—పరువుపోవడం శుభమాత్రం పరువురావడం దినాలచేరట.

8—పరువు ఎట్లువచ్చును. మంచి వడతల్ల వచ్చును.

2—అరిండా అనే పేరున్నవచ్చును. నజ్జన సాంగత్యమున జ్ఞ పచ్చును.

పుర్ర—పుర్ర—నంతానము విషయము.

10 జనులలో నంతానములేదని కొందరు వ్యవసమునందుచు న్నాడు. కొందరికినంతానము గలిగినంతో పించుచున్నారు. కొందరికి నంతానము గలిగి దుఃఖము నొందుచున్నారు. తలిదండ్రులకు నంతానము వలన హింస మృత్యువు గలుగుచున్నది. ఇట్టి దుఃఖదుఃఖములు మనము చూచుచున్నాము. గదా! ఇందుకు నమస్త్రి—

11—శ్లో. ఏకోపి గుణావా పుత్రో దుష్టుడైనక కైరపి:

12—టీక. తలిదండ్రులను పోషించున అయిదు కలిగిన కుమారుడొక్కడచాలును క్రితపహించును కుమార్తెయైనను ఒక్కలే చాలును దుర్మాత్తులైనవారు నూరుగురున్నను నేమి ప్రయోజనము ఇట్టివారివల్ల తలిదండ్రులకు హింస మృత్యువు గలుగును ఇందుకు నిదర్శనము.

13—ఏకచంద్ర ప్రకాశన నక్షత్రైశిం ప్రయోజనం॥

14—టీక. ఒకచంద్రుడదయమైన లోకమంతా ప్రకాశింపుచున్నది. అచంద్రుడులేక నక్షత్రము లెన్నియున్నను ప్రయోజనమేమి కుదరకు ఇది యంతయు తలిదండ్రుల పౌరబ్ధకర్మమని ఎంచవచ్చును.

శ్లోకములు.

15—శ్లోకం. వేదమూలమిదంతా వ్యాధిభార్యమూలమిదంగృహం కుక్షిమూలమిదంభాన్యం ధనమూలమిదంబగత్.

16—టీక. వ్యాధిమూలమిదంతా వ్యాధిభార్యమూలమిదంగృహమూలము. భాన్యమనకు కుక్షిమూలము. బగత్తునకు ధనమూలమిదంతా వ్యాధిమూలము.

శ్లోకములు

556—శ్లోకం: అనభ్యాసవిషంకాక్రమ మతీతాభావనాది
పందరిద్రాకృతివిషంగోష్ఠి. వృద్ధకృతరూపవిషం.

తా. అభ్యాసములేనిపోనీ కాక్రమమేమిషము తీతాభూతాక
యన్నప్పుడు భావనమేమిషం. దరిద్రునకు విసోదగోష్ఠియేమిషము.
మునలివానికీ వయసు పెండ్లా మేమిషము.

557—శ్లోకం: కోటిరానాంస్వరోయాపం పాతివ్రత్యంతంయో
పితా విద్యారూపంకరూపీణం మూరూపంతవస్వినాం.

తా. కోటిలకు స్వరముగూపము. శ్రీలకు పాతివ్రత్యముయో
పము. కురూపకీ విద్యరూపము. తపస్యాలకు మూరూపము.

విగ్యార్థలవిషయమై.

558—(10వ పత్రము 180వ సంఖ్యనందు చెప్పినప్రకార
ము తల్లిగర్భమునుంచి శిశువుగాజన్మించి తల్లిపాలుత్రాగి పెరిగి బా
ల్యావస్థనుంచివెడలి యవ్వనదశపొంది తలితండ్రులు అన్నదమ్ము
లు అప్పచెల్లెళ్లు ఇంకాఉండబడ్డ బంధువులు మొదలై వహారితోనున్న
పాకకాలకువెళ్లుచు పాకకాలలోఉన్న ఉపాధ్యాయునితోనున్న బాలు
రతోనున్న కలహించక వారికిఅనుకూలముగా ప్రవర్తించుట విద్య
సేర్పుకునే విద్యార్థులకు విధానముకడయున్నది. ఇట్లుచవలెంచినయె
డల మంచిమగుణముగల విద్యార్థులనేపేరువహించగలరు. విద్యార్థిఅ
వగా బరిలోచదువుకునేదిన్నవాడతలచును. విద్యార్థులవగాబరిలోచ
దువుకునే చిన్నవాళ్లవలదుదురు ఈదిగువవృద్ధావారించిన 180వ సం
ఖ్యలో చెప్పినప్రకారం ఉపాధ్యాయునివల్ల నకల విద్యలునేర్చి సం
వన్నులైవయెడల ఇహలోకము నందు కీర్తిపొందగలరు. ఇందుకున
మృతి. 1.1. విద్యధనవిద్యు తాగర్వక నేలయేరేయి. బంధువుల
గూర్పు స్నేహిత ప్రకీర్తమునను. నైహికముపిత్త నుభయం ఇతి

కపరచు, గానమనుచు విద్యకై గడగవలయు. శ్లో॥ 1. విద్యాగురూ
 గాం నన్విదానహారంతను శ్లో॥ 2. మౌనమున విద్యయందుగాని
 శుగ్రంధమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానము యందుగాని అపేక్షగలవారు
 న్విదాహారములందు అంతగా ప్రేమించరు. ఇట్లా కష్టపడి విద్యనేర్పిన
 యెవరి విహితా ముష్టిక సుఖము లనుభవించగలరు. అనగా ఇహ
 పరిలోకము లిందుగల భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకునిద
 ర్చనము శ్లో॥ 3. అభ్యాసాను పరీవిద్యా, బుద్ధి కర్తాను సారిణి ఉద్యోగా
 నునరీలక్ష్మి ఫలంభాగ్యాను సారిణి శ్లో॥ 4. అభ్యాసము వలన విద్యవ
 చ్చును. కర్తానుసారముగా బుద్ధికలుగును. ఉద్యోగాను సారముగా
 నైర్వర్త్యము వచ్చును. భాగ్యానుసారముగా ఫలముగలుగును. గను
 క శుగ్రంధమును నమ్మిన వారు పాపములగుదురు. మోక్షమటచేర
 నుండును. ఇందుకు సందేహ మేమియు లేదు.

గురుబోధ

శీవయోగ- లక్షణము.

560—సింహార్చనలో 60 వ పత్రం 49 వ సంఖ్యయందు వి
 వరించిన ప్రకారం తల్లిగర్భములోనున్న పిండమునందున్న గుర్జ
 లోనున్న మృగములలోనున్న పక్షులలోనున్న ఇతరపురుగుల స్వ
 రూపములలో నున్న స్త్రీ—పురుష నపుంసక స్వరూపములు
 కలిగియున్నవి. శిథి పూర్వజన్మ పార్శ్వపంచిత కర్మములను బట్టి
 గూఢమూర్ఖి గూఢిలో ప్రవేశించినపుడు దేహమందు గలస్త్రీ—
 పురుషనపుంసక రూపములను తాననిగ్రహించుకొనుచుగాని “శీవీ”
 మార్గం స్వరూపములులేవు.

561—“శీవి” విషయమై 20 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యయందు
 వివరించిన ప్రకారం పరమార్థ ప్రవీరింబడును.

జీవియొక్క నామములు.

561—(1) జీవి (2) చిత్తుజీవారత్తజ్ఞానస్వరూపము విద్యయనబడును

562—(1) జీవారత్త (2) మహారత్త (3) అంతరార్త (4) చిదార్త (5) కమలార్త (6) నిర్మలార్త (7) ఆత్మబుద్ధార్త—జీవుడు—సుకారత్త—శివుడు

563—(1) ఆపోజ్యోతి (2) జీవనజ్యోతి (3) పరంజ్యోతి (4) జ్యోతి.

564—(1) రాజహంస (2) మంస (3) జీవహంస (4) పరమహంస, (5) రాయంచ.

565—(1) ప్రాణము (2) ప్రాణవాయువు (3) ఉచ్ఛ్వాస (4) నిశ్వాసలు ఇవియన్నియు లెక్కించగా 22 నామములగును.

లక్షార్థము కనుబడని వస్తువు.

566—“జీవి” శరీరము నంతటా వ్యాపించియుండును. ఘటము ప్రకృతి కాయము స్థూలశరీరము శరీరము అనగా దేహము “ఓం” కారస్వరూపము అవ్యక్తమని చెప్పబడును.

567—ఈ జీవి ఏ తాను చేసిన పాపపుణ్యములు అంత్యకాలమందు తాను సాక్షిరూపముగా యముని ఎదుట నిలవబడి తెలియజేయును అందుకు తగిన ఫలములు అనుభవించును.

568—సాంఖ్యమతే శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రములో 7 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారము “అవ్యక్త” తత్వమువలన ఏర్పడిన 25 తత్వములతో “నత్తు” “చిత్తులు” రెండున్ను చేరి శుక్లమందు వ్యాపించి “పింజోత్పత్తిలో” చెప్పినట్లు స్త్రీ పురుషావస్థలు నుంచి పురుష రూపముగానో స్త్రీరూపముగానో జన్మించి తాను తల్లిగర్భములోనుండి భ్రానించి పరాత్పరుని దివ్యజ్ఞానమును ము

అది 66 వ పత్రములో వివరించిన ప్రకారం పసికనములో 6 వంశ
 స్పరముల ప్రాప్తిములో ఉండగా గురువు వలన విద్యాభ్యాసముపొం
 ది పూర్వజన్మములో తాను చేసిన ప్రార్థనలచేత కర్మమును బ
 ట్టి నశలవిద్యలునేర్చి సంపన్నుండై శృహస్థా శ్రమ ధర్మమార్గము
 నమిత ప్రధర్మనగా సంపదించుచు "వేదపారాయణ విపాకాం" అ
 న్నశ్లోకము చొప్పున యిందున్న వేదాంత వాక్యములను గ్రహించి
 "బ్రహ్మసంతు బ్రహ్మణః" అన్నశ్లోకము చొప్పున అమనస్క
 మనే బ్రహ్మజ్ఞానము నన్గయుచు వలన పొంది బాల్య యౌవన క
 మార వార్ధి కములలోగాని "విద్యాకురాకాం పనిద్యా నహారం అ
 న్నశ్లోకముచొప్పున విద్యయందు అపేక్షగలవాడు విద్యాహారముల
 ను తలంచ నటువలె ఇది అన్నియు గ్రహించి తనను పుట్టించిన భ
 గవంతుని తలంచుచు బ్రహ్మను కనుగొనినవాడే మానవుడనటకు
 ను బ్రహ్మప్రాప్తికలుగగలదు.

566—దూషణ, భూషణ తిరస్కారములు రక్తమాంసములు
 గల మాంస కీరమున కేగాని "జీవిలనే ఆత్మకులేవు అయితే" "జీ
 విలనే ఆత్మకు" పుణ్య—పాప—కర్మములనుబట్టి (1) పరలోకము
 నందు 6 మోక్షలోకములు గలవు అందున భోగ, భోగ్యములును
 (2) యమలోకమునందు 6 గలవు. అందున యమదాడననున్న, (3)
 ఇనాలోకమునందు అనగా ఈ భూలోకమునందు జనన మరణము
 లు రెండున్న దుఃఖ కుఃఖములు రెండున్న, గలవు. ఇవిమూర్తియుత
 పువు అయితే "జీవి" తనపుణ్యనికయముచేత బ్రహ్మములో టై
 క్యమైనయెడల జనన మరణములు దుఃఖ కుఃఖములు, నశించును.

570—కొందరు మానవులు, జేహము దహనమై భోజున్న
 దనినీ, క్వాన, గాలిలో కలిసి భోజునని చెప్పుదురు. ఇది పిచ్చి
 మాటలు, ఏరే పామరులనబడుదు. పైవి జేహదహించిన పదిలో

కనులు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. తరచి చూడుము.

571—నానావిధ కామ్రములను చదువవలయు ననితి భ్రాం
తిని ఓడిది పెట్టి తత్వవిశేషముచేసి అత్మయేవత్వమును పరబ్రహ్మ
మని యెఱుగవలయును.

572—యజ్ఞస, యాజన, అధ్యయన, అభ్యాస, జాన భృ
తిగ్రహ, స్నాన, సంధ్య, జప, తపనాదు—నేమి—యాగ—తీ
ర్థయాత్రాది నకల సత్కర్మములు చేయుట వలన తత్వజ్ఞానము
కలుగజాలదు. అత్యుభవము గలుగజాలదు.

573—నకలవిద్యలు చదివినందున ఉదరపోషణ కొంతగాని
మృత్తిపొందజాలదు. ఈ దేహమునందున్న అత్మను అంతరంగ దృ
ష్టివలన కనుగొనినయెడల ముక్తిపొందగలదు. అంతరంగ దృష్టి
అనగా అత్మతోడిహించి చూచుట. మరిన్ని మనోనేత్రమున బడును.

574—దేహమునకే బాహ్య కొవచమనే స్నానాదులు కా
వలయునుగాని “జీవిలనే అత్మకు కొవచమనే స్నానాదులతో పనిరే
దు. దీనికి అంతర పరిశుద్ధిజ్ఞాన స్నానమే ఉచితమైయున్నది. దేహ
స్నానాదుల వలన అత్మ పరిశుద్ధుడగుచున్నాడనుట వృథా భ్రమ
స్నానములు బాహ్య దేహస్థాభ్యుమునకేగాని అంతరాత్మ స్థాభ్య
మునకుకాదు. “జీవిలనే అత్మక” జ్ఞానకొవచ స్థాభ్యము. మరిన్ని
అత్మజ్ఞాన కొవచమువలననే పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇందుకు సాదృ
శ్యము!

575 తే. “కొవచములు రెండు తెగులై చదు బ్రసిద్ధి.

మృత్తికాజలములచేతః సురభి బాహ్య.

మనవి నాభ్యంతరపు కొవచమునగ కాన,

శుద్ధియని కద నదియియ్యిబుద్ధియొకులు”

576—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమని అంతర పరిశుద్ధ మన లేక భావపరిశుద్ధమని రెండు విధములు.

577—తా॥ బాహ్య పరిశుద్ధమనగా మృత్తిక అనగా విభూతిచేతను జలముచేతను చేయబడునది బాహ్య పరిశుద్ధము. అంతర పరిశుద్ధమనగా కామ, భోగ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, రాగ, ద్వేష, దంబములతోనున్న, ఆవణి, కార్మిక, మాయిక, మామేయ, తిరోదినములనెడు పంచమలములు మొదలైన దుష్టగు సంఘములతోడను కూడక, మనస్సు నిర్మలమైయుండుటే అంతర గరిశుద్ధమని విజ్ఞానసంపన్నులగు పండితులు పలుకుదురని తాత్పర్యము.

578 శ్లో॥ ఆశయాబద్ధతే లోకః । నిరాశా పాశబంధకః॥

అత్యాశా పరమందుఃఖం । నిరాశా పరమం సుఖం॥

అనుకృతివలె భ్రష్ట, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, వీటియందు మితప్రమాణముగా నంచరించినవారే ధన్యులు లేక వీటియందు మితప్రమాణము తప్పి అక్రమమునుబట్టి అధికముగా దురాశ వాంఛ చేసిన మొదల కలిగినవృత్తు యింతంత యనిచెప్పుటకు అలవికాదు. స్వల్పవిషయములలో పైతము యథార్థముగా నుండవలయును.

579—శ్రీమదు॥ తనపుణ్యాతిశయమువలన తన్నుతానెరిగినపుడు సరిసార—సుఖ—దుఃఖములు నిత్యములుగావనియు, సకలప్రపంచ పదార్థములు అనిత్యములనియు, చెడుకర్మలను చేయుట అజ్ఞానమనియు అట్లు తోపించి, శ్రీమి॥ “అజ్ఞానతిమిరాంశస్య జ్ఞానాం జనకలోకమా” అనునట్లు అజ్ఞానమనే చీకటిని జ్ఞానమనే వెలుగురువలన పోగొట్టుకొని మోక్షమును కోరువారు సంసార వముడ్రమునందు మితప్రవర్తనగా నంచరించుచుండురు.

∴ రీతి—అవివేకమువలన అజ్ఞానము, అజ్ఞానమువలన నేను, నాది అనెడి కర్తృత్వ జ్ఞాను, ప్రాథత్యములనెడి అభిమానము, అభిమానమువలన కామ, క్రోధాదులు, భాగద్యేషములు వీటివలన అనేక చెడుకర్మములు చేయుచు “జీవార్థ” బంధన, మరగాములను బొందుచుండును. ఇట్లు అనేక జన్మములు ఎత్తుచు భూభ్రమంచుచుండును. ఈ దిగువ సూదహించిన నరక ప్రభావము చూడుము.

నరక ప్రభావము.

531—నరకస్థుల వివరణము.

- (1) కారవము.
- (2) మహాకారవము.
- (3) కంటకావనము.
- (4) అగ్నికుండము.
- (5) పంచకష్టము.

532—అనియిట్లు అయిదు నరకములు గలవు.

ఈ నరకములలో మొదటి దానికంటె రెండవ దానియందు నధికదుఃఖము గలిగియుండును. ఈ ప్రకారమే రెండవదానికంటె, మూడవదానియందును, మూడవనరకముకంటె, నాలుగవ నరక మందును, నాలుగవనరకముకంటె అయిదవ నరకమందును, అధిక దుఃఖములు కలిగియుండును.

533—(1) కారవమనునరకము భూమికింద నుండును.

(2) కారవముకింద మహాకారవముండును.

(3) మహాకారవముకింద కంటకావనమనెడి నరకముండును.

(4) కంటకావనమనెడి నరకము క్రింద అగ్నికుండముండును.

(5) అగ్నికుండముకింద పంచకష్టమనెడి నరకముండును.

304—ఇట్టి అయిదు సరకస్థలములను పాపకార్యముల తారకమ్యములను తెలిసికొని యముడు ఆయాపాపాత్ములను పంపించుచుండును. అంతట ప్రాణులను చూచు బటుబురిసికొని పోయి ఆ యాసరకములయందుంచి అగ్నిచేత కాల్చుచు కత్తులచేతకోయుచు త్రాడులచేతను సర్పములచేతను కట్టవేయుచు కొట్టుచు ప్రాణులను బాధింపుచుండును. మరియు అట్టిసరకస్థలములయందు ప్రాణులను కుక్కలు కరుచుచు పురుగులు దేహమును తొలుచుచు గ్రద్దలు ముఖమును పోచుచుచు బాధింపుచుండును. మరియు యమదూతలు నానావిధములగు కష్టములు కలిగించుచు బాధింపుచుండును. ఈ ప్రకారము జనులు తాముచేసినపాపములప్రకారం పైనిచెప్పబడిన అయిదువిధములగు సరకములయందుపడి తమతమ పాపకర్మములకు ననుభవించదగిన దుఃఖము లనుభవించి అటుపిమ్మట కృమముగా మనుష్యులుగాను పురుగులుగాను పక్షులుగాను మృగములుగాను పుట్టుచుచచ్చుచు పిమ్మట మనుష్యులైపుట్టుదురు. ఈ ప్రకారము ఇనుము అగ్నియందుకాల్చబడి తనకలమ్రమునువిడిచినట్లు ప్రాణులుసరకములచేతను పురుగు, పక్షి, మృగములు మొదలగునవిగా పుట్టుటచేతను తమతమపాపబాహుళ్యమును పోగొట్టుకొని తుదకు మనుష్యులై మఱిపుట్టుచుండురు. ఇట్లు చెప్పబడెత మనుష్యజన్మకుంచేయబడిన పుణ్యపాపములవలననే నర్వర్ణసరకములను పొందునట్లు ఏర్పడుచున్నదేగాని యితరజన్మములయందుచేయబడిన పుణ్యపాపములనుబట్టి నర్వర్ణసరకములుకలుగనట్లు స్పష్టమగుచున్నది.

305—ఈ విషయమై ఈ గ్రంథమునందు 20 వ పత్రం 20 వ సంఖ్యకింద ముఖ్యకాత్పర్యముచూడుము.

306—పైనిబాహించిన పాములు కుక్కలు పురుగులు, గ్రద్దలు కాదులు మొదలై ట్టివి తరకకూపములోపున్న ప్రాణులను

హింసించ నున్నవనిచెప్పారా? లేక సరకకూపములో? పెళ్లిసపాపా
కూట్రలో వారేనా? అని శంకరాగా.

587—సరకకూపములో? పెళ్లిసపాపాకూట్రలో వున్నవాడే
యగుదురనవచ్చును.

588—ప్రాణులను ప్రాణులే హింసించేలాగు యమునితీర్థ
ప్రకారం జరిగించుచుండురు.

స్వర్గసరకములవిషయము.

భక్తులవాక్యములు.

589—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకము
న్ను లేనేలేదనిన్ని ఈజగమందే పుణ్యపాపకర్మము ప్రాణులనుభవిం
చవలయునని “తత్వములు” పాడి ప్రచుర పఠచియున్నారు.

590—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకము
న్ను ఉన్నవనిన్ని ప్రాణులుఅందున పుణ్యపాపకర్మములు అనుభవించి
శేషించిన పుణ్యపాపములు మరుజన్మమందు మానుషజన్మము గా
నో మృగములుగానో పక్షులుగానో పురుగులుగానో జన్మించి అను
భవించుదురని తత్వములు పాడి ప్రచుర పఠచియున్నారు.

591—కొందరు భక్తులు పునర్జన్మము నున్నయని “తత్వములు”
పాడి ప్రచురపఠచి యున్నారు.

592—ఈమూటియందున్న ట్రాకు కనుగొనుటకు ఎవరికక్క
రాదు. అన్వేషించిన పృథ్వికర్త కేగోచరముగా నుండునుగాని ఎవరె
న్నుకనుగొనలేరు.

593—ఎటులైనను నునముచేసేవలనన్నియు యాత్మమైనది
చేయవలెనుగాని అయి క్తమైనది తలదాపులోకి తీరూడదు.

504—సామెత: “ఎవరికి వారే యమునాతీరే” అనునట్లు సంసార సముద్రములో పామరులుగానుండి మునిగి తేలుకూ తుదకు 503వ పత్రము 544వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం ||శ్లో|| ఉ॥ “ఎన్నియుగంబులేక నరు లెందరు పుట్టిరొవానిలోన నంభవన్నులు బుద్ధి మంతులును పండితులెందరు గిట్టిరందు లో” కోన్నతికై పరోక్ష్యతి సో ప్పదు ధన్యులు కీర్తికొందగా । నున్నదె పుట్టుగిట్టునటు బూరును చేరుచుకన్క-వారికి॥” అనుశ్లోచితోచ్చననున్ను ||కం॥ “మన సాటి వారలెందరో! మనయెదుటనే మరణముండ మహిగనలేదే! లనవా రెవరో? తానెవరనియెడు వాక్యంబువినమె యార్యులు దెలుపక” అనునట్లు అంత్యకాలమునందు నిక్షహస్థలములలో “జీవి” యమ భటులతో న్వర్ణవరకాదులకుంజేరిన పిదప ఇహలోకములో విశ్వాసముతో కేశవుని పొగడని పురుషులు స్త్రీలు ఏగతి అగుదురో ఈ గ్రంథమును తరచి చూచినయెడల గ్రహింపులోకి రాగలదు. గనుక బాల్యయావన కాలార వార్థక్యములోనున్నవారు 1 వ పత్రమునుంచి 14 వ పత్రమువరకు ప్రపంచ సృష్టిక్రమమున్ను 15 నుంచి 40 వ పత్రములలో వివరించిన ప్రకారం “సాంఖ్యయోగము ను; గ్రహించినయెడల బ్రహ్మము-ఇట్టిదని తెలిసికొన్నవారనబడుదురు. మఱిన్ని 41 వ పత్రముముదలు ఈ తారకమనే పూర్వ యోగము యొక్క ఆఖరు పత్రమువరకు పున్నసంఖ్యలను దృష్టినిలిపి చదివి జనన మరణములను పునర్జన్మస్థలములను పుణ్యపాపములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొన్నయెడల ఆధ్యాత్మజ్ఞానమనే తత్వజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మఱిన్ని 1వద్యం॥ తారకంబు మన శ్శుద్ధికారకంబు అనునట్లు తారకమువలన మనస్సు పరిశుద్ధిచేసికొనిన వారగుదురు. ఇందుకు నమస్త్రి.

595—శ్రీ! తరవతరవంగ బుట్టును తరులవగ్ని! తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృతము! తనువు నీరీదిదడిచియూ తత్వజ్ఞాని! నిత్యముగ నీవు సుఖయింపు నిర్మలాత్మ! •

596—“చిన్నతనమునుండి చదువు పెక్కులు చదివి చిత్తునుగనలేక చెడుట. ఛీ—ఛీ” —అన్నవచనము చొప్పున 9 వ పత్రము 12 వ సంఖ్యలలోనున్న 21 వ పత్రము 31 వ సంఖ్యలోనున్న 60 వ పత్రము 46 వ సంఖ్యలోనున్న చెప్పిన ప్రకారము “నన్ను” “చిత్తుల” ప్రభావమునుగ్రహించి రాబాద్యై అమనస్కమనే పరయోగము యొక్క జ్ఞానమును పొంది సచ్చిదానందము పొందడముకంటె సర్వోత్తమ మయిన సుఖము మరిఒకటి జల్లించి వెదకినను కనుబడ లేదు.

పక్షులు భగవంతుని స్తుతించడము.

597—(1) పక్షులలో రాయంచ లేకహంసబృందావసము వద్ద పల్లని జలము గాలి అనుభవించుచు దైవమును తలచి పాడడము మహావినోదముగా నుండునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇందుకు సాదృశ్యము.

598—(2) వృక్షములు చిగిరించివుప్పించేవనంత ఋతువుకాలములో చెట్ల కొమ్మలమీద చారకమనే కోవెల కూర్చుని మహాసంతోషముతో సన్నగొంతుక స్వరముతో భగవత్ స్మరణచే కూయునపుడు వీనినవాడు ఎవరైనను భగవత్ స్మరణచేయు గానములలో కోవెల కంఠమువలెనే యున్నదని జనశ్రుతి చొప్పుననున్న శ్లో. 3. “అత్తవారి ఇంటివద్ద నోరుమూసుకొని పుట్టింటికివచ్చిన వంతో మహాట” అనిఅడు సామెతచొప్పున శ్లో. 4. “కోకిలానాం స్వరోహణం” కోకిలకు స్వరమే గూఢము గనుక ఆపాడే “కూల” (కబ్బము) మహావిన సాంపుగానుండునన్నీ; ఇటువలెనే.

599—(3) చక్రవాకమున బ్రహ్మ బాతు మూర్ఖకాంతిలో
కుమటువలె.

600—(4) పూర్ణచంద్రుని తెన్నెలకాంతి యందు చకోరమున
పక్షి మంచి చల్లని స్థలమందు నివసించి భగవంతుని మీద పాడేట
టువంటి పాటవిని నందున అనందకరముగా నుండువని పెద్దలు చె
ప్పుదురు. ఇందుకు నొక ఇతిహాసముకలదు. అదిఅనగా.

ఇతిహాసము.

601 (1) నీ మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు బో
వునే మదనములకు,

(2) నిర్మల మందాకినీవీచి కలదూగు రాయంచ చనునె తరంగి
ణులకు,

(3) లలిత రసాల పల్లవభాదియై చొక్కు కోయిల చేరునే కుట
జములకు,

(4) బూర్జెండు చంద్రికా స్ఫురిత చకోరక మరుగున సాగ్రద
నీ హారములకు,

(5) గీనంబు జోదరు దివ్యపాదారవింద! చింత నామృత పాన
విశేషమత్త! చిత్త మేరీతి నితరుల జేరనేర్పు! విసుత గుణశీ
ల! మాటలు జేయునేల.

602—పక్షులు ఇటువలె భగవంతుని స్తోత్రముచేయుచుం
డగా మానవులలోకొందరు భూరివిద్యలు నేర్చిన్నీ అవ్వచ్చించిన స్పృహ
కల్గిన భగవంతుని స్తోత్రముచేయకపోవడము అద్భుతముగా నున్న
ది. పామరుల విషయమై మరి చెప్పనేల?

603—సా! పరము సాధింపను బ్రహ్మవిద్యయే విద్య!

604—ఇహము సాధింపకు హేమవిద్యయే విద్య!

అన్న సామెతను బట్టి—

∴ 605—సరమనగా—మోక్షముకొరకు బ్రహ్మవిద్యయనే విద్యయును:—

606—ఇహమనగా:—భూలోకముకొరకు హేమవిద్యయనే దోష్యసంపాదనయున్ను “ధనమూల మిదం జగత్” అన్నట్లు. ఈ రెంటిని మరువక సాధింమకొనుచు “రామనామంటు ము” రాజవదము” అనునట్లు ఆశీరవర్షలుని భజించుటవలన మోక్షముతప్పక లభించును. మఱిన్నీ:—

607—“సంసారసాగరందుఖం” అనునట్లు ఇందు “జీవితకాలమంతయు ప్రాప్తగడిచె” “అనునట్లుగాక దీక్షదయావరద్యాసంబు నిత్యజీవవంటు” అనునీ ననుపించి, భగవంతునివిదనె ధ్యానముంచి ఏ ప్రాప్త ఇదె దృష్టిగా సంసారమందు మితప్రవర్తనగా గడుపుకొనుచుండక అనిత్యమైనట్టి తదితర భాధలనే వ్యవహారములు. జనుపుకుంటూఉన్నయెడల! సా “అనిత్యాని శరీరాణి” అన్నవచనము చొప్పుననున్న సా “నిత్యసన్నిహితో వ్యక్త్యుః” అనినీ సా “దినదినగడం నూరేండ్లు ఆయుసు అనునట్లున్ను! సా “కాలము వ్యథంబాయె మృతికాలము నవూపం బాయె” అమనట్లు కాలముతటస్థించి నన్నడు ఏ మిచేయగలరుగావున! జనశృతి, గాలి ఉన్నప్పుడే నూర్చుకోవలయు నని వ్యవసాయదారులు చెప్పినట్లున్ను సా “శుభస్యశ్రీః” మృత్యువచనము చొప్పున నెప్పుడు చేయవలసిన షమల నప్పుడే చేయుచు రేపుమావని జాగుచేయక! సా “ఘటము పగిలి ఘటాశాకము లో చేరకముందే” అనగా “జీవి” ఘటముతో ఉండగానే పైని ఉద్ధహరించిన ప్రకారం గృహస్థహ్యాగముననుండి సా “రామనామక్తి సం పాపవినాశకారణం” అను వారోక్తి నిజట్టి ఆభగవంతుని స్తుతించుచు, జనన మరణములు నశించే మార్గమును కన్నవారు పరిశుద్ధులగుదురు. అంతట నిత్యుల చిత్తులై ఉండవచ్చును.

003—ఆర్యోక్తిని బట్టి అవగా అభిమాన సూన్యతై నై రాగ్య సంపన్నతై తివ్రీ వేత్తతై తమ్మతాము తెలిసికొని ధన్యులనవారే గదా ఆర్యులనబడుదురు.

000—తమ్మతాము తెలిసికొనిన వారనగా సాంఖ్య తారక ములగ్నిహించినవారే తమ్మతాము తెలిసికొనిన వారనబడుదురు. కాబట్టి ఈ బ్రీదుకు అకాశ్యతమని తత్వజ్ఞానమువల్ల కనబడుచున్నది. 70 వ పత్రమునందు చెప్పినప్రకారం ఏక్షణములోనైనను ఈ ఇహలోకమును విడిచి పోవలసివచ్చునని జ్ఞాపకముంచుకొని పరలోకమునకు పోవుటకు సిద్ధముగానున్నవారు మాత్రమే ధన్యులనబడుదురు.

కలియుగమంత్యకాల

జలప్రోళయమువిషయమై

010—త్రిమూర్తులలో ప్రథమదేవత యైన 'బ్రహ్మ' ఏర్పడిన కలియుగ మంత్యకాలమున జలప్రోళయ మునకు అధిపతియైన త్రిమూర్తులలో 3వ దేవతయగు 'విష్ణు' అజ్ఞానమునకు సముద్రము చండప్రచండముగా పొంగినజలప్రోళయము కలియుగమునంతానశించు చేయుననినీ, అనశించిన—చరా—చరములను అనంతమునకు పోషించిన త్రిమూర్తులలో రెండవదేవత ఏకోనారాయణ మూర్తి గర్భమునందు ఇమిడి యుండుననినీ, అఏకోనారాయణ మూర్తి ఆజలప్రోళయమునందు వటవరోళయమునై యుండుననినీ ఆశయించిన ఏకోనారాయణమూర్తి (సుమత్ర) నిద్రాస్థుని బాగ్గదవస్త్రలోకి ప్రోక్షించి నపుడు, త్రిమూర్తులలో ప్రథమ దేవతయైన 'బ్రహ్మ' ఎట్టియుగమును ఏర్పడునో అబ్రహ్మకే గోచరముగా నుండునని ఆర్యుల వాక్యము.

జ్ఞానీ: "ఏకోదేవః కేశవోనా వాశివోనా" అనుకృతికొన్పూజనుదకు ఈ త్రిమూర్తులు ఒకరే బ్రహ్మయని అర్థమగును. బ్రహ్మచర్యలవల్ల అభ్యులు ఈచేర్లనిడిరి. అనంత నామములు కల్పితనామ రూపములే యనబడును.

611—జనులారా! (1) భూమికంటే జలభూతము శ్రేష్టమగు ను (2) జలముకంటే అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటే వాయువు అధికమగును (4) వాయువుకంటే ఆకాశమధికమగును (5) ఆకాశము కంటే అహంకార తత్వము అధికమగును. (6) అహంకార తత్వము కంటే బుద్ధి అధికమగును, (7) బుద్ధికంటే ప్రకృతియనెడి అవ్యక్త తత్వము అధికమగును. (8) వీని అన్నిటికంటే ఆత్మయనెడి పురుషుడు అధికమగును. ఈప్రకారము భూతతత్వములయొక్క హెచ్చు తక్కువులను గ్రహించినవారలు పరంజ్యోతి స్వరూపుడగు పురుషుని తెలిసికొని శాశ్వత సుఖముగల మోక్షమును పొందగలరు.

612—తారకముయొక్క ప్రభావము ముగిసెను.

~~~~~

613—భూతదయా పరుడైనట్టి

పరాత్పరునకు.

నమః నమస్కారము.

~~~~~

614—ఓంకృంతి కృంతి కృంతి:

~~~~~

ర వ పీ త క .

అమనస్కయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండ కోటిబ్రహ్మాదనాయకా ఆదిమధ్యాం
తరహితా ఆనందసూహ అనాధరక్షకా ఆపద్బాంధవా సదా
నందా సద్బిదాసందా జనార్దవా నిరాకారా నిరంజనానిర్గుణా
అంతములేనివాడా శాశ్వతముగానుండువాడా సజాతీయవి
జాతీయస్వగతభేదము లేనివాడా శివవిష్ణుమతస్తుల మధ్య
దుశ్రుకుగానున్న ఈశ్వరా మునిజనవందితా ముక్తిప్రదా
యకా నిర్మలనామా సర్వేశ్వరా సత్యసంకల్పా సత్యజనకా
శ్లో॥ దైవాధీనంజగత్సర్వం అనునట్లు జగత్తుకంతా అధిపతింస
వాడా సర్వలోక పూజ్యుడా దీనునియందు కటాక్షించి తాం
కయోగమును సంపూర్తిగావించి నటువలె 3 వది అమనస్క
మనే బ్రహ్మజ్ఞానమును తఱచిరచియించుటకై భారతీదేవిని
నాహృదయముననిల్పి సత్యవాక్యములచే రచియింపజేసి
తత్వజ్ఞానులును బ్రహ్మజ్ఞులుగామార్చి రక్షింప సదానిన్ను
నేడుచున్నాను. గురువు కుంకమశోభితు రాలైన పండిగాం
తులకమ్మగారికి నేనునదాకృతజ్ఞుడనై యున్నాను. ఇందలి
తత్వములనున్నించ పండితులు ప్రాథులు.

స్వప్రీతరతు సమః సమస్కారము.	}	విధేయుడు యర్రా రామస్వామి, చోమకజమాదారు. అలకట్టుతోట, రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

4 వ ప్రకరణము.

అమననము అనగా:

బ్రహ్మజ్ఞానము.

జ్ఞానమును బ్రహ్మజ్ఞానముగా, నమననముగా, నమననముగా, నమననముగా.

నమననముగా, నమననముగా, నమననముగా, నమననముగా.

అం ప్రకరణము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
హంసాహం	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
శివోహం	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
హరిహం	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
బ్రహ్మ	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
శివుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
రుద్రుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
మహేశ్వరుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
ఈశ్వరుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
సదాశివుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
విష్ణువు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
నారాయణుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
రాముడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
కృష్ణుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
భగవంతుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
దేవుడు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
త్రిమూర్తులు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము
అష్టమూర్తులు	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము	అనననము

2—ఈ బ్రహ్మ మొట్టమొదట ప్రపంచము సంతను సృష్టిం
చను కడపట సర్వమును హరించను కర్తగా నున్నాడు.

3—పద్యం! శివకథలీల పాశ్రుల! నృ జించునెడక కమలా
వసుంధరై! యననిసమ స్తజంతు నిహంబుల బ్రోవగవచ్యుతుండనై
వ్రీవిమల జీవసంఘముల పాశ్రుల జంప హరింప రుద్రుడై! యవ
ని త్రిమూర్తులొక్కరగు నార్యుననంతుని మ్రొక్కివేడెడక.

4—భూతములను సృజించను పోషించను చంపను కర్తగా ను
న్నాడు.

5—బ్రహ్మతనగా దుష్టభంజన లేక దుష్టసంహారగా సృష్టి
రక్షణ లేక భక్తరక్షణ యనబడును.

ప్రణవము అనగా

6—ఓం అనే శబ్దమని అర్థమగును.

వస్త్రోటిమంత్రములకు “ప్రణవమే తల్లి” సనకసందన సన
త్కుమారనారదాది యోగులు అట్టిప్రణవముతో చేరిన మంత్రము
లను పఠించుట చేతనే త్రిలోకపూజ్యులైరి.

7—ప్రణవప్రభావము వర్ణింప నెవరికిశక్యముగాదు. ఈదిగు
వ నుదహరించిన 271 వ సంఖ్యను చూడుము

(1) వేదాంతము,

8—వేదాంతమనగా వేదములందు కడపటజ్ఞాన కాండంబున
బ్రహ్మజ్ఞానమును దృఢముగా బోధింపువాక్యములే వేదాంతము
లనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

(2) ఉపనిషత్తు.

9—ఉపనిషత్తు అనగా బ్రహ్మమొట్టిదని తెలియవచ్చి అజ్ఞా
నమును పారదోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునది ఉపనిషత్తులన
బడును,

10—ప్రపంచకమునందున్న మానవులు (1) బ్రహ్మ చర్య శ్రమము (2) నన్యసాశ్రమము (3) వానప్రస్థశ్రమము (1) తీర్థ యాత్రలు (2) గంగాస్నానములు (3) ప్రతిదశవసములు (4) భోగములు (1) యోగములు (2) మానయోగములు. (3) వంచముద్రలు (4) తివిధ దృష్టులు ఇట్టిమొదలైనట్టివి తెగద్రుంచి సామెత క్రింద. “ఉన్నతావున ఆత్మజిందీ తెలిసిలే ఉరారు. తరుగ నల” అన్న తత్వజ్ఞము. చొప్పున ఉన్నతావుననే గృహస్థమార్గముననుండి కష్ట—నష్ట—ద్రవ్యప్రయము కలుగకయే సునాయాశముగా ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము వలన మోక్షమార్గము కన్ప గొన గలరు.

బ్రహ్మజ్ఞానము అనగా.

11—బ్రహ్మ — ప్రపంచ, సృష్టి క్రమము. మొదటి ప్రకరణము 13 వ పేజీలో చెప్పిన ప్రకారము (1) విద్యలలో శ్రేష్టమైనవాడు (2) రహస్యములో శ్రేష్టమైనవాడు (3) ఉత్కృష్టమైనవాడు (4) స్వానుభవమును కలుగజేయువాడు (5) ధర్మమార్గమును తప్పనివాడు (6) స్తుతించుటకు మిక్కిలి సులభమైనవాడు (7) పరిశుద్ధమైనవాడు (8) నాశములేనివాడే. “బ్రహ్మ”

జ్ఞానము

12—ఈ గ్రంథము నందున్న వాక్యము లన్నియు “బ్రహ్మ జ్ఞాన” మనబడును—మఱిన్నీ—

13—బ్రహ్మజ్ఞానం—రాజ యోగానందము అనగా బ్రహ్మజ్ఞానయోగమునుండి గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమును వదలక ఆత్మజ్ఞానమువలన ప్రపంచ మాయాశక్తి ని మఱచి నదా భగవంతుని సాధించే అనందమే బ్రహ్మజ్ఞానందము రాజయోగానందమనబ

దును. సాంఖ్య, తారక, అమనస్కములచే ముతైరంగులుగా శ్లోభిల్లుచుండును. రెండవది కులభేదములు లేవనుట—“అభేదం”

ధ్యానయోగమనగా

14—ధ్యానసమయమున నిశ్చలభక్తిని గురిగామనస్సుయందు స్థాపించి నకలబాహ్య విషయముల తోచివేసి ఈశ్వరతత్వము నో మాత్రము—“స్మరింప”—చేసికొనునో వాడే ధ్యానయోగులలో నుత్తముడగును—“స్మరింప”—అనగా—బంగారపు వస్తువులలో నవరత్నమును స్థాపించినటువలె—చునస్సునందు—ఈశ్వరతత్వమును స్థాపించుకొనుట అని అర్థమగును—ఇందుకుసమత్తి || గీ || తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృతము తనువు వానీతి తరచియా తత్వమెరిగి నిత్యముగ నీవు సుఖయింపు రిత్రాత్రాత్ర !

ముక్తివిషయమై.

15—వేలం నెట్టివలె గురువులవారి వద్ద ఉపదేశముపొందిన ను భూరివిద్యలు అధిక ప్రశ్నలుచేపన్న భాషలు, నకలశాస్త్రములు సంస్కృతములు మొదలైనటువంటివి నేర్చి నప్పటికిన్నీ విగ్రహారాధనలు దేవతార్చనలు చేసినప్పటికి కత్తి బలిఆరాధనలుచేసినప్పటికి యోగము మానము సాధించినప్పటికి వ్రేపంచస్పృశ్యక్రిమము బ్రహ్మక్షామము సాంఖ్య తారక అమనస్కయోగములు చూడని యెడల ముక్తుడుకానేరడు.

16—నానావిధములైన గ్రంథములను చదువలెనెడి భ్రాంతిని విడచి పద్యం॥ “నికరమైన మంచి నీల ముట్టిచాలు తథుకు బెథుకు రాళ్లుతల్పెడలొలనునట్లు ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మక్షామము పొంది అజ్ఞానము వలన గలుగు నరకదుఃఖ బాష్పములకు మూలమైన చీకటిని నివారణచేసికొని జ్ఞానమనే దేదీప్య

సోపానముల వెలుతురు వలన . అనందబాష్పములను విడుచుట ఎంత మేలో గృహించుడి.

బోధక కళలు,

17—ఓంకారం 16 వివిధములుగా భాగింపవకుచున్నది.

(1) అవిద్యాపాదము.

1/1 బాగ్రతలో బాగ్రత.

18—గురు సన్నిధానమున శాస్త్ర శ్రవణము లేయు నమ యమున నడుగవలసిన విషయముల నెల్లనడిగి తెలిసికొని మరల మరవకుండుట.

2/2 బాగ్రతలో స్వప్న.

19—గురువుల నాశ్రయించి శాస్త్ర విషయముల నాలకించు నపుడు ప్రమాదవశమున నావిషయములు జ్ఞప్తిలోనుండియనుం దకపోవుట.

3/3 బాగ్రతలో సుషుప్తి.

20—గురువుల వద్ద నద్విషయములను వినవలెనన్నకుతూహ లములు గలిగి య పకిని పూనుకొన్న దీక్షితుల నెచ్చగింప తప్పటచే త విన్నవిషయము లేమియును జ్ఞప్తిలో నిలవక పోవుట.

4/4 బాగ్రతలో తురీయము.

21—గురువులవద్ద శ్రద్ధతో శ్రవణముచేసికందున వస్తుతత్వ జ్ఞానము కలిగి తెలిసికొన్న వస్తువు నెప్పుడు చింతించుట.

(2) మునిద్యాపాదము.

5/1 స్వప్నములో బాగ్రత.

22—కలగని మేల్కొని కలలో తాగన్నవాని నెల్ల దప్పుక

6/2 న్వష్ణములో న్వష్ణము.

23—కలగని మేల్కొన్న తరువాత, కలయందు కన్న విషములను మరయు మరవకంకుట.

7/3 న్వష్ణములో సుషుప్తి.

24—కలగని మెలుకువ వచ్చినప్పటికి కలలో గన్నసంగతి నొమఱచి పోవుట.

8/4 న్వష్ణములో తుక్రియము.

25—కలయందు గన్నవిషయములను బట్టి కష్ట సుఖములు కలుగు నన్నఫలము నందలి విచారము మాని ఇవియంతయు మనఃప్రకృతిగాని మరియొకటి కాదని నిశ్చయించుకొని బ్రహ్మము సంధానమున నిలకడ గలిగియుండుట.

(౨) ఆనందపాదము.

9/1 సుషుప్తిలో జాగ్రత.

26—సుఖముగా నిద్రపోయి లేచిన తరువాత నిద్ర సుఖమిట్టిదని తెలియజేయుట.

10/2 సుషుప్తిలో న్వష్ణము.

27—సుఖనిద్రచేసి లేచినను దాని సుఖమిట్టిదని తెలిసియు దెలియకుండుట.

11/3 సుషుప్తిలో సుషుప్తి.

28—నిద్రపోయిలేచిన పిమ్మట తత్సుఖమిట్టిదని తోచకుండుట.

12/4 సుషుప్తిలో తుక్రియము.

29—సుఖముగా నిద్రపోయినను నిద్రావస్థ యజ్ఞానవిషయమేగాని ప్రజ్ఞాన భువప్రత్యగాత్మయైన తనకు విషయముకాదని తెలిసికొనుట.

(4) తురీయాపాదము.

13/1 తురియములో భాగ్యత.

30—బ్రహ్మను సంధానమున నున్నప్పుడు భాగ్యదవస్థయై
కృష్ణవృత్తలైన తుర్విపాసలు తోచి ప్రపంచ వృత్తికలుగుట.

14/2 తురియములో న్వస్థము.

31—బహు నిష్ఠయందున్నప్పుడు భాగ్యతనస్థావ్యాపార
ములగు తుర్విపాసలుతోచి ప్రపంచ వృత్తిన కలిగి కలగియుండుట.

15/3 తురియములో సుమధుస్థి.

32—బ్రహ్మ నిష్ఠయందు వికల్ప రహితముగా నుండుట.

16/4 తురియములో తురీయము.

33—భాగ్యతన్వస్థ సుమధులవలన, కలుగు భేదములను
అఖండ పరిపూర్ణ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మము తనకంటె అస్య
ముగాదను వృత్తి భేదమును లేక పరబ్రహ్మమైన తానే తానిని
యుండుట. మఱియును, పైచెప్పిన 15 భేదములు ఏదిన్నీ లేక అఖం
డ సచ్చిదానంద సర్వ ఫరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము తానే తాని తనకం
టే వేరుగా లేదని నిశ్చయ జ్ఞానము కలిగి తాను తానైయుండుట.
ఈ 16 వ భాగమే అన్నిటికంటెను ఎక్కువైన స్థితి. ఇంతకంటె ఎ
క్కుడు అనుభవములేదు. ఇట్లు 15 భాగములలో నుండు "ఓంకార
మే" ప్రకృతియనియు పరాపరబ్రహ్మమనియు చెప్పబడును.

34—పైచెప్పబడిన వాటిలోచతుష్పాదములు నాలుగు—
స్వస్థ అవస్థలునాలుగు—అవిలనగా.

(1)—అవిద్యాపాదము (2) సువిద్యాపాదము (3) ఆనందపా
దము (4) తురీయాపాదము—ఈ 4 గున్నుచతుష్పాదములనబడును.

(1)—భాగ్యదవస్థ (2) స్వస్థావస్థ (3) సువిద్యావస్థ (4) తురీ
యావస్థ—ఈ 4 గున్నుస్వస్థావస్థలనబడును.

36—అవస్థాత్తయములవివరము.

(1)—జాగ్రదవస్థ—మెలుకవలో చేయుపనులు.

(2)—స్వప్నావస్థ—కలలోకనుబడేవన్నియు.

(3)—సుషిప్తవస్థ—సుఖనిద్ర.

(4)—తురీయము—బ్రహ్మనిష్ఠ.

37 అవస్థాత్తయములవివరము దిగువనుదాహరించడమైనది.

(1) జాగ్రదవస్థ.

(37)—జాగ్రదవస్థఅనగా మెలకువలో చిదాపాశ రూపముగల జీవునకు (1) నేత్రము—స్థానము. మెలుకొని ఉన్నప్పట్లో జీవితరీతియు వంతటా వ్యాపించియున్నను దానివిశేషభాగము నేత్రమునున్నందున నేత్రమేస్థానమని ఎన్నబడ్డది. (2) వైకరి—అనగా—వాక్కు; (3) స్థూలమనగా—భోగం; (4) క్రియ—అనగా శక్తి; (5) గుణము—అనగా—సాత్వికము; జాగ్రతాభిమానమువల్ల వికృతదనినీ, వివరించజేపుడనినీ పేరు; (7) వీటికిలక్షరము—అ—కారము; ఈలక్షరమునకుదేవత విష్ణువల.

(2) స్వప్నావస్థ.

38—స్వప్నావస్థ—అనగా—నిద్ర కల మెలకువలో జీవునకు (1) కంఠము—స్థానము; (2) మధ్యమము—అనగా—వాక్కు; (3) సూక్ష్మము(వాసనామయము) అనగా—భోగము; (4) జ్ఞానము—అనగా—శక్తి; (5) గుణముఅనగా—రజోగుణము; (6) స్వప్నాభిమానమువల్ల తైజసదనినీ, ప్రాదిపాసికజీవుడనినీ, స్వప్నకల్పితుడనినీ పేరు; (7) వీటికి—లక్షరము—ఉ—కారము; (8) ఈలక్షరమునకు దేవత బ్రహ్మఅట.

(3) సుషిప్తి.

39—సుషుప్తవస్థ—అనగా—సుఖనిద్రచీకటిలో జీవు

నకు (1) హృదయము—స్థానం; (2) పైసంది—అనగా—వాక్కు
(3) అనందము—అనగా—భోగము; (4) ద్రవ్యము—అనగా—
(5) గుణము—అనగా—తామసము; (6) సుషుప్తాభిమానమువల్ల
ప్రాకటమైన పారమార్థికజీవుడనినీ పేరు; (7) వీటి—అక్షరము
మ—కారము; ఈ అక్షరమునకు దేవత రుద్రుడట.

(4) తురీయవస్థ.

40—తురీయమనగా—బ్రహ్మవిష్ణు ఈ పైనిచెప్పబడ్డ మూ
డవ స్థలను అడ్డగింత చేసేభావము తెలిసికొని బ్రహ్మవిష్ణయందుండుట
పరమార్థత్రో జీవుడు కలసిపోవుచున్నాడు. ఇట్టివారే షడ్జ్ఞానులమని అ
నుభవించును.

41—పైని ఉదాహరించిన—అ—కార—ఉకార—మ
కారములనే మూడు అక్షరములు చేరి “ఓం” అనే ప్రణవమాయెను
ఈ ప్రణవము త్రిమూర్తుల స్వరూపము.

42—ఈ ఓం కారము నుండి, యేకశ్రిలోకములున్న సకల
చరా—చరములు స్వరభున్న బిడ్డెను. కాలట్టి ఓం కారమే స్వర్య
ము దేహమున్న జీవుడున్న ఓం కారస్వరూప మగును.

43—(1) నానాజీవ జాదకట్టల (2) వేదాంతచూడామణి అ
నే అరవ గ్రంథములలో పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం అ—కా
రమునకు దేవత విష్ణువనినీ ఉ—కారమునకు దేవత బ్రహ్మ అని
నీ చెప్పియున్నది.

44—తెనెగు గ్రంథములలో అ—కారమునకు దేవత—బ్ర
హ్మ అనినీ—ఉ—కారమునకు దేవత విష్ణువనినీ చెప్పియున్నది.

45—ఈ రెంటియందువ భేదా భేదములు చదివినవారు ని
శ్చయము తెలిసికొన వలయునని ప్రార్థన.

46—ఓం కారము ప్రణవము శిరంబు శిరస్సు త్రినేత్రం

బు మూడవ కన్ను. అనగా జ్ఞాననేత్రము. జ్ఞాన నేత్రము అనగా మనోనేత్రము. అంతరంగ దృష్టియనబడును. అంతరంగ దృష్టియనగా ఆత్మలో ఊహించి చూచుట,

భక్తిమార్గములు.

47—భక్తి—అనగా—రెండు, మార్గములు.

(1)—జ్ఞానముతో కూడుకొననది—భక్తి

(2)—అజ్ఞానముతో కూడుకొననది—మూఢభక్తి

48—జ్ఞాన—మనగా—ఎనిమిది విధములు.

(1) ఆత్మజ్ఞానం (5) జ్ఞానం

(2) దేహజ్ఞానం (6) సుజ్ఞానం

(3) తత్త్వజ్ఞానం (7) విజ్ఞానం

(4) బ్రహ్మజ్ఞానం (8) అజ్ఞానం

49—ఆత్మజ్ఞానం—ఆత్మ అనగా (1 వది) బ్రహ్మము (2 వది) జీవుడు (3 వది) మనస్సు జ్ఞానమనగా చదివినది, విన్నది, మనస్సునందు ఊహించి మంచి చెడ్డలు తెలిసికొనడము (తెలివి)

ముఖ్యతాత్పర్యము.

50—(1) ఆత్మజ్ఞానమనగా—మనస్సునందు ఏదిక్కనంగరి, ఊహించి, మంచి, చెడ్డలు, తెలిసికొనడము. ఆత్మజ్ఞానమువలన, దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తత్త్వజ్ఞానము కలుగును. తత్త్వజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన పరిపూర్ణము చెందగలరు.

51—(2) దేహజ్ఞానమనగా దేహముయొక్క సరములు శరీరములు రక్తమాంసము తెలిసికొనడము. బ్రహ్మతత్త్వజ్ఞానమువలన తెలియబడును, ఈ గ్రంథమునందు 2 వ ప్రకరణ సాంఖ్యమును చూచినదే దేహజ్ఞానము.

52—(3) తత్వజ్ఞానమనగా జనన మరణములు గుఱి, దుఃఖములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొనడము. మనస్సు పరిశుద్ధమగును. 3వ ప్రకరణ తారకమును చూచినదే తత్వజ్ఞానము.

53—(4) బహుజ్ఞానమనగా మోక్ష (పదవులు) స్థావరములు గ్రహించడము 3వ ప్రకరణ అమనస్కమే బహుజ్ఞానము.

54—(5) జ్ఞానమనగా—దేహజ్ఞానములో 25 తత్వములయందు 26వ తత్వము, ఆత్మేచ్ఛరమాత్ర పరమాత్మేత్తత్రయని ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొని, తనవల్ల ఎఱుగబడిన దేహేంద్రియాది నానావిధ నామరూప ప్రపంచంబు (దృశ్యం) అనగా చూచినదంతా కల్లనియు, నర్వప్రపంచంబును ఎఱుగుచుండెడు జ్ఞానానందమయుండగు తాను (దృశ్యం) అనగా శాశ్వతుడు గాడనియు ప్రపంచంబు, అనర్వంబనియు ఆత్మస్వగూవుడగు తానునర్వజ్ఞానానందపరబ్రహ్మమయనియు ఎరింగి నకలనందేహములు మాని నిష్కాముండై, నిర్వోకల్పండై, ఏతలంపులు లేక, కేవలసాక్షి మౌతుండై ఆత్మధ్యానపరుండై ఆనందించుట జ్ఞానమనబడును. ఆత్మధ్యానమనగా ధ్యానించడము.

55—(6) సుజ్ఞానమనగా—సాలోక్య, సామీప్య, సాయూప్య సాయుజ్యముల నాలుగింటిని స్వాధీనము చేసుకొన్నయెడల, సుజ్ఞానమగుదురు, మఱిన్నీ.—

56—(7) విజ్ఞానమనగా—అగ్నితో సమానమైనటువంటిదిల రిషద్వర్ణములు ఆరింటిని, రాగ ద్వేషములపడింటిని, మలమూలముల దింటిని అంటిని వారేవిజ్ఞాన సంపన్నులనబడుదురు. ఇట్టి సుజ్ఞాన, విజ్ఞానంతోకే ముదిమిచావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని అమృతరూపమగు మోక్షస్థానములభించి వైభవస్థానము అనేకవిధ మరణములు నశించును ఈదిగున నుదహరించిన మంత్రముల సాధనము 264 సంఖ్యను చూడుము. .

57—(8) అజ్ఞానము—అసగా దేహజ్ఞానములో 20 రత్నములు
 నందును 20వ రత్నము అత్యంతమంతాత్ర పరమాత్మ అత్యంత అత్యంత
 జ్ఞానము వలన తెలిసికొనలేక దేహమేతానని తలంచి దేహభి
 మానము గలవాడై కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మా
 ద్విరగ్ధ, ఈర్ష్య, అనూయాది, అవిద్య, అనేకగుణములు గలవాడై
 వ్యభిచార పరపాప్య చోరత్వ అనే నిష్కర్మకర్మల నాచరించి పాప
 కార్యములు చేయుచు, ధన, మధ, గాధాంధకార, తాపత్రయము
 లచే దుఃఖించుచుండుట అజ్ఞానము. దీనివలన జనన మరణములు
 నెల్లప్పుడే గలుగును.

పామరుల ప్రభావము.

58—శ్లో॥ పునరపి జననం పునరపి మరణం

పునరపి జననీ జతరే కయనం

అన్నవచనము చొప్పున పలుమారు చచ్చుచు పుట్టుచుండును. తప
 కాయస్కాంధ మింకను విశేషముగా నున్నదన్న భావముచేత నింత
 వేగముగా మోక్షము కొరకు బాలుపడవలసినదేమని యాచక్షుణ
 గానుండును. పామరులుగా నుండడము యుక్తముకాదు. “అనిత్యా
 ని శరీరాణి” యన్నవచనముచొప్పున హృదయమును కుడిదికగాని
 నిలుపుకొని శరీరాభిమానమునువదిలి ధర్మార్థ కామమోక్షములనెఱు
 గగ్రంథమునందున్న చతుర్విధ పురుషార్థములను గ్రహించవలసినది.

59—మందమతులు కొందరు, “నిత్యం నన్నిహితో మృ
 త్యు” అన్నవచనమును మరచి నేడు చేయవలసిన పని రేపుచేయవ
 చ్చుననియు రేపుచేయవలసిన పనిని అమరునాడు చేయవచ్చునని
 యుక్తము వ్యర్థపుచ్చుచుండును.

60—అట్టివారు తుదకు తాముచేయవలసిన కార్యములను
 ఈ గ్రంథమునందు నుచ్చరించిన త్రికాలములయందు నేయక మృ

స్వదేవత ప్రియత్నమైవచ్చి నపుడు సత్కార్యముల నేమియుం చేయుక పోతిమికదాయని విచారవడుదురు. కాబట్టి యెవ్వకుచేయువలసినవని నవ్వుచే చేయుట యుక్తము.

61—కామరులనగా—అజ్ఞాను లనబడుదురు. కారణమువలన అజ్ఞానము పెరిగింది జ్ఞానముకలుగును. జ్ఞానమువలన దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తిర్వితజ్ఞానము కలుగును. తిర్వితజ్ఞానమువలన ఆత్మజ్ఞానము కలుగును. ఆత్మజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన మోక్షములభించును. ఇది యంతయు మనస్సుచే నిర్మించి ఈ గ్రంథమునందున్న ప్రియంశస్యప్రీతిగ్రామము, పరబ్రహ్మగ్రామము, నాంభ్య, తారక, అమనస్క-పరిపూర్ణములవలన తెలిసికొనుము. తెలిసికొనిన వారే భవన్యః. మఱిన్నీ లే. గీ. "చెడవారితో స్నేహించుచేరితేని / కడుతప్పక నరులకు మూడుమండు" అనుకృతిని పెడచెడినిచ్చి లే. గీ. పండివారితో మైత్రిఘటించి కేని / మేలు జనులకుకలుగును చాలగానునను కృతిని మఱిని నిలిపి మాఖసాగరమలో మురుగుట కంటె సంతోషసాగరంబున మునుగుట ఎంత మేలు కలుగునో గ్రహించుడి.

పురుషార్థముల వివరణము.

62—(1)పురుషార్థమన(2)పరమపురుషార్థమని రెండువిధములు.

63—పురుషార్థమనగా భర్తృ అర్థ, కామములు, మూడును పురుషార్థములుగా చెప్పబడును.

64—పరమపురుషార్థమనగా మోక్షమని చెప్పబడును.

65—పైని ఉదాహరించిన పురుషార్థము, పరమ పురుషార్థములలో చేరిన భర్తృము అర్థము కామము మోక్షములనే నాలుగు పురుషార్థములలో నకల సాగిణిగోటులచే ఆచరింపదగినవి మూడు అనగా భర్తృము, అర్థము, కామము.

66—ఈ మూటిలో ఒకదానిని గ్రహించినవాడు అధముడనియు రెంటిని గ్రహించినవాడు మధ్యముడనియు మూటిని గ్రహించినవాడు ఉత్తముడనియు నెవ్వవలయును.

67—ధర్మము ధనమునకు ఆధారము. ధనము ధర్మమునకు ఆధారము. ధనమును కామము పెంపన దగిలియుండును. కనుక ధనము శ్రద్ధమైనదని కొనియాడ దగియుండును.

68—ఈ గ్రంథములో ఉదాహరించిన మంత్రములను గురువులవలన ఉపదేశము పొందినను గాని లేక పొందియున్ననుగాని లేక గురువుల ననుసరించుటకు దారుధ్యములేని మానవులు ఆమంత్రములను తమ యుష్టప్రకారం గురిగా త్రికరణశుద్ధిగా మనస్ఫూర్తిగా మనోభేదములేక పఠించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సంపూర్ణములేదు. త్రికరణశుద్ధి అనగా ఇతర తలంపులుమాని అనితగవుగను.

69—శ్లో॥ అహం నిగ్రా, భయమైదునాని,
సమావేష తత్పశు, భిర్నరాధాం,
జ్ఞానం వరాగా, మధికో విశేషా
జ్ఞానేన హింః పశుభిర్నమానః॥

70—అట్టి మానవజన్మమై గిరిచరులు ఇలమేమనగాజ్ఞానము పొందిమోక్షము సంపాదించుటయే ఇలము. అట్టిజ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాయులనియెన్నబడుదురు.

(1) మోక్షపదవుల వివరణము:

71—(1) సాలోక్యము (2) సామీప్యము (3) సాయుజ్యము (4) సాయుజ్యము అనినాటగు విధములు.

72—ఈ మోక్షపదవులు పొందించుటకు సాధనాంతరముల వివరణము.

73—(1) ధ ౩ (2) వైరాగ్యము (3) యోగము (4) జ్ఞానములని నాలుగువిధములు.

(2) ధ ౩ వైరాగ్యములవల్ల పొందవచ్చును.

74—(1) సాహాయ్యమునగా శ్రీ హరిలోకమందు ఉండుట.

75—(2) సాహాయ్యమునగా శ్రీ హరిసాన్నిధ్యమును పోందుట.

76—(3) సాహాయ్యమునగా శ్రీ హరిచతుష్కబాదిదివ్యములు కలవాడై యుండుట.

77—(4) సాయుజ్యమునగా శ్రీ హరి యంద్రికృతమగుట.

(3) ధ ౩ యొక్క విధములు.

78—(1) బాహ్యధ ౩ (2) అవస్థధ ౩ (3) ఏకాంతధ ౩

79—మః శ్రీమద్భాగవతం సఖ్యము శ్రీవరాహము, దానతత్వము, వందనము, అర్చనము, సేవయు, నాత్రతో నెరుకయు, సంకీర్తనలో, చింతనమును నీతోబాది ధ ౩ మార్గముల సర్వానుష్ఠాన హరినమిష్టాజ్ఞనుచైయగుట ధ ౩ మందుదలతూ సర్వంబు జై తో శ్రీహరి అన్నవచనము తొప్పున:—

(1) బాహ్యధ ౩

80—(1) బాహ్యధ ౩ అనగా (1) సఖ్యము (2) శ్రీవరాహము (3) దానతత్వము (4) వందనము (5) అర్చనము (6) సేవయు (7) అత్మనివేదనము (8) కీర్తనము (9) చింతనము అనెడి తొమ్మిది విధములు.

సవధక్తుల వివరణము.

1 సఖ్యమునగా.

81—(1) అనకపీఠ. ఆధగవంతునియందు ధయ ధక్తులు కలిగి కష్టతో ధగవర్మణుల చేయుట.

2 శ్రీవరాహునగా.

82—(2) దేవుని చరిత్రములు వ్రీసినచే విని ఆనందించుట
3 వాచ్యమనగా.

83—(3) ఊడిగము. కొలువు. భగవంతునికి ఊడిగముచే
య్యట. అయినను భక్తిశ్రద్ధలతో మనసభ్యాసమువల్ల సత్తించుట.
4 వందనమనగా.

84—(4) ప్రార్థించుట. శమస్కరించుట. మిక్కిలి అడకునగా.
అభగవంతుని స్తోత్రించుట.

5 అర్చనమనగా.

85—(5) మానసపూజ చేయుట.

6 సేవయనగా.

86—(6) వ్యాసయంత్రుల భగవంతుని పేరించుట.

7 ఆత్మనివేదనమనగా.

87—(7) తనచిత్తమును భగవంతుని యందు అర్పణచేసి ఇ
తర సంకల్పము లేమియు లేక నిష్పంకబుద్ధి భజేకభ్యాసముగా
నుండుట.

8 కీర్తనమనగా.

88—(8) శ్రీహరి లీలావివోద చరిత్రమును అత్యాసక్తితో
పాడునపుడు దేవాపులకాకుండునై నేత్రములందు ఆనంద బాష్పము
లాలుకుచు గద్గదస్వరముతో కీర్తనలు పాడునపుడు అభగవంతు
జానందభరితుడై వారితో తాండవమాడుచుండునట.

9 చింతనం అనగా.

89—(9) అభగవంతుని ఆనంద నామములు అత్యంత చిం
తన న్మొందుట.

90—ఈవన విధధక్తులు బాహ్య భక్తిలక్షణమైయున్నది. ఏటిలో నేదైనను ఒకటి దృఢముగా అచరించినయెడల సంపాదనాగరమును చాటి కడతేరవచ్చును. ఇట్టిబాహ్యభక్తి శ్రద్ధతో జగత్తును రాగా అవస్థభక్తి సాధనమై అట్టి అవస్థభక్తి అభ్యుదయించుచున్నది.

2 అవస్థభక్తి

91—అవస్థభక్తి అనగా—ప్రపంచమునందున్న నరల—చరా—చరము—లందును భగవంతుడే జీవన్మూపంబుగా నున్నాడని యెరింగి సదా భగవంతుని భక్తి శ్రద్ధలతో ధ్యానించుట.

92—శ్లో॥ .. ఈశ్వరస్సర్వ భూతానాం హృద్యే శే ఘ్నన! తిష్ఠతి,

భ్రామయన్ సర్వభూతాని యంత్రాగ్రాధాని యామయా.

93—తా॥ ఈశ్వరుడు సర్వభూతముల హృదయమున పరిపించి నూత్రాధారి బామ్రులనాడించు నట్లు సర్వవైత్రులను తనమాయ చేత భ్రమింపజేయుచున్నాడు.

94—అ. వె. .. నాకు మేలుగోరు నాభక్తుడగువాడు.

భక్తజనులకేను పరమగృహిణు,

భక్తుడెందు జనిన బరతెంతు వెనుకెంటు,

గోవుకెంటు దగులు గోదెధంగి.

95—తా॥ ఈ గీతముయొక్క అవ్యయం స్వప్రకాశముగా తెలియచున్నది.

96—ఇట్టి అవస్థభక్తి ఏకాంతభక్తి సాధనమగుచున్నది.

3 ఏకాంతభక్తి

97—ఏకాంతభక్తి అనగా—చరా—చర—ప్రపంచమునకు అధిపతియగు పరబ్రహ్మమును ఏకాంతముగా నిర్వహించుట.

అమృత కూర్చుని ధ్యానము చేయుచు త సేవోమయ స్వాంతూర్తై
యందుట.

98—ఇట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్రహ్మనందమును అనుభవించుచు నిశ్చల జ్ఞానము కలిగియుండును.

1 ఈశ్వరవిధభక్తి మార్గములలో మోక్ష పదవులు.

యిచ్చేవివనిగము.

99—(1) రాహ్యభక్తి సాలోక్య సామీప్యంబులనిచ్చును. అనగా శ్రీహరిలోకమందుండుట శ్రీహరి సాన్నిధ్యమును పొందుట.

100—(2) అనన్యభక్తి సామీప్యంబునిచ్చును. శ్రీహరివలె తమయ్యుకాది చిహ్నములు కలవాడై యుండుట.

101—(3) ఏకాంతభక్తి—సామీప్యంబు నిచ్చును. అనగా శ్రీహరి యందై కృపగుట.

102—(1) “బ్రహ్మనందం పరమ సుఖనం కేవలజ్ఞానమూర్తిం

(2) విశ్వాతీతం గగననృకం తత్త్వమస్మాదిలక్ష్మ్యం

(3) ఏకనిత్యం విహృతచలం సర్వశీసాక్షిభూతం

(4) భవాతీతం తిథుగరహితం స్వధారం తం నమామి.”

103—కామ మోక్షము రాహ్యభక్తి అనన్యభక్తి సాధనము అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తి సాధనము. అట్టి ఏకాంతభక్తివలన బ్రహ్మనందమును చెంది సుఖము సమభవించగలదు.

104—శి. “అచ్యుతస్కరింబశి గృహప్రసూతైః కవయోవ్రీ
కుతులైః కమ్యుచ బుద్ధురూ మరల జర్విత చోబలైః పాదైః
తచ్చరబుద్ధునో పథులు చెప్పిన క్తి న విశేష్యనై న నేమిచ్చిననై న గా
నలకు నేలనై న పరివృథానరే.”

105—కాబట్టి సంసారవిషయా న్న క్తులయందు మితప్రసవ
కగానంచేరించుచు నితరముల గవాతునిష్ఠులయందు వలయును.

106—కానిన్ను గానక నీకథల వివర వివ్వమాయ కీర్తం
బుతోనెన్నంబాలక నిన్ను కేరొవక నిన్నేవేళబూనింపలేకన్నా!
యా ర్తవికేతనాంగణవిధి! యయ్యో దము వారధి! యెన్నీనిం దిన
ముల్ గ్రమించితి వృథాయేభంకు వాడర్థకా.

1 బాహ్యధర్మకలవాడుచేయుకర్మ.

107—రసవల్లాకమాదితమైన నకల కీర్తనను యథావిధి
గా అనుష్ఠించి ఈశ్వరార్పణ చేయుచు ఫలకాంక్షియై యుండును.
ఇది ఫలముకోరుటచేత సకామ కర్మమగునున్నది. ఇట్లు సకామ క
ర్మలు జనుల బాహ్యధర్మలకు మనశ్శుద్ధిని పొందుట కష్టము కాబ
ట్టి అట్టి వారు మనశ్శుద్ధిలేక పోయినను ధర్మతో భగవద్బాహ్య
ర్యాకరణ ఏమనఁ జేయుచుండవలెను. ఇందుకు సమాధి

108—కీర్మకర్మలు కల్లబాయును

మర్మముదెలుపంగి లేదు' వధునిపువేరే.

పేర్మనికొడువులకంటెను

దుర్మదమునకీర్మమన్నిలో'వలనున్నక

109—కా! ఇట్లు బాహ్యధర్మచేయుచు రాను రాను కీ
మముగా వృద్ధియై అనవ్యధర్మకాఢియిచ్చుచున్నది.

2 అనవ్యధర్మకలవాడుచేయుకర్మ

110—రసవల్లాకమాదికరత్నము కీర్తతో క్రమముగా
అచరించి కర్మఫలమును కోరక తానుచేయు నకల కర్మలు. ఈశ్వ
రాజ్ఞయని సంగరహీతుడై చేయుచుండును.

111—కీర్మవల్లాకీర్మధర్మముల

నిర్మయకర్మముల నెవక నిఖలజగత్సం

పూర్ణుడు హరియను వారదె

విష్ణుపగి భాగవతుడు జనుభాషికా.

112—తా, వారి వారి కులధర్మములు తప్పక చేయుచు న
కులధర్మము హరికర్మగాచేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుడగును.

113—ఇట్టి అపవ్యభక్తుడు కర్మఫలశ్యాగముచేసి కోరికలు
లేనివాడై పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇదే సమామకర్మలక్షణము.

114—క, "కరగర్భియంబువేరను
నకుడే కర్మంబు నేయనమై పేరక
హరికర్మగామని పలుకుట పరు
వడి సుజ్ఞానమందు పరమము నీందులో"

115—తా, మనోవాక్కాయములచే నరుడేకర్మంబు చేసి
నను ఈశ్వరార్పణచేయుట సర్వమును జ్ఞానమని పెద్దనుచెప్పచు
న్నాడు.

3 ఏకాంతభక్తిగలవాడు చేయుకర్మ

116—కర్మ ఈశ్వరాజ్ఞ గావున యథా—"విహిత" అన
గా వినిపించిన కర్మలను (ఫలకాంక్షిగాక) ఈశ్వరార్పణచేయుచుం
డును.

117—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గముననుండి అందున అం
టి అంటక నంచరించుచు భక్తిసంపాదించినవారే ధన్యులు. భక్తి
అన్నిమార్గములలో గొప్పది. ఇంగుకు సమ్యక్:—

118 నీ. (1) "జలజపత్రమునందు నలిలమంట నియట్లు,

అద్దమందున గూవమంట నట్లు,

(2) బురద యాకుమృతపురుగు కంటని యట్లు,

నాజ్యంబు నవ్వాయందంట నట్లు,

(3) భువిదింకపండుపై బొబ్బరంటనియట్లు

బలుచట్లలో తెన్నగలయెట్లు

(4) చిత్తిభావంకు చీకటంటని యట్లు

నాకాశమున వాయువంట సట్లు .

(1) బ్రహ్మచేత్రలు మాయా ద్విపంచమందు

(2) నఖల వ్యవహారములు జేసి యంటకొంకు

(3) రమ్యగుణ భావ ! భద్రాద్రిరామ ! శత్రు

భావ కరుణాలలామ ! లోకాభిరామ !

119—తా. బ్రహ్మచిదుగు చ్చిపంచ జ్ఞానము గలవాడైన
ప్రభు బ్రహ్మజ్ఞానమును విడువక దిగువ శుభాహరించిన లాక్షక
కర్మములలో నిష్పిత్తకర్మ మిహా మిగత మూడుకర్మలు చేయుచు
కర్మఫలములకుండు అభిలాషలేక భక్తితో భగవన్నామోచ్చా
రణ విడువక చేయుచున్న యెడల మోక్షమార్గము కనుగొనకలగు.

120—గీ. విద్యచేభూషింతుండు వెలయుచున్నది దోచరి వర్జిం
పబడు సుమీ దుర్జనుండు చారుమాణిక్య భూషిత శస్త్రమస్త . కం
పైన వన్నగము భయంతరముగోదె !

121—తా. శృంగారమైనమాణిక్యమును శిరస్సుకై ధరించిన
నర్పమునద్ద జేరుటకు భయపడులాగుననే కేవల అహంకారముతో
నుండు దుర్జనుడు విద్యచే ప్రకాశించుచున్నవాడైనను అట్టివాని వి
విద్యను మనము గ్రహించరాదు.

122—కా. బట్టి కర్మలతో ప్రయోజనము లేదని తలచరాదు.
కర్మవలననే జ్ఞానమును పొందవలయు. కర్మాచరణము వలన జ్ఞాన
సము కలుగుట ఎటులనగా పాలలో నెయ్యి కలదు. చెరుకులో పా
నకము కలదు. నువ్వులలో మానెకలదు. పాలు పెరుగుచేసి కవ్వము
తో చిలుకుటయను కర్మచేయుటవలన నెన్నయు రుచ్యారా నె
య్యయు దొరుకుచున్నది.

4 వ పాఠ్యరంగాము.

123—చెరుకును గానుగలో నాడుటవలన బాసక్కుము జొరుకుచున్నది. సువ్వులను గానుగలో అడుటవలన నూనెదొరుకుచున్నది. అప్ర)కారముగానే కర్మాచరణమువలన సంరక్షరణమందు నిగూఢముగానున్న జ్ఞానము సంప్రాప్తమగును. కాబట్టి ఫలాభిసంధి రహితముగా కర్మనాచరింపవలెను.

124—దాహ్యథక్తవలన సాలోక్యమును నీథక్త దృఢముగా నున్నయెడల సామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

125—అనన్యథక్తసామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

126—సకాంతథక్త సాయుజ్యమును నిచ్చుచున్నది. కాబట్టి థక్త అన్నివిధములలో గొప్పది. అట్టి థక్త ని బాగుగా పంపాదించవలెను. థక్తుల సాంగత్యము సదాచేయుటవలన థక్త వృద్ధియగుచున్నది.

127—సాధుసంగతి కల కుంభముల నిచ్చుచుండును.

ప్రార్థకర్మములు.

128—(1) స్వేచ్ఛ—స్వయముగా చేయుకర్మ

129—(2) వశేచ్ఛ—వశేచ్ఛ కలిగినకర్మ

130—(3) అనిచ్ఛ—తెలియక వచ్చుకర్మ

(1) లాభకర్మములు.

131—కర్మతనగా పుణ్యకర్మములు పాపకర్మములని రెండు. అవి అనగా మంచి చెబ్బరలు లేక పుణ్య పాపములు (1) మిశ్రకర్మ

(2) లాభకర్మ

132—వ్యవహార కార్యములన్నియు లాభకర్మములని చెప్పబడును.

(3) వైదికకర్మమునగా.

133—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మ (3) కామ్యకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మ.

(1) నిత్యకర్మమునగా.

134—స్నాన, సంధ్యావందన, జపః తపః, ధర్మము, భేదతర్కము, వైశ్వదేవ, అతిథిపూజ, మొదలగునవి.

(2) నైమిత్తికకర్మమునగా

135—ఒకనిమిత్తమును అనుసరించి చేయునది అనగా సంక్రాంతి, ఉత్తరాయణ, దక్షిణాయన, అర్థోదయ, ఋషాదధిముఖ మొదలగు పర్వదినములయందు కాలము తిప్పకుండా, స్నాన జపాదులు చేయుట.

(3) కామ్యకర్మమునగా.

136—అశ్వమేధ, రాజసూయ, సౌందరీక హోమము మొదలగు యజ్ఞములను చేయుట.

(4) నిషిద్ధకర్మమునగా.

137—కామ్రములయందు నిషేధించబడ్డది అనగా చరద్రావ్యాపహర, చరనింద, పరీచారగమన, పరహింస, మేధ్యపాన, చోర, అన్యతాదులు ఈ కర్మచేసినట్లయితే నరక ప్రాప్తికలుగును.

(5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మమునగా.

138—కామ్ర, నిషిద్ధకర్మ లాచరించినందువలన వచ్చిన దోషములను పరిహరించుటకై చేయు కర్మమునగా అరణ్యవాసము జలభక్షణ, వాయుభక్షణ వర్షభక్షణ తీర్థయాత్ర, కామ్రాయణ, వంచకవాదికర్మములు చేయుట.

139—ఇట్లు రక్త లాచరించి నందుమలన కలుగు పురుషుడు సగము.

140—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మములు యావత్తన పర్యంతం చేసినట్లయితే ప్రార్థనకర్మములు నశించును.

141—(3) కామ్యకర్మమువల్ల స్వర్గాది భోగములు కలుగును గాని విదేహ వల్యము దొరకదు. తిరిగి జన్మమరణము గలుగును.

142—(4) నిష్కర్మకర్మచేసినట్లయితే నరక ప్రాప్తి కలుగును.

మూఢభక్తి.

143—మూఢభక్తి అనగా ఏ కులములో నైనను ఉన్న మనుజులు మూఢులుగానున్నవారు పెద్దలవల్ల వామ్యముగా అనగా నోటిపూటలవల్ల వివిధ పదవిని అనగా భగవంతుండొక్క జేయని అందుకు తగిన మంత్రములనె యెల్లప్పుడు ఛాప్తాన నిశ్చానలు వేమలుకూ ఉన్నటువలె వ్రతించినయెడల తప్పక మోక్షములభించును ఇంకా నందేహ మేమియులేదు. అనేకవంది మూఢులు ఒకని అకడగా, అయిననామియును వ్రతించినవారు శడలేరున్నారు.

144—జీవితయుగమునందలి జనులెల్లమును పల్కవతులు నల్పాయుష్యులుగనుక తపోయోగభ్యాసభావభారణలచేత శడలేరుట మిక్కిలి దుర్లభము. గయో మోక్షముచెందుటకు భక్తి, జ్ఞానము, తపోయను గూర్చి సాధనములయియున్నవి, అందులో పూర్వయుగ వాసులు భక్తిసాధనము ననుష్ఠించి పోషింపబడిరి. వేదాదులు జేసెను జ్ఞానమును పోషింపబడిరి. కాబట్టి మనుజులు తమలభిరామసారముగా పోషించి భక్తిజ్ఞానమును భక్తియైనను నోటి ద్వారా సాధించవలెను. భక్తిజ్ఞానము గాన అర్థభక్తిలేక ఏదియును సాధించుటకు సాధ్యముకాదు.

145—౧. చక్కడు న్నగ్రముల గ్రముల
చక్కడుదానములకాచ కింతపదులు
చక్కడు వృత్తిని భక్తిని
చక్కనిక్రియవచ్యుకుండు సిద్ధమగును.

కాబట్టి భక్తి శ్రేష్ఠమనది.

146—భక్తి అనునది (1) కూపాభక్తి (2) ఇష్టాభక్తి (3) వ
కాంతభక్తి అని మూడువిధములు గనుకనే మానవులు కాంతగూ
మువలననున్న భగవద్భక్తి అననున్నముక్తి పొందవలెను. ఈరెంటు
నొకటి లేకున్న యెడల ముక్తి పొందదు.

147—౧. పరివ్రాతమయిందైన పరసిజాతుఁ
జరణ తపయాత్మ యందుండె ననెడివాడు
శంఖచక్రధరుండంచు జనెడివాడు.
భక్తిభావాధిరతుఁడునో భగవతుఁడు.

148—కా. నమస్త్రాతముల యందుండు, పరమాత్మేతన
యందును నున్నవాడనియు ఆయనతప్ప వేరెవరైన లేదని అభేదము
ద్వితో వర్తించు నిత్యుభక్తిగలవాడే, భగవతుడని చెప్పుటకుచున్నా
డు. ముఖ్యకార్యములు. మాయాకాంతను జయించినది విర
కాంత, విరక్తికాంతనుజయించినదిభక్తికాంత. భక్తికాంతమేజయిం
చితి ముక్తికాంత ఈనాలుగింటిని భుజించినవారైతే పథభ్రమనలు
మగును.

ముఖ్యకార్యములు

149—(1) భగవద్భక్తి (2) కాంతగూఢము ఇవి గలవారి
మనస్సునందు భగవంతుండు నిలచియుండును.

150—(3) జగదుజ్జితో ఒకటిలేకన్నను అట్టివారిమనస్సునం
దునిలచి యుండడు. మోక్షములించడు. అన్యైశ్వర్యముకానరదు.

151—(3) ఈ గ్రంథమును చదివి ఈ లెండిని ప్వాధీనముఁజేసి
తెచ్చుకున్నవారు వైకుంఠవాసులు.

152—భక్తి అనగా దైవదేవ అని అర్థమును.

153—భక్తిః శ్రీరాయ కేశవం చురేపుం చేతో భజ కీధరం
పాణిద్యంజ్వలమర్చయాచ్యుతకథాశ్రోత్రద్వయ త్వం కృష్ణ
కృష్ణం లోకయ లోచనద్వయ హరే గ్రహాంఘ్రియశాస్త్రయం
భక్తి (భూతా! ముకుంద పాదభుజిం మూర్ఖా! మాధోక్షవం.

154—తా! అనగా నాలుకచే గేశవుని కీర్తింపుము. మన
స్సుచే మురవయిరిని భజంపుము. చేతులతో కీధరుని నర్చింపుము.
చేతులతో నచ్యుతుని దివ్యచరిత్రములను వినుము. కన్నలతో కీర్తి
కృష్ణుని దర్శింపుము. పాదములతో కీర్తిహరినన్నిధికి నడచి పామృత
ముక్కుతో ముకుందుని పాదభుజిని అభ్యుజింపుము. శిరముతో
నధోక్షుని వందనములు చేయుము.

155—భక్తే మోక్షము చూపును భక్తేచింతించు భోగ
భాగ్యము లిచ్చుక భక్తేబ్రహ్మత్వము చెందించును భక్తినిచేకొని
నవారాధనలునగుదురు. తా! భక్తిమోక్షమార్గము చూపును.
భోగభాగ్యములిచ్చును. బ్రహ్మత్వము చెందించును. జనన వరణ
ముట్లు నశింపజేయును. బ్రహ్మత్వమనగా వైకుంఠమని అర్థము
గును.

భగవంతుని విషయము

156—భగవంతుడు గుణరహితుడా? గుణవహితుడా?
మాయారహితుడా? మాయావహితుడా? అనికంకరాగా 83 వధ్య
105 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము మానవులగువారము అన్యస్తే
చే న్మన్వీకరను సుతించిన కడలేరవలసిన వారిపేగాని అపహానుభా
వుడు గుణరహితుడా? గుణవహితుడా? మాయారహితుడా?

మూఁమనహీతుడా ? అని వక్కానించే అవసరములేదు. అలవికాదు. ఈ విషయములనుగురించి తెలిసికొనవలయునని అచ్చగరిగినట్లయితే ఆత్మజ్ఞానమువలన యోచించినయెడల బోధవకును. ఇందుకు సమస్య:—

157— వాదభేదములుమాని, బ్రహ్మజ్ఞానముచే బూని అన్నిసత్ప్రతినిబట్టి ఈ విషయములో వాదభేదముల్ని నివర్తించి, ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొనడమే ఉత్తమము.

158— సమాధిలక్షణము.

(1)—సమాధి-ఆత్మస్వరూపుడగు నేనే బ్రహ్మము అని ఐక్యభావము దృఢముగా గలిగి సకల మనోవృత్తులు శూన్యమై ఏతలంపులులేక సకల దృశ్యములు మఱచి నెవ్వడిగా తాను తానై పాక్షిమారముగా నుండుట సమాధియనబడును.

(2)—నిర్వ్యసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అని ధ్యానించువాడు, ధ్యానము. ఈ రెంటినీ మఱచి గాలిలేనిచోట కదలక మెదలకయుండు దీపమువలె సకలసంకల్పములు నశించి బ్రహ్మమునందు మనస్సులయించి తాను బ్రహ్మకారముగా నుండునిష్ఠయే, సమాధియనబడును.

(3)—సవికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అని ఏకాంతస్థలమునందు గూర్చిండి చిత్తము నానావిధముల పోకుండ తడేక ధ్యానముగా ధ్యానించుట సంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు సవికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(4)—నిర్వికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమేనేను అనేడు ధ్యానమృత్తు మఱచి మనోబుద్ధులు రెండున్న శూన్యమై సకలతలంపులు మఱచి దేహాదిప్రపంచము మొదలగు సకలదృ

శక్యములు ముంచి తాను తానై తన్మయంబుగా కేవల చిన్మాత్రుని
జ్ఞ సాక్షిగానుండుట అపొహితప్రకృతి సమాధియనియు, నిర్వోకల్పసమా
ధియనియు చెప్పబడును.

(5)—నిర్వోకల్పసమాధి—నిష్ఠాభ్యాసముచేత అజ్ఞానమయ
మగు నమస్తప్తహృదయ క్రింథులు నశించి, అజ్ఞానంకల్పపిత్త
ములు నశించి కేవల అద్వయ బ్రహ్మమగు ఆత్మసాక్షాత్కారము
కలుగును.

(6)—నదా, నిర్వోకల్పసమాధి నిష్ఠాభ్యాసము చేయుచు నిర్వి
నిత్యముగా నుండుటకు ప్రయత్నపడుచుండుము.

(7)—ఈ నిర్వోకల్పసమాధిని, భక్త్యవేగుమని పెద్దలు చెప్పు
దురు. దీనివలన, స్వానుభవానందావ్యుత్థము అమితముగా వర్ధించి
దేహవాసన జాత్రువాసన ప్రపంచవాసనలనెడు వాసనాత్రయము
లనెడి తాపము చల్లార్తును.

వాసనాత్రయములు.

159—శ్లో॥ వాసనా ద్వివిధా, బోధితా । శుద్ధాచ మలినా తథా
మలినా జన్మ హేతు స్సన్యత్ । శుద్ధా నశ్మవినాశినీ.
శుద్ధానాన మలినవాసన అని రెండువిధములు.

(1) మలినవాసన.

పాపకార్యములు చేయుట వలన జననమరణములు కలుగు
టకు కారణముగా నుండును.

(2) శుద్ధవాసన.

నదాయెల్లప్పుడు భగవత్కృపగా చేసినందువలన జననమర
ణములు లేకుండ చేయును.

160—కు)9: లోకవాసనయా జంతో । శాస్త్రవాసనయాచి న
దేహవాసనయా జానం యథావస్థైవ జాయతే ।

161—లోకవాసన అనియు శాస్త్రవాసన అనియు దేహవా-
సన అనియు మూడువిధములు.

(1) లోకవాసన.

162—లోకములో తాను చేయు సర్కార్యములవలన తన
చేయ ప్రభావతి పొందవలయున నెడు తలంపే లోకవాసన తేక ౧) .
పంచ వాసన యనబడును.

(2) శాస్త్రవాసన.

163—తానే సకలశాస్త్రములు చదివినానని గర్వించడమే
శాస్త్రవాసన.

(3) దేహవాసన.

164—దేహ పటుశ్చము చెడకుండవలయుననియు వృద్ధాప్య
మౌ, వ్యాధులు, చావు, మొదలైనవి రాకుండవలయుననియు, వన
మూలి కామధములు మొదలైనవి భక్షింది కాయస్థితి కెందవలయు
ననెడి దేహభిమాన తలంపే దేహవాసన యనబడును.

165—పైన ఉదాహరించిన వానకలు నశించువరకు అశ్ర-
జ్ఞానము కలుగ జాలదు.

166—గీ: జాతిభేదంబు తెన్నుటఁబీతిగాదు.

జ్ఞానమంతల జనమ్రమఁజాలకంబు

అదియు లేకున్నసన్నియుఁవ్యర్థమగును

జ్ఞానకీలంబు నెఱుంగుముఁనిరత్నలాశ్రయ !

కా, కులాభిమానము మతాభిమానము దేశాభిమానము ఈ
మూటిని నమముగా చూచినవారి భిన్నభావము లేనివారనబడు

దురు. జనకృతిః క్షోః అన్యధాచింతితంకార్యం దైవమన్యత్రోచింతయేత్. కా. కాను నొకటిరలపదైవ మొకటిరలచును.

167—పైని ఉదాహరించిన లోకవాసన, శాస్త్రవాసన, దేహవాసన, అనెడు మూడువాసనాశ్రయములు బంధములనబడును. గనుక నిర్వాసనగానుండుట వలన ముక్తిపొందగలరు.

పంచముద్రలు

168—(1) భూచరీముద్ర (2) భేచరీముద్ర (3) అంతర్లక్ష్యముద్ర (4) పగ్మ్యముద్ర (5) సాంధవిముద్ర.

169—కొన్ని గ్రంథములలో వీటిచర్యలు వివిధములుగానున్నవి. ఇవను ఈ ముద్రలు పట్టినందున నేత్రదృష్టి రిగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివలన ముక్తిపొందలేరు.

త్రివిధ దృష్టులు.

170—(1) అమావాస్య దృష్టి (2) సాద్యమి దృష్టి (3) వార్జమిదృష్టి ఈ త్రివిధదృష్టులవల్ల నేత్రదృష్టి రిగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివల్ల ముక్తిపొందనేరదు.

అకాశములు.

171—(1) భుటాకాశము (2) చిదాకాశము (3) ధారాకాశము (4) మహాకాశము (5) హృదయాకాశము. ఈవిధము పంచాకాశములనెಂಬడును.

అధారములు.

172—(1) మూలాధార (2) స్వాస్థిస్థాన (3) మణిపూరక (4) అనాహత (5) విశుద్ధ (6) ఆక్షేయములని ఆధారము లారు విధములు. శరీరములు.

173—(1) ఘాలము (2) సూక్ష్మము (3) కారణము (4) మ

భూకారము (5) సమరసము (6) వ్యక్తము. అని ల్యములు (శరీర రమే) అనువిధములు. 71 వ పత్రం 58 వ సంఖ్యనుచూడుము.

174 — (1) మంత్రయోగము (2) లయయోగము (3) హఠ యోగము (4) రాజయోగము. అని యోగములు వ్యాఖ్యములు.

175 — (1) అశిమ (2) మహిమ (3) గరిమ (4) లఘిమ (5) పౌష్టి (6) పౌకామ్యము (7) శుశర్వము (8) వశిష్టము. అనునవి అష్టసిద్ధులు.

176 తా (1) అశి మదిస్థి యనగా లేశముకంటె లేశముగానుం దువాడు. బ్రహ్మ

(2) మహిమస్థి యనగా గొప్పవానికంటెగొప్పగానుం దువాడు. బ్రహ్మ

(3) గరిమస్థి యనగా గొప్పతనముగా నుండుటకంటెగొ ప్పగానుండువాడు బ్రహ్మ

(4) లఘిమస్థి యనగా తేలిక తేలికకంటె తేలికగానుండు వాడు. బ్రహ్మ

(5) పౌష్టిస్థి యనగా అనుభవము. అనుభవించేవాని కంటె అనుభవించేవాడు భాగ్యవంతుని కంటె భా గ్యవంతుడు చక్కనివాని కంటె చక్కనివాడు మా ర్యచంద్రాదులకంటె తేజోగూఢుడనవాడు. బ్రహ్మ.

(6) పౌకామ్యస్థి అనగా ఇష్టము. బ్రహ్మ భవనోపక ర్షకము నిరాటయముగా విచిత్రముగా చరుపుట.

(7) శుశర్వమనగా ప్రభువు. సంపన్నులలో ప్రభువనం పన్నుడగు బ్రహ్మ.

(8) వశిష్టమనగా అధీనము. స్వయంభువుడైన బ్రహ్మ తాను సృష్టించిన చరాచరప్రపంచమంతయు తన యధీనముగా నుంచుకొనుట.

అష్టాదశయోగముల పేర్లు

177—విషాదయోగం (2) సాంఖ్యయోగం (3) కర్మయోగం (4) సన్యాసియోగం (5) అభ్యాసయోగం (6) విజ్ఞానయోగం (7) అక్షరపరబ్రహ్మయోగం (8) రాజగుహ్యయోగం (9) విభూతియోగం (10) విశ్వగుప్తపంచకలాసయోగం (11) భక్తియోగం (12) ప్రకృతిపునఃపరిణామయోగం (13) గుణత్రయ విభాగయోగం (14) పురాణపురుషోక్తిమ వికల్పయోగం (15) దైవసురసంపద్యభాగయోగం (16) శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగం (17) జ్ఞానయోగం (18) నకలోపనిషత్పురి పాదస మూర్తయోగం ఈ 18 ని అష్టాదశయోగముల పేర్లు.

షడ్విధసంబంధములు:

178—జన్యజనకత్వము (2) ప్రాప్య ప్రాప్తకత్వము (3) ఆధిపత్యజనకత్వము (4) ప్రేర్య ప్రేరకత్వము (5) వేద్య వేదకత్వము (6) అంశాంశకత్వము అను నీయూరు సంబంధములు గలిగి భక్తిచేయవలయును.

కాత్వకం.

179—(1) జన్యజనకత్వమనగా అనారాయణుడు మనలను సృష్టించువాడు. మనము అవిద్యావృత్తి అనగా అజ్ఞానము వలన తల్లి గర్భమునుండి బుట్టినవారమునుట.

(2) ప్రాప్యప్రాప్తకత్వమనగా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము వలన మన మతని తేరవలసిన వారము. అతడు మనలన్ని తనలో తేర్చుకొనువాడనుట.

(3) ఆధిపత్యజనకత్వమనగా మనము అతని సృష్టిలో బడిన వారము కాబట్టి అతడు మనలను రక్షించు ప్రభువు. మనము అతని యాత్మకు లోబడినవారమునుట.

(4) కేవల ప్రకృత్యమనగా మనము చేయు పుణ్యపాపకర్మములకు తగినట్టుగా మనము స్వస్థనరకములను, కేమవారము. అతడు మనలను స్వస్థనరకములందు మన కర్మానుసారముగా కేర్చువాడనుట.

(5) కేవల వేద కర్తవ్యమనగా మనము మన నీతిములకు కర్తవ్యములకు గోచరించు పదార్థములను ఎరుగువారము. అతడు అపదార్థములను ఎరుగుజ్ఞానమును మనకు గలిగించు వాడనుట.

(6) అంశాంశకర్తవ్యమనగా మనము అతని అంశముగా బుట్టినవారము. అతడు మన జన్మములకు ఆశ్రయమయిన వాడనుట. ఈవద్విధ సంబంధములను తెలిసికొని ఆ భగవంతుని మనము భక్తిచేసిర యెడల అతని అనుగ్రహమువలన మనము బ్రహ్మాక్షాపము గలిగి ముక్తిపొందగలము.

బోధ

180—గోధ అనగా ప్రపంచము సర్వము మిశ్రమనియు అత్యవ్యూహపుడగు తానె సర్వమయిన బ్రహ్మమనియు తత్వవేదారణవల్ల తెలిసి అనందించుట.

ఉపరతి.

181—నరక సంకల్పములు నశించిన ఓమట్టు మరల ఏ సంకల్పమున్ను పుట్టకుండా పదా చ్ఛగతగా ఆత్మాను సంధానము చేయుట ఉపరతి అనబడును. ఈ వైరాగ్యబోధ యుపరతులు గలిగి సంచలము లేనట్టి ప్రశ్నగలవాడే బ్రహ్మానందమును అనుభవించును.

ఉపనిషత్తు

182—ఉపనిషత్తు అనగా సుస్వల్పయందు నూనె ఉండునట్లు

తేదములందు కడపట జ్ఞానకాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానము వృధముగా జోధించు నాకళ్యము లే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

183—ఉపనిషత్తు అనుశ్చయమునకు అజ్ఞానబీజముగు సంసార వృక్షమును నిర్మూలముగా ఖండించి బ్రహ్మలక్షణమున్ను ర్తదైక జ్ఞానమునున్ను జోధించి దననమరణములులేక జేయునది అని శ్రవ్య శ్రుతి అర్థము.

184—బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియజరచి అజ్ఞానమును పార దోగ్గి బహ్మైక్యమును జోధించునదే ఉపనిషత్తు అనబడును.

185—వేదాంత విచారణయందు అధ్యారోపయుక్తి అపవాదయుక్తి అని రెండుయుక్తులుగలవు. అధ్యారోపము బంధమును అపవాదమును మోక్షమును పొందజేయును. ఇవి విచారించుటవల్లనే తన నిజస్వరూపం బెరింగి ముక్తుడగుచున్నాడుగాన దగ్గర్తు జీవుడు బ్రహ్మయు వీని లక్షణంబుల జోధించు నీ రెండుయుక్తులున్న సదా విచారించుచుండ వలయును.

అధ్యారోపయుక్తి.

186—రజ్జువు సర్పముగా దోచునట్లు ఒకవస్తువు మరియొక వస్తువుగా దోచుట అధ్యారోపమనబడును.

అపవాదయుక్తి.

187—కారణము వినా కార్యము లేదనియు కారణమే కార్యముగా తోచుచున్నదనియు చెప్పట అపవాద యుక్తియనబడును.

బ్రహ్మసాక్షాత్కారము.

188—దేహమే నేను అనెడి అజ్ఞానమున్ను నాకన్న నాముక్కు నాదేహమనెడి దేహభిమానమున్ను బ్రహ్మజ్ఞాని ముఖ్యముగా

విడిచి పెట్టవలయును. మామగ, భూమగ తిరస్కారములు కలగోర
ములు జాతినీకులు సుఖదుఃఖములు కరీరమునకే గాని ఆత్మస్వయా
పమగువానికే నెంత మూర్ఖమునులేదు, స్త్రీకాదు పురుషుడుకాదు.
దేహమునకే కన్న ముక్కు చెవులు మొదలగు అవయములు గల
వుగాని ఆత్మస్వయాపుడగువాడు అవయములులేనివాడగును సుమా?

189—యోగములకన్నిటికీ జ్ఞాన అష్టాంగములు ఉచితము
నని యగును.

190—(1) యమము (2) నియమము (3) ఆసనము (4) పా
ణియామము (5) ప్రాణాధారము (6) ధారణ (7) ధ్యానము (8) మూర్తి.

యమము.

191—(1) దేహేంద్రియంబు లందు నైర్దాగ్యము అనగా
యంబులను దాని దాని యిష్టప్రకారము విడిచి పెట్టక జాగ్రత్తగా
నుండుట. ఇదే యమము అనబడును.

నియమము

2 సదా పరబ్రహ్మమునందు ప్రియముగా నుండుట నియమ
ము అనబడును.

ఆసనము.

192—(3) సకలవస్తువులందును ఆకలేకుండుట ఆసనము అన
బడును.

పాణియామము.

193—(4) జగత్తు సర్వము స్వప్నమునంటి దనియు మిథ్యయు
నియు, దృఢముగా తలంచుట పాణియామము అనబడును.

పౌత్యహారము.

194—(6) చిత్తమును తాహ్య వ్యాపారములందు పోనియ్యక నదా అంతర్ముఖమున దీర్చివ్రుట ప్రత్యాహార మనబడును.

ధారణ.

195—(8) చిత్తమును చలించక నిశ్చలముగా నిలుపుట ధారణ అనబడును.

ధ్యానము.

196—(7) సత్యజ్ఞానానంద మయమయి వర్వసాక్షిగా నుండు పరబ్రహ్మను నేను నేనే అపరబ్రహ్మమనెడు (సాహంభవమే) ధ్యానము అనబడును.

సమాధి.

197—ధ్యానమున్ను సకల కలంపులున్న సకలదృశ్యమాలున్న మఱచి తాను తానై కేవల సాక్షిమాత్రముగా నుండుట సమాధి అనబడును. ఇవియే జ్ఞాన అష్టాంగమాలు.

198—పూజవిషయమై

- (1) పృథివీ తత్వార్థమే కీర్తిరామచంద్ర పరబ్రహ్మనేనమః గంధం పరికల్పయామి నమః
- (2) అకాశ తత్వార్థమే కీర్తిరామచంద్ర పుష్ప, అక్షతా, పరికల్పయామి నమః
- (3) తేజస తత్వార్థమే కీర్తిరామచంద్రదీపం దర్శయామి నమః
- (4) వాయుతత్వార్థమే కీర్తిరామ చంద్ర ఘోషం సమర్పయామి, నమః
- (5) అమృతతత్వార్థమే కీర్తిరామచంద్ర, అమృతమహానైవే కర్మనారికేళం సమర్పయామి నమః

(6) వర్వతతానంద (కీచమచంద్ర) కాంటూలాది దక్కన వక రోజోపచార పూజా సమర్పియ్యమి నమః పంచోత్సవ న్నానన మర్పి గూయినమః

(7) ఈగ్రంథమునందున్న 301-302 సంఖ్యసంకున్న 41-44 సంఖ్యలనున్న మంత్రములనుపఠించుచూ అభ్యంగింపన్ననమియ్యగా ని రస్సానము చేరికొని పైని ఉదహరించిన ప్రకారము దీవునికి పూ జాసమస్కారము చేసి బ్రహ్మ క్రియ నైశ్య కూడాచులలోను న్న సమూహ పైఠ ఉదహరించిన పూజలో 10వ సంఖ్యను తాము పంచుకున్న అన్నము కూరలు పండ్లు ఫలహారము వర్జిరాలు దీవు నో అర్చన చేయునది 304 సంఖ్యకుండున్న 45-46 సంఖ్యలనున్న మంత్రముల పఠించి ఉలిన్నపదార్థములు భుజించినవారికి మోక్ష ముచేరినందును.

జ్ఞానపూజ.

1:9 (1) ధ్యానము (2) అవాహనము (3) ఆననము (4) పాద్యము (5) అర్ఘ్యము (6) స్నానము (7) గంధము (8) అక్షతలు (9) జ్ఞానాన్ని (10) అప్పిము (11) జ్ఞానాన్ని (12) భూప దీపము (13) నైవేద్యము (14) ప్రోవక్షణము (15) సమస్కారము (16) స్తుతి. ఏటి ఆనందయం దిగువ నుదహరించడమైనది.

(1) ధ్యానము—సిద్ధింతగానుండుటే ధ్యానము.

(2) అవాహనము—వర్వకర్మములను విడచిపెట్టటే అవాహ నము.

(3) ఆననము—బ్రహ్మము సత్యము, జగత్తు మిథ్య. అనె చువిశ్వలజ్ఞానమే ఆననము.

(4) పాద్యము—ఉన్నదీభావమే పాద్యము.

- (6) అర్ఘ్యము—సదా ఆమలవృక్షభావిమంతుండులే అర్ఘ్యము.
- (7) స్నానము—సదా జ్ఞానాకారముగా నుండులే స్నానము.
- (8) గంధము—సర్వము బ్రహ్మమని భావించులే గంధము.
- (9) అక్షర—స్పష్టి సదా బ్రహ్మమందు చెదరకుండా ఉండులే అక్షరలు.
- (10) జ్ఞానాత్మి—ఆత్మదర్శనము చేయవలయునను తలంపే జ్ఞానాత్మి.
- (11) పుష్పము—ఈ జ్ఞానాత్మియే పుష్పము.
- (12) జ్ఞానాగ్ని—ఆత్మస్పృహయందు బుద్ధి ఇట్టట్టుకదలకస్థిరముగా నుండులే జ్ఞానాగ్ని.
- (13) ధూపము—ఈ జ్ఞానాగ్నియే ధూపము—దీపము—(నేతి నేతి) అని నేను నేహముకాదు. నేను మనస్సు జీవుడుకాదు. ప్రపంచము సర్వము నేనుకాదు. ఇన్నిటిని ఎరుగుచుండడి సర్వసాక్షియగు ఆత్మయే నేననిపెరింగెడు తిర్వితవేకమే జ్ఞానసూర్యుండనబడును. ఈ జ్ఞానసూర్యుడే దీపము.
- (14) నైవేద్యము—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేనని సర్వ పరిపూర్ణమగు పరిబ్రహ్మమందు ఏక్యభావమే నైవేద్యము.
- (15) పరిదక్షిణము—చలనము లేక నిస్సంకల్పముగా నుండులే పరిదక్షిణము.
- (16) సమస్కారము—సాహంభావమే సమస్కారము.
- (17) స్తుతి—నిర్వాసనా మానమే స్తుతి. సర్వసంతోషమే వి నర్జనము. ఇవియే జ్ఞాని చేయునట్టి ఖాడకోపచార ఆత్మ పూజయనబడును.

బ్రహ్మకుశిష్టులు చేయు శుశ్రూషణలు.

1 స్థాన శుశ్రూష.

200 ఎరుక పదుపులు లేని యునిటితో విచారణ చేయటమే స్థాన శుశ్రూష.

2 అంగ శుశ్రూష.

201 సూర్య, చంద్ర, బ్రహ్మ, విష్ణు, శుద్ధాదులే, కన్నులు మొదలగునవయములని విమర్శించియుండుటమే అంగ శుశ్రూష.

3 భావ శుశ్రూష.

202 పరబ్రహ్మము, ద్వికాలనాశ్యమైనది. అపరబ్రహ్మమే తానని భావించుటమే భావ శుశ్రూష.

4 ఆత్మ శుశ్రూష.

203 కూటస్థాభిన్నమైన బ్రహ్మమైన తనయందు ఆత్మప్రతిఫలించి తాను గానున్నాననియుతలచుటమే ఆత్మ శుశ్రూష.

గృహకృత్యబంధములు.

204 శ్రుతి|| చిత్తం సంజాయతే—జన్మ జరామరణ—కారణం అనునట్లు మనస్సే జనన మరణములు కలిగించుచుండును.

జననమరణములే బంధము. బాల్య, యౌవన, కౌమార, వృద్ధకములేబంధము. సకలవ్యాపారములు కలుగ చేసి కొనడమేబంధము. తండ్రి, తల్లి, అన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెళ్ళు, భార్య, బిడ్డలు, బంధు, మిత్రులు, ధన, భాగ్యములు, మేడలు, గృహములు, పోలములు, తోటలు, గ్రామములు, వస్తువాహనములు మొదలయినటువంటివి ఇన్నిగల సంసారిగాతలంచుటే బంధము; శేను—నాది—అ

నది అహంకార ముమకారములు గలిగి నేనే యజమానుడను నేనే నాభార్యరిక్షలు మొదలయినవారిని పోషించునాడినను సంకల్పమే బంధము. శక్తి, జ్యోతి, శబ్దశక్తియులే బంధము. దానధర్మభారోపకారములు చేయుచున్నాడనను తిలంపు బంధము. కులగోత్రములు, వృద్ధాశ్రమీహారానాలు గలదను సంకల్పమే బంధము. సంకల్ప, పిశ్చములే బంధము. ఇకలి, దక్షిణే బంధము. తిలకుమరగా ముగిలదని భయపడడమే బంధము. "నేను అధిపతిని. నానాటినారులే" కనుతలంచే బంధము. అనిపదస్థములు రాగ ద్వేషములు శుష్క శ్రేయములు సుఖములు, అశాశాశములు, పంచమలములు పట్కరములు అష్టమరములు, తిలవ్యసములు మొదలయిన యీవంటివి బంధము. ఈవిషయము 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 179, 180, పత్రములను చూడుము.

(2) శ్రుతి—బంధాయ—విషయాన క్తం" అనునట్లు మన స్సువిషయాదులందు తగులబడుట నలన ప్రైనిడిదాహరించిన బంధములు పోషించును.

(3) శ్రుతి, ముక్త్య—విషయ—స్మృతం" అనునట్లు మనస్స విషయాదులందు తగులుపడకుండుట కలన బంధము పోషించదు. గనుక ప్రైనిడిదాహరించిన వాటియన్నిటియందు అంటిఅంటక నిమిత్త మాత్రుడుగానుండి ఈగ్రంథము ననుసరించి జ్ఞాన, భక్తి, శాంతి శమదమాది గుణములను బ్రహ్మజ్ఞానానందమును నాధించి జనన మరణములు నశింపుచేసికొన్న యాతడే బంధరహితుడయి ముక్తి పొందగలడు.

యోగబంధములు.

258 శిశుమార్యలు, గంగాస్నానములు వ్రేకడవవానములు భోగములు గారడీయోగములు మోనయోగములు పంచముద్ర

లుగ్నేదిభవ్యవృత్తులు వాసనాత్రియములు వట్కర్మములు అనగా యజన
విజన, అభ్యయన అభ్యాసక, దాన, వర్జిగిహ, ఇవిఆరు వట్కర్మ
రత్నములు. న్నాన, సంస్కృతవ, తపహోమనేహ— ఈగ ల్భవ్యతాత్రివి
సకల రత్నరత్నములు మొదలయినట్టివి బంధములు, శుభవిషయము
: 07—21—247—248—ప్రశ్నలను చూడుము.

యోగ బంధరహితము.

206 పైనిఉదాహరించిన వాటియందు దృష్టినిలపక ఈగ్రం
థముననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి—సామాన్యముగా
జననమృతములు నశింపుచేసికొన్న యాతడే బంధరహిత
డము ముక్తి పొందగలడు.

యోగములవిషయము.

207 ఈ వారధికట్టవచ్చు భగవంతుని కన్నులజూడవచ్చువ్యా
వారముచేయవచ్చు బడబాగ్నిగణంబుల మింగవచ్చు సం
సారము నీర రాదు జల బాష్పి జ సాకిక తోచజూడనే
థాదుడే కాళహస్తి ధరణీశ్వర సాంబశివా మహాప్రభాః
అని చెప్పినదానిలో బ్రహ్మమేర్పర్చిన సంసారములో మితప్ర
వర్తనగా సంపదించుచు వాచస్పతిముగా ఈగ్రంథమునందున్న సాం
ఖ్య తాత్విక అమనస్కములనుచదివి దేహమునకు, అలసటగలిగే
యోగములు మోసయోగములను తెగకుప్పించి రాజయోగాధ్యండు
నే బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆధగవంతుని ప్రార్థించి కడితేరినవారే
ధన్యులు.

2 మూగవాడు వాక్కుకొరకై భగవంతుని ధ్యానించుచుండు
ను ఇట్లుండగా భగవంతుడు ఇచ్చిన వాక్కునుబంధించకూడదు.
వాక్కును బంధించి మోసముగా భగవంతుని ధ్యానించినందున
మోక్షముపొందజాలరు.

3 దేహమునకు శ్రమగలిగే యోగసాధనము గారక్షిణ్యయ నబడును. దేహమును బలపఱును. శుష్కించును. గాని మోక్షముపొందజాలదు.

4 ఈకలియుగమునకు రాజయోగారంభమునే బ్రహ్మజ్ఞానముప్రధానమైనదని వేదములు ఘోషించుచున్నవి. మఱి లఱచి చెప్పినది. యందుకునవ్యుత్తరము—ఈగ్రంథమునందు 249వ శ్లో 174 వ సంఖ్యను జెప్పిన ప్రకారం (1) మంత్రయోగమనియును (2) లయయోగమనియును (3) హరియోగమనియును (4) రాజయోగమనియును నాలుగువిధములయిన యోగములుగలవు. అనాలుగు యోగములలో నీరాజయోగమే శ్రేష్ఠము. ఈరాజయోగమును రెండు విధములుగా పెద్దలుకెన్నదురు. రాజయోగమనియును. మానరాజగి యోమనియును రెండువిధములుగలవు. ఈరెంటిలో రాజయోగమే విశ్రాంతిమార్గము—ఇట్టివిశ్రాంతి మార్గమును నెవలంబించిన వారు పరమపదము జెందగలరు. పరమపదమునగా నై కుంటిము.

5 మానరాజ యోగమనగా అధిగమించున ఆత్మలో నూహించడమేకాని వాక్కుబంధనకాదు. వాక్కుబంధన చేసుకొని చేతులతోనై గ చేసినందున ఫలమేమి?—వాక్కుబంధనమున మోక్షమార్గముకన్దుగొనలేరు. పరమపదము కలుగదు. యోచించుచి—ఈవిషయమయి నాలుగవ ప్రకరణము పూర్తిగాచూచుము.

వేదవాక్య శ్లోకములు.

228 శ్లో॥ వేదాంతసారం ప్రథమ స్వరాణాం । త్రియ తత్త్వసారం ప్రథమ సమామి॥

టీక॥ వేదములకు స్వరార్థము. “ఓం” అనే వీడము ప్రథమార్థమైయున్నది. “హరిః ఓం” యనినాద బ్రహ్మమైన ఓం కారమాది స్వరముననుక్తోని శ్లోకులు వదిలెదరుగదా? అ ఓం కారమందే

వేదములు పుట్టడము. కెండివది—త్రీయతత్వ సారం అనుటకు—
త్రీయ—యూశతత్వములతో కూడినది. ప్రణవము అనేమూర్తి
త్రీగుమునది. ఆ వేదసారమనది త్రీమూర్తిలను పఠనచేసి ధ్యా
నుచున్నాము.

మతియు బాల్యమునందే గురుసమక్షముగా నక్షరాభ్యా
సముచేసినప్పుడీ “ఓం-ఐ-మ-శి-వా-య-సి-ద్ధం-న-మః” యని
తెలుగులోచ్చినవాక్యము యెవ్వనముగానున్నదో బాగుగ అలోచిం
చింపి—నాచే అక్షరాభ్యాసము చేసినప్పుడు చెప్పినదం బచ్చడమ
రచిమిరివక యుగిటిమి. అపదమే ఈగ్రంథమువలన గురువర్తం
బుభాదేయకొన్న మహాత్ములు మోక్షమార్గం కనుగొనగలరు. గ
నుక నిందున్న వేదములు చదివిగ్రహించుకొన వచ్చును.

గీ. విద్యననబుచ్చుయోగ్యత నెలయజేయు

బంధులనుగూర్చున్నేహితప్రకరమునగు

నైహికానుష్ఠికనుఖంబులధికపలుచు

గాన మనుజుడు విద్యకై గడగవలయు॥

శ్లో॥ కోకిలానాం స్వకోరూపం పాతివ్రత్యం తు యోషితాం । వి
ద్యారూపం విమహం । శ్రుమా రూపం తపస్వినాం॥

తా॥ కోకిలమునకు స్వరమేరూపము—స్త్రీ పాతివ్రత్య
మే రూపము—కురూపి విద్యయే రూపము—యతి (లేక) తపసి
శాంతియేరూపము. గనుక విద్యాభ్యాసముపొంది జ్ఞానము అనతెరి
వివిడెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానము ననువరించి గృహస్థాశ్రమధర్మమా
గ్నముననుండి అంచన అంటిఅంటక మోక్షమార్గమును కనుగొనిన
వారేధన్యులు.

209 జ్ఞానవేద సారసంగ్రహము.

శ్లో॥ ఉల్లంఘ్య వేదవాక్యాని శారణం సరళం ప్రకట

టీక. వేదవాక్యములును ఎవరు ఉల్లంఘన చేయుచున్నారో వారు రారవాది పరకపాపపు అనుచున్నారు.

(2) శ్లో. వేదశబ్దమహావాక్యం విశ్వాసేనాపనాశనం

టీక. వేదవాక్యము ఉక్తుప్తమై నటించింది ననక ఆవేదమునుఎవరు విశ్వసిస్తున్నారో వారివాపములు నాశనమౌచున్నవి.

(3) శ్లో. రిద్ధివా సేదవిశ్వాసః క్షిప్తస్యజ్ఞానబోధనః

టీక. ఆవేదమును ఎవరుబోధించుచున్నారో వారు జ్ఞానబోధచేత కర్తవ్యం గలిగినవాగు చున్నారు.

(4) శ్లో. పరాత్పరం పరిం వేదావేదాంతైః పరిబ్రహ్మణా

టీక. ఈవేదం పరాత్పరమయొక్క పరిమేయిది. ఆవేదం యొక్క-సారమే పరబ్రహ్మమని చెప్పబడుచున్నది.

(5) శ్లో. వేదోక్తాచారిహీనశ్చ వృథావాగ్దాత దుష్టణః

టీక. వేదంయొక్క ఆచారం లేనివాడు వృథావాగ్దాతము చేత దుష్టణం గలవాడిని చెప్పబడుచున్నది.

(6) శ్లో. జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యం చ బుద్ధిస్సన్వయత్యర్థతః

టీక. వేదవాక్యమును ఎవరుబోధించుచున్నారో వారు సర్వప్రయత్నములయందున్న బుద్ధిగోచరని చెప్పబడుచున్నది.

శ్రీ మత్సంగుమహాస్వామి శ్రీరహస్యవిద్యాభ్యాం సమోనమః

* అ శే ద ద శ్చ గ మ *

210 వక్షసుకంచి పొట్టునురాలకొట్టుటవలనపొనియందు మొలకలెండి శక్తి అగతి పొయినట్లు మాయాసంబంధమగు పంచకోశాత్మకమయిన శరీరప్రయ అవస్థాత్రిములయందు నామసమృపవాసవలతోనూడ చలిరచనీయక విజ్ఞానస్వరూపినిగాచేసిన హేగురు

స్వామి పరబ్రహ్మబోక్తా అనే తేజస్వినుని. బ్రహ్మగణములే నతేకవి శ్రుతి, స్మృతి, సహస్రంబులు బాహ్యముగా ఘోషించు చుండును. పరబ్రహ్మబ్రహ్మ మొనలకు ముప్పదిమూడుట్లు చేప తిలకియు వానిలో త్రిమూర్తులు శ్రేష్ఠులనియు ౧౧ త్రిమూర్తులలో నారాయణనామరత్నంగా శ్రేష్ఠమని వైష్ణవులు శివనామరత్నంగా శ్రీష్ఠమని శైవులు చెప్పెదరు. వానియ నొకటివలె స్వరూపమున కొందరు పరస్పరముగా కలహించుకొనుచున్నారు.

211 ఎనుక ఈనామముల మహిమయు ఆశ్చర్యకరములన్న పరబ్రహ్మగణములేకవి ఘోషించు శ్రుతి, స్మృత్యాన సార్థము నా బ్రహ్మచే శివు సమన్వయపరచుకొనినదియనిచుచున్నారు.

“బ్రహ్మ” అను ఇత్యాది శ్రీర్మత్సంఖ్యల వలననే వేదదిలేని పర మాత్మస్వరూపులముగా నుండియు మరచి పేరుగా ప్రసక్తియటచే గలుగు అస్థములను గాలి మబ్బులు బెడరగొట్టి నట్లు పారదోలి “అద్వయబ్రహ్మచు మున్నె” కీర్తించుటల చేయునవియు అయిన శ్రీమ న్నారాయణ శివరూపాద్రి నామముల మహిమ యేమనిపలుకుదును? ఆమహిమల్లిట్టివని నిరూపింప సాగ్యుక్తిందియ మానసంబులకలవి గావు. వేదశాస్త్రముల కిగోదరమైనను “ఈదివ్యనామములలో నొక్కటిభవసాగరము నింకఁదేయు”నని వేదశాస్త్రములు మొదలెట్టుచున్నవి.

212 నారాయణ పరబ్రహ్మ—నారాయణ సమాస్తుతే—

213 ..... (మహానారాయణో పనిషత్తులో) రామవీరవ రబ్రహ్మ—

214 (రామరహస్యపనిషత్) శివవీర స్వయం సాక్షాద్వితీ యంబ్రహ్మ—

215 (మహాపనివత్) పురాణాని సమస్తాని—బుధాద్వాత్రగ
 మాస్తథా—శైవాశ్చైష్టవాశ్చైవ—మద్యక్తాలగమాలి—శూ
 తగంహిత—ఇత్యాద్యనేకకృతి, స్మృతులచే, “నారాయణుడే పరబ్ర
 హ్మము” అని ప్రబోధపరబ్రహ్మము—గాముడే పరబ్రహ్మమని ఇ
 ట్లుబహముఖములుగా బ్రహ్మత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నవి.

216 సమస్తశాస్త్రములను గ్రోడీరించి మాటమాటికి విచా
 రించగా నారాయణుడే ధ్యానింపబడువాడిగా నిశ్చయబడుచు
 న్నాడని వేదవాన్మయండు మహాభరతాంతరమందు, “అలోక్యసర్వ
 శాస్త్రాణి, విదార్యచపునః పునః ఇతి కుక్షిసునిష్పసం, ధ్యేయోనా
 రాయణస్పదా” అని చెప్పియున్నారు. ఇట్లనే ప్రకృతిమీరి మహత్తు
 కంటి, మహత్స్వరూపముగా వెలుగునట్టి పురాణపురుషుడయిన, శి
 వస్వరూపమును, సమస్తదేవతలు పురాసించుచున్నారు. అట్టిదేవదేవు
 డయిన పరమేశ్వరుని సదా ధ్యానించవలెననుటకు, ప్రమాణములు.

217 శ్లో॥ పరాత్పరం యస్యహతోమహంతం

స్వరూపతేజోమయశాశ్వతం శివం

కవిం పురాణం, పురుషం సనాతనం

మరేశ్వరం, సరసురైరుపాస్యం.

(మహాపనివత్)

సతతం ధ్యాయేద్దేవదేవం సనాతనం,

(శాండిల్యోపనివత్)

మీరియి— నారాయణుని నడు మంగళనామమెవనివాక్కు
 యేం దుండునోవానివెంట నారాయణుడు, గోపురానిదూకను, అను

నర్తించినట్లు, అనుచుండియుండునని, అసగా, వర్తకకృతులనులుగ చేయునని కైలాస మూర్త్యయందు, శ్రీమహేశ్వరుడు.

శ్లో॥ “నారాయణో యస్యాస్త్రజే । దశం నామ వంగశం .
నారాయణో యస్మాదేవ । వర్తకగారిష వర్తకరూపః”

అని చెప్పియున్నాడు.

218 మరియు—

“శివుడు ప్రసాదోక్తుఁడై మైవస్వరూపమునుగిరిగిట్టినట్టి లెక్క లేని మనోవాంఛా ఫలదాయకుడనినీ, యెవఁడుక్కడెన్నిమూ పద్మములవంటివాని, పాశములయొక్క— నేనచేయచున్నదో అట్టి భక్తులకు యీ లోకమందు, సర్వమును న్యాసమునయియుండునని—

శివానందల హరియగు గ్రంథమునందుండు కీర్తనలో కవిరచన వర్ణనా వాక్యము వాక్యములు—

219 “ప్రసన్నమూర్తి అగణితఫలదాయకః ఓం నమో నారాయణాయ ఇతి మంత్రోపాసకః వైకుంఠ భవనమ్ గమిష్యతి అను నారాయణోపనిషద్వాక్యకీర్తిని, “ఓం నమో నారాయణాయ” అను మంత్రము నుపాసించువాడు వైకుంఠమును పొందును. అసగా మోక్షము లభించును. కలిసంతారణోపనిషత్తులో, “అదిపురుషోదయిన, భగవంతుడయిన, నారాయణునియొక్క నామము నుచ్చరించిన మాత్రమున కలిదోషమునుపారదోలినవాడగు”నని బోధించుచున్నది—

220 ఇట్లనే శరణోపనిషత్తులో “ఓం మహాగ్రీవాయ మహాదేవాయ శివో” అని సదాస్మరించుటచే మోక్షము లభించుచున్నదనియు—

కువాక్యము—ఓంతు“హాగ్రానాయ మహాదేవాయ శూలివే మహే
శ్వరానుమృతాయ త్తత్త్వద్రావణాయా అస్మదేవయేవదాశ్యే
య త్స్వస్తిసా మామః.

221 మం.ము—

శ్లో॥ “హారేరామ హారేరామ! సామ సామ హారే హారే!

హారేస్త్వ హారేస్త్వ! శ్వస్త్వ శ్వస్త్వ హారే హారే!”

శ్లో॥ ఇతిహోవశకంనామ్నాం కలికిల్మషనాశినం

నాశాపరిహారాయ! స్వస్త్వవేదేషు దృశ్యతే!

ఇతిహోవశకలావృతస్య! జవన్యావరణభినాశనంతరః!

ప్రకాశనేవరబ్రహ్మ మేఘాసాశేరివిరిక్తిగుండలీవ (ఇతి)!

“హారేరామ హారేరామ” అను 221 మారు నామములు కలి
గోపమును నాశనముచేయును. ఇతిహోవశకంనామ్నాం యెక్కువ పురాణము
సమస్త వేదములయందు లేదు. ఈ పద్యము నామములు పద్యము
లు కలగలే చుట్టబడియుండు జీవులయొక్క అవరణమును నాశన
ము చేసి మేఘావరణము పోయిన వెనుక సూర్యమండలము ప్ర
కాశించులాగున రరబ్రహ్మ ప్రకాశము కలుగ జేయును.

222 ఈవిధముగ నే

“శ్రీయద్రోహద హద్రోహి! యస్తమ్భాగ్నియాద్విచ్ఛేదః

కీర్తనాశ్చస్త్వదేవస్య! నర్వహవః! ప్రాచ్యుచ్ఛతే!

223 రుద్రప్రొడయోపనిషత్తులో—

శ్లో॥ అచిత్తమవ్యక్తమనంతరూపం

శివంప్రళాంభమవ్యతంబ్రహ్మయోనిం

తమాదిమధ్యాన్తవిహీనమేకం

విభుం చిదానంద మరూప మద్యుతం

ఉమానవాయం పరమేశ్వరంబభుఁ
 గిహోచవంసీలలితంబృతాంతం
 ధ్యాత్వానునిగిఁ బృథిభాతయోనిం
 సమస్తపాక్షింతిమనఃసంపాత్
 కైవల్యపరిపత్.

..శ్రీమద్రీ మద్రీ మద్రీయని ధ్యానించువాడు సమస్త పాప
 ములనుండి విడువబడుతాడు అనిష్టి. సమస్త కైవల్యము పొందిన
 వానిగురువన్నీ, చింతించుటకు, మామటకొకగారివాడును, అంత
 ములేని సూర్యునిలవాడుగానున్న (ప్రకటితవల్లగున్న) వేరుపరుపట్టు
 డిగ్గ, అఖండస్థైర్యమున్నగో అది అకంతం) మంగళివ్యసూరిగాను, ఆ
 దినుధ్యానింపరహితుడుగాను మోక్షవ్యసూరుడుగాను, మాయావ్యసూ
 రి కారణుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, సర్వవ్యాపకుడుగాను, జ్ఞానా
 వందసూరుడుగాను, వ్యక్తితినంబంధసూరములేనివాడుగాను, అత్యు
 తవిగ్రముగానున్న, ప్రభువుగాను, శ్రీనేత్రములు నీలకంఠముగలిగి
 పార్వతితోసూడియుండెడు పరమేశ్వరుని ధ్యానముచేసి మనస
 శీలలు సమస్తమునకు ఉపద్రోష్టయు, అజ్ఞానము కంటే పరమై
 సమస్త భూతియు బ్రహ్మాంబియుండు పరబ్రహ్మమును పొందెడిది.

224 మరియు శ్లో. తేన ఏకోనారాయణః సద్వితీయోఽపకీర్తితః
 నారాయణఃకాశ్యపే దేవుడు పెండవవాడు లేడు.

2.5 (నారాయణోపనిషత్)

శ్లో. ఏకోవా రుద్రో వద్వితీయోయతన్తుః

రుద్రుని డద్వితీయుడగుటవలన బ్రహ్మవేత్తలు, నేరొకవస్తువ
 కొరకు నిలువకపోయిరి.

226 (శ్వేతాశ్వోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏక ఏవశిశ్రూనిత్యః స్తకోవ్యత్యక్తకలంమృషాః
నిత్యుడగు శివుడొక్కడేను. వానికన్యసుంతియు లేనిది.

227 (శరభోపనిషత్).

అతివరంనాన్యశోభయపాహిః

పరాత్పరం యన్మహతోమహాన్

యదేకమవ్యక్తమివ సమూహం

విశ్వంపురాణంతమనఃపరస్మాత్

ఏక పరాత్పరమ మహాస్మిత్కంట మహానైసిదియో అధిగో
సూక్ష్మమునకంట సూక్ష్మమైనది దీనికంట సూక్ష్మమైనది మరేది
యూలేదు. అది అజ్ఞానముకంట పరమందుండుదియును ఇంద్రియ
ములకగోచరమును అనన్తస్వరూపమును ప్రపంచరూపమును ఒక్కటి
యు నైయున్నది.

228 (తైత్తిరీయోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏకస్తథానర్వభూతాస్త్రాత్ర్యరూపం

రూపం ప్రతిరూపోబభూవ

నమస్తభూతములయందుండు ఒకటియైన పరమాత్మ ప్రతి
అకారమునుగురించి నమోనరూపముగలవాడై యున్నాడు.

శ్లో॥ నిర్వోదిత్యానాంచేతన శ్చేతనామకః॥

నశించేవాటిలో నశించనివాడై బ్రహ్మాదినర్వకపులకు చేతన
స్వరూపుడై యుండు పరమాత్మఒక్కడు రెండవది లేనివస్తువునకంట.

229 శ్లో॥ ఏకోదేవ స్సర్వభూతేషుగూఢః

స్వయంప్రకాశ మూనుడగు పరబ్రహ్మ మొక్కడే సర్వ
భూతములయందు రహస్యముగానున్నాడు.

230 శ్లో॥ ఏకోవిష్ణుః కేశీషు । జంగమస్థావరేషు చ

తైలంతిలేషు కాశేషు । విహ్నిః శ్రీ రే భృతంయథా ।

తా॥ నువ్వులయందు నూనె—అగ్నివశవశిల్పలయందు ని
ప్పు—శ్రీ, రనుందునెయ్యవలెనే ఒక్కడగువిష్ణువు జంగమస్థావరాదు
లయందున్నాడు.

231 (నానుదేవోపనిషత్.)

శ్లో॥ ఏకవిహితా భూతాన్మృతేవ్యవస్థితః । ఏకభావహుభావైవ
ద్విశ్వజేడలచంద్రవత్

తా॥ సర్వస్వరూపుడగు వకపరిమూర్తే ప్రతిభూతవందూ
న్నవాడగు, జలవంకంబుచంద్రునివలెనే, ఏకవిధముగాక బహువి
ధములుగా చూడబడుచున్నాడు.

232 శ్లో॥ ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ

తా॥ సజాతిపితృ సర్వగతభేదరహితముగ ప్రకాశించున
దిమంబ్రహ్మముక్కటను.

233 (అథ్యాహృత్ పరివత్.)

శ్లో॥ స్వాభూతేషుయేనైకం । భావహుస్వయమీక్షితే

అవిధక్రంవిధక్తేషు । తత్త్వానం విధిసాద్విమ్

తా॥ ఏజ్ఞానముచేత, సమస్తభూతములయందు అగ్రంధమ
యినట్టిన్నీ, నాశసరహితమైనట్టిన్నీ, ఏకమైనపరమాత్మస్వరూపమీను.
ఏవ్వకుచూచుచున్నాడో ఆజ్ఞానమును సర్వగుణమువలన, పుట్టిన
దాన్నిగాను తెలియుము.

234 శ్లో॥ ఏకస్తద్వేదధగవాక్ । ధాతానారాయణప్రభుః

తా॥ సమస్తమువిష్టు ప్రభువగు ధగవంతుడయిన నారాయణుడొక్కడేయిని తెలిసికొనుము.

235 (మహాభారతము)

శ్లో॥ ఏకఏవపరోహ్యతాత్మ । భూతేష్వతత్త్వవస్థితః

తా॥ సమస్తభూతమలయందును నెదురుమాత్రుడొక్కడేను.—

236 (శ్రీవిష్ణుపురాణం) ఇత్యాదశ్శతే స్త్రోత్రవిష్ణోమాంశముల
చోష్ఠనపరబ్రహ్మమైవ శేష్ఠుడొక్కడేయని నిష్పంశయమగు శిష్టం
చెను.—

237 (నిరాలంబోపనిషత్.)

శ్లో॥ శివాయవిష్ణుసూరియ । శివసూరియవిష్ణునే
శివస్యైవృదయంవిష్ణు । విష్ణోశ్చైవ శయంతివః
యథాంతరింసంశయి । అథామ్యే స్థిరాయషీ
యథాంతరంపితదాస్య । శ్చివ కేశవయోస్సదా॥

తా॥ విష్ణుసూరియనగునందు శివునిగురించిన్న, శివసూరియ
నగునందు విష్ణువునిగురించిన్న—నవస్కారము. శివునియొక్కహృద
యమే విష్ణువు. విష్ణువుయొక్క హృదయమే శివుడు. ఎట్లు యిరువురి
లోభేదము నాకగువదదో అట్లునాకుసంతోషము, ఆయుస్సుకలుగు
గాక శివ కేశవులలో భేదములేదు.

238 శ్లో॥ విష్ణోరవ్యంతవస్యంతియేమాంబ్రహ్మగావేనచ

కుతిక్కమకయోమూఢాః॥ పశ్యంతే సర కేవ్యథః

యేచమూఢాదురాత్మాశోభిన్నంవశ్యంతిమాంహరేః

బ్రహ్మణంచతథాతేమాంభూగిహత్యావమంత్రిణుః॥

తా॥ నన్నైనను బ్రహ్మదేవునయినను, విష్ణునికంటే, ఆ
వ్యముగొయెవరు జాతురో, మరియు! మామధ్వంసకు భేదంకావ్వగు
కల్పింతురో వారలు మహాసరకంబు లంబొందుదగనియు భూగిహ
త్యదోషమును తెందుదురనియు శ్రీమహేశ్వరుండు చెప్పియున్నాడు

239 (భవిష్యత్పురాణం)

శ్లో॥ హరిరేవశివస్సాహ । చ్చివపవహరిస్స్వయం

తయోశ్చేదం ప్రకుర్వాణః । రారవంసరకం వ్రితేత్ ।

తా. హాః ఘోసాక్షాత్ శివుః శివుః స్వయం హాస్వనా
 పున ఇరువురకుభేదం బెవరుకల్పింతురో వారు, తారవసరము
 పొందుదును.

३१

వినాయకచరిత్రపద్యములు.

240 విఘ్నేశ్వరహోదశనామశ్లోకాః.

- (1) సుముఖస్త్రికదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః॥
 లంబోదరశ్చవికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః॥
- (2) ధూమకేతుర్నాభశ్చ ఫాలచంద్రో గజాననః .
 వక్త్రీదంతశ్శూర్పకశ్చో హేరంబస్సంభవూర్విజః॥
- (3) హోదశైతావినామాని యః పఠేచ్ఛ్రీయయాదపి॥
 విద్యారంభే వివాహే చ పః పానీనిగ్ధ మేతథా .
 సంగ్రామేనర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్యవజాయతే॥

విఘ్నేశ్వరహోదశనామావళిః.

(1) సుముఖాయనమః	(7) విఘ్నరాజాయనమః
(2) ఏకదంతాయనమః	(8) గణాధిపాయనమః
(3) కపిలాయనమః	(9) ధూమకేతవేదమః
(4) గజకర్ణికాయనమః	(10) గణాభ్యక్షాయనమః
(5) లంబోదరాయనమః	(11) ఫాలచంద్రాయనమః
(6) వికటాయనమః	(12) గజాననాయనమః

- (13) వక్త్రతుండాయనమః   (15) హేరంబాయనమః
 (14) శూర్పకన్ధాయనమః   (16) వృందపుర్యోజాయనమః
 ఇతిపాదశనామః పరి స్పృశంతః.

241 భగవంతునిస్మృత్యే పద్ధతులు

- (1) దీక్షా— మహమ్మదల్లుదలగానుంచుట.
- (2) నిష్ఠ— శుచిగానుంచుట.
- (3) దృష్టి— ఏవస్తువుమీదిపైను భూమధ్యమునండి నగ్ని
ములనుగురిగానుంచుట.
- (4) అంతరంగదృష్టి— } అర్థలోలేక "మనోనేత్రశ్చైక్యతే"
 (5) మనోనేత్రదృష్టి-- } మనోనేత్రముచే చూడబడుచి
 నేత్రమనబడును. మఱిన్నీ అర్థలోఁజూపించుట.
- (6) నేత్రదృష్టి— ఏవస్తువుపై నా కళ్లతోచూడబడును.
- (7) జ్ఞానదృష్టి— తెలివితోచూచుట.
- (8) ధ్యాన— తలచుట.
- (9) అద్వైతమంత్రము— పరమరహస్యమైన మంత్రము రాజ
యోగము.
- (10) ద్వైత తిరుమంత్రము— పరమ రహస్యమైన మంత్రము.
- (11) విశిష్టాద్వైతమంత్రము— పరమరహస్యమైన మంత్రము.
- (12) నీమము— నీతి— తిన్నటిమార్గము మంచినడత నత్యంత
వర్తనగానడుచుట.
- (13) జపము— 108 పూనలుగల తులసిమాలతో పరమర
హస్యమైన మంత్రమును నేత్రములను మూసుకొని కుడి
చేతి అంగుష్ఠము పవిత్రపువ్వులు అపగా నడిమి పెద్దవేలు
మధ్యస్థుచి అరచేత నునిచి రెండువేళ్లగోళ్లుకలిపి 40

మధ్యనుంచి చిన్న వేలు మధ్యనుంచి చిన్న వేలుతో ఒక ఒక పూస మొదటి పూస మొలుకొని తుది పూస వరకు ఒక వ ర్షాయము పంపిణీయను పూసముగా నుచ్చరించుచు జరుపుచి దపమను బకును.

(14) ప్రాగ్జన — ప్రాగ్దడము — భగవంతుని వేడుకొనుట.

(15) నుది — }
(16) ప్రాగ్తము — } పీడి-నిష్ట-దృష్టి-భావ-వీటిని మనస్సు
(17) సవము — } యందు నిలిపి భగవంతుని కొనియాడుట.

(18) స్మరించు — సత్రించు — ఒక వస్తువును తలంచడము. జ్ఞాపకము చేయుట.

(19) సత్తరణము భగవంతుని పలుమారు లేక వేమారు జ్ఞాపకములోనికి తెచ్చుకొనుట.

(20) మనోభ్యాము — మనస్సునందు తలంగుట

(21) ఆత్మభ్యానము — ఆత్మనోతలంచుట

(22) వాక్సూపముగా భ్యానించుట — నోటిలో తలంచుట — త్సరించుట.

(23) మానము — గృహస్త మార్గముననుండి కొంత సేపు పెదివే తెరవక మనస్సున భ్యానించుటగాని వాక్కు బంధనకూడదు.

(24) విగ్రహోరాధన — విగ్రహమునకు శుభోదకగంధ పుష్ప దీప భూప అక్షత నారికేళ తాంబూల దక్షణ పంచామృత పండ్లు ఫలహార అన్నము కూరలు వగైరాల నైవేద్య ములపూజతో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం స్వామికి అర్పణచేయుట.

- (25) క 1-అమృతవాల్మీకి-పాతకములను ముడలై న విగ్రహములకు విగ్రహములకు పైన ఉదహరించిన ఆరాధనలతో పాటు హింద అనగా మున్నపాతులను మేకలను కోర్లను బలియి

స్మరణ.

- (26) పోలి—కుంభముతో ధున్నపాతులను మేకలను కోర్లను సరబలియిచ్చుట. ఇరతిఖండనునందు ఇప్పటిరాజధానిలో సరబలి నివర్తించివారని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. వాటి స్త్రీ ఈరాజధాని మహా (Highness) గొప్పరాజధానియగునని జనులు పొగడుచున్నారు. గనుక ఈరాజధాని ఈ యుగము మారేవరకు స్థిరముగనుండునని న. ముద్రలనినదే?

- (27) (1) దేవాలయములకుగాని (2) గొప్పగొప్ప ప్రభువుల దగ్గర నమ్మకగాని (3) గురు సన్నిధానమునకు వెళ్లినపుడుగాని (4) బంధువర్గ సమూహములకు వెళ్లినప్పుడుగాని (5) స్నేహితుల శలువతో యున్నపుడుగాని (6) వేళ్య గృహములకు వెళ్లినపుడుగాని రిక్త హస్తములతో వెళ్లుట ఉచితముగాదు. ఏతే వారి వారి అంతస్తును బట్టి నడువవలెను. గొప్ప ప్రభువులకు పుష్పబంతిన్న నిమ్రుచుండున్న వారి చేతికి యిచ్చుట మహాగొప్పమరియూదయగును.

మంత్రములను జపించేవిధము.

283 ఈకలియుగమునందలి జనులెల్లమును నల్పమతులునల పాముమ్ములు గనుక, తపో యోగ ధ్యాన, భారణలచేత కడతేరుట మిక్కిలిచుక్కలమని యోచించి కలిసంతాకోప నివర్తనమునందుల యైన వేదములును సీర్షయించబడ్డవి—ఆవేదములును ఈగంధమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివినయెడల మోక్షము అలభ చేతనుండునని యోచించుకొనవలయును.

244 అధ్యక్షుని అనంతనామములకు శుభగంధమునందు ముద్రించిన మంత్రములే ప్రధానమైనవి. అనివేదములు ఘోషించుచున్నది—గనుక వాటినిపఠించి మూర్ఖమార్గము నరుగవలెను. గాని యింతటికన్న యెక్కువ ఉపాయము నమర్తవేదములయందు జల్పించి వెదకి చూచినను కనుపడలేదు.

245 సప్తకోటిమంత్రములలో ఈదిగువకుద్రించిన మంత్రములే కలిమానవులు పఠించి కడతేరుటకు ములభమయినవని వేదములు తెలియ పర్చుచున్నవి. గనుక కలియుగమునందు ఈమంత్రములేపఠించి చాలాభక్తులు కడ తేరియున్నారు.

మంత్రములను జపించేవిధము.

246 నానావిధగ్రంథములను చదువ వలయుననెడి భాగిని విడిచిపెట్టి భగవత్సత్త్వరచేయుటకు ఆధారమైనట్టి, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యాన, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని మనస్సయందునిలిపి దిగువనుడవారింపిన ప్రకారం మంత్రములను పఠించవలెను.

247 మానవజన్మమందు పుట్టినజనులలో పామరులు గార్హస్థ్యమనగా గృహస్తుడగువాడు, తప, భార్య, పుత్ర, బంధవులయందు లీలగా నెంచరించుచు న్యాపకములవల్ల తగనిభాధలుపొందుచు న్నవారున్ను, మఱిన్నిమైన ఉదాహరించిన ప్రకారం కలియుగమునందున్న జనులందరు, నల్పమతులు, స్వల్పాయుష్కులు, గనుక, తపోయోగ, ధ్యాన, భారణలచేత కడతేరుట యుపదుగనుక, దిగువనుడవారింపినమంత్రములను, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యాన, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని నీపూర్ణమనస్సుయందు నిలిపి భక్తి క్రోధలతో త్రికరణకుడిగా అనగా—యితర తలంపులుమాని—చెవులతోవినిననుగాని, చదివి నాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మననభ్యాసమువలనగాని, ఏ నెల

మండయినా పులిచరమ్రముగాని, కృష్ణాశపము అనే లేడిచరమ్రముగాని; చిత్రాశపమనగా, పెంట్రకలతో చేసినచిన్నఅపసముగాని లేదా తెల్లనితువాయిమీద పద్మాశపమువలె మకముచేసుకొని కూర్చుని 108 తులసిష్ణాసలుగల జపమాలతో 242పద్ధతి 12వ సంఖ్యలోపని రించిన ప్రకారము జపించవలెను.ఉత్తరమిమీద కూర్చుని జపించ కూడదు.గృహస్థాశ్రమస్థులకు పద్మాశపము శ్రేష్ఠమయినదియగును. అనగా బోసికపట్టుఅపలదును.

248 శివమృతమనిన్నీ, విష్ణుమృతమనిన్నీ వీరిరువురకు భేదమెంచక. సమముగా స్మరించిననుగాని, లేక వారి—వారి—ఇష్టానుసారమైన మంత్రములను త్రికాలములయందు అనగా ప్రాత్రకాలము! మధ్యాహ్నకాలము, సాయంకాలములయందుగాని, లేక తిరుబాటుసమయములయందు ధ్యానించిననుగానిమోక్షము కరస్థమైయుండును. అనగా ప్రతరచేతనుండును. ఇందుకు సంజేహమేమియు లేదు.

249 శివకేశవులలో భేదమేమియు లేదు.

శ్లో॥ వినాయవిష్ణురూపాయ । శివరూపాయవిష్ణవే
శివస్యహృదయంవిష్ణు । ర్విష్ణోశ్చహృదయం శివః
యథాంతరంపశ్యామి । తథామన్వన్తిరాయపీ
యథాంతరంభేదశ్చాస్య । చ్చివకేశవయోస్సదా॥

250 శ్లో॥ ఏకోదేవః కేశవోవా । శివోవాఏక ఏవనః॥

తా॥ విష్ణువయినను శివుడయినను నొక్కడేవుడని తలంచుము. వీరిరువురకు భేదమెవరు కట్టించురో వారు కారవనరకముఁ బొందుదురని భవిష్యత్పురాణమునందు చెప్పియున్నది. మంత్రములు పఠించేవిధము ముగించడమైనది.

- 251 శ్లో॥ (1) శ్మశానురాగాం న దుచి ర్న వాన్విం
(2) కామానురాగాం న భయం న లక్ష్మ
(3) విద్యానురాగాం న సుఖం న కయ్యా
(4) విద్యానురాగాం న నిద్రా న హరిం॥

—.

252 శ్లో॥ జన్మనానాయకేశుద్యుతః । కర్మనానాయకేద్విజః॥

వేదవాకం తువిప్రీణం । బ్రహ్మజ్ఞానాత్మ బ్రాహ్మణ్యం॥

253 శ్లో॥ అతిబుద్ధిస్సుఖం వైవ । గురుబుద్ధిర్విశేషః॥

పరిబుద్ధిర్వినాశాయ । ప్రీతిబుద్ధిః ప్రయాంతికః॥

254 శ్లో॥ కములను పడించి అన్వయమును గ్రహించినవాడు
మహాపుణ్యులగుదురు.

ఉప.

పరబ్రహ్మజేవమః

255 శ్లో॥ దైవాధీనం జగత్సర్వం
మంత్రాధీనంతు దైవరిం
తస్మాత్త్రింబ్రాహ్మణాధీనం
బ్రాహ్మణోమమదేవతా॥

256 తా॥ శులోక మంత్రయుదైవాధీనమైయుండును.

అదైవము మంత్రాధీనమైయుండును.

అమంత్రము బ్రాహ్మణాధీనమై యుండును.

257 కాబట్టి బ్రాహ్మణులు నాకు దైవోమని కృష్ణమూర్తి
అనరిచ్చెను.

259 బ్రాహ్మణులనగా—శ్రీనివాసా! బ్రాహ్మణాత్మభావమును
అనువల్లు బ్రాహ్మణత్వమునైక్య శూద్రాదులు ఈనాలుగు విధములలో
ఎవరైనను బ్రాహ్మణము పొందినవారె బ్రాహ్మణులన
బడుదురు.

260 శ్రీనివాసా! “అభ్యాసానువక్త విద్యా” అనునట్లు అభ్యాసమువలన
విద్యనచ్చును. గావున ఈదిగువనుచూపించిన మంత్రము
మంత్రార్థ మంత్రముల మంత్రసారమును నున్న మంత్రములన
సాధనముచే పఠించినయెడల మోక్షము చేరినందును.

261 శ్రీనివాసా! “అనభ్యాసేవిషమమంత్రం” అనునట్లు అభ్యాసము
లేనివారికి మంత్రమే విషముగానుండును గావున చరించిన
ముఖ్యముగా మంత్రసాధనము నభ్యసించి మోక్షముచెందినవారే
ముగ్గురు. వైకుంఠము జెందుదురు.

మంత్ర మంత్రార్థ మంత్రముల మంత్రసారములయొక్క
అర్థము దిగువ నుదహరించడమైనది.

262 “మంత్ర మంత్రార్థ” మనగా శ్రీనివాసా! మంత్రార్థనంత
దైవతం అను వేదశ్రుతినిబట్టి అదైవము మంత్రార్థనమై ఉన్నది. మ
ఱిన్ని దైవమే మంత్రమనబడును. ఇట్లు వివరించి చెప్పడమే అర్థ
మగును.

263 “మంత్రములయొక్క” మనగా అదైవముయొక్క చర్యలనబ
డును.

264 “మంత్రసార” మనగా “మోక్షవైకుంఠములే” మంత్ర
సారములనబడును.

మంత్రములయొక్క సాధనము.

265 ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రములు మరగాకాలము
నందు పఠింపయెడల పుణ్య పాపములు రెండున్ను నశించి బ్రాహ్మ

ఇదముకలుగుచున్నది సాధారణముగా మంత్రములు మంత్రకాలమున వాక్కు-యందు రావలయును గనుక-శ్రీతి-అభ్యాసము నరచి యాచ్యు”

తా. అభ్యాసమువలన విద్యనచ్యునుగావున శ్రవణము మంత్రములసాధనము నభ్యసించవలయును. శ్రీతి. అభ్యాసమున శాస్త్రము—తా. అభ్యాసములేని వాని, శాస్త్రము విషయముగా నుండును. గావున ముఖ్యముగా మంత్రసాధనమునభ్యసించవలయును. లేనియెడల పట్టుబడ నరకు. శ్రీతి. అభ్యాసముచేరివిద్య అనగా ల్యవనో చేరి అందేమాగ్గుము.

265. లియుగమునందున్న జనులు క్షత్రియకు పాటుపడి ద్రవ్యము సంపాదించితేగాని జరుగదు. గనుక ఎప్పుడైతే తమబాటు సమయముకలుచున్నదో ఆయావేశలయందు మంత్రములను సాధనము చేయవలయును.

266 ఎటువలె ననగా—నీ మొలకువనో—నీ ఉచ్చాస-నిశ్వాసముల-మార్గముగా “హంసోహ”మని అవవగాయత్రియనడిగ్గాయత్రిని జీవాత్మ తనకు తానే—నేనే—బ్రహ్మము—నేనే బ్రహ్మము—అని (నీవుఎంతవనిలోఉన్నప్పటికి) ఎట్లు జపించుచున్నదో అటువలెనే నీమనస్సుమంత్రములను జపించుచున్నయెడల మంత్రకాలమున నీబంధుజనముల, నీవ్యాధిని మరిపించి, నీవాక్కు-మంత్రములు పలుకును.

267 నీవు నిద్రించుచున్నప్పుడు నీ—జీవాత్మ—వయన ఉదాహరించిన ప్రకారము ఎడలెగజ జపించుచునే యుండును.

268 అటువలెనే—నీమనస్సు—నీమామూలు నిద్రయందున్న, మంత్రకాలమున—నీ—విజ నిద్రలో నున్న, మంత్రములను జపించుచున్న యెడల (1) నీ జీవాత్మ (2) నీ కుష్మాకరత్మ

(1) పాపకర్త (4) నీవు పరిచయమున్న మంత్రములు ఈనాటినున్న పరలోకమునకు వెళ్తున్నవి. అప్పుడు నీ భక్తివల్ల పరిచయమంతములే. బలముచే నీ పుణ్య పాపములు సేసించి యున్న యెడల బ్రహ్మకృతమునకు తెందుచున్న భవత మరణములు సేసించి కైకంకిమానందే యుండువు కాబట్టి—

269 'ఈదిగుననున్న మంత్రములను ఏదీపమునుంచి పఠించుచున్నావో అప్పటినుంచి మరణాంతికాలమువరకు పఠించుచున్న యెడల నీ నాథవముచే—నీ మనస్సు యుండే—ఆ మంత్రములు నిలిచి మరణనిద్రలో పఠించుచూ (పైని ఉదహరించిన ప్రకారము) పరలోకమునకు పరిచేరును. ఈ విషయము 154 పద్యము 373వ సంఖ్యను చూడుము.

270 ఏమో వాగ్దాసినాను అనే రలుంపు రలుచుకుడి. సమృద్ధి
"భగవంతుని పాపం"

గీ: "నన్ను చేరంగదలచెడు నరుల కెల్ల

కర్మకేమంబు సూచదు గోననతని

కర్మమంతయు దీనినగాతుననుచు

కాచియుండితి కర్మముల్ గుడచించియెల్ల"

అను కృతి చెప్పిన మాటలకు పూర్వవత్ కర్మకేమంబున సుఖదుఃఖములు పొందుచు పై 264-265-266-267-268-269 సంఖ్యలలో ఉదహరించియున్న ప్రకారం భగవత్ స్మరణ స్ఫూరింప చేసికొని ఈ జన్మమునకు చేసిన పుణ్యపాప కర్మము భక్తివలన నశింపుచేసుకొనిన యెడల పైని భగవంతుని పాపలో ఉదహరించిన ప్రకారము అభగవంతుడు కాదుగాని మానవుడు పరలోకము చెందినపుడు మానవుడు చేసిన భక్తి విషయము అమానవునకు బ్రహ్మకృతము కలుగ చేయును.

ఈ భక్తి మోక్షనిచ్చును

భక్తిచేరించు భాగ్యమునిచ్చు

భక్తిబ్రహ్మత్వంచు

భక్తినిచేకొనివారెవరులు భరణి.

ఈవిషయము స్త్రీలకుకూడా చెందుచున్నదిగాన స్త్రీలకుకూడా యీ గ్రంథమునందున్న మంత్రములను సాధనములోనికి నెచ్చుకొని మోక్ష పదవి చెందవచ్చును.

మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రీమూల—మంత్రీసారము.

తారణ మంత్రీమనగా.

ఓమ్

నమో.

—విశ్వానర—

271 స్వభావమంత్రీములకు ప్రణవమీశ్వరి: నవకనకందన నక్కుమార నారదాది యోగులు అష్టీశ్వరులముతో చేరినమంత్రీ ములను పఠించుటచేతనే. తిలోకపూజ్యులైరి. ప్రణవప్రభావము వర్ణింపనెరికి శక్యముకాదు.

272 సకలమంత్రీములకు మొదట ప్రణవమనే ఓమ్ తారణ ప్రణమవ్వరముగానున్నది. ఒకేపర్యాయము ఓం తారము సుచ్చరించినమాత్రమేన—హరి—హర—బహ్మలను—శ్యామముచేసినట్లుగును. వేదములయందు ప్రతిపాదించబడి యున్నది. అజగతాయ త్రిమహామంత్రీమనః. అజప అపగా. ప్రకృతి—గాయత్రి—అపగా—ఓం—తారమును నమ్మి యెవరు జపించుచున్నారో వారిని రక్షించు నదనిభావము.

273 అద్వితీయ బ్రహ్మ భగవంతుడని నిశ్చయింపబడినది. అభగవంతుడే ఓం తారవ్యూహపుడని చెప్పబడును, ఆ ఓం తారము.

270 శ్లో. బ్రహ్మవిష్ణుశ్చయద్రుశ్చ | శుశ్రవశ్చసదా శివః |

కా. బ్రహ్మవిష్ణు, యద్రు, శుశ్రవ, సదాశివులు ఈవి
దుగురున్ను పంచభూత అది దైవతములని తెలిసికొనవలయును.

231 తత్త్వం నాదంబలి కాగ్రితగా విను మనసా,

ప్రణవానాదం నాదంబలి కాగ్రితగా వినుమనసా.

అని పాక్షికువలె, ప్రణవనాదము ఎటువలె ధ్వనించుచున్నదా:—
ఇందుకు సమ్యగి:—

231 పద్యం॥ “కీటకమునుదెచ్చి భ్రమరము

పాటవమున పరిభ్రమించ భ్రాంతంబై

నిల్కిటకము భ్రమరగూఢము

పాటించి పోంచు గాడె భవయోగమునా.”

అను శృతివొప్పున 30 వ పత్రిక యే వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం
భ్రమరమనే తుమ్మెద కీటకములు అనేపురుగులను దెచ్చి తాను
చేసిన మట్టిగూటియందు నునిచి మూతలుకట్టి పరిధినిము ఆగూ
టిమట్టు రిరుగుచు ప్రణవనాదం అనగా తనయందున్న ఓం అనే
ఋంకారనాదమును ప్రయోగించినమీదట పక్షదినములు కాగానే
పురుగులు తుమ్మెదవద్దగూఢముల బొంది ఎగిరిపోయివలెనై ప్రణ
వమనే ఓంకారనాదము జేవమిచ్చునదని భావము. ఓం-రక్షించునని
అర్థమగును.

232 శ్లో. “అకాశోవహ్నిరిత్యుక్తం | ఉపారస్సార్య ఉచ్యతే |

మకారశ్చంద్రియత్యుక్త | ఏతత్తారక లక్షణమ్.”

233 కా. బ్రహ్మప్రణవమందలి అకార ఉపార మకారములే
అగ్ని సూర్య చంద్రులు గావున అమండలత్రయ మధ్యగతంబై న
యగునది తారకము అనగా ప్రణవము”

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రసారము]

284 శ్లో॥ అకారం బ్రహ్మరూపం

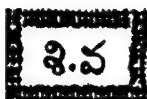
ఉకారం విష్ణురూపం

మకారేయద్యరూపం

త్రిమూర్తిప్రణవాత్మకం

టీక॥ అబ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాదులయందు అంగములైన విరాట్ అనే ప్రణవము ఓం కారమాయెను.

శ్లో॥ అకారాత్ప్రథమే బ్రహ్మ బంధవానుసంఖ్య ఉకారాత్ప్రథమే దుశేంద్రోహరినాయకః మకారాత్ప్రథమే శివస్తు హనుమాన్ కృతః॥

(1) దివ్యక్షరి-రెండు అక్షరములమంగిము

285 శివ—అనగా—భువనేశ్వరి—లక్ష్మీ—పార్వతి యని అర్థమగును.

286 లోకములో శివ—శివ—యని అందురు. పార్వతిమొనలై నటువంటి వారిని తలంచినట్టవును.

287 (2) శ్లో॥ శివయాపాయ విష్ణవే యని వేదమునందు తెలుసునట్టి గావున నిదిశివుడనికూడా భావించుకొన వచ్చును. ఇక పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం లోకములో శివ-శివ—యని కలిగి ఎవరైతే పలుకుచున్నారో వారు ఈశ్వరుని పార్వతి మొదలైనటువంటి వారిని కూడా తలంచినవారగుదురు.

288 (3) శివ అనగా శుభప్రకృతమైనట్లువంటి స్వరమగును.

అష్ట.

(2) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

289 అష్ట—అనగా శ్రీమూర్తులలో మూడుమొదటి ప్రపంచమునున్న భూతములనున్న విచిత్రముగా సృష్టించిన వాడని భావము. శివుడు. లోకేశుడు. భువనత్రయదు—మూడు లోకములకు క ర.

విష్ణు.

(3) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

290 విష్ణు—అనగా—శ్రీమూర్తులలో 2 వ దేవత. అనంతుడని అస్పృశించిన భూతములను పోషించు వాడనబడును. విష్వక్సేనుడు.

రుద్రుడు.

(4) త్ర్యక్షరి మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

291 రుద్రుడు—అనగా—శ్రీమూర్తులలో 3 వ దేవత. భవములను చంపను కడవట జగమును వారించువాడనని భావము. శివుడు. సౌందర్యమూర్తి.

292—శ్రీమూర్తులు ఒక దేవుని భావము.

[మంత్ర—మంత్రాగ్ర—మంత్రము—మంత్రసారము.]

ఈ శ్లోక

(6) ర్యోక్తి. మూడులక్షరములమంత్రం.

293 [ప్రథమ శ్లోకంవలీ ఈశ్వర ప్రభువులైన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేశ్వర సహశివులసబడుదురు. సర్వవ్యాపి అంతటా సెండియున్నవాడు. ప్రపంచమందు అంతరాత్మ అంతర్యామి ఐనవాడు.

294 ఈశ అనగా ప్రభువు.

295 పరమేశ్వరుడు అనగా కేవలము జగత్తుకు ప్రభువనై అధిపతి శివుడు.

296 పరమేష్టి అనగా కేవలము సాక్షాత్కారముగా బ్రహ్మ

297 కేవలుడు అనగా పరమార్థ

298 ఇట్టి సుగుణమైనట్టి నామములుగల ఈశ్వరునిధ్యానించిన యెడల మోక్షము అటచేరనుండును.

శివుడు

(6) ర్యోక్తి. మూడులక్షరముల మంత్రం.

299 శివుడు—అనగా—త్రిమూర్త్యంత్రాక్షులలో రుద్రుడై జగమును లయింపుచేయువాడని భావము. మఱిన్నీ. ప్రసాదోన్మత్తుడైన స్వరూపమును గలిగినట్టిన్నీ, లెక్కలేని మనోహారాల తాయకుడనిన్నీ, ఎవనియొక్క చిత్తము పడకమువలవంటి వాని పాదములయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టిభక్తులకు ఈలోకమందు, సద్భక్తులను స్వాధీరమై యుండుననుట. శివానందల హరియనుగ్రంథమునందుండు కీమత్ శంకరభగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు.

శివోహం

(7) త్రిక్షిరి — మూడక్షిరములనుత్తరిం.

300 శివోహం — అను పదములో హల్లులు శివించగా సంధి వశమున ఓం అనే శబ్దము మిగిలియున్నది. అక్షర్మేళనమున శివోహం అనును.

శ్లో॥ “శివపవనదా ధ్యేయః । శ్శివస్సంసారమోచకః॥”

అనుకృతిప్రకారం “శివోహం” అనే మంత్రమును పఠించినయెడల మోక్షము లభించును.

నమశ్శివాయ

(8) పంచాక్షరి — పదక్షిరములనుత్తరిం.

301 నమశ్శివాయ అనగా బాలే మైన పంచాక్షరములనబడును. శివాయ — అనగా — శుభప్రిదస్యోహపమైనటువంటి శివునకు నమః సమస్కారమనిభావము.

302 (9) “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివాయ” అనిపదా సత్కరించుటచే మోక్షము సంభవించు చున్నదనియుండు వాక్యము.

303 (10) “ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ, శ్శూరినే, శ్శుశోరాయ, అమృతాయ, తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు” శివపవనదా ధ్యేయ శ్శివ స్సంసారమోచకః॥ ఇట్లు శరభోపనిషత్తులో చెప్పి యున్నది.

[మంత్ర — మంత్రార్థ — మంత్రముల — మంత్ర సారము.]

జగద్భ్రష్టాహం

304 "జగద్భ్రష్టాహం" అను పదములో 'వాల్మీకి' పేర గానాధిపతి మున్నట్లు అనే శబ్దములు కన్పిస్తున్నవి. జగత్తునకంతా బ్రహ్మ కర్తయని అర్థమగును. ఇట్టి బ్రహ్మమంత్రమును పఠించిన యెవల మోక్షములభి న్నును.

305 శ్లో॥ శృతిః దైవాధీనం జగత్సర్వం

మంత్రాధీనంతు దైవతం॥

అను శృతివోధన —

306 తా॥ ఈలోకమంతయు దైవాధీనమైయుండును. దైవము మంత్రాధీనమైయుండును. గనుక అమంత్రమును పఠించిన వాని మోక్షముచేరనివిధము.

శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ

(12) అష్టాక్షరి — ఏనిమిదక్షరముల మంత్రం

307 శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ అని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విడువబడుతారు అనినీ సమస్త దేవతలను పొగడినవారగుచునీ చింతించుటకు చూచుట కలవిగానివాడును, అంతరములేని గూఢముగలవాడుగానున్ను, ఏది చేనివల్లనున్ను వేరు పరుపటకలఖండమైయున్నదో? అది అనంతమంగళ స్వరూపిగాను, అది మధ్యాంత రహితమగుగాను, మోక్షస్వరూపుడుగాను, మాయోర్పరిత కారణమగుగాను, అద్వితీయుడుగాను, జ్ఞానానంద రూపుడుగాను, ప్రకృతిసంబంధరూపములేనివాడుగాను, అద్భుతవిగ్రహముగానున్ను

ప్రభుత్వాను. త్రిపురములు నీలకంఠముగిరిని పరశక్త్యుని
ధ్యానమునకు ముగిసినను నేమనెదమున అపరిమితము అక్షయము
నకంటె ఎక్కువ ననుభవభూతములయందనెదించుము అట్టి
హృదయము పొందుదు; అర్చితవల్యపరిమితముగా నెప్పుడును.

303 (13) హరిహర-శిఖా-మహాదేవ. శ్రీశ్రీధరధావ

304 (14) హరిహర ఉమావతి త్రిమావతి. స్వ. ము.

అని పేర్కొందిన యెవల మోక్షము లభించును.

|| మోక్షము ||

మ!

|| మోక్షము ||

(15) కష్టక్షి-రెండవ ములమంత్రము.

310 "రా" — యన్నమార్త్రమున ననుభవము. గుణ్య. త్రిపుర
దోపురనియు — "మ" — యన్నమార్త్రమున అనుభవము. హరిహర
ములు. పరమేశ్వరము. పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇది సర్వమనుటకు —
"రా" — యన్నమార్త్రమున ననుభవము. "మ" — యన్నమార్త్రమున
అనుభవము ముఖ్యవిద్యనముగా నున్నది. (2). రా — యన్నమార్త్ర
మున యముకు గజ గజ వదలును. (3) "మ" — యన్నమార్త్రమున
నరనిపాశము కెరెపును. (4). రామ — యన్నమార్త్రమున — భవం
భములువశించును. (5). రామ — యన్నమార్త్రమున ననుభవము
లు భవమును. (6). రామ — యన్నమార్త్రమున ననుభవము గలుగును.
(7) రామ నామస్తోత్రముచేసిడివారికి మోక్షము కరిగెను. —
అనగా అతితీర్థములైన ముదమిడును. (8) కారక నామస్తోత్రము
లోకములో పెల్లడిపడిది పామరులన్ని నుద్ధరించుట ఉత్తమము
గదా? భక్త — అర్థ — రామ — మోక్షములనిచ్చునది.

[మంత్ర]—మంత్రాన్ని—మంత్రముల—మంత్ర సారము.]

కృష్ణ.

16 ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరములమంత్రం.

311 కృష్ణా—యని సదాధ్యనించుటచే మూక్షముల మీదు ను. ఏదైనా క్షరములు ఫలించుట కృష్ణుని ఏదనులు మనస్సుయందు తలంచుచున్నప్పుడు అట్టిదనులను అసాధ్యకార్యములయొదలునను వ కాలముదలవను భయముగలుగు జాలదు. నల్లనిచాయగల పాడి యనందున కృష్ణుడిని చెప్పవలెను.

క. హరియను రెండక్షరములు

హరియంచును హరికంబు సంబుజనాథ

హరిని నామ మహాత్రయము

హరియని పొగడ్చి విశేష హరికీర్తనా.

గోవింద

17 త్రిక్షరి—మూడక్షరములమంత్రం.

312 గోవిందా—యని సదాధ్యనించుటచే మూక్షముల మీదును. భూమినిపడిపోకుండునట్లు యెత్తుటచేత గోవి దుడనిచెప్పవలెను.

రంగ

(18) ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

313 రంగ అనగా విష్ణు, పోషించువాడు. రక్షించువాడు, అనంతము అని అర్థమగును.

పద్యం: శ్రీరంగ రంగనాయ, 3 రంగశక్తిరంగిథామ, రంగనివాసా, రంగప్ప రంగమూర్తిరంగారంగియ్య మమృతక్షింపగిదే అను పద్య రక్షించు వాడనబడును. శ్రీరంగస్వామివలన గొప్పదేవతయములోనున్న శ్రీరంగనాయకులు అనబడును.

దేవుడు

(10) త్రిక్షరి—మూడక్షరములమంత్రం.

314 దేవుడు అవ్యతముగా ఉద్భవించినవాడనబడును. స్వయంభువుడు, స్వప్రకాశకుడు, దగ్ధులకు శరణువాడు, పరిష్కారము చేసేవాడు. (త్రీమూర్తులు.)

315 ఈక్షంధము యానిత్యం ఈ పరిపూర్ణాయుక్త మహిమతో ప్రకాశించుచున్నది.

వరద

(20) త్రిక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

316 వరద—అనగా విష్ణు. వరమునిచ్చువాడని అర్థమగును. కంచితనే పట్టణమనందున్న గొప్పగోపురముగల దేవాలయములోనున్న వరదరాజులనినబడును. సంవత్సరమునకు ఒకవర్యాయము గరుడసేవలనేతిర్నవము 10 రోజులవరకు జరుగును. గరుడాలనగా గరుడమృతుడు, శ్రీకృష్ణుని వాహనము. ఈతిర్నవమునకు అనేక జనులువచ్చుదురు. దేవతరముగాడు, చూచిరివలెను.

[మంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రసారము]

హంసోహం

(21) త్యక్తి-మూడవముల మంత్రం.

317 హంసోహం అనే శబ్దములో హల్లులు లోపించగా సంధి వశమున ప్రగణమే ప్రధానమైయున్నది. ఆ జపగాయత్రి మంత్రము. జపియే హంస-హంసయే జపి అనగా కొంగనున్న హంసనున్న నమముగానుండు పనిన్ని భేదముచిక్క-దనిన్ని పెద్దలు చెప్పుదురు. నీరున్న పాలున్న కలిపి వాటియుండు పెట్టివయెడల వాలనువీల్చి నీటినివేరుచేయగలకల్లి హంసముక్కు-యందున్నది. గనుక హంస పక్షయనబడెను. కొంగకు అంతకల్లి లేనందున కొంగయనబడెను. హంసప్రధానము చేయుటకు అలవికాదని పెద్దలు చెప్పుదురు.

318 ఇహనాడి పింగళనాడులనే రెండునాడులుగలవు. అవి అనగా:—

319 ఇహనాడి అనే చంద్రనాడి ముక్కుకు నెడమభాగద్వారమనబడును.

320 పింగళనాడి అనే సూర్యనాడి ముక్కుకు కుడిభాగమనబడును.

321 లేవకపూరకంబులనెకు నిశ్శ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలు ఏదో యొకముక్కు-రంధ్రముగంటా వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. గాని రెండుముక్కు-రంధ్రములగుంటా కలిసి వెళ్లుచువచ్చుచుండవు.

322 కుడిముక్కు-రంధ్రమునుంచి ఎడమముక్కు-రంధ్రముకు ఎడమముక్కు-రంధ్రమునుంచి కుడిముక్కు-రంధ్రముకున్న ఇటుల కుడి ఎడమలకు మూరి మూరి తిరుగుచుండును.

323 శ్లో॥ "ఉచ్ఛ్వాసః పాతరం" అను శ్లోని చోష్ఠస పూ-
రకము లేక ఉచ్ఛ్వాస బలుపలును వాయువును ధౌర్భాగముగా
అనగా ముక్కు-రంధ్రమునుండి ప్రభాగముగా గర్భములోకి లాగు
నపుడు హం అనే శబ్దమునిచ్చును.

324 శ్లో॥ "నిశ్వాసః పాతరం" అను శ్లోని చోష్ఠస శబ-
దము లేక నిశ్వాస అధోరూపముగా అనగా ముక్కు రంధ్రమునుం-
డా గర్భములోనున్న వాయువును పైకి విడుచునపుడు హం అనే
శబ్దమునిచ్చును.

325 శ్లో॥ "స్వాసనిశ్వాసహంసశ్చ" అను శ్లోని చోష్ఠస పైని
ఉదహరించిన "హం" అనే ఉచ్ఛ్వాసశబ్దమునున్న హంస అనే శ్వా-
సశబ్దమునున్న ఈ రెండింటికీ లిపి నయెడల హంసాహం అనే అక్షరగా-
యత్రి మహామంత్రియగును. ఈ హంసయే జీవి ఈ జీవియే హంసా-
హం అనే అక్షరగాయత్రి మహామంత్రియగును. చెప్పిన ముక్కు-
ద్వారములలో వకముక్కుద్వారముగా శ్లేఢక పూరకంబు అనగా ని-
శ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలుగా శ్లో॥ "జనస్సర్వజకృతం" అను శ్లోని చో-
ష్ఠస జీవి తనకు తానే నేనే బ్రహ్మ నేనే బ్రహ్మ అని (హంసాహ-
మును) జపించు కొనుచుండును. కుడియెడమలకు మారుచుండును.

326 ఈ "హంసాహం" అనే శబ్దము బ్రహ్మముని అర్థింపును.
అట్లు జపించుచు బెడచెవిని బెట్టి మోహంధకారములో జక్కి 2 వ
పర్యరగసంఖ్యమనే శరీరలక్షణము 20వ పర్యము 27వ సంఖ్యవల-
దు చెప్పిన ప్రకారం జనన మరణములకు లోబడుచున్నది.

327 ఈ హంసాహం అనే మంత్రియమును జపించిన యెడల దీ-
క్షాపాకయివలయును కెందుదురు.

328 శ్లో॥ అకారం నాదరూపంచ | సాకారం చిందురూపంఽపి
నాదచిందుశ్చ హంసశ్చ | జనస్సర్వజకృతం

[మంత్ర-మంత్రాధ్యక్ష-మంత్రీమూల-మంత్రీ సారము.]

320 శ్లో. ఇహం శివగూఢంచ సాకారంశ్చక్తిగూఢకం |

శివశ్చక్తిశ్చ మానశ్చాశివసర్వకవేకృతం |.

శా. సాదలించుకళలు రోడున్ను. శివశ్చక్తిగూఢములు
రేండున్ను. హంసయందు కలిసినహంసనుచేరి తపి జపించుకొను
చుండును.

క. ఉపాహ్వయహ్నిశ్చక్తి-స

త్రిభుజమధ్యంబునందు దీపయతాన్త

జలయించురామ మంత్రీము

రవిరేడిదను శివశ్చక్తివాడు భక్త్యునునగునుగ.

*****
[హరిహరాం]
*****

(22) శ్లో. హరిహర—మూర్త్యురమలహంతరి.

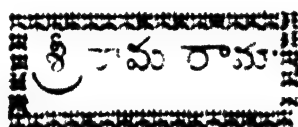
330 హరిహరం—అనుబంధము పాల్లులు లోపింపగా సంస్థిత
శమున టం అనేకబ్దము విధితమైయున్నది.

హరి—యనగా. హేయగుణమాల స్థైర్యవరసించు నిమిత్తమ
యి "అపహరతపాపాత్మా" అను శ్రుతిచొప్పున వాసములనుహరించువా
డని అర్థమగును. "హరిహరం" అను మంత్రమును జపించినయెడల
మోక్షపదవి తెలియను. "హరిః టం" అను మంత్రవాక్యమున, శబ్ద
ము తెలిసికొన్నవీరాడల మఱిచదివి తెలిసికోవలసిన రహస్యము మరి
ముకటయియున్నదా? లేదు.

|| నారాయణ ||

(21) చమార్క్షి-నాలుగవ ముల మంత్రం.

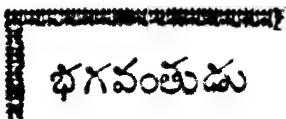
311 నారాయణ—యని స్మరించినచో మృత్యువు కలిగిన
మనుషుడొకరినా వాడినునది భవంతారమున నివర్తనం జరిగించు
చున్నది. నారాయణుడనే కల్గియున్న సారములనాగా జలమగును.
అయిన మనగా స్థానమును జలమునందు నివసించుటకు దీర్ఘము
యున్నందున జనులు నారాయణుడని చెప్పెదరు.

24 పంచాక్షరి-కర్మముల మంత్రం.

312 శ్రీరామరామ—యని శలించినచో దేవతల చేరిన పూర్వ
కర్మములు “కారాకులు ముట్టివట్టి” అనునట్లు జరిగింపవును.

313 “శ్రీరామరామయనుచును ఏమానవుడు పరానిదేవత
మదిలో ఆరామవిభవించినా కారాకులు ముట్టివట్టి కర్మము ముట్టివట్టి

25 పంచాక్షరి-దశక్షరముల మంత్రం.

314 భగవంతుడు అనగా మంగళకర్మమీటువలన పంచాక్షర
ములవలచును. లోకములను సృష్టించినకర్తయగును (శ్రీమూర్తులు.)

అమవస్కము.

[మంత్ర-మంత్రాన్త-మంత్రాన్త-మంత్రాన్త సారము]

~~మంత్రాన్త-మంత్రాన్త-మంత్రాన్త-మంత్రాన్త సారము~~

ఓం, హ్రీం, శ్రీం, హం, సం

~~మంత్రాన్త-మంత్రాన్త-మంత్రాన్త-మంత్రాన్త సారము~~

శ్రీ హంసపంచాక్షరి.

336 ఈ 'హంసపంచాక్షరి' సాధారణముగా పఠించుటకు అలవి కాదు.

న మో నా రాయ ణ

(27) పద్యక్షరి—ఆరక్షరముల మంత్రం

336 నమోనారాయణ—అని ధ్యానించుచు, నమస్కరించుచున్నవారు తిప్పక మోక్షపదవి చెందగలరు.

న మో నా రాయణాయ

(28) సప్తాక్షరి—ఏడక్షరముల మంత్రం

337 నమోనారాయణాయ—అని మరగాకాలమందు పఠింపజుడల నట్టివనులకు | బ్రహ్మపదముగలుగు చున్నవి. అట్టి నారాయణ పదమును మామీమాటికి వినుచున్నను, తలచినను, పొగడినను, విక్కిరి మేలు గలుగఁ గలదు. గనుక నర్హదా నారాయణ పదము స్మరించుచుండవలెను. ఆనారాయణునకు భక్తవత్సలుండని పేరు గలిగియున్నది. అందుచేత భక్తులకు కనఁబడఁగలదు.

ఓం నమో నారాయణాయ

(20) అష్టాక్షరి—ఏవిమిదక్షరముల మంత్రము.

మీరి ఓం నమో నారాయణాయ—అని వక్ష్యామి—చుటచేత జననమరణములు లేని బ్రహ్మాత్మమును విజేహముచే బొందుచు న్నారు. మఱిన్ని ఈమంత్రమును వివరింపఁగలిగినట్లుగా బయ్యెను. వారు పూజ్యాయవును బొంది బ్రహ్మవిత్వమును బొందుచున్నారు. ఇట్లు సామవేదమందలి యుపనిషత్తులో బోధించిమిన్నది. . .

339 వాక్య—కూట—స్తాంశర్యా—మిత్రశ్యానార్యా—సా
లుగుచు—చేతనా చేతనలు—అనిగా—జనేశ్వరులు—అనేకవేద్య
రులతో నాధారమైవారు—శ్రీమదా నారాయణమూర్తి యొక్కజే
యని యున్నదిగావున స్థాని నుదాహరించిన అష్టాక్షరీమంత్రమువలన
చుచున్నవారికి మోక్షమొనరవలయును.

ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే

30 ద్వాదశాక్షరి—పంచదశక్షరములమంత్రము

340 ఓం నమో నిరంజనాయ నమోస్తుతే—అనివక్ష్యామి—యెవల
మోక్షములపైక కలుగును. “ఓం” శ్రీమూర్త్యాకృతమైనటువం
టిన్ని—“నిరంజనాయ” చింతలేనటువంటిన్ని నిరాకారుడైన భగవం
తునకు “నమోస్తుతే” నమస్కారమని భావము.

[మంత్ర — మంత్రార్థ — మంత్రముల — మంత్ర సారము]

ఓం నమః భగవతేవాసుదేవాయ.

(31) ద్వావశాస్త్రీ — పంచోద్యోగముల మంత్రం.

341 ఓం నమః భగవతేవాసుదేవాయ — అని సదాపత్నీం
చినవాని విదేహాక్షవల్యము లభించును. ఈస్తోత్రము విష్ణుదేవుని
మహిమనుకు ప్రియమైయుండును.

342 ఓం సభామోగవతే వాసుదేవాయ — అనగా — ఓం
శ్రీమూర్త్యార్తాత్మ మైవటువంటిన్నీ, ప్రభమస్వరూపైవటువంటిన్నీ, భగవ
తే, మాయా శక్తి నిగలిగియుంటున్నీ, వాసుదేవాయ, సకలలోకములు
భగవంతుని ముందు నివసించియున్నందున నున్ను, సకలలోకములయందు
భగవంతుడు నివసించియున్నట్లవలెనున్ను, వాసుదేవుడని చెప్పబడ్డ
భగవంతునకు, నమః సమస్తానామని భావము.

343 ద్వావశాస్త్రీయనగా — శరీరరహితులయి, కర్త, కర్తృ,
క్రియలరహితముక, సంకల్ప, వికల్పములు లేని వారయి, కలిగిన
మృదుకు, భుంజుచు, భరించుచు, బరుండుచు, కోరికలులేనివారయి,
యందుట, అనగా — శాంతము, శమము, దమము, ఉపరతి, తిర్తి,
శ్రీష్ట, సమాధానం, ఈపద్యంలో — శాంతము — శమము — దమము
ఈమూడుగుణములు గలిగి నర్వసములయి యుండుట.

నిర్మూలమేతదాదానా । శ్చరీరం నాస్తికేవలం
నిరాధరణ పరిపూర్ణం । పరశివోహమస్మి ॥

(2) పోదశాక్షరి—పదునాల్గవరముల మంత్రం.

344 తా. ఈమూలంలేని గుర్తులే శరీరమైలేదు. ఈపోదశాక్షరియః గా—నేను—నాది—నీవు—నీది—తాను—తనది—అనువా. కృష్ణులకు జన్మ బడక స్థూల సూక్ష్మశరీర భావములను విడుచుచు పరమ పదము.

345 (16 నామములు) 3వ శ్లోకం "హారేరామ హారేరామ,

3వ శ్లోకములు రామరామ హారేరామ,

హారేరామ | హారేరామ హారేరామ,
శ్లోకములు హారేరామ.

యను పదములను నామములు శరీరమనున నాశనముచేయును. ఇవి 16 శ్లోకములైనవియు నామములైనవియు సమ సప్తవేదములయందు లేదు. ఈ పది మూడు నామములు పది చిగురుకలచే చుట్టబడియుండు శివుని యొక్క ఆవిరామమును నాశనముచేసి మేఘావనితము పోయినదెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించులాగున ప్రభుత్వహక్కును ప్రకాశము కలుగజేయును. ఇట్లు శరీరభావములను చిత్తముననుది.

346 (2వది—కలియుగ ముందరమున కల్గిన పల్లవములు సల్పవతులు గనక నిరాయోగి భ్యాస భారీలచేరి గడితేరుట ముక్తిలిక్తుల మందించి మూపేమనారు నామములను భక్తితోనుచ్చరించిన మార్గమున భవసాగరమును గడిచి పరమ పదమునొంద ననుగ్రహించినది భగవానులు పరీత్యక్తమై, కపీరుదాసునకు చెప్పి తన కపీరుదాసునకు శ్రీమం పబడియున్నది.

347 (34) శ్లో. అష్టాక్షరే నాష్టదశైః పదకృత్ ఫారేఖకు ధ్యాంతరచక్రివత్, అనంతకోటి ప్రభసూర్యభావం ధ్యాయే శివం శాంత మఖండతేజసంఽఽంబానారాయణాయః ఓంనమఃకవాయః "హారేరామ—హారేరామ. రామ రామహారేహారే—హారేకృష్ణ

[మంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రముల-మంత్రపారము]

హారకృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హార హార" యని యెల్లప్పుడు త్రిశరగా కుండ్లిగా నిరస్త్ర మవస్సుతో నేకమవస్సుగా ఈమంత్రములను పఠించివయెడల మోక్షవదని సిద్ధించును.

35 మంత్రం.

349 "రామకృష్ణ గోవింద నారాయణ" అని ప్రారంభకాలమెవరువలెను చున్నారో వారు తద్వలనరితవదని చెందుదురు. నందేహములేదు.

పార్వతీదేవి శివదేవించి

శ్రీరామకృష్ణగోవిందనారాయణ
శ్రీరామకృష్ణగోవిందనారాయణ

349 "రామ రామ రామ రామ—రామరామ యంచ శ్రీ"

(2) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచ శ్రీ"

(3) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచ శ్రీ"

(4) న్నామకీర్తనంబుఁ జేసివం గలుంగు మోక్షము.

[అమంత్ర]-మంత్రార్థ-మంత్రార్థి మానదేవతాస్వరూపంబును, నీకు నేదాపలేను నరుగ నుపదేశమిచ్చితినింతకంటె ఘననితావంబులేదు నామవమునందు.

350 తా! ఓపార్వతీ! నీకు నేనురామమంత్రముయొక్కయు ఆరామ మంత్రార్థిమాన దేవతయగు పరబ్రహ్మయొక్కయు, స్వభావములను బాధక బోధించితిని. నామవస్సునం దింతకంటె గొప్పనిక్షేపమేదియునులేదని పార్వతీదేవితో నీశ్వరుడు చెప్పినది "తాత్పర్యము" శీతారామాంజనేయ సంవాదము చూడుము.

37 మహాసాగరము.

భీష్మధర్మరాజునకు ఉపదేశించిన మంత్రము.

“ఓం:—

1 సమాధిగవనానుజేవాను.	11 సమ స్సర్వలోకకళా.
2 సమప్రసూనానామాయ.	12 సమ స్సర్వలోక శక్తి.
3 సమ స్సర్వలోకగురువే.	13 సమ స్సర్వలోక పాత్ర.
4 సమ స్సర్వలోకపితౌ.	14 సమ స్సర్వలోక విధియే.
5 సమ స్సర్వలోక పితామహాయ.	15 సమ స్సర్వలోక నిరానాయ.
6 సమ స్సర్వలోక ప్రాంతా మహాయ.	16 సమ స్సర్వలోక హితాయ.
7 సమ స్సర్వలోక ప్రాధానాయ.	17 సమ స్సర్వలోక హితానాయ.
8 సమ స్సర్వలోకేశ్వరాయ.	18 సమ స్సర్వలోకాద్యనాయ.
9 సమ స్సర్వలోకవిజ్ఞానాయ.	19 సమ స్సర్వలోకాద్యవిజ్ఞరాయ.
10 సమ స్సర్వలోక సుఖప్రదాయ.	20 సమా విజ్ఞతే.
	21 ప్రాధిపత్యవేలని ఇల్లు పరిపాలయ.. చుట మహాజపమగును.

351 ఈ మహాజపముచేసిన, సకలపాపములును, భయములును, ఆపదలును, నశించుచున్నవి. శత్రువులును, ధర్మసిద్ధియు, కలుగుచున్నవి.

38 అవతార్కాలమందు పరమేశ్వరుని నమ్రించేవిధము.

352 (1). పరమేశ్వరా, పార్వతీమనోహరా, పురహితా, నమ్రహారా, పాపవిహారా, పరమకళ్యాణగుణాకరా, దయామయా, ధర్మనిలయా, భవబంధవిమోచనా, భక్తవత్సలా, చంద్రియాదివతంసా, భక్తజనరక్షణా, నీకు సమస్కారము, ప్రమస్కారము.

353 (2) పరమదయాలో, అపద్యాంధవా, పరమేశ్వరా, నీకు సమస్కారము, సమస్కారము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రీమూల—మంత్రీ పాఠము.]

354 శుభ్రీకారము పూర్వకాలమే నిద్రించి లేవడముతోనే పూర్ణిండుభువ్వవారికి అవత్కాలములు తొలగిపోవును. సందేహము లేదు, మోక్షము లభించును.

355 ప॥ కపీరుదాసుగారు రామదాసుగారిని ప్రతిదివము లేలు—వగలు—“రామ రామా” యనిపలుకుమని బోధించిన శ్లోకము.

356 శ్లో॥ కీ॥ గాను రామరామేతి | రమేగామ మనోరమే

సహస్రీనామతస్తుల్యం | రామనామసరాసే॥

357 ప॥ కపీరుదాసుగారు రామదాసుగారికి నుపదేశించిన రామమంత్రంబును ఇట్లునికొనియూచుచున్నాడు.

40 (1) దశరథసుతమంత్రం—ద్వైత్యసాహిత్యమంత్రం.

(2) విబుధవినుతమంత్రం—విశ్వవిఖ్యాతమంత్రం.

(3) మునిగణసుతమంత్రం—మూర్తిమూర్తకమంత్రం.

(4) రఘుపతినిజమంత్రం—రామరామేతిమంత్రం.

357 ప॥ రామదాసుగారు రామాలవారిని ప్రతిదిన శ్లోకము విగువనుదాహరించడమైనది.

41 శ్లో॥ (1) సకలసుకృతరత్నం | సత్యవాక్యార్థరత్నం

(2) శమదమగుణరత్నం | కావ్యతానందరత్నం

(3) ప్రణవనిలయరత్నం | ప్రస్తుతజ్యోతిరత్నం

(4) పరమపదవిరత్నం | పాతుమాంరామరత్నం॥

42 క. యిలిలోన రానామము

గులభంబై వెలుగుచుండఁ జాలక గలలుకం

గలనాలుకంగలుగఁగ

నల్పులు మన్నక నరకములను తొందెడ రికటా

... తా. లోకమందు శ్రీరామమంత్రము, గురుగుహామ
మొదలయిన కష్టములులేకనే సులభముగ దోరభ్రమన్నది. పలుక
నాలుకకు చులకనగానున్నది. అయ్యో యిట్లుండియను మాధుని
శ్రీరామనామ స్మరణచేయి పోలుమాలి వ్యర్థముగ నరక ములపాల
గుచున్నారని తాత్పర్యము. (సీతారామాంజనేయము చూడుము)

300 యిట్లు ఉదాహరించిన శ్లోకములనునుంత్రియ్యనుభవ
శ్రద్ధతో పది చుచుండువారికి తప్పక మోక్షములభించును.

(42) రామకోటి వాయుటసు ఆరంభము.

(1) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(2) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(3) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

(4) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ

రామకోటి వ్యాసవంశ రాజే మోక్ష మెదురుగ.

300 ఇట్లు నిశ్చయ మగుచున్నట్లే రామకోటి (వాసి భద్రా)
చలమూ స్యామివాసినిలో నప్పగింత పెట్టు వారికి మోక్ష
మొలచెననుచును.

300 న్నామృతేయనపుడు జపము

301 (43) శ్లో. అంబ! తద్వద్దర్శనానుక్రమీ! ర్నవానేన్నానబంధం!

స్వగారోహణసోపాన! మహాపుణ్య తరంగిణి!

శ్రీవిష్ణు పాదోదకం, పావనంభుజం, గంగాస్నానం క్షరియ్యమి

కావేరీ రంగ మందిరం, పరవాసుడేవో ప్రత్యక్షం గోవిందం,
గోవిందం.

302 (44) శేకవా, మాధవా, మధుసూధనా, గోవిందా.

[అమనస్కము మంత్రముంతాగ్ర మంత్రముల మంత్ర సారము.]
అమృతా, జన్మాగ్రహణక వత్సలా, అనాభగ్నా, అపవిత్రయనర
ణా, హరిముకుందా, దీపరక్తా, దీపబోషకా, కుంభాకాంతో, మ
హానుభావా, సర్వేశా, సాంబశివా, జాగ్రపదీ మాంకరక్తా, కుచే
లును రక్షించితిమివలె వన్నురక్షింపుము, అనాభా ప్రాప్తమనకు దగ్ధ
మిచ్చివటువలె నాకుదర్శనమియ్యము. కలిరాజవరదా కాసి క్షిప్రమి,
ము. ఈదిగువ నుదహరించిన స్నానములుచేయుము.

- 363 (1) అభ్యంగి స్నానము.—శిరస్నానము
(2) కంఠస్నానము.—మడపద్దనంచినాదమల వెలికి
(3) నాభిస్నానము.—బొడ్డుపదనంది పాదములవెలికి
(4) పాదప్రత్యక్షనము.—మోకాల్లనంది పాదములవెలికి

364 అన్నముభుజయించేదిషయము.

ప్రతమ బుష్టప్రకారం వండుకున్న అన్నము—కూరలు—
వర్గరాలు—దీవులికి అర్పణచేయవలెను—భుజించుట—పాపమగును.
గనుక ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రమును మూడుపర్యాయములు
స్మరించి భుజింపవలెను.

మంత్రము.

45 శ్లో అన్నం బహురసావిష్టు భోక్తా జీవోమహీ
శ్వరః

46 ప్రానకలదోషవివారణ సకలపాపా వారణ, సర్వేశ, సాం
బశివా, సకలదీపేగనుక నీకేలర్పణ చేయరున్నాను. నామనన్ను
నీకేనమర్పించెదను.

మంత్రములప్రకాశము

ముగిసెను.

365 ఏదో ఒక శ్యాంతిశ్యాంతిశ్యాంతిశ్యాంతి నేడనమా-ప్రకాశములుపున్న
కములు వదిలి ముగించినను ఏసంగతిన్న న నాలో చిల్లది ముగించినను
ఏకాగ్యమునైనా ముగించినను అనలంపులువిచ్చినను ఇట్టివిషయముల
ముగించినవివాదాల్లో ఒక శ్యాంతి శ్యాంతి శ్యాంతిచేత విమోచనముగా
చెప్పిన మాత్రమున సకలదోషములు కన్పించుగాక నిర్భయము.

366 ఏపుడు కమునై నావ్రాసినముగించిన నమక బిగి శ్యాంతి
శ్యాంతి శ్యాంతిశ్యాంతినిచాచియవలెను.

367 మనగిరిమునమున్న అపవిత్రములతో నమకేష్టము
సంపాదించి వాక్యములను మనస్సునెత్తి వాటి మూర్తిని పేం
దనలను. అట్టిమూర్తిమందిస్తులగు ఫలపేక్షకులందఱు సామాన్యముల
చాకకు తప్ప మాజీసంకేతమనవచ్చుచున్నాడు.

368 మూర్తిపదపురివివరిము.

(1) నిత్యసూతులతో విలసిల్లుచున్న నైత్యలోకము.

(2) ప్రమథగణములతో పరిధివిల్లుచున్న కైలాసము.

(3) బ్రహ్మములతో శోభిల్లుచున్న సత్యలోకము.

(4) దేవతలతోభాసిల్లుచున్న స్వర్గలోకము.

(5) యక్షకన్నెలతో నలరుచున్న అలకాపురము.

369 ముఖ్యమైనట్టి తీర్థయాత్రీలు
హిందువాన దేశ ప్రాంతము.

1—అయోధ్యా

2—మధుర

3—బృందావనం

4—గయా

5—చిరకూటం

6—హరిద్వారం

7—బదరీనారాయణం

8—కాశీ—కాశీవిశ్వనాథుని సేవించుటకై కోటానకోట్లు జనులు ఎడతెగక వెళ్లుచుండురు.

9—నగన్నాథం } జగన్నాథ స్వామిని సేవించుటకై కోటాన

10—బోనగిరి } కోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుండురు. అలా

గువనే బోనగిరి దేవాలయింగమును సేవించుచురు. మహా గొప్పలింగ మని చెప్పుదురు.

370 మరాఠీదేశప్రాంతము.

11—పంచరపురము—విటో బాల నేకృష్ణమూర్తిని సేవించుటకై కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుండురు.

12—రామలింగకొండ—రాములవారిని సేవించుటకై మిఠము లేనిజనం వెళ్లుచుండురు. గొప్పతీర్థము జరుగును.

13—మహాదేవుపాద—మహాదేవులనశివుని సేవించుటకై పంప త్తరమునకు పకపర్యాయము జరిగేదిత్తవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్లుచురు. ఆకొండనిలువ్రానుండును. ఎక్కువారు మహాకృష్ణ నక్తుకొనియెడకు. కాబట్టికొండఎక్కి స్వామిని సేవించుకొండకొండ జరిగినామూ రామాయుని అర్చిపార్థియావక్తు వారిపుత్రీయైరకకతా

దులకు నొప్పిగింత కష్టము వారిబంధువులు వర్గరాలకు భోజనములు పెట్టి పాలివడ్డసలపు పుచ్చుకొని పెట్టుదురు.

371 తెల్పుగుడేశసాక్షాత్కారము.

14—సింహాచలం—అప్పన్న అనేవరహావతారమును సేవించుటకై ఆసాక్షాత్కారము జనము అప్పడప్పడు ముక్కిక్కి వెళ్లించుటకై నిర్ణయించుదురు. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంబయగును. ఆవరహావతారమునకు పక్కలో పకబల్కెపువ్వులువున్నది. అగాయముకు పత్తికోళగల ధను అంటించుదురు.

15—భద్రాచలం—రామాలవారిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు పకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంబెక్కుదురు. ఎన్నతరముగాదు.

16—అంతర్వేది నముద్రతీరము కృష్ణా దీప్తులు } వృశింహ స్వామికి గొప్ప దేవాలయము గలదు. జనులు నమోద్రాన్నానములు చేసి కొని కోవిలలో నున్న వృశింహ స్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయముజరిగే ఉత్సవమునకో కోటాన కోట్లు జనం బెక్కుదురు. ఎన్నతరము గాదు. రథఉత్సవము జరుగును.

17—కాళహస్త్రీ—సాంబశివాలయముగలదు. ఇందుకు సమస్తాదిదక్షిణ కాసిగంగ యదుడై ననువర్గమున మహానది, యక్షును దారసాక్షాత్కారంబు యక్షులు తుంబురునారదాదులున్, దక్షులు యైరి సిద్ధులు కృతార్థులు డై న మహాద్ధలంబు పంచాక్షరి మంత్రాపూరితరహా మృతహామృత దివ్యక్షేత్రమోదక్షిణకాళహస్తీధరనేత్రుల సాంబశివా మహావ్రాహ్మణులన్ని కృతినొప్పనగొప్పపుణ్యక్షేత్రమగును. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంబయగును.

18—నిరుపరికొండ—వెంకటేశ్వరుని నేనించుటకై నూడుపులు
చెల్లించుటకై కోటానకోట్లు జనంబెఱ్ఱుచుండును.

19—కంది—మూలవిగ్రహము పరదరాజులు కయనిందియుం
డును. సంవత్సరమునకు నొకపర్యాయము జరిగేదినుచు నేవకు కోటా
నకోట్లుజనం బెఱ్ఱుచును. 10వోజులుఉత్సవము జరుగును. విచ్చేళ్వరు
డు ఏనాంబ్రీతేశ్వరుడు ఓడిబిడ్డ 10వోజులుఉత్సవముజరుగును.

372 చెప్పకొచ్చును జేకహొగ్రము.

20—అశ్వాపథం—స్వర్గ హావ్యుడుని నేనించుటకై సంవత్సర
మునకొక పర్యాయము జరిగేఉత్సవమును కేటానకోట్లుజనంబె
ఱ్ఱుచును. వృశింహ స్వామి స్థానమునం బడియుం డి హిరణ్య కేశవుని
సంహరించి విగ్రహాదునిరమించునట్లుం.

21—కీర్తిలం—మల్లిఖార్జునస్వామి. నేనించుటకై సంవత్సర
మునకు వచ్చేదివరాళి జండుగ ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం
బెఱ్ఱుచును.

22—కీర్తిరంగము—కీర్తిరంగ నాయకులైన నేనించుటకై కోటాన
కోట్లుజనం బడతెగక విఱ్ఱుచుండును. అనేక నాగహస్తాదులు సంత
ర్పూప్రతిరోజు జరుగును. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము గొప్ప
ఉత్సవము జరుగును. అన్నదానదేవాలయవగును. భూలోక క్షుద్రక
మనబడును.

23—జంబుకేశ్వరగ్రా—అప్పలింగమును స్వామిని నేనించుటకై
సంవత్సరమున కొకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు
జనం బెఱ్ఱుచును.

24—శ్రీవనాపల్లి—శ్రాయమానస్వామి అనేలింగమును నేనిం
చుటకై సంవత్సరమునకొకసారి జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు
జనంబెఱ్ఱుచును.

25—కుంభకోణం—సార్వంగపాణి, చక్రపాణి, కుంభశ్రవణం. పీఠీసేవింతుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము, ఇదిగతితనము నకు కోట, గోట్లుజనంబెప్పుడు.

26—తిరువణామలె—అనుగాచలస్వామి అష్టాదిగము సంగత్యమున కొక పర్యాయము గొప్పశ్రవణము జరుగును. చాలాజనంబులు విద్దురు.

27—సమకొలింగులు—తిరువీళిముడు విష్ణువు, సంవత్సరమున కొక పర్యాయము గొప్పశ్రవణము జరుగును.

28—తిరువేంకటేశము—దేవనాయకి కి స్వామి విష్ణువుసంగత్యమున కొక పర్యాయము గొప్పశ్రవణము జరుగును.

29—మదిరె—నానానానాస్వామి, శివుడు, విష్ణువుకు ఉత్సవములు జరుగును.

30—మదిరె—నానానానాస్వామి విష్ణువు సంవత్సరమున కొకనాటి గొప్పశ్రవణము జరుగును.

31—మదిరె—నానానానాస్వామి, విష్ణువు, సంవత్సరమున కొకనాటి గొప్పశ్రవణము జరుగును.

32—చిదంబరము—} న శేషము క్రింది.

33—చిదంబరము—} రాజులుస్వామి వీరిపురుగు నొక తనమునకొక పర్యాయము గొప్పశ్రవణము జరుగును.

34—రామేశ్వరం—రామలింగ స్వామిని సేవింతుటకై పంచమియందున్నది గోటానకోట్లుజనం సదావచ్చుచుండును. కాశీగంగాతీర్థమున్న గోదావరిగంగనున్నకలిపి రామేశ్వరలింగస్వామికి అచ్చుటతీర్థముతో అభిషేకము చేయించుచును. అచోటనే దనవిగోట శ్రీరామలింగానికి సేవించుదురు.

38—శ్రీబల్లిపుస్తాక—వటభక్తికాయ, విష్ణుశ్రు, వటభక్తి
శయనశయి యుండును. గొప్ప గోపురముగల దేవాలయము. అష్ట
భమునందు, పెరియార్ వాళు—శ్రీఅండాల్—వీరిరువురు అవత
రించినవలయు.

39—శ్రీవైకుంఠము—వైకుంఠనాథుడు విష్ణువు ప్రతిరోజున
గోపురాలతో సరిగ్గ కుదురును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము
గొప్ప ఉత్సవము జరుగును.

40—అల్లవారోదిగుంగరి—నమ్మాళ్వార్ అవతరించినవల
యు. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము వైకృతమాసమందు జరిగే
ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంబెళ్ళుదురు.

41—అనంతశైవము—అనంతపద్మాభస్వామి దేవాలయ
మందు ప్రతిరోజున సుమారు నెయ్యి బ్రాహ్మణుల సంలెచ్చణ జరుగును.
ఇది మహా పుణ్యక్షేత్రము.

42—కంచికామాక్షి—నాథుర మీనాక్షి వీరిరువురు అప్పదే
వైళ్ళు అవుదురు.

పుణ్యనదులు.

43 (1) గంగ (2) యమున (3) నరసవతి (4) గౌరవి (5) వర్మన
(6) కావేరి (7) గోదావరి (8) కృష్ణ (9) తుంగభద్ర (10) చరావతి
(11) సింధు (12) శేఖ (13) తామ్రపర్ణి (14) పుష్కరవతి (15) సువర్ణ
ముఖి (16) పెన్న (17) మహానది (18) రవతి. ఈపదునెనిది మిన్న పుణ్య
నదులవలెను.

44 శ్రీరాములవారిజననము.

అయోధ్యాపురమందు మిక్కిలివదిశ్రీయైన రఘువంశమున
నీ శ్రీరాముడు పుట్టుటయైన, విశ్వామిత్రునితోడునడిలరనియో

గమును కొనసాగించుటయును, అహల్యదేవికావచును తీర్చి నిచ్చి విల్లీవితది మాయానీతను పెండ్లాడుటయును, పుకతురామునికొంగ పెట్టి అయోధ్యాకగరమున ప్రవేశించుటయును, దండకారణ్యమునకు పోయి విరాధునివధించి చుట్టనాడిముక్కును చెట్టలన్నకోయటయును ఖరుడు దూషుడు తిగ్గిరుడు మొదలయినా కృష్ణునిను. చక్క చేయుటయు, మాయామృగమైన మారీచునిమిగిలించుటయును, రావణుడుమాయానీత నక్కుకొని పోవుటయును, జటాయువునీకున్నకబంధునకు మోక్షమిచ్చి శిబిరచేర పూరింపఁబడుటయును, సుగ్రీవునితో స్నేహముచేసి వారినిచంపుటయును, వానరులుమాయానీతను వెదుకుటయును, సముద్రమునకు వారధికట్టి లంకాకట్టమును ముట్టదీరించి ఘోరయుద్ధమందు తోడబుట్టవులు కొడుకులవానములు చుట్టములఁ జేసికొనుట మొదలయినవాతోడ రావణునిచంపుటయును, విజేయగునకు లంకారాజ్యమున జటముకట్టి పుష్పకవిమాన మెక్కినీరతోడ అయోధ్యాపురిమునకువచ్చి శ్రీరాముడు జటముకట్టుకొనుట మొదలయిన పనులన్నిటిని నేనేచేసితిని. అట్లుండఁగా బసవమరణాది వికారములు భీనివాచును సర్వలోకస్వభూవుచును అయిన యాశ్రీరాముడే రావణసంహారాదికార్యముల నన్నిటిని చేసెనని మాధులుపలుకుదురని తాత్పర్యము. (నీతారామాంజనేయము చూడుము.)

374 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధన విషయము.

- 1 సగుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన.
- 2 నిర్గుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన వివర్ణించుట.

375 సగుణారాధనలో మూడువిధములు గలవు. అవియనగా.

(1) శివ ఆరాధన	} శివదైవములు.
(2) విష్ణు ఆరాధన	
(3) బ్రహ్మ ఆరాధన	

376 ఏటివిషయము అర్జునైవభావ సారా—వార.—కథం
కథముగా డిండే షట్ట గొప్పగొప్ప గొప్పరములతో దేవాలయము
అను నదాధార సంపన్నుల కొరకు కట్టించి యున్నారని అనుకొన
వచ్చును. యిచ్చటికి యింకా అన్యులైన వారు గుర్తు కట్టించు చునే
యున్నారు. ఇతరులకు ఇతిహాసములు గలత్రులవిలసగా.

377 కౌ. ఇందుగలదందు లేదని, సందేహమువలదుచక్రిసర్వోప
గతుం దెండెంబువెడకిచూచిన, సందందేకలకు దానచ్చాగిడివింటి
అన్న వాలోక్తినిబట్టి—

కీర్తన. అందిందనకన్న ఎందనజూచిన, అందం దమరుం
దెకునామం! అన్నలగ్రహస్థానము చొప్పుననున్న. ౩౭. ఆపరాధ్య
కును అన్నిటియందు అమరి యున్నట్లు కృత్రిమం తెలియబడుచున్నది
గనుక—

378 శిష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో ఉన్న
శిష్టదైవములు.

379 (1) శివదేవాలయములో శివ లింగాకారము ఏర్పర్చి

380 (2) విష్ణుదేవాలయములలో విష్ణువిగ్రహములు ఏర్పర్చి
భూవ దీపఫల నైవేద్యాదులతో విగ్రహారాధన చేయుచున్నాగాం
నకుర్చుమామి" అన్న వచనముచొప్పున అందునవచ్చే కానుక ఫల
ములు పూజార్థమునలై భవారలు అనుభవించు చున్నారు.

దుష్ట దైవములు.

(3) దుష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో వివిధము
లందున కేకలను,

(4) వివిధములైన అబ్బివార్లు మొదలయిన నటువంటివారిని ఏర్ప
ర్చుచు, దీప, భూవ, ఫల నైవేద్యాదులను, కర్మ ప్రతిపత్తి అనగా
శివసాంకర్య ఫలమునుభవించు చున్నారు.

381 ఆ భగవంతుడు, రక్షమాంప మల కుక్షి లేనివాడు. ఆయన స్వరూపము ఇట్టిట్టిదని తెలుపుటకు ఆరుకుక్షాడు. ఇట్లుండగా ఆయనకు కల్పితవిగ్రహ స్వరూపముగా ఏర్పడెను మహాఅశ్వత్థముగా నున్నది. అయినను.—

382 పారావార పరం పరముగా విగ్రహో రాధసమున్న” “శక్తి మొదలైన ఆరాధనలనున్న” ఇట్టి ఆరాధనలను చేసేవాడని అటంకిము పరచకూడదు. వారి వారి ఇష్టానుసారముగా జరిగిండు కొననివ్వవచ్చును. వాటిన్నీ, వాటి వారి కులాద్యములనుబట్టి, వారు వారు చేసే, నీమ, నిష్కల, మొదలైనవి నంటి వాటిని గురించి శ్రద్ధా భేదములు ఎంచకూడదు.

విగ్రహో రాధస విసజ్జితే విషయమై,

383 పారావార పరంపరముగా విగ్రహో రాధస వలన ఫలమునుభవించే వారు విగ్రహో రాధస విసజ్జించి నట్లుగా రాధసమునకు రావడమునకు మహాదుర్లభమగును.

384 ధూలోక మంతమయేవరకు విగ్రహో రాధస విసజ్జించుట కానేరదు.

385 ఈవిషయమై నెంతర చలన కీమైన మనోమృ స్థిరముగా నిలుపుటకు సామాన్యులకు సాధ్యముకాదు.

386 మనస్సు నొక చోట కుదరికగా నిలుపువరకు విగ్రహో రాధస విసజ్జించే ధ్యానము జ్ఞాపకము.

387 భరతఖండములోనున్న బసులందరిని నిర్ణయా రాధసమునకు తేవడముకు, అపృషించిన సృష్టికర్తకు వివహ మాన పులలో ఉన్న జ్ఞానులు ఎంతపోరాడి తోధించినను, విగ్రహో రాధస ఫల మనుభవించే వారికి వారిజాధ విరిగి అంటజాలదు.

388 కారణమునను. మహాకార్యము భరిగదశ్చక్షుశామయ్యుల
తెలి. తెచ్చుకొనుటకై వేనాలయములను కట్టించి, అందుల వీధి
పొయ్యలనుచిది. పామరులవల్ల పూజించుచు ఉండిన విద్య, కొంత
కాలమునకు నల్ల తెలివితెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానముపొంద గలరని
పూర్వపు అశ్మయగువారు ఆలోచించిచేసినవిగాని మతేదకటికాచరి
లలందు చున్నాడు.

389 గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములోనున్నవారు, బ్రహ్మ
జ్ఞాని వల యెడల వారిని అంగీకరించి మిది విన్నవైతగా పరచ
రించుచు తనభార్య పుత్రమిత్ర బంధువులు మొదలయినవారుచేసే
అపరాధములకు వివక్షించేట్లుచేయఁ గలుగురినో నారాయణ, కుల
ముఖోగోపదానముచు ఈ గ్రంథములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును
వాణి నొనరించి నన్నొము లోనికి వచ్చేలాగు చేసిన యెడల,
వాణి వారే అశ్మజ్ఞానముపొంద ననుగా, స్వరాధాన, భేదా భేద
మును తెలిసికొని, పామరత్వమునువిడిచి స్వరాధానలోనికి కఠిన
కఠినముగా ప్రవేశించగలరు.

390 చిత్తశుద్ధి లేనియెడల విగ్రహారాధన నివర్తించే లుగ
క కలుగదు.

391 కలకాలము విగ్రహారాధన ముననే ఉన్న యెడల, కడ
తేరుట ముర్ఖతనగు.

392 జీవుడు తన పుణ్యాశ్రయముచేత తన్ను తా నెరిగినపుడు
దేహ, మనిత్యమనియు, నకల పదార్థములన్నియు అనత్యమని నిషిద్ధ
కర్మ అనేగా, పాపకర్మములు చేయుట అజ్ఞాన మనియు, అట్లు
ఉపించి తనకుకష్టపాపమునెడి చీకటినిపోగొట్టుకొని ఇంద్రియ
విగ్రహమనగా. చెత్రును, దేహమమీద, కష్టపచర్యమును, నేత
ములను, విహ్వలను, ముక్కును, ఈ విధింటిని నువ్వవయ ములయందు

పోషివ్యక, పురుషుని వశము చేసుకొని వ్యవహరించుట ఇంద్రియ నిగ్రహ మనబడును.

303 శాంతి, శమనమాదిగుణములు విషయము.

(1) శాంతమనగా— భోజము రాకుండుట.

(2) శమమనగా— వాతరగిహమగుట.

(3) దమమనగా— ఇంద్రియ నిగ్రహమగుట, మంచిచుగవడి,

304 అన్ని ఆశ్రమములకు భగవద్భక్తి, శాంతి, శమ, తపస్సు ముఖ్యమయ్యెను.

శాంతి, శమనమాది, గుణములు గలవాడే యేకాగ్రుడును.

305 ఏకాగ్రత ధర్మమునకు “అహింసా పరిమానైర్మాత్రా” అన్న శ్రుతినిబట్టి అహింసయే మూలమను విన్నది.

306 అన్ని ఆశ్రమములకున్న శాంతియు మాఖ్యయు యిష్టది. గనుక శాంతిసూనును పథ్యపిండి, భక్తి శ్రద్ధాతో సత్సంస్కర్మములు చేసి, మనస్సు చక్కగా కుదిరియుండి, సారాయణం దొక జీయని తలంధివవాడి నిష్కాభ్యుపాసము పట్టించును.

307 “శాంతం భూషణం” అన్న ఆశ్రయము బట్టి, శాంతము అనేవిదానమును పథ్యపిండిపిండినాత్మ్యము స్వర్గలోకము చెందగలదు.

308 “దురితం మరణం, శౌర్యం సదాదర్శనే” అన్న సామ్యోక్తినిబట్టి దురితము అనే తొందరను పథ్యపిండిన దురాత్మ్యములవరక లోకము చెందగలదు.

309 వారా వార పరంపరముగా, విగ్రహ రాధన చేయు వారు, దాని కేమి మేలులేదని ఇహ పరము లనిత్య మనీషి. సాక్షి “బ్రహ్మతత్వంజగన్విత్త్య” అను శ్రుతి చొప్పున, సత్యమైన సదాత్మమును దెలిసికొని, ఆశాసాళములను జూచి, దేహధి మానములను పరిత్యజించిన వాడొక్కడే నిష్కారాధనమునకు అర్హుడగును.

ముఖ్య తార్కర్యము.

400 సగ్గుణారాధన, నిర్గుణారాధనలలో మేలు, కీడు, విశేషం.

వారి వారి యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును.

401 కలకాలము విగ్రహారాధనలో నున్నవారు కడలేరని తెలిసికొనుము.

402 పంచామృతము.

(1) గోమూర్తిము.	నీరుడు—లేదా నేనె	హిమమలస్పృహ
(2) గోమయం—	పేద—లేదా—చక్కెర	పిండ పృథాకముము
(3) గోమృతం—	గో నెయ్యి	దలై నవి చేయు న
(4) గో దధి—	గో పెరుగు	ప్రదు బాహ్యములు
(5) గో క్షీరము —	గోవు పాలు	ఈపంచామృతమును
		తీర్థముగానిచ్చెనరు.

అథ్యంతరభక్తిపదవులు.

404 (1) నద్యభక్తి (2) వైష్ణవభక్తి (3) అవధానభక్తి (4) జనుభవభక్తి (5) అనందభక్తి (6) సమరసభక్తి ఈనిన్ను అథ్యంతరభక్తుల వలకును.

(1) నద్యభక్తి వివరము.

44 పూర్వోక్తమైన తనయిష్టదేవతను తనహృదయకమల కర్ణకమధ్యంబున నిలుపుకొని యామూర్తికాయందు భావంబునిల్పుట నద్యభక్తి యనిపించుకొనును.

(2) వైష్ణవ భక్తి వివరము.

45 బహిరార్ధార వ్యవహారములను వర్జించి అంతరంగంబున హృదయభాగ్యవందపంబులగు నిత్యకర్మంబు లంగీకరించుటయే వైష్ణవ భక్తి యని పొచుకొనును.

(3) అవధానభక్తి వివరము.

406 ఆమూర్తిః పోషకోపధానపూజావిధానములం తేసి
యూహపోషణంబులు లేక స్మృతి చిత్తస్మయంబులయే అవధానభక్తి
యనిపించుకొనును.

(4) అనుభవభక్తి వివరము.

407 దృఢ చిత్తంబుననుండి యామూర్తి కళ్యాణ విశేషమునకు
అవియవ సూచకాకారములను హృదయ కమలంబుననిర్మింపించి
వాస్తవారంబులు మరచియుండుట అనుభవభక్తి యనిపించుకొనును.

(5) ఆనందభక్తి వివరము.

408 ఈప్రకారంబుగా ప్రపంచకం దేమియు దోచకుండు
నపుడు ఆనంద సాగరమున మునిగి తన మేనుమఱచి యుండుట
ఆనంద భక్తి యనిపించుకొనును.

(6) సమరసభక్తి వివరము.

409 తన శరీరంబు తా నలుంగకయున్నపుడు యెదు లేగియుండు
మూర్తియందలితానేకరూపము పూజ్యపూజకుండను భావంబు లేక
యుండుటయే సమరసభక్తి యనిపించుకొనును.

410 ఇతైరంగునం గలసి యుండిన ఈశ్వరుండే బ్రాహ్మము.
నందాచార్యులవలె సమస్తబంధంబులం విరహించును.

పై రాగ్యముల, యొక్క వివరణము.

1 ప్రమాణిపై రాగ్యము.

411 శ్రీచిది ప్రసవవేదనపుడుమాత్రమునునన్తరేకవిలాస
మున కాదుకు పూనుకొంటిననియు మున్నది ముక్కటి దేవతలను,
దేవులనును సాక్షి ఈగండముగదది పిండములైటవదవిమ్మల గుళం
చిపున్నయెడల పురుషసాంగత్యముచేయకూడదని తలంచుచున్నట్టి
మలాంగి చింతించుచు ప్రసవవేదనను తప్పించుకొని నిశుక్రమ్యత్వ

దేవతను జయించుకొని జరణ మైవదిగొట్టు గిల్లి ఆశీర్వాదును చూచి
 వంతోషముపొంది ఏమ్యటివలెజనంపాదబాధములోపడి నుభించుచు
 న్నా! "మూనుని వడవద్ద్రులును నునువోయుంచుచు అనునట్లు భోగ
 మునకే శిష్యులునుచుండును. బ్రహ్మసన్న్యోగ మోపాపాకమును
 మార్కకాంతమువలె శ్రీనాలోగుండును.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

412 పురాణమున ప్రకారము చేయవలసిన మార్గము ప్రధమము. శ్రీమద్విష్ణుమూర్తిని గుర్తించుకొని దీనియనుభవమును మనకు వర్ణన చేయవలయు. అది మనకు అర్థమగుచున్నదిగానినా. యథాప్రకారం తథాస్తు అన్న శ్రుతి తొప్పటి ఇంటికెరావడము తోనే కొందరు ఆరెలంపులు గొప్పమునిచేసినపుడు.

3 ఉపదేశ విరూపము.

413 ఉపదేశముకావలయును ని కోరిగలవాడు సురువులనువా
రికి శుశూప్రముచేసి ద్రవ్యము వ్యయపఱచి ఉపదేశము పొందిన వా
రిలో కొందరు 1 నా "దండిగసురుఉపదేశినై యుండి నచ. బాలసుగ
ములు ఖండవచేయపు" అన్న శ్లోనినిబట్టి తమనువలించి యన్న
కామకోరిక రాగద్వేషములనురమరిన అజ్ఞానమువలన ఖండవచేయు
నుపాయమెఱుంగుదుడొసంగిన పరమరవాశ్యమును తిరగరాశుద్ధి
గా పకన చేయకపోవడమే పెద్ద భ్రమవల్ల ఉపదేశము పొందినవారవ
లగుదురు.

* X 9032 R K S M.

414 గ్రంథములు చమపపయవని కోటిగలపాత్రద్రవ్య
 తోలుకట్టు పెట్టి కొనికవారితో కొంతరు అందుపాకాంశములు గ్రహిం
 పుక మిదలకొద్దిచే జూలబద నెయ్యిదము మూఢత్వమివలదను

రే వత్సానత రాగ్యము.

[illegible]

416 ఇట్టమొదలమనస్టి. నై రాగ్యములు చాలాగలవు.

417 ఈ పాదానిష్టకార్యములవలన నరక కూపములో పోతే
 కింయచున్నదో? ఎట్టికార్యములవలన మోక్షలోకమును వ్రేచికింయ
 చున్నదో? గ్రహించినవారేజ్ఞానులు.

418 కరకలామలకముగా అవగాళిచేతిలో దీపింక ఫలమును
పెట్టివట్టులయితే అఫలముయొక్క గీరలు ఎటువలె వృష్టముగాచూ
చువటకను బడుచున్నవో అటువలెనే భక్తిమార్గము కనుగొనుటకు
న్న, భక్తిండుకుళ్లు అరచివండు ఒలిదిఅరచేత పెట్టివటువలె వరము

వదముకుతేట తెల్లముగా తెలియవచ్చియున్న భుధురమైనటువంటి వేద
జాత్యము అనుగ్రహించుటకుష్టము. ఈ రెండిని అనుభవములోనికి
తెచ్చుకొని ఈ అమృతసక్తమువలన కడతేనకారే ధన్యము.

అమృతసక్త పృథ్వి

ముగిసెను.

420 భక్తులనుపాలించేక్షుకుపకు
సమః సమస్కారము.

ఓం శ్యాంతిశ్యాంతిశ్యాంతిః.

ఉప పీఠిక.

పరిపూర్ణయోగము అంధము.

కీమదళలాంఛనోటి బ్రహ్మజనానానా యోగీశ్వరా
 నువ్వవ్వనా విశ్వనేత్రావిభులచరితా జీవితోత్తమాంబ
 కల్పా నిష్కళంకా దివ్యలక్ష్మికా సదా జీవితముగానంతు
 వాదా అక్షయముగానంతువాదా అవ్యక్తముగానంతువాదా
 నైజముగానంతువాదా శుశుకుగానంతువాదా అలీలముగా
 నంతువాదా విరాటముగానంతువాదా పరిపూర్ణజ్ఞానప్రసాద
 కీలకకృపచే బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన బ్రహ్మజ్ఞా
 నమును సంపూర్ణిగావించి నటించలే అంతుచేరిన పరిపూర్ణ
 ముకు తరదిరచియుండుటకై "నాజీవీవి" నాకన్యాయందు
 నిలిపి నేదాంతవాక్యములచే రిచియుండులేని బ్రహ్మజ్ఞానులను
 పరిపూర్ణులుగా గావించుదురేని సదా నిన్ను ఆత్మభ్యాసముచే
 యుధున్నాడను. - నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంక్షముకోరితు
 రాలైన పండిగాం తులశిమ్మగారికి సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నా
 డను. - ఇందలితవ్వులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థకులు. -

భగవంతువకు
 నమః నమస్కారము.

యజ్ఞా రామస్వామి
 హామగజమాదారు.
 అలకట్టుతోట.
 రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

3 వ ప్రకరణము.

4 వ ప్రకరణము.

శ్లో॥ అదింత్యాశ్చ కరూపాయ నిర్గుణాయ గుణాశ్మత్యై
సమస్తజనదాధారి మూర్తయే బ్రహ్మజ్ఞానం.

శ్లో॥ అక్షరమిహాంధశ్చ జ్ఞానంజన కలాకయా
చక్షుసర్వచిత్రమేవ శివైశ్చశ్రీభగవే నమః॥

పరి పూర్ణము.

2 పరిపూర్ణ మనగా— అంతటా చక్కగా నిండియుండునది. మఱిన్నీ. తాను, నేను, అని చెప్పుకుంటుంటే (అపాంథావము) పరి పూర్ణమనబడును. జననమరిగములేని పరిపూర్ణము చలన క్షయము లేక స్థిరముగానుండును. పెరుగుట, విరుగుట, యెరుగుట, రగ్గుట, కరుగుట, మొదలగు వస్త్రలేమియులేవు. చలివగకదు, ఎడకుమూడదు, వానకు రదువదు, బెడరదు, ఎల్లప్పుడును నొకటేరీతిగా నుండును. తన శక్తిని నితరులకు తెలుపదు. తన్ను, నితరులుభూషించినగాని దూషించినగాని బదులుపలుకదు. విగ్రహముల నారాధించుట, జపతపోములు, తీర్థస్నానములు, ఇట్టి ప్రపంచ సంబంధమైన విశేషములేదు. గూఢ్రుక దానికి నేను, నీవు, అను భేదబుద్ధి లేదు. అది సర్వత్రా వ్యాపించి యున్నది. దానికి, 148 వ పత్రం, 352 వ సంఖ్యను నివలించిన ప్రకారం (1) అస్తితే, (2) జాయతే, (3) తద్ధితే, (4) పరిణమితే, (5) అవక్షీయతే, (6) హక్యతే, అను షడ్భావ వికారములు, స్థూల శరీరముమొదలగు శరీరములులేవు. నిద్రావృత్తములులేవు. 167 నుంచి 174 వ పత్రములలో 437 నుంచి 458 సంఖ్యలలో నివలించిన ప్రకారం

శాస్త్రవర్ణిక (1) అధికద్యుగములకు (2) రాగజ్యేషములకు (3) శుభ
 కరత్రయములకు (4) గుణములకు (5) అకాపాళములకు, పంచ గుణ
 ములకు లోబడదు. పుణ్య పాపములు జానిని తెందవు. యెల్లచోట్ల
 యందును, నెల్ల గ్రామములయందును, నొకటి విధముగా నర్చిత్ర
 వ్యాపించి యుండునట్టి పరిపూర్ణమును శుపాత్రయని చెప్పటకు అలవి
 కాదు.

(బ్రహ్మలక్షణము.

3 అఖండ భూన దివ్యజ్ఞాన చిన్మయ సద్రూప చిద్రూప
 చిత్తశత్రేకోమయమైచటన్మి, నిర్వము శిరస్సునందు ధరించిన శృం
 గారమైన మాణిక్యప్రకాశముకన్నను, నైశ్చ్యనరుదనలేగిని, చీకటి
 యందు ఎట్టికాంతి యిచ్చుచున్నచో, అట్టికాంతికన్నను, సూర్యజ్యోతి
 కన్నను ప్రకాశుండైన భగవంతుడే బ్రహ్మ. ఈ బ్రహ్మ ఎట్టివా
 డనగా:—

శేషశ్రుతి: స్వయంభూ శ్చక్రరావనః॥ అనునట్లు, శా. చతు
 రశగలవారికంటె, చతురశగలవాడు, ప్రకాశముకంటె, స్వప్రకాశ
 ముడు (శుభిషయమై 249వ పర్యం 176వ సంఖ్యనుచూడుము) మఱిన్ని
 వాడురూపము లేనివాడు, కల్పితనామరూపములు గలవాడు బ్రహ్మ
 అని అనగా, ఘుళ్ళియైంది:—

- అవ్యయము— లింగవిభక్తిరూపనామకీయలు లేనివాడు
- అక్షయము— నశించనివాడు, నిష్కాముడు, కోరిక లేనివాడు
- అతీంద్రియము— ఇంద్రియములకగవడనివాడు
- తైజసుడు— ముగ్గులబ్రహ్మము, బంగారు వెండిలో నుండు
 భాకు నవ్యము
- శుశుకు— పరమేశ్వరుడు, శివుడు, భూమిశుకు

- విభాలు— అదిదేవుడు, నిర్గుణాకారుడు
 అచేలుడు— కవలనివాడు, పరిపూర్ణము
 అతీతుడు— కంఠలేనివాడు, లోకాతీతుడు, కుష్ట, నిర్గుణ, నిరాకార, అద్వితీయ, పరబ్రహ్మ స్వరూపుడు
 అమలుడు— నిర్మలుడు
 నిష్కాముడు— శోరిక లేనివాడు
 అజదు— దశ మరణములు లేనివాడు
 అశక్త— ఒక కార్యమును చేయనివాడు
 అభోక్త— కర్తానుభము లేనివాడు
 నిర్వికారుడు— రాగాది వికారములు లేనివాడు
 నిరామయుడు— అశరీరుడు
 అనంగుడు— దేనియందు ఇష్టతలేనివాడు
 నిరాకారుడు— ఆకారము లేనివాడు
 నిరంజనుడు— ఎందును నంటనివాడు, దోషములేనివాడు
 నిర్వికల్పము— ఎందున కల్పములేనివాడు
 భ్రువుడు— శివ, విష్ణు, మహేశ్వరి మధ్యమన్నవాడు.

4 వస్త్ర మహా ఋషులు.

- (1) కశ్యపుడు (2) అఠి (3) భరద్వాజుడు (4) విశ్వమిత్రుడు
 (5) శాతముడు (6) జమదగ్ని (7) వసిష్ఠుడు ఈ యేడుగురున్న వస్త్ర మహాఋషులు.

5 పట్నకో వస్తులు.

శ్లో: పరికృష్ణోదో నలోరాజా పురుకుత్సా పురూరవః

నగరాకార వీర్యశ్చ పతై కే ట్కవర్తిసః

- (1) పరికృష్ణుడు (2) నలుడు (3) పురుకుత్సుడు (4) పురూరవము
 5) నగరుడు (6) కారవీర్యుడు, ఈలరుగురున్న పట్నకోవస్తులు.

6 పాదక శుభాశాసనములు.

(1) గయ్యను (2) అంబుక్షుడు (3) కలిదండపు (4) అశంగుడు
(5) వృక్షుడు (6) మురుగ్గుడు (7) మేరువు (8) నవనాథుడు
(9) వరదరాముడు (10) శిరాముడు (11) దిలిపుడు (12) వృషుడు
(13) రంధీరపుడు (14) యముని (15) మాంథార (16) ధీరధుడు
ఈ 16 గురున్న పాదక శుభాశాసనములు.

7 వేదముల వివరము.

శ్లో॥ ఋగ్వేదో యజుర్వేదః సామవేదో హ్యధర్వణః॥

(1) ఋగ్వేదం (2) యజుర్వేదం (3) సామవేదం (4) అధర్వణ
వేదం

8 ఈ వేదములలో మొదట ఏర్పడిన ఋగ్వేదము ముఖ్యమైనదని, ఈ వేదముచే ఇతర వేదములు పుట్టిబడ్డవని తెలియబడుచున్నది.

9 ఋగ్వేదము భూమిపై నిశ్చయమైన వేదమగు నని, పూర్వీకులు ఈ ఋగ్వేదముననే కమ్మి యుండిరిని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది.

10 మొదట ఋగ్వేదమును ఏర్పరచి ఋషుల పేర్లు.

(1) వేదవ్యాస (2) గృత్ సమాద (3) విశ్వమిత్ర (4) నామజీవ (5) అత్రి (6) బుధ (7) భరద్వాజ (8) వసిష్ఠ (9) కణ్వ (10) అంగీరస. వీరితోనున్నవారు—(1) అగస్త్య (2) కశ్యప (3) జమదగ్ని (4) వరాహర (5) గౌతమ (6) హృష్యక (7) నాంద (8) వశిష్ఠ (9) నన్దానంద (10) కలసా (11) హిరణ్యవ్రత (12) వాల్మీకి

11 వేదములు—మహావాక్యములు.

ఋగ్వేదమును 1 వేదముగా భావించును.

యజుర్వేదమును 2 అహంబుహామృతములుగా భావించును.

13 సామంత్యమునకు 3 తర్వాతను, యనియను.

4 అధర్వాణ వేదమునకు 4 అయమాత్రప్రభృత్తునియను.

12 ఇట్లువరబ్రహ్మమును తెలియజేయునదియై సంబ్రహ్మమువలన గలిగివచ్చియే ప్రకాశించు నాలుగువేదములలో ఈనాలుగు మహావాక్యములు వదించియున్నారు.

13 ఇవిగాక చిత్తశుద్ధి కలుగుటకు (1) కర్మకాండమును, గురువ్రతయందును, జ్ఞానకాశ్రమములయందును, సమస్తముగలుగుటకొరకు. (2) భక్తికాండమును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారజ్ఞానము కొరకు (3) జ్ఞానకాండమును అనెడుమూడుకాండములుగానున్నవి.

14 నాలుగువేదములలో ఒక వ్యాసాండే వేద రుషభయధిప్రాయమంతయును ముగియనందున అందులకు ఋగ్వేదమును ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మమును, సాక్షాత్కారవాక్యమును నిరూపించి, దానిచేత అనుభవముగలుగనందు యజుర్వేదవాక్యమును అహంబ్రహ్మస్మియను మహావాక్యములచేత అనుభవమును చూపెను.

15 అయ్యముచక్కగా తెలియుటకు మూడవదియగు సామవేదముందలి తర్వాతమునందును మహావాక్యముచేత ఉపదేశముగాను చెలిపెను. అదే సంపూర్ణమవి సమాప్తినిపొందుటకు, అధర్వాణ వేదమునకు అయమాత్ర బ్రహ్మమును మహావాక్యము జనించేదుగనుక వేదములు నాలుగే అయ్యెను.

16 శ్లో. ఋగ్వేదోధ యజుర్వేద
సామవేదోధర్వాణః

1 ఋగ్వేదమునకు ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మమునకు సాక్షాత్కారము మహావాక్యమును—

2 యజుర్వేదమునకు అహంబ్రహ్మస్మి యను అనుభవ మహావాక్యమును—

3 సామవేదమును తత్వముని యను ఉపదేశ మహావాక్యమును —

4 అధర్వణ వేదముందు అయమాత్మ బ్రహ్మమును సమాప్తి మహావాక్యమును దెలిపెనుగనుక వేదమును నాలుగుపుటలు కావగా మైంది.

17 ఋగ్వేదమును.

(1) ప్రజ్ఞానా(2) బ్రహ్మ — అని రె నుపదములు. ప్రజ్ఞాన మను పదమును సర్వవిషయములకు బాహ్యభావమున ఎరుకు చున్నాడో — అజ్ఞానమే ప్రజ్ఞానమునుపదముకు అర్థము. ముఖ్యతాత్పర్యం — నేనే బ్రహ్మముని నిశ్చయము. 25 — 28 తత్వం.

18 యజుర్వేదమును.

(2) అహం 2 బ్రహ్మ 3 అస్మి యనుమూడుపదములు. అహం అనేపదముకు — నేనే — బ్రాహ్మనునియూ — అస్మి — అనేపదముకుచక్కమును ప్రతిపాదించుచున్నది. గనుక ముఖ్యతాత్పర్యం. నేనే బ్రహ్మముని నిశ్చయించుకొనుము.

19 సామవేదమును

(3) శత్రువును, తత్పదము, త్వం, పదము, అనిపదము అని మూడుపదములు.

అల్ అనుకల్పమును బ్రహ్మము — శక్తి — అనుకల్పముకు కీర్తును అనియూను అనియనుకల్పముకు ఖరెంటియందు నైక్యమును పొందించును. ముఖ్య తాత్పర్యం — శత్రుడు — బ్రహ్మములో నైక్యమెయిన్నట్లు అర్థము.

20 అధర్వణ వేదమును.

(4) అయమాత్మ బ్రహ్మ అయం తక్మ బ్రహ్మ యనిమూడు పదములు గలవు. అయం — అనుపదముచేత చ్చవశమై నిత్యావరోక్ష

మాయా దుర్బి కలత్యయే తనిచెప్పబడుచున్నది. తత్వయనునది మాయా
కునాదేవామని యిరిగిడివైశ్యమెవ్వరిగాత్యమగుము. బ్రహ్మమేత
శబ్దముకు తనకుతాన పరిపూర్ణమయిన పరమాత్మ—మూల్యతాత్ప
ర్యం. అన్ని కర్మత్యాదివికారములు లేక నిర్వివికారముగా నాత్మమా
త్యమగుచున్నది. అని అర్థమగుచున్నది.

21 ఇట్లుపరబ్రహ్మమును, తెలియజేయుచున్న పరబ్రహ్మము
వలన నిలిగినవియై ప్రకాశించు నాగున వేదములలో నాలుగుముఖావా
క్యములు నసియించి యున్నవి.

22 వైశిష్ట్యం బ్రహ్మయను, ఏదముకు, నిర్వికేప, శుద్ధిష్ట్యమే
పరబ్రహ్మము అని అర్థమగును.

(1) శబ్దార్థం—శ్రుతి, (2) బాహ్యార్థము—బహిరంగము
(2) నాచార్యం—గురు, (4) లాక్ష్యోక్తము. అంతరంగము }
స్వానుభవము }

23 పర్యగాత్యయే—పరమార్థము. పరమాత్మయే పర్యగా
త్యగాను సమర్థత్యమును బొందుచుండును.

మాయా ప్రతిబింబమును ఈశ్వరునికి అధిష్టానమయి నాత్మగా
నుండువైశిష్ట్యమే పరమాత్మ అనబడును. అంతఃకరణ ప్రతిబింబమును
జీవులకు అధిష్టానమయి నాత్మగానుండువైశిష్ట్యమే ప్రత్యేకార్థ్య అనబ
డును. ఒక్కొక్కాకమే ఖటాపాధివలన ఖటాకాశమనియు, మరో
పాధివలనమతాకాశమనియు, గృహపాధివలన గృహాకాశమనియు,
గొల్లపోపాధివలన గోల్లరాకాశమనియు, నానావిధములుగా చెప్పబడి
నట్లు, పరబ్రహ్మమును అర్థబోధక, ఈశ్వరజాతువుల శరీరమందువశించుటవలన ప్రత్యేకార్థ్యయనియు, బ్రహ్మగుణేంద్రాది దేవతాకరీకము
లందువశించుటవలన, పరమాత్మయనియు చెప్పబడును. మహాకాశమే
ఖటాకాశమయినట్లున్నట్లు, ఖటాకాశమే, మహాకాశమైనట్లున్నట్లు, పర్య
త్యగాత్యయే పరమార్థగాను, పరమాత్మయే ప్రత్యేకార్థ్యగాను. పర

సర్వములును పొందుచుండును. ఈరొంటిని నత్యజ్ఞానానంద, లక్షణ
వహించుటగాన నివేదక మేగాని ఎంతమాత్రమున్ను భేదము లేదు.

24. కాస్త్రములయొక్క అర్థము తెలిసికొనుట పరోక్షజ్ఞానమ
నగును. అర్థజ్ఞానమువలన విచారణ చేసి బ్రహ్మమేనని యెరుగుట
అపరోక్ష జ్ఞానమనబడును. ఈపరోక్షజ్ఞానమే—విజ్ఞానమనబడును.
ఈజ్ఞాన విజ్ఞానములు రెండును మోక్షసాధనములగును. మోక్షసాగ్గ
మును చూచినవాడు ఈరొంటినివిడిచి బ్రహ్మైక్యము చెంద గలడు.
ఇందుకుననుక్రి:—

25 క్రుతి, అ స్తి, బ్రహ్మైతి, విజ్ఞానంపరోక్షజ్ఞానముచ్యతే।

బ్రహ్మైతి, విజ్ఞానమపరోక్షజ్ఞానముచ్యతే

26 ద్వైతం॥ పరోక్షజ్ఞానమనగా తనకంటేనేరుగా బ్రహ్మము
కలియున్నదని దానినుపాశించుమతము దానివలన జన్మాతరంబున
ముక్తికలగలదు. అనేమితము.

27 ఉద్వైతం॥ అపరోక్షజ్ఞానమనగా బ్రహ్మమే నను—నేనే
బ్రహ్మముఅని తెలిసి దృక్పథానముపొందుట. దీనివలన ఈ జన్మమందే
ఇష్టదే ముక్తి కలుగును అనేమితము. ఇటువలె ఒక గ్రంథమునందు
తెప్పించునది.

కవిదృక్పథానము

28 బ్రహ్మైక్యమును బొందించుట్టి వాలుగు వేదములతో చేరిన
వాలుగు తులకా పాశ్యమీలవల్ల కవియొక్క విచారణచేయుట వలన
జననమరణములు లేనిబాదై బ్రహ్మైక్యమును తెలియు క్రిపొందుడుగాని
ఇతరపాటివల్ల మైమియము చెందకలగు.

29 పైని ఉపాసించిన, యుగ్వేదం, యోగ్వేదం, సామనే
మం, అధ్వయవేదం, ఇది (1) నిధివాదం (2) అర్థవాదం (3) జులతవా
దం (4) వాసుధేయమను నాలుగు విధములుగా ననునధర్మములను
తోధించును.

30 (1) నిజోరాజ్యాన్ని చలె నున్న పురుషులను, నిజోభగ్యము లనుభవించు నట్లకర్మములు చేయ నిధించుచే, విధిచాడభవలకును.

31 (2) నేడములయొక్క మహిమలను ముతించడమే అర్థవాద మనబడును.

32 (3) అచార్యునిచలె చేతుకగినది ఇదియని కనుపర్చినదే మంత్రవాదమనబడును.

33 (4) జననీ జనకులవలె యాగాది కులకు చేరుపెట్టడమే నామధేయమని చెప్పారు.

34 యీనాలుగున్ను కర్మకాండప్రతిపాదకమగును.

ఉపవేదములు:

35 ఆయుర్వేదం—(2) అర్థవేదం (3) ధనుర్వేదం (4) గాంధర్వ వేదములని నాలుగు.

36 (1) వ్యాధి నివారణమున్ను (2) వ్యాధిచిక్షలున్ను తిరిగి నిమగ్నతలప్రవృత్తులతో చికిత్సవల్ల అయిరాకోగ్యములను చెప్పిన దే, ఆయుర్వేదం.

37 (2) దక్షణ మొనలయిన పరోపకాలములు నిర్ణయించి ధర్మాదీచతుర్విధ పురుషార్థములకు స్వాధీనముగా ఉండడమే—అర్థవేదము.

38 (3) మంత్ర పఠాగములను చెప్పవలెను—ధనుర్వేదము.

39 (4) వ—రి—గ—మ—వ—ధ—ని—వ—యనుకట్ట స్వరగీతప్రబంధముల వివరించడమే గాంధర్వ వేదము.

40 స్మృతిధర్మములు.

(1) కృతయోగమునందు మనుస్మృతిధర్మమున్ను.

(2) త్రైకామ్యమునందు శాతమత్స్యతి ధర్మమున్ను.

(3) బ్యావరయోగమునందు సంకీర్తస్మృతిధర్మమున్ను.

(4) కలియగములందు పరాశర సత్త్రి ధర్మమే ముఖ్యముగా నుండును.

(41) ఈస్థులు మూడుకాండములుగా చెప్పబడ్డవి—అవి అవిగా:—(1) ధర్మకాండము (2) వ్యవహారకాండము (3) పాయశ్చిత్త కాండము.

42(1) భాతి—వర్ణాశ్రమముది నైవేదికవేటిది చెప్పిది కర్మ కాండము.

43 (2) తిగ్గు, దండన, దాయాదిభాగములు మొదలైన 18 భేదములు చెప్పిది వ్యవహార కాండము.

44(8) బ్రహ్మహత్యపంచమహాపాతకములు మొదలైన మహాపాతకములకు శిక్ష చెప్పగము ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

45(1) భాతి అనిగా కమ్య, కన్నడ, అంధ్ర, ద్రావిడ, మిని నాల్గు ఇదిగాక (1) వేదాంతవాక్యములు (2) సంస్కృతవాక్యములు (3) ద్వావిద వాక్యములు (4) అంధ్ర వాక్యములని ఇదిగాక వ్యాకరణ (శబ్దములు) ఒకటి.

వర్ణాశ్రమములు చెప్పివిధములు.

46 వర్ణముగా (1) బ్రహ్మ (2) క్షత్రియ (3) వైశ్య (4) శూద్రాదులని నాలుగు.

47 ఈనాలుగు వర్ణములలో గ్రంథములయందు దైవ భక్తి కొరకు ఆచారములకొరకు ఉదరపాషణకొరకు చెప్పబడిన చంద్రుల ద్రావరం, కృతయుగం తేర్చిరాయగం. ద్వాపర యుగముల యందు విరిగి యుండును.

48 శ్లోకలా మచ సహస్రీణి వాయితే వర్ణసంకరః
అన్యశ్లోకమునొప్పునవారి వారికి, తగినట్లుగా దైవభక్తి ఆచారములున్న ఉదరపాషణకొరకు ఉద్యోగములున్న చేయుచున్నారు. ఇవియు ధర్మమార్గముగానే ఉన్నవి.

40 భక్తులలో కొందరు కలియగమున కంటి వమనమైన యగము లేదని చెప్పుచున్నారు.

50 వర్ణాశ్రమములు.

1 వైవాస్థాశ్రమము (2) బ్రాహ్మచర్యాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (4) సన్యాసాశ్రమము. ఈ వర్ణాశ్రమములు విషయమయి 166, 166, 167, వ పత్రములలో 427, 428, 429, 430, 431 సంఖ్యలయందు చూడుము.

51 జ్ఞానబోధ నేర్పుకు నేనాడు.

1 అభ్యాసుడు } జ్ఞానబోధ నేర్పుకు నేనాడు, నేర్పుకు నేనాడు.
అభ్యాసులు }

జ్ఞానువు— తెలియ నిచ్చగలవాడు.

2 సాంఖ్యుడు— ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసికొని పరబ్రహ్మస్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొనేవాడు.

3 తారకుడు— జననమరణములు గ్రహించి మనస్సును పరీక్షింపగలవాడు.

4 అమనస్కుడు— బ్రాహ్మణుని కంటే జ్ఞానమును పొందేవాడు.
పరిపూర్ణుడు— బ్రాహ్మణుని తెలిసికొనినవాడు.

నకలం తెలిసికొనినట్లు.

5 అర్యుడు } నకలం తెలిసికొనవాడు. నకలం తెలిసికొనవారు. అభి
అరూఢులు } మానకూర్పులై, వైరాగ్య సంపన్నులై తన్నుకా
తెలిసికొనినవాడు (ప్రాజ్ఞుడు పండితుడు)

6 వ్యర్థి — నీవు నేను అని భిన్న భావముకలిగినవాడు.

7 సమిప్తి — భిన్న భావము లేనివాడు.

8 నిలకఁగఁడు— అన్నిటియందు నిరతి పొందినవాడు.

9 నిర్మలము— రాజక కర్మలయందు అశ్చికిణినివాడు.

10 దాసుడు — జ్ఞాని. అభేదముగాను ఇట్లును కొనినవాడు.

- 12 గురువు — భగవంతుడు వసలిండు. 13 ముక్తుడు — శాంతగుణములుగలవాడు. భక్తుడు ముక్తానుడు. 14 ముముక్షువు — మోక్షము కలుగ వలయు వనియెడుకోర్కె గలవాడు. సకలము విడువనిచ్చగలవాడు. విజ్ఞానుడు. 15 శిష్యుడు — పరమార్థతో నమానము. 16 జీవన్ముక్తుడు — బ్రహ్మలో యోగ మయ్యె పాడు. అనగా, వైకుంఠమున జెందువాడు.

52 ఇట్టి మొదలై రట్టివన్నియు గ్రహించి సకలం మనోత్థాగముజేసినచో నిర్మలుడు. ముముక్షువు. జీవన్ముక్తుడు.

53 ప్రశ్నిని విడదినవాడు. వాడే పరిపూర్ణుడు.

54 జ్ఞానముగముఖం లేండువిధములు.

1 సకలం త్యాగం చేసినజ్ఞాని

2 గృహస్థమగ్ధముననున్న జ్ఞాని.

55 గృహస్థ మంగణమున నుండి, సకలం త్యాగంచేసిన జ్ఞాని లక్షణము.

56 “గృహస్థధర్మమేవాచ” అన్న వచనముచొప్పున, గృహస్థుడగువాడు తనకుల వృత్తివల్లగాని, లేక ఉద్యోగమువల్లగాని, వ్యవసాయమువల్లగాని, కూలివహల వల్లగాని, తానుకట్టవ? దీవ్యమును సంపాదించుచు, తృప్తిపాత్రాదులతో అంటింటికి అనగా, తామరాకులయొద్దకుజలం అంటనట్లున్న, బురద నుండి వచ్చినకుమ్మరి పురుగువలెనున్న భూదింత వండువై బొబ్బరంబన్నవలె, భార్యాభర్తలు వీరికుపురు సంపాదమునందు మిత ప్రవర్తనగా సంపదించుచు, వీరికుపురుగాని. వీరికుపురులో ఎకరుగాని, బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది, సంపాదము నందుండి ముక్తిపొందినయెడల ధన్యులగుదురు.

57 ఇట్లుండ “బ్రహ్మజ్ఞానాక్తుః బ్రహ్మణః” అన్నట్లున్ను, “తొండక్షువరి యెన్నఁది అయినట్టు” వీరికుపురుభార్యాభర్తలుగాని,

(లేక వీరిలో నొకడుగాని) బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగముగా. అభేదముతో సంసారమునుండి తొలగిపోవడము వహితమగు. ఒకేతనా పుణ్యాదికయమునుబట్టి ఈశ్వరగ్రాహ్యవలన వానిసంసారమునుండి బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగములో అభేదముగాచరించి జ్యోతిషయెడల వారి ననుసరించియున్న పుత్ర భృతాదులు పోషించి కర్తవ్యదర్శి, చింతించుచున్న విషయములో అందుకు ఒక ఇదిహానము కలదు.

53 కృష్ణ నివ్వడుస్వయంచూరితము. నివ్వదురక్షించు మృత్యుని నివ్వకవంతుం. దివ్యదు విభుదావ్యదా. వాదీష్వరమున మనుచులెనుతే హేలారము.

(1) గీ. ధనము వీనిబడిన దైవవశంబున. నుండు తోపు మూల నున్ననై నావడవి రక్తి లేని యబులుండువర్ణులు. రక్షితుండుకందిరమన జన్ము. అన్నపద్ధతిని. పైని ఉదాహరించిన పుత్ర భృతాదులను పోషించి కర్తవ్యదర్శి చింతించుచున్న విషయములో వారిని సృష్టించిన సృష్టికర్త. అనంతంజై, వారి వారి, పార్శ్వ కర్మాను సారమును బట్టి వారిని సంరక్షణచేయను మృంచనుకలంచినవాడై యాండగా వాగు చింతించ నవసరము లేదు.

54 భార్య భర్తలు ప్రకీర్తించి భగవంతుని స్తుతించిన యెడల వారి పుణ్యమేనువచ్చును.

55 భార్య భర్తలు బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది వీరియెరుబహిరంగముగా బ్రహ్మజ్ఞానులై చంచరించిపోవడమునకు లేదా, వారి పుణ్యారి కయమువలన, ఒకరికి లభించిన వస్తువు, ఒకరికి లభించిన పోషకమువల్ల ఒకరుబహిరంగముగానందించిపోవడము పితరుగృహ కృత్యములో ఉండడమువల్ల వారి వారికి కలిగిన ఫలము కలుగును. అయినను కాలము కలగించకమునుచే వీరియెరులో ఒకరినొకరు విడనాడిన యెడల, దోషమువంభదించును. అదోషఫలము అనుభవించ

విల్లమును. శుభచక్రము దిగువ నుద్దాహరించిన 119 వ సంఖ్యను
 చూచుము. అట్టి కృత్రిమమువంటిది (పొట్టానిది) యెడల నొకప్పుడూ
 క్షయమౌతును. శిశుముగిల దొకాదని ముక్తుడగు చున్నాడు. వాటిన్నీ,
 పరమాత్మ స్వరూపమును హంసయొక్క వాస్తవమైన శబ్దమును
 ఎవడు తెలిసికొను చున్నాడో అట్టివాడే జీవన్ముక్తుడు. దిగువనున్న
 67 వ సంఖ్య చూచుము.

41. ఇట్టిపరిపూర్ణము చెందినవాడే ఈకలియుగమునందు గురువునియు పరీక్ష్యులినహించి పరలోకమున బ్రహ్మేశ్వరుని పొందుదురని కాశ్రమమందు బోధించుచున్నది.

82 ఇట్టి జ్ఞానులు నేను కర్తనుగాను, ఏమిన్ని చేయాలి తేదు. నేను భోక్తనుగాను. ఏదిన్ని భోజితో అనుభవించుట లేదు. నేను ఇతరులకు అనుభవించేయు వాడనుకాను. కేవల సాక్షి మాత్రమే. అకర్తను, అభోక్తను, అని నిశ్చయించుకొని కర్త్యాత్వ అపాఞ్కార ముదాకారములు లేక జ్ఞానిగా నుండును. ఇట్టి జ్ఞానులు బాలోన్మత్రపితా కాదుల రీతిగా నుండురు. ఒకప్పుడు పిచ్చివాని వలెను, ఒకప్పుడు నోలునివలెను, ఒకప్పుడు ఎవరు పిలిచినను వివరమును నుండును. ఇట్లు పెక్కు విధములుగా గలబడుచుండును. ఇట్టివారినిచూచి ఆత్మ పంచ కూడదు.

దేవుని కృప, గురువును భావించుటలో, గురువుగ్నము పంచుకొనుట తత్వమునుండి అనువల్లు పైనిజ్ఞాపాఠించిన జ్ఞానినివలె గైకొను భావించుట అతనికొన్న పుణ్యమును పంచుకొని యెదరు.

ఈ క్రింది గురుత్వన దూషించుటలో, గురుత్వావము పంచుకొ
నటు తత్ఫలముగల్గిడి ఆనువట్లు దూషించిన యెడల అతనితో నున్న
పాపమును పంచుకొనియెడరు.

అట్లు అతని పుణ్యపాదములను పంచుకొనవలెదల. అట్లాని ముందగు చున్నాడని కృతులు చెప్పుచున్నవని యాద్యులు చెప్పు యున్నారు.

66 భగవానువాచ. — గీ॥ పన్ను కేరంజలచెడి నరలకెల్లః
కర్మ కేవలంబుగూడదు గానవరని॥ కర్మమంతయవీరేన గౌతువనుచు
కాదియుంటివికర్మము గ్గడచినయె॥ అనుకృతిచోప్పున రాజుదాసు
గారికర్మములన్నియు, దొలగివర్జంతము॥ భగవాను॥ కాదియుంటి
కర్మము లన్నియు దొలగిన విమక్తుల రానుదాసుగారిని నైకుంకము
చెందించెను॥ గాన, ఎట్లానికె పను అంత్య కాలములో, పాపమద
మున కేగునపుడు పశువువలెగా వెళ్ళవలెను లేదా, అట్లానితోకర్మము
లున్నయెడల ముక్తుడుకానేరడు, కర్మములున్నయెడల, వాటిఫలము
లనుభవించుటకై పున్యాలోకము, లేక పరకలోకము జెందును. పున్యా
లోకముజెందినయెడల భగము లనుభవించి, పున్యా పున్యావస్థలలో
పురుషుడుగానో, స్త్రీగానో, జన్మించి గొప్ప విశ్వరమును జెందును.
లేదా—నరకలోకము జెందినయెడల కష్టమునుభవించి మరల పున
ర్జన్మములో ఏదోఒక జన్మము ఎన్ని మిక్కిలి కష్టమునుభవించును.
అట్లు ఈశ్వరానుగ్రహదేవ! పుంసామదైవరవానసా! మహాభయ
కృతత్రాగత్॥ విత్రాగముపజాయతే॥ తా॥ ఈశ్వరానుగ్రహము
లేనట్టి వారలకు బ్రహ్మదైవరజ్ఞానము గలుగజాలదు॥ బ్రహ్మ
జ్ఞానములేనియెడల జననమరణముల పరివాహంబునుదాటి నోక్షం
బునుజేరుటకు సాధ్యపడదు.

67 శ్రీమహాకవివాకార్యం—కోటినిభక్తాదిపా—అ
హత్యవంశక్రిమాశ్రియభక్తినిష్ఠాభవ॥ భక్త్యావర్తనీకృతయస్సిద్ధ్యం
తిభక్త్యతికథేన—పక్ష—విజ్ఞానం—సామ్య॥ అనుభూతినిబట్టి
కారణమునినాకాశ్యోగ్యత్తిలేనట్లు, భక్తిలేక బ్రహ్మజ్ఞానముగలుగ

దానిను. భక్తినిష్ఠాపరుమగావలెను. స్వభావమార్గముననుండి భక్తివలననే సకలవిధములు పొందవలయును. గాన నమనవడిపాఠములను నడలి భక్తి నాశ్రయింపవలయును. నమనవడిపాఠములను వడలిఅనగా ఉపాయమునగా—సామము, సామము అనగా వేదము, దానము—దానము నగాదావదుచ్చుల. భేదమునగా—భేదాభేదములు ఇవియన్నియు వదలుట అని అర్థమగును. భక్తిచేసాధించి కాగ్యముకొంచెమైనను లేకు. భక్తిచేత కయములే జ్ఞానము లభించును గాన బ్రహ్మయందు దృఢభక్తిగలిగిన నై కాగ్యము గలుగుననినది. అట్టిచేతల విజ్ఞాన పాప్తి యున్నది అవిజ్ఞానము క్రిమిగా వలెననినది. అనల శరణుక్తుకగుననిన కృతి అభ్యాస—నిత్య—జ్ఞానం—క్రిమిగా పరికర్షణవతి. పక్షవిజ్ఞాన—క్షవనుక్త్యభవతి. అనకృతి పాప అభ్యాసమువలన జ్ఞానం క్రిమిగా వృద్ధియగును. జ్ఞానము వలన క్రిమివిజ్ఞానం వృద్ధియగును. విజ్ఞానమువలన క్రిమిగణివనుక్తు కగునని. కృతులు వలకుచున్నవి—గాన.—

63 పద్యం భక్తిమార్గముచూపును

భక్తిదీపించెభాగభాగ్యమాలియ్య

భక్తిబ్రహ్మార్థము జెందించును

భక్తిచేకొనివారభమృతగుమరు.

64 భక్తివిషయమై శుగ్రంథమువలన 228వ పద్యము మొదలుకొని 244వ పద్యమువరకు చూడుము.

శరణుక్తుడు—విషయమై.

70 కృతి. పార్థకర్మకర్మశం. దేహనిరోధవత్ || అను నట్లుపార్థకర్మము నశించువరకును ఎట్టివానిని దేహమునశించదు గాన జ్ఞానికర్మకర్మము నశించువరకును దేహ భాగుడై యుండును. అయితే, నీవేదం పాఠము. ముక్తము మనల మునవసుదా శివ

దుక స్వజ్ఞావాగ్నివలన ఇతరీద తంకుపూర్ణవత్తమురూపంబాచేసికొని
 పోయెనుచును విక్రీతిగా నిష్కళంకువలయి ఏదోనకున్ను లేనివాడై
 1 రృత్య క్షృత్యములనెకు అహంకార కూన్యవలయి సంకల్పకూ
 న్యు... మనలోనుండు ఈనృత్యపురుగునకు మరదలంట కట్టన్న
 23వ వర్తిం 118వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారమున్ను సంసారము
 నుండియు దానిఁజింటింటిలక నిమిదిమూడుగుగానుండి నకలనకు
 లకు మునుపలయి అతిదయాభక్తిముగలవాడయి ఓర్పుగలవాడయి
 ప్రాంతాపినులు అనూయాదింధములయను ముగలగుననిలేనివాడై
 ద్విజ నుదాహరించుటల దేశసంచారి కీలుడయి జనులకుజ్ఞాన
 భోధ చేయుచు తనకు నిష్టమగు వదార్థములు లభించుటవలన సం
 తోషమున్ను తనకు నిష్టములేని వదార్థములు లభించుటవలన దుఃఖ
 మున్ను లేనివాడయి తిరుపూర్వకాదు సారముగా ఏదిఏదిప్రా
 ప్తియనో దానితోదర్శిప్తిపొందుచు తనకులభించనివస్తువులకుగాను
 దుఃఖించి దూషణ భూషణములు నవ్వుముగా తలచుచు నదా బ్ర
 హ్మకాన్యనుసంధానముచేయుచుండును. ఇదిదీ శీవస్మక్తుడు. ముఖ్య
 తార్కాన్యంబునకు వ్యక్తింజెందకవిగువక, ప్రాప్తంబగులేకమైవ
 పనిచేలకుచు, తృప్తింజెందని మనుజుడు సప్త ద్వీపంబులందు చ
 క్కంబుకునో అనుక్రుతినిబట్టి అనూవేళలయందు రాగలవన్నిటిని
 భరించి ఫీరత్వముగా నున్న మారదీ శీవస్మక్తుడు.

71 ప్రతిదాహరించిన అంశములలో ననూవమనో నాశన
 మనియు, అనూవమనోనాశనమనియు రెండు విధములుగా గలవు.
 శీవస్మక్తియందు అనూవమనోనాశనమున్ను, నిదేహము క్రియంబు
 అనూవమనోనాశనమున్ను గలుగును.

అనూవమనోనాశనము.

72 తా| అహంకారమదుకారములు, సంకల్పవికల్పములున్ను
 మనోవికారములనెలభును ఇవియెల్లనశించి ముక్తు నిర్వికారముగా

కర్తృత్వ శూన్యము చేపకారుణ్య మైతి మొదలగు నధ్యుగముగ్గరికి
వరమకొందిని పొందియుండుట నరూప మనోనాశని మనబడును.

— 1నా అగ్నియందు కాలినగుడ్డ మదరకూపుతోడ కవబకుచు
న్నను దీపయోగపడనట్లు జ్ఞానులగువారు నకలగృహకృత్య కార్య
ములు చేయుచున్నను వారి మనస్సు బ్రహ్మానిష్ఠ జ్ఞానాగ్నియందు
దగ్ధమై యుండుటవలన నివ్యకారమై కర్తృత్వ శూన్యమైయుండును.
కాబట్టి అదివరూప మనోనాశనమును తెందియుండును. ఇంచువలన
వారికి పునర్జన్మములు లేకపోవును.

అరూపమనోనాశనము.

73 పైనిదివాహరించిన కాలినగుడ్డ మదరచేతితో నలిపిఉడి
వట్టలేదు. రూపులేక భూమిగా నగిరి పోవునట్లు మనస్సు రూపులేక
బాత్రిగావశించిపోవుట ఇదివిదేహము క్రియందు గలుగును. ఎటులన
గాప్తారబ్ధమునశించినంతనే. జ్ఞాని 24కర్తవ్యములున్న దేహత్రయము
న్ను రూపులేక బాత్రిగావశించిపోవును గాన అటువలెనేదేవిబ్రహ్మై
శ్యమునెండుచున్నది. ఇదే అరూపమనోనాశన మనబడును.

74 (25)వకర్తవ్యముగా జీవాత్మానుండెను తాను దేహేంద్రి
యాది 24కర్తవ్యములుతాను గాదనచు వాటియందలి భాగించినివిడిచి
కట్టిను వకర్తవ్యమైన పరబ్రహ్మము తానని దృఢనిశ్చయము గల
యారదేశవస్తువుకు ఈగ్రంథమునందున్న 17 వ పత్రము 6,7,8,
9, 10, 11, 12 సంఖ్యలను చూడుము.

జీవస్మృతి విషయమై—

75 నకలవ్యాప్తారములు నశించినయెడల, చింతలేకుండును.
చింతలేకుండుటవలన వాననాశ్రయము నశించును. అట్లునశించుటే
జీవస్మృతి యనబడును.

జ్ఞాని, దేశసంచారము.

76 శ్రీశ్రీ పరమాత్మగగనబంధుః॥ అనుశ్రుతినిబట్టి, బట్టబయలైన బ్రహ్మము యందే బుద్ధినిబట్టి శ్రీశ్రీ సర్వదేశసంచారకీలః॥ అనునట్లు, యథేచ్ఛగా, నిర్భయముగా సర్వదేశ, సంచారకీలుండై, శ్రీశ్రీ సర్వదేశజ్ఞానబోధః॥ అనునట్లు నీర్వద్దేశకృలకు జ్ఞానబోధ తెలిపవచ్చును. శ్రీశ్రీ సర్వదేశస్తుతిపాత్రీ॥ అనునట్లు సర్వదేశస్థులచేత స్తుతింపబడినవాడై సహజ అమనస్కయోగనివాడు, యుండై నచా అఖండజ్ఞానావంద వృత్తితోనుండునట్టి యాతడే జీవన్ముక్తుడు. అతడే దేశసంచారజ్ఞాని యనబడును. అట్టిజ్ఞాని గృహస్థ ధర్మ మార్గముననుండి దేశసంచారముచేయవచ్చును.

బట్టబయలు విషయము.

77 బట్టబయలు అవగా (బయలు బయలు) విక్లిరిబయలు. (బటాబయలు, బిటాకబయలు) మఱిన్ని ఎటులుండుననగా భూమ్యాకాశములకు మధ్యనున్నదే బట్టబయలు. అట్టి బయలైన భూమి, యందు సకల చరాచరములు నివసించుచున్నవి.

బట్టబయలు అనే శబ్దముకు పాద్యకము.

78 (1) నూర్యక్షిరగములవల్ల వెలిగిపడిగల నెలుతురుగలపగలుగానున్న (2) చంద్రక్షిరగములవల్ల కలిగి చల్లనినెలుతురుగలభార్యగానున్న (3) నల్లనిచీకటిదాయగల, రార్యిగానున్నదే బట్టబయలు. బ్రహ్మ సృష్టింధిసదేయగును. అసృష్టించిన బట్టబయలుతోనే అది మధ్యాంతరహితుడుగా బ్రహ్మ ప్రకాశించుచున్నాడు. శ్రీశ్రీ పరమాత్మగగనబంధుః అన్నకృతి చో॥ అపరమాత్మ బట్టబయలైన పట్టి బ్రహ్మమని అర్థమగును. భూమ్యాకాశములు భుక్తములు. బట్టబయలులేనతడు. కవిషయము శ్రీశ్రీ సర్వయోధా శ్రీరామకృష్ణ

అనుకున్నది బట్టి 11వ పత్రం 15 వ సంఖ్యనుంచి 29 వ సంఖ్యవరకు చూడవలెను.

భగవంతుని నెఱుగుట.

79 సాంఖ్య, తారక, అమృత, విశ్వాక్షయోగాభ్యాసులై నను బైటచూచుచు, నిశ్చయములేక యుండు లేనిట్టివాని భగవత్ స్వరూపమును యెరుగజాలరు. మఱియు అజ్ఞానమునటి బురదయందు మునిగివహు ఉపవాసముల చేతను, వ్రేతముల చేతను, గౌరవీయోగముల చేతను భగవంతుని వెఱుగజాలరు. ఈ క్రింద మునందఱు 234 వ పత్రం 87 వ సంఖ్యయందును 236వ పత్రము 101 సంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం యేకాంశ భ్యాసవసులగు అద్వైతజ్ఞుల భక్తుల ఈముగ మురంతే భగవంతుని వెఱుగలరు.

భగవంతుని స్వరూపము.

హనుదేవనామముచేత—అత్తిగాను,
సంకర్షణనామముచేత—బుద్ధిగాను,
ప్రద్యుమ్ననామముచేత—అహంకారముగాను,
అనిరుద్ధినామముచేత—గునస్సుగాను,

ఇట్లు నామాలనిధి ములుగా విభజించబడియున్నాడు. గానకైనచా హరించిన ఏకాంశ భ్యాసవసులగు అద్వైత జ్ఞుల భక్తులు అట్టి స్థల భవ్యరూపమును నెఱుగగలరు.

ముక్తుల చక్రాల విషయము

81 1వ ద్వం 1వ కర్మచేసినను, ఏలవనృపాదినను, నుక్తులచిత్ర ముండు చూడవలెను. విజ్ఞాననారి అటలాడుచు నలుకొక్కుల నిడిగి ననుకొనిన ముండుకుట ముందు అనునామము లట్లే—

అ. తా. ప్రాచీనపాత్ర నిరర్థకమందును మనోని తోచిత్రిత

మోటలాధుచు, కథలు చెప్పుచు, నవ్విచ్చు చేతులు విడుకొనుచు
 వచ్చుచున్నను, స్త్రీచిత్తము అభయమునకుండుటకు లభింపజేయుచు
 దుష్టవంశజ్ఞానముగలవాడై భీషణపాథిశాసనము వ్యవహరించుచున్నను,
 ఏకవస్థలు విడుచుచున్నను ముక్తుల చిత్తము హాసము దుండును.
 దోషము లేదు.

(1) బ్రహ్మజ్ఞానము నచ్చినపారిః కూర్తేదాదు లన్నియు
 నశించును.

(2) బ్రహ్మజ్ఞానులు నిష్కాములై నకల కోరికలను విడిచి పెట్టి
 నదా పరబ్రహ్మమగు తమ ఆత్మస్వరూపమందె జ్ఞప్తిగలుపఁపఁ
 యుందురు.

(3) బ్రహ్మజ్ఞానులు పక్షపాతములేక సర్వమును తమ వలెనే
 చూచుచుందురు.

(4) బ్రహ్మజ్ఞానులు ఆకలి దప్పలుమఱచి నిత్యానందులై నిత్య
 శృప్తులుగా నుందురు.

(5) దైవాధీనముగా తమకు లభించిన వాటిని అనుభవింపుడు,
 తమకులభింపని వాటికిగాని కింభవదకయిందీ నిరాకరింపుడు వారే
 జ్ఞానులన బడుదురు. ఇటులగాక భోజనమందు రుచులు జోరే నాడు
 జానికాడు.

(6) ఇసుక చక్కెరచేరి యున్నయెడల చీరు చక్కెరను గ్రహించి
 యిసుకను త్రోసివేయునుగదా! అటులజ్ఞానులు ఇతర దోషములను
 త్రోసివైచి సర్వాదిగుణముల గ్రహింతురు.

(7) శివప్రాయముగా నుండువారే జ్ఞానులు. గర్వముగా మర్యాద
 విచారించక మాటలాడేవారు జ్ఞానులుకారు.

(8) దీపస్తంభము క్రింద నిడగానే యుండును. అదీపము చుట్టు
 పున్న వస్తువును కనువేయును. గాని దానికికైనను వస్తువును

కేనువర్షము అట్లుపూర్ణుల పదవివర్ణము నందునాదు, నాకే వాళ
ర్యము కనుగొనలేదు. దూరము గా ముందువారు చికి, గా కిగి వర
మలాభము కందుదురు.

84 శ్లో॥ ఉత్తమం మూలకోపంఢం॥ అనుష్టు పత్తుర్యుల
కోపము నీటిదోష నిశవలె మూలమాధియుండునని అర్థము.

(2) మువ్వకుం మూలభాగం—మధ్యమునః॥ పంగిరము, తిరిగి
పంకసేపు కోపము ఉండునని అర్థము.

(3) అథమం అహోరాత్రం॥ నినువట్లు దుష్టుల కోపము, ఒక
రాత్రినంతటానుండునని అర్థము.

(4) కపటః మరణాంతకః॥ అనుష్టు కపటము కలిగినవానికోపం
బొచ్చేవరకు ఉండునని అర్థము.

85 శ్లో॥ అగ్నికుండ సమానాః॥ ఘృతకుండ సమానరః॥

జనుజంఘ పయోస్త్రిగాం॥ కస్య నిశ్చలతోమనః॥

86 శ్లో॥ మతాపతిం తాచేనాం॥ పితాయాం సహచారః॥

ఉభయోర్వర్య సంసంధేః॥ కస్య నిశ్చలతోమనః॥

87 శ్లో॥ కోటిలానాంస్వరోనూపంపాతివ్రత్యంతుయోపితాః॥

నివ్యానూపంగురుమూర్తి॥ సహచారిత్వంతు పురుషః॥

యాశ్లోకముల భావము గ్రహించినవారే స్థానులు.

88 బ్రాహ్మణః॥ జ్ఞాన యోగమునుబట్టి బ్రహ్మమును తెలిసి
కొని అటువలె నవలించినవాడే బ్రాహ్మణుడు.

89 వాళము గానిదిగానున్న, శ్రేష్ఠముగా పున్నటు వంటి
బ్రహ్మము ఏదోఅబ్రహ్మమును సూత్రముగా(నూలుపోగును జన్ని
దముగా) భరించుకొనవల్లెను. ఏర్పాటుగా(గురిగా)కనుపర్చుచున్నం
దున సూత్రముని చెప్పుచున్నారు. మూత్రమనేది ధరమధనము.

(ఉత్తమకోపం బ్రహ్మము)గనుక అమాత్ర భావమును కనుపెట్ట

బ్రాహ్మణుడని. వారడ-బ్రాహ్మణ కోపవిషయములో భూతవ త్రవ
దేశమందు చెప్పియున్న దానిని మేనించ రగినది. (మూర్తి భువగా
నూలుదేను. జన్మము, వాడుకమూరి జంజెయ- వర్షాటు)

90. ముగ్ధ బ్రాహ్మణునిబ్రాహ్మణ్యం అస్థిపల్ల నివర్తతే
బ్రాహ్మణ్య ఇష్టవిధి తెలిసికొనుచున్నారో. వారేబ్రాహ్మణ్యము
పొందిన వారను చున్నారను గనుక, జంజము అవసరము లేదన
వచ్చును.

కారుగురువుల లక్షణము.

91. బ్రాహ్మణులు లయినవారు వారిపుణ్యతిశయము వలన
వాంఛస్వరూప మతముగావచ్చుకొని ఉండినను గాని లేక ఇతరస్థ
లమునందు మతముగా వచ్చుకొనినను గాని భగవత్ స్మరణచేయు
చు జనులకు గురుభోధ చెప్పుచు||సా|| "కారణమేగురుధర్మ"మనుపల్లు
ఉపదేశముచ్చుచు అందుకురగిన పూజవగై నాలు ఒనరించుచుఉన్న
యెడల ఇహలోకములో విహితగురువుగానే పేరుగలకరియున్ను
పరిలోకములో భోగ భాగ్యములు లేక, బ్రహ్మైక్యమును పొంద
గలరు.

92. గురువులైనవారలలోను మహిమ్యును ముతునుగానున్న అస్థ
గాకుమారులవలెనున్న, స్త్రీశిష్యురాలును ముతినీగానున్న తేనగా
కుమారులవలెనున్న భావించుకొని తీర్థప్రసాదములను నొసగవలెను.
ఇట్టివారు విహిత గురువులనబడుదురు.

శ్లో|| కరణాగతుదగుశిష్యుని కరుణించియు సాంఖ్యకారకము
నన్యంబులలోనక మనసుకు గురికావని గురువులు కార్యగురువులే
గాని విహితగురువులుకాదు.

93. విహితగురువునగా శిష్యులకుగలిగినట్టి నకలనందేహ

ములను జూచి గొట్టి విరతానంద శైవల్యమును బొందు నట్లు చేసిన యెడల విహితగుణపులనబడుదును.

94 శ్లో. 1. "విద్యా నర్వరప్రాప్తతే". అన్న శ్లోని బట్టి విద్యానందు నికలదేశములయందును పూజింపబడును. అటువలెనే విహితగుణపులనవారే నకలదేశములయందును పూజింపబడును. గనుక గుణపులగువారలు రిమానములకు గాని లేక ఒక సంవత్సరముకుగాని శిష్యులను చూచి వారిక్షేమ సమాచారమును విచారించి అచ్చటచ్చట పూజా పునస్కారములు శిష్యులపల్ల జరిగింది అందుకురావలసిన గురుకట్నములు శిష్యులు ఇచ్చినంత పొందడము గురుభక్తము. శిష్యులుగురురాక కైదురు చూచుచున్న వారే శ్రీష్టి మైత్ర గురు శిష్యులనబడుదురు.

శివమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

95 గురుపులగువారలు శిష్యులకు కారణమిచ్చువారు. పరిశుభమైత్రీ భగవంతుడు కల్పించిన వారములనే తేట జలమునున్న, పంచామృతమునున్న పులగము పరమాన్నము, పాయశము పండ్లు ఫలశాకములు అన్నము నవకాయ కూరలు పిండివంటలు యెవరై నవి శివునికర్పణచేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట భక్తి మ్యామనము. ఇది శివమతపూజయనబడును. నృసింహ తైత్తిరీర్థజలముగో ఏదయినా విశిరము చేసినయెడల ఆభక్తముగను, సావము జొందగలదు.

విష్ణుమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

96 గురువుగను వారలు శిష్యులకు కారణమిచ్చువారు. పరిశుభమైత్రీ భగవంతుడు కల్పించిన వారములనే తేట జలమునున్న, పంచామృతము పండ్లు ఫలశాకములు అన్నము నవకాయ కూరలు పిండివంటలు యెవరై నవి విష్ణునికర్పణచేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట భక్తి మ్యామనము. ఇది విష్ణుమతపూజయనబడును. నృసింహ తైత్తిరీర్థజలముగో ఏదయినా విశిరము చేసినయెడల ఆభక్తముగను, సావము జొందగలదు.

జానకం, మాంసాదులు మోక్షములు మొదలై వట్టి పండితకూరలు
 మురాసానకముతో టట్టున్నవి) కండ్ల ఫలహారములు పురిగము వర
 మాన్నము పాయశము మొదలయినటవంటివిన్న అన్నము, వవరాయ
 కూరలు పిండివంటలు మొదలయినటవంటివిన్న విష్ణువుకు బిర్యగా చేసి
 శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా ఉచ్చుటధర్మమార్గమును. ఇది విష్ణు
 మతపూజ యనబడును. మధుతీర్థ సారాయ జానకమునే తీర్థములో
 జలమువినా ఏవస్తువయినా మిశ్రితముచేసినయెడల పాపాత్ములగుదు
 రు. శ్రీశివ దాసరిపాట్లు పెరుమాళ్లైదు కనుపట్లు గాక ఏవస్తువు
 నైనా మిశ్రముగా భుజించడము ఉత్తమము—ఏమో వ్యాసాచార్య
 తలంపుతలచకుచీ—శ్రీశివ—“శివాయ విష్ణునామాయ శివనామాయావి
 స్తవే” అన్న వేదశ్రీతివాక్యవ శివుడే విష్ణువు. విష్ణుడే శివుడు గనుక
 భుజించేవారయిన యెడల విష్ణుపూజ శివపూజకు ఒకరిధిచేతచ్చును.
 ఇందుకు నమస్కృతి—

97 మనముచేసే వంటలన్నియు పానీయము లన్నియు వ్రీతి
 దినము చేపునికర్పణచేయక భుజించడము పాపమగును.

98 మనముకట్టకొరవత్తము లన్నియుచేపునిక అర్పణము
 చేయక కట్టుకొనడము పాపమగును,

తీర్థప్రసాదాల విషయము.

(1) పెరితివాహరించిన 98—98వ సంఖ్యలలో చెప్పిన తీర్థప్ర
 సాదములు శివ—శివతలంకలర్చితమైవందు శిష్టమైనవియ్య
 గును. ముదకు శివశివతలు ఒక రేయగుదురు. వినను మధులో మన్ను
 మరలోనున్నై తైపుకలదు. మాంసాదులలో భోజనముగలదు. మధు
 మరా, పావముచేయక ముంచు ఉన్న తెలిసి పావముచేసినకమ్ము
 మారిపోవును. ఇదిగ్రహించి మావతలలో కొంతద పారంచర్యము

మాంసాదులు భక్షించుట మానుకొన్న వంశములుగలవు. పాశ్చాత్య మధు, సురా, మాంసాదులు భక్షించేవంశములు గలవు. ఇందులో కొందఱిహింసాపరులు మఱినురామాంసాదులు భక్షించుట మానుకొనుచున్నారు. వీరు క్రైస్తవులగుదురు. బ్రహ్మజ్ఞులలో కొందఱు మధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారున్నారు. కొందఱు మధు సురా మాంసాదులు భక్షించేవారున్నారు. ఇతే మధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివారికి మోక్షముగలదనినీ భక్షించేవారికి మోక్షముగలుగదనినీ చెప్పుటకులంబిగాదు. ఎవ్వరైనను దైవ గాని త్రీకరణ కుద్ధిగా ధ్యానించినయెడల మోక్షము గలుగుటకు సందియంబులేదు. గనుక మానవుల యిష్ట వద్దతిని శివపూజ చేకొనినారు శివేశ్వర నిర్గుణారాధనగా చేసికొనవచ్చును. కేశవుని పూజభంగం చేపారు కేశవుని పూజ నిర్గుణారాధనముగా చేసికొనవచ్చును. తుదకు యోచించగా శివ, కేశవులు ఒకరేయగుదురు. గాని యిరువురుగాను గనుక ఈరెండు పూజలున్నవి. ఇహపరలోకములకు పూజ్యుడైన "శుక్ర" స్వయంభూశ్చక్రరానహోత్రసుశ్రుతినిబట్టి ఆస్వయంభువునైన ఈశ్వరుని కే తెందును. ఈరెంటియందున మోక్షముగలదు. గనుక గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞులు వారి వారి స్వంత గృహములలో వారి, వారి, స్వంత గురువును రక్షించుకొని ఈపూజలు నరవేద్యుకొనవచ్చును. గురువును రక్షించుటకు శక్తిలేనియెడల నున్ను, గురువు గలిందిపోయినను, గురువులేని యెడలను ఈగ్రంథమునుబట్టి స్వయముగా అప్పుడప్పుకు 95, 96వ సంఖ్యలలో చెప్పినట్లు నైవేద్యతీర్థ ప్రసాదములుగా నమర్చించి 254వ పత్రములో 198వ సంఖ్యలో చెప్పినట్లు పూజ నరవేద్యుకుంటూ శక్తికొలది గృహస్థ మార్గమును తప్పక జ్ఞానులనుగాని, ఇతరభిక్షుకులనుగాని నైవేద్యపరచుచున్న యెడల మోక్షము తెందుకు సందియంబులేదు.

అఖండజ్ఞానిగురుపూజ.

2 అఖండజ్ఞానిగురుపూజ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానమేరేయే అచ్చు అచ్చుల నచూపాముగా చేరి, కర్మధారాధన మనలంబింపి పూజచేయుట ఎటులనగా సైని. 108, 31వ సంఖ్యలలో తెప్పిరవ్రాసారం నైవేద్యతీర్థ (నాదములుగా నున్నవి) 264వ పాఠములో 108 సంఖ్యలో వర్ణనచ్రాసిన పూజనుచేసి బ్రహ్మజ్ఞానేలందరు సమిష్టిగా భుజించి అభ్యసించడమే అఖండజ్ఞానిపూజ యనబడును. ఈ పూజలో నుండు వారికి మోక్ష వాతచేత నుండును.

సమిష్టినిషయమై.

3 సమిష్టిలో రాదునిధములు గలవు. అవియనగా:-

4—(1) అంతరంగ సమిష్టి (2) బహిరంగ సమిష్టి

— అంతరంగ సమిష్టి —

5 గృహస్థమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానులు రహస్యే అంతరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు అంతరంగ సమిష్టులనబడుదురు. బహిరంగములో వ్యర్థి అనబడుదురు. అనగా భేదముగా నుండువారు. మోక్షము గలదు.

— బహిరంగ సమిష్టి —

6 గృహస్థమార్గమును విడిచిన జ్ఞానులు బహిరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు బహిరంగ సమిష్టులనబడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానులలో ముక్తువులనబడును. అనగా నరలము త్యాగముచేసినవారు. అభేదముగా నుండువారు. మోక్షము గలదు. ఇందుకు సమ్యక్తి:—

ముముక్షువులు.

71 గీ. జాతీభేదము లేన్నుటచేరిగాదు
జ్ఞానవంతులనవ్యక్తిమేజాతీయులు

అదియు లేకున్న పన్నియొక్కవ్యక్తమగును

జ్ఞానశీలం బిటుంగుమునిర్వలాత్మ!

రీముముక్తువులగుచారు ఈవిధముగానుండురు.

శి రహస్యఅంతరంగనమష్టిలోనున్న గురువులున్న బ్రహ్మ జ్ఞానులున్న బహిరంగపద్మిలోనికీరాగలరు. ఇందుకునవ్వతి తొండ మొదిరి ఊనరబెల్లె యగును.

10 ముముక్షువులకు అఖండజ్ఞాని గురుపూజలు అవసరము లేదు.

ఉపదేశ పద్ధతులు.

11—గురువుపద్ధ ఉపదేశము పొందతలంపించువారు ఉపదేశమొ ప్పొనమయమున శిరస్సునముచేసికొని, పట్టుపీఠాంబ్రముగాని, లేక కొత్తవస్త్రమునుగాని మడికట్టుకొనవలయును.

గురు కుశూపాలు.

12—(1) గురుస్థానమందు గురువీరముకటియేర్పర్చి, అవీరము మీద కొత్త వస్త్రమును వరుచ వలెను. (2) గురువుకు స్నానము చేయించి (3) పట్టుపీఠాంబ్రముగాని, లేక కొత్తకావి వస్త్రమును గాని లేక కొత్తనన్న తెల్లటి వస్త్రమునుగాని, ధరియించుకేయించి (4) గంథ పరిమళాదులు గురుదేహమునకు పూసి (5) గురువుకొరెయేర్పడిన గురువీరముమీద గూర్చుండ బెట్టవలయును. ఒక బ్రహ్మజ్ఞానిని సోక్తి మాత్రుడుగానుండుటకున్న, ఉపదేశపద్ధతులు అశిష్యునకు నేర్పుటకున్న, గురువుపద్ధగూర్చుండ పెట్టవలెను. శ్రుతి “తాంబూల దక్షిణాం నమర్చయామి” అనుపట్లు తాంబూలముతో గురు కట్నం, తనద్రవ్య సంపాదనకొలది వమర్పించవలెను. గురు మూర్తిని నదాభ్యాసించు చుండవలెను.

తీర్థ ప్రసాదములు.

13 శివ ఉపదేశము పొందే యెడల ప్రాచీనదేశాళు రించిన, 95 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న శీతవుని ఉపదేశము పొందే యెడల 96 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న, తీర్థ ప్రసాదములు నమస్కరించవలెను. శివాత్మల గురువగువారు “నిర్గుణారాధనగా” 254 వ సంఖ్యలో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం శిష్యులకు పోషకార్థపు పూజ పూనస్కారములు చేయించి శిష్యులకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదముల మొరగవలెను. గురువు, శిష్యుడు, సాక్షి ఈ మువ్వురు లోనే శుభము చేకవర్చుతులు జగుగవలెను. గురుమూర్తి రహశ్యముగా తప దేశించిన మూలమంత్రిమును సదా ధ్యానించు చుండవలెను.

14 శ్రీ—శిష్యురాలై ఏ యెడల గురువునకు శుశ్రూషలు ఈ ప్రాచీనదేశాళు రించిన పద్ధతిగానే జరుపవలెను. గురువు ప్రానుదహించిన ప్రకారం శిష్యురాలకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదములనొసగవలెను.

గురువులు.

15—గురువులలో, శ్రీలు—పురుషులుగలరు. పామరులు గానున్న శ్రీలుగాని, పురుషులుగాని వీరిరువురిలో ఎవరి పద్ధతైన నొకరిపద్ధత ఉపదేశము పొందవచ్చును.

ధర్మమార్గము.

99 అనేక విధములుగా అనేక ధర్మములుగలవు. అట్టి ధర్మముల కన్నింటికెరిగిన ఫలములున్న శేగాని ఫలము లేని ధర్మముకంటె మించలేదు. ఈ ఫలములను భవించుటకయి ప్రవర్తనముగలదు. జలదానమునకు పువర్తనము అగుదు. 188—189—190 పరమములను చూచుము.

100 అట్టి ధర్మములకంటె అత్యుత్తముగలది కలుగజేసెడి ధర్మములు శ్రీకృష్ణమైనవియగును. అవి అనగా—

101 విషయములవలన కలిగిడి ముఖములను ముసముస
నందు (నిశ్చలమున) తేర్చుకొనుటయే మోక్షధర్మమగును. 79
హించుడి—

శిష్యులవిషయమై

1వ పద్ధతి

102 శృంగారములలో నున్నవారు గురబోధ పొందినము
మహాఅరుగు గనుకనే అనేకులు పామరులుగానున్నారు. ఉపదేశము
పొందినాననే వీరు వహించుటకాదు. బ్రహ్మజ్ఞానమునే బోధకావల
సియున్నది. ఉపదేశముపొందినవారైనను ఉపదేశముపొందని వారై
నను ఈ గ్రంథమును బట్టి ఇందులోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానము నున్న
మంత్రములనున్ను, గురిగా వహించినయెడల కష్టతేరగలరు. ఇది మ
నండియింబు లేదు.

2 వ పద్ధతి.

103 ఈ గ్రంథమును లేఱచూచి (బ్రహ్మజ్ఞానము పెట్టబడిన
విష్ణుల గురూపదేశము పొందడము మహాఉచితమగును.

104 పామరులుగానున్నవారు గురువును విషయమై అడుగగ
లరు వారు విషయమును గురించి చెప్పగలరు. ఇవను వారు మోచించి
ఎంతని చెప్పగలరు. అట్లు చెప్పినయెడల యెంతని గ్రహించగలరు.
“శ్రుతి” అడిగినవారైతరు అదగనివారెట్లు ఇచ్చు అనునట్లు కాబట్టి
ఈ గ్రంథమును వహించి అందున విషయములను గ్రహించని వారు
అవ్యవస్థకు గురువులనుగాని పెద్దలనుగాని చూచిందైనయెడల సంక
యము తీగుచుండును. అట్టి సంకయములు ఉండనేవుండవు.

105 పురుషులుగాని, స్త్రీలుగాని, గురువులను, పెద్దలను,
చూచించ గూడదు. చూచించిననుగాని నిందించిననుగాని కారవాది
నకకములను తెందుదురు.

106 గురువుల సమవర్ధించినయెడల వారిపేరికి తగిన మక్కువ
దలు సమవలయును. గురురాక గోరుచుండవలయును.

శిష్యులిరుతిగలుగా నున్నారు.

107 ఇహమూల్యమైన యువదేశమును గురువులక్షప్తచారము
తమంతటనుంచుకొను వారుసిద్ధులవలకుదురు.

108 ఇహమూల్యమైన యువదేశమును తమంతటననుభవించి
కోరక బహిరంగపఱచి అందరు నుత్తమగతి పొందేట్లు చేయు
పేరొకారులు అవతారపురుషులవలకుదురు.

109 ఇట్టి యాత్మాధారక మగు విషయమును గురులక్షప్తపాండి
మతేవకరి ఉపదేశమివ్వవచ్చును.

శిష్యులవిషయమై.

110 శిష్యులగువారు గురువును నాశ్రయించి మిక్కిలిభయభక్తు
లతో పరమార్థముకొరకై తపశమనస్కులై యోగశిష్యులకు పతి
పూర్వములోకవచ్చేమాగ్గును గురువు కనుపర్చనియెడల ఆశిష్యులు
ఇతరగురువులను నాశ్రయించి కడతేరవచ్చును. గాని గురునిందచేయు
కూడదు. అట్లుగురునిందచేసినయెడల పాపియృత్తము పొందగలరు.

111 శిష్యులగు వారు గురువునకు భిక్ష పరిపించవలెను.

శిష్యులగువారు మఱములో నిష్టావస్తువు యవయోగించకూ
డదు.

112 శిష్యులగువారు గురుమఱమును ఏర్పర్చిచానిది వృద్ధిపొం
దించిన వారికి ఇహలోకములో ర్తియు పరలోక ఘోషా మోక్ష పథవియు
గలుగును.

113 శిష్యులగువారు గురుమఱముపండ్లు కయ్యమునకు కాలు
దుగివ్వి ఆమఱమును భ్రష్టుచేసిగ వారు రాతవ స్వరకంటునకుం తెంకు
దురు.

114) శ్రీమహర్షవర్షదాశాంశ్చలమహర్షి శ్లోకాః
 అగాని ఇరమయగానివర—శ్రీని—గర్జిత భవించుకొనవలెను.

11b. కృతి: విశ్వవిద్యార్థులు పాఠ్య అనువాదము—ప్రేమ—
పరమార్థమున కందినది భావించుకొనవలెను.

శిష్యులారా!

116 జగమునందు గురుబోధకంటిమించినబోధ జన్మి విజయ
నూదినను మణివకలిలేదు. గురువుగారతగలవాడనలడును. గురువు
కంటి గారతగలవారులేదు. విహితగురువైనయెడల మోక్ష మున్న
ము చూపును. దైవముమోక్షమిచ్చును. శునిషయ్యై 196వసంవత్సరము
549వ సంఖ్యనుచూచుము.

117 || ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

రుకారో లేదముచ్యతే.

అనుశ్రుతిహిన్వన—గు—అనేకబ్రహ్మ అష్టావమనే చీకటిని
 దు—అనే కబ్రహ్మవారింది బ్రహ్మమనే వెలుతురును కలుగ చేయును
 గురువుయందు ఇంత శక్తి కలిగియున్నది.

118 శ్లో॥ సుమతీర్థోదకంపీత్యా, సురోరుచ్ఛిష్టభోజనం॥

గురుమూర్తీ స్సదాధ్యానం! గురుమంత్రం సదా జపేత్॥

1:9:1 కా॥ గురుతీర్థప్రసాదమును భుజించుచు గురుమూర్తిని
నదా భ్యాసించుచు గురుమంత్రమును నదాజపించుచుండవలెను.

శిష్యులగువారలు గురువుకు చేయవలసిన

—శుక్రకూపలు—

(1) స్వాగతులు-9వ.

120 సుదూగ్ధవంశకృత్యములు వృక్షరాలు వక్షింతులకు తలం
చుట.

(2) అంగశుశ్రూష.

121 దేశికువకు అభ్యంగస్నానమును మొదలై నిజచేయుచుట.

(3) భాషశుశ్రూష.

122 గురుకు విద్య మోక్షమార్గముచూపునని మనస్సునందు నిలచుట.

(4) ఆత్మశుశ్రూష.

123 గురువునకు కొరత లేకుండా ఇష్టమైన పదార్థములను దేచ్చియిచ్చి తృప్తిబొందించుకలంచుట.

124 గురువునకు తుచకుర్విధశుశ్రూషలు అనగా ఈనాలుగు శుశ్రూషలు చేసి గురువును ఆనందముపొందించిన వారే శిష్యులు.

125

బ్రాహ్మమత ధర్మములు:

(1) పుట్టించువాడును రక్షించువాడును ముక్తినిచ్చువాడు నగు నర్హశ్వరు డొక్కడే కలడు. అతడు పరమార్థ ఆత్మని కద్వితీయ మగు శక్తి, బుద్ధి, ప్రేమ, న్యాయము, పవిత్రీకరణపు, ఆయున నర్హ వ్యాపి, ఆద్యంతరహితుడు, ఆనందమయుడు.

(2) మానవుని యాత్మకు గూడ విసౌకణ్యులేదు. ఆయాత్మకు గూడ హద్దులేని వ్యాపి కవశముగలడు. తనయాచరణమున కా యాత్మ పరమార్థ కుత్సరవాదియై యున్నది.

(3) భగవంతుడు నర్హస్వరూపు డనియు పరమార్థాయునియు నారాధింపబడదగినవాడు. పరమనుభూను భూతిని మోక్షప్రాప్తికిని భగవంతుని యారాధన మననరము.

(4) భగవంతుని ప్రేమించి శవయాత్రయందన్ని విషయముల నాతనిదిత తి ననుసరించుటయే నిజయమైన భగవ దారాధనము.

(6) ప్రాశస్త్యముచేయుట. భగవంతునే నమ్ముకొనియుండుట. భగవత్సన్నిధి ధ్యానమును నిరంతరమును గమనించుట యనునవియే ఆముష్మికవాంఛాభివృద్ధికి ముఖ్యసాధనములు

(7) పరమేశ్వరునిచే సృష్టించబడిన ఏవదార్థమునుగాని భగవంతునిగ నెంచిన గ్రాహింపగూడదు. ఏదైననొక గ్రంథముగాని ఏవదైన నొక పురుషుడుగాని పరిపూర్ణతను కలిగియుండు నట్లుగాని ముక్తికి ముఖ్యసాధనమగునట్లుగాని తలంపగూడదు. గాని అన్నియుత గ్రంథములలోను అందరు మతకర్తలవలనను అని దేశములలోను వ్రాయబడినయంశములలో సత్యపరములగునట్టి యంశములను భక్తిపూర్వకముగ, నింగీకరింపవలయును.

(8) సర్వేశ్వరుడు జగత్పిత. మానవులందరును సోదరులు. నడుస్త జీవకోటిని ప్రేమించ వలెను. అనునవియే నిజమైన మతము యొక్క ధుమ్యధర్మములు.

(9) భగవంతుడు ఘోరమును బహూకరించును. పాపమును శిక్షించును. అయినశిక్ష పాపభరితాచార్యముగాని నిరంతరసంతాపార్థము కాదు.

(10) పాపి తానొనరించిన పాపకార్యములకు పరితాపముకెంది అది ఘోరముల పాపకార్యములను చేయకుండుటయే ప్రాయశ్చిత్తము. బుద్ధియందును యోగ్యతయందును పవిత్రతయందును భగవదైశ్వరమే నిజమైనముక్తి అనునీతొద్మిదియును బ్రాహ్మ మతధర్మములు.

. 126 బ్రాహ్మినులమతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మినులమతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మముఅనగాసర్వేశ్వరుడు. బ్రాహ్మము నెరిగినవాడు బ్రాహ్మినుడు. బ్రాహ్మ శబ్దముకూడ బ్రాహ్మమనది వచ్చినదియే బ్రాహ్మినులనునది యిచ్చుట. నదైశ్వరపరము బ్రాహ్మములునుగూడ భగవంతుడు నిరాకార నిర్గుణుడు పరమార్థ యనియే

కావించి, అతనినే బ్రహ్మముని పిలుచుచున్నాడు. ఇది అద్వైతులు బ్రాహ్మణులు వేదము లాధారములని యొప్పుకొను చున్నాడు. బ్రహ్మజ్ఞానియగువరకును కాక మరళేపమును కర్మయును అవశ్యక మనుచున్నాడు. సోహంబ్రహ్మయను జ్ఞానము స్వానుభవమునకు వచ్చినపిమ్మట కర్మలతోను జాతి మరణదములతోను, అవసరము లేదని (అద్వైతులు) బ్రాహ్మణులనుచున్నాడు. వారికి వేదములతో పని లేదు.

127 సర్వేశ్వరుడుగల్గి. మానవులందరిను సోదరులు. శివ లోటులనన్నిటిని ప్రేమించవలెను. అహింస పుణ్యము. అసత్యచూడ రాదు. వ్యభిచారము చేయరాదు. స్వార్థత్వాగము, పరోపకారము, భూతదయ, ఇంద్రియనిగ్రహము నిర్దాంభికత్వము, కలిగి యుండ వలెను. శౌచముండవలెను. కాని, మట్కరస్మితోపనిలేదు. (మట్కరస్మి లనగా యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానచరిగ్రహ) స్నానము పరిశుభ్రతగౌరవ, వశ్యాత్వావమే సావమునకు ప్రాయశ్చిత్తము, ప్రార్థనమే భగవంతుని కరుణవదయుటకు సాధనము. భగవంతుడు రూపరహితు, సర్వకీర్తిభరితుడు, కరుణామయ విగ్రహుడు. సర్వపరిపూర్ణుడు, సర్వస్వార్థి సర్వసమర్థుడు న్యాయైకతకు పుణ్య తుల్యునాతకు గౌరవించును, సావయుతులనాతకు శిక్షించును. అశిష్ట యైన హరినికారవాది మహానరకముల పాల్పెయుటకాదు. వారికి పరితాపము కలుగుటకు, వారికి వశ్యాత్వావము కలుగుటకు, వారి తప్పువారికి తెలియుటకు, వారిబుద్ధిసావములనుండి మరటుటకు మాత్రమే భగవంతుడు సావులను శిక్షించును. తల్లి తల్లిదండ్రులను శిక్షించినటులనే, రాజు దోషిని శిక్షించినటులనే శిక్షించును. కాని పక్షతగాదు.

128 పరిపూర్ణభక్తిగలవానికి జాతి భేదము లింగభేదముము

దలచునానితో నేనుయివనిలేదనియును. ఇట్లుంటే కరించుచున్నాను. కాని అట్లునే పూర్ణ భక్తి కలుగువరకును కర్మమును జారిభేదమును అవశ్యకమున భక్తి కలుగుచున్నాను. భక్తి కుదిరేవరకును భక్తి కలుగును | బహుశ్రద్ధావము కుదిరేవరకు సద్భక్తి కలుగును. కర్మము జారిభేదములును అవసరములు.

(ఇట్లు రెండును సువ్యవస్థలేక తోలకమున విడిచియు నాదు.)

120 | శుక్ర అమృతేన తుల్యైః స్యుః పయోసాం | పయోజనం

ఏవం స్యాత్కామంక్షాత్కావై వై దైః | పయోజనం కింధ వా

(1) తా. అమృతపానము చేసినవానికి జలపానము చేయుట వలన ఫలములేనట్లు వేదాంతవిచారణచే ఆత్మను భవము జూచి వానికి భేదములతో పనిలేదు.

బాట్టున మయము

121 అద్వైతబాట్టు, నిడివిబాట్టు, చుక్కబాట్టు, ద్వివిధమనేసగా ప్రముఖోపనిలేదు. ఇవి జారి, మరీ, భేదములు కనువర్చుచున్నవి. ఇవి తేగాని మరివకటిగాదు. గనుక సర్వమైన బ్రహ్మజ్ఞానికి, జాతి, వారి, భేద, కులగోత్రములు కర్మము దేశాభిమానములు పుండవు నుక వీటితోపని పుండకూడదు. మానవులు వేదాంతవిచారణ చేసేవరకు నివి యిన్నియు అవసరములు. ఈ గ్రంథమును పరిశీలించి చూడుము

122 ఏవనియొక్క మనస్సు చలచలములేక వాక్కుచాచమానముగా ఇందియములు స్వేచ్ఛగా విహరించకను పరిశుద్ధముగానుండువాడే వేదాంతమునందు చెప్పుబడిన ఆత్మనుభవమును పొందును. యితములు పాండవాలగు. శుద్ధవిద్వజులవరబ్రహ్మతత్వానని తెలిసికొనినవాడే జ్ఞాని. కర్మకర్త, అహంకార, మమకారములు, క్లాభాప్రభ ర్వములు లేక రాజహోగమానముగా నుండువాడే జ్ఞాని ఇట్టివత్వ జాని

సత్యసంగమము చేయఁజూపుట లోకమారూఢమున ముఖ్యముండు
 ను. బాలోపక్షము, పిచ్చి, పితౄచాతుల రీతిగానుభవించుట, పుకష్టము
 రావఁజూపునానమునా నుండును. పుకష్టము, లోకలోకా నేమాలలా
 దుకొనుచు, కింకలు తిరిగియున్నామనుచు, పుకష్టము పుకష్ట సత్యసంగ
 వాక్యములు బోధించుచు పుకష్టము నేమి కాక నవ్యమును
 అటులనంతోపిగానామను. స్థిరవాక్యమును విడిచి మృత్యులముల
 లోని నానుంచిను. దోషము లేదు. మాయాకాశమున విసరిన ఇది
 బాగోవాత్తా అగ్నిహారము ఇవిరాజుల, పిత్తము, కూడులపినులపి
 ఇది మాయమాదిగల వాతలపిచ్చి భేదిము లేక సత్యము నమముగా
 అభేదముగానుండును. దోషము లేదు. సత్యసంగమమున విడిచి
 పోడి కింకలమువిడిచి. బ్రహ్మముకలముగాని అతిమృత్యుల
 హానిమువిడిచిననుదోషము లేదు. అట్లువాగముపిచ్చి వివక్షాని పూల
 కింకలమును విడిచివర్ణములే నను సమాధి చేయవచ్చును. దోషము లేదు.
 గాని దహించుకొను. ఇది దేవామృతానాగ్నివలన దహించుచుండు
 ను. ఇంగుపెమ్మరి. —

132 శ్రుతిశాస్త్ర దహనంవా పురస్కారపదనంయథా

జ్ఞానాగ్ని రథ దహనస్థానచక్రాంతం వచోయే

133 తాత్పర్యము. జ్ఞానాగ్ని రథ కరీకుడన నడుమ. అగ్నిలోకాలి
 బూడిదగా పోయినవస్తువును మరల కాలులులేదు. అట్లుజ్ఞానాగ్నివ
 లనదేహము తానెది. భ్రాంతి నశించిన జ్ఞాని మరణించు తర్వాత
 అతనిమూలకరీకును మరల శక్తానాగ్నిలో దహనముచేయరాదు.
 అయితే అతని శవమును భూమిలో నమాధిచేసి నమాధియెంచు
 యవలయును గాని శ్రుతి వచ శాస్త్రంవచోయే అమెట్లు అత
 ని తిలకదానము, పిండపదానముముదలగుకర్మయలు శాస్త్ర

మునుపటి వచితములను పరమాధిక్రియలు మఱియు క్రమముగా చేయవలయును.

129 వమాధిక్రియలనగా మూడువిధములు. అవి అనగా (1) శివపూజ (2) అన్నదానము (3) వక్త్రదానము. వీటిలో శివపూజ ఏదియనను చేయించవచ్చును. ఎటులనగా:—

1వ పాపములలో నవ్వరినై నను గాని లేఖకులో నవ్వరినై ననుగాని వీరియందులో జ్ఞాని పూజనర్హులవారిలో నొకగు నమాధిక్రియ రెండవవిధముగాని మూడవవిధముగాని తుదిగువను దాహించినవారెవరని జ్ఞాని పూజనమాధిక్రియ శివపూజ చేయవలయును.

—శివపూజ—

130 స్నానంశమర్చయామి, (2) గంధంశమర్చయామి (3) అక్షి తాంశమర్చయామి (4) పుష్పంశమర్చయామి (5) దీపంశమర్చయామి (6) ఘృతంశమర్చయామి (7) కంచామృతస్నానం శమర్చయామి (8) నైవేద్యంశమర్చయామి (9) వక్త్రంశమర్చయామి (10) నాశికాంశమర్చయామి. ఇటుల పూజచేసినపిమ్మట కలిగివున్నట్లైతే అన్నదానం, కలిగివున్నట్లైతే వక్త్రదానం చేయించవలెను. ఇటులనమాధిక్రియలు చేయించినపుణ్యాత్ములకు గాని లేక పుణ్యాత్ములకుగాని ఇహలోకమునందుకీర్తియు, పరలోకమునందుభోగభాగ్యములుగలుగును.

దానములవిషయము.

131 వమాధిక్రియలం దానము చేసినవారికి (2) వమాధిక్రియలచేసినవారికి (3) వమాధిక్రియలచేసినవారికి (4) సుఖలోదీపములు పెట్టువారికి (5) వమాధిక్రియల సుఖలోదీపములు పెట్టువారికి (6) మరలములలో దీపములు పెట్టుటకు కంచా సామిచ్చిన వారికి వీరు యీయగ భుజించు చేసినవారి పుణ్యాములు నశించి ఈ గంధములో చెప్పినవారెవరని జ్ఞాని పూజనమాధిక్రియ శివపూజ చేయవలయును.

138 సుకవులను వారలు ఏగ్రామమునంటి త్తురిజాంబిధన
 పైకివాహాంబిధనకారం శిష్యులుగాని మిల్లుగాని. యితరులు
 గాని చేరి నమాధిచేరి నమాధి క్రియలు జరుపవలయును. ఈగురువు
 గారిపాత వారిని రిపవ్యము కలహానిగాని లేక శిష్యులలో గురువం
 తునిగాని నొకరి నేర్పాటుచేయవచ్చును

ద్వైత మతములు.

139 హిందూ మతములలో మూడు విధములు. — అవి ఆ
 సాగ —

(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము నీటివివక
 ములు. అవియిగా —

1. ద్వైతము.

140 భగవంతుడు వేరు, శత్రువు వేరు, బగవు వేరు, శూర శ్రీ
 భగవంతులకు భేదమున్నదనుమతము.

2 విశిష్టాద్వైతము.

141 శత్రువు, బగవు, బిక్కలో వస్తువులను మతము.

142 ఈరెండుమతములవారిలో కొన్ని అభిప్రాయభేదములు.
 తప్ప తిక్కనలంపములన్నియు నమెకటగానే యున్నది —

143 ఈరెండుమతములవారును భగవంతుడే జగత్కారణ
 మనుచువలసి ఆ నీకమతము ఆనబడును.

144 శుక్రి ఆత్మి హేమి, నిష్కవం

వరోక్ష మ్మోక్షమర్థే —

145 అను శుక్రి హేమి ఆ నీకమతమున వరోక్ష మ్మోక్షమర్థేగా
 తలంప వేరుగా అభిప్రాయముకలి యున్నదని జూచి మహాసంతు
 ఘ్నము. హానివల్లన జగత్కారణమన ముక్తిలునున నే మతము. ఇది
 నీకమతముననుసరించును.

స అర్జునము.
 అర్జునమునకు కువా ద్వితీయంబు హృదయమును బ్రహ్మం
 వివా అశ్వమేనునీయలేదు. శ్రీశ్రీ సర్వంబు విద్యం బ్రహ్మ అను
 వల్లనను నను బ్రహ్మమే అను నుకము. అభేదము. భేదము లేదనట
 శ్రీశ్రీ బ్రహ్మ విజ్ఞానమునకు ముచ్చలే. అను శ్రుతిని
 బట్టి దైవగునగునా అపరాధమునగా బ్రహ్మమే— శ్రీశ్రీ—
 నేన— బ్రహ్మము అని చక్కభావము గలుగుట. దీనివలన మనకు
 మార్గే ఇప్పుడే ముక్తి లభింపగలదు. ఇ. బ్రహ్మవిజ్ఞానము
 రాజయోగానంద మనమని అనబడును.

147 మతములపర్యాయములు.

- 1 సర్వజ్ఞత్వ—సర్వలోక వ్యవహారములను నెరియుట.
- 2 సర్వశక్యతత్వ—నకలచరా—చరములకు అధికారిగా నుండుట.
- 3 సర్వోత్కృష్టత్వ—శిరోకములయందు వ్యాపించియుండుట.
- 4 సర్వభోక్తృత్వ—శిరోకములయందు భూతించే పూజనీయ
 స్కారములు కానుపొందుట.
- 5 సర్వస్వగ్రాహ—అన్నిటియందు స్వగ్రాహి కానుట.
- 6 సర్వస్వస్థత్వ—నకలచరాచరములను విచిత్రముగా కల్పించుట.
- 7 సర్వపాలకత్వ—నకలచరా—చరములను రక్షించుట.
- 8 సర్వసంహారకత్వ—లోకములను లయింప చేయుట.
- 9 సర్వసమత్వ—అన్నిటియందు సముదాగా నుండుట.
- 10 సర్వసేవకయాపరత్వ—అన్ని దేవములయందు దయాపూరితముగా
 నుండుట.
- 11 తత్త్వత్వ—శూన్యత్వ—తత్త్వత్వలయించు శూన్యముగా
 నుండుట.
- 12 నిస్సంగత్వ—దేనియందు అంటకముండుట.

139 వ వత్సరము—అ కనులు లేనివాడగుట

149 అనంతవర్మకు ఎన్నోగవి విద్యానిపుణులు గలది యగు ఎందువలనక నిరుద్యమముగానున్నాడు. మేటిన్నీ లిలా విసోగ తుందలి యిచ్చచే వలకు పగితును పంపిలింపెను. పరిశ్రయముగని యిచ్చాను నారము గాన జనుగుచున్నది. అయినప్పటికీ వచ్చునని నిశ్చయించక కృత్యముగాదు. అయిన హియ్యసురరహితధాను దుఃఖకూన్యమను సర్వదా యానందహాసల వాడయియున్నాడు.

149 ఈశ్వరుడు శుభసత్వోపాధి గలవాడును శత్రుడుమరిన సత్వోపాధిగలవాడునగుటవలన సర్వకారకమృత్తావాదిభవములకు కారణమైనదని ఆ స్థితి మరమువారు చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 159 వ పత్రిక యొకటి 161 వ పత్రికమువరకు చూచుము.

150 శత్రులకు అంధాంబెరిదానములును ఈశ్వరునకు బ్రహ్మజము స్థూలకీరీములయియున్నవని దైవములు చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 36 వ పత్రికము 37 వ పత్రికము చూచుము.

151 పరిశ్రయ కాలములో నిశ్చరుని యందు శత్రు లిరుగి యుండును. సృష్టియందుస్థూలకీరీములును ఫలించి నైవాత్మములనెత్తుచుండును ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందు 216 వ పత్రికము 210 వ సంఖ్యకు చూచుము.

152 జయోక్తునగా జలగగడ్డివిదానమందు జలగ యేలాగున తనముందటి గడ్డిపరకను బట్టించి నెనుకటి గడ్డిపరకను వదలివేయునో యలాగుననే శత్రులనెహిక్షము ముగియజేసినపు సవలంబించి నెనుకటికీరమునువిడిచి నెట్టుతును. శ్రీనికేతనవర్ణనమున చెప్పుదురు. ఈవిషయమయి 71 వ పత్రికము మొదలు 76 వ పత్రికము వరకు చూచుము.

153 ఇట్లువీరమును తొందించుకొని ఈశ్వరుడు అతని పే-
యగుగారకొత్తనకు వీధులకు వారును చేయు పుణ్యపాపములకు
కరిగి నకుండు దుఃఖముల నిర్మూల్య కరీరములను గలుగజేయుచున్నా-
డని చెప్పుదురు. ఈశ్వరుడు ఈగ్రంథమునందున్న పుణ్యపాపముచూడు-
ము-71వ పరిచ్ఛా.

154 యోజకుడు సోమోయా చరణముచేరను ఈశ్వరంధ 4 చే-
రను ఈశ్వరములములను గోరునో యరని దనకల్పాన్నిగముచేరి
నవసోకింది జనన—మరణములేని నిత్యపదవిని పొందించును ఇదీ
మోక్షము.

155 ఇట్టిమోక్షము సందలి భేదములు.

(1) దైవములు—సోమోశ్వ, సామోశ్వములు, ఈశ్వరునిపేర్లు
నినిగలుగు సందురు.

(2) విశిష్ట దైవములు—సోమోశ్వముగలిగి ఈశ్వరాంతులము
యందురందురు.

(3) అదైవములు—సోమోశ్వ, సామోశ్వ, సోమోశ్వ, సోమో
శ్వములు ఈనాలుగింటి యందురందురు. ఈవిషయము 24వ పాదము
ముందు 24వ పాదముచూడుము.

156 సామోశ్వ మతములు. [1 శాస్త్రమతము.]

(1) భూవనమంతయు, కూడాగలదను వారిమతము.
(2) భూవనము మూలము కలదనువారి మతము ఏమియు
కర్మ—మూలమునాశముగలదని చెప్పుదురు.

(3) భూవనమంతయు రెండునులేదను వారిమతము.

157 భార్యమతములు.

157 విద్యవ్యవస్థాపనములలో సోమోశ్వ విద్యవ్యవస్థాపనము

పంచభూతనమూలేకః జగత్కారణమితి అనుమితము.

ఇది కేవల నా స్థికమతములు.

3 యోగసాంఖ్య మతములు.

158 మాయాజగత్ కారణమనునది.

(1) పంచలిక్యము, అ స్థికసాంఖ్యము, ఇశ్వరమూలమతము.

(2) కల్యాణము, నా స్థికసాంఖ్యము ఇశ్వరసాంఖ్యమతము

4 శైవకాక్షమతము.

159 ఇది చిచ్ఛై జగత్ కారణమనునది.

160—(5) తార్కకమతములు, పరమాగ్రులు జగత్ కారణమని నాదించు వారి మతములు.

(1) నై యాయకమతము గౌరమి సిద్ధాంతము.

ఇది నా స్థిక తర్కము.

(2) నై శేషికమతము— కణాదసిద్ధాంతము, శైవ నాస్థిక తర్కము.

6 అగ్నితమతము.

161 యిదిశైవల సిద్ధాంతము. ప్రపంచవదాగ్రములు, జగత్ కారణమనునట్టిది.

7 పూర్వరూపము.

162 తర్క జగత్ కారణమనునట్టిది. ఇది ప్రచ్ఛన్నానాస్థికమతములు.

163 అగ్నిమతములలో, బద్ధులు, మాత్తులు, నిర్మూలు, కేవలములు, నాలుగువిధములుగ విభజించబడ్డవి—విచిరితరగము.

(1) బద్ధులనగా—అనర్థమును ననుసరించువాడు.

(2) మాత్తులనగా—కాంతగుణమువలన ముక్తి ననుసరించువాడు.

(3) నిత్యులకగా— పల్లకము దైవభక్తి వస్తువనియవారు.

(4) కేటలుదాగా— మునుపుపరిశుద్ధము చేసుకొనిన వారు.
పరమార్థిని నేర్పాటు.

164 యీశ్వరము యందు వాచివరసలు గ్రహించి. మనస్సె
కేరీ పిలాసముపొందువారు బంధులనలడుదురు. అవగాహనపొంది
నవ్యకారం అనర్థమును ననుసరించి వారసలడును పరిశుద్ధుని
జెందుదురు. సందేయంబు లేదు.

హరినామస్మరణ

165 శ్లో. | పహార, నారద, వరాహర, పుండరీక, వ్యాపార
రీతి, శుక, శంఖ, కమల, చాల్కాగ్ని, రుక్మాగ్ని, దాహిత, వసిష్ఠ,
హనుమాద్భగీంద్ర, పరీమలాద్యాః, పుణ్య నిహుః పరిపాధిం
తాః స్మరతాః. పరీందరును పరీమేశ్వరుండగు నానాయకనానాముని,
పరింది కడతేహారలు.

166 శ్లో. | పురస్కరితవనం పురస్కరితం పురస్కరితం
శేకయన్|| మన్నించనముచేయుట అనుమానమును, పుణ్యము
చేయుట మహాయుక్తముల మంత్రము కీర్తనమునున్న పుణ్యభావము
చేరి, సంతోషింపుగా మ్రోము కొరకు పాటుపడివలసిన దేవాల
యశ్రేష్ఠానుమము. పాములుగానుండిదిము యితి ముకానా. "అని
శ్రేష్ఠికినిరాని" అన్ననాలోక్తిని బ్రట్టి శరీరము అనర్థమునండి
కాలహరిణచేయి. భగవత్ స్మరణచేయది మే మానవులకు ఉద్ధరింపును
నునా|| స్మరణచేయున దేవు. దేవుల స్మరణ మధురాకలును.

167 దివ్యవంశిరవ్రత భగవంతుని యగుముక్తికారము

- 1 వ్యాసులు కవివృత్తమునందు జయదీపులనియు,
- 2 వాల్మీకులు, బ్రాహ్మివాపునభుండు తులసిద్వాసులనియు,
- 3 శుకులు కాశీపురమునందు కర్వకుదాసులనియు,

4. ఆక్రూరులు మధురాలపై దాడులు చేసి భూరక్షానుభవమును
 5. శివప్రభుల పండితపురమునకు నామధేయమునకు నింకనునక
 ఈలు అనేకస్థలముల ననేక వాయుములతో నభరించి అత్యుత్తమ
 కృత్యములు పెక్కులు చేసి జనుల హృదయముల నానందింపఁ జేసి
 యున్న యొక్కవాంధ కారములను గొలిపించి ధన్యులుగా చేసి భక్త
 దులను లోకమునకు స్థిరముగా నిలిపి నిద్రప భగవంతుని అనుగ్రహ
 మునల వారి వారి నివాసస్థానమునకు వెళ్ళిపోయిరి.

168 యోగముల పరిమూలము

1 కృత యోగమునకు— పది యేడు లక్షల యయివది యేనిమిది
 నేల పంచర్షిరములు. (17 28 000) సం. లు.

2 త్రేతా యోగమునకు— పన్నెండు లక్షల తొంబది యారు నేల
 పంచర్షిరములు. (12 96 000) సం. లు.

3 ద్వాపర యోగమునకు— యేనిమిది లక్షల తొమ్మిది నాల్గు నేల
 పంచర్షిరములు. (8 64 000) సం. లు.

4 కలి యోగమునకు— నాలుగై లక్షల ముప్పది రెండు నేల పంచ
 ర్షిరములు. (4 32 000) సం. లు.

169 ముక్తివిషయము

1 కృత యోగము నందలి జను లనేక వచాన) పంచర్షిరములు
 పంచమద్రోణను భరియించి అష్టాంగ యోగములను నాధిపతి అనే
 మాది సిద్ధులను గాంచి జ్ఞానై విక్సించి క్రయానతో ముక్తివెంది
 నారట.

2 త్రేతా యోగమునం దజనులు గొప్ప గొప్ప యోగము లనేక
 ములు చేసి విక్సించి కష్టమున నక్షతి వెందినారట.

3 ద్వాపర యోగమునందుండి జనులు నలు నూరులు భా వ్యక్షణ
 ములు, తీర్థయాత్రలును చేసి, నవమృతాహారమును గాంచివాము.

166 కలియుగమునం దేలైనను చావ ధించిన శ్రీశులను తెండగ
శేవరిము, భగవంతునిగుణగణములను క్రించుటవలననే ముక్తిని
బహు భులభముగా పొందిరని కొండముభక్తులు కలియుగమునో
నమానమై యిగములేదని నిశ్చయించినారు.

170 రామాయణము.

1 చక్రశ్రీల కపిశించగూడదని రామాయణము బోధించు
చున్నది.

171 భాగవతము.

2 భగవంతునియందు నెల్లపుడును భ్యాసముగలిగి యుండ వలె
నని భాగవతము బోధించుచున్నది.

172 భారతము.

3 సీతిమార్గముగా ప్రవర్తించుటకును, భగవంతుని సత్త్వించుట
కున్ను అష్టాదశముల మోసపుచ్చుట యెన్నటికిగూడదని భారతము
బోధించుచున్నది.

173 భగవంతుడు వైకుంఠమునందుగాని, లేక యోగిజనుల
హృదయ కమలములయందు గాని యుండదనియు, భక్తులెవల
భగవన్నామ సంకీర్తనజేయుదురో యచ్చటలే పుకవసించునటల
న్నట్లు ముందున్నది. గనుక నటువంటి పరమాత్మునియెటులకనుగొన
వచ్చుననగా అభగవంతుని జ్ఞానమువలనగాని, నస్త్రగవల్లగాని, భగ
వన్నామ పఠనముచే యుండనృత్యమునెట్లువలన కనుగొనవ
చ్చును.

174 మఱిన్ని యెచటనైతే భగవన్నామమును చేయదలచి
తంబూరయొక్కగాని, లేక మృదంగముయొక్కగాని, భవనినిముదల
జేయుదురో యాభవనినిచేసిక తోడుతనో భక్తులనుకొనజే. భగవం
తుండచ్చట వ్రేవేళింతి కాండవనూడుచుండును.

476 కుశము భగవత్సాను కీర్తన చేయునెడల అనగా, దే
హము పులకాంకురంబులును నిత్యముబంధులవృద్ధావస్థలు లాలు
కుచ నిర్లవస్వరంబుగలిగి మేనునుమఱచి భగవత్సాను కీర్తన చేయు
చున్ననమయమున ఆభ క్తభక్తులుదు నిలువబడి కృత్యము చేయు
చుండును.

176 యెవ్వలనైనను భగవత్స్మరణ చేయుచున్న యెడల
సామకులు ఆసక్తగవినుటకై వచ్చిన వారు ఆసక్తగవిని అందువలన
గలిగె థలమును ఆనుభవించ నేరక ఆసామీచ్యమున బోగమువాండ్లు
నాట్యమాడుచున్నయెడల (ఆకబ్ధము విన్నవారీ)ముననే దీక్షయను
చుంచి పరింగములు అనగా రెక్కలుగల మిడితలు వగయింపులు
భోమపడి నశించునటువలె) నాట్యముచూచుటకై నర్భ మోహంబే
కాములో ప్పవేళించి “ 176 శిందిత భోగం భక్తాకారత్వం”
అనునట్లు, శిందిత భోగము అనుభవించి, అందున కలిగినట్టి కష్టము
లకులోబడి దుఃఖించుదురేగాని ముందుపారిభరనవలన గలిగె థల
మును అనుభవించక పోతియుని చిలింపజోలరు. గనుకనే సామకు లిట్టి
పారని గ్రహించవలెను— యిదిన్నీగాక గ్రామాదుల విధులయందు
భజనభక్తులు పాఠిస్త్రుగ గానవిసోదములచే నృత్యము నలుపుచు
ఆనంద భరితులై వెళ్లుచున్నయెడల ఆభజనభక్తుల యుండుగానీ
మఱియితరులు నెవ్వరు వారితోనుండరు. వారివేనుక బోగమువాళ్లు
నాట్య మాడుచు వెళ్లుచున్నయెడల నా. “పిలువనిపేరంటక”కున్న
ఎచనముచొప్పున ఆబోగమువాళ్లు చుట్టు యెంతమంది క్షణం గత
గూడియొందురో చెప్పుటకలభిగాదు.

భగవానువాచ.

377 A. నాకుమలుగోరు నాభక్తుడనివాడు
భక్తజన్మలకేను పరమగతియే

భక్త్యశించువనిన చిత్రకమును పలుకుదు.

... గోవులకు దగలు కొడఁబం.

కా. సుప్రయత్నై తే. ఇతరూక్షే రేవన్న కరణుపాండి భజంతు
కున్నారో అట్టి అచంచల భక్తులయొక్క యోగక్షేమములను
వహించుచున్నాను. అని కృష్ణ పరమార్థ చెప్పియున్నాడు.

178 భగవద్విలాసము.

1 భగవంతునిభక్తు లేలాగున నాపించిన, కాను నాలాగు నాడు
చుండును.

2 భక్తులు సంరక్షము, భగవంతునకు మేలుకొడు చుండుడు.
భగవంతుడు సంరక్షము భక్తులకు మేలుకొరుచుండును.

3 భక్తులెక్కడకు పోయినా భగవంతు డక్కడకు పోవుచుం
డును.

4 భక్తుల హృదయముభగవంతునిది. భగవంతుని హృదయము
భక్తులది.

5 భగవంతుని భక్తులెరుగుదురు. భక్తులను భగవంతు దెరుగును.
గనుక విప్రకాశముగా కొనియాడేవారి చిద్విలాస మనే ఆనంద
మేలునవచ్చును. చెప్పరముగాదు.

6 ఒకభక్తుడు యింకొక భక్తునితో చేరుటవలన నిరువురు ముఖ
ముగా భగవత్కథలను తెలిపించుకొనుచు కాలక్షేపము చేయుదురు.
ఒకరినొకరు వదులుటకు వదుట్రించరు.

7 పాకుముడిరాము శేవసేలు సంవర్సరములు నిటియందున్నాడు.
తనయందును జ్యోతిగలనివ్వను పోగొట్టుకొనదు గనుక అజ్యోతి
కంటె అధిక ప్రకాశమైపట్టి భగవంతుని స్మరించినయెడల ముక్తి
పొందగలరు. పరమపదమనే బ్రహ్మములో నిర్వక్తుకాగలదు. ఇతర

మనగిమలు సశించి భుజి యేజన్మము నందు జన్మింపక నే కుంభ
వాసంబై యుందును. బ్రహ్మత్వముభగా నై కుంభ ముపబుధును.

179 ఈపరి పూర్ణానంద రహస్యమును తెలిసికొన్న వారు
ఇందు చెప్పబడిన పూర్ణఫలమును బొందగలరు.

180 ఇంకలి తిప్పరా మన్నించ పండితులు పాఠకులు.

181 ఓంకారాంతి శ్వాతి:

182 పరిపూర్ణము ముగిసెను.

యరా రామస్వామి దాసు.

హైదరాబాద్ నమాదార్

అలక్ష్మితోట

రాజమండ్రి.

ప్రవృత్త నానందము

వేదములు మొదలైనవి నాటివివరణములు.

183 ప్రవచనపుబడిన నాలుగువేదములలో శ్రేష్ఠమైనది సామ వేద మనబడును. యందులో 4 మహావాక్యములు, 3 కాండములు గలవు. ఇవిగాక 6 శాస్త్రములు, 18 పురాణములు భాగవతం, భాదరం, రామాయణము, చౌవన్నభాషలు, మన్వాదిధర్మశాస్త్రములు, శిల్పిశాస్త్రము, కోకో శాస్త్రము, నాగుడికము, యింద్రుని ముక్తాంధ్రీభాగ గోకర్ణ గజకర్ణవిద్యలు, అరువది నాలుగువిద్యలలో శ్రేష్ఠమైన ఆధ్యాత్మిక విద్యయను, బ్రహ్మ విద్యయను. ఆరు వేదాంగములును అనగా (1) శిక్ష, (2) వ్యాకరణము, (3) ధంధను (4) నియతము (5) శ్లోకితము (6) లబ్ధము ఇవి ఆరువేదాంగములనబడును. ధర్మ వేర్లు చెప్పబడిన ధర్మ శాస్త్రములు, విశాఖ శాస్త్రములు, దైత్య శాస్త్రములు, మనువు చెప్పిన శక్తి జ్ఞానభావములు, తీర్థ శాస్త్రములు, బ్రహ్మరత్నవిచారణరూపమున వేదాంత శాస్త్రములు, ధనుర్వేదము ఆయుర్వేదము గాంధర్వవిద్య అర్థశాస్త్రమును నీతివిద్య అనీతివిద్యనీ నహాయమాగానుండెడి నీతిశాస్త్రములు దైత్యము వీశిష్టాదైత్యము అదైత్యము ఉపనిషత్తులు 28 అంగములు. నవ్యోటి మంత్రముతో అనంతనామములు పంచముద్రలు త్రివిధ దృష్టులు ప్రాణాయామ లక్షణము అంతర్ప్రణాయామ లక్షణము. నమాధిలక్షణము సులక్షణపాఠము జపతపాదులు తపోయోగములు

వైభాగ్యములు వేదాంత సంస్కృత చాంద్రిక, తింధి వ్యాకరణము, కవిత్వము, గాత్రభాషాంత్రయాది శాస్త్రములు గురువోధలు కనికములు చరిత్రములు కథలు ఇట్టి మొదలైన నటువంటివిచాలాగలవు. ఇవి సాధించుటకు గృహస్థధర్మమార్గములోనున్న మూడుపుటకు అలవిగాదు. కనుక ఈగ్రంథములోనున్న బాసమార్గములను ములభముగా గ్రహించవచ్చును. మిఱియి, ఇందున్న ముంత్రములను పఠించుటకై పూజాచమన్యారములు మొదలైన నటువంటివి చేయుటకై మూడుకాలములుగలవు. అనగా ఉదయం, మధ్యాహ్నము, సాయంకాలము, ఇవి భగవంతుని స్తుతించుటకై ఉచితకాలములగును. ఈకాలములయందు అనగా నీమూడుకాలములలో తిరిగిరగశుద్ధిగా అనగా భగవంతుని స్తుతించునపుడు ఇదిరిరిలంపులు మూని అనగా ద్యవతారవ్యాపకములను మనస్సునందు రాసీయక వారి—వారి—ఇష్టానుసారిముగా ఈగ్రంథమునందున్న మంత్రములను మనస్సునగా స్తుతించినయెడల అధిక ఫలము గలుగును. ఇంతకంటే మిఱియిక ఫలము వేదములయందు జల్లించి వెదకిచూచినను లేదు.

184 ఈగ్రంథమాను బాల్య, యౌవన, కామార, వాక్యకములుకల పురుషులు, స్త్రీలు, వారివారి కరమున(అనగా కుంభచరి) నుంచుట మహా ఉచితమగును.

185 మేలిమి బంగారువస్తువులలో వగ్గి, వైభాగ్య గోమధిక, పుష్కరాగ, ముతకర, మాణిక్య, నీలములు మొదలైన నటువంటివి స్థాపించినటువలె ప్రసించ నృప్తి, సాంఖ్య, తారక, అమృతమ్, పరిపూర్ణములలోనున్న అమృతగుణకలతో సమానమై టువంటి వాక్యములను తదవి వారిమనస్సనందు స్థాపించుకొన్నయెడలనై కుంభవదని చెందుటకు సందేహములేదు.

186 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమును ఇతి శ్రద్ధలతో చదివిన
వాడును విగ్నహృదుడు జగద్గురువు కటాక్షులయిన ముక్తిదేంద్రులగు
(పంకాంతి శ్యాంతి శ్యాంతి.)

గ్రంథరచన కిదియే వాచధమప్రయత్నము గనుక ఇంకొలి
తెప్పులు మున్నిప పండితులు స్మరితులు.

యదా రామస్వామి దాసు

హామ బమాదార్.

ఆలకట్టు తోట

రాజమండ్రి

ప్రపంచ సృష్టిక రియైన

ఈశ్వరుడు

నమః నమస్కారము.

7 వ పేరికి

6 వ : 9 వ రికాము.

1904

నిరామయు, నిప్రభాతి.

—:(0):—

1884 (1) శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనామకా శ్రీమూర్తి
శ్రీకామేశ్వరస్వామినివర్ణించినట్లుగా వాడిన మహాకావ్య (2) సుప్రసాద
లింగమును పూజచేసిన మార్గంబేయును. యమనివాసమును ఖండించి
యెల్లప్పుడు 16 సంవత్సరముల చిరంజీవిబ్రహ్మనివాసమును కలువర
మిచ్చిన దాతువుగావా (3) ఆశ్వమేధయాగములో అనుగుడైన శ్రీ
రామలివారి పాదస్పర్శ తగిలినంత మూర్తినాన శిలలనగా రాతనుంచి
శాశవిమోచనమై వెడలిన మునిభార్యలయిన అపాలకుమార్తె మి
చ్చిన శ్రీరాములవారపుగావా (4) ఆనాడు రామ, కృష్ణ, మూర్తిలీమ
యాశీతమృమువ్వురు వనములో శబరిదేచ్చిన యెం బివండ్లను భక్షిం
చి ఆశీబరితనమాలదానికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీరామలివారపుగా
వా (5) రావణాసురునివంపి శరణుజొచ్చిన విభీషణునకు వెచ్చించి
ఆరావణకుంభకేర్ణాదులతో యుద్ధములో జచ్చినవారందఱి మోక్ష
మిచ్చిన పమనాలుగు లోకములకు కర్తవ్య శ్రీరాములవారపుగావా
(6) కొరవయ్యుద్ధములో అర్జునునకు రథవారధియై అన్నదముక్తాభా
గము నివృత్త లోభగుణముగలిగిన దుర్యోధనునతో నహ యుద్ధ
ములో చనిపోయినవారికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీకృష్ణమూర్తిగావా

(7) భాగ్యోరముగ్ధుని పాతకపుగావా (8) సంపాదనపులకు గ్రహావ
దితోనిటా మధ్యామధ్యన మహానభివేదితగావా (9) అనాదురదాన
దీక్షని మూలముగావిన ప్రభువపుగావా (10) ధర్మరాజనకువదేశము
ద్విన కీర్త్యునకు శుక్లవర్ణములో మోక్షముద్విన కీర్త్యునపుగావా
(11) కాపుకాపునని కరముకొద్విన కాకామననికాది రక్షించిన
ధారిపుగావా (12) దానీదానీకపునకుమాకుదై నభిక్షి, అగ్నిచేమగల
భక్తుడై నవిజయ నింబలవ్వనానములుభక్షించినకృష్ణమూర్తివిగావా
(13) అనాదురదాననింపినపుడు సహాయముచేసినదిదరివీపునైవేమ
తోరుద్విన కీర్తరాములవారపుగావా (14) నీతోపిద్యాగ్ధిగాను
వ్వుకుచేలుకునిపుర్యోగానయినకుతోపునపుకుచేలునితోనన్నమొలువ
కుమని అనరిద్వినప్రకారము అకుచేలుకు స్వధానమునకువెళ్ళి దా
తాపురామలతో మిక్కిలి పేదరికముగా నుండినపుడు భార్య
నాథా! నీనాథా! అట్లేమీకు కృష్ణుడకలె కన్యక కరుకుఅతనిచెంత
కేగిన మనదారిద్ర్యము నశించువనితోచుచున్నది. అట్లుచేయునుని
తెప్పగా మిక్కిలదర్శనముకు వెళ్ళినపుడు రిక్తివాదములతో
సెళ్ళకుడదని భార్యయిద్విన గుప్పెడుకులు బట్టచెంగున మూలగ
ట్టకొని కుచేలుకుద్వారకా పురయిచేరి కృష్ణునిదర్శనము చేయగా
కృష్ణుకుకుతోపించి"నీకు పెండ్లియైనదా? భార్యగుణవతియేనా? బిల్ల
యగలరా? మనము గునువునొద్దనునాటిచేష్టలుక్షాపకమున్నవా?"
అనిక్షేమనమాధారములు అడుగగా కుచేలుకు పెండ్లియైనదిచెక్కం
డుగిలుగులకు. భార్యగుణవతియే? తాలవనవ్యయంతయు క్షాపకము
న్నదనిచెప్పెను. మిక్కిలదా! చాలాకాలయినాటినిన్నుబాడవచ్చిరిని
గదా? నాకువేమైనా తెచ్చిరినా? అని అడిగి బట్టచెంగున నేదో
మూలయున్నది అనిచూచి అటుకులున్నవనిబిచ్చి గుప్పెడుకునికుతో
గుప్పెడు తనతోగా అట్టిగి, నాథా! (రహస్యముగా) మూలం దిరిగి

గుహ్యములును కలె యితనికి విశేషకృత్యముగఁగలదు అది చెప్పుగా
కృష్ణునిమూరి యిదియెఁబడును ఇచ్చేలు' అని తత్త్వయంతయు సం
తాపముతో గడిపి కృష్ణునిలఁగి ముక్తి నేరెఁబట్టెను. అది అడు
గిగా మించిదిపోయెను ముక్తిఁ బొందెను. అదియు మోక్షార్థమును
యిచ్చియై నేమియును చేయవలెనని చెప్పెను. సుముగ్ధునిచే నుత్తరమునిరాత్రు
లునినిలంచుచుండెడి రాగానకల పాథకృష్ణుని ను కలుగఁ జేసెడి దృష్ట
తివిగానా?—

ద శావ తా ర ము లు .

(1) మగ్నియూనుమనోంది కింకారమును చేపమును
పొర్రుపొర్రుచేసి పిల్చి చేపనులను రక్షించి పిల్చుచున్నదిగానా? (2) కూ
ర్మరూపమునొంది చేపమునులను బ్రహ్మరముకొరకై నముద్రమును
మధుంచి చేపనులను సంహత్తుచున్నది పిల్చుచున్నదిగానా? (3) విరాట
రూపునొంది నివేశించి వేరి నముద్రమునందంచు ఘోషము నెల్లి
నెట్టి యుద్ధవిరాటరూపులకు నానా? (4) పృథివీరూపమునొంది
హిరణ్యకశిపుని నొత్తచేసి పిల్చి భక్తుడను పృథ్వుని రక్షించినట్టి
నారసింహ రూపుడగునా? (5) పామునరూపము నెల్లి బ్రాహ్మ
ణుడై రవ విశ్వరూపము వేర మూడు లోకములను బ్రకృమించు
కొని భరిచుకొని పిల్చి అది చేసేయ్యది రక్షించినట్టి పామురూపు
డను కృష్ణుడగునా? (6) చరకురామువతార నొంది
జమదగ్ని మహర్షి గర్భమందు చరకురాముడై బుద్ధి రాజుల నిరుపది
భూమిక్రమాదు నెడకించిన క్రొధరూపుడైనట్టి చరకురాముడగు
కృష్ణుడగునా? (7) క్రీరామవతారమునొంది కరధునిగర్భమందు
క్రీరాముడనై నామధును నన్నింది చేపకట్టెను రాజగోపురుని
సంహరించినట్టి క్రీరామరూపుడగు కృష్ణుడగునా? (8) బలరాము

అత్యంతముగాది భోగముగది గర్భమును బలహువమువలనబుద్ధిని
సాగించు భోగమును తియ్యములుగా భరించి భోగముపుడబుద్ధి
బుగమును ప్రకటించుచున్నావగువా? (11) కృష్ణావతారమునొందియా
దవనంకమందుగ్రికించుటగారకు దేవదేవీర్యమువ బుద్ధి నకల రా
క్షసులను దంకి అర్జునులను సారథియై నకలరాజులను సంహరించి
కొరవులను జరిగి భూభారమును పోగొట్టిపట్టి కృష్ణుడవుగావా?
కలికావతారము నొంది కలియగాంతమువధుడు భక్తిరూపము ప్రవ
ర్తించియుటకయి కలిగి హుమభూతి గుఱుగానెక్కి నకలయై
చ్చులను సంహరించునోయెడి కలికాపుడను కృష్ణుడవుగావా?
(12) శ్రీఅవతారికములన్నియు నీయుక్త-లం? (13)గా ఉద్భవించిన
కారి నీవుకాదుగానుండి వారి కార్యములను నెరవేర్చిన వాడవు
గావా? ఈయి తెలియని జనులు (జనవరుగాదివికారములు లేని
వాడవు స్వార్థాక స్వరూపుడవు) నీకేఉద్భవించినావు అని యెరు
మురు.

అనామకరిని కాది మకరిని వర్ణచంద్ర తేజోమయమైనట్టి
చక్రముతోఁబండ్రించి అమకరిమోక్షమిచ్చినప్రభుడవుగావా? (17)కృ
తయగ, తేతయగ, చ్చాపరయగములలో, మిక్కిలి క్రమతో
అనగా జనులు పంచముద్రలుఅష్టాంగయోగములు అగిమాదిసిద్ధు
లనుగాంచి గొప్పగొప్ప యోగములనేకులు చేసి భూప్రదక్షగా
ములు తీర్థయాత్రలుచేసి జన్మరాహిత్యమును గాంచినారట. (18)కలి
యగమునందు ఈమైదితాపొందిన క్రమములనుకెందక శివము
భగవంతుని గుణగణములను క్రించుటవలననే ముక్తిబహుమల
భముగా పొందిననొందరు భక్తులు కలియగముతో సమానమైన
యోగములేదని నిశ్చయించియున్నారు. (19) మఱిన్నీ ఈగ్రంథము
నందు ముద్రించిన మంత్రములే వస్త్రోటిమంత్రములలో ప్రభావ

శ్చైవచైవ వేదములుఘోషిండు చున్నది. ఈవేదములు చదివి
 ఘోషముగా నొప్పురచములు నవకన్యవందన వేసెద్యును. ఇట్లు నారదా
 గులు, మునులు, యోగులు, మరలు, కన్యకావ్రతులు, దేశరలు,
 మొదలై నట్టివారు కన్యకావేదము. (20) గాని నీధ కృతావదను కుంక
 మశోభిమిరాధాన నందిగాం కులకమ్మగోపలకన్యకావేదమున్ను
 బ్రహ్మకన్యకావేదము నాగమగ్రయింపవలసి వచ్చెను—నీవదిపూర్వ
 కల్పాగ్రమువలన—కారణ, కీలకీర్తి, నాటిక, భారతి, వాగ్, ఇట్టి
 మొదలై నటువంటి నామములుగల పరవ్యతిరేకిని నానాక్రయందు
 నిలిపి ఈకలియగి మునందునకులగ్రహాన్వయమునగ్రంథమును
 సంపూర్ణగావించవలసి వచ్చెను. చేయించిన మహానాథావా
 (21) ఈగ్రంథమును చదివి కలిపూర్వమును పొందిననీధ కుల అంగీ
 కాలములోనీధములను పంపి వారివేదములనునానావముగార్చించు
 కొని బ్రహ్మకన్యకావేదము వైకుంఠము తెందించుటకై మిక్కిలి విషయ
 ముతో నాఅంగీకారమువరకు పూర్వకన్యకాగ్రంథకర్తము లనుభ
 వించుచు తిరిలోకమునకు శ్లోకముల వలన కన్యకావేదమునందు
 లవలన నీవొక్కడవే ప్రధానమైన వైకమని నమ్మితిరగకుండ్లిగా
 అంగీకార నిర్వచనముతో నిన్ను పఠించుచున్నాడను.

189 నాకుకన్యకావేదమున్ను గురువుకుంకమశోభిమిరాధాన
 గాం కులకమ్మగోపలకన్యకావేదము—నీను—నదా—కృతకన్యకావేదమున్ను
 ధమ మిచ్చి—ఈగ్రంథములోనున్న కన్యకావేదము గాక, పరి
 శ్రీత, ధర్మముల యందున్న, పునర్వకన్యకావేదముల యందు
 న్నూ, పూర్వ, పాప, కర్మముల యందున్న, వేదాంత వాక్యముల
 యందున్న, ఇంకావేదముల పాథారణమున, వాక్యములయందున్న,
 ఈగ్రంథమునాకు సంకల్పరములయంది, క్రమముగొని—నాకు
 తేలు తెలుముగా—తెలియవచ్చి నయినను ముగిసిన కన్యకావేదము

మృత్యువేదాత్ శందిగాం రామస్వామి నాయుమగ్నానిన్ని అరవ
 విరహపత్నిభక్తిరారీసుగు పయినితానానించిన ప్రకారం నామగ్న
 వోపదేశమర్చిత క్షణవీలరగల గురువగుతులకమృత్యాని ఏరివపురిని
 చతునిగొనియాడగలను. ఇందుకు సమ్మతి:—

100 శ్రీ సురుమూర్తింపదాభ్యాసేత్ | గురుమంత్రింపదా
 జపేత్ | అనువేదకుని చ్చావృణు | ఈ గురుమూర్తిని పదాభ్యాసి
 తుడు | గురుమంత్రమును పదాజపించు చున్నాడను.

101 ఇందరి తిప్పులు మర్చింప పండితులు వాగ్ధితులు.

102 గ్రంథపూర్తి ముగిసెను.

భక్తి మ.

మృత్యు రామస్వామిదాసు.. చామి జమా దార్, అంక
 వ్రుతోట, రావమర్చి.

103 ప్రవాక్తానానందము.

సంపూర్ణము.

104 ఓం శాంతి శాంతి శాంతి.

105 శుగ్రంధమును

శచియుంపం కేయించి

పూర్తి గావించి

ప్రకటించం కేయించిపట్టి

ఈ కర్మ నకు

నమో నమస్కారము.

• • • • •

3 వదిపూగామా తనక 10 విశరులకు తెలుపితి. అదివచ్చునామెలు శోచింపదు. ఇట్టిరణములందుటవలన యెరుగుచి ప్రావములు దానిని కేంపవు. తన్ను విశరులు మామించి ననుకర్పి, ప్రామించి నుగాని పదులు పలుకని. అట్టిచదిపూ గ్గమును దేవతలందరు పూజింతునీ. అది వామనూపక్రియూ వృత్తులను విరివెడి. అది మక్కువను వాని కేంప వదిలేదు.

జనమరణములు లేని పరిస్థితులను చిహ్నముగా చేసి, వర్షా-
వృత్తి పరమునా నుండును. ఇట్లుగానే యింకొకటి, జనన మరణము
లేని సూర్యుని యెరుక, అట్టియొకటిగానే పరిస్థితులను సూచించి, సూర్యుని
యొకటిగా నుండునని తెల్పును. మహామహావర్షము.

5 ఏవః పూర్ణ మైతే శరీర మైతే జైతను బృహదు లై వ్యాపిం
యన్మతో అజరితైర్జైతే ప్రవంశముయ్యో లోపలను జైతనుగిడి
యన్మదని తెలిసికొనుము. పరిపూర్ణజ్ఞానము తెలిసిపడితే, శరీరవ్రేలా
చదులు రెండును లే పోవును.

6 మానసియై పరివ్రతకు మోగనూత్రో నీలాగు ప్రధాన
భావగామా అట్టి పురుషులకు శ్రీలకు పరిపూర్ణజ్ఞానమే ఉత్తమ భా
షణము.

7 ఈ శరీరమునకు నవరంధ్రములు గలవని హిందోత్పత్తిలో
తెల్లెఱచేయడమైనది. అవిలనగా ముక్కురంధ్రములు 2, నేత్రరంధ్ర
ములు 2, చెవిరంధ్రములు, 2, నోరు 1, గువరంధ్రము 1, మర్కస్థాన
ము 1, ఏటిలో నేత్రరంధ్రములు రెండింటి నాలుగు తుల్కలు. అనగా
మోకాళ్లు—అనగా—కండ్లకు నాలుగుమూతలు రెక్కతిలుపు లనబ
డును. వాటిలో మొదటిది యెఱ్ఱది అనగా, కంటిరెప్పలు రక్తనాళము
తోముసలమున యెఱ్ఱఘాతలు. రెండవది తెల్లదిఅనగా కంటిచురు
నుండు తెల్లచార. మూడవది నీలపుగ్గర్డ. నాలుగవది, నలుపుగు
ర్డలో శక్తి రానిపేరుట ఏవస్తువుకనుబడినను ఇవస్తువేకనుబడును. ఆకే
ర్డది ఇద్దమునంటిది. ఈనాలుగింటికి పైవనుండు నాళమునే వివేకముతో
చేతక వృద్ధిచూపుటవృద్ధియందు హంసయుండును. అహంసయే—
యెనుక—అయెనుకే—ముక్తికాంత—అముక్తికాంత—క—
శ్రీమత్—సనుమాయ—ఇతలేటికినొందున్నది. ఇది మహా రహస్య
మైనవస్తువు—ఈనట్లు కనుగొనుటకు ఎవరి శక్తియు గాదు. వట్లమట్లు
వేరైన తెలియగలము.

8 పైచిటానొకరిని కళ్ళుచిక్క నయిననున్న కట్టి నక్కరక్క
తొనాత్ర నయినదియే బ్రహ్మచర్య అత్యంత ముఖ్యమని శాఖాని
బోధ. చెల్లదురు. ఇతరులు నమ్మకము వక్షరతము గాదు. అక్క

నడుమ ద్వికృతమైయున్న దే. పెనుమాయయని తెలిసికొనుము. మునుమాయ లోకమునంతటా వ్యాపించియున్న దిష్టాంతకృతమాయలో చిక్కనుము.

9 పరిపూర్ణ మాయాత్మకము. పరిపూర్ణమునందు మాయ లేదు. ఈ మాయ ద్విక్రిముగ్ధ మందిలేదా? మాయముగ్ధ ప్రాప్తికి సేవ మాత్రమే. తప్ప యింకేదియు నెరుగదలదు. తనమూలమును మొదట గోరుకొనినట్టి తా నే మాయమైపోవును. ఈమాయ బుడకాక్షరియనే తగ్గూలకీర్తమునందు కూడియున్నది. మరచాక్షరియనే ముద్దుక్రిముతో అమ్మయను పొరచోలుము.

10 దేవుడెట్టివాడో నీకు తెలియదు. నీవు ఎట్టివాడయినది నీకు తెలియదు. ఈ గ్రంథమును తీరచి దేవుని చూచుము. నిన్ను—ఈర్ష్య చూచుము.

11 ప్రకృతిద్యయంబొకటి, పరిపూర్ణ మొకటి, రెండుగలవు. ఈ రెంటిభాషము దెల్పినవారే నద్వైతపురుషులు.

12 ఈ గ్రంథముతో నున్న గ్రంథ ప్రభావములో చెప్పిన ప్రకారము, పరమపదము, బహులు. గురుగుహ్యము, అనంతము, గోచ్యమగు పరిమాతృ, పరిపూర్ణము, అతలము, యింకా ఉండవలెనట్టి అజ్ఞాత నామములు. బహులు అనునది పరమాయనామములుగా గ్రహింపుము. ప్రకృతి నామములవగా క్రిమిమైత నామము అనబడును. నీటిని భద్రబుద్ధితో నెఱింగితివి నీకేమును వదిలిపెట్టుము. నల్లకను మీరినదియు, మెరుక—మరపులు లేనిదియు నైన యాత్మకృతమైన పరిపూర్ణము.

13 లోక పెనుమాయ అనగా (పెనుమాయను ప్రకృతిద్యయం) ఇంద్రియాల మీపేదకృతములు. గాఢవిద్యల కవిద్యములు మొదలైనవానిని నద్వైత పరిపూర్ణ భావలన విడిచిక యెరుక వలెనది పూర్ణమున నేరిందినదికల యెరుక తనమతో నుపారవీక్ష్యము. చివర

పద్మవర్ణులనే ముఖ్యులగుదురు. అట్టిముఖ్యులు అంత్యకాలములో పునఃజన్మము—పునర్జన్మము లేక, బ్రహ్మశ్రమము జేయుదురు. పరిపూర్ణమునే నీవించిని యెడల, జపన మరణములు శరీరముతోనే యుండును. కనుక పద్మములను వదిలి రాజయోగా వంశమునే బ్రహ్మజ్ఞానమును పవనమిచ్చి పద్మమవు కలమువలన పరిపూర్ణముజేయుము.

14 కనుక పద్మముగా బ్రహ్మజ్ఞానమునకు వెలువలన్న పద్మములగును.

15 ప్రకృతి స్వయమునకు అనేక అర్థములు గలవు — ప్రకృతి అనగా—మాతా—స్వభావము—శరీరము, మూలములేనది. ప్రకృతి స్వయమునగా రెండు చేరినది. భ్రమరహితము.

16 పరిపూర్ణముతోచూస అసంతనామములు “బ్రహ్మయన” కర్మితనామము అని అర్థముగును.

17 కృతి, “నామరూపము లేనది. అది నాశమొందు గానది.” అను కృతినిబట్టి అదిని నామరూపము లేనివిస్తునగా నుండెను. నాశము జూచి.

18 పరిపూర్ణముయొక్క పుట్టుకను పరిపూర్ణము తప్ప ఇంకేది యు నగుననెడును.

19 కృతి, స్వయంభూ శ్రుతురావణ అను కృతిని బట్టి అబ్రహ్మ స్వయముగా రెండు కానే వుట్టెనది.

పరిపూర్ణ శాఖాశాస్త్రము

శ్రీ ముఖ్యము .

20 ఈ ప్రపంచమునందున్న భక్తులలో కొందరు విగ్రహారాధనలయందును, ముగ్గుముదిళ్ళ వారిని ఇంటిదేవతలను కొలుచుటయందును, కొందరు ఆకాశమునందును, సమస్త ప్రాంతమునందును, గంగానదీతీరమునందును, అగ్నియును, పితృజంతువైన నాగంకుశములలోనూ పాలు పోయ్యుటయందును, కొందరు గాంధీ మోక్ష యోగములందును, మోక్షయోగములందును, నరమాంశభక్షణచేరి అమృతమును పొందవలెనని నాదములయందును అలాగా (1) ఓం అనే ప్రాంతనాదము (2) భ్రమరమనే తుమ్మెదనాదము (3) పక్షివాదము (4) కంఠవాదము (5) వీణావాదము (6) రాశీవాదము (7) వేణువాదము (8) బీణానాదము (9) హృదయవాదము (10) మేఘవాదము అని పలుకఁబడుచున్నది. ఇట్టి కవిధానాదములను విధియులుగా భక్తులు వారివారి అనుభవవర్ధిని ఏర్పరచి యాస్మివాటి నాదములు ధ్యానము, కొందరు పంచముద్రలయందును అలాగా (1) భేదరి (2) భూద (3) మధ్య (4) ముఖ్య (5) శాంభవి ఈ యదుపేచుడ్రల యందును, ఇట్టి పంచముద్రలను వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవవర్ధిని ఏర్పరచి యాస్మిముద్రలయందును కొందరు వివిధములైన వరిత వాఙ్ముల యందును నాదాంబుజాదు అపవాసములయందును, నాదాభివ్యక్తియందును భక్తికందఘాల పదార్థముల భక్తిగయందును చెల్లెలకులభక్తిగయందును కొందరు పాలు, పెరుగు, పప్పు, కందిపొరల పలకలములు మొదలైన వటువంటి వాటియందును బుద్ధినిలిపి భార్యతోడనుండురు. అలాగా మేర దేహము కుష్మిందించునని భంతులతోడనుండు అనే ప్రాంతనాదమును భ్రమరమనే తుమ్మెద నమ్మెదలయందును.

21 కొండకు శృంగులయందును అనగా నేత్రముల (నేత్రములను) నేత్రముల కొండలను పుడకమునకుంచి యక్కడయిండు బ్బయలును కనుజేండును. నీవగా బ్రహ్మనుచూడుతుందరు. ఇట్టివి అనేక శృంగులకు నెట్టియన్నీరు. వీటియందు శరీరకష్టమునుభవించడమే కాని ఫలములేదు. ఇది అనుభవములో! తెచ్చినవాడు అనిత్యము అనిత్యుని పరివ్రాగ్నోధలో! పరీక్షించియున్నారు.

22 కొండకు అత్యంత అనుభవముగా—అత్యంతదెలుగుకొనుటయే మోక్షమందును. కాదు, తత్వజ్ఞాను లనిలడుదురు.

కొండకు తన్నుదాడెలుగుకొనుటయే మోక్షమని తెప్పదురు. కాదు, ఇంద్రియజ్ఞాను లనిలడుదురు.

23 ఈబోధలన్నియు యెరుగయని డెలుగుకొనుము. ఇవియన్నియు గజకర్ణ—గోకర్ణ—యింద్రోళాల—సుహేంద్రోళాల—గా రుద్రోళాల—మోక్ష—మనులెలు—మంత్రమునే జాలవిశ్వతంత్రమునే మాయ—వీటివలన మోక్షము తెంచవలదు. ఈబోధవలన వమ్మగుము.

24 తుల్యచెక్కినటువలె యెరుగవలన పరివ్రాగ్నోధ సద్గురువులవలననున్న వారుచేసిన పరివ్రాగ్న గ్రంథములను చూచి నమ్మి మోక్షపొందుము. ఈగ్రంథ నుజాపాఠించిన ఇతిహాసములను చూడుము.

25 “మద్యం తూపుచేతను రూపమంత దోచుచుండు! చూపులోగల రూపమే పాపమునుడు! చూపులేవట్టివారలు మనసులర అట్టి! అనునట్లు—రూప—యెరుక—యెరుక అబద్ధము—నిజము—పరివ్రాగ్నము గాత్రమే పరివ్రాగ్నమును ఈగ్రంథములో అనునట్లు—ములో నున్న పంచాక్షరి—ద్యాదకాక్షరి, అష్టాక్షరి—కుండకాక్షరి—అనే మంత్రములను పఠించితేవలదు—త్రీమూర్తులు ౬

కరితః పూర్ణవనః యోగము—అవల యోగము మరచి వాల్మీకిని
యందు మునునొచ్చి వహించి నంతఃకర్మలను జూపెను.

26 కందార్కము. యోగము. ఏమందు? ఏమిటి? కరితః
వివరయయా, నేనాధునిచేసెను. యోగములేనిచో? యోగము
నీకు, పాదవలంబుననే తెలుసు. యోగములేనిచో? యోగము
కాన కేరీతవేసి వల్మీకిని గాఢవేసి, మిసికు, పాదవలంబుననే తె
లుసు. అను కందార్కము చొప్పున చెవి శివహరించు యోగము
మొకలయినటువంటివలన ఉపయోగము లేదని అనుభవముచే
ప్పియున్నారు. గమక తోలుత, సాంఖ్య, తారక, అనుభవ యోగ
ములు ఈ గ్రంథమువందున్నవి. వాటినిమాత్రముగా వేర్వేరించు
కాద తెలుసుకొని—తేరి—మిదవ వల్మీకి భక్తకూడా ఈ గ్రంథ
మును ననుసరించి అనుభవములేనిది తెచ్చుకొనుటగా, కాదు, ఏదో
భక్తములేక యుండు వల్మీకి భక్త ఈ గ్రంథమునందున్న సర్వమును
గాగుగా గ్రహించు. ఇది విశ్లేషము. ఈ గ్రంథమున యేమంగరినీ
సూక్ష్మముగా తెలియచేయులేదు. సూక్ష్మముగా రహస్యము
మిగిలి తెలిసి తెలవనట్లే అనికూడా అర్థమగును.

27 వద్యం. కర్తవ్యము కర్మయోగముగలదు. కర్తవ్య
మును కర్మయోగముగావరాదు. ఉత్తరములందు వాటిని, కర్తవ్య
కర్తవ్యము కర్మయోగ దోషములు.

28 తా. యోగ, చూచి, కర్మయోగ అర్థమును.

29 కందార్కము—పంచాక్షరములోగల పదములను తా
యెరిగి నన్నుకొనవలె, పదియక్షరములనుకొని పదియక్షరము
నని యభిప్రాయము. ఈ రెండెరిగినవలెనే భక్తయోగ అనుభవము.

తా. కందార్క అనే అయిదక్షరములతో గూడిన పదము
యొక పదమున వేరెరిగి పదియక్షరమున వేరెరిగి పదియక్షరమున

సో నూదితమంత్రము ఈ రెంటి భద్రాభవములను దెల్పిన యాశిషే.
వద్దుమర్దు. పరిష్కారమును నివలకును ఇట్టిపర్వములను పరిష్కారము.
భ కెందును.

30 11. క్షణ. మనోవాక్కును కిందపట్టి. మొదటి మంగిళిపు
భావమును భావమును లేక గలిగిన పుష్కరియమున నామము.

2 అదిమధ్యాం తమలులేనిదే ద్వారకాక్షిన్యాయము. నా
దుభవములే నిలచిన వేదసాగారము. ము.

3 క్షణ క్షణములు తెలియలేనే హృదయాభావము. ఇది
మండ్రాలపునోయము దీనినాగితే నిస్సాము. ము.

4 పరమచతురంగములను నే. పంచకళాభావము. కల
జగముమీర్చి నివసించుట కాలిపోవుకొన్నాయము. ము.

5 పరమగును పీఠినిగవంతు. జనమరణములున్నవి. గురు
కరుణలే దీనినిగవంతు. జన మరణములు లేనివి. ము.

31 కా. పీఠినిగవంతు అమఃస్కమరపున్న మంత్రము
భావముగా తరచిచూచును.

32 క్షణ. మూర్తిజనులకు అచలభావము. సూక్ష్మమార్గంబై
యున్నది. ఈసారము తెలియనివారి చాలగాఢగా యున్నది. సూ.

3 నిత్యమైయున్నది—దీనినిన్నకెక్కుముగానిది. సత్యవంతుల
సేవకునున్నది. నిత్యవదనై యున్నది. సూ.

3 రెంటినియున్నది—రెండుండినప్పుడు యున్నది. ఈ
రెండుండినను—జనకలలితల దండిగానియున్నది. ము.

4 యెన్నివచ్చిన యెన్నిపోయిన. యేమియెరుగకయున్నది.
యెన్నికేమా యెన్ని—అదిహృదయోపాయలేనిది. సూ.

5 ఎంతకెంతక—నానకెప్పుడు అలసటయిపోలేనిది. నివర్తి
యెప్పుడు తెలియండువారి భావకయ్యెయున్నది. సూ.

6 నామరూపములేవిది అదివాశమన్నముగానిది బ్రహ్మము
 యిదివారవా రనే అవనిలో లక్షలదిది మూ.

7 అది అంగ్యములేవిది అది అవనిలో గతరానిది. నిట్టలయ
 నై యున్నది—అదిభయము—శ్రీంతులులేనిది. మూ.

8 చావుప్రాయములేవిది—అదిసర్వమై యున్నది. సామంతా
 తీత మైనది సంగతనములేనిది. మూ.

9 రిన్నములను మిరిసింది—అది—వహిరత్వ మున్నది
 దీనిమహిమనుగనినవారికి మూర్ఖులదనై యున్నది. మూ.

10 యెందువచ్చిన అచలమే పరిపూర్ణమైయున్నది. వంతు
 బాధించిదిచూచుము ముందుగా నేయున్నది. మూ.

11 స్థిరముగనుదీనినిగనివరకు—జనన—మరణములున్నవి.
 సుమతరుగచే ఇది గనినమిదట జనన—మరణములేనిది. మూ.

33 రా. పరిపూర్ణము ఇట్లుచ్రీకొనింపునున్నది గావున
 ఈ గ్రంథమునందున్న పరిపూర్ణభుంధ్రములను శ్వాభావించి
 మూర్ఖులని తెలుపును.

- 84 (1) ముదటిపుష్పము—జననంబుచేయకుండ పోతము.
- (2) రెండవపుష్పము—ఇంద్రియనిగ్రహము అనగా. కీర్తన
 ద్రియములను, జ్ఞానేంద్రియములను అవి యధోచ్యుతగోచరములు
 చేయును. వాపకార్యములకు పోకుండా మోక్షమును.
- (3) మూడవపుష్పము—పశ్చాత్తాపము. దుష్ట జంతువులను
 మిశ్రమ భూతదయ పశ్చాత్తాపముగా నుండుట. అన్ని జంతువుల యొ
 తు ప్రేమగలిగి వీర భిక్షులకు అన్నపానాదుల నిమిట. పుంగవ
 లను ఉపహంస చేసేవారికి విక్రియించకుండుట. వాటిభల మును
 తించి వాటియందు దోచుటబద్ధిరంతులు పాపాత్ములగుదురు.
- (4) నాలుగవపుష్పము—క్షమ యనగా శాంత శక్తిదమ్మాది

సామంత్యముగలుగుట, స్థానికలిగియుండుట, క్షమించుట.

(6) అపవర్ణము—కృష్ణ—తానుచేసిన పాపమును, మన్నించుటకు—తీర్పు—వేడుకొనుట.

(6) ఆరణ్య పుష్పము—కృష్ణ—నదా బ్రహ్మ విచారము చేయు చుండుట—దేవునివాస చేయుట.

(7) ఏడవపుష్పము—భాగము—నదా బ్రహ్మమును మానవమున భాగించుట.

(8) ఐదవపుష్పము—నదా సత్యవాక్యము లాడుట—అపరాధములేక—తీర్పుచేయుట.

(9) నొమ్మిదవ పుష్పము—తలిదండ్రులను పూజించుట.

(10) పదవపుష్పము—గురువచనము మరచకుండుట.

(11) పదకొండవపుష్పము—ఏకవర్షి నదాచారిగా నుండుట.

(12) పదహారవ పుష్పము—నదా భక్తను పూజించుచు పాపవర్జితముగా విడువకుండుట.

(13) పదమూడవ పుష్పము—పరల ద్రవ్యము అపహరించకుండుట.

(14) పదునాలుగవ పుష్పము—సాధు నెజ్జనుల భగవద్భక్తుల నింద చేయుటకుండుట.

(15) పదియేడవ పుష్పము—కైపువస్తువులను నివర్తించుట.

(16) పదునారవపుష్పము—పరచార—పరపురుష మనుమును నివర్తించుట.

(17) పదియేడవ పుష్పము—అధికనిద్రా హారములు నివర్తించుట.

(18) పదునెనిమిదవపుష్పము—పెద్దలనిదించకుండుట—పెద్దలను తిరుగుచు—నయస్సు పెట్టినారితో బుద్ధిమంతులు.

మీ పుత్రులు పూర్వజన్మ కృతంపాపం వ్యాధిరూపేణ బాధితైః
తత్కార్యంతిరాద్యభ్యున్నానైః కురుక్షేత్రే యోః

తా. పూర్వజన్మమందు చేయబడిన పాపము బాధకమునందు రో
హపము బాధించుననియు — వ్రగణవ్యాధి అయిన మొదల కరుం
దనియు పుష్పమగుచున్నది. కావున పరిష్కారమును జేసికొని తమదే

1 కీర్తిగిరిశిఖరదరికవము జేయుజంబుల పాపకర్మదు
ర్యోగదరికదుఃఖములు రూఢిగవశ్యముజేసి మోక్షసం
భోగమునంగి బోవుతునని భోగిధర్మము ప్రతిష్ఠ చేయుగా
జారక నలకంకదురి సన్నిధిబాసే మూఢచిత్తమా!

2 కాయముబలిడు యావనము కలిమియు నింపద తల్లిదండ్రు
ప్రాయముసోదరుల్ దుగుల బాంధవనగళము ఆ ప్రకోటిదీ
క్షామువుల ప్రపంచములు గూరడితంత్రము కల్లగాని ఈ
మాయనునమ్మరాదు పరమార్థము శివుడని సమ్మచిత్తమా

3 కాయమితంబుపౌరుషము కామము బోధము బోధమోహా
కూరము మధము మేధ్యరము కీచి వృద్ధి దురాభిమానము
జారగుణంబు తస్కరము చంచలబుద్ధి దురాశ తమకముత్త
గోరకుయూచికారములు కూడివు పురహారు జేరుచిత్తమా!

4 బామికెలుమాంసఖండలునుబొక్కలుమురిగినదోళ్ళు ప్లేగు
జనుజను లాకుర క్షమును చీమునరాలు పురీష ముద్రేతము
అమలినతోలుబొవ్వు ఘనగౌరవమైన సువర్ణఘటంబుగాదు
త్రయమిడిమోసపోకు త్రిపురానిగోల్పో తరించుచిత్తమా!

5 మితముకతాయవంచు పరమస్థిలిఖించిన కల్లవారా
ర్థమిరెగిల్లు వ్యర్థముగ కాలముపోకడ జెట్టి మత్తడు
రత్తినివరించి నల్లలి మోక్షముగావక పోయి నీవధో
గలిచిచేదంగ మునికే కామ్యరాముని జేరుచిత్తమా!

మీ కాలముమీరివోయె గగనకాలము మేలని తోచదామెను

మీదామెను నీ కాలము నంతవచ్చునామె నీ కాలమును వేరుచేసి యిక కాలము రామని కేసుచి గుమా!!

7 విదబడికామకుర్చివయ స్మృతినియారి భవాంబురాసిలో కదలదలబ్బలేక యనుబాధసాక్షి లహుప్రయాశచే యిదిబడిదారపుత్రి భవవాంఛను జక్క చేసింగనల అనిదవడినూచిధింక శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!!

8 నానెఘాటత్వతర్పణము సంభవవంబుల బ్రహ్మయజ్ఞముగా గొనమువేదకామ్రములు కావ్యపురాణము యోగిసాధనల దానముయోగమాగములు ధర్మము సత్వవ్యతంబులన్ని సు శ్మశముసాటిరాపు శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!!

9 ఎవ్వరునీకుదిక్కు మదియెవ్వని నీమొర యూరించు వా ఎవ్వరులేరు భాగకులు ఎవ్వగునీశ్రీమ దీర్ఘవారు యిం నెవ్వరునీకుకోర్కె ఇలియింపగ కేసిబిబాంధివారి వా రెవ్వరులేరు శివుడగతి యంచుదలించు తరించు చిత్తమా!!

10 ఈపైని ఉదహరించిన యిదివనములనుబట్టిగృహస్థుల సామంత్యముననుండి వృత్తివనులు నెరవేర్చుకుంటూ పరిపూర్ణము కైదికడ కేసుము పినప వారివారి యిష్టానుభవముచొప్పున—(1) బ్రహ్మత్రవర్ణాశ్రమ (2) వానప్రస్థాశ్రమ (3) నన్యాసాశ్రమముల పొండ్లకప్పుడు.

11 ఈపరిపూర్ణబోధగొన్నవారు దనన—మరణపాదుల గుడురు.

12 ఈగ్రంథమునందలి సారాంశమును గోరిన చిన్న— పిల్లలు అంత్యకాలమున మోక్షముకెందుదురు. ఈభూమియందున్నంతకాలము కీర్తివహించి సుఖపడుదురు.

సామంత్యము

8 వ పాఠిక :

— (c) —

శ్రీమదఖలాండకోటి బ్రహ్మాండన కుకా, బ్రహ్మ-
రూపతా, అష్టమూర్త్యురూకా, వాక్యసప్తమూలకీ గోచర
మాణానివాడవు. మనోవాక్కులకందనివాచకభక్తవత్సలా,
ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమును రచియింపఁ జేయిం
చి నంపూర్తిగావించి ఈకలియగమునందున ప్రకటింపఁ జే
యించినట్టి భక్తవత్సలా, మీరుకటాక్షింపిన పదివివిగురించి
గురుశిష్యులగు మేమిరువురము టుమ్ము. శ్రీఽంతుచు మిక్కిలి
ఆనందభరితులై యున్నారము.

గ్రంథముఖ్య తాత్పర్యము.

1 భక్తేమాక్షింబిచ్చును. 2 భక్తేచింతించుభాగభాగ్య
ములిచ్చుక. 3 భక్తేబ్రహ్మేశ్వరముజెందించును. 4 భక్తేచేకొ
ననివార భన్యులగుదురు.

పాపము విషయము.

1 పాపమెత్తదరిద్రంబిచ్చును. 2 పాపమెచింతించు
భద్రాభలనిచ్చుక. 3 పాపమె నరకముజెందించును. 4 పాపము
చేకొననివార భన్యులగుదురు.

ఈ గ్రంథమును చదివినవారును, విన్నవారును భక్త
లైన బ్రహ్మేశ్వరముజెందుదురనిన్ని-ప్రసరపి జననము కేదభిష్టి
నమ్ముచున్నారము.

భక్తునాలు, నందిగాం తులకమ్మ, తదిది.

భక్తుడు, గ్రంథక ర, యర్థా రామస్వామి, హేమచంద్రా
చార, తులకట్టుతోట రాజమండ్రి. 1